BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE V.E. II
RB
1246
ROMA

X. 1

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HOMERI
POETAE CLARISSIMI

*Odyſſea, Andrea Diuo Iuſti-
nopolitano interprete, ad
verbũ tranſlata.*

EIVSDEM BATRACHO
*myomachia, id eſt, Ranarũ &
muriũ pugna, Aldo Manu
tio Romano interp̃te.*

EIVSDEM HYMNI DEO
*rum. XXXII Georgio Darto-
na Cretenſe interprete.*

F. Jacobi de Capro...

Cum gratia & priuilegio.

IAF

RB 1246

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AM

AD LECTOREM.

QVAM In excudenda Homeri Iliade latina diligentiã antea adhibuimus, eandem nunc etiã præſtitimus in imprimẽda Odyſſea, itaq; quod ad ſingulas chartas earum'q; numeros, paginas & uerſus attinet, eadem hic omnia ſunt, atque in Homero græco ex æditione Aldina. Quod ideo à nobis factum eſt, ut qui Poëtam hunc grecũ legent, eũdem etiã habeant latinum ita excuſum, ut uno intuitu omnia in utroque uidere poſſit.

Digitized by Google

ARGVMENTVM. A. HOMERI ODYSSEÆ.

Deorum concilium fit de Vlyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus inſula. Poſt quod Minerua in Ithacam venit ad Telemachum ſimilis Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio cum admonuiſſet Minerua Telemachum, propter patris inquiſitionem, ire in Pylũ quidem ad Neſtorem, in Spartam autem ad Menelaum, diſcedit indicium dans ꝙ Dea eſſet: & Procorum fit conuiuium.

ODYSSEA HOMERI

ANDREA DIVO IVSTINOpolitano interprete, ad uerbũ trãslata.

ODYSSEAE. A. HOMERI COMPOSITIONIS.

Alpha, Deorum concilium: Vlyſſeæ Palladi confidentia.

VIRVM mihi dic muſa multiſciũ,
qui ualde multum
Errauit, ex quo Troiæ ſacram urbem depopulatus eſt:
Multorum autem uirorum uidit urbes, & mentem cognouit;
Multos autem hic in mari paſſus eſt dolores, ſuoī aīo
Liberans propriamq́; animam, & reditum ſociorum.
Sed neq; ſic ſocios liberauit, cupiens quamuis:
Ipſorum enim proprijs ſtultitijs perierunt.
Fatui, qui boues Hyperionide Solis
Comederunt: ſed hic his abſtulit reditus diem.
Horum à quauisparte Dea filia Iouis dic & nobis,
Tũc alij quidem omnes quotquot fugerunt altã ſtragẽ
Domi erant, bellumq́; qui fugerant & mare:
Hunc autem ſolum reditu carentem & uxore
Nympha uenerãda detinebat Calypſô magna dearũ,
In ſpeluncis concauis, cupiens maritum eſſe.
Sed cum iam tempus uenit circumuoluentibus annis,
In quo illi neuerant Dij domum redire
In Ithacam, neq; tunc fugerat certamina,
Et inter ſuos amicos, Dij autem miſerti ſunt omnes,
Præter Neptunum; hic autem omnino iraſcebatur
Diuino Vlyſſi, priuſquam in ſuam terram perueniret.
Sed hic Aethiopas adierat procul exñtes;

Malorũ ſuorum homo ſibi cã

Neptunus ſolus Deorũ Vlyſſi infenſus.

Aethiopas, qui biſariam diuiſi ſunt extremi hominum:
Hi quidem ad occidentem Solem, illi autem ad orientē.
Occurſurus taurorumq; & agnorum ſacrificio,
Ibi hic delectabatur conuiuio aſſidens, ſed alij
Iouis in ædibus olympij frequentes erant.
His autem uerba incœpit. Pater hominumq; deorumq;
Recordatus eſt enim in animo ſtrenui Aegiſthi,
Quē iā Agamēnonides lōgè iclytus īterfecit Oreſtes.
Huius hic recordatus uerba immortalibus fecit.

Iouis uerba ī deorū cōcilio

Papè, qualiter iam Deos homines culpantur,
Ex nobis enim dicunt mala eſſe: ſed hi ipſi
Suis improbitatibus præter fatum dolores habent.

Iniuſte ī malis deos ac cuſam'.

Sicut & nūc Aegiſthus ꝑter fatū Agamēnonis Atridę
Duxit uxorem deſponſatam, & hūc interfecit redeūtē
Sciens grauem cladem; qm̄ illi prædiximus nos
Mercurium mittentes internunciū Arginterfectorē,
Ne ipſum interficeret, neq; ambiret coniugem eius:
Ex Oreſte enim ultio erit Atridæ
Cum pubes fuerit, & ſuam deſyderauerit terram.
Sic dixit Mercurius, ſed non menti Aegiſthi
Perſuaſit bene conſulens: nūc aūt ſimul omnia ꝑſoluit.
Huic autem reſpondit poſtea Dea cæſia Minerua.

Minerua pro Vlyſſe intercedit.

O pater noſter Saturnie ſupreme Regum,
Et ualde ille decenti iacet morte:
Vtinam periret & alius quicunq; talia faciat.
Sed mihi propter Vlyſſem prudentem cruciatur cor
Infelicem, qui diu procul ab amicis dolores patitur
In inſula circunflua, ubi umbilicus eſt maris,
Inſula nemoroſa, Dea autem in domibus habitat
Atlantis filia prudentis, qui maris

Totius gurgites nouit: habet autem columnas ipſe
Longas, quæ terramq; & cœlum utrinq; ſuſtinent.
Huius filia infelicem lamentantem detinet:
Semper autem mollibus & blandis uerbis
Demulcet, ut Ithacæ obliuiſcatur. ſed Vlyſſes
Cupiens uel fumum exilientem uidere
Suæ terræ, mori cupit. neq; tibi
Curat charum cor olympie. an non Vlyſſes
Argiuorum apud naues gratificabatur ſacra faciens
Troia in lata? cur ei tantum iraſceris Iupiter?
Hanc autem, reſpõdens, allocutus eſt nubigrega Iupiter. Iupiter Mineruam.
Filia mea quale te uerbum fugit ſeptum dentium?
Quomodo Vlyſſis ego diuini obliuiſcar?
Qui mente quidẽ ſuperat mortales, abũdeq; ſacra Dijs
Immortalibus dedit, qui cœlum latum habitant.
Sed Neptunus terramcontinens rigide ſemper
Cyclopis gratia iratus eſt, quem oculo excæcauit
Dijs parem Polyphemum, cuius robur eſt maximum Polyphemus Neptũi filius.
Inter oẽs Cyclopas. Thooſa aũt ipſum pepit Nympha
Phorcynis filia maris profundi principis,
In ſpeluncis concauis Neptuno mixta:
Ex hoc tempore Vlyſſem Neptunus quatiensterram
Non interficit quidem, errare aũt facit à patria terra.
Sed agite nos decernamus omnes
De reditu ut ueniat; Neptunus autem remittet
Suam iram: non enim poterit contra omnes
Immortales inuitis Dijs contendere ſolus.
Huic autem reſpondit Dea glaucos oculos hñs Minerua:
O pater noſter Saturnie ſumme regnantium,
Si nunc hoc gratum beatis Dijs

Redire Vlyſſem prudentem ſuam domum,
Mercurium quidem ſanè internuntium Argicidam
Inſulam in Ogygiam concitemus,ut uelociſſime
Nymphæ pulchricomæ dicat uerax conſilium,
Reditum Vlyſſis prudentis,ut redeat.
Sed ego in Ithacam ibo,ut eius filium
Magis excitem,& ei uires in mentibus ponam
Ad concilium uocantem crinitos Achiuos
Omnibus Procis renunciare;qui eius ſemper
Oues frequẽtes iugulãt,et curuãtes pedes,tortiſq; cor=
Mittã aũt in Spartãq; & Pylũ littoralẽ,(nibus boues.
Reditum ſciſcitaturum patris chari,ſicubi audierit:
Et ut ipſum gloria bona inter homines habeat.
Sic locuta,ſub pedibus ligauit pulchra talaria
Immortalia;aurea:q̃ ipſam portabant,& ſupra mare,
Et in magnam terram ſimul cum flamine uenti.
Accepit autem fortem haſtam premunitam acuto ære,
Grauem,magnam,ſolidam,qua domat acies uirorum
Heroum;quibus iraſcitur ipſa potentem patrem habẽs.
Venit autem ab Olympi uerticibus ruens,
Stetit autem Ithacæ in populo in ueſtibulis Vlyſſis
Liminis atrij:manu autem tenebat ferratam haſtam,
Aſſimilata hoſpiti Taphiorum duci Mentæ:
Inuenit autem Procos contumaces,qui quidem ſanè
Talis ante ianuas animum oblectabant
Sedentes in pellibus boum,quos interfecerant ipſi:
Precones autem ipſis & prompti miniſtri
Hi quidem uinum miſcebant in crateribus & aquam;
Illi autem rurſus ſpongijs perforatis menſas (debant
Abſtergebãt,et ãn ipſos ponebãt,et carnes multas diui

Hãc ãt lõge prius uidit Teleãchus diuina ſpecie ꝑdi= (tus:
Sedebat enim inter Procos charũ cruciatus cor,
Voluens patrem bonum in mentibus ſicunde ueniens
Procorum quidem diſſipationẽ in domibus faceret,
Honorem aũt ipſe hẽret, et poſſeſſionibus ſuis imparet.
Hæc cogitans cum Procis ſedens uidit Mineruam:
Iuit autem rectà ad ueſtibulum, & indignatus eſt aío
Hoſpitem diu in ueſtibulis ſtare: propè autem ſtans
Manum cœpit dextram, & prẹhendit ferratã haſtam:
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit.
Salue hoſpes, apud nos hoſpitio accipieris, ſed poſtea
Cœna ſaturatus loquaris qua re tibi opus eſt.
Sic locutus præibat, & ſequebatur Pallas Minerua;
Hi autem cum iam intra erant domum altam,
Haſtam quidem poſuit ferens ad columnam longam
Intra armamentarium politum, ubi aliæ
Haſtæ Vlyſſis erumnoſi ſtabant multæ.
Ipſam ãt in ſede ſedere fecit ducẽs ſubtus tapetẽ extẽ=
Pulchrũ, uariũ: ſub pedibus aũt ſcabellũ erat. (dens
Iuxta ãt ipſe poſuit triclinium uarium ſeorſum ab alijs
Procis, ne hoſpes contriſtatus tumultu,
Cœnam faſtidiret inter ſuperbos accedens,
Et ut ipſam de patre profecto interrogaret.
Aquam autem famula gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete
Ad lauandum: iuxta autem politam extendit menſam,
Panem autem uerecunda proma appoſuit ferens,
Obſonia multa apponens gratificans ex præſentibus.
Structor autem carnium lances appoſuit attollens
Variarum, apud autem ipſos aurea pocula.

Minerua Mentis regiſ hitũ mẽtita a Telẽacho hoſpitio excipitur.

Haſta Mineruæ.

Proci Penelopes epulantur.

Preco aũt ipſos frequenter pcurrebat uinum fundens.
Ingreſſi ſunt autem Proci ſuperbi, qui quidem poſtea
Per ordinem ſederunt per triclinia & ſedes.
His autem precones aquam in manus fuderunt:
Panem autem ancillæ aceruabant in canistris.
Hi aũt in cibos paratos appoſitos manus immiſerunt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Sed poſtquam potus & cibi deſyderium exemerunt
Proci, his in mentibus alia curæ erant,
Cantusq́; ſaltatioq́; hæc enim appendices ſunt conuiuij.
Preco autem in manibus citharam perpulchrã poſuit
Phemio, qui canebat apud Procos neceſſitate.
Sanè hic canens prælusit pulchrum canere.
Sed Telemachus allocutus eſt cæſiam Mineruam,
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Hoſpes amice, etiã ſi mihi ſuccenſueris qd́cunq; dixero,
His quidem hæc curæ ſunt cithara & cantus
Facile, ſiquidem alienã ſubſtantiam impunem comedũt
Viri, cuius iam alicubi alba oſſa putreſcunt imbre
Iacentia in terra, uel in mari unda uoluit,
Si illum in Ithacam uiderent redeuntem,
Omnes optarent leuiores pedibus eſſe,
Quàm ditiores auriq́;, ueſtisq́;.
Nũc ãt hic quidẽ ſic perijt mala morte, neq; aliqua nobis
Spes, etiam ſi aliquis terreſtrium hominum
Dicit uenturum: huius autem perijt reditus dies.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narrato.
Quis? unde uenis uirorũ? ubi tibi ciuitas, & parentes?
Quali autem naui uenisti? quomodo autem te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui eſſe dicuntur?

Phẽio cantor.

Telẽachi & Mineruæ hoſpitis colloqũ

Non enim te pedeſtrem puto huc perueniſſe,
Et mihi hoc dic uerum, ut bene ſciam
An recens accedis? an & paternus es
Hoſpes? quoniam multi uenerunt uiri noſtrã domum
Alij, quoniam & ille conuerſabatur cum hominibus.
Hunc rurſus allocuta eſt cęſia Minerua.
Tibi ego hęc ualde uerè dicam.
Mentes Anchiali prudentis glorior eſſe
Filius, ſed Taphijs nauticis impero.
Nunc autem ſic cum naui deueni & ſocijs,
Nauigans nigrum mare ad alienigenas homines,
Ad Temeſim æris gratia: duco aũt nigrum ferrum,
Nauis aũt mihi ipſa cõſtitit in agro ſeorſum ab urbe,
In portu Rhethro ſub Neio nemoroſo.
Hoſpites uero inter nos patrij gloriamur eſſe
Ab initio, ſi ſenem interrogaueris adiens
Laërtem heroam, quem non amplius dicunt ad urbem
Venire, ſed longè in agro detrimenta pati,
Vetula cum miniſtra, quę ipſi cibum'q;, potum'q;
Apponit qñcunq; ipſum labor in membris cœpit
Serpentem p culturam fertilem uineæ pducẽtis uinũ.
Nunc autem ueni, iam enim ipſum dixerũt peregre eẽ
Tuum Patrem, cæterum huic Dei impediunt uiam:
Nõ enĩ adhuc mortuus eſt in terra diuus Vlyſſes,
Sed adhuc uiuus continetur in lato ponto,
In inſula circunflua: Moroſi autem ipſum uiri detinent
Agreſtes, qui illum retinent inuitum.
Sed nunc ego tibi uaticinabor, ſicut in animum
Immortales inijciunt, & ſic perfectum iri puto,
Neq; uates exiſtens, neq; auguriorum clare peritus:

Non amplius diu dilecta à patria terra
Aberit,neq; ſi ferrea uincula tenerent,
Cogitabit ut redeat,quoniam artificioſus eſt.
Sed age mihi hoc dicas,& uerè recenſeas,
Si iam ex ipſo tantus filius es Vlyſſe,
Vehementer enim capite & oculis pulchris ſimilis es
Illi,quoniam ſic commiſcebamur inuicem,
Antequam is ad Troiam aſcendiſſet,quo alij
Arguorum optimi iuerunt cauatis in nauibus:
Ex illo neq; Vlyſſem ego uidi,neq; me ille.
Hanc rurſus Telemachus ſapiens contra allocutus eſt.
Tibi ego Hoſpes ualde uerè dicam.
Mater quidem me dicit huius eſſe ſed ego
Vix ſu' cuique notus ē pater. Neſcio:nondum enim aliquis ſuū genitorē ipſe nouit.
Quàm ego debebam fortunati alicuius eſſe filius
Viri,quem in poſſeſſionibus ſuis ſenectus inueniret.
Nunc autem qui miſerrimus factus eſt mortaliū hoīum,
Ex hoc me dīit genitū eē,qn̄qdē tu me hoc īterrogas.
Hunc autem rurſus allocuta eſt Dea cœſia Minerua.
Non certe progeniem Dei ignobilem in poſterum
Poſuerunt,ſiquidem te talem genuit Penelope.
Sed age mihi hoc dic,& uerè narra.
Qđ cōuiuiū:q aūt cōuētus hic eſt:cur āt tibi neceſſe ēt
Conuiuium:an nuptiæ:qm̄ non ſymbolum hæc ſunt.
Quam mihi iniuriam inferentes inſolenter uidentur
Conuiuari in domo:accuſaret uir
Turpia multa uidens,quicunq; ſapiens accederet.
Huic aūt rurſus Telemachus prudens contrà effatus eſt.
Hoſpes,quando hęc me interrogas,& ueſtigas;
Debebat quidem,olim Domus hæc diues inculpabilis,

Eſſe donec etiam ille uir peregre erat.
Nunc autem aliter uoluerunt Dij mala conſultantes,
Qui illum quidem ignobilem fecerunt ſupra omnes
Homines: quoniam non mortuo ſic dolerem,
Si cum ſuis ſocijs occiſus eſſet Troianorum in populo,
Vel amicorum in manibus, poſtquam bellum confecit.
Ob id ipſi ſepulchrum feciſſent omnes Achiui,
Atq; ēt ſuo filio magna gloria perueniſſet impoſterū.
Nunc autem ipſum ſine gloria Harpyę ſuſtulerunt.
Perijt icognitus, et nō auditus: mihi āt dolores, luctusq́;
Dereliquit: neq; item illum lugens deploro
Solum, quoniā mihi alios Dei malos dolores ītulerūt.
Quotquot enim inſulis imperant optimates
Dulichioq́;, Samæq́;, & nemoroſę Zacintho,
Quotq́; aſperę Ithacę imperant,
Tot matrem meam ambiunt, exhauriunt autem domū:
Hæc neq; negat odioſas nuptias, neq; finem
Facere poteſt, illi autem conſumunt edentes
Domum meam, celeriter certe & me trucidabūt ipſum.
Hūc āt grauiter cōmiſerata allocuta ē Pallas Minerua.
Heu, uerè iandiu abſentis Vlyſſis
Indiges, qui in Procos impudentes manus immittat.
Si enim nunc ueniens Domus in primis ianuis
Staret habens galeam, & ſcutum, & duas haſtas,
Talis exiſtens, qualem ipſum ab initio cognoui
Domi noſtrę bibentemq́;, gaudentemq́;,
Ex Ephyra uenientem ab Ilo Mermeridæ,
Iuerat enim eò ueloci in naui Vlyſſes,
Pharmacum homicidam quęrens, ut ei eſſet
Sagittas quo ungeret ęre cōglutiatas: ſed is qdē nō ipſi

Dedit, quoniam Deos uerebatur ſemper exiſtentes.
Sed Pater ipſi dedit meus: (diligebat enim ualde)
Talis exiſtens cum Procis conuerſaretur Vlyſſes,
Oēs citomorituri eſſent, amarasq́; haberent nuptias.
Sed ſanè hæc Deorum in genibus ſita ſunt,
An rediens ulciſcatur, necnè,
Suis in ædibus. te autem conſyderare iubeo
Vt Procos expellas ex ædibus.
Eia age nunc intellige, & meam cura orationem
Cras in concione uocans Heroas Achiuos:
Sermonem dicito omnibus: Dei autem teſtes adſunto.
Procos quidem ad ſua diſpergi iube.
Matrem uero, ſi ipſi animus appetit nubere,
Rurſus eat ad ædes patris ualde potentis:
Hi autem nuptias perficient, & præparabunt ſpōſalia
Multa ualde, quot decet charam in filiam ſequi.
Te autem ipſum prudenter admonebo ſi parueris,
Nauem parans remigibus uiginti quæ ſit optima,
Vade auditurus de patre diu abſente,
Si aliquis tibi dixerit Mortaliū, uel famam audiueris
Ex Ioue, quæ maxime fert gloriam hominibus.
Primū quidē ī Pylū uade, et īterroga Neſtorē diuinū:
Inde autem in Spartem ad flauum Menelaum:
Hic.n ultimus regreſſus ē Achiuorū æreáloricābn̄tiū.
Siquidem Patris uitam & reditum audiueris,
Certe licet oppreſſus, adhuc tolerabis annum:
Si autem mortuum audiueris, neq; exiſtentem,
Reuerſus deinceps charam in patriam terram,
Sepulchrumq́; ei excita, & exequias prebeto
Multas ualde quot par eſt, & uiro matrem dato.

Minerua iubet Telēachū iueſtigare patrē

Sed poſtquam iam hæc perfeceriſq;,atq; abſolueris,
Conſyderato poſtea in mente & in animo,
Quomodo Procos in domibus tuis
Occidas,uel dolo,uel palàm:neq; amplius te decet
Infantiam ſapere:quoniam non amplius talis es.
An nõ audis qualem gloriam accepit diuinus Oreſtes
Omnibus ab hominibus, quoniam interfecit patricidã
Aegiſthum doloſum, q eius patrem inclytum occidit.
Et tu amice(ualde enim te uideo bonumq; magnũq;)
Fortis ſis ut aliquis te,& apud poſteros laudent.
Sed ego ad nauem uelocem nunc ibo,
Et ſocios,qui me ualde ægre ferunt expectantes:
Tibi autem ipſi ſit curæ,et meorũ curã habeas uerborũ.
Hanc rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt.
Hoſpes quidem hæc amica ſapiens dicis
Tanquã Pater ſuo filio,& nunquã obliuiſcar ipſorũ.
Sed age nunc expectabis accelerans licet uiam,
Vt lotusq; delectatusq; charum in corde
Donum habens ad nauem eas gaudens in animo:
Pretioſum ualde pulchrum quod repoſitum erit
Ex me,cuiuſmodi amici Hoſpites Hoſpitibus dant.
Huic reſpondit poſtea Dea cæſia Minerua.
Ne me adhuc nunc detineas cupientem uiæ:
Donum autem quod mihi dare dilectum cor iubet,
Rurſus redeunti dabis domum ferre;
Et ualde pulchrũ accipiẽs,tibi aũt dignũ erit remunera
Hæc quidẽ ſic effata abijt cæſia Minerua: (tione.
Et Auis tanquam Anopæa euolauit: huic uero in aĩo
Poſuit robur & audaciam,meminiſſeq; fecit ipm patris
Magis etiam q̃ antea.hic uero mentibus ſuis cogitans

Telẽas chi i loquendo uerecũdia.

Obſtupuit animo: putauit enim Deum eſſe.
Statim autem Procos adiuit ſimilis Deo uir.
Phemi⁹ canit re ditũ A-chæorũ. His autem cantor canebat ualde inclytus, qui cũ ſilentio
Sedebant audientes. is Achiuorum reditum canebat
Lugubrem, quem ex Troia iuſſit Pallas Minerua.
Huius ex penetralibus mentibus audiuit diuinum cãtũ
Filia Icarij prudens Penelope,
Ex ſcalisq́; altis deſcendit ſuę domus;
Non ſola, ſimul hanc & famulæ duæ ſequebantur:
Quæ quãdo iã ad Procos uenit diuina inter mulieres,
Stetit ad limen Aulæ affabrè factæ,
Ante genas habens pulchras uittas.
Famula autem ei ſedula utrinq; aſtitit.
Lachrymans autem poſtea allocuta eſt diuinũ cãtorẽ.
Penelo-pe Phe-mio Pheme, multa enim alia hoĩum mulcimenta noſti,
Geſta uirorumq́; deorumq́;, quæ laudant Cantores;
Horum aliquod ipſis cane aſſidens: iſti aũt cum ſilentio
Vinum bibant: ab hoc autem deſiſte cantu
Lugubri, qui mihi ſemper in pectoribus charum cor
Solicitat; q̃m ad me maxime ꝑuenit dolor ĩtolerabilis.
Tale enim caput deſydero recordans ſemper
Viri, cuius gloria lata ĩ Gręcia & media Peloponeſſo.
Hanc rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt.
Telẽa-chus Pe nelope matri Mater mea cur ægre fers amabilem cantorem?
Delectare ĩ q̃buſcunq; ubi ipſius aĩus mouetur, nequaq̃
Authores; ſed Iupiter in cauſa, qui dat (cantores
Viris inuentoribus, ſicut uult, unicuiq;.
Huic non accuſatio, Danaorum malum fatum canere:
Hunc enim cantum magis laudant homines,
Qui audientibus nouiſſimus ſit:

Tibi

Tibi autem non ęgre ferat cor & animus audire.
Non enim Vlyſſes ſolus amiſit reditus diem;
In Troia multi etiam alij uiri periere.
Sed in domum iens tuiipſius opera cures;
Telamq́;,columq́;,& ancillis iube
Opus adire:oratio autem uiris curæ erit
Omnibus,maxime aūt mihi.huius.n.impiū ē in domo.
Hæc quidē admirata rurſus domum aſcendit,
Filij enim orationem prudentem immiſit in animum,
Ad penetralia autem aſcendens cum ancillis fœminis
Flebat poſtea Vlyſſē dilectū Maritū,donec ei ſomnū
Dulcem in palpebras immiſit cæſia Minerua.
Proci autem obſtrepebant per domum opacam,
Omnes autem uolebant in lectis diſcumbere.
His autem Telemachus prudens orſus eſt ſermonem. Telemachus Procos iubet domo excedere.
Matris meæ Proci maximam iniuriam inferentes,
Nunc quidem conuiuantes delectemur,neq; clamor
Eſto,quoniā hoc bonum audire eſt cantorem
Talem,qualis hic eſt deis ſimilis uoce:
Mane autem ad contionem ſedebimus euntes
Omnes,ut uobis uerba intrepide faciam
Exite ex ædibus:alias autem curate epulas,
Veſtras poſſeſſiones comedētes,alternantes ꝑ domos.
Si autem uobis uidetur hoc honeſtius & melius
Eſſe,uiri unius uictum impunem conſumere,
Conſumite;ego autem Deos inuocabo ſempiternos;
Si unq̄ Iupiter dabit uiciſſimpuniendafacta fieri;
Impunes poſtea intra domos pereatis.
Sic dixit.Hi omnes mordicus labra tenentes
Telemachū admirabātur,qui audacter locutus eſt.

Antinous Teleácho

Hunc item Antinous allocutus eſt Eupithei filius.
Telemache certe ualde te docent Dij ipſi
Altiloquum eſſe, & audacter loqui.
Ne te in circumflua Ithaca Regem Saturnius
Faciat, quod proli paternum eſt.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt.
Antinoë licet me admiraberis quodcunq; dicam,
Et hoc uellem Ioue dante adipiſci.
An dicis hoc peſſimum inter homines fieri?
Non enim malum regnare, ſtatimq; illi domus
Diues eſt, & honoratior ipſe.
Sed Reges achiuorum ſunt, & alij
Multi in circunflua Ithaca Iuuenes & ſenes.
Horum aliquis hoc habebit, quãdoquidẽ mortuus eſt
Sed ego domus rex ero noſtræ, (Dius Vlyſſes.
Et ſeruorum, quos mihi dedit ex prẹda Dius Vlyſſes.

Eurymachus Telemacho.

Hunc item Eurymachus Polybi filius cõtra allocutus ẽ.
Telemache, hæc deorum in genibus poſita ſunt,
Qui in circunflua Ithaca regnabit Achiuorum:
Poſſeſſiones aũt ipſe habeas, & domibus tuis imperes.
Non enim is ueniat uir qui te inuito per uim
Poſſeſſiones uaſtauerit in Ithaca adhuc habitata.
Sed uolo te optime de hoſpite interrogare.
Vnde hic uir, ex qua autem dicit eſſe
Terra, ubi & ipſius genus & patria terra:
An tibi nuntium patris ferat uenientis,
An ſuam ipſius utilitatem deſyderans huc uenit.
Quomodo ſurgens ſtatim abijt, neque paſſus eſt
Cognoſci: non enim Malo in uultu ſimilis uidebatur.

Telẽach'.

Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus ẽ.

Eurymache, reditus perijt Patris mei: Eurymacho.
Non itaque nuntios interrogo ſicunde ueniat,
Neque uaticinium curo, quod neſcio, quem Mater
In domum cum uocaſſet uatem interrogauit.
Hoſpes autem hic meus paternus ex Tapho eſt,
Mentes Anchiali prudentis gloriatur eſſe filius:
Sed Taphijs amatoribus remigij imperat.
Sic dixit Telemachus: in aĩo ãt ĩmortalẽ Deã cognouit.
Hi ad ſaltatoremq́; & ſuauem cantum
Conuerſi gaudebãt: expectabãt aũt heſperũ aduẽire.
His autem gaudentibus nigra ueſpera aduenit.
Tunc dormiturientes iuerunt domum unuſquiſque.
Telemachus autem, ubi eius thalamus ꝑpulchri atrij
Altus ædificatus erat conſpicuo in loco,
Illuc iuit, in lectum multa in animo uerſans.
Huic ſimul accenſas faces portabat grata ſciens
Euryclea Opis filia Piſenoride, Euryclea
Quam olim Laërtes emit poſſeſſionibus ſuis nutrix.
In pubertate adhuc exñtẽ, uiginti ãt boũ pretiũ dedit.
Aequę aũt ipſã ſapiẽtẽ uxori honorauit in domibus.
Lecto aũt nunq̃ mixtus eſt: irã nanq; fugiebat uxoris.
Hæc ipſi ſimul ardentes faces ferebat: & ipſũ maxime
Præter cæteras ancillas diligebat: & nutriuit ꝑuulũ
Aperuit autem ianuas thalami affabre facti; (exñtẽ.
Sedit autem in lecto, mollemq́; exuit ueſtem,
Et hanc uetulæ prudentis iniecit manibus,
Quę hanc plicans & curans ueſtem
Clauo appendens iuxta perforatos lectos
Perrexit aũt ire ex thalamo, ianuamq́; traxit annulo
Argenteo, obicem uero extendit loro.

Tunc hic pertotamnoctem coopertus ouis pelle
Voluebat animo iter quod dixit Minerua.

ARGVMENTVM. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

Congregans concilium Telemachus præcipit Procis exire domo Vlyſſis. Accipiens autem ab Euryclea ad peregrinationem neceſſaria, a Minerua autem ſociosq; & nauem, in nauigationem exit Sole occidente.

ODYSSEAE. B. HOMERI COMPOSITIONIS.

B. Concionem habet, uiatica Vetulæ, nauigationem cum Minerua.

QVANDO Autem diluculum generãs appuit roſea Aurora,
Surrexit ex lecto Vlyſſis dilectus filius,
Veſtem indutus, enſem autem acutum circumpoſuit humero,
Sub pedibus uero pulchris ligauit bona calciamẽta.
Perrexit autem ire ex thalamo Deo ſimilis contra.
Statim autem præconibus canoris iuſſit
Vocare ad concionem capitecrinitos Achiuos. Cõuocantur Achiui.
Hi quidem uocarũt, hi autẽ cõgregati ſunt ualde cito.
Sed poſtq̃ cõgregati ſunt, ſimulq; coadunati fuerunt,
Perrexit ire in cõcionem: manu ãt tenebat ęreã haſtã,
Non ſolus, ſimul hunc duo canes ueloces ſequebantur:
Diuinam autem huic gratiam infudit Minerua.

Hunc omnis populus aduenientem admirabatur.
Sedit autẽ in patris ſede, ceſſerunt autem ſenes:
Inter hos deinde Heros Aegyptius cepit concionari, Heros Aegyptius.
Qui iam ſenectute incuruus erat, & multa ſciebat.
Etenim huius dilectus filius cum diuino Vlyſſe
Ad Troiã bonosequos ꝑducẽtẽ iuit cõcauis in naui.
Antiphus pugnax: hunc ferus interfecit Cyclops (bus
In ſpelunca concaua, ultimam aũt parauit cœnam.
Tres autem ipſi alij erant, & cũ Procis cõuerſabatur
Eurynomus; duo autem ſemꝑ curabant paterna oꝑa.
Sed neq; ſic huius oblitus eſt lugens & dolens.
His hic lachrymans cõcionatus eſt, & interlocutus.
Audite me nunc Ithacenſes quod dicam.
Nunq̃ noſtrum concilium factum eſt, neq; conſeſſus
Ex quo Vlyſſes diuinus iuit cauatis in nauibus.
Nunc aũt quisnã ſic coëgit? in quẽ neceſſitas tãta ue-
Vel iuuenũ uirorũ, uel qui maiores natu ſunt? (nit?
An aliquid nuntium exercitus audiuit uementis?
Quod nobis aperte dicat quando prior audiuerit?
An aliquid populare aliud dicit & concionatur?
Bonus mihi uidetur eſſe adiutor: utinam ei ipſi
Iupiter perficiat quodcunq; mentibus ſuis cogitat.
Sic dixit. Lætabatur aũt laude Vlyſſis dilectus filius.
Neq; igitur diu ſedit: promptus aũt fuit concionari.
Stetit aũt in medio concilio: ſceptrum aũt ſibi iniecit Piſenor præco.
Præco Piſenor prudentia conſilia ſciens (manu
Primum: poſtea ſenem accedens allocutus eſt. Telemachus concionať, & ſuã fortunã Achæis expõit.
O ſenex non longe hic uir, celeriter autem ſcies ipſe:
Etenim populũ cõgregaui: maxime aũt me dolor in-
Neq; aliquẽ nuntiũ exercitus audiui ueniẽtis (uadit.

Quod uobis manifeſte dicā, quādo prior audiuerim,
Neque aliquid populare aliud dico, neq; concionor.
Sed meā ipſius neceſſitatē, qđ mihi malū īcidit ī domo
Bifariā. Primū quidē Patrē bonū amiſi, qui quōdā in
Ipſo; regnauit. Pater āt ualde benignus erat. (ter uos
Nūc aūt rurſus & multo maius, qđ iā cito domū oēm
Funditus uaſtabit: uitam autem omnino deſtruet.
Ad Matrem meam Proci ui uenerunt nolentem.
Horum uirorum dilecti filij qui hic ſunt optimates,
Qui patris quidem in domum timent ire
Icarij, ut ipſe dotet filiam.
Det autem cui uelit: & ipſi gratificatus ueniat.
Hi uero ad noſtram uementes diebus omnibus
Boues mactantes, & oues, & pingues capras,
Conuiuantur magnifice, bibuntq; nigrum uinum
Incaſſum: hæc aūt multa abſumūtur. non. n. adeſt uir
Qualis Vlyſſes fuit damnum à domo propulſare.
Nos aūt nō tales ſumus ut repellamus certe, & poſtea
Imbellesq; ſumus, & non docti fortitudinem,
Saneq; expellerem ſi mihi uires adeſſent.
Nō. n. hucuſq; tolerabilia opa facta ſunt, neq; itē bene
Domus mea deſtructa eſt: reprehendamini & ipſi,
Alios uereamini circumuicinos homines
Qui circum habitant. Deorum autem timete iram,
Ne conuertant irati mala opera.
Supplico, & ꝑ Iouem cœleſtem, & Themin Deam,
Quæ uirorum concilia & ſoluit, & ſedere facit:
Abſtinete amici, & me ſolum ſinite dolore graui
Confici: niſi Pater meus bonus Vlyſſes
Iratus mala fecit fortibus Achiuis.

Hęc mihi rependentes mala facitis irati
Hos concitantes: mihi autem lucrum ſit
Vos comedere opesq; prouentumq;;
Si & uos comedatis: forſan olim ultio erit:
Tandiu enim in ciuitate nonſeiungemur colloquio
Bona noſtra repetentes, donec omnia reddantur.
Nunc autem mihi fruſtra dolores inijcitis in animũ.
Sic dixit iratus: ſceptrũ autem iecit in terrã, (lũ oẽm.
Lachrymarũ fontes emittẽs: miſericordia ãt cępit popu
Tũc alij quidẽ oẽs cũ ſilentio erãt, neq; aliquis poterat
Telemacho uerbis reſpondere grauibus.
Antinous autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt. Antinoi rñſio & recẽſet Penelopes dolos.
Telemache altiloque iræ incontinens quid dixiſti
Nos dedecorans: tuis autem ignominiam afferre.
Tibi uero nequaquam Proci Achiuorũ in cauſa ſunt:
Sed dilecta Mater, quę aſtutias ſcit.
Iam.n.tertius eſt annus, cito & aderit quartus,
Ex quo angit animum in pectoribus græcorum;
Omnes quidẽ ſperare facit, & promittit uiro unicuiq; Penelopes erga ꝓcos doli.
Nuncios præmittens. mens autem eius alia cogitat:
Et dolum hunc alium in mentibus excogitauit;
Statuens magnam telam in ædibus texebat,
Tenuem & immenſam: ſtatim autem nos allocuta eſt.
Iuuenes mihi Proci, quoniam mortuus ẽ Dius Vlyſſes,
Manete urgentes meas nuptias donec ueſtem
Perfecero, ne mihi uana fila perdantur,
Laërti heroi funebrem quando ipſum
Parca perniicioſa abſtulerit aſpera morte;
Nequa me in populo Achearum reprehendat,
Si ſine ueſte iaceat multa poſſidens.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Sic dixit. nobis aũt rurſus pſuaſus eſt aĩus uirilis.
Tunc & interdiu quidem texebat magnam telam,
Nocte autem diſſoluebat poſtq̃ faces appoſuerat:
Sic trienniũ quidem iuit dolo, & ſuaſit achiuos.
Sed quãdo quartus uenit annus & aduenerunt tpa
Et tunc iã quædã dixit mulierũ quę manifeſte cogno
Et hanc ſoluentem inuenimus pulchram telã. (uerat,
Sic hoc quidem perfecit, & nolens pp neceſſitatem.
Tibi autem ſic Proci reſpondent, ut ſcias
Ipſe tuo in animo, ſciant & omnes achiui.
Matrem tuã remitte, iube & ipſam nubere
Huic cuicunq; Pater iubet, & placet ipſi.
Si autem ẽt anget multo tempore filios achiuorum,
Et concipiens animo quæ ipſi dedit Minerua
Operaq; callere perpulchra, & mentes bonas,
Aſtutiasq́;, quales nõdũ aliq̃ audimus neq; antiquarũ
Harũ q̃ antea fuerunt pulchroscrineshabẽtes Acheę,
Tiroq́;, Alcmeneq́;, pulchricomaq́; Mycene;
Harum nulla ſimiles intellectus Penelope
Sciuit: ſed quidem hoc utile non intellexit.
Tandiu enim uiaticumq́; tuum & poſſeſſiones edent,
Quandiu illa hunc habuerit animum, quem ei nunc
In pectoribus ponunt Dij: magna quidẽ gloria ipſi
Fitq́;, ſed tibi deſyderium multi uiatici.
Nos autem neq; ad opera prius ibimus, neq; aliò,
Quàm ipſa nupſerit achiuorum cui uoluerit.
Hunc rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus eſt.
Telemachus Antinoo.
Antinoë, nõ licet domibus inuitã expellere (terrarũ
Quæ me pepit, quæ me nutriuit: Pater ãt meus alibi
Viuit, uel mortuus eſt. malum autẽ me multa reddere

Icario ſi ipſe ego Matrem expulero.
Ex Patre enim mala patiar: alia autem fortuna
Dabit, quoniã Mater odioſas imprecabitur Erinnes
Domo abiens, repræhenſio autem mihi ab hominibus
Erit, quare non hoc ego unquam uerbum dicam.
Veſter autem ſiquidem animus indignabitur iſtis
Exite ex meis ædibus, alia autem curate conuiuia,
Veſtras poſſeſſiões edẽtes, alternãtes inuicẽ ꝑ domos.
Si autem uobis uidetur hoc ſatius & melius
Eſſe uiri unius uiaticum impunem perdere,
Perdite, ego autem Deos inuocabo ſempiternos.
Si Iupiter dabit uiciſſim puniẽda opera fieri,
Impunes poſtea domos intra pereatis.
Sic dixit Telemachus. Huic aũt Aquilas lateaſpiciẽs Auguriũ.
Ex alto uertice montis præmiſit uolare, (Iupiter
Hæ interim uolabant cum aura uenti
Propinquæ inuicem extendentes alas.
Sed quando ad medium concilij illuſtris peruenere,
Tunc circumuolutæ concuſſerunt pennas multas,
Et inſpexerũt omniũ capita: augurabantur aũt cędẽ,
Lacerantes autem unguibus maxillas circumq; collum
Dextræ ĩpetũ fecerunt ꝑ domos & ꝑ ciuitatẽ ipſorũ.
Stupuerunt autem, aues poſtq̃ uiderunt oculis:
Voluebant autem animo quæ perfici debebant.
Inter hos autem uerba fecit ſenex Heros Alitherſes Alitherſes uates.
Maſtorides, hic.n. ſolus ex cœtu coëtaneorum curauit
Aues cognoſcere, & uaticinia loqui,
Qui ipſis bene ſentiẽs cõcionatus eſt, & interlocutus.
Audite iam nunc me Ithacenſes quicquid dicam.
Procis autem maxime ſignificans hæc dico.

In hos .n. magna calamitas uoluitur: non .n. Vlyſſes
Diu longe ab amicis ſuis erit: ſed iam
Propè exiſtens his cædem & mortem parat
Omnibus, multis & alijs damnum erit,
Qui habitamus Ithacā ad meridiē ſitā: ſed multo prius
Conſultemus ut pacificemus, & ipſi
Pacificemini: etenim uobis ſtatim hoc melius eſt.
Non enim ignarus uaticinor ſed bene ſciens.
Etenim illi dico perfectum iri omnia
Quēadmodū ipſi dicebam quando Troiam adiuerūt
Argiui, cum autem ipſis iuit prudens Vlyſſes.
Dixi multa mala paſſurū, amiſſurumq́; omnes ſocios.
Ignotum omnibus uigeſimo anno
Domum uenturum. hæc iam nunc omnia abſoluūtur.

Eurymachus uaticiniū abdicat.

Huic rurſus Eurymachus Polybi filius cōtralocutus eſt.
O Senex age nunc uaticinare tuis filijs
Domum iens, ne aliqd malum patiantur in futurum.
Hæc autem ego te multo melior uaticinari.
Aues autem & multæ ſub ſplendore ſolis
Eunt: neque omnes diuinæ. ſed Vlyſſes
Perijt ſic & tu perijſſe cum illo
Debueras: non utiq; tot uaticinans concionatus eſſes:
Neque Telemacho irato ſic perſuaderes,
Tuæ domi donum expectans ſi præbuerit.
Sed tibi dico, (hoc & perfectum erit.)
Si iuniorem uirum antiquáq; multáq; ſciens
Decipiens uerbis impuleris iraſci,
Ipſi quidem primum grauius erit
Facere tamen nequicquam poterit gratia horum:
Tibi autem Senex pœnam ingeremus, quam in animo

Quorundam ęgreferes:grauis autem tibi erit dolor.
Telemachum autem in omnibus ego admonebo ipſe,
Matrem ſuam ad Patris domum iubeat abire:
Hi & nuptias facient,& præparabunt ſponſalia
Multa ualde quot par eſt dilectu in filia ſequi.
Non enim prius deſituros puto filios Achiuorum
Ab ambitiõe cõiugij difficili:qm̃ neq; aliquẽ timemus
Neq; utiq; Telemachũ ualde q̃uis eloq̃ntẽ exñtẽ; (cũ
Neq; uaticinium curamus,quod tu ſenex
Loqueris imperfectum:es autem odio etiam magis.
Opes aũt rurſus male comedẽtur,neq; unquã ęquales
Erunt,quouſque hæc demoratur græcos
In ſuis nuptijs.nos aũt rurſus admiſſi diebus omnibus
De uirtute contendimus:neque ad alias
Imus,quas æquum ducere eſt unicuique.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra locutus eſt.
Eurymache,& alii quotquot eſtis Proci illuſtres, Telẽach* procis.
Hæc quidem nõ uos amplius rogo, neque concionor:
Iam enim hæc ſciunt Dii,& omnes Achiui.
Sed age mihi date nauem uelocem,& uiginti ſocios,
Qui mihi hic & hic ſecent uiam.
Vado enim ad Spartamq; & ad Pylum arenoſam
Reditum ſciſcitaturus Patris diu abſentis:
Si quis mihi dicat hominum,uel uocem audiam
Ex Ioue quæ maxime affert gloriam hominibus,
Siquidem Patris uitam & reditum audiuero,
Certe uexatus etiam tolerare annum:
Si aũt mortuum audiuero,neq; amplius exiſtentem,
Rediens autem poſtea dilectam in patriam terram
Tumulum ei excitabo,& exequias faciam

Multas ualde quot decet, & uiro Matrem dabo.
Certe hic ſic fatus ſedit: his autem ſurrexit
Mentor, qui Vlyſſis nobilis fuit ſocius,
Et ipſi iens ad naues commiſit domum totam,
Obedireq́; Seni, & rata omnia ſeruare;
Qui ipſis bene ſentiẽs cõcionatus eſt, & iterlocutus.
Mentor Telemachum tueri ſtudet. *Audite iam nunc me Ithacenſes quod dicam,*
Nullus amplius prudens, bonus, & clemens eſto
Sceptriger Rex, neq; mentibus iuſta ſciens;
Sed ſemper difficilisq́; ſit & iniqua faciat,
Quia nullus meminit Vlyſſis diuini
Ex populis quibus imperauit. Pater aũt ualde clemẽs (fuit.
Sed certe Procos ſuperbos nequaquam odi
Facere opa uiolenta prauis cogitationibus mentis.
Propria enim deponentes capita comedunt uiolenter
Domum Vlyſſis: hunc non amplius dicunt redire.
Nunc uero alij populo ſuccenſeo qualiter omnes
Sedetis taciti: ſed neq; improperantes uerbis
Paucos Procos prohibetis multi exiſtentes.
Liocritus Mentori. *Huic autem Euenorides Liocritus contra locutus eſt.*
Mentor maledice mente ſtolida quale dixiſti?
Nos impellens ſedare: difficile autem
Cum uiris & pluribus pugnare pro cibo.
Si n. Vlyſſes Ithacenſis ipſe adueniens
Conuiuantes in domo ſua Procos illuſtres
Expellere domo cogitaret in animo,
Non ipſi lætaretur uxor ualde deſyderans
Vementem, ſed ſuam ineuitabilem mortem adiret,
Si pluribus pugnaret: tu autem non ut decuit, dixiſti.
Sed age Populi qdẽ diſpgamini ad opa unuſquiſq;.

Huic autem ſuadeat Mentor uiam & Alitherſes,
Qui ei à principio paternij ſunt ſocij.
Sed puto & diu ſedens nuncios
Audiet in Ithaca: abſcluet autem uiam nunq̃ hanc.
Sic dixit. ſoluit autem concionem citam.
Hi quidẽ ſparſi ſunt ſuas ad domos unusquisq;
Proci autem ad domcs iuerunt diuini Vlyſſis,
Telemachus autem ſeorſum iens ad littus maris,
Manus lotus in ſpumoſo mari præcatur Mineruam.
Audi me qui externus Deus uenisti noſtrã domum,
Et me in naui iuſſiſti ad nigrum Mare
Reditum ſciſcitaturum Patris diu abſentis
Venire. hæc autem omnia demorantur Achiui,
Proci autem maxime male ſuperbientes.
Sic dixit præcatus. de ꝓximo aũt ad ipſum uenit Mi-
Mentori aſſimilata & corpore & uoce, (nerua
Et ipſum compellans uerba uelocia dixit.
Telemache, neq; in futurũ malus eris, neq; imprudẽs,
Si iam tibi tui Patris inſtilatum eſt robur bonum,
Qualis ille erat peragere opusq; uerbumq;:
Nec tibi poſtea uana uia erit, neq; imperfecta.
Si autem illius non es filius & Penelopes,
Non te poſthac ſpero perfecturum quæ cogitas.
„ PAVCI enim filij ſimiles patri ſunt,
Plures peiores, pauci autem patre meliores.
Sed quomã neq; in futurũ malus eris, neq; imprudẽs,
Neq; te omnino prudentia Vlyſſis deſeruit,
Spes tibi poſthac abſoluere hæc opera.
Ob id nunc Procorum quidem ſine conſiliũq; mentẽq;
Inſipientium, quoniam non ſapientes neq; iuſti,

Telemachus Mineruã præcatur.

Minerua ſub Mentoris perſona iter properare hortatur.

Perpauci filii aſſimilant patri.

Neq; etiam ſciunt mortem & parcam nigram,
Quæ iam ipſis prope eſt uno die omnes perdere.
Tibi autem uia non diu aberit quam tu cogitas,
Talis enim tibi ſocius ego paternus ſum,
Qui tibi nauem uelocem paro, & ſimul ſequar ipſe.
Sed tu quidẽ ad ædes ꝓfectus cum Procis cõuerſare:
Para uiatica, & uaſibus coapta omnia,
Farina eſt medulla virorum. Vinum in amphoris, & farinas nutrimentũ uirorum
Pellibus in ſolidis: ego autem in populo ſocios
Statim uoluntarios colligam: ſunt autem naues
Multæ in circunflua Ithaca nouæ & ueteres:
Harum quidem tibi inſpiciam quæ optima:
Statim autem parantes immittemus ad latum pontũ.
Sic dixit Minerua filia Iouis: neque diu
Telemachus permanſit poſtquam Dei audiuit uocẽ.
Perrexit autem ire ad domum charo turbatus corde,
Inuenit autem Procos ſuperbos in ædibus
Capras excoriãtes, ſuillosq; pingues torrẽtes in atrio
Antinous Telẽacho. Antinous autem rectù ridens iuit ad Telemachum,
Et tetigit illum manu, uerbumq; dixit, & cõpellauit.
Telemache altiloque iræ intolerabilis, neq; tibi aliud
In pectoribus malum curæ ſit, opusq; uerbumq;:
Sed ualde comedamus & bibamus ſicut antea.
Hęc autem tibi ualde omnia peragent Achiui;
Nauem & delectos remiges ut citius eas
In Pylum diuinam ad inclyti Patris inquiſitionem.
Rñdet Telemachus. Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus ẽ.
Antinoë non aliquo modo eſt ſuperbis uobiſcum
Conuiuari inuitum, & lætari tacitum.
An non ſatis ꝙ antea conſumpſiſtis multas & bonas

Res meas, Proci: ego autem adhuc paruus eram:
Nũc ãt q̃do iã magnus ſum, & aliorũ uerbũ audiens
Sapio, & iam mihi augetur intus animus:
Tentabo, ut uobis malam mortem immittam;
Vel ad Pylum iens, uel hic hoc in populo.
Eo quidem, neque uana uia erit quam dico;
Mercator non enim nauis ductor, neque remigum
Fio, ut uobis uiſum eſt utile eſſe.
Dixit: & ex manu manum euulſit Antinoi
Facile. Proci autem in domo conuiuium curabant.
Hi autem cauillabant, & conuiciabantur uerbis.
Sic autem aliquis dixit Iuuenum ſuperborum:
Certe ualde Telemachus cædem nobis meditatur,
Vel aliquos ex Pylo ducet adiutores harenoſa,
Vel etiam ex Sparta; quoniam feſtinat ualde,
Vel & in Ephyrem uult lætam terram
Proficiſci, ut illinc perniacioſa medicamenta ferat.
Immittat autem in craterem, & nos omnes perdat.
Alius autem rurſus dixit Iuuenum ſuperborum:
Quis autem ſcit an & ipſe profectus concaua in naui
Longe ab amicis pereat, errans ſicut Vlyſſes.
Sic & magis augeat laborem nobis:
Poſſeſſiones enim omnes diuideremus: domos autem
Huius Matri daremus hẽre: et q̃cũq; ĩ uxorẽ duceret.
Sic dixerũt. Hic ãt in ꝓfundũ ꝓmptuariũ deſcẽdit Pa-
Latum ubi accumulatũ aurũ & æs poſitũ erat, (tris
Veſtis'q; in loculis, ſatis'q; odoriferum oleum:
Intus autem dolia uini ueteris dulcis potus
Erant, purum diuinum potum intus continentes,
Ex ordine apud parietem coaptata, ſi unquã Vlyſſes

Minæ Telẽachi aduers' ꝓcos

Cauilla ꝓcoꝝ ĩ Telemachũ nauigaturũ.

Domum rediret & dolores multos paſſus.
Obuallatæ autem ianuæ prudenter compactæ
Bifores: intus aũt Mulier proma noctesq; & dies
Erat, quæ omnia ſeruabat mentis multa perita
Euryclea Opis filia Piſenoridæ.

Telemachus Eurycleæ nutrici.

Hãc tũc Telemachus allocutus eſt i cubiculũ uocans.
Obſtetrix, age iam mihi uinũ in amphoris hauri
Dulce, quodcunq; poſt hoc dulcius, quod tu ſeruas
Illum ſperans infelicem, ſicunde ueniat
Generoſus Vlyſſes, mortem & fata fugiens;
Duodecim autem imple, & operculis apta omnia;
Mihi autem farinas immitte bene conſutis utris,

Viaticum parat nauigaturo Telemacho.

Viginti autem ſint menſuræ molitæ farinæ cibi.
Ipſa autem ſola ſcias: & hæc ſimul oĩa preparata ſint.
Veſpertinus enim ego tollam, quando iam
Mater in penetralia aſcẽderit, lectiq; curã habuerit.
Vado.n. ad Spartem & ad Pylum harenoſam,
Reditũ ſciſcitaturus Patris dilecti ſicubi audiam.

Euryclea reſpõdet.

Sic dixit. Fleuit autem dilecta nutrix Euryclea,
Et lugens uerba pennata dixit.
Cur autem tibi chare fili in mentes hæc cogitatio
Venit, quo autem uis ire ad multam terram
Solus exiſtẽs chariſſimus; hic ãt periјt longe à patria
Nobilis Vlyſſes alieno in populo.
Hi aũt tibi ſtatim eunti mala conſultabunt in futurũ
Vt dolo pereas: hæc aũt omnia ſibi diuident.
Sed mane hic inter tuos ſedens, neq; te oportet

Solatur Telemachus Eurycleã.

Pontum ad indomitum mala pati, neq; errare.
Hanc rurſus Telemachus prudens contra locutus eſt.
Confide obſtetrix, quoniã non ſine Deo hoc conſiliũ.

Sed iura non Matri dilectæ hæc dicturam
Ante, quando undecimaq́; duodecimaq́; dies fuerit,
Quam ipſa cupiet, & profectum audiet,
Ne flens corpus pulchrum lædat.
Sic dixit. Anus aũt Deorum magnũ iuſiurandũ iurauit:
Sed poſtquam iurauitq́; perfecitq́; iuſiurandum
Statim poſtea ipſi uinum in amphoris hauſit,
Sibiq́; farinas infudit in bene conſutas pelles.
Telemachus aũt in ædes ueniẽs cũ Procis cõuerſaba-
Tunc rurſus alia cogitauit Dea cæſia Minerua, (tur.
Telemacho autem ſimilis in ciuitate ibat paſſim,
Et unicuiq; uiro aſſiſtens faciebat uerba:
Veſpertinos autem in nauem uelocem cõgregari iuſſit.
Hæc rurſus Phronij prudentem Phœdmum filium
Petebat nauem celerem, hic aũt ei promptus promiſit.
Occidebat Sol, inumbrabanturq́; omnes uiæ.
Et tunc nauẽ celerem in mare deduxit: oĩa aũt in ipſa
Armamenta poſuit, q̃ naues bene tabulatæ portant:
Statuit autem in ultima p̃te portus; circũ aũt boni ſocij
Simul congregati ſunt; Dea aũt hortata eſt unũquẽq;.
Tunc alia cogitauit Dea cæſia Minerua.
Perrexit autem ire ad ædes Vlyſſis diuini.
Tunc Procis dulcem ſomnum infudit:
Errare aũt fecit bibentes: manibus aũt eiecit pocula:
Hi autem cubitum iuerunt per urbem, neq; item diu
Sederunt, quoniã ipſis ſomnus in palpebras cadebat.
Sed Telemachum allocuta eſt cæſia Minerua
Euocans ex ædibus bene habitatis, Mineruæ ſolicitudo
Mentori aſſimilata & corpore & uoce.
Telemache iam tibi fortes ſocij

Sedent remiges tuum expectantes diſceſſum:
Sed eamus, ne multum differamus uiam.
Sic locuta anteibat Pallas Minerua
Velociter, hic aũt deinceps poſt ueſtigia ibat Deæ.
Sed poſtq̃ ad nauem deuenerunt & mare,
Inuenere poſtea in littore crinitos ſocios:
His autem & dixit ſacra uis Telemachi.
Telema-ch' ſociis. Venite amici, uiatica portemus: omnia enim nunc
Congregata in domo: mater autem mea nihil ſcit.
Neq; aliæ ſeruæ: una autem ſola uerbum audiuit.
Sic dicens præiuit. hi autem ſimul ſecuti ſunt;
Hi autem ſimul omnia portantes ad elegantem nauim
Depoſuerunt, ſicut iuſſit Vlyſſis dilectus filius.
Telemachus aũt nauim cõſcendit: præerat aũt Miner-
Nauis autem in puppi ſedit, & iuxta ipſam (ua:
Sedit Telemachus. hi autem funes ſoluerunt:
Et ipſi euntes in tranſtris ſedebant:
His aũt impellentẽ ꝓſperũ uentũ ĩmiſit cæſia Minerua
Purum Zephirum reſonantem ad cæruleum pontum.
Telema-chus naui-gat Pylũ. Telemachus autem ſocios hortatus iuſſit
Arma capeſſere. hi autem hortanti auſcultauerunt.
Malum autem abiegnum concauum intratabulatum
Statuerunt eleuantes; rudentibus autem ligauerunt:
Traxerunt autem uela alba tortis rudentibus.
Inflauit autem uentus mediũ uelũ: circum autem unda
Carinam cærulea ualde reſonabat naui eunte.
Hæc autem currebat per undam ſulcans uiam.
Ligãtes autem armamẽta uelocem ſupra nauim nigrã
Statuerunt crateras coronatas uino:
Libauerũt autem immortalibus Deis ſemp exiſtẽtibus;

Et omnium maxime Iouis cæſiæ filiæ.
Noctu ſanè hæc, & die tranſibat per uiam.

ARGVMENTVM. Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemachum euntem cum Minerua hoſpitatur Neſtor:& narrat ipſi quæ acciderunt græcis:& ex Troia nauigationem. Audiens autem ea quæ acciderant circa Procos, & cognoſcens Mineruam in abeundo, ſacrificium ipſi peragit. Accipiens autem Telcmachus currum cum Piſiſtrato Neſtoris filio, in Spartam abit:noćte autem ſuperueniente hoſpitantur a Diocle apud Pheras.

ODYSSEAE. Γ. HOMERI COMPOSITIONIS.

In Γ. Neſtor ſuſcepit. Abijt autem hic cum filio. Dea autem uolauit.

SOL autem exilijt relinquens perpulchrum ſtagnum
Cœlum ad ſolidum, ut immortalibus appareret,
Et mortalibus hominibus ad alentem Terram.
Hi autem Pylum Nelei bene ædificatam urbem
Peruenerunt:hi autem in littore maris ſacra faciebant
Tauros totos nigros Neptuno cæruleo capillicio.
Nouem autem ſedes erant; quingenti aũt in unaquaq;
Sedebãt, & ante habebant in unaquaq; nouem tauros.
Tũc hi inteſtina comedebãt:Deo aũt ilia comburebãt.

Hi ãt rectà ſubiere portũ & uela nauis ęqualis (ipſi.
Cõtraxerũt eleuãtes. hãc aũt firmauerũt, & exiuerũt
At uero Telemachus è naui deſcendit: prçerat ãt Mi-
Hunc prior allocuta eſt Dea cæſia Minerua (nerua.

Minerua Telẽacho

Telemache nõ q̃dẽ tibi opus eſt amplius uerecũdia, neq;
Huius n gratia & põtũ nauigaſti ut diſcas (minimũ:
Patrem ubi occultet terra, & quã mortem ſecutus eſt.
Sed age nunc rectà uade ad Neſtorem bellicoſum,
Vt ſcimus quod conſilium in pectoribus occultat:
Roges autem ipſum ut uera dicat:
Mendacium autem non dicet, ualde enim prudens eſt.

Telẽach' Mineruæ

Hanc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt.
Mentor quomodo ibo, & quomodo ſalutabo ipſum,
Nondum uerbis ſum exercitus prudentibus.
„ PVDOR *autem Iuuenẽ, uirum Seniorẽ interrogare.*
Hunc rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Telemache alia quidẽ ipſe in mẽtibus tuis cogitabis,
Alia autem & Deus ſuggeret: non enim puto
Te Deorum ſineuoluntate genitum eſſe, nutritumq;.
Sic locuta præibat Pallas Minerua
Cito, hic deinde poſt ueſtigia ibat Deę:
Peruenerunt ãt ad Pyliorum uirorũ cœtum & ſedes:
Vbi Neſtor ſedebat cum filijs, circũ autem amici (bãt.
Cõuiuiũ præparãtes carnes aſſabant, aliasq; trãsfige-

Recipiuntur hoſpitio.

Hi igitur poſtq̃ hoſpites uiderũt, cõgregati uenerunt
Manibusq; ſalutauere, & ſedere iuſſerunt. (oẽs,
Primus Neſtorides Piſiſtratus iuxta accedens

Piſiſtrati erga pegrinos humanitas.

Amborum pręhendit manũ, & ſedere fecit ad cõuiuiũ
Pellibus in mollibus ſupra arenas marinas,
Apudq; fratrem Thraſymedem, & Patrem ſuum.

Dedit autem uiſcerum partes, & uinum infudit
Aureo in poculo. honorans autem allocutus eſt
Pallada Mineruam filiam Iouis ægida habentis.
Supplica nunc ô hoſpes Neptuno regi,
Huius enim in epulas incidiſtis huc uenientes:
Sed poſtq̃ libaueris'q; & ſupplicaueris ſicut iuſtũ eſt,
Dato & huic poſtea poculum dulcis uini
Libare, quoniam & hunc puto immortalibus
„ Vota facere. OMNES aũt Deorũ ope indigẽt hoĩes.
Sed iunior eſt, & coęuitas mihi cum illo;
Huius gratia tibi priori dabo aureum poculum.
Sic fatus, in manibus poſuit poculum dulcis uini.
Gaudebat autem Minerua prudenti uiro & iuſto,
Quoniam ei priori dedit aureum poculum.
Statim autem precata eſt multum Neptunum Regem.
Audi Neptune terram continens; neque oderis
Nobis ſupplicantibus perficere hæc opera.
Neſtori quidem primum & filijs gloriam præbe,
Sed poſtea alijs da gratam retributionem
Omnibus Pylijs inclytę hecatombę:
Da itẽ Telemachum & me poſtq̃ pfecerimus, reuerti,
Quorum gratia huc uenimus ueloci cum naui nigra.
Sic poſtea ſupplicabat, & ipſa omnia perficiebat.
Dedit autem Telemacho pulchrum poculum rotũdũ.
Sic aũt eodẽ modo ſupplicauit Vlyſſis dilectus filius.
Hi aũt poſtq̃ aſſauerunt carnes exteriores, & extraxe
Partes diuidentes comedebãt lautas epulas. (runt
Sed poſtquam potus & cibi deſyderium extinxerunt,
His uerba orſus eſt ſtrenuus eques Neſtor.
Nunc iam melius eſt ſcrutari & interrogare

Hoſpites qui ſunt, poſtquã ſunt oblectati cibo.
Neſtor aduenis
O hoſpites qui eſtis? unde nauigatis humidas uias?
An propter aliquam utilitatem? an incaſſum erratis?
Tanquam prædones ſuper mare, qui errant
Animas apponentes, malum alienigenis ferentes.
Hunc rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt,
Confiſus, ipſa enim in mentibus audaciam Minerua
Poſuit, ut ipſum de Patre abſente interrogaret.
Telemachus rñdet & interrogat Neſtorẽ de Vlyſſe.
O Neſtor Neleide ingens decus Achiuorum,
Interrogas unde ſumus? ego autem & tibi dicam:
Nos ex Ithaca ſita ſub monte Neio uenimus:
Negocium autem hoc propriũ, non publicum, qđ dicã.
Patris mei gloriam latam uenio ſicubi audiam
Diuini Vlyſſis prudentis, quem olim dicunt
Tecum pugnantem Troianorum urbem deſtruxiſſe,
Alios quidẽ enim oẽs quotquot cũ Troianis pugnabãt,
Audiuimus ubi unusquiſq; periit pernicioſa morte:
Illius aũt rurſus & mortem inauditã poſuit Saturnius.
Non enim aliquis põt manifeſtè dicere quando periit;
Siue hic incontinenti occiſus eſt ab hominibus inimicis,
Siue & in pelago in undis amphitrites:
Huius gratia nunc ad tua genua accedo, ſi uelis
Illius pernitioſam mortem dicere ſicubi uidiſti
Oculis tuis: uel alius ſermonem audiuiſti
Errantis ualde enim ipſum infelicem peperit Mater.
Neq; in aliquo me ueritus aſſentare, neq; miſericordia (ductus,
Sed uerè mihi dicas, qũo obuius fuiſti uiſui,
Supplico ſi quando tibi Pater meus bonus Vlyſſes
Vel uerbum, uel item opus pollicitus perfecit (ui.
In populo Troianorũ, ubi paſſi eſtis calamitates Achi

Horum nunc in gratiam meã recordare, & uera fare.
Huic reſpondit poſtea ſtrenuus eques Neſtor. Neſtor Telemacho
O amice, qm̃ mihi memoraſti calamitatem, quam in illo
Populo ſuſtinuimus irã noncohibentes filij Achiuorũ;
Tum quæcunq; cum nauibus ſuper tetrum pontum
Errantes circa prædam ubi imperauit Achilles;
Tum quæcunq; & circa ciuitatem magnã Priami regis
Pugnãdo ſubiuimus; ubi & poſtea interfecti ſunt qcũq;
Vbi qdẽ Aiax iacet Martialis, ubi et Achilles (optimiq;
Vbi & Patroclus Deis conſultor ſimilis;
Vbi & meus dilectus filius unà fortis & illuſtris
Antilochus, in currendo celer & bellator:
Aliáq; multa ad hæc paſſi ſumus mala. quis illa
Omnia commemoraret ex mortalibus hominibus?
Neq; ſi ꝑ quinqueniũ & ſexeniũ apud nos cõmoratus
Interrogares q̃cũq; illic paſſi ſũt mala illuſtres Achiui:
Prius moleſtia affectus in tuã patriã terrã reuerteris:
Nouemũ enim ipſis mala machinati ſumus, tentantes
Omnibus dolis: uix autem perfecit Saturnius.
Tunc nullus unquam conſilio ſimilis eſſe contra
Potuit: qm̃ ualde multum uincebat diuinus Vlyſſes
Omnibus dolis Pater tuus: ſi uere
Illius filius es: admiratio me habet intuentem.
Etenim uerba ſimilia ſunt: neq; diceres
Virum iuniorem adeo concinna fari.
Hic quidem donec ego & diuinus Vlyſſes
Nũquã in cõcione bifariã locuti ſumus; neq; in cõſilio;
Sed unum animum habentes, mente & prudenti cõſilio
Conſulebamus Argiuis, ut perquàm optima fierent.
Sed poſtquam Priami urbem deſtruximus altam,

Conſcendimus naues: Deus autem diſperſit Achiuos.
De græcorũ diſſidio
Et tunc Iupiter lugubrem in mentibus cogitauit reditũ
Arguis, quoniam non prudentes, neq; iuſti
Oẽs erãt: pp hoc ipſorũ multi malã mortẽ cõſecutiſũt,
Ob iram pernitioſam Mineruæ potentempatrẽhñtis,
Quæ contentionem inter Atridas ambos poſuit.
Hi autem uocantes in concionem omnes Græcos
In uanum, ſed non prout decuerat Sole occidente.
Hi autem uenerunt uino grauati filij Achiuorum:
Verba fecere, cuius gratia populum congregauerunt.
Tunc Menelaus iuſſit omnes Græcos
Reditus reminiſci in lata dorſa maris:
Neque Agamemnoni omnino placuit: uolebat enim
Populum retinere, facereq; ſacras hecatombas,
Vt Mineruæ graui iræ mederetur.
Imprudens, neq; hoc uidebat qđ non pſuaſurus erat.
„NON ENIM ſtatim Deorũ uertitur mẽs ſempexiſtẽ
Sic hi quidem grauibus retribuentes uerbis (tiũ.
Steterunt: hi autem ſurrexerunt fortes Achiui
Tumultu magno: bifariam autem ipſis placuit cõſiliũ.
Nocte quidem quieuimus grauia mentibus uoluentes
Inuicem: Iupiter enim parabat damna mala.
Mane autem quidẽ naues traximus in mare humidũ,
Resq; impoſuimus profundas zonas habẽtes mulieres.
Diſcors nauigatio græcorũ.
Dimidij autem populi retenti ſunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnona paſtorẽ populorũ.
Dimidij aũt cõſcẽdẽtes remigauimus: hę ãt ualde uelo
Nauigabãt. ſtrauit ãt Deus mõſtruoſum põtũ. (citer
In Tenedum aũt uenientes ſacrificauimus ſacra Deis
Domũ cupientes. Iupiter aũt nondum curabat reditum

Infeſtus, qui contentionē concitauit malā ſecūdo iterū.
Hi qdē auertētes aſcēderūt naues remis utriq; ĩpulſas
Qui circa Vlyſſem erāt Regē ſciētificum uarij cōſilij,
Rurſus ad Atridem Agamemnona grata ferentes.
Sed ego cum nauibus congregatis q̄ me ſequebantur
Fugi, qm̄ cognoſcebam q iam mala meditabatur Deus:
Fugit & Tydei filius bellicoſus, excitauit & ſocios.
Serò autem ad nos uenit flauus Menelaus:
In Lesbo aūt offendit lōgā nauigationē aiomoliētes,
An ſupra Chium iremus aſperam
Ad inſulam Pſyriam ipſam à ſiniſtris habentes,
An ſub Chio ad uentoſum Mimanta.
Rogauimus autem Deū oſtendere ſignū. ſed hic nobis
Oſtendit, & iuſſit pelagus medium in Euboëam
Sulcare, ut quàmcelerrime infortunium fugeremus.
Cœpit āt ſtridulus uētus ſpirare: hę āt ualde uelo ci=
Piſcoſas uias percurrerunt, & ad Gæreſtum (ter
Nocturnæ deductæ ſunt. Neptuno autem taurorum
Multa fœmora impoſuimus, pelagus magnum menſi.
Quartus dies erat, quando in Argis naues æquales
Tytidæ ſocij Diomedis bellicoſi
Conſtitere: ſed ego Pylū uerſus curſum tenui: nec unq̄
Ventus, poſtq̄ primum Deus pręmiſit flare. (desijt
Sic ueni dilecte fili inſcius: neque ſcio
Illorum qui ſeruati ſunt Achiuorum, qui'q; perierint.
Quæcunq; autem in domibus ſedens noſtris
Audiui, quatenus fas eſt doceberis; neq; te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt iuiſſe lanceatores,
Quos duxit Achillis præclarus filius. Græci qui icolumes redierunt.
Bene autem Philoctetem Pœantis illuſtrem filium.

Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit ſocios,
Qui fugerunt ex bello: Pontus aũt ipſi nullũ abſtulit.
Atridem autem & ipſi auditis procul exiſtentes,
Et qũo uenit & quẽadmodũ Aegiſthus molitus eſt triſtẽ mortẽ.
Sed ille quidem etiam inuitus perſoluit.
Quàm bonum, & filium interempti relictum eſſe
Viri: quoniam & ille ultus eſt patricidam
Aegiſthũ doloſum, qui eius patrem inclytũ interfecit.
Et tu amice, ualde enim te uideo bonũq; magnumq;,
Fortis ſis, ut aliquis tibi & poſteriorum benedicat.
Huic rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt.
O Neſtor Neleide ingens decus Achiuorum.
Et ualde ille quidem ultus eſt, & ſibi Achiui
Ferent gloriam latam, & futuris cantum.
Vtinam enim mihi tantam Dei potentiam apponerent
Vlyſſi Procos propter petulantiam triſtem.
Quiq; mihi iniuriam afferentes iniqua moliuntur.
Sed non talem neuerunt Dei felicitatem
Patriq; meo & mihi, nunc aũt opus eſt tolerare tamẽ.
Huic reſpõdit poſtea ſtrenuus equorũ domitor Neſtor.
O amice quoniam hæc mihi memoraſti & dixiſti:
Dicunt Procos tuæ Matris gratia multos
In ædibus inuito te mala machinari.
Dic mihi an ultro conſumeris? an te Populi
Oderunt uulgo ſequentes Dei uaticinium?
Quis aũt ſcit an aliqñ ipſis uiolẽtia uices ferat, pfectus;
Vel ille ſolus exiſtens, uel etiam omnes Achiui.
Si enim te ita uoluerit diligere cæſia Minerua,
Sicut tunc Vlyſſis curam habebat glorioſi,
In populo Troianorũ, ubi paſſi ſumus dolores Achiui.

Nondum enim uidi ſic Deos palam amantes,
Sicut illi palam aſtitit Pallas Minerua.
Si te ſic uoluerit amare curamq́; ſuſcipere animo,
Ob id aliquis illorum etiam obliuiſceretur nuptias.
Hunc rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt.
O ſenex nequaq̃ hoc uerbum perfectum iri puto:
Valde enim magnum dixiſti: piaculũ me hẽt, neq; mihi
Deſyderanti hæc fieri poſſunt, neq; ſi Dei ita uellent.
Hunc rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Telemache quale te uerbum fugit ſeptum dentium?
Facile Deus uolens & de longinquo uirum ſaluabit. Volente Deo, nihil ẽ difficile.
Vellem autem ipſe etiam dolores multos paſſus
Domum peruenire, & reditus diem cognoſcere;
Quàm ueniens perire intra parietes: ut Agamemnon
Periit per Aegiſthi dolum & ſuæ Vxoris.
Sed mortem quidem æqualem neq; Dei
Etiam amico uiro poſſunt auxiliari cum iam
Parca pernicioſa proſtrauerit acerba morte.
Hunc rurſus Telemachus prudens contrà allocutus eſt. Telẽach' Neſtori
Mentor ne amplius hęc dicamus quãq̃ mœrore affecti.
Illi autem non amplius reditus uerax, ſed ſibi iam
Decreuerunt immortales mortem & parcam nigram.
Nunc autẽ uolo uerbũ aliud ſciſcitari, & interrogare
Neſtorem, q̃m ultra ſcit iuſtitias & prudẽtiam aliorũ:
Ter enim iam ipſum dicunt impaſſe ætates hominum:
Itaq; mihi Immortalibus aſſimulatur uidendo.
O Neſtor neleide (tu autem uerum dic)
Quomodo mortuus ẽ Atrides lateiperãs Agamẽnon?
Vbi Menelaus erat? quam aũt ipſi molitus eſt mortem
Aegiſthus doloſus? ſiquidẽ interfecit multo præſtãtiorẽ.

An non argis erat Achaicis? ſed alio
Errabat ad homines, hic autem confiſus interfecit.
Huic reſpondit poſtea ſtrenuus eques Neſtor.
Ego tibi fili uera omnia dicam.
Certe quidem hoc & ipſe ſcis ſicut factum eſt.
Aegiſthi adulteriũ. *Si uiuum Aegiſthum in ædibus offendiſſet*
Atrides ex Troia profectus flauus Menelaus,
Ipſi neque mortuo fuſilem terram ſuperfudiſſet:
Sed hunc canesq; & uultures laceraſſent
Iacentem in planitie lõge ab Argo, neq; aliqua ipſum
Fleuiſſet Achæarũ: ualde n. magnũ molitus ẽ facinus.
Nos quidem n. illic multas perficientes pugnas
Sedebamus: hic quietus in receſſu Argi equos paſcẽtis
Agamẽnonis exitiũ narrat Neſtor. *Multum Agamemnonis uxorem decipiebat uerbis.*
Hæc antea quidem renuebat facinus indecens
Diuina Clytemneſtra, mentibus n. utebatur bonis:
Apud. n. erat & poëta uir cui multum iniunxerat
Atrides ad Troiam iens cuſtodire uxorem.
Sed qñ iam ipſum fatum Deorum firmauit ut ꝑderetur
Iã tunc quidem poëtam ducens in inſulam deſertam,
Reliquit auibus fruſtum & inuentum fieri.
Hanc ãt uolẽs uolentem duxit propriam ad domum.
Multa ãt fœmora cõbuſſit Deorum ſacris ĩ altaribus;
Multa autem iocalia ſuſpendit, ueſtesq;, aurumq;,
Perficiens magnum facinus, qđ nunq̃ ſperauerat aĩo.
Nos quidem. n. ſimul nauigamus ex Troia uenientes
Atrides, & ego amicabilia ſentientes inuicem.
Sed qñ ad Suniũ ſacrũ ꝑuenimus ꝓmõtoriũ Athenarũ,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Propriis admirabilibus ſagittis ueniens interfecit

Temonem cum manibus currentis nauis tenentem
Phrõtem Onetoridem, qui ſuperabat oẽ genus hoïum
Nauem gubernare, quando infeſtarent procellæ.
Sic hic quidem tunc detentus eſt feſtinans q̃uis ad uiã
Vt ſocium ſepeliret, & exequias præberet.
Sed quando iam & ille iens ad nigrum pontum
In nauibus concauis ad Malearum montem altum
Peruenit currens: tunc iã luctuoſam uiã lateaſpiciens
Cogitauit, acutorũ ãt uentorũ flatũ infudit, (Iupiter
Vndasq; monſtrificas, magnas, æquales montibus.
Vbi diuidens partem quidem Cretæ appulit,
Vbi Cydones habitabant Iardam circum ſtagna.
Eſt autem quoddam planum, p̃minensq; in mare ſaxũ
In extrema Gortinæ in obſcuro ponto.
Vbi Notus magnam undã ad Scæũ p̃mõtoriũ ĩpellit
Ad Pheſtũ paruus aũt lapis magnã undam repellit.
Hæ quidẽ illuc uenerũt: feſtinatione aũt fugerunt mor
Viri ſed naues ad cautes fregerunt (tem
Vndę: ſed quinq; naues nigras proras habentes
Aegypto applicuit ferens uentusq; & aqua.
Sic is igitur illic multas opes & aurum congregans
Errabat cum nauibus ad alienigenas homines.
Interea autem illa Aegiſthus molitus eſt domi triſtia,
Interficiens Atridem: domitus eſt aũt populus ab ipſo.
Per ſeptennium autem imperauit multiauri Mycenæ,
Ipſi autem octauo malum uenit generoſus Oreſtes,
Statim ab Athenis interfecit autem patricidam
Aegiſthum doloſum, qui ei patrem inclytum interfecit.
Sanè hũc interficiẽs pauit ſepulchrales ludos Argiuis,
Matriſq; odioſæ & impotentis Aegiſthi.

Phrõtis nauler. obitus.

Agamẽnonis iterit'

Oreſtes p̃trẽ vlciſcit̃

Eodem autem die aduenit uocæ bonus Menelaus,
Multa præcioſa ducẽs quotquot eius naues põdus fer.
Et tu amice ne diu ab ædibus ꝓcul erraueris, (rent.
Resq́; relinquens uirosq́; in tuis domibus
Sic peruicaces, ne tibi penitus omnia comedant
Res diuidentes. tu autem irritam uiam uenias.
Sed ad Menelaum ego uolo & iubeo
Accedere ille enim recens aliunde uenit
Ab his hominibus, unde non ſperaret animo
Redire, quem primum aberrare feciſſent procellæ
Ad pelagus magnum tale, unde neq; aues
Eodẽ anno ueſtigia ponũt, qm̃ magnũq; uehemẽsq; eſt.
Sed uade nunc cum nauiq; tua & tuis ſocijs:
Si autem uis pedeſter, adſunt tibi currusq; & equi;
Adſunt & tibi filij mei, qui tibi duces itineris erunt
Ad Lacedemona diuinam, ubi flauus Menelaus.
Roga autem ipſum ut uerum dicat:
Falſum autem non dicet, ualde enim prudens eſt.
Sic dixit ſol autem ingreſſus eſt, & in tenebras iuit.
His autem dixit Dea cæſia Minerua.
Minerua Neſtori O ſenex certe hæc prout decet dixiſti.
Sed age, incidite quidem linguas, miſcete & uinum:
Vt Neptuno & alijs immortalibus
Libantes de ſomno cogitemus, huius enim hora eſt:
Iam enim lux abijt ſub tenebras, neq; decet
Diu deorum in conuiuio ſedere, ſed abire.
Dixit Iouis filia hi autem audiuerunt dicentem.
His autem miniſtri quidem aquam in manus fuderunt,
Pueri autem crateras coronauerunt potu.
Diſtribuerunt autem omnibus, incipientes poculis:

Linguas aũt in ignem iecerũt reſurgenteſq́. libauerũt.
Sed poſtq̃ libauerũt biberuntq́; quantũ cupiebat aius,
Iam tum Minerua & Telemachus deo ſimilis
Ambo cogitarunt concauam ad nauem redire.
Neſtor ãt rurſus detinuit feſtiuiter reprehẽdẽs uerbis.
Iupiter hoc prohibeat & immortales Dei alij,
Vt uos à me celerem ad nauem abeatis
Tamquã ab aliquo uel omnino nudo & paupere
Cui neq; ueſtes & tragulæ multæ in domo:
Neq; ipſi molliter, neq; hoſpitibus dormire:
Sed mihi adſunt quidem ueſtes & tragulæ pulchræ,
Neq; huius uiri Vlyſſis dilectus filius
Nauis in tabulatis dormiet, donec ego
Viuam: poſtea autem filij in ædibus relinquentur
Hoſpites hoſpitari quicunq; ad meas ædes uenerit.
Hunc rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Bene iam hæc dixiſti Senex amice. tibi aũt decet
Telemachum parere, quoniam multo melius ſic.
Sed hic quidem nunc te ſimul ſequetur ut dormiat
Tuis in ædibus: ego autem in nauem nigram
Ibo, ut horter ſocios dicamq́; ſingula.
Solus enim inter hos ſenior dicor eſſe:
Qui autem alij amicitia iuniores uiri ſequuntur
Omnes coæui magnanimi Telemachi.
Ibi dormiam concaua in naui nigra
Nunc. ſed mane ad Caucanas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi debetur, neq; nouum,
Neq; paucum. tu autem hunc qm̃ tuas peruenit ad ędes
Mitte cum curruq́; & filio: da autem ei equos
Qui tibi uelociſſimi currere & robore optimi.

Diſparet Minerua.

Sic locuta, abijt Cæſia Minerua Aui oſſifragæ ſimilis.
Stupor autem cæpit omnes uidentes.
Admiratus eſt & ſenex ut uidit oculis.
Telemachi āt cæpit manū, uerbūq; fatus eſt & cõpella(uit.
O` amice non te ſpero malū & imbellū futurum,

Neſtor Telemacho.

Si iam te iuuenem ſic Dei duces comitantur.
Nõ qdē.n. aliquis hic alius cœleſtes domos habitātiū,
Sed Iouis filia prædatrix Tritogenia,
Quæ ſanè & patrē bonum inter Argiuos honorabat.
Sed Regina ſis propitia: da autem mihi gloriā bonā,
Ipſi, & filijs & caſtæ uxori.
Tibi āt rurſus ego ſacrificabo bouē iuuenē amplifrõtē
Indomitam, quam nondum ſub iugum duxit uir.
Hāc tibi ego ſacrificabo aurū cornibus circū fundens.
Sic dixit precatus, hunc autem audiuit Pallas Minerua.
Hos autem præibat ſtrenuus eques Neſtor
Filios & generos proprias ad ædes pulchras.
Sed qñ ad ædes peruenerunt inclytas huius Regis,
Ex ordine ſederunt in ſedibusq; thronisq;.
His ſenex uenientibus cratera miſcuit
Vinū dulcis potus, quod decimo anno
Aperuit proma, & cooperculum ſoluit.
Hoc ſenex cratera miſcuit: multa autem Mineruæ
Supplicauit, libans filiæ Iouis ægidem habentis.
Sed poſtq̄ libauerunt, biberuntq; quantū uoluit animus,
Hi quidem dormituriētes iuerunt domum unusquisq;.
Hunc autem ibi dormire fecit ſtrenuus eques Neſtor
Telemachum dilectum filium Vlyſſis diuini

Itur cubitum.

Perforatis in lectis ſub porticu ualde ſonanti.
Iuxta autem bellicoſum Piſiſtratum ducem uirorum,

Qui ei iunior inter filios erat in ædibus.
Ipſe autem rurſus dormiuit in conclaui domus altæ.
Huic Vxor Regina lectum parauit & cubile.
Q͞n au͞t diluculumgenerans apparuit roſea Aurora,
Surrexit ex lecto ſtrenuus eques Neſtor,
Egreſſus autem ſedit in politis lapidibus,
Qui ei erant ante ianuas altas
Albi, reſplendentes liquore, in quibus quidem prius
Neleus ſedit deis conſultor ſimilis.
Sed hic quidē iā à parcis domitus ad inferos deſcēdit.
Neſtor rurſus tunc ſedit ſtrenuus cuſtos Achiuorum
Sceptrum tenens: circum au͞t filij ſimul congregati ſunt
Ex cubilibus uenientes, Echephronq́; Stratiusq́,
Perſeusq́;, Aretusq́;, & ſimilis deo Traſimedes,
Ad hos poſtea ſextus Piſiſtratus uenit heros:
Iuxta au͞t Telemachū deo ſimilē ſedere fecerūt ducētes.
His autē uerba orſus eſt ſtrenuus eques Neſtor
Statim. Mihi filij dilecti perficite deſyderium,
Vt primam ante alios deos placem Mineruam,
Quæ mihi manifeſta uenit dei in conuiuium ſolemne.
Sed alius quidē in campum ad bouē eat, ut celeriter
Veniat: agat, autem boum bubulcus uir:
Vnus autem ad Telemachi magnanimi nauē nigram
Omnes ꝑfectus ſocios ducat: relinquat au͞t duos ſolos;
Vnus rurſus aurificem Laercea huc iubeat
Venire, ut bouis aurum cornibus circunfundat.
Vos autem alij manete hic ſimul, dicite autem intus
Ancillis in ædibus inclytis conuiuium parare:
Sedesq́; lignaq́; circum, & limpidam ferre aquam.
Sic dixit. hi autē omnes exequebantur. Venit quidē bos

Neſtoris filii iuſſu patris Mineruæ ſacrum apparant

Laerces aurarius faber.

Ex agro: uenerunt autem celeri à naui æquali
Telemachi ſocij magnanimi: uenit & aurifex
Inſtrumenta ĩ manibus tenens fabrilia abſoluētia artē,
Incudem'q; malleum'q; benefactam'q; forcipem,
*Quibus'q; aurũ laborabat, uenit & Mineru*a
Sacrificijs occurrēs, ſenex ãt equorũ domitor Neſtor
Aurũ dedit. hic autē poſtea bouis cornibus circũfudit
Studioſe mollificãs, ut ornamēta Dea gauderet ĩuita.
Bouē ãt ducebãt cornibus Stratius et dius Echephrõ
Aquas ãt ad lauãdũ ad ipſos Aretus ĩ pulchro lebete
Venit ex cubiculo ferens; altera aũt tenebat molas
In caniſtro; ſecurim uero bellicoſus Thraſymedes
Acutam habens in manu aſtabat bouem percuſſurus:
Perſeus & lagenam tenebat. ſenex aũt eques Neſtor
Aquam'q; molas'q; cepit. multa autem Mineruæ
Supplicauit incipiens capitis pilos in ignem iaciens.
Sed poſtquam precati ſunt, & molas proiecerunt;
Statim Neſtoris filius magnanimus Traſymedes
Bouis mactatio. *Percuſſit iuxta ſtans: ſecuris autem incidit neruos*
Ceruicis: ſoluit autem bouis robur. ululabant
Filiæ'q; ſponſæ'q; & uerecunda uxor
Eurydice Neſtoris uxor. *Neſtoris Eurydice maior natu Clymeni filiarum.*
Hi quidem poſtea eleuantes à terra latæ uiæ
Tenebant ſed iugulauit Piſiſtratus Dius uirorum.
Ex hac poſtq̃ ater cruor effluit, reliquit & oſſa ſpũs,
Statim ipſam diuiſerunt, ſtatim & crura exciderunt
Omnia, ut decuit, omento obduxerunt,
Duplicia facientes, ipſa'q; cruda impoſuerunt:
Torrebat autem ſub lignis, Senex rubrũ aũt uinum
Infudit, iuuenes aũt apud ipm tenebant uerua quinq;
(ordine: habentia manibus.

Sed poſtq̃ crura toſta ſunt, & inteſtina comeſta ſunt,
Minutatim'q; iciderũt & alia, & uerubus trãsfixerũt.
Aſſauerunt autem acuta uerua in manibus habentes.
Interim autem Telemachum lauit pulchra Polycaſta
Neſtoris ultima filia Neleidæ.
Sed poſtquam lauit'q;, & unxit pingui oleo,
Circum'q; ipſum pallium pulchrum iecit & tunicam.
Ex balneo exiuit corpore immortalibus ſimilis:
Apud autem Neſtorem iens ſedit paſtorẽ populorũ.
Hi ãt poſtq̃ aſſauerunt carnes exteriores & traxerũt,
Epulabantur ſedentes; uiri autem honeſti acceſſerunt,
Vinum infundentes in aureis poculis.
Sed poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt,
His uerba orſus eſt geremus eques Neſtor.
Filij mei eia Telemacho crinitos equos
Iungite ſub currus ducentes, ut peragat iter.
Sic dixit. hi huic maxime quidẽ audiuerũt & paruerũt:
Statim autem iunxerunt ſub curribus celeres equos.
Mulier autem proma panem & uinũ infudit,
Obſonia'q; qualia comedunt à Ioue nutriti Reges.
Supra autem Telemachus pulchrum aſcẽdit currum, Telemachus pficiſcit ad Menelaum.
Iuxta autem Neſtorides Piſiſtratus eximius uirorum
Currum'q; aſcendit, & habenas accepit manu:
Verberauit autem ut irent, hi aũt nõ inuiti uolauerũt
In campum, reliquerunt autem Pyli altam urbem.
Hi aũt per totam diem iterfecerunt iugũ circũferẽtes.
Occidit'q; Sol, adumbratæ'q; ſunt omnes uiæ.
In Pheras autem peruenerunt Dioclis ad domum
Filij Ortilochi, quem Alphæus peperit filium. (fuit.
Ibi ãt nocte requeuerũt. hic ãt ipſis hoſpitalitates appo

Quãdo aũt diluculũ generãs apparuit roſea Aurora,
Equosq́; iunxit, ſupraq́; currus ornatos aſcendit,
Verberauit aũt ut incitarẽt: hi ãt nõ inuiti uolauerũt.
Peruenerunt aũt in campũ frugiferum: ibi aũt poſtea
Perficiebant uiã, tantam enim abſoluerũt ueloces equi.
Occiditq́; ſol, adumbrataeq́; ſunt omnes uiæ.

ARGVMENTVM. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Apud Menelaum hoſpitatus cum Piſiſtrato Telemachus annunciat quæ in Ithaca a Procis fiunt. Poſtea narrat ipſi Menelaus de reditu græcorum, & Protei vaticinio: per quod agnouit Agamemnonis mortem, & ꝙ Vlyſſes apud Calipſo eſſet. Conſilium autem fit procorum de Telemacho interficiendo. Conſolatur autem Minerua per ſomnium Penelopem, propter filii peregrinationem ægreferentem, ꝑ ſimulacrum, aſſimilata Iphthimæ Penelopes ſorori.

ODYSSEAE. Δ. HOMERI COMPOSITIONIS.

In Delta, didicit de patre ab Atride inſidijs petitus filius.

HI peruenerunt concauam ad Lacedemona magnam:
Ad autẽ domos appulerunt Menelai illuſtris:
Hunc inuenerunt conuiuantẽ nuptias multis ſodalibus,
Filij & filiæ nobilis, propria in domo:
Hanc quidem Achillis fortis filio mittebat:
In Troia enim primũ promiſerat & annuerat
Dare. his autem dij nuptias perfecerunt.
Hanc igitur hic tunc equis & curribus miſit ire
Mirmidonũ ad urbem inclytum quibus imperabat:
Filio autem ex Sparta Alectoris adduxit filiam:
Qui illi cariſſimus natus eſt fortis Megapenthes
Ex ſerua. Helenæ autẽ dij filiũ nõ amplius oſtẽderũt;
Poſtquam primum genuit filiam amabilem
Hermionem, quæ ſpeciẽ habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem conuiuabantur in altũ, magna domo
Vicini & ſodales Menelai illuſtris
Oblectantes: inter ipſos autem canebat diuinus cantor
Citharizans: duo autem ſaltatores inter ipſos
Ad modulationẽ canẽtis in girũ ſeſe uertebãt ĩ medio.
Hi autem rurſus in ueſtibulis domorũ, ipſiq; & equi,
Telemachuſq; heros & Neſtoris clarus filius
Steterunt. procedens autem uidit præſtans Eteoneus:

Promptus miniſter Menelai illuſtris,
Cepit at ire nũciaturus p domicilia paſtori populorũ
Prope autem ſtans uerba pennata locutus eſt.
Hoſpites quidam hi nobilis o Menelaë,
Viri duo ſoboli autem Iouis magni ſimiles ſunt,
Sed dic an ipſis ſoluamus ueloces equos,
An ad alium mittamus ire qui hoſpitetur?
Hũc at, ualde igemiſcẽs, allocutus ẽ flauus Menelaus:
Non quidem ſtultus fuiſti Boethide Eteonee
Antehac; ſed nũc quidẽ puer tanq̃ ſtulta loqueris:
Certe quidẽ nos hoſpitalia mũera multa comedẽtes
Aliorum hominum huc peruenimus, ſi modo Iupiter
In poſterum ceſſare faciat ab erũnis: ſed ſolue equos
Hoſpitum: ipſos autem prius ĩtroduc ad comedẽdũ.
Sic dixit hic at ex domo cũ feſtinatiõe exiuit: iuſſit ãt
Prõptos miniſtros ſimul ſequi ſeipſum. (alios
Hi autem equos quidẽ ſoluerunt ſub iugo ſudantes,
Et hos quidem ligauerunt in equinis præſepibus
Ante aũt poſuerũt auenas, et hordeũ albũ miſcuerũt
Curruſq; reclinauerunt ad parietes perlucidos
Ipſos aũt introduxerũt ĩ diuinã domũ. hi ãt uidentes
Admirabantur domum nobilis regis
Tanquam.n. ſolis ſplendor erat, uel lunæ,
In domo alta Menelai illuſtris.
Sed poſtquam delectati ſunt uidentes oculis,
In balnea ingreſſi polita loti fuerunt.
Hos autem poſtq̃ ancillæ lauerunt, & unxerũt oleo
Circum autem ueſtes molles poſuerunt et tunicas,
In ſedibus ſedere apud Atridem Menelaum:
Aquam autem famula guturnio infudit ferens,

Iubet Menelaus aduenas hoſpitio ſuſcipi.

Pulchro, aureo ſuper argenteo lebete,
Ad lauandum; propeq́; politum extendit menſam:
Panemq́; uerecunda famula appoſuit ferens,
Obſonia multa imponẽs, gratificãs ex his quę aderãt
Structor autem carnium lances appoſuit attollens
Variarum: apud autem ipſos poſuit aurea pocula.
Hos oſtendens allocutus eſt flauus Menelaus:
Panem ſimul apprehendite & gaudete: ſed poſtea
Cœnam cum finieritis, interrogabimus quinã eſtis
Virorum: non enim ueſtrorũ genus perijt parentũ;
Sed uirorum genus eſtis nobilium Regum
Sceptrigerorũ, qm̃ nequaq̃ ignaui tales genuiſſent:
Sic dixit. & ipſis dorſa bouis pinguia appoſuit
Aſſa, in manibus accipiẽs, quã portionẽ appoſuerãt
Hi in cibos paratos appoſitos manus immiſerũt (ipſi,
Sed poſtquam potus, & cibi deſyderium exemerũt,
Iam tunc Telemachus allocutus eſt Neſtoris filium:
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
Animaduerte Neſtoride meo grate animo, Telemachus Piſiſtrato.
Aerisq́; ſplendorem, & domos reſonantes:
Aurìq; electriq́;, & argenti, & eboris,
Iouis ſanè talis eſt olympij intus aula, (iſpiciẽtẽ. Menelai regia
Quãta hæc infinita et multa ſũt? admiratio me tenet
Hunc loquentem intellexit flauus Menelaus,
Et ipſos alloquens uerba penuata dixit. (poſſet.
Filij cariſſimi certe cum Ioue mortaliũ nullus cõtẽderę
Immortales n. huius domus & poſſeſſiones ſunt: Menelaus
Virorũ autem, uel aliquis mihi contendet, uel & nõ Telemacho
Poſſeſſionibus: certe n. multa paſſus, & multũ errãs, labores ſuos
Duxi in nauibus: & octauo anno ueni narrat.

Per Cyprum, Phœnicem'q; & Aegyptios uagatus,
Ad Aethiopas'q; perueni, & Sidonios & Erembos,
Et Libyam, ubi agni ſtatim cornuti ſunt:
Ter enim pariunt oues perfectum in annum:
Vbi quidem neq; dominus indigus eſt, neq; paſtor
Caſei & carnium, neq; dulcis lactis:
Sed ſemper præbent per totum annum lac exſugere.
Donec ego circa illa multas opes congerens
Erraui, interim mihi fratrem alius interfecit
Clam ex inopinato dolo perniciosæ uxoris:
Sic nequaq̃ gaudens his poſſeſſionibus dominor:
Et à patribus hæc debetis audire quicunq; uobis
Sunt, qm̃ ualde multa paſſus ſum, & perdidi domum
Bene ualde habitatam, capientem multa & bona:
Quorum utinam tertiam habens in domibus partem
Habitarẽ: uiri autem ſalui eſſent qui tunc perierunt
Troia in lata longe ab Argo equos paſcente:
Sed tamen omnes quidem lugens & dolens,
Sæpe in domibus ſedens noſtris;
Interdũ quidẽ luctu mentẽ delector, interdũ aũt rurſus
Ceſſo, CELER autem ſacietas triſtis luctus.
Horum omnium cauſa non tantum lugeo dolens,
Quantum unius qui mihi ſomnum inimicũ fecit & cibũ
Recordanti: qm̃ nullus Achiuorum tantum laborauit,
Quantũ Vlyſſes laborauit & ſuſtulit: ideo huic futuri
Ipſi dolores: mihi aũt mœror ſemp ĩtolerabilis, (erant
Illius cauſa: quomodo iandiu abeſt, neq; qcq̃ nouimus
Viuat hic an mortuus ſit: lugent ipſum
Laërtes'q; ſenex, & prudens Penelope,
Telemachus'q;, quem reliquit recens natum in domo.

Sic dixit. huic autem pp patrē deſyderiū mouit luctus;
Lachrimāq; à palpebris i terrā fudit de patre audiēs;
Veſtem purpuream contra oculos tollens
Ambabus manibus. uidit autem ipſum Menelaus:
Cogitauit autem poſtea mente & animo,
An ipſum de patre ſineret mentionem facere,
An prius interrogaret, ſingulaq; narraret.
Donec hic hæc uolutabat in mente & in animo,
Helena è cubiculo odorato alto
Egreſſa eſt, Dianæ auream colum habenti ſimilis; Helenæ ornatus
Huic Adraſta cathedram bene fabrefactam poſuit;
Alcippe autem tapetem tulit ex molli lana;
Phylo autem argenteam ciſtellam tulit, quam ei dedit
Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
Aegyptijs, ubi plurimæ in domibus opes iacent:
Ille Menelao dedit duo argentea labra,
Et geminos tripodas, & decem auri talenta.
Seorſum aūt Helenæ uxor ꝓbuit pulcherrima dona;
Aureamq; colum, ciſtellamq; rotundam dedit
Argenteam, auro autem labia abſoluta erant:
Hanc ei famula Phӯlo appoſuit ferens,
Filo laborato plenam, ſed in ipſa
Colus extenſa erat, uiolaceam lanam habens.
Sedit autem i cathedra, ſcabellū aūt ſub pedibus erat.
Statim autem hæc uerbis uirum interrogauit ſingula.
Scimus profecto Menelae generoſe quinam hi Helena cū Menelao de aduenis fabulatur
Virorum dicunt perueniſſe noſtram domum.
Mentiar an uerum dicam? iubet autem me animus:
Nondum enim aliquem dico ita ſimilem uidiſſe,
Neq; uirū, neq; fœminā: admiratio me hēt inſpicientē.

Vt hic Vlyſſis magnanimi filio ſimilis eſt
Telemacho, quem reliquit recens natum in domo
Ille uir: quando mei impudentis cauſa Achiui
Veniſtis ſub Troiam, bellum audax mouentes.
Huic reſpondens locutus eſt flauus Menelaus.
Sic nunc & ego conſydero mulier, ſicut tu putas.
Illius enim tales pedes, talesq; manus,
Oculorumq; iactationes, caputq; deſuperq; capilli;
Et nunc certe ego recordans de Vlyſſe
Narrabã quæcunq; ille in erumna exiſtens laborauit
Circa me: ſed hic copioſam ſub ſupcilijs lachrymã fun
Veſtem purpuream contra oculos eleuãs. (debat;
Huic rurſus Neſtorides Piſiſtratus contrà locutus eſt.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Piſiſtratus qnam ſint edicit. Illius quidem his filius eſt uerè ſicut dicis:
Sed prudens eſt: auerſatur autem in animo,
Sic ueniens primum uerborum iactationes oſtendere,
Coràm te, cuius nos tanquam dei delectamur uoce.
Sed me præmiſit gerenius bellicoſus Neſtor,
Hunc ſimul comitem ſequi: deſyderabat.n.te uidere:
Vt eum, uel uerbo admoneres, uel opere.
„ MVLTOS.n.dolores hẽt patre filius abeunte
In domibus, cui non multi adiutores ſunt:
Sicut nũc Telemacho: ille quidem abeſt: neq; huic alij
Sunt qui in populo auertunt iniuriam.
Huic autem reſpondens, locutus eſt flauus Menelaus.
Papè certe ualde amici uiri filius meam domum
Menelaus dolet Vlyſſem abſẽtẽ. Peruenit; qui gratia mei multa laborauit certamina:
Et ipſum dixi reuerſum amice tractare, ſupra alios
Achiuorum, ſi nobis ſuper mare reditum dediſſet

Nauibus uelocibus fieri, olim ipsi lateo tāaſpiciē, Iupiter
Et illi in Argo cōdidiſſē ciuitatē, & domos fabricaſſē:
Ex Ithaca ducēs cū poſſeſſiōibus, et filio ꝓprio
Et omnibus populis, unam ciuitatem populans:
Quæ circum habitant ſubditæ ſunt aūt mihi ipſi:
Et frequēter hic exiſtentes conuerſaremur: neq; nos
Aliud diduxiſſet diligentesq; delectantesq;,
Priusq; cum mortis obſcura nebula coopetuiſſet.
Sed hæc quidem inuiſurus erat Deus ipſe,
Qui illum infelicem reditu carentem ſolum fecit.
Sic dixit. his aūt omnibus cupiditatem cōcitauit luctus:
Fleuit quidem Argiua Helena Ioue prognata:
Flebat & Telemachus, & Atrides Menelaus: Piſiſtratus Antilochū luget.
Neq; Neſtoris filius illachrymes habebat oculos:
Recordatus eſt. n. in animo ſtrenui Antilochi,
Quem Auroræ interfecit lucidæ inclytus filius. Antilochus a Mēnone occiſus.
Huius hic recordatus uerba pennata dixit.
Atride, ſupra quidem mortales te prudentem eſſe,
Neſtor dixit ſenex, quādo mentionem faceremus de te
In ſuis domibus, & nos inuicem interrogaremus:
Et nunc ſi quo modo licet, morē geras mihi, nō. n. ego
Delector lugens poſt cœnam; ſed & Aurora
Erit uerenouogenita. auerſor quidem nequaquam
Flere illū, q mortuus ē mortaliū et mortē cōſecutus ē.
Hic certe, & honor unicus miſeris mortalibus,
Tondereq; comam fundereq; lachrymam à genis:
Etenim meus mortuus eſt frater nequaq; peſſimus
Argiuorum: debes autem tu ſcire: non n ego
Interfui, neq; uidi. ſupra aūt alios dīt fuiſſe (latorē.
Antilochū, ſupra alios qdē ad currēdū uelocē, & bel-

Hunc autem, reſpōdens, allocutus eſt flauus Menelaus.
O amice, qm̄ tot dixiſti quot prudens uir
Dixiſſet, & feciſſet, & qui maior natu eſſet:
Talis enim & patris es, qui & prudentia loqueris:
Facile autem cognoſci poteſt proles uiri cui Iupiter
Felicitatem decreuerit, uxorem'q; ducenti ac naſcenti,
Vt nunc Neſtori dedit perpetuo per dies omnes
Ipſum quidem molliter ſeneſcere in domibus:
Filios rurſus prudentes'q;, & haſtu eſſe optimos.
Nos aũt fletum quidē relinquamus, q̄ prius factus eſt:
Cœnæ autem rurſus recordemur, manibus aũt aquam
Infundant: uerba autem & mane erunt
Telemacho & mihi ad dicendum uiciſſim.
Sic dixit. Aſphalio autem aquam in manus fudit
Promptus miniſter Menelai inclyti.
Hi in cibos promptos, appoſitos, manus iecerunt.
Tunc rurſus alia cogitauit Helena ex Ioue nata, — *Pharmacū Helenæ diſcutiens triſtitiam.*
Statī ī uinū iniecit medicamētū un̄ bibebāt (cēs oīum
Luctū expellens, & irā ſedans, malorū obliuionē īdu-
Quicūq; hoc deglutiuerit, poſtq̄ ī cratera īmxtū fuerit
Nequaq̄ p̄ diē integrū effundere poſſet lachrymā à
Neq; ſi illi mortua eſſet mater'q; pater'q;: (genis:
Neq; ſi coram ipſum fratrem, uel carum filium
Enſe trucidarent, hic autem oculis uideret.
Talia Iouis filia habebat medicamenta prudentia
Bona, quæ ei Polydamna præbuit Thonis uxor — *Polydāna*
Aegyptiæ, ubi plurima producit fertile aruum
Medicamēta: multa quidē bona mixta, multa aũt mala.
Medicus eſt autem unuſquiſq; ſciens ſupra omnes
Homines: certe enim Pæeonis ſunt ex ſobole.

Sed poſtq̃ immiſit, iuſſitq; uinum infundere;
Rurſus uerbis reſpondens allocuta eſt.
Atride Menelae, atq; etiam iſti
Virorum bonorũ filij, certe Deus aliud poſt aliud
Iupiter bonumq; malumq; dat poteſt enim omnia.
Nunc conuiuamini ſedentes in domibus,
Et uerbis oblectemini, decentia enim dicam:
Omnia quidem non ego loquar, neq; nominabo
Quot Vlyſſis patientis ſunt certamina:
Sed quale hoc fecit & tolerauit fortis uir
In populo Troianorũ, ubi paſſi eſtis detrimenta Achi (ui,
Seipſum uerberibus aſperis domans,
Veſtes laceras circum humeros imponens ſeruo ſimilis
Virorum hoſtiũ ingreſſus eſt ciuitatẽ latam uias hñtẽ.
Alij autem ſeipſum uiro occultans aſſimulauit
Declæ, qui nullo mõ talis erat in nauibus Achiuorũ:
Huic ſimilis ĩgreſſus ẽ Troianorũ ciuitatẽ, hi aũt igno
Oẽs: ego aũt ipſum ſola agnoui talẽ exñtẽ, (rauerũt
Et ipſum interrogaui hic aũt aſtutia euitabat.
Sed quando ipſum ego laui & unxi oleo,
Circũ aũt ueſtimẽta indui, & iuraui firmũ iuſiurãdũ,
Non prius me Vlyſſem inter Troianos manifeſtare,
Quàm ipſe in naues ueloces tentoriaq; perueniret:
Et tunc mihi totam mentem dixit Achiuorum:
Multos autem Troianorũ cũ interfeciſſet acuto enſe,
Venit ad Argiuos: prudentiam aũt attulit multam.
Tunc aliæ Troianæ acute eiulabant, ſed meum cor
Gaudebat, qm̃ iam mihi cor mutatum erat reuerti
Retro domũ: infortunium aũt ſuſpirabam qđ Venus
Dedit, quãdo me duxit illuc à cara patria terra:

Helena de Vlyſſe & Illi exci dio

Filiamq́; meam relinquens, thalamumq́;, uirumq́;
Non aliquo id gētē, neq; mente, neq; itē pulchritudīe.
Hanc autem reſpōdens allocutus eſt flauus Menelaus.
Certe hęc omnia mulier ſecundum decens dixiſti:
Iam quidem multorum didici conſiliumq́; mentemq́;
Virorum heroum, multam & adij terram:
Sed nondum tale ego uidi oculis,
Quale Vlyſſis prudentis fuit carum cor:
Quale & hoc fecit, & ſuſtinuit fortis uir
Equo in bene fabrefacto, ubi ſedebamus optimi quiq;
Argiuorum, Troianis mortem & fatum ferentes.
Veniſti poſtea illuc: inducturus autem te erat
Deus, qui Troianis uolebat gloriam præbere:
Et te Deiphobus deo ſimilis ſequebatur euntem.
Ter autem circuiſti concauas inſidias tangens:
Nominatim autem Danaorum nominaſti optimos
Omnium Argiuorum, uocem aſſimilans uxoribus.
Sed ego, & Tytides, & magnus Vlyſſes,
Sedentes in medijs audiuimus, ubi uocem edidiſti:
Nos quidem ambo cogitabamus incitati,
Vel exire, uel intus ſtatim reſpondere.
Sed Vlyſſes detinuit, & compreſſit deſyderātes q̄uis.
Tūc alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus autem tibi ſolus reſpondere uerbis
Voluit, ſed Vlyſſes os manibus compreſſit
Indeſinēter fortibus ſeruauit aūt oēs Achiuos: (nerua.
Tā diu āt tenebat dōec te ſeorſum abduxit pallas Mi
Huic rurſus Telemachus prudens contra locutus eſt.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Moleſtius eſt, non nilli hæc auerterunt triſtē mortē:

Helena equo iclusos noiatim vocauit.

Telemachus Menelao.

Neq; ſi ei cor ferreum intus fuiſſet.
Sed agite, in lectum uertite nos, ut iam
Somno ſub dulci oblectemur dormientes.
Sic dixit. Argiua autem Helena famulabus iuſſit
Lectos ſub porticu ponere, & ſtrata pulchra
Purpurea imponere, ſternereq; deſuper tapetes:
Indumentaq; imponere mollia deſuper ad induẽdũ.
Illæ autẽ egreſsæ ſunt ex domo facẽ ĩ manibus hñtes:
Lectos autem ſtrauerunt: hoſpites autem eduxit pco.
Hi quidem in ueſtibulo domus illic dormierunt
Telemachusq; heros, & Neſtoris illuſtris filius:
Atrides autem dormiuit in conclaui domus altæ,
Iuxta ãt Helena lõgãueſtẽhñr cubauit dia mulierũ.
Quando autẽ manegenita apparuit roſea Aurora;
Surrexit ex lecto in pugna bonus Menelaus,
Veſtimenta ĩduẽs, circũ ãt enſem acutũ poſuit hũeros;
Pedibus autem ſub robuſtis ligauit bona calciamenta.
Cepit autem ire ex thalamo deo ſimilis contra:
Telemacho autẽ aſſedit, uerbũq; dixit, & denoĩauit.
Quæ autem te neceſſitas duxit Telemache heros
In Lacedemona magnam ſupra lata dorſa maris?
Publicum? an proprium hoc? mihi uerè dic.
Huic rurſus Telemachus prudens contrà locutus eſt.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Veni ſi aliquam mihi famam de patre dicas:
Cõſumitur mihi domus: perierunt autẽ pinguia opa:
Immicorũ autẽ uirorũ plena domus ẽ, qui mihi ſemp
Oues freqñtes iugulant, & curuospedeshñtes boues.
Matris meę proci ſuperbam, iniuriam habentes.
Iccirco nunc ad tua genua peruenio, ſi uelis

Itur cubitum.

Quærit Menelaus cām profeſsionis.

Illius lugubrem mortem dicere, ſicubi uidiſti
Oculis tuis, uel alius uerbum audiuiſti
Errãtis: ualde enim ipſum ærumnoſum peperit mater.
Neq; in aliquo me ueritus blandiaris, neq; miſerans,
Sed recte mihi narrato quomõ occurriſti ſpectaculo,
Supplico, ſi unquam tibi pater meus bonus Vlyſſes,
Vel uerbum, uel opus aliquod pollicitus perfecit,
Populo ĩ Troianorũ ubi paſſi eſtis detrimẽta Achiui:
Horum nunc mihi recordare, & mihi uerum dic.
Hũc aũt ualde ſuſpirans allocutus eſt flauus Menelaus.
Papè, certe ualde fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipſi exiſtentes:
Quemadmodum qñ in ſilua cerua fortis leonis
Hinnulos dormire collocans nupernatos lactentes,
Colles inquirit, & ualles herboſas
Paſcens. hic autem poſtea ſuum ingreſſus eſt cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic illis Vlyſſes turpem mortem afferet.
Vtinã enim ô Iupiter pater, & Minerua, & Apollo,
Talis exñs qualis olim bene ædificata in Lesbo,
Ex prouocatione cũ Philomelide luctatus eſt ſurgens;
Deiecit autẽ fortiter: lætati ſunt aũt omnes Achiui:
Talis exiſtens cum procis uerſaretur Vlyſſes,
Omnes cito morientes fierent amararumq; nuptiarum.
Menelai nauigatio
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
Alia præter uerum dicam declinãdo, neq; decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego abſcõdã uerbũ, neq; occultabo:
In Aegypto me adhuc huc dei cupientem redire,
Detinebant: qm̃ eis non ſacrificaui perfecta ſacrificia:
Iſti

Iſti autem ſemper uolunt Dei recordari pręceptorum.
Inſula poſtea quædam eſt undoſo in ponto,
Aegyptum contra: Pharum autem ipſam uocant:
Tantum longe, quantum per totum diem cócaua nauis
Perficeret, cui ſtridens uentus ſecundus iſpirat retro.
Ineſt autem portus tranquillus, unde naues æquales
In mare deducunt, exhaurientes nigram aquam.
Hic me uiginti dies detinuerūt Dii: neq; unq̄ uēti ſecūdi
Spirantes apparuerunt à mari flantes qui nauium
Comites ſunt per lata dorſa maris:
Et uiatica omnia conſumpta eſſent, & robora uirorū:
Niſi quædam me Dearū miſerata eſſet, et mei miſerta:
Protei prępotentis filia marini ſenis
Idothea. huic. n. maxime animum moui,
Quæ mihi ſoli pereunti obuiauit ſeparatim à ſocijs:
Semper. n circa inſulam uagantes piſcabantur
Aduncis hamis: affligebat autem uentrem fames.
Hæc propè me ſtans uerbum dixit, & locuta eſt.
Fatuus es o` hoſpes ualde tantum: an ſtultus;
An uolūtarius negligēs es? & gaudes dolores patiēs?
Quo`d iandiu in inſula detineris? neq; aliquem finem
Inuenire potes? minuitur autem animus ſociorum?
Sic dixit. ſed ego ipſam reſpondens allocutus ſum.
Dicam quidem quæcunq; tu es dearum:
Quia ego non uoluntarius detineor: ſed uideor
In deos peccaſſe, qui cœlum latum habitant.
Sed tu mihi dic (Dii. n. omnia ſciunt)
Quiſnam me immortalium impedit, & ligauit à uia
Reditumq;, quomodo per mare uadam piſcoſum.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit diua dearum.

Idothea Menelao errāti dat cōſiliū.

Tibi enimuero ego hoſpes ualde uerè dicam:
Ventitat quidam huc ſenex marinus uerax,
Proteus Immortalis Proteus Aegyptius, qui maris
Totius gurgites nouit, Neptuni miniſter.
(Hunc autem meũ dicunt patrẽ eſſe & me genuiſſe)
Hunc ſi quo modo tu poſſes in inſidijs poſitus excipe;
Ille tibi diceret uiam, & menſuras itineris,
Reditumq́; quomodo per mare ibis piſcoſum.
Ac etiam tibi diceret nobilis ſi uelis,
Quicquid in domibus malumq́; bonumq́; contigit,
Abeunte te per longam uiam difficilemq́;.
Sic dixit. ſed ego ipſam, reſpondens, allocutus ſum.
Ipſa nunc excogita tu dolum diuini ſenis:
Ne aliquo modo ꝓuidens, uel præſciens fugiat:
Difficilis.n.eſt Deus, ut à mortali homine capiatur.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit magna dearum:
Tibi.n.ego ualde uerè dicam:
Quando ſol medium cœlum conſcendit,
Idothee de pře Proteo capiendo cõſilium. Tunc ex mari egreditur ſenex marinus uerax,
A flatu zephyri nigra ſpuma tectus:
Egreſſus autem dormit ſub ſpeluncis concauis:
Circũ aũt ipm Phocæ ꝓuos pedes hñtes pulchri maris:
Simul frequentes dormiunt à cano mari exeuntes;
Amarũ ſpirãtes maris multos gurgites habẽtis odorem:
Illuc te ego ducens ſimul cum Aurora apparente,
Collocabo per ordinem: tu autem bene elige ſocios
Tres, qui tibi apud naues benefabrefactas optimi ſũt.
Omnes autem tibi dico aſtutias ſenis:
Phocas quidẽ primũ numerabit, & per ipſas incedet.
Sed poſtquam omnes numerauerit & uiderit,

Dormiet in medijs ceu paſtor in gregibus ouium:
Hunc quidem ubi primum dormientem uideritis:
Et tunc poſtea uobis curæ ſit, robur'q; uis'q;:
Illic aũt tenere, promptum & feſtinantem q̃uis fugere:
Omnia autem fieri tentabit, quæ in terra
Reptilia ſunt, & aqua, & diuinus ignis:
Vos autem firmiter tenete, magis'q; comprimite.
Sed quando te ipſe interrogauerit uerbis:
Talis exiſtens qualem dormientem uidiſtis,
Et tunc iam abſtinete'q; à ui, ſoluite'q; ſenem:
Heros, interroga autem deorum quis te opprimit
Reditum'q;, quomodo per mare uenias piſcoſum.
Sic effata, ſub mare ſubijt undoſum.
Sed ego ad naues ubi ſteterant in arenis
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim deueni & mare;
Cœnam'q; præparauimus, & uenit immortalis nox;
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Qñ aũt manegenita appuit roſeos digitos hñs Aurora,
Et tunc ſecundum littus maris lati
Iui, multa deos precans. ſed ſocios
Tres duxi, quibus maxime cõfidebã ad oẽm impetum.
Tunc autem hæc ſubiens maris latum ſinum, — Idothee doli in patrem
Quattuor Phocarum ex mari pelles attulit:
Oẽs ãt erãt nup̃ decoriatæ. dolũ ãt excogitauit patri:
Cubilia autem in arenis effodiens marinis
Sedebat expectans. nos ãt ualde ꝓpe uenimus ipſam:
Per ordinẽ autem collocauit: iniecit ãt pellẽ unicuiq;:
Illic grauiſſimus inſidiarum modus fuit. cõſumebat n.
Phocarũ marinarũ putridiſſimus odor. (grauiter

Quis n. marinum iuxta cete dormierit?
Sed ipſa ſaluauit, & excogitauit magnum iuuamen.
Ambroſiam ſub nares unicuiq; poſuit afferens,
Suauiter ualde ſpirantem: extinxit autem ceti odoré.
Totum autem per diem paſſi ſumus toleranti animo:
Phocæ sũt ex mari exiere congregatę. hę quidẽ poſtea
Per ordinem dormierunt iuxta littus maris:
Meridianus autẽ ſenex exiit ex mari: inuenit autẽ phocas
Pingues: omnes autem adiit, recenſuit autẽ numerum:
Nos autem primos numerauit inter cete: neq; animo
Putauit dolum eſſe: poſtea autem accubuit & ipſe:
Nos autem conclamantes irruimus: circum autẽ manus
Iecimus: neq; ſenex doloſæ oblitus eſt artis.
Sed primum leo factus eſt iubatus,
Poſtea draco & pardus, atq; magnus aper
Factus eſt, & humida aqua, & arbor alta.
Nos autem firmiter tenebamus toleranti animo.
Sed quando grauiter tulit ſenex doloſa ſciens:
Et tunc me uerbis interrogans allocutus eſt.
Quis tecum Atrei fili deorum conſuluit conſilia,
Vt me caperes inuitũ in inſidijs poſitus: quare tibi opus ẽt
Sic dixit: ſed ego ipſum reſpondens, allocutus ſum.
Scis ò ſenex (cur me hæc decipiens interrogas?)
Quòd diu in inſula detineor: neq; aliquem finem
Inuenire poſſum: minuitur autem mihi intus cor.
Sed tu mihi dic (Dij autem omnia ſciunt)
Quis me immortalium impedit, & ligauit à uia,
Reditumq; quo pacto per mare ibo piſcoſum.
Sic dixi: hic autem me rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Sed ualde debebas Iouiq; alijsq; dijs

Proteus captus a Menelao.

Sacrificās ſacra pulchra nauim cōſcēdere, ut citiſſime
Tuam in patriam peruenires, nauigans p nigrū mare.
Non. n. tibi prius fatum eſt amicosq; uidere, et puenire
Domum bene ædificatum, & tuā in patriam terram;
Quam cum Aegypti ex Ioue fluentis fluuij,
Rurſus ad aquā puenias, ſacrificesq; ſacras hecatōbas
Immortalibus dijs, qui cœlum latum habitant:
Et tunc tibi dabunt uiam Dij quam tu cupis.
Sic dixit. ſed mihi fractum eſt charum cor:
Quoniam me rurſus iuſſit per nigrum mare
Ad Aegyptum ire, longam uiam diffcilemq;.
Sed & ſic ipſum, uerbis reſpondens, allocutus ſum.
Hæc quidem ſic perficio ſenex ſicut tu iubes.
Sed age, mihi hoc dic, & uerè narrato:
An omnes cum nauibus incolumes uenerint Græci,
Quos Neſtor, & ego reliquimus, de Troia euntes?
An aliquis perierit morte amara ſua in naui?
An amicorum in manibus poſtquam bellum abſoluit?
Sic dixi. hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Atride ne me interroges; neq; tibi opus eſt
Scire: neq; diſcere meum animum: neq; te dico
Diu ſine lachrymis fore, poſtq̄ bene oīa audiueris:
Multi. n. horum periere, multi autem relicti ſunt:
Duces autem duo ſoli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt: in pugna autem & tu affuiſti.
Vnus autem adhuc uiuus detinetur lato in mari,
Aiax quidē cum nauibus perijt longosremoshn̄tibus;
Ad Gyræa quidem primum Neptunus impulit
Saxa magna, & ſeruauit à mari.
Et pfecto effugiſſet mortē, q̄uis inſenſus Mineruæ:

Niſi ualde ſuperbū uerbū emiſiſſet, et ualde læſus eēt.
Dixit inuitis dijs effugiſſe undam maris:
Hunc Neptunus alta uoce audiuit loquentem:
Statim poſtea tridentem accipiens manibus fortibus,
Percuſſit Gyræum ſaxum, & abſcidit ipſum:
Et pars quidem illic manſit, fruſtū aūt incidit ī mare:
Aiacis Oilei exitus. In hoc Aiax primum inſidens ualde læſus eſt:
Hunc autem portauit per mare infinitum, undoſum.
Sic hic quidem ibi perijt poſtquam bibit ſalſam aquā.
Tuus uero effugit fata frater, & euitauit
In nauibus concauis: ſeruauit autem ueneranda Iuno.
Sed cum iam futurus erat Malearum, montem altum
Peruenire: tunc ipſum corripiens procella,
Per mare piſcoſum tulit ualde ingemiſcentem,
Agri in extremitatem: ubi domos habitabat Thyeſtes
Antea; ſed tunc habitabat Thyeſtides Aegiſthus.
Sed cum iam & illinc apparuit reditus tutus:
Iterum Dij uentum uerterunt, & domum ꝑuenerunt:
Certe hic gaudens deſcendit in patriam terram:
Et oſculabatur tangens ſuā patriā: multæ aūt ab ipſo
Lachrymę calidæ effuſę ſunt, poſtq̄ libēter uidit terrā.
Hunc āt à ſpecula uidit ſpeculator, quē collocauerat
Aegiſthus doloſus: pollicitus eſt autem mercedem
Auri duo talenta: obſeruabat aūt hic in annū, (diuis:
Ne ipm lateret trāſiēs: recordaretur āt ſtrenuę fortitu-
Perrexit aūt ire nunciaturus ī domos paſtori populo-
Statim Aegiſthus doloſam excogitauit artem: (rū:
Eligens per populū uiginti uiros optimos:
Collocauit inſidias. alibi autem iuſſit conuiuiū parari:
Sed hic iniit uocaturus Agamēnonē paſtorē populorū,

Equis & curribus indecentia cogitans. Agamēnonis exitus.
Hunc āt neſciētem mortē duxit & īterfecit, (i p̄ſepi:
Cū cœna excepiſſet, quēadmodū aliqs īterficeret bouē
Neq; aliquis Atridę ſociorū relictus ē q̄ eū ſecuti erāt:
Neq; quiſq̄ Aegiſthi: ſed interfecti ſunt in domibus.
Sic dixit. ſed mihi fractus eſt charus animus.
Flebam autem in arenis reſidens: neq; mihi cor
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen ſolis.
Sed poſtquam flensq; prouolutusq; ſatiatus ſum,
Iam tunc me allocutus eſt ſenex marinus uerax:
Ne amplius Atrei filī p̄ multum tempus īdeſinenter ſic
Fleas, qm̄ nullum exitum inuenimus. ſed q̄ citiſſime
Tenta, ut iam in tuam patriam terram peruenias:
Vel n. ipſum uiuum offendes, uel Oreſtes
Interfecerit præueniens, tu aūt ſepulturæ occurres.
Sic dixit. ſed mihi cor & animus generoſus
Rurſus in pectoribus, & dolenti quamuis, lætatus eſt:
Et ipſum compellans uerba pennata locutus ſum.
Hos quidem ſcio, tu autem tertium uirum nomina,
Qui adhuc uiuus detinetur in lato mari:
Vel mortuus. uolo autem & dolens quamuis audire.
Sic dixi. hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus eſt: De Vlyſſe.
Filius Laërtæ in Ithaca domos habitans:
Hunc uidi in inſula calidam lachrymam fundentem
Nymphæ in domibus Calipsûs, quæ ipſum neceſſitate
Detinet: hic aūt nō pōt in ſuam patriā terrā p̄uenire.
Non. n. ipſi adſunt naues remis inſtructæ, & ſocij,
Qui ipſum deducant per lata dorſa maris.
Tibi autem non fatum eſt nobilis o Menelaë,
In Argo equos paſcente mori, & mortem accipere.

Cãpus Elyſius

Sed te in Elyſium campum, & in fines terræ
Immortales mitterent, ubi flauus Rhadamanthus eſt;
Vbi facillima uita eſt hominibus:
Non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
Sed ſemper zephiri ſtridulè ſpirantes flatus
Oceanus mittit ad refrigerandum homines:
Quoniam habes Helenam, & ipſis gener Iouis es.
Sic locutus ſubijt mare undoſum.

Proteuſ diſpa-ret.

Sed ego in naues cum ſocijs dijs paribus
Iui. multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim uenimus & mare,
Cœnamq; præparauimus, uenitq; immortalis nox;
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Quando aũt matutina apparuit roſeadigitos Aurora;
Naues quidem primum traximus in mare magnum:
Malos autem ĩpoſuimus, & uela, nauibus æqualibus:
Sed & ipſi conſcendentes in ſedibus ſederunt:
Per ordinem aũt ſedẽtes canũ mare uerberabãt remis:
Retro in Aegypti, qui imbribus augetur, fluuii locũ;
Firmaui naues, & feci perfecta ſacrificia.
Sed poſtq̃ placaui deorũ irã ſempexñtium, (ria eẽt,
Aggeraui Agamẽnoni tumulũ, ut inextinguibilis glo
Hæc cum perfeciſſem, iui; dederũt aũt mihi uẽtũ ſcd̃m
Immortales, qui me citò charam in patriam miſerunt;
Sed nunc expecta in domibus meis,
Donec undecimus'q; duodecimus'q; dies ſit:
Et tũc te bene mittam. dabo autẽ tibi pulchra munera,
Tres equos, & currum bene fabrefactum. ſed poſtea
Dabo pulchrum poculum, ut libes Diis
Immortalibus, mei recordatus per dies omnes:

Huic autẽ rurſus Telemachus prudens cõtrà locutus ẽ. Telẽachus Neſtori
Atride, ne me multum tempus hic detineas:
Etenim in annum ego apud te tolerarem,
Sedẽs: neq; me domus caperet deſyderiũ, neq; parẽtũ;
Valde.n.uerbis, ſermonibuſq; tuis audiens,
Delector: ſed mihi triſtantur ſocii
In Pylo illuſtri. tu autem me diu hic detines.
Donum aũt qđcunq; mihi dederis ex gñe ſeruãdorũ
Equos aũt in Ithacã nõ ducã, ſed tibi ipſi (eſto:
Hic relinquam oblectamentum. tu.n.campo imperas
Lato, in quo eſt quidem trifolium multum, et cyperus;
Triticumq;, zeæq;, & latè proueniens hordeũ albũ: Ithacæ inſulæ qlitas.
In Ithaca autem neq; curricula lata, neq; pratum:
Sed ad capras paſcẽdas accommodata, et magis ama-
bilis equos alente:
Nõ.n.aliqua ĩſularũ equoſipellẽs, neq; bõa hẽns pra-
Quæ mari recliuiuæ ſunt: Ithaca ãt & ſupra oẽs. (ta;
Sic dixit. ſubriſit autem bonus in pugna Menelaus,
Manuq; ipſum demulſit, uerbumq; dixit, & locutus ẽ.
E ſanguine es bono chare fili, qualia loqueris: Xenia dantur Telẽacho.
Tibi igitur ego hæc mutabo: poſſum enim.
Donorũ autem quæcunq; in mea domo repoſita iacẽt,
Dabo quod pulcherrimum & precioſiſſimum eſt.
Dabo tibi crateram elaboratam: argentea autem
Eſt tota: auro autem labia perfecta ſunt:
Opus aũt Vulcani: pbuit aũt ipſam Phædimus heros
Sidoniorum Rex, quando ſua domus cooperuit
Illuc me reuerſum. tibi autem nolo hoc præbere.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Cõuiuæ autem in domos uenerũt diuini Regis: (nũt
Hi ãt ducebãt qdẽ oues: ferebãt ãt uiros corroborãs ui

Panem aũt ipſis uxores pulchraſuittaſhñtes attulerũt.
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Proci autem ante Vlyſſis domum
Diſcis delectabantur & iaculis, mittentes
In perfecto pauimento, ubi antea iniuriam habebant.
Antinous ãt ſedebat, & Eurymachus diuis ſpẽ p̃ditus,
Principes procorum, uirtute aũt erant longè optimi.
Hos aũt filius Phronij Noëmon prope ueniens,
Antinoum uerbis interrogans, allocutus eſt.
Antinoë nunquid ſcimus in mentibus: an non?
Quando Telemachus reuertetur ex Pylo arenoſa?
Nauem mihi abijt ducens: mihi autem opus eſt ipſa,
Elida in latum tranſire: ubi mihi equę
Duodecim fœminæ: muli autem laborioſi
Indomiti: horum aliquem abigens, domarem.
Sic dixit: hi aũt in aĩo obſtupuerunt: non n. exiſtimabãt
In Pylum abijſſe Neleiam: ſed alicubi ipſum
Agrorum, uel ouibus adeſſe, uel ſubulco.
Hunc rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Verè mihi dic quando abijt? & qui ipſum
Iuuenes ſecuti ſunt Ithacæ electi: an ſui ipſius
Mercenarijq́; ſeruiq́;? poteſt & hoc perficere:
Et mihi hoc dic uerè ut bene ſciam,
An à te uiolentia inuito abſtulit nauem nigram?
An uolũtarius ei dediſti, quoniã blanditus eſt uerbis.
Huic autem filius Phronij Noëmon cõtrà locutus eſt.
Ipſe uoluntarius ei dedi, quod feciſſet & alius,
Cum uir talis habens conſilia animo
Petijſſet: difficile renuere dationem fuiſſet.
Iuuenes autem qui in populo optimi ſunt inter uos,

Antinous & Eurymachus procorum principes.

Noemõ Telemacho nauẽ commodat.

Hi ipſm ſecuti ſunt. principē aūt ego cōſcēdētē cognoui
Mentorem, uel deum: huic ipſi per omnia ſimilis erat.
Sed hoc admiror. uidi hic Mentorem magnum
Heri ſub auroram. tunc uero conſcēdit nauim in Pylū.
Sic locutus abijt ad domos patris.
His autem ambobus obſtupuit animus ſuperbus.
Proci autem ſimul ſederunt, & quieuerunt à ludis.
Ad hos autem Antinous locutus eſt Eupithei filius
Mœſtus, ira autem ualde mentes circumnigræ
Impletæ erant: oculi aūt ipſius igni micāti ſiles erant.
Heu q̃ magnum facinus audacter perfectum eſt.
Telemacho iter hoc dicebamus aūt ei abſolutum iri.
Ex tot autem inuitis iuuenis puer abiuit ſic
Nauem deducens, eligensq́; ex populo p̃ſtantiſſimos.
Incipiet aūt & ſibi priori malū eſſe. ſed eius ipſius
Iupiter pdat uiolētiā, priusquā nobis nocumentū fiat.
Sed agedū, mihi date nauē uelocē & uiginti ſocios,
Vt illi ipſi eunti inſidier, & obſeruem
In freto Ithacæq́; Samijq́; aſperæ:
Vt ſuo cum periculo nauiget gratia Patris.
Sic dixit: ipſum autem oēs laudauerunt, & iuſſerunt.
Statim poſtea ſurgentes iuerunt domum Vlyſſis.
Neq; Penelope multum tempus fuit inſcia
Verborum, quæ proci in mentibus clàm moliebantur:
Præco. n. ei dixit Medon qui audiuit conſilia
Extra atrium exn̄s. hi autem intus conſilium texebant.
Perrexit autem ire nuncians per domos Penelopæ.
Hūc autem in itinere uenientem allocuta ē Penelope.
Præco cur te præmiſerunt proci illuſtres?
An dicere ancillis Vlyſſis Diuini

Procos de occidendo Telemacho cōs filium.

Penelope Medoni de procis.

Filiamq; meam relinquens, thalamumq;, uirumq;
Non aliquo indigētē,neq; mente,neq; itē pulchritudīe.
Hanc autem reſpōdens allocutus eſt flauus Menelaus.
Certe hęc omnia mulier ſecundum decens dixiſti:
Iam quidem multorum didici conſiliumq; mentemq;
Virorum heroum,multam & adij terram:
Sed nondum tale ego uidi oculis,
Quale Vlyſſis prudentis fuit carum cor:
Quale & hoc fecit,& ſuſtinuit fortis uir
Equo in bene fabrefacto,ubi ſedebamus optimi quiq;
Argiuorum,Troianis mortem & fatum ferentes.
Veniſti poſtea illuc:inducturus autem te erat
Deus,qui Troianis uolebat gloriam præbere:
Et te Deiphobus deo ſimilis ſequebatur euntem.
Ter autem circuiſti concauas inſidias tangens:
Nominatim autem Danaorum nominaſti optimos
Helena equo icluſos noiatim vocauit. Omnium Argiuorum,uocem aſſimilans uxoribus.
Sed ego, & Tydides, & magnus Vlyſſes,
Sedentes in medijs audiuimus,ubi uocem edidiſti:
Nos quidem ambo cogitabamus incitati,
Vel exire,uel intus ſtatim reſpondere.
Sed Vlyſſes detinuit,& compreſſit deſyderātes quāuis.
Tūc alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus autem tibi ſolus reſpondere uerbis
Voluit, ſed Vlyſſes os manibus compreſſit
Indeſinēter fortibus ſeruauit aūt oēs Achiuos:(nerua.
Tā diu āt tenebat dōec te ſeorſum abduxit pallas Mi
Huic rurſus Telemachus prudens contra locutus eſt.
Telemachus Menelao. Atride Menelae nobilis princeps populorum:
Moleſtius eſt,non n.illi hæc auerterunt triſtē mortē:

Neq; ſi ei cor ferreum intus fuiſſet.
Sed agite, in lectum uertite nos, ut iam
Somno ſub dulci oblectemur dormientes.
Sic dixit. Argiua autem Helena famulabus iuſſit
Lectos ſub porticu ponere, & ſtrata pulchra
Purpurea imponere, ſternereq; deſuper tapetes:
Indumentaq; imponere mollia deſuper ad induẽdũ.
Illæ autẽ egreſſæ ſunt ex domo facẽ ĩ manibus hñtes:
Lectos autem ſtrauerunt: hoſpites autem eduxit pco.
Hi quidem in ueſtibulo domus illic dormierunt
Telemachusq; heros, & Neſtoris illuſtris filius:
Atrides autem dormiuit in conclaui domus altæ,
Iuxta ãt Helena lõgãueſtẽhñr cubauit dia mulierũ.
Quando autẽ manegenita apparuit roſea Aurora;
Surrexit ex lecto in pugna bonus Menelaus,
Veſtimenta iduẽs, circũ ãt enſem acutũ poſuit hũeros;
Pedibus autem ſub robuſtis ligauit bona calciamenta.
Cepit autem ire ex thalamo deo ſimilis contra:
Telemacho autẽ aſſedit, uerbũq; dixit, & denoĩauit.
Quæ autem te neceſſitas duxit Telemache heros
In Lacedemona magnam ſupra lata dorſa maris?
Publicum? an proprium hoc? mihi uerè dic.
Huic rurſus Telemachus prudens contrà locutus eſt.
Atride Menelaë nobilis princeps populorum:
Veni ſi aliquam mihi famam de patre dicas:
Cõſumitur mihi domus: perierunt autẽ pinguia opa:
Inimicorũ autẽ uirorũ plena domus ẽ, qui mihi ſemp
Oues freq̃ntes iugulant, & curuospedeshñtes boues.
Matris meę proci ſuperbam, iniuriam habentes.
Idcirco nunc ad tua genua peruenio, ſi uelis

Itur cubitum.

Quærit Menelaus cãm profectionis.

Illius lugubrem mortem dicere, ſicubi uidiſti
Oculis tuis, uel alius uerbum audiuiſti
Errātis: ualde enim ipſum erumnoſum peperit mater.
Neq; in aliquo me ueritus blandiaris, neq; miſerans,
Sed recte mihi narrato quomō occurriſti ſpectaculo,
Supplico, ſi unquam tibi pater meus bonus Vlyſſes,
Vel uerbum, uel opus aliquod pollicitus perfecit,
Populo i Troianorū ubi paſſi eſtis detrimēta Achiui:
Horum nunc mihi recordare, & mihi uerum dic.
Hūc aūt ualde ſuſpirans allocutus eſt flauus Menelaus.
Papè, certe ualde fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipſi exiſtentes:
Quemadmodum qn̄ in ſilua cerua fortis leonis
Hinnulos dormire collocans nupernatos lactentes,
Colles inquirit, & ualles herboſas
Paſcens. hic autem poſtea ſuum ingreſſus eſt cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic illis Vlyſſes turpem mortem afferet.
Vtinā enim ô Iupiter pater, & Minerua, & Apollo,
Talis exn̄s qualis olim bene ædificata in Lesbo,
Ex prouocatione cū Philomelide luctatus eſt ſurgens;
Deiecit autē fortiter: lætati ſunt aūt omnes Achiui:
Talis exiſtens cum procis uerſaretur Vlyſſes,
Omnes cito morientes fierent amararumq; nuptiarum.
Menelai nauigatio
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
Alia præter uerum dicam declinādo, neq; decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego abſcōdā uerbū, neq; occultabo:
In Aegypto me adhuc huc dei cupientem redire,
Detinebant: qm̄ eis non ſacrificaui perfecta ſacrificia:

Iſti

Iſti autem ſemper uolunt Dei recordari pceptorum.
Inſula poſtea quædam eſt undoſo in ponto,
Aegyptum contra: Pharum autem ipſam uocant:
Tantum longe, quantum per totum diem cócaua nauis
Perficeret, cui ſtridens uentus ſecundus iſpirat retro.
Ineſt autem portus tranquillus, unde naues æquales
In mare deducunt, exhaurientes nigram aquam.
Hic me uiginti dies detinuerũt Dii: neq; unq̃ uẽti ſecũdi
Spirantes apparuerunt à mari flantes qui nauium
Comites ſunt per lata dorſa maris:
Et uiatica omnia conſumpta eſſent, & robora uirorũ:
Niſi quædam me Dearũ miſerata eſſet, et mei miſerta:
Protei prępotentis filia marini ſenis
Idothea. huic. n. maxime animum moui,
Quæ mihi ſoli pereunti obuiauit ſeparatim à ſocijs:
Semper. n circa inſulam uagantes piſcabantur
Aduncis hamis: affligebat autem uentrem fames.
Hæc propè me ſtans uerbum dixit, & locuta eſt.
Fatuus es o` hoſpes ualde tantum: an ſtultus;
An uolũtarius negligẽs es: & gaudes dolores patiẽs?
Quo`d iandiu in inſula detineris? neq; aliquem finem
Inuenire potes? minuitur autem animus ſociorum?
Sic dixit. ſed ego ipſam reſpondens allocutus ſum.
Dicam quidem quæcunq; tu es dearum:
Quia ego non uoluntarius detineor: ſed uideor
In deos peccaſſe, qui cœlum latum habitant.
Sed tu mihi dic (Dii. n. omnia ſciunt)
Quiſnam me immortalium impedit, & ligauit à uia
Reditumq́;, quomodo per mare uadam piſcoſum.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit diua dearum.

Idothea Menelao errati dat cõſiliũ.

Tibi enimuero ego hoſpes ualde uerè dicam:
Ventitat quidam huc ſenex marinus uerax,
Proteus Immortalis Proteus Aegyptius, qui maris
Totius gurgites nouit, Neptuni miniſter.
(Hunc autem meū dicunt patrē eſſe & me genuiſſe)
Hunc ſi quo modo tu poſſes in inſidijs poſitus excipe;
Ille tibi diceret uiam, & menſuras itineris,
Reditumq́; quomodo per mare ibis piſcoſum.
Ac etiam tibi diceret nobilis ſi uelis,
Quicquid in domibus malumq́; bonumq́; contigit,
Abeunte te per longam uiam difficilemq́;.
Sic dixit. ſed ego ipſam, reſpondens, allocutus ſum.
Ipſa nunc excogita tu dolum diuini ſenis:
Ne aliquo modo ꝓuidens, uel preſciens fugiat:
Difficilis.n.eſt Deus, ut à mortali homine capiatur.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit magna dearum:
Tibi.n. ego ualde uerè dicam:
Quando ſol medium cœlum conſcendit,
Idothee de pꝛē Proteo capien. do cōſi, lium. Tunc ex mari egreditur ſenex marinus uerax,
A flatu zephyri nigra ſpuma tectus:
Egreſſus autem dormit ſub ſpeluncis concauis:
Circū aūt ipm Phocæ ꝑuos pedes hñtes pulchri maris:
Simul frequentes dormiunt à cano mari exeuntes;
Amarū ſpirātes maris multos gurgites habētis odorem:
Illuc te ego ducens ſimul cum Aurora apparente,
Collocabo per ordinem: tu autem bene elige ſocios
Tres, qui tibi apud naues bene fabrefacti optimi ſūt.
Omnes autem tibi dico aſtutias ſenis:
Phocas quidē primū numerabit, & per ipſas incedet.
Sed poſtquam omnes numerauerit & uiderit,

Dormiet in medijs ceu paſtor in gregibus ouium:
Hunc quidem ubi primum dormientem uideritis:
Et tunc poſtea uobis curæ ſit, robur'q; uis'q;:
Illic aũt tenere, promptum & feſtinantem quis fugere:
Omnia autem fieri tentabit, quæ in terra
Reptilia ſunt, & aqua, & diuinus ignis:
Vos autem firmiter tenete, magis'q; comprimite.
Sed quando te ipſe interrogauerit uerbis:
Talis exiſtens qualem dormientem uidiſtis,
Et tunc iam abſtinete'q; à ui, ſoluite'q; ſenem:
Heros. interroga autem deorum quis te opprimit
Reditum'q;, quomodo per mare uenias piſcoſum.
Sic effata, ſub mare ſubijt undoſum.
Sed ego ad naues ubi ſteterant in arenis
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim deueni & mare;
Cænam'q; præparauimus, & uenit immortalis nox;
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Qñ aũt manegenita apparuit roſeos digitos hñs Aurora,
Et tunc ſecundum littus maris lati
Iui, multa deos precans. ſed ſocios
Tres duxi, quibus maxime cõfidebã ad oẽm impetum.
Tunc autem hæc ſubiens maris latum ſinum,
Quatuor Phocarum ex mari pelles attulit:
Oẽs ãt erãt nuꝑ decoriatæ. dolũ ãt excogitauit patri:
Cubilia autem in arenis effodiens marinis
Sedebat expectans. nos ãt ualde ꝓpe uenimus ipſam:
Per ordinẽ autem collocauit: iniecit ãt pellẽ unicuiq;:
Illic grauiſſimus inſidiarum modus fuit. cõſumebat n.
Phocarũ marinarũ pernicioſiſſimus odor. (grauiter

Idothee doli in patrem

Quis.n.marinum iuxta cete dormierit?
Sed ipſa ſaluauit, & excogitauit magnum iuuamen.
Ambroſiam ſub nares unicuiq; poſuit afferens,
Suauiter ualde ſpirantem: extinxit autem ceti odorē.
Totum autem per diem paſſiſumus toleranti animo:
Phocæ aũt ex mari exiere congregatę. hę q̃dẽ poſtea
Per ordinem dormierunt iuxta littus maris:
Meridianus autē ſenex exiit ex mari: īuenit ãt phocas
Pingues: omnes autem adiit, recenſuit aũt numerum:
Nos autem primos numerauit inter cete: neq; animo
Putauit dolum eſſe: poſtea autem accubuit & ipſe:
Nos autem conclamantes irruimus: circum aũt manus
Iecimus: neq; ſenex doloſæ oblitus eſt artis.
Sed primum leo factus eſt iubatus,
Poſtea draco & pardus, atq; magnus aper
Factus eſt, & humida aqua, & arbor alta.
Nos autem firmiter tenebamus toleranti animo.
Sed quando grauiter tulit ſenex doloſa ſciens:
Et tunc me uerbis interrogans allocutus eſt.
Quis tecum Atrei fili deorum conſuluit conſilia,
Vt me capes inuitũ in īſidÿs poſitus? quare tibi opus ẽt
Sic dixit. ſed ego ipſum, reſpondens, allocutus ſum.
Scis o ſenex (cur me hæc decipiens interrogas?)
Quòd diu in inſula detineor: neq; aliquem finem
Inuenire poſſum: minuitur autem mihi intus cor.
Sed tu mihi dic (Dii autem omnia ſciunt)
Quis me immortalium impedit, & ligauit à uia,
Reditumq;: quo pacto per mare ibo piſcoſum.
Sic dixi. hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Sed ualde debebas Iouiq; alÿsq; dÿs

Proteus captus a Menelao.

Sacrificãs ſacra pulchra nauim cõſcẽdere, ut citiſſime
Tuam in patriam peruenires, nauigans ꝑ nigrũ mare.
Non.n.tibi prius fatum eſt amicosq́; uidere, et ꝑuenire
Domum bene ædificatum, & tuã in patriam terram;
Quam cum Aegypti ex Ioue fluentis fluuij,
Rurſus ad aquã ꝑuenias, ſacrificesq́; ſacras hecatõbas
Immortalibus dys, qui cœlum latum habitant:
Et tunc tibi dabunt uiam Dij quam tu cupis.
Sic dixit. ſed mihi fractum eſt charum cor:
Quoniam me rurſus iuſſit per nigrum mare
Ad Aegyptum ire, longam uiam difficilemq́;.
Sed & ſic ipſum, uerbis reſpondens, allocutus ſum.
Hæc quidem ſic perficio ſenex ſicut tu iubes.
Sed age, mihi hoc dic, & uerè narrato:
An omnes cum nauibus incolumes uenerint Græci,
Quos Neſtor, & ego reliquimus, de Troia euntes?
An aliquis perierit morte amara ſua in naui?
An amicorum in manibus poſtquam bellum abſoluit?
Sic dixi. hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Atride ne me interroges; neq; tibi opus eſt
Scire: neq; diſcere meum animum: neq; te dico
Diu ſine lachrymis fore, poſtq̃ bene oĩa audieris:
Multi.n.horum periere, multi autem relicti ſunt:
Duces autem duo ſoli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt: in pugna autem & tu affuiſti.
Vnus autem adhuc uiuus detinetur lato in mari,
Aiax quidẽ cum nauibus peryt longosremoshñtibus;
Ad Gyræa quidem primum Neptunus impulit
Saxa magna, & ſeruauit à mari.
Et ꝑfecto effugiſſet mortẽ, q̃uis infenſus Mineruæ:

Niſi ualde ſuperbū uerbū emiſiſſet, et ualde læſus eſt.
Dixit inuitis dijs effugiſſe undam maris:
Hunc Neptunus alta uoce audiuit loquentem:
Statim poſtea tridentem accipiens manibus fortibus,
Percuſſit Gyræum ſaxum, & abſcidit ipſum:
Et pars quidem illic manſit, fruſtū aūt incidit ī mare:
Aiacis Oilei exitus. In hoc Aiax primum inſidens ualde læſus eſt:
Hunc autem portauit per mare infinitum, undoſum.
Sic hic quidem ibi perijt poſtquam bibit ſalſam aquā.
Tuus uero effugit fata frater, & euitauit
In nauibus concauis: ſeruauit autem ueneranda Iuno.
Sed cum iam futurus erat Malearum, montem altum
Peruenire: tunc ipſum corripiens procella,
Per mare piſcoſum tulit ualde ingemiſcentem,
Agri in extremitatem: ubi domos habitabat Thyeſtes
Antea; ſed tunc habitabat Thyeſtides Aegiſthus.
Sed cum iam & illinc apparuit reditus tutus:
Iterum Dij uentum uerterunt, & domum ꝑuenerunt:
Certe hic gaudens deſcendit in patriam terram:
Et oſculabatur tangens ſuā patriā: multæ aūt ab ipſo
Lachrymę calidæ effuſę ſunt, poſtq̄ libēter uidit terrā.
Hunc āt à ſpecula uidit ſpeculator, quē collocauerat
Aegiſthus doloſus: pollicitus eſt autem mercedem
Auri duo talenta: obſeruabat aūt hic in annū, (diuis.
Ne ip̄m lateret trāſiēs: recordaretur āt ſtrenuę fortitu
Perrexit aūt ire nunciaturus ī domos paſtori populo
Statim Aegiſthus doloſam excogitauit artem: (rū:
Eligens per populū uiginti uiros optimos:
Collocauit inſidias alibi autem iuſſit conuiuiū parari:
Sed hic iniit uocaturus Agamēnonē paſtorē populorū,

Equis & curribus indecentia cogitans.
Hunc ãt neſciẽtem mortẽ duxit & ĩterfecit, (ĩ pſepi:
Cũ cæna excepiſſet, quẽadmodũ aliqs ĩterficeret bouẽ
Neq; aliquis Atridę ſociorũ relictus ẽ q̃ eũ ſecuti erãt:
Neq; quisq̃ Aegiſthi: ſed interfecti ſunt in domibus.
Sic dixit. ſed mihi fractus eſt charus animus.
Flebam autem in arenis reſidens: neq; mihi cor
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen ſolis.
Sed poſtquam flens'q; prouolutus'q; ſatiatus ſum,
Iam tunc me allocutus eſt ſenex marinus uerax:
Ne amplius Atrei fili p multum tempus ĩdeſinenter ſic
Fleas, qm̃ nullun exitum inuenimus. ſed q̃ citiſſime
Tenta, ut iam in tuam patriam terram peruenias:
Vel n. ipſum uiuum offendes, uel Oreſtes
Interfecerit præueniens, tu aũt ſepulturæ occurres.
Sic dixit. ſed mihi cor & animus generoſus
Rurſus in pectoribus, & dolenti quamuis, lætatus eſt:
Et ipſum compellans uerba pennata locutus ſum.
Hos quidem ſcio, tu autem tertium uirum nomina,
Qui adhuc uiuus detinetur in lato mari:
Vel mortuus. uolo autem & dolens quamuis audire.
Sic dixi. hic autem me, rurſus reſpondens, allocutus eſt:
Filius Laërte in Ithaca domos habitans:
Hunc uidi in inſula calidam lachrymam fundentem
Nymphæ in domibus Calipsûs, quæ ipſum neceſſitate
Detinet: hic aũt nõ põt in ſuam patriã terrã puenire.
Non. n ipſi adſunt naues remis inſtructæ, & ſocij,
Qui ipſum deducant per lata dorſa maris.
Tibi autem non fatum eſt nobilis ô Menelaë,
In Argo equos paſcente mori, & mortem accipere.

Agamẽnonis exitus.

De Vlyſſe.

Cãpus Elyſius

Sed te in Elyſium campum, & in fines terræ
Immortales mitterent, ubi flauus Rhadamanthus eſt;
Vbi facillima uita eſt hominibus:
Non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
Sed ſemper zephiri ſtridulè ſpirantes flatus
Oceanus mittit ad refrigerandum homines:
Quoniam habes Helenam, & ipſis gener Iouis es.
Sic locutus ſubijt mare undoſum.

Proteuſ diſpa- ret.

Sed ego in naues cum ſocijs dijs paribus
Iui. multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Sed poſtquam in nauim uenimus & mare;
Cœnamq; præparauimus, uenitq; immortalis nox;
Iam tunc dormiuimus in littore maris.
Quando aũt matutina apparuit roſeadigitos Aurora;
Naues quidem primum traximus in mare magnum:
Malos autem ĩpoſuimus, & uela, nauibus æqualibus:
Sed & ipſi conſcendentes in ſedibus ſederunt:
Per ordinem aũt ſedẽtes canũ mare uerberabãt remis:
Retro in Aegypti, qui imbribus augetur, fluuii locũ,
Firmaui naues, & feci perfecta ſacrificia.
Sed poſtq̃ placaui deorũ irã ſempexiſtium, (ria eẽt,
Aggeraui Agamẽnoni tumulũ, ut inextinguibilis glo-
Hæc cum perfeciſſem, iui; dederũt aũt mihi uẽtũ ſcdm
Immortales, qui me citò charam in patriam miſerunt:
Sed nunc expecta in domibus meis,
Donec undecimusq; duodecimusq; dies ſit:
Et tũc te bene mittam. dabo autẽ tibi pulchra munera,
Tres equos, & currum bene fabrefactum. ſed poſtea
Dabo pulchrum poculum, ut libes Diis
Immortalibus, mei recordatus per dies omnes:

Huic autẽ rurſus Telemachus prudens cõtra locutus ẽ.
Atride, ne me multum tempus hic detineas:
Etenim in annum ego apud te tolerarem,
Sedẽs: neq; me domus caperet deſyderiũ, neq; parẽtũ;
Valde.n.uerbis, ſermonibusq; tuis audiens,
Delector: ſed mihi triſtantur ſocii
In Pylo illuſtri. tu autem me diu hic detines.
Donum aũt qdcunq; mihi dederis ex gñe ſeruãdorũ (eſto:
Equos aũt in Ithacã nõ ducã, ſed tibi ipſi
Hic relinquam oblectamentum. tu.n. campo imperas
Lato, in quo eſt quidem trifolium multum, et cyperus;
Triticumq;, zeæq;, & latè prouenieus hordeũ albũ:
In Ithaca autem neq; curricula lata, neq; pratum:
Sed ad capras paſcẽdas accommodata, et magis amabilis equos alente:
Nõ.n.aliqua iſularũ equos ĩpellẽs, neq; bõa hẽns pra(tis;
Quæ mari recliuiæ ſunt: Ithaca aũt & ſupra oẽs.
Sic dixit. ſubriſit autem bonus in pugna Menelaus,
Manuq; ipſum demulſit, uerbumq; dixit, & locutus ẽ.
E ſanguine es bono chare fili, qualia loqueris:
Tibi igitur ego hæc mutabo: poſſum enim.
Donorũ autem quæcunq; in mea domo repoſita iacẽt,
Dabo quod pulcherrimum & precioſiſſimum eſt.
Dabo tibi crateram elaboratum: argentea autem
Eſt tota: auro autem labia perfecta ſunt:
Opus aũt Vulcani: pbuit aũt ipſam Phædimus heros
Sidoniorum Rex, quando ſua domus cooperuit
Illuc me reuerſum: tibi autem uolo hoc præbere.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Cõuiuæ autem in domos uenerũt diuini Regis: (nũt
Hi ãt ducebãt qdẽ oues: ferebãt ãt uiros corroborãs ui

Telemachus Neſtori

Ithacæ inſulæ qlitas.

Xenia dantur Telemacho.

Panem aũt ipſis uxores pulchras uittas hñtes attulerũt.
Sic hi quidem circa cænam in domibus laborabant.
Proci autem ante Vlyſſis domum
Diſcis delectabantur & iaculis, mittentes
In perfecto pauimento, ubi antea iniuriam habebant.
Antinous aũt ſedebat, & Eurymachus diuĩs ſpẽ ꝑditus,
Principes procorum, uirtute aũt erant longè optimi.
Hos aũt filius Phronij Noëmon prope ueniens,
Antinoum uerbis interrogans, allocutus eſt.
Antinoë nunquid ſcimus in mentibus? an non?
Quando Telemachus reuertetur ex Pylo arenoſa?
Nauem mihi abijt ducens: mihi autem opus eſt ipſa,
Elida in latam tranſire: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ: muli autem laborioſi
Indomiti: horum aliquem abigens, domarem.
Sic dixit: hi aũt in aĩo obſtupuerunt: non n. exiſtimabãt
In Pylum abijſſe Neleiam: ſed alicubi ipſum
Agrorum, uel ouibus adeſſe, uel ſubulco.
Hunc rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Verè mihi dic quando abijt? & qui ipſum
Iuuenes ſecuti ſunt Ithacæ electi? an ſui ipſius
Mercenarijq́; ſeruiq́;? poteſt & hoc perficere:
Et mihi hoc dic uerè ut, bene ſciam,
An à te uiolentia inuito abſtulit nauem nigram?
An uolũtarius ei dediſti, quoniã blanditus eſt uerbis.
Huic autem filius Phronij Noëmon cõtrà locutus eſt.
Ipſe uoluntarius ei dedi, quod feciſſet & alius,
Cum uir talis habens conſilia animo
Petijſſet: difficile renuere dationem fuiſſet.
Iuuenes autem qui in populo optimi ſunt inter uos,

Antinous & Eurymachus procorum principes.

Noemõ Telemacho nauẽ commodat.

Hi ipm̄ ſecuti ſunt. principē aūt ego cōſcēdētē cognoui
Mentorem, uel deum: huic ipſi per omnia ſimilis erat.
Sed hoc admiror. uidi hic Mentorem magnum
Heri ſub auroram. tunc uero conſcēdit nauim in Pylū.
Sic locutus abijt ad domos patris.
His autem ambobus obſtupuit animus ſuperbus.
Proci autem ſimul ſederunt, & quieuerunt à ludis.
Ad hos autem Antinous locutus eſt Eupithei filius
Mœſtus, ira autem ualde mentes circumnigræ
Impletæ erant: oculi aūt ipſius igni micātī ſīles erant.
Heu q̄ magnum facinus audacter perfectum eſt.
Telemacho iter hoc dicebamus aūt ei abſolutum iri.
Ex tot autem inuitis iuuenis puer abiuit ſic
Nauem deducens, eligensq́; ex populo p̄ſtantiſſimos.
Incipiet aūt & ſibi priori malū eſſe. ſed eius ipſius
Iupiter ꝑdat uiolētiā, priusquā nobis nocumentū fiat.
Sed agedū, mihi date nauē uelocē & uiginti ſocios,
Vt illi ipſi eunti inſidier, & obſeruem
In freto Ithacæq́; Samyq́; aſperæ:
Vt ſuo cum periculo nauiget gratia Patris.
Sic dixit: ipſum autem oēs laudauerunt, & iuſſerunt.

Procorū de occidendo Telemacho cōſilium.

Statim poſtea ſurgentes iuerunt domum Vlyſſis.
Neq; Penelope multum tempus fuit inſcia
Verborum, quæ proci in mentibus clàm moliebantur:
Præco. n. ei dixit Medon qui audiuit conſilia
Extra atrium exn̄s. hi autem intus conſilium texebant.
Perrexit autem ire nuncians per domos Penelopæ.
Hūc autem in itinere uenientem, allocuta ē Pene lope.
Præco cur te præmiſerunt proci illuſtres?
An dicere ancillis Vlyſſis Diuini

Penelope Medoni de procis.

Ab operibus ceſſare: ſibi autem ipſis conuiuiũ parare:
Non ambientes, neq; alibi conuerſantes.
Poſtremo & ultimo nunc hic cœnarent,
Qui ſimul congregati uictum abſumitis multum
Poſſeſſionẽ Telemachi prudẽtis, neq; adhuc ex patri-
Veſtris antea audiſtis pueri exiſtentes, (bus
Qualis Vlyſſes fuit cum ueſtris parentibus?
Neq; aliquem afficiens iniuſtitia, neq; dicens
In populo quæ eſt iuſtitia diuinorum Regum,
Alium oderit, alium diligat.
Ille autem nunquam omnino iniquo uiro ſuccenſuit.
Sed ueſter animus, & turpia opera
Apparent: neq; aliqua eſt gratia poſt beneficia.
Medon Penelopæ Te- leachũ nũciat abnauigaſſe. Hanc autem rurſus allocutus eſt Medon prudẽtia ſciẽs.
Verumenimuero Regina, hoc maximum malum eſſet.
Sed multo maius, & grauius aliud
Proci cogitant, quod non perficiat Saturnius.
Telemachum parant interficere acuto ferro
Domum redeuntem: hic autem iuit, ut de patre audiat
In Pylum ſacram, & in Lacedemona diuinam.
Sic dixit. huius autẽ ibi ſoluta ſunt genua & charũ cor:
Diu autem ipſam ſtupor uerborũ cœpit, ipſius ãt oculi
Lachrymis ĩpleti ſunt. tenera aũt ipſius detẽta ẽ uox.
Tarde aũt iam ipſm, uerbis reſpondens, allocuta eſt.
Penelope dolet clãſe filiũ eẽ profectum. Præco cur mihi filius abijt? neq; n. ipſm neceſſe erat
Naues ueloces conſcendere, quæ maris equi
Hominibus fiunt. peruadunt autem ad multum mare?
An ut neq; nomen ipſius inter homines relinquatur?
Huic autem reſpondit poſtea Medon prudentia ſciens.
Non noui an aliquis ipſum Deus excitarit, uel & eius

Animus motus ſit ire in Pylum, ut diſcat
Patris ſui, uel reditū, uel quodnā fatum aſſecutus eſt.
Sic loquens abijt ad ædes Vlyſſis. (paſſa eſt
Hāc aūt dolor circūfuſus eſt aīumcorrumpens: neq; ulte
In ſede ſedere, multis in domo exiſtentibus:
Sed in pauimento ſedit elaborati thalami,
Miſerabiliter lugens: circum aūt ancillæ lugebant
Omnes quot in ædibus erant iuuenes & antiquæ.
Has grauiter lugens allocuta eſt Penelope. (rūt
Audite amicæ, potiſſimū. n. mihi cœleſtes dolores dede.
Ex oībus, quotquot mecū ſil nutritæ ſūt, & genitæ.
Quæ prius uirū bonū pdidi aīumleonis habentem,
Omnibus uirtutibus ornatum, in danais (neſſo.
Bonū: cuius gloria lata in Græcia & media Pelopo=
Nunc autem filium chariſſimum perdere parant
Inglorium, ex ædibus, neq; diſcedentem audiui.
Impiæ, neq; uos in animo poſuiſtis ſingulæ
Ex lectis me excitare ſcientes certo animo,
Quando ille iuit concauam in nauem nigram.
Si enim ego audiuiſſem, hanc uiam molientem,
Propter hoc potiſſimū, uel māſiſſet q̄uis affectans uiæ,
Vel me mortuam in ædibus reliquiſſet.
Sed aliquis cito Dalium accerſat ſenem
Seruū meū, quem mihi dedit Pater, tum cū huc ueni, re; Dalius Penelopes ſeruus.
Et mihi hortū colit multis īſitū arboribus, ut celerrime
Laërtæ hæc omnia aſſidens narret.
Si quo modo aliquod ipſe in animo conſilium texens,
Profectus ad populos lugeat, qui parant
Suam, & Vlyſſis, interimere progenie, ſimilis Deo. Euryclea nutrix.
Hanc rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.

Nympha dilecta, tu quidem me interfice ſæuo ferro,
Vel ſine in domo ſermonem aũt amplius non celabo.
Sciui ego hæc oĩa. ꝓbui autem ei quæcunq; iuſſit,
Panẽ & uinũ dulce. à me ãt accepit magnũ iuſiurãdũ
Ne prius tibi dicerem q̃ duodecimum diem fieri
Vel te ipſam cupere profectum audire:
Ne flens corpus pulchrum læderes.
Sed lota, puras corpus ueſtes induta
In penetralia aſcendens cum ancillis mulieribus,
Supplica Mineruæ filiæ Iouis habentis ęgida.
Hæc.n.ipſum poſtea & à morte ſeruabit.
Neq; ſenem uexa uexatum. non.n. puto
Penitus Deis beatis progeniem Icarij
Odio haberi. ſed aliquis & impoſterũ erit, q̃ habebit
Aedes altas, & longè lætos agros.
Sic dixit. huius ãt ſedauit luctũ. continuit & oculos à lu
Hæc aũt lota, pura corpus ueſtimẽta induta (ctu.
In penetralia aſcendit cum ancillis mulieribus.
Impoſuit aũt molas canistro. ſupplicauit ãt Mineruæ.
Audi me ægidahabentis Iouis filia indomita.
Si unquam tibi prudens in ædibus Vlyſſes
Vel bouis, uel ouis ualde pinguia fœmora combuſſit:
Hæc nunc mihi recordare, & mihi dilectũ filiũ ſerua.
Procos autem expelle male ſuperbientes.
Sic dicens ululauit. Dea autem ipſius audiuit orationẽ.
Proci autem tumultuati ſunt in ædibus opacis.
Sic autem aliquis dixit iuuenum ſuperborum.
Profectò nuptias nobis à multis petita Regina
Præparat, neq; ſcit quę ſuo cædes filio parata eſt.
Sic quidam dixit. hæc non nouerant uti facta fuerant,

His autem Antinous concionatus eſt, & locutus.
O fortunati uerba quidem arrogantia fugite
Omnia ſimul: ne aliquomodo aliquis nunciet & intus.
Sed age, cum ſilentio ita ſurgentes perficiamus
Verbum, quod & omnibus in animo infixũ eſt nobis.
Sic fatus elegit uiginti uiros optimos;
Perrexerũt autem ire ad nauem celerẽ & littus maris.
Nauẽ quidem oĩumprimum in mare ꝓfundũ traxerũt;
Malumq; impoſuerunt, & uela in naui nigra.
Parauerunt autem remos loris pelliceis.
Oĩa uti decebat uela autem alba extenderunt.
Arma autem ipſis attulerunt fortiſſimi ſerui.
Alto autem in mari firmauerunt: aſcenderunt aũt ipſi:
Ibiq; cœnã acceperunt. expectauerũt ãt ueſperũ aduenire.
Hæc aũt in penetralibus illic prudens Penelope
Iacebat abſtinens, & ieiuna à cibo, & potu,
Cogitans ipſius ne mortem fugeret filius nobilis;
An hic à procis peruicacibus occideretur.
Quot autem cogitare ſolet Leo uirorum in turba
Timens, quando ipſum doloſum reti circundant.
Tot ipſam cogitantem oppreſſit dulcis ſomnus.
Dormiebat aũt reclinata ſolutaq́ ſũt ãt eius mẽbra oĩa.
Tunc rurſus alia cogitauit Dea cæſia Minerua:
Simulachrum aũt fecit. corpus aũt ſimile fuit mulieri
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
Quam Eumelus duxit in uxorẽ Pheris ĩ domo hitãs.
Miſit autem ipſam ad ædes Vlyſſis diuini,
Si quo modo Penelopem mœrentem, lugentem
Ceſſare faceret fletu luctuq; lachrymoſo.
In cubiculũ aũt ingreſſa eſt ꝑ clauſtrũ qđ lorũ hẽbat.

Antinous, ꝓcis

Proci parant nauem ad inſidias Telemacho ſtruendas.

Proci enauigant.

Mĩerua ſub Iphthimæ ꝑſona ſolat Penelopẽ ĩ ſõnis.

Stetit autem ſuprà caput, & ad ipſam uerbum dixit.
Dormis Penelope charo ægra animo.
Non quidem te ſinent Dei facile uiuentes
Flere, neq; triſtari, quoniam adhuc rediturus eſt
Tuus filius, non.n. Dijs aliquod ob crimen eſt exoſus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope
Suaue admodum dormiens in ſomni foribus.
Cur ſoror huc uenisti? non antea
Acceſſiſti, quoniã ualde multum procul domos habitas.
Et me iubes ceſſare ab erumna & doloribus
Multis, qui mihi laceſſunt mentem & animum:
Quę prius quidẽ uirũ bonũ ꝑdidi aĩumleonis habẽtẽ,
Omnibus uirtutibus ornatum, in danais
Bonũ, cuius gloria lata ĩ Græcia et media Pelopone ſ-
Nũc autem filius chariſſimus abijt cõcaua ĩ naui (ſo.
Imprudẽs, neq; laborũ bene peritus, neq; ĩ mercimõijs.
Huius cauſa, & magis doleo quàm illius:
Huius cauſa tremo, & timeo ne quid patiatur.
Vel horum in populo quo iuit, uel in ponto:
Inimici.n. multi contra ipſum machinantur,
Cupientes interficere, anteq̃ in patriã terrã ꝑueniat.
Hanc reſpondens allocutum eſt ſimulacrum obſcurum.
Confide, neq; omnino mentibus timeas ualde,
Talis.n. cum ipſo comes ſimul iuit: quam & alij
Viri optarent adeſſe. poteſt enim
Pallas Minerua. tui autem dolentis miſeretur.
Quæ nunc me præmiſit ad te, ut hæc dicerem.
Hanc rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Siquidem iam dea es deiq; audiuiſti uocem;
Eia age, & illum miſerum narra.

Sicubi

Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen ſolis,
Vel iam mortuus eſt, & in Plutonis ædibus eſt.
Hanc autem reſpōdens allocutū eſt ſimulachrū obſcurū.
Non quidem tibi illum clarè dicam,
Viuit ne hic, an mortuus eſt. malum. n. uana dicere.
Sic dicens, liminis per clauſtra abijt
In auras uentorum. hæc autem ex ſomno excitata eſt
Filia Icarij, dilectum & ipſius cor lætatum eſt:
Quādo i ipſam manifeſtū ſomnū irruit noctis medio.
Proci autem aſcendentes nauigabant humidas uias, Proci
Telemacho cædem grauem in mentibus cōmouentes: Telēa-
Eſt autem quædam inſula medio mari ſaxoſa, cho inſi
In medio Ithacæq; Samijq; aſperæ (ipſa diaturi,
Aſteris, nō magna, portus autē ad nauiū īſidias apti in enaui-
Vtrinq; habentes aditus: in hac hūc expectabant inſi- gant.
diantes Achiui.

ARGVMENTVM. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concilium Deorum ſecundum faciēs Iupiter, Mercuriū mittit ad Calypſo, iubens dimittere Vlyſſem. Hæc autē iuſſum facit. Decimo autem & octauo die uidens ipſum Neptunus, & ægreferēs, ſoluit ratem. Ino autem ipſi dat uittas, iubens eunti in terrā proiicere ipſas ſibi: & multa paſſus in Phæacenſium regionem peruenit ſeruatus.

ODYSSEÆ. E. HOMERI COMPOSITIONIS.

E. nauigat in rate Vlyſſes diſciſſa mari.

AVRORA autem ex lectis à claro Tithone
Surrexit, ut immortalibus lucem afferret, & hominibus.
Dei autem in cõcionem ad ſedẽ= dum iuerunt. inter hos autem
Iupiter altitonans, cui potentia eſt maxima.
Mierua cœliti= bus.
His autem Minerua dixit dolores multos Vlyſſis
Recordans. curę. n. erat ei exiſtẽs in ædibus Nymphę.
Iupiter pater, & reliqui beati Dij ſempiterni,
Nullus poſt hac prudens bonus & mitis eſto
Sceptriger Rex: neq; in animo iuſta cognoſcens:
Sed ſemper immitis ſit, & impia faciat:
Quoniam nullus reminiſcitur Vlyſſis inclyti
Populorũ quibus ĩperauit. pater aũt ualde mitis erat.
Sed hic quidem in inſula iacet magnos dolores patiẽs
Nymphæ in ędibus Calypsûs, quæ ipſum ui
Detinet: hic. n. nõ poteſt in ſuam patriã terrã ꝑuenire.
Non n. ei adſunt naues remigesq́; ſocij
Qui ipſum deducant in lata dorſa maris.
Nunc rurſus filium dilectum interficere parant
Domum rediturum. hic autem iuit, ut de patre audiat
In Pylum diuinam, & in Lacedemona claram.
Hãc ãt, rñdens, allocutus eſt nubiũ congregator Iupiter.
Filia mea quale te uerbum fugit ſeptum dentium?

Non.n.hoc quidem conſyderaſti conſilium ipſa?
Quod de illis Vlyſſes pœnas ſumet adueniens.
Telemachum autem tu mittito diligenter (potes.n.)
Vt ualde illæſus in ſuam patriam terram perueniat.
Proci autem regreſſiuè redeant.
Dixit, et Mercuriũ dilectum filium contra allocutus eſt.
Mercuri (tu.n.rurſus & ad alia nuntius es) Mercurius mittitur ad Calypſo.
Nymphę pulchram comam habẽti dic uerum conſilium
Reditum Vlyſſis prudentis, ut redeat
Neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum.
Sed hic in rate multis uinculis cõpacta incõmoda patiẽs
Die uigeſimo ad Scheriam fertilem ueniat
Phęacenſiũ in terram, qui proxime Deos genere ſunt,
Qui ipſum ex animo uti Deum uerebuntur.
Mittent.n.in naui dilectum in patriam terram,
Aes'q;, aurum'q; abundè ueſtes'q; dantes,
Multa quot nunquam ex Troia accepiſſet Vlyſſes,
Si etiam illæſus ueniſſet ſortitus à præda partem.
Sic.n.ei fatum eſt amicos'q; uidere, & peruenire
Domum excelſam & ſuam in patriam terram.
Sic dixit, neq; non paruit Mercurius Argicida:
Statim aũt poſtea ſub pedibus ligauit pulchra talaria
Diuina, aurea: quæ ipſum portarent & in mare Deſcriptio Mercurii.
Et ad immenſam terram cum aura uenti.
Accepit & caduceum, quo uirorum oculos ſopit
Quorũ uult, alios autem rurſus & dormiẽtes excitat.
Hoc in manibus tenens uolauit fortis Mercurius,
Pieriam autem adiens æthere deuenit ad pontum.
Ruit poſtea ad undam Laro aui ſimilis,
Qui ad magnos ſinus maris immenſi

Piſces uenans denſas pennas madefacit ſalſugine,
Huic ſimilis multas pertranſijt undas Mercurius.
Sed quando ad inſulam peruenit longe exiſtentem,
Tunc ex ponto egreſſus nigro continentem
Adiuit, donec ad magnā ſpelūcā puenit,ī qua Nym-
Habitabat comata:hāc āt ītus offendit exñtem. (pha
Ignem quidē in foco accēdebat:de lōginquo aūt odor
Cedri ſiccæ, thyj́q; per inſulam ſpirabat
Ardentium.hæc autem intus canens uoce pulchra
Deſcriptio ſpecus Calypſus. Telam percurrens aurea nauicula texebat.
Sylua autem circa ſpeluncam inſita erat uireſcens:
Clethrá'q;,Alnuś'q;,& odorifera Cupreſſus,
Vbi & aues extenſas pennas habentes dormiebant
Bubones,accipitreś'q;,atq; extēſas linguas hñteś'q; corni
Marinæ,quibus marina opera ſunt curæ. (ces
Et illic extenſa eſt circa ſpeluncam concauam
Vitis uireſcens,pullulat autem racemis.
Fontes autem ex ordine quatuor fluebant aqua alba
Propinqui inter ſe uerſi alibi alio,
Circum autem prata mollia uiola & apio
Vireſcebant.huc poſtea,& immortalis ueniens
Admiraretur uidens,& delectaretur animo ſuo.
Vbi ſtans admiratus eſt Mercurius argicida.
Sed poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Statim in latam ſpeluncam uenit:neq; ipſum contrà
Ignorauit uidens Calypsô inclyta inter Deas.
Non.n.incogniti Dei inter ſe ſunt
Immortales:neq; ſiquis procul domos habitat.
Neq; Vlyſſem magnanimum intus offendit.
Sed hic in littore flebat aſſidens,ubi antea etiam

Lachrymis & ſuſpirijs & doloribus aium conſumens
Pontum immenſum aſpiciebat, lachrymas fundens.
Mercurium aũt iterrogabat Calypsô diuina iter deas
In ſede ſedens lucida, perpulchra:
Cur ad me Mercuri aureumcaduceumhabens uenisti Calypſo ad Mercurium.
Verendeq; amiceq;, antea ſanè non frequentaſti.
Loquere quodcũq; ſcis. perficere antem me aius iubet
Si poſſum perficere, & ſi abſoluendum eſt.
Sed ſequere ante, ut tibi xenia apponam.
Sic dicens Dea appoſuit menſam,
Ambroſia implens: miſcuit autem nectar rubrum.
Bibit autem & comedit Mercurius argicida.
Sed poſtquam cænauit, & exhilarauit animum cibo,
Et tunc iam ipſam, uerbis reſpondens, allocutus eſt.
Interrogas me uenientem Dea deum. ſed ego tibi Mercurius Calypſo.
Verè uerbum dicam. iubes enim.
Iupiter me iuſſit huc uenire nolentem.
Quis.n. uolens tantum percurreret ſalſam aquam
Immenſam? neq; aliqua propè hoium ciuitas, qui deis
Sacrificia faciant, & electas hecatombas.
Sed ualde nequaq̃ licet Iouis mentem habentis ægida
Præterire alium deum, neq; mutare.
Dicunt tibi uirum adeſſe erumnis plenum inter alios
Viros, qui urbem circà Priami pugnauerunt
Per nouenniũ: decimo aũt anno urbẽ cũ deſtruxiſſent, re
Domum: ſed in reditu Mineruam læſerunt: (diere
Quæ ipſis concitauit uentũq; malũ, & undas magnas.
Tunc alij quidem omnes interempti ſunt p̃ſtãtes ſocij.
Hunc autem huc uentuſq; ferens, & unda adegit,
Quem nunc te iuſſit dimittere quàmcelerrime.

Non.n.ei hic fatum eſt ab amicis ſeorſum perire:
Sed in futurũ ei fatale eſt amicosq́; uidere, & peruenire
Ad domum excelſam & ſuam in patriam terram.
Calypſo idignatũr in deos Sic dixit: obriguit autem Calypsô diua Dearum
Et ipſum compellans uerba pennata dixit.
Impij eſtis Dij inuidi præter alios,
Qui deabus inuidetis, quòd apud uiros dormiant
Palàm ſi aliqua amicum ſibi fecit maritum.
Oriõ a' Diana perẽpt' Sic quidem q̃n Oriona cepit roſeos digitos hñs Aurora
Tandiu ei inuidiſtis Dei facile uiuentes,
Quouſq; ipm in Ortigia aureãſedẽ habẽs Diana caſta
Suis pulchris ſagittis aduenienſ interfecit.
Iaſiõ a' Ioue p'cuſſus fulmĩe. Sic & quando Iaſioni comata Ceres
Suo animo obediens, mixta eſt amicitia & lecto
Terra in multum culta. neq; diu fuit inſcius
Iupiter, qui ipſum interfecit p̃cutiẽs ſplẽdido fulmine.
Sic ãt rurſus nũc mihi iuidetis Dei mortalẽ hoĩem adeſſe.
Hũc quidem ego ſeruaui carina circumeuntem
Solum: quoniam eius nauem celerem nitido fulmine
Iupiter percutiens diſcidit medio in nigro ponto:
Tunc alij quidem omnes periere præſtantes ſocij.
Hunc autem huc uentusq́; ferens, & unda adegit.
Quem quidem ego dilexi, & nutriui, & dixi
Facturam immortalem & inſeneſcentem per dies oẽs.
Sed quoniam non licet Iouis mentem ægidahabentis.
Tranſgredi alium Deum, neq; irritam facere:
Pereat, ſi ipſum ille impellit & iubet
Ad pontum ĩmenſum. mittam autẽ ipſum nequaq̃ ego.
Non.n.mihi adſunt naues, remigesq́; ſocij
Qui ipſum deducant ad lata dorſa maris.

Sed ipſi prompta conſulam, neq; celabo
Vt ualde tutus ſuam in patriam terram perueniat.
Hanc autem rurſus allocutus eſt Mercurius Argicida.
Sic nunc dimitte, Iouis & time iram,
Ne forte in te poſtea iratus ſæuiat.
Sic locutus abijt fortis Argicida.
Hęc aũt ad Vlyſſem magnanimum ueneráda nympha
Iuit, poſtquam Iouis audiuit nuntium.
Hunc autem in littore offendit ſedẽtẽ, neq; unq̃ oculi
A' lachrymis ſiccabantur: peribat autem dulce æuũ
Reditum lugenti, q̃m non amplius placebat Nymphę.
Sed certe noctes quidem dormiebat & coactus
In ſpeluncis concauis nolens apud uolentem.
Interdiu autem in petris & littoribus ſedebat
Lachrymis & ſuſpirijs & doloribus aĩum cõſumens,
Pontum immenſum aſpiciebat lachrymas fundens.
Propè autem ſtans allocuta eſt nobilis inter Deas.
Infelix, ne mihi amplius hic lugeas, neq; tibi æuum
Pereat: iam.n.te ualde prompta dimittam.
Sed age ligna longa incidens coapta ferro
Latam ratem. ſed ligna fige in ipſa
Altè, ut te ferat in nigrum pontum.
Sed ego panem, & aquam, & uinum rubrum
Imponam congruenter quę à te famem repellant:
Veſtesq; induam: immittam & tibi uentum retro,
Vt ualde tutus tuam in patriam terram peruenias,
Si Dei uelint, qui cœlum latum habitant,
Qui me meliores ſunt intelligereq; perficereq;.
Sic dixit. timuit autem multa paſſus diuinus Vlyſſes:
Et ipſam alloquens uerba pennata dixit.

Vlyſſes inuitus a' Calypſo detentus.

Calypſo ad Vlyſſẽ.

Aliud tu Dea quippiam cogitas,non reditum.
Quæ me iubes rate pertranſire magnã undam maris
Grauemq; difficilem,quam neq; naues æquales
Veloces tranſirent,gaudentes Iouis uento:
Neq; ego inuita te ratem conſcenderem,
Niſi mihi patereris Dea magnum iuſiurãdum iurare,
Nullum mihi ipſi nocumentum malũ conſulere aliud.
Sic dixit.arriſit autem Calypsô nobilis Dea,
Manuq; ipſum demulſit,uerbumq; dixit,et cõpellauit:
Certe iniuſtus es,& non uana ſciens.
Quale uerbum cogitaſti dicere.
Sciat nunc hoc terra,& cœlum latum deſuper,
Et defluens ſtygis aqua , quod maximum
Iuſiurandum grauiſſimumq; eſt beatis deis,
Non tibi ipſi detrimentum malum conſuluiſſe aliud.
Sed hæc quidem cogito & conſulo quæ mihi
Ipſi conſulerem,quando ad me indigẽtia tm̃ puenirẽt.
Etenim mihi mens eſt iuſta,neq; mihi ipſi
Animus in precordijs ferreus , ſed miſericors.
Sic dicens præiuit diuina Dearum.
Statim hic poſtea poſt ueſtigia iuit deæ:
Peruenerũt aũt ad ſpelũcam concauam dea ac & uir.
Et hic quidem illic ſedit in ſede unde ſurrexit
Mercurius.nympha aũt appoſuit omnem cibum
Comedere,& bibere qualia mortales uiri edunt.
Ipſa autem contrà ſedit Vlyſſem diuinum.
Huic autem ambroſiam famulę et nectar appoſuerũt.
Hi autem in cibos paratos adiacẽtes manus inijciebãt.
Sed poſtquam oblectati ſunt cibo & potu,
Inter hos uerba orſa eſt Calypsô diuina dearum.

Calypſus iuſiurandum.

Iurare ſtygiã paludẽ grauiſſimũ diis iuſiurãdum.

Prãdeſ in ſpelũca.

Generoſe Laërtiade artificioſe Vlyſſes,
Sic domum dilectum in patriam terram
Statim nunc uis ire:tu autem gaude: & tamen
Siquidem cognoſceres tuo animo quot tibi fatum eſt
Erumnas abſoluere, anteq̃ in patriã terram ꝑuenias;
Hic iterum manens mecum hanc domum cuſtodires,
Immortalisq́; eſſes,cupiens quamuis uidere Caly pſo ſpõ det Vlyſ ſi imor talitatẽ
Tuam uxorem quam ſemper deſyderas dies omnes.
Non tamen illa inferior glorior eſſe
Nec corpore,nec ingenio. ſiquidem nequaquã decet,
Mortales cum immortalibus corpe et ſpecie cõtẽdere.
Hanc autem,reſpondens,allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Verenda Dea non mihi ob hoc iraſcere. ſcio & ipſe
Omnia ualde,quoniam te prudens Penelope
Specie inferior eſt,& magnitudine contrà conferẽdo.
Hæc enim mortalis eſt:tu aũt ĩmortalis & nõ ſeneſcẽs.
Attamen uolo,& deſydero quotidie magis,magisq́;
Domum ire,& reditus diem uidere.
Si autem aliquis deſtruet deorum in nigro ponto;
Suſtinebo ĩtra pectora habẽs patiẽtem dolores aĩum.
Iam n ualde multa paſſus ſum, & multa laboraui
Vndis & bello,hoc etiam ad hęc accedat.
Sic dixit.ſol autem occidit,& in tenebras ĩuit.
Venientes autem hi in ſeceſſum ſpeluncæ concauæ
Oblectati ſunt amicitia iuxta adinuicem manentes.
Qñ ãt matutina apꝑuit roſeosdigitoshabens Aurora,
Statim hic quidem palliumq́;,ueſtemq́; induit Vlyſſes.
Ipſa autem candidã tunicam magnam induit Nympha
Tenuem et elegantem,zonam autem poſuit circa lũbũ
Pulchram auream,capiti autem impoſuit uelum.

Parat nauem Vlyſſes

Et tunc Vlyſſi magnanimo molita eſt reditum.
Dedit quidē ei ſecurim magnam cōgruam in manibus
Æream utrinq; acutam: ſed in ipſa
Manubrium perpulchrū oleaginum bene coaptatum.
Dedit autem poſtea aſciam politam. præiuit aūt ī uia
Ad inſulæ extremum, ubi arbores procerę natæ erāt:
Clethráq;, Alnuſq́;, Abieſq́; erat ad cœlum tendens
Sicca iandiu, prædura, quæ ei nauigarent leuiter.
Sed poſtquam oſtendit ubi arbores ꝓceræ natæ erāt,
Hæc quidem iuit ad domum Calipsô diuina dearū.
Sed hic īcidebat ligna: celeriter āt ei abſolutūeſt opus.
Viginti autem deiecit, omniáq; dolauit ſecuri,
Poliuitq́; pulchrè, & ad perpendiculum direxit.
Interim autem tulit terebras Calypsô diuina dearum:
Terebrauit autem, & coaptauit inuicem:
Clauis autem hanc & conuenientijs coaptauit,
Quantumq́; aliquis pauimentum nauis circūpolliet uir
Onerarię bene fluentis peritus artis fabrorum,
Tantum bene fluentem ratem fecit Vlyſſes.
Contabulationes āt cū firmaſſet coaptās frequētibus li(gnis
Faciebat, ſed longis tabulis perficiebat.
Intus autem malum faciebat, & antenam cōgruā ipſi:
Ad hoc temonem fecit ut regeret.
Circumſepſit autem ipſam uirgis ab oī parte ſalignis.
Vndę ꝓpugnaculū ut eēt: multā āt addidit materiā.
Interim autem linteum tulit Calypsô diuina dearum,
Vt uela faceret: hic autem bene fecit & hæc.
Intus aūt cordaſq;, rudēteſq;, pedeſq́; alligauit in ipſa,
Vectibus autem hanc traxit in mare humidum.
Quarta dies erat, & illi perfecta ſunt omnia.

Quinta autem miſit ab inſula diuina Calypsô
Veſteſq; induens beneolentes & lauans.
Ipſi autem urnam impoſuit Dea nigri uini:
Alteram autem aquæ magnam, & uiatica
In pera, & obſonia impoſuit amabilia multa.
Ventum autem præmiſit innocuumq; ſuauemq;. Nauigatio.
Lætus autem uento extendit uela diuus Vlyſſes.
Sed hic temone nauem direxit artificioſe
Sedens, neq; illi ſomnus in palpebras cadebat,
Pleiadeſq; aſpicienti, ſeroq; occidentem Bootem;
Vrſamq; quam & plauſtrum cognomento uocant:
Quæq; imbi cunctatur & Oriona obſeruat.
Sola autem expers eſt lauacrorum Oceani.
Hanc quidem ipſum iuſſit Calypsô diuina dearum
Mare tranſire à ſiniſtris manus habentem:
Septem & decem quidem nauigabat dies ꝑ mare iẽs:
Octaua & decima autẽ apparuerunt montes umbroſi
Terræ Phæacenſium: ubiq; proximè erant ipſi.
Cognouit ãt ſicut quãdo tenebræ ſunt ĩ obſcuro põto.
Hunc aũt ex Aethiopibus rediens imperãs Neptunus
Longè ex Solimorum montibus uidit: apparuit.n.ei
Põtum nauigans. hic autem iratus eſt ex animo magis.
Mouens autem caput erga ſuum locutus eſt animum.
Heu, certe longè decreuerunt Dei aliter
De Vlyſſe, me apud Aethiopas commorante:
Et iam Phæacenſium terram propè eſt, ubi ei fatũ eſt
Effugere potiſſimũ finẽ calamitatis, ſiquidẽ ꝑuenerit.
Sed adhuc ipſum dico ſatis poſſe accipere incommodi.
Sic fatus, congregauit nubes, turbauitq; pontum
Manibus tridentẽ accipiens; oẽs aũt cõcitauit turbines

Calypſo nauẽ Vlyſſis ꝑcipit quà eat.

Neptunꝰ Vlyſſem tẽpeſtate quatit.

Omnium uentorum: nubibus operuit
Terram ſimul & pontum. ruit autem ex cœlo nox.
Vnà Eurusq́; Notusq́; ruunt; Zephyrusq́; grauiter ſpi
Et Boreas frigus faciẽs magnã undã reuoluẽs. (rãs,
Et tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & charum cor.
Ingemens autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Hei mihi miſero: quomodo mihi maiora fieri poſſunt?
Timeo ne iam omnia Dea uera dixerit,
Quæ me dixit in ponto, anteq̃ patriã ĩ terrã puenirẽ,
Dolores abſoluturũ. hæc iam nunc omnia perficiũtur.
Qualibus nebulis obduxit cœlum latum
Iupiter: turbauit autem pontum: ueniunt aũt turbines
Omnium uentorum, nunc mihi integra ẽ grauis mors.
Ter beati Danai quaterq́;, qui tunc perierunt
Troia in lata gratiam Atridis ferentes.
Quam ego debueram mori & mortem aſſequi
Die illo, quando in me plurimi æreas lanceas
Troiani proiecerunt circa Pelidem mortuum.
Sic utiq; aſſecutus eſſem ĩferias, & meã gloriã extuliſ=
Nũc ãt me ĩglia morte fato sãcitũ ẽ pire. (sẽt Achiui.
Sic ipſum dicentem percuſſit magna unda in caput
Grauiter impulſum, perq́; ratem circumrotauit.
Longe autem à rate ipſe cecidit. temonem autem
Ex manibus proiecit, mediũ autem ipſi malum fregit
Grauis mixtorum uentorum ueniens turbo.
Longe autem uelum & antena cecidit in pontum.
Hunc aũt ſummerſum poſuit multum tẽpus: neq; potuit
Citò ualde reſurgere magnæ præ undæ impetu:
Veſtes .n. grauabant quas ei dedit diuina Calypô.
Tardè autem reſurrexit: ore autem expuit mare

Vlyſſes excutitˀ rate vi tẽpeſta-tis.

Amarum, quod ei multum à capite cum ſomtu fluebat.
Sed neq; ſic nauis oblitus eſt, defatigatus quamuis:
Sed ultramotus inter undas appræhendit ipſam.
In media autem ſedit finem mortis fugiens.
Hanc aũt ĩpellebat magna unda ꝑ undas huc & illuc.
Sicut autem quando autumnalis Boreas mouet ſpinas
Per campum: denſæ autem inter ſe inuicem ſuſtinent.
Sic hanc per pelagus uenti ferebant huc & illuc.
Aliqñ quidẽ Notus Boreę proiecit ut ferretur. (ret.
Aliqñ aũt rurſus Eurus Zephyro cõcedebat ut ĩpelle-
Hunc aũt uidit Cadmi filia pulchrostalos habens Ino
Alba dea: quæ prius quidem erat mortalis loquens:
Nunc autem maris in ꝓfundo deorũ ſortita ẽ honorẽ.
Quæ Vlyſſem miſerata eſt errãtẽ dolores habentem,
Mergo autem ſimilis, uolatu ingreſſa eſt mare.
Sedit autem in rate, & ad ipſum uerbum allocuta eſt.
Miſer cur tibi ſic Neptunus quatiens terram
Iratus eſt ualde: quoniam tibi multa mala infert.
Non quidem te ualde quamuis iratus:
Sed maxime ſic fac: uideris ãt mihi non imprudẽs eẽ.
Veſtes has exuens ratem uentis portari
Relinque, ſed manibus natans pete reditum
Terræ phæacenſium quo tibi fatum eſt fugere.
Accipe autem has uittas ſub pectoribus extende
Immortales: neque pati time, aut perire:
Sed poſtquam manibus attigeris continentem,
Statim egreſſus iace in nigrum pontum
Multum à continente: ipſe autem ſeorſum te uerte.
Sic locuta Dea, uittas dedit.
Ipſa autem retro in pontum ingreſſa eſt æſtuantem

Vlyſſes naufragus a Leucothea iuuatur.

Mergo ſimilis: nigra autem illam unda cooperuit.
Sed cogitauit multa tolerans diuinus Vlyſſes:
Ingemens autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Hei mihi ne aliquis mihi paret dolum rurſus
Immortalium, quando me rate deſcendere iubet.
Sed nondum parebo, quoniam longe ab oculis
Terram ego uideo, ubi mihi dicunt refugium eſſe.
Sed potiſſimũ ita faciam, uidetur aũt mihi eẽ optimũ.
Donec ligna in compaginibus cohærebunt:
Tandiu hic manebo dolores patiens.
Sed quando mihi ratem unda cõcuſſerit
Nabo; quoniam non adeſt conſulere melius.
Sic hic hæc uerſabat in mente & in animo:
Impulit autẽ magnam undã Neptunus quatiẽs terrã,
Grauemq; difficilemq; altamq;: pcuſſit autem ipſum.
Sicut autẽ uentus ualde ſpirans palearũ cumulũ quatit
Siccarum, quas quidem diſſipauit alibi aliò.
Sic ligna longa diſſipauit: ſed Vlysſes
Vnum lignum aſcẽdit ſolum tanquam equum equitãs;
Veſtes autem exuit quę ei prębuit diuina Calypso,
Statim autem uittas ſub pectore extendit.
Ipſe aũt pronus in mare cecidit manus extendens,
Nare promptus. uidit autem imperans Neptunus.
Mouens autem caput ad ſuum locutus eſt animum.
Sic nunc mala multa patiens erres per pontum
Donec inter homines Regios diuinis mixtus ſis.
Sed non ſic te ſpero attenuaturum calamitatem.
Sic loquens uerberauit capillatos equos.
Iuit autem ad Ægas, ubi illi inclytę domus ſunt.
Sed Minerua filia Iouis alia cogitauit,

Neptũi i Vlyſsẽ iclemẽtia.

Quæ aliorum uentorum continuit flatus:
Ceſſare & iuſſit, & quieſcere omnes.
Concitauit autem uelocem Boream, undas aũt fregit,
Quouſq; hic inter Phæacenſes remiges mixtus eſſet
Nobilis Vlyſſes mortem & parcam fugiens.
Tunc duas noctes, duosq; dies unda in magna
Errauit: multum autem eius cor prouidebat mortem.
Sed qñ tertiũ diẽ pulchras comas hñs abſoluit Aurora:
Et tunc poſtea uentus quidem ceſſauit, et tranquillitas
Fuit ſine aura, hic autem propè uidit terram,
Acutè ualde prouidens magna ab unda eleuatus.
Vt autem, quando iocunda uita filijs uidet Cõparatio.
Patris, q̃ pp ægritudinem iacet graues dolores patiẽs
Diu conſumptus, odioſa autem in eum irruit fortuna.
Amicè autem ipſum Dei ab ægritudine liberauerunt: Vlyſſes ad Pheacẽſes defertur.
Sic Vlyſſem iocundũ nõ ſecus reddidit terra & ſylua.
Nauigabat autem feſtinans pedibus continẽtẽ adire.
Sed quãdo tantum aberat quantum auditur clamans,
Et iam ſonitum audiebat ad cautes maris:
Reſonabat.n. magna unda ad ſiccum continentis
Cũ ſonitu fracta: cooperiebantur aũt oĩa maris ſpuma.
Non.n. erant portus nauium retinacula, neq; clauſuræ,
Sed littora depreſſa erant, cautes'q;, ſaxa'q;.
Et tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & dilectum cor.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Heu poſtquam terram inſperatum dedit uidere
Iupiter, & hanc undam diſcindens tranſiui.
Exitus nuſquam apparet maris cani foras.
Extra.n. ſaxa acuta circum autem unda
Reſonabat impetu. planum autem ſupereminet ſaxũ.

Prope terrã ãt ꝓfunditatẽ hũs mare ẽ, & nondũ licet
Conſiſtere utriſq́;, & fugere malum, (pedibus
Ne forte me exeuntem iaciat durum ad ſaxum,
Vnda me rapiens: uanus autem mihi erit motus.
Si autem adhuc prius annatabo, ſicubi inuenero
Littora depreſſa portusq́; maris;
Timeo ne rurſus arripiens procella
Pontum in piſculentum ferat grauiter ſuſpirantem.
Vel in me & balenam irruere faciat fortuna
Ex mari, quales multas nutrit inclyta Amphitrite.
Scio.n.q̃ mihi iratus eſt inclytus Neptunus.
Sic is hæc uerſabat in mente, & in animo.
Interĩ ipſum magna unda ferebat ſaxoſum ad littus.
Tũc pellisq́; lacerata eſſet ſimulq́; oſſa fractus fuiſſet:
Niſi in mentibus poſuiſſet cæſia Minerua.
Ambabus autem manibus impulſus apprehendit ſaxum
Quod tenuit ſuſpirans, quoad magna unda aduenit,
Et hãc qdẽ dũtaxat ſubterfugit. rediẽs ãt fluctus ipſum
Percuſſit ĩpulſũ. lõge aũt ipm ꝓiecit in mare. (rurſus
Vt aũt Polypo ex latebra ſua egrediente
Ad eius capillamenta denſi lapilli tenentur;
Sic huius ad ſaxa ferocibus à manibus
Pili lacerati ſunt hũc autem magna unda cooperuit:
Tunc miſer prẹter fatum periÿſſet Vlyſſes,
Niſi ſapientiam dediſſet cæſia Minerua.
Vnda egreſſus quæ cum ſtrepitu frangitur in continẽti
Nabat extra ad terram, aſpiciens ſicubi inueniret
Littoraq́; depreſſa portusq́; maris.
Sed quando iam fluuij iuxta oſtium pulchre fluentis
Peruenit natans, hic iam ei uiſus eſt locus optimus

Leuibus

Lenibus ſaxis: & tegmen erat uenti.
Cognouit autem profluentem, & p̄catus eſt ſuo in aīo.
Audi Rex quicunq; es, multum ſupplicans ad te uenio
Fugiens ex mari Neptuni minas,
Verecundus quidem eſt & immortalibus Deis
Virorum quicunq; uenit errans, ſicut & ego nunc:
Ad tuūq; fluētē, tuaq; genua ſupplex uenio, multū la=
Sed miſerere Rex ſupplicē āt me tibi fateor eē. (borās
Sic dixit. hic āt ſtatī ſedauit ſuū fluētē, cōtinuit et undā. Ad nau fragi Vlyſſis p̄ces Calliroe fluxū ſiſtit
Primū aūt fecit tranquillitatem. hunc autem ſeruauit
Ad fluuij oſtia. hic autem ambo genua curuauit
Manusq; fortes: mari. n. domitum erat charum cor.
Tumebat aūt corpus totum. mare aūt defluebat multū
Ab oreq; naribusq;. hic autem ſine ſp̄ū, & ſine uoce
Iacuit aliq̄tulū exn̄s. anguſtia aūt ip̄m grauis corripuit.
Sed q̄ñ iā reſpirauit, & in mentes aīus congregatus ē:
Et tunc iam uittas à ſe ſoluit Deæ,
Et has quidem in fluuium qui in mari frangitur iecit. Vlyſſes expōit terræ.
Retro aūt ferebat magna unda per fluxū: ſtatī aūt Ino
Suſcepit manibus amicis. hic autem ex fluuio liberatus
Sub iūco īclinatus ē: oſculatus eſt aūt uitādonātē terrā.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum aīum.
Hei mihi, quid patior? quid mihi grauius fiet? Vlyſſes ſecum.
Siquidem in fluuio moleſtam noctem ſeruauero,
Ne me ſimul pruinaq; mala, & germinare faciens ros,
Propter paucum ſpiritū conſumpſerit maleaffectū aīo.
Aura autem ex fluuio frigida ſpirare ſolet in aurora.
Si autem altum aſcendens & umbroſam ſyluam
Arbuſculis in denſis dormiuero, ſi me ſinat
Frigus & labor, dulciorq; me ſomnus oppreſſerit;

Non.n.ei hic fatum eſt ab amicis ſeorſum perire:
Sed in futurũ ei fatale eſt amicosq; uidere, & puenire
Ad domum excelſam & ſuam in patriam terram.
Calypſo idignatũr in deos. Sic dixit: obriguit autem Calypsô diua Dearum
Et ipſum compellans uerba pennata dixit.
Impij eſtis Dij inuidi præter alios,
Qui deabus inuidetis, quòd apud uiros dormiant
Palàm ſi aliqua amicum ſibi fecit maritum.
Oriõ a' Diana perept' Sic quidem qñ Oriona cœpit roſeos digitos hñs Aurora
Tandiu ei inuidiſtis Dei facile uiuentes,
Quouſq; ipm in Ortigia aureãſedẽ habẽs Diana caſta
Suis pulchris ſagittis aduenięns interfecit.
Iaſiõ a' Ioue pcuſſus fulmie. Sic & quando Iaſioni comata Ceres
Suo animo obediens, mixta eſt amicitia & lecto
Terra in multum culta. neq; diu fuit inſcius
Iupiter, qui ipſum interfecit pcutiẽs ſplẽdido fulmine.
Sic ãt rurſus nũc mihi iuidetis Dei mortalẽ hoiem adeſſe.
Hũc quidem ego ſeruaui carina circumeuntem
Solum: quoniam eius nauem celerem nitido fulmine
Iupiter percutiens diſcidit medio in nigro ponto:
Tunc alij quidem omnes periere præſtantes ſocij.
Hunc autem huc uentusq; ferens, & unda adegit.
Quem quidem ego dilexi, & nutriui, & dixi
Facturam immortalem & inſeneſcentem per dies oẽs.
Sed quoniam non licet Iouis mentem ægidahabentis.
Tranſgredi alium Deum, neq; irritam facere:
Pereat, ſi ipſum ille impellit & iubet
Ad pontum imenſum. mittam autẽ ipſum nequaq̃ ego.
Non.n. mihi adſunt naues, remigesq; ſocij
Qui ipſum deducant ad lata dorſa maris.

Sed ipſi prompta conſulam, neq; celabo
Vt ualde tutus ſuam in patriam terram perueniat.
Hanc autem rurſus allocutus eſt Mercurius Argicida.
Sic nunc dimitte, Iouis & time iram,
Ne forte in te poſtea iratus ſæuiat.
Sic locutus abijt fortis Argicida.
Hęc aũt ad Vlyſſem magnanimum uenerãda nympha
Iuit, poſtquam Iouis audiuit nuntium.
Hunc autem in littore offendit ſedẽtẽ, neq; unq̃ oculi
A' lachrymis ſiccabantur: peribat autem dulce æuũ
Reditum lugenti, qm̃ non amplius placebat Nymphę.
Sed certe noctes quidem dormiebat & coactus
In ſpeluncis concauis nolens apud uolentem.
Interdiu autem in petris & littoribus ſedebat
Lachrymis & ſuſpirijs & doloribus aĩum cõſumens,
Pontum immenſum aſpiciebat lachrymas fundens.
Propè autem ſtans allocuta eſt nobilis inter Deas.
Infelix, ne mihi amplius hic lugeas, neq; tibi æuum
Pereat: iam.n.te ualde prompta dimittam.
Sed age ligna longa incidens coapta ferro
Latam ratem. ſed ligna fige in ipſa
Altè, ut te ferat in nigrum pontum.
Sed ego panem, & aquam, & uinum rubrum
Imponam congruenter quę à te famem repellant:
Veſtesq; induam: immittam & tibi uentum retro,
Vt ualde tutus tuam in patriam terram peruenias,
Si Dei uelint, qui cœlum latum habitant,
Qui me meliores ſunt intelligereq; perficereq;.
Sic dixit. timuit autem multa paſſus diuinus Vlyſſes:
Et ipſam alloquens uerba pennata dixit.

Vlyſſes inuitus a' Calypſo detentus.

Calypſo ad Vlyſſẽ.

Aliud tu Dea quippiam cogitas, non reditum.
Quæ me iubes rate pertranſire magnā undam maris
Grauemq́; difficilem, quam neq; naues æquales
Veloces tranſirent, gaudentes Iouis uento:
Neq; ego inuita te ratem conſcenderem,
Niſi mihi patereris Dea magnum iuſiurãdum iurare,
Nullum mihi ipſi nocumentum malũ conſulere aliud.
Sic dixit. arriſit autem Calypsô nobilis Dea,
Manuq́; ipſum demulſit, uerbumq́; dixit, et cõpellauit:
Certe iniuſtus es, & non uana ſciens.
Calypſus iuſiurandum. *Quale uerbum cogitaſti dicere.*
Sciat nunc hoc terra, & cœlum latum deſuper,
Et defluens ſtygis aqua, quod maximum
Iuſiurandum grauiſſimumq́; eſt beatis deis,
Iurare ſtygiã paludẽ grauiſſimũ diis iuſiurãdum. *Non tibi ipſi detrimentum malum conſuluiſſe aliud.*
Sed hæc quidem cogito & conſulo quæ mihi
Ipſi conſulerem, quando ad me indigẽtia tm̃ ꝑueniret.
Etenim mihi mens eſt iuſta, neq; mihi ipſi
Animus in pręcordijs ferreus, ſed miſericors.
Sic dicens præiuit diuina Dearum.
Statim hic poſtea poſt ueſtigia iuit deæ:
Peruenerũt aũt ad ſpelũcam concauam dea ac & uir.
Et hic quidem illic ſedit in ſede unde ſurrexit
Mercurius. nympha aũt appoſuit omnem cibum
Prãdet in ſpelũca. *Comedere, & bibere qualia mortales uiri edunt.*
Ipſa autem contrà ſedit Vlyſſem diuinum.
Huic autem ambroſiam famulę et nectar appoſuerũt.
Hi autem in cibos paratos adiacẽtes manus inijciebãt.
Sed poſtquam oblectati ſunt cibo & potu,
Inter hos uerba orſa eſt Calypsô diuina dearum.

Generoſe Laërtiade artificioſe Vlyſſes,
Sic domum dilectam in patriam terram
Statim nunc uis ire:tu autem gaude : & tamen
Siquidem cognoſceres tuo animo quot tibi fatum eſt
Erumnas abſoluere, anteq̄ in patriā terram peruenias;
Hic iterum manens mecum hanc domum cuſtodires,
Immortalisq́; eſſes,cupiens quamuis uidere
Tuam uxorem quam ſemper deſyderas dies omnes.
Non tamen illa inferior glorior eſſe
Nec corpore,nec ingenio.ſiquidem nequaquā decet,
Mortales cum immortalibus corpe et ſpecie cōtēdere.
Hanc autem,reſpondens,allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Verenda Dea non mihi ob hoc iraſcere.ſcio & ipſe
Omnia ualde,quoniam te prudens Penelope
Specie inferior eſt,& magnitudine contrà conferēdo.
Hæc enim mortalis eſt:tu aūt īmortalis & nō ſeneſcēs.
Attamen uolo,& deſydero quotidie magis,magisq́;
Domum ire,& reditus diem uidere.
Si autem aliquis deſtruet deorum in nigro ponto;
Suſtinebo ītra pectora habēs patiētem dolores aīum.
Iam n ualde multa paſſus ſum, & multa laboraui
Vndis & bello,hoc etiam ad hęc accedat.
Sic dixit.ſol autem occidit,& in tenebras iuit.
Venientes autem hi in ſeceſſum ſpeluncæ concauæ
Oblectati ſunt amicitia iuxta adinuicem manentes.
Qn̄ āt matutina apparuit roſeosdigitoshabens Aurora,
Statim hic quidem palliumq́;,ueſtemq́; induit Vlyſſes.
Ipſa autem candidā tunicam magnam induit Nympha
Tenuem et elegantem,zonam autem poſuit circa lūbū
Pulchram auream,capiti autem impoſuit uelum.

Caly pſo ſpō det Vlyſſi īmortalitatē

Parat nauem Vlyſſes

Et tunc Vlyſſi magnanimo molita eſt reditum.
Dedit quidẽ ei ſecurim magnam cõgruam in manibus
Æream utrinq; acutam: ſed in ipſa
Manubrium perpulchrũ oleaginum bene coaptatum.
Dedit autem poſtea aſciam politam. præiuit aũt ĩ uia
Ad inſulæ extremum, ubi arbores procera natæ erãt:
Clethraq́;, Alnusq́;, Abiesq́; erat adcœlum tendens
Sicca iandiu, prædura, quæ ei nauigarent leuiter.
Sed poſtquam oſtendit ubi arbores ꝓceræ natæ erãt,
Hæc quidem iuit ad domum Calipsô diuina dearũ.
Sed hic ĩcidebat ligna: celeriter ãt ei abſolutũeſt opus.
Viginti autem deiecit, omniaq́; dolauit ſecuri,
Poliuitq́; pulchrè, & ad perpendiculum direxit.
Interim autem tulit terebras Calypsô diuina dearum:
Terebrauit autem, & coaptauit inuicem:
Clauis autem hanc & conuenientijs coaptauit,
Quantumq́; aliquis pauimentum nauis circũpolliet uir
Onerariæ bene fluentis peritus artis fabrorum,
Tantum bene fluentem ratem fecit Vlyſſes.
Contabulationes ãt cũ firmaſſet coaptãs freqũetibus li
Faciebat, ſed longis tabulis perficiebat. (gnis
Intus autem malum faciebat, & antenam cõgruã ipſi:
Ad hoc temonem fecit ut regeret.
Circumſepſit autem ipſam uirgis ab oĩ parte ſalignis.
Vndæ ꝓpugnaculũ ut eẽt: multã ãt addidit materiã.
Interim autem linteum tulit Calypsô diuina dearum,
Vt uela faceret: hic autem bene fecit & hæc.
Intus aũt cordasq́;, rudẽtesq́;, pedesq́; alligauit in ipſa,
Vectibus autem hanc traxit in mare humidum.
Quarta dies erat, & illi perfecta ſunt omnia.

Quinta autem miſit ab inſula diuina Calypſô
Veſteſq; induens beneolentes & lauans.
Ipſi autem urnam impoſuit Dea nigri uini:
Alteram autem aquæ magnam, & uiatica
In pera, & obſonia impoſuit amabilia multa.
Ventum autem præmiſit innocuumq; ſuauemq;.
Lætus autem uento extendit uela diuus Vlyſſes. Nauigatio.
Sed hic temone nauem direxit artificioſe
Sedens, neq; illi ſomnus in palpebras cadebat,
Pleiadeſq; aſpicienti, ſeroq; occidentem Bootem;
Vrſamq; quam & plauſtrum cognomento uocant:
Quæq; inibi cunctatur & Oriona obſeruat.
Sola autem expers eſt lauacrorum Oceani.
Hanc quidem ipſum iuſſit Calypſô diuina dearum
Mare tranſire à ſiniſtris manus habentem:
Septem & decem quidem nauigabat dies p̃ mare iẽs:
Octaua & decima autẽ apparuerunt montes umbroſi
Terræ Phæacenſium: ubiq; proximè erant ipſi. Calypſo nauẽ Vlyſſis pcipit quaeat.
Cognouit ãt ſicut quãdo tenebræ ſunt ĩ obſcuro põto.
Hunc aũt ex Aethiopibus rediens imperãs Neptunus
Longè ex Solimorum montibus uidit: apparuit.n.ei
Põtum nauigans. hic autem iratus eſt ex animo magis.
Mouens autem caput erga ſuum locutus eſt animum.
Heu, certe longè decreuerunt Dei aliter
De Vlyſſe, me apud Aethiopas commorante:
Et iam Phæacenſium terram propè eſt, ubi ei fatũ eſt
Effugere potiſſimũ finẽ calamitatis, ſiquidẽ pueuerit.
Sed adhuc ipſum dico ſatis poſſe accipere incommodi.
Sic fatus, congregauit nubes, turbauitq; pontum
Manibus tridentẽ accipiens; oẽs aũt cõcitauit turbines Neptun' Vlyſſem tẽpeſtate quatit.

Omnium uentorum: nubibus operuit
Terram ſimul & pontum. ruit autem ex cœlo nox.
Vnà Eurusq; Notusq; ruunt; Zephyrusq; grauiter ſpi(rãs,
Et Boreas frigus faciẽs magnã undã reuoluẽs.
Et tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & charum cor.
Ingemens autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Hei mihi miſero: quomodo mihi maiora fieri poſſunt?
Timeo ne iam omnia Dea uera dixerit,
Quæ me dixit in ponto, anteq̃ patriã ĩ terrã peuenirẽ,
Dolores abſoluturũ. hæc iam nunc omnia perficiũtur.
Qualibus nebulis obduxit cœlum latum
Iupiter: turbauit autem pontum: ueniunt aũt turbines
Omnium uentorum, nunc mihi integra ẽ grauis mors.
Ter beati Danai quaterq;, qui tunc perierunt
Troia in lata gratiam Atridis ferentes.
Quam ego debueram mori & mortem aſſequi
Die illo, quando in me plurimi æreas lanceas
Troiani proiecerunt circa Pelidem mortuum.
Sic utiq; aſſecutus eſſem iſerias, & meã gloriã extuliſ(sẽt Achiui.
Nũc ãt me ĩglĩa morte fato sãcitũ ẽ pire.
Sic ipſum dicentem percuſſit magna unda in caput
Grauiter impulſum, perq; ratem circumrotauit.
Longe autem à rate ipſe cecidit. temonem autem
Ex manibus proiecit, mediũ autem ipſi malum fregit
Grauis mixtorum uentorum ueniens turbo.
Longe autem uelum & antena cecidit in pontum.
Hunc aũt ſummerſum poſuit multum tp̃s: neq; potuit
Citò ualde reſurgere magnæ præ undæ impetu:
Veſtes. n. grauabant quas ei dedit diuina Calypô.
Tardè autem reſurrexit: ore autem expuit mare

Vlyſſes excutiẽ rate vi tẽpeſtatis.

Amarum, quod ei multum à capite cum ſomtu fluebat.
Sed neq; ſic nauis oblitus eſt, defatigatus quamuis:
Sed ultramotus inter undas appræhendit ipſam.
In media autem ſedit finem mortis fugiens.
Hanc ãt ĩpellebat magna unda ꝑ undas huc & illuc.
Sicut autem quando autumnalis Boreas mouet ſpinas
Per campum: denſæ autem inter ſe inuicem ſuſtinent.
Sic hanc per pelagus uenti ferebant huc & illuc.
Aliqñ quidẽ Notus Boreę proiecit ut ferretur. (ret.
Aliqñ ãt rurſus Eurus Zephyro cõcedebat ut ĩpelle-
Hunc aũt uidit Cadmi filia pulchros talos habens Ino
Alba dea: quæ prius quidem erat mortalis loquens:
Nunc autem maris in ꝓfundo deorũ ſortita ẽ honorẽ.
Quæ Vlyſſem miſerata eſt errãtẽ dolores habentem,
Mergo autem ſimilis, uolatu ingreſſa eſt mare.
Sedit autem in rate, & ad ipſum uerbum allocuta eſt.
Miſer cur tibi ſic Neptunus quatiens terram
Iratus eſt ualde: quoniam tibi multa mala infert.
Non quidem te ualde quamuis iratus:
Sed maxime ſic fac: uideris ãt mihi non imprudẽs eẽ.
Veſtes has exuens ratem uentis portari
Relinque, ſed manibus natans pete reditum
Terræ phæacenſium quo tibi fatum eſt fugere.
Accipe autem has uittas ſub pectoribus extende
Immortales: neque pati time, aut perire:
Sed poſtquam manibus attigeris continentem,
Statim egreſſus iace in nigrum pontum
Multum à continente ipſe autem ſeorſum te uerte.
Sic locuta Dea, uittas dedit.
Ipſa autem retro in pontum ingreſſa eſt æſtuantem

Vlyſſes naufragus a Leucothea iuuatur.

Mergo ſimilis: nigra autem illam unda cooperuit.
Sed cogitauit multa tolerans diuinus Vlyſſes:
Ingemens autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Hei mihi ne aliquis mihi paret dolum rurſus
Immortalium, quando me rate deſcendere iubet.
Sed nondum parebo, quoniam longe ab oculis
Terram ego uideo, ubi mihi dicunt refugium eſſe.
Sed potiſſimũ ita faciam, uidetur aũt mihi eẽ optimũ.
Donec ligna in compagimbus cohærebunt:
Tandiu hic manebo dolores patiens.
Sed quando mihi ratem unda cõcuſſerit
Nabo; quoniam non adeſt conſulere melius.
Sic hic hæc uerſabat in mente & in animo:
Impulit autẽ magnam undã Neptunus quatiẽs terrã,
Grauemq; difficilemq; altamq;: pcuſſit autem ipſum.
Sicut autẽ uentus ualde ſpirans palearũ cumulũ quatit
Siccarum, quas quidem diſſipauit alibi aliò.
Sic ligna longa diſſipauit. ſed Vlyſſes
Vnum lignum aſcẽdit ſolum tanquam equum equitãs:
Veſtes autem exuit quę ei prębuit diuina Calypſo.
Statim autem uittas ſub pectore extendit.
Ipſe aũt pronus in mare cecidit manus extendens,
Nare promptus. uidit autem imperans Neptunus.
Mouens autem caput ad ſuum locutus eſt animum.
Sic nunc mala multa patiens erres per pontum
Donec inter homines Regios diuinis mixtus ſis.
Sed non ſic te ſpero attenuaturum calamitatem.
Sic loquens uerberauit capillatos equos.
Iuit autem ad Ægas, ubi illi inclytę domus ſunt.
Sed Minerua filia Iouis alia cogitauit,

Neptũi ĩ Vlyſsẽ ĩclemẽtia.

Quæ aliorum uentorum continuit flatus:
Ceſſare & iuſſit, & quieſcere omnes.
Concitauit autem uelocem Boream, undas aũt fregit,
Quouſq; hic inter Phæacenſes remiges mixtus eſſet
Nobilis Vlyſſes mortem & parcam fugiens.
Tunc duas noctes, duosq; dies unda in magna
Errauit: multum autem eius cor prouidebat mortem.
Sed qñ tertiũ diẽ pulchras comas hñs abſoluit Aurora:
Et tunc poſtea uentus quidem ceſſauit, et tranquillitas
Fuit ſine aura, hic autem propè uidit terram,
Acutè ualde prouidens magna ab unda eleuatus.
Vt autem, quando iocunda uita filijs uidet Cõparatio.
Patris, q̃ pp ægritudinem iacet graues dolores patiẽs
Diu conſumptus, odioſa autem in eum irruit fortuna.
Amicè autem ipſum Dei ab ægritudine liberauerunt: Vlyſſes ad Pheacẽſes defertur.
Sic Vlyſſem iocundũ nõ ſecus reddidit terra & ſylua.
Nauigabat autem feſtinans pedibus continẽtẽ adire.
Sed quãdo tantum aberat quantum auditur clamor,
Et iam ſonitum audiebat ad cautes maris:
Reſonabat.n. magna unda ad ſiccum continentis
Cũ ſonitu fracta: cooperiebantur aũt oĩa maris ſpuma.
Non.n. erant portus nauium retinacula, neq; clauſuræ,
Sed littora depreſſa erant, cautesq;, ſaxaq;.
Et tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & dilectum cor.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum animũ.
Heu poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter, & hanc undam diſcindens tranſiui.
Exitus nuſquam apparet maris cani foras.
Extra.n. ſaxa acuta circum autem unda
Reſonabat impetu. planum autem ſupereminet ſaxũ.

Prope terrā āt ꝓfunditatē hñs mare ē, & nondū licet
Conſiſtere utriſq;, & fugere malum, (pedibus
Ne forte me exeuntem iaciat durum ad ſaxum,
Vnda me rapiens: uanus autem mihi erit motus.
Si autem adhuc prius annatabo, ſicubi inuenero
Littora depreſſa portus'q; maris;
Timeo ne rurſus arripiens procella
Pontum in piſculentum ferat grauiter ſuſpirantem.
Vel in me & balenam irruere faciat fortuna
Ex mari, quales multas nutrit inclyta Amphitrite.
Scio.n. ꝙ mihi iratus eſt inclytus Neptunus.
Sic is hæc uerſabat in mente, & in animo.
Interī ipſum magna unda ferebat ſaxoſum ad littus.
Tūc pellis'q; lacerata eſſet ſimul'q; oſſa fractus fuiſſet:
Niſi in mentibus poſuiſſet cæſia Minerua.
Ambabus autem manibus impulſus apꝓhendit ſaxum
Quod tenuit ſuſpirans, quoad magna unda aduenit,
Et hāc q̄dē dūtaxat ſubterfugit. rediēs āt fluctus ipſum
Percuſſit īpulſū. lōge aūt ipm̄ ꝓiecit in mare. (rurſus
Vt aūt Polypo ex latebra ſua egrediente
Ad eius capillamenta denſi lapilli tenentur;
Sic huius ad ſaxa ferocibus à manibus
Pili lacerati ſunt hūc autem magna unda cooperuit:
Tunc miſer pręter fatum periiſſet Vlyſſes,
Niſi ſapientiam dediſſet cæſia Minerua.
Vnda egreſſus quæ cum ſtrepitu frangitur in continēti
Nabat extra ad terram, aſpiciens ſicubi inueniret
Littora'q; depreſſa portus'q; maris.
Sed quando iam fluuij iuxta oſtium pulchre fluentis
Peruenit natans, hic iam ei uiſus eſt locus optimus

Leuibus

Leuibus ſaxis: & tegmen erat uenti.
Cognouit autem profluentem, & p̄catus eſt ſuo in aïo.
Audi Rex quicunq; es, multum ſupplicans ad te uenio
Fugiens ex mari Neptuni minas,
Verecundus quidem eſt & immortalibus Deis
Virorum quicunq; uenit errans, ſicut & ego nunc:
Ad tuũq; fluẽtẽ, tuaq; genua ſupplex uenio, multũ la=
Sed miſerere Rex ſupplicẽ ãt me tibi fateor eẽ.(borãs
Sic dixit. hic ãt ſtatĩ ſedauit ſuũ fluẽtẽ, cõtinuit et undã. Ad nau f. agi Vlyſſis p̄ces Calliroe fluxũ ſiſtit
Primũ aũt fecit tranquillitatem. hunc autem ſeruauit
Ad fluuij oſtia. hic autem ambo genua curuauit
Manuſq; fortes: mari. n. domitum erat charum cor.
Tumebat aũt corpus totum. mare aũt defluebat multũ
Ab oreq; naribuſq;. hic autem ſine ſp̃u, & ſine uoce
Iacuit aliq̃tulũ exñs. anguſtia aũt ip̃m grauis corripuit.
Sed q̃n iã reſpirauit, & in mentes aĩus congregatus ẽ:
Et tunc iam uittas à ſe ſoluit Deæ,
Et has quidem in fluuium qui in mari frangitur iecit. Vlyſſes expõit terræ.
Retro aũt ferebat magna unda per fluxũ: ſtatĩ aũt Ino
Suſcepit manibus amicis. hic autem ex fluuio liberatus
Sub iũco ĩclinatus ẽ: oſculatus eſt aũt uitã donãtẽ terrã.
Suſpirans autem dixit ad ſuum magnanimum aĩum.
Hei mihi, quid patior? quid mihi grauius fiet? Vlyſſes ſecum.
Siquidem in fluuio moleſtam noctem ſeruauero,
Ne me ſimul pruinaq; mala, & germinare faciens ros,
Propter paucum ſpiritũ conſumpſerit maleaffectũ aĩo.
Aura autem ex fluuio frigida ſpirare ſolet in aurora.
Si autem altam aſcendens & umbroſam ſyluam
Arbuſculis in denſis dormiuero, ſi me ſinat
Frigus & labor, dulciorq; me ſomnus oppreſſerit;

Timeo ne feris laceramentum & præda fiam.
Sic cogitanti uiſum eſt utilius eſſe.
Perrexit aũt ire in ſyluam: hanc aũt ꝓpè aquã inuenit
In propatulo, duo autem ſubiuit arbuſta
Ex eodẽ loco nata: unũ quidẽ oleaſtri, alterũ ãt oliuę.
Hęc ꝗdẽ neq; uẽtorũ unq̃ pſlarat uis humida ſpirãtiũ;
Neq; unquam Sol lucens radijs percuſſit;
Neq; imber tranſiuit penitus: adeo denſa
Adinuicem nata erant implicite: quæ ſub Vlyſſes
Ingreſſus eſt: ſtatim aũt ſtratũ accumulauit manibus di
Latum; foliorum.n.erat copia abunde multa, (lectus
Quantum uel duos, uel tres uiros ſeruari
Tempore hyemali, ſi & ualde ſæuiat.
Hũc quidẽ uidẽs lætatus ẽ multatolerãs dius Vlyſſes:
In autem medio dormiuit: copiã aũt infudit foliorũ.
Cõpa-ratio. *Sicut autem qñ aliquis torrẽ cinere occultauit in nigro*
Agri in extremo, ubi non ſunt uicini alij,
Semen ignis ſeruans, ut non aliunde extinguatur.
Sic Vlyſſes folijs coopertus eſt: huic autem Minerua
Sõnũ in oculis fudit, ut ipm quieſcere faceret celerrime
A\` grauibus laboribus, charas palpebras circumtegẽs.

ARGVMENTVM. Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Minerua aſſiſtẽs in ſomnis Nauſicaæ Alcinoi filiæ, iubet ipſi veſtem ad fluuium ferẽti lauare: propinquas.n.ipſi eſſe nuptias. Hæc autem iuſſum facit: poſtea ludit cum ancillis. Audiens autem ipſas Vlyſſes, expergiſcit: & rogans Nauſicaam, veſtem & cibum ab ipſa capiens, ſequitur eam in ciuitatem.

ODYSSEÆ. Z. HOMERI COMPOSITIONIS.

Zeta autem, Nauſicaa uexit in Scheria Vlyſſem.

SIC Quidē illic dormiebat mul
tum paſſus diuus Vlyſſes,
Somno & labore domitus: at
Minerua
Iuit in Phæacum uirorum popu
lumq́; ciuitatemq́;. Phæacē ſiũ ori,
Hi antea quidē quōdam habitabant in lata Hyperia, go.
Propè Cyclopes uiros ſuperbos:
Qui ipſos lædebant: uiribus autem potentiores erant.
Hinc remouens duxit Nauſithous ſpecioſus. Nauſi-
Collocauit aūt ī Scheria lōgè ab hoībus īdagatoribus. thous.
Circum autē, murū duxit ciuitati, & ædificauit domos;
Et templa fecit deorum, & diuiſit agros.
Sed hic quidem iam morte domitus ad infernum iuit.
Alcinous autem tunc imperabat à Dijs conſilia ſciens. Alcio'.
Huius quidem iuit ad domum Dea cęſia Minerua,
Reditum Vlyſſi magnanimo. conſultans.
Perrexit aūt ire in thalamum pulchrum, in quo puel
Dormiebat, immortalibus indole & ſpecie ſimilis,
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi.
Iuxta aūt, duæ famulæ à gratijs pulchritudinē hn̄tes
A` poſtibus utrinq;: fores autem inſertæ erant lucidæ.
Hæc autem uenti ſicut flatus irruit in cubilia puellæ.
Stetit autem ſupra caput, & ipſam uerbis allocuta eſt.
Aſſimilata filiæ in re nautica inclyti Dymantis.

Hæc ei coætanea quidē erat:grata autem erat animo.
Huic ipſam aſſimulata allocuta eſt cæſia Minerua.
Nauſicaa cur te ſic negligentem genuit mater:
Veſtes quidem tibi iacent neglectæ admirabiles:
Tibi aũt nuptię propè ſunt:ubi oportet pulchras q̃dē
Indui:alias aũt his præbere qui te ducent. (ipſam
Ex his.n.fama in homines aſcendit
Bona gaudebunt autem pater & honoranda mater.
Sed eamus loturæ ſimul atq; Aurora eluxerit:
Et te,ego cooperatrix ſimul ſequar ut citiſſime
Pareris:quoniam non amplius diu uirgo eris.
Iam.n.te uxorem petunt optimates in populo
Omnium Phæacum,ubi tibi genus eſt,& ipſi.
Sed agè incita patrem inclytum ſub auroram
Mulos & currum inſtruere,qui ferat
Veſtesq́; & peplos, et ſtragula admirabilia,
Et tibi ipſi ſic multo melius q̃ pedibus
Ire:multum.n.longe lauacra ſunt à ciuitate.
Hæc quidem ſic locuta abijt cæſia Minerua
In Olympum,ubi dicunt deorum ſedes firma ſemper
Eſſe:neq; uentis quatitur,neque unquam hymbre
Madeſit:neq; nix inſilit:ſed ualde ſerenitas
Panditur ſinenebula:albus autem incurrit ſplendor.
In hoc delectantur beati Dei dies omnes.
Illuc abijt Cæſia poſtquam conſuluit puellæ. (uit
Statim aũt aurora uenit pulchrã ſellã hñs q̃ ipsã excita
Nauſicaã pulchrũ peplũ hñtē.ſtatĩ ãt admirata ē ſom.
Perrexit aũt ire ꝑ domos,ut nũciaret parẽtibus, (nũ.
Patri charo & matri:inuenit autem intus exiſtentes.
Hæc quidem in foco ſedebat cum ancillis mulieribus

Minerua Nauſicaã alloquitur.

Ex cõiugio bõa fama.

Sedes deorum.

Penſa torquens purpurea. huic autem foras
Eunti obuiauit ad inclytos Reges
In conſilium, quo ipſum uocauerant Phæaces illuſtres.
Hæc autem ualde ꝓpè ſtans charum patrē allocuta ē.
Pater chare an non mihi inſtrueres currum
Altum rotatum, ubi inclytas ueſtes ferant
In fluuium lauatura, quæ mihi ſordidæ iacent.
Et tibi ipſi conuenit inter primos exiſtenti
Conſilia conſultare puras corpori ueſtes habentem.
Quinq; autem tibi chari filij in domibus nati ſunt:
Duo quidem maritati: tres autem cęlibes pubeſcentes.
Hi autem ſemper uolunt nuper lotas ueſtes habentes
In tripudium ire. hæc aūt meę menti omnia curæ ſunt.
Sic dixit. uerecundata eſt. n. nouas nuptias denominare
Patri charo. hic autem oīa ītellexit, & reſpōdit uerbo.
Neq; tibi mulos inuideo filia, neq; aliquid aliud,
Vade. at tibi famuli inſtruent currum
Altum pulchras rotas habentem tabulato aptatum.
Sic locutus famulis iuſſit: hi autem obediuerunt.
Hi quidem extra currum rotatum mulis tractum
Inſtruxerunt: muloſq; ſubmiſerūt, iūxerūtq; ſub curru.
Puella autem ex thalamo portauit ueſtem lucidam,
Et hanc quidem depoſuit bene polito in curru.
Mater autem in ciſta poſuit gratum cibum
Omnis generis: obſonia autem impoſuit & uinū īfudit
In utre caprino. puella autem aſcendit currum.
Dedit autem aureo in lecytho humidum oleum
Vt ungeretur cum ancillis mulieribus.
Hæc autem accepit flagellum & habenas ſplendidas.
Flagellauit aūt ad īpellendū: ſtrepitus āt erat mulorū

Nauſicaa Alcinoo patri.

Hi aũt continue feſtinabãt.ferebant aũt ueſtẽ & ipſam
Non ſolam, ſimulcum hac & ancillæ ibant aliæ.
Hæ autem qñ iam fluuij fluxum ad pulchrum uenerũt,
Vbi lauacra erant perpetua, multa autem aqua
Nauſicaa & miniſtræ filr lauãtes Pulchra fluebat, ad ualde ſordida etiam purganda:
Tunc hæ mulos quidem ſoluerunt à curru,
Et hos quidem impulerunt ad fluuium uorticoſum
Ad comedendum gramen dulce. hę autem à curru
Veſtimẽta mãibus acceperunt, & adtulerũt nigrã aquã.
Calcarunt autem in foueis uelociter certamẽ pferẽtes.
At poſtquam lauerunt'q; purgauerunt'q; ſordes oẽs,
Deinceps extenderunt ad littus, ubi maxime
Lapillos ad terram abluebat mare,
Hæ autem lotæ & unctæ pingui oleo
Cœnam poſtea ſumpſerunt ad ripas fluuij.
Veſtimenta autem Solis expectabant ſiccari ſplẽdore.
At poſtquam cibo delectatę ſunt, ancillæ'q; & ipſa
Pila hæ ludebant uittas abijcientes.
His autem Nauſicaa albaulnas incepit ludum.
Cõpať Dianæ Nauſicaa. Qualis aũt Diana uadit per montem ſagittis gaudens
Vel per Taygetum oblongum uel Erymanthum
Oblectata capris & uelocibus ceruis:
Cum hac autem ſimul Nymphæ filiæ Iouis ægidiferi
Agreſtes ludunt. lætatur autem mente Latona.
Omnes hęc capite ſupereminet & fronte
Facile autem diſcernitur: pulchræ autem omnes.
Sic hæc ancillis præſtabat uirgo indomita.
Sed quando iam futura erat iterum domum reuerti,
Iungens mulos plicans'q; ueſtimenta pulchra:
Tunc alia rurſus cogitauit Dea cæſia Minerua.

Vt Vlyſſes excitaretur, uideretq; pulchrãoculos puel
Quæ eum Phæacum uirorũ in ciuitatẽ duceret. (lã
Pilam poſtea iecit in ancillam Regina,
Ab ancilla quidẽ errauit: pfundũ aũt cecidit ĩ uorticẽ.
Hæ aũt ualde clamauerũt: ſuſcitatus ẽ ãt magnus Vlyſ
Sedens autem uoluebat in mente & in animo. (ſes.
Heu me, quorum rurſus hominum in terram ueni?
Num hi contumelioſi? & feri? neq; iuſti?
An hoſpitales, & ipſis mens ſit pia?
Quaſi puellarum circumuenit me fœminilis uox
Nympharum, quæ habitant montium alta cacumina,
Et fontes fluuiorum & ualles herboſas?
An homines ſum iuxta humana uoce utentes.
Sed ego ipſe experiar & uidebo.
Sic locutus ab arbuſto egreſſus eſt magnus Vlyſſes:
Ex denſa autem ſylua ramum rupit manu forti,
Vt folijs cooperiret circa corpus pudenda uiri.
Perrexit autem ire, ſicut leo montanus robore cõfiſus,
Qui it imbres ppeſſus, & uentis infeſtatus, oculi aũt ei
Ardent: at hic boues inuadit uel oues
Vel ſylueſtres ceruas: hortatur autem ipſum uenter
Oues tentaturum, & in clauſam domum ire.
Sic Vlyſſes puellis pulchricomis futurus erat
Miſceri, nudus licet exiſtens: neceſſitas enim cœpit.
Terribilis autem ipſis apparuit afflictatus ſalſugine. Terren
Fugerunt autem aliæ aliò in littora prominentia. tur puel
Sola autem Alcinoi filia manſit huic enim Minerua læ uiſo
Fiduciã in mentibus poſuit et timorẽ extraxit mẽbris, nudo Vlyſſe.
Stetit autem contra ſe hñs, cogitabat autem Vlyſſes,
An gẽibus, pcaretur apphẽdẽs pulchrãoculos puellã,

An ſic uerbis de longè dulcibus
Precaretur ſi oñdere ciuitatē et ueſtimenta dare uellet.
Sic igitur ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Precari uerbis de longe dulcibus,
Ne ei genua apprehendenti iraſceretur mente puella:
Statim dulcem & prudentem dixit ſermonem.
Oro te Regina. Dea ne aliqua, an mortalis es?
Siquidem aliqua Dea es quæ cœlum latum habitant:
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
Speciéq;, magnitudinéq;, indoléq; proximè aſſimilo.
Si autem aliquis es hominum qui in terra habitant,
Ter beati tibi pater & uenerabilis mater,
Ter beati quidem fratres. ualde ipſis animus
Semper lætitijs lætatur propter te
Videntibus tale germen choream ingrediens.
Ille autem rurſus in animo feliciſſimus ſupra cæteros
Qui te, dotibus præponderās, domum ducet.
Nondum. n. talem uidi hominem oculis
Neq; uirũ, neq; fœminam; admiratio me tenet iſpiciētē,
Delo quondam talem, Apollinis apud altare,
Palmæ nouum ramum pullulantem uidi.
Veni. n. & illuc. multus autem mihi fuit populus
In uia, quæ profectò futura erat mihi mali dolores.
Similiter autem & illum uidens obſtupui animo
Diu: quoniam nunq̃ tale pullulauit lignum de terra.
Sic te mulier admirorq́; ſtupeóq;, timeóq; grauiter
Genua tangere. magnus autem me dolor tenet.
Heſternus uigeſimo fugi die nigrum pontum.
Tādiu aũt me ſemper unda portauit, ueloceſq; procellę,
Inſula ab Ogygia. nunc autem huc deiecit fortuna,

Vlyſſes Nauſicaā ſupplex alloquitur.

Vt etiam & hic patiar malum, non enim puto
Quieſcere, ſed adhuc multa Dei perficiunt in futurũ.
Sed Regina miſerere, te. n. mala multa paſſus
Ad primam ueni, aliorum autem nullam uidi
Hominum, qui hanc ciuitatem & terram habitant.
Vrbẽ autem mihi oñde. da aũt mihi ueſtẽ ad íduẽdũ,
Siquid tegumentum ueſtium habes huc profecta.
Tibi autem Dei tot dent quot mentibus tuis cogitas:
Virumq; & domum & concordiam præbeant
Bonam. neq; .n. hoc potius & melius,
Quàm quando concordes ſententijs domum habitant
Vir & uxor, multi dolores inimicis.
Gaudia autem amicis, maxime autem audiunt ipſi.
Hũc autem rurſus Nauſicaa albaulnas contrà locuta ẽ.
Hoſpes quoniam, neq; malo, neq; ſtulto uiro ſimilis es.
Iupiter autem ipſe tribuit diuitias olympius hoĩbus
Bonis & malis quomodo uelit unicuiq;.
Et tibi hæc dedit, te autem oportet tolerare tamen.
Nũc autem quoniam noſtrã in urbem et terrã uenisti,
Neq; ueſte egebis, neq; aliquo alio
Quorum decet ſupplicem ærumnoſum obuiantem.
Vrbem aũt tibi oſtẽdam: dicam ãt tibi nomẽ populorũ.
Phæaces quidem hanc urbem & terram habitant.
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi.
Ex hoc autem Phæacum dependet potentiaq; uisq;.
Dixit & ancillis pulchricomis iuſſit.
State mihi ancillæ, quò fugitis uirum intuitæ?
An aliquem inimicorum dixiſtis eſſe uirorum?
Neq; eſt hic uir uiuens homo, neq; ſit
Qui Phæacum uirorum in terrã ueniat

Nauſicaa rñdet Vlyſſi.

Bellum ferens. ualde enim dilecti immortalibus.
Habitamus autem ſeorſum in undoſo mari
Vltimi: neq; aliquis nobis homo miſcetur alius.
Sed hic quidam infelix errans huc uenit.
Hunc nunc oportet curare: ab Ioue enim ſunt omnes
Hoſpitesq́; pauperesq́;: donum autem paruúq; gratúq;.
Sed date ancillæ hoſpiticibumq́; potumq́;.
Lauate autem in fluuio ubi obex eſt uenti.
Sic dixit. hæ autem ſteterunt, & inuicem ſe hortatæ ſunt.
Vlyſſem autem ſedere fecerunt in operto, ſicut iuſſit
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi.
Iuxta ãt ipſum palliúq; & tunicã ĩdumenta poſuerũt.
Dederunt aũt ei aureo in lecytho humidum oleum.
Iuſſerunt autem ipſum lauari fluuij fluentibus.
Tunc ancillas allocutus eſt magnus Vlyſſes.
Ancillæ ſtate ſic à longè, ut ego ipſe
Salſuginem humeris abluam: circum autem oleo
Vngar: certe enim diu à corpore abeſt unctio.
Coram autem non ego abluar. erubeſco enim
Nudari puellas pulchricomas inter ueniens.
Sic dixit. hæ autem longè iuerunt: dixerunt aũt puellæ
At hic ex fluuio de corpore lauabat magnus Vlyſſes
Salſuginem, quæ ei dorſa & latos ambiebat humeros.
Ex capite autem abſterſit maris ſitum profundi.
At poſtquam iam omne lauit, & oleo unxit:
Circũ aũt ueſtimenta ĩdutus ẽ q̃ ei p̃buit uirgo idõita.
Hunc quidem Minerua fecit Ioue prognata
Maioremq́; uiſu, & craſſiorem: à capite autem
Criſpas demiſit comas hyacinthino flori ſimiles.
Sicut autem quando aliquis aurũ circũfudit argẽto uir

Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
Artem omnigenam: gratioſa autem opera perficit.
Sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
Sedit autem poſtea longè profectus in littus maris
Pulchritudine et gratijs ſplēdēs. admirabatur aūt puel
Tunc profectò ancillas pulchricomas allocuta ē. (la.
Audite me ancillę albęulnas, ut aliquid dicam
Non oīum p̄ter uolūtatem deorū, qui Olympū hītant
Phæacibus: hic uir miſcetur dijs paribus.
Antea enim mihi indecens uidebatur eſſe.
Nunc autem Dijs ſimilis eſt, qui cœlū latum habitant.
Vtinam enim mihi talis uir uocatus eſſet
Hic habitans: & ei placeret hic manere.
Sed date ancillæ hoſpiti cibum'q; potum'q;.
Sic dixit. hę āt hāc ualde qdē audiuerūt & obediuerūt.
Apud autem Vlyſſem poſuerunt cibum'q; potum'q;.
Hic āt bibit, & comedit multapaſſus magnus Vlyſſes
Raptim: diu enim cibi erat ieiunus.
Sed Nauſicaa ulnasalba alia cogitauit.
Veſtes igitur plicans poſuit pulchro in curru.
Iunxit aūt mulos fortiumunguiū: aſcendit autem ipſa:
Concitauit aūt Vlyſſem uerbū'q; dixit & compellauit.
Moueatis nunc hoſpes in urbem ire, ut te mittam
Patris mei in domum prudentis: ubi te dico
Omnium Phęacum uiſurum eſſe, quotquot optimi.
Sed ualde ſic fac (uideris aūt mihi nequaq̄ iprudēs eē)
Donec per agros iuerimus & opera hominum.
Tandiu cum ancillis poſt mulos, & currum
Velociter ueniaster ego autem dux ero uiæ.
Sed poſtquam in urbem iuerimus, quam circum turris

Nauſicaa ſeſe cuturo Vlyſſi p̄ris domū deſcribit.

Vrbis d̄ſcriptio

Alta. pulcher autem portus ex utraq; parte ciuitatis
Anguſtus aūt introitus.naues aūt in uia utrinq; remis
Seruantur. oībus.n.nauale eſt unicuiq;. (agitatæ
Illic uero ipſis forum,pulchrum templū Neptuni circa
Tractis lapidibus effoſſis coaptatum.
Ibi nauium arma nigrarum curant
Rudentes & uela,& poliunt remos.
Non.n.Phæacibus curæ eſt arcus neq; pharetra:
Sed mali & remi nauium,& naues æquales;
Quibus gaudentes canum tranſeunt mare.
Horum fugio famam amaram ne quis in poſterum
Vituperet.ualde autem ſunt ſuperbi in populo.
Et aliquis ſic dicat peior obuians.
Quis autē hic Nauſicaā ſequitur pulcher'q; magnus'q;
Hoſpes:ubi autem ipſum inuenit?uir certe erit ipſi,
An aliquem errantem excepit ſua à naui
Virorum peregrinorum?quoniam nulli propè ſunt.
An aliquis ei p̄canti multis exoratus p̄cibus Deus uēit,
Cælitus deſcendens.habebit aūt ipſum diebus oībus.
Melius ſcilicet ſi ipſa abiens uirum inuenerit
Aliunde.certe.n.hos inhonorat in populo
Phęaces:qui ipſam in uxorem petunt multi'q; & boni.
Sic dicent.mihi autem opprobria hęc eſſent
Et alij ſuccenſero quæ talia faceret:
Quæ inuitis charis,patre & matre,exiſtentibus
Viris miſcetur,priuſquam manifeſtæ nuptiæ uenerint.
Tu autem hoſpes ſic meum intellige uerbū,ut citiſſime
Deductionem & reditum conſequaris à patre meo.
Inueniemus ſplendidum nemus Mineruæ propè uiam
Alnorum.fons autem effluit:circa autem pratum.

Illic autem patris mei templum florenſq; uinea eſt
Tantum à urbe quantum auditur clamans:
Vbi ſedens mane tandiu, donec nos
Ad urbem iuerimus & peruenerimus domos patris.
Sed poſtquam nos exiſtimaueris ad domos perueniſſe
Et tunc Phęacum in urbem uade, & interroga
Domos patris mei magnanimi Alcinci.
Facile autem notæ ſunt etiam ſi puer præiret
Infans. non.n. ſimiles his fabricatæ ſunt
Domus Phęacum, qualis domus Alcinci,
O' heros. ſed quando te domus occultauerint & aula
Celeriter ualde ex domo pertranſeas donec ueneris
Ad matrē meā. hæc aūt ſedet in foco in ignis ſplēdore
Penſa torquens purpurea mirabile uiſu.
Columnę inclinata. ancillę autem ei ſedent à tergo.
Illic autem patris mei ſolium inclinatum eſt ad ipſam.
In hoc hic uinum bibit ſedens Deus tanquam.
Hunc pręteriens matris ad genua manus
Iacę noſtrę, ut reducem diem uideas
Gaudens ſtatim, etſi ualde longè es.
Si tibi illa, benigna cogitauerit in animo,
Spes tibi poſtea amicoſq; uidere & peruenire
In domum bene ædificatam & tuam in patriam terrā.
Sic locuta uerberauit flagello ſplendido
Mulos. hi autem celeriter reliquerunt fluminis fluēta.
Hi aūt bn̄ quidem currebant, bn̄ āt ꝑcutiebāt pedibus.
Hęc āt ualde moderabatur, ut ſil̄ ſequerētur pedeſtres
Ancillęq; Vlyſſeſq;. cum prudētia aūt iniecit flagellū.
Occidit aut Sol, et hi ad inclytum nemus peruenerunt,
Sacrum Mineruæ. ubi ſedit magnus Vlyſſes.

Statim poſtea precatus eſt Iouis filiam magni.
Audi me ægidiferi Iouis filia indomita,
Nunc me audi poſtquam antea nunquam audiuiſti
Afflictum, quando me affligebat inclytus Neptunus.
Da me in Phæaces amicum uenire & miſerabilem.
Minerua Neptunũ verita. *Sic dixit precans. Hunc autem audiuit Pallas Minerua.*
Ei autem nondum apparuit corãm, uerebatur enim
Patruum. hic autem uehementer iratus erat
Dys pari Vlyſſi antequam in ſuam terrã perueniret.

ARGVNENTVM .H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Nauſicaa in ciuitatem peruenit. & paulo poſt Vlyſſes precatur Areten Alcinoi regis vxorem. & poſt cænam interrogante ea vnde veſtem habuiſſet, (agnouit enim ipſam) quæ contigere ſibi in inter nauigandum ab Ogygia vſque ad Phæacum terram, narrat.

ODYSSEÆ .H. HOMERI COMPOSITIONIS.

Autem Ita, bene conſulunt Vlyſſi Scheriæ reges.

SIC Quidem tunc precabatur multa paſſus magnus Vlyſſes.
Puellam autem ad ciuitatem duxit robur mulorum.
Hæc autem quãdo iam ſui patris ad inclytas domos peruenit,
Stetit in ueſtibulis: fratres autem ipſam circum
Steterunt, immortalibus ſimiles, qui à curru
Mulos ſoluerunt, ueſtemq́; intulerunt intro.
Ipſa autem in thalamũ ſuũ iuit. accẽdebat ãt ipſi ignẽ
Vetula Apiræa cubicularia Eurymeduſa:
Hanc quõdã ex Apira naues duxerũt q̃ utrinq; remis
Alcinoo ãt ipſam donũ ſelegerũt, q̃m oibus (ĩpellũtur:
Phæacibus ĩperabat. deũ aũt tanq̃ populus audiebat.
Hæc nutriuit Nauſicaan albamulnas in domibus.
Hæc ei ignem accendit: & intus cœnam præparauit.
Et tũc Vlyſſes motus ẽ ad ciuitatẽ ire. circũ ãt Minerua
Multam caliginem fudit amica conſulens Vlyſſi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obuians
Conuitiareturq́; uerbis, & interrogaret quis eſſet.
Sed qñ iam futurus erat ciuitatem ingredi amabilem,
Tunc ei obuiauit Dea cæſia Minerua,
Virgini ſimilis puellæ urnam habenti.
Stetit aũt ante ipſum: interrogauit aũt magnus Vlyſſes.
O' filia nonne me ad domum uiri duceres

Euryme duſa nutrix.

Vlyſſi Mierua formã mẽtita Neenidis fit obuiã.

Alcinoi? inter hos homines imperat?
Etenim ego hoſpes miſer huc peruenio
Apia etrra. A longe ex Apia terra. ideo nullum cognoſco
Hominum, qui hanc ciuitatem & terram habitant.
Hunc autem rurſus allocuta eſt Dea cæſia Minerua.
Tibi n. ego hoſpes pater domum quam me iubes
Demõſtrabo, quoniam propè patrem meũ bonũ hĩtat.
Sed uem tacite ſic. ego autem dux ero uiæ.
Neq; aliquem hominum aſpicias, neq; interroges:
Non. n. hoſpites hi ualde homines tollerant.
Neq; amãtes hoſpitio accipiunt eũ qui aliũde uenerit,
Nauibus celeribus hi confiſi uelocibus
Vndã magnam pertranſeunt, qm̃ ipſis dedit Saturnius
Horum naues ueloces, tanquam penna uel cogitatio.
Sic locuta præiuit Pallas Minerua
Vlyſſes à Minerua in ædes Alcinoi pducit ſeptus à nebula. Statim. hic autem poſtea poſt ueſtigia iuit Deæ.
Hũc igitur Phæaces i re nautica inclyti nõ cognouerũt
Euntem per ciuitatem inter ipſos. non. n. Minerua
Permittebat pulchricoma grauis Dea, quę ei nebulam
Diuinam infudit amica conſulens in animo.
Admirabatur autem Vlyſſes portus et naues æquales:
Ipſorumq; heroum fora & mænia longa,
Phæaces ingenioſi. Alta, palis aptata; mirabile uiſu.
Sed quãdo iam Regis ad inclytas domos peruenerũt:
Inter ipſos uerba incepit Dea cæſia Minerua.
Hæc iam tibi hoſpes pater domus, quam me iubes
Dicere. inuenies autem generoſos reges
Cõuiuiũ conuiuantes. tu aũt intro uade. neq; aliqd aio
Time. AVDAX. n. uir in omnibus melior
Operibus eſt, etſi aliunde ueniat.

Reginam quidem primum inuenies in domibus,
Arete autem noīe eſt cognominata,ex parentibus autē Arete vxor Alcinoi.
Eiſdem qui genuerunt Alcinoum Regem.
Nauſithoum quidem primum Neptunus quatiēs terrā
Genuit & Periboēa mulierum ſpecie optima,
Mimma, filia magnanimi Eurymedontis: Eurymedon.
Qui quondam magnanimis gigantibus imperauit.
Sed hic quidem amiſit populum iniuſtū.perijt & ipſe.
Huic Neptunus mixtus eſt,& genuit filium
Nauſithoum magnanimū.hic in Phæacibus regnauit. Nauſithous.
Nauſithous autē genuit Rhexenorē' q́ Alcinoum' q́. Rhexenor.
Hūc qdē ſine filio exūtem ſagittis ïterfecit argēteūbōs
Spōſum ī domo,unā ſolā filiā relīquētē (arcū Apollo
Areten.hanc autem Alcinous fecit uxorem:
Et ipſam honorauit ſicut nulla ī terra honoratur alia
Quæcunq́ nunc mulieres ſub uiris domum habitant.
Sic illa ex animo honorata eſt,& honoratur
Ex charis filijs ex q́; ipſo Alcinoo,
Et populis qui ipſam Deam tanquam inſpicientes
Excipiunt uerbis quando it per ciuitatem.
Non.n.mente & ipſa indiget bona
Quibus bene conſulit,& uiris contentiones ſoluit.
Si illa amica conſuluerit in animo,
Spes tibi poſtea amicos' q́ uidere,& peruenire
Domum in altum,& tuam in patriam terram.
Sic locuta abijt cæſia Minerua
In pōtum profundum.reliquit aūt Scheriam amabilē.
Peruenit autem in Marathonem,& latas Athenas.
Ingreſſa eſt aūt Erechthei clauſam domum.at Vlyſſes
Alcinoi in domos iuit inclytas.multa autem ei animus

Alcioi regia deſcribit.

Cogitabat antequam æreum pauimentum perueniret:
Sicut enim Solis ſplendor, uel Lunæ erat
In domo alta magnanimi Alcinoi.
Ærei quidem muri firmati erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine: circum autem pinnæ cyaneæ.
Aureę autem fores clauſam domum intus claudebant.
Argenteæ autem poſtes in æreo ſtabant limine.
Argenteum autem ſuperliminare: aurea aũt corniculæ.
Aurei autem utrinq;, & argentei canes erant:
Quos Vulcanus fecerat peritis ſcientijs
Ad domum cuſtodiendam magnanimi Alcinoi:
Immortales exiſtentes & inſeneſcentes dies omnes.
Intus aũt ſedes circa murũ firmatæ erant hinc & inde
Ad penetrale ex limine penitus, ubi ueſtes
Subtiles benefilatæ impoſitæ erant opera mulierum.
Illic autem Phæacum principes ſedebant
Bibentes & comedentes: toto anno enim eas habebant.
Aurei autem iuuenes bene ædificatis in aris
Stabant, ardentes lampades in manibus habentes,
Prælucentes per noctes in domibus conuiuis.
Quinquaginta autem ei famulæ in domo fœminæ:
Aliæ quidem molunt in molis flauum fructum:
Aliæ autem telas texunt, & penſa uoluunt
Sedentes, tanquam folia procerę alni.
Tramatis autem è ueſtibus deſtillabat humidũ oleũ.
Quantum Phæaces ſupra omnes periti uiros
Nauem uelocem in ponto impellere: ſic & mulieres
Telam facere. ualde enim ipſis dedit Minerua,
Operaq; ſcire perpulchra & mentes bonas.
Extra autem aulam magnus hortus propè portas

Quatuor iugerum:circum aũt ſeptum ductũ eſt undiq;. Hortus Alcioi memorabilis.
Illic autem arbores magnæ erant uireſcentes:
Pyri & mala punica, & mali pulchros fructus hñtes:
Ficiq; dulces & oleæ uireſcentes:
Harum neq; fructus perit, neq; deficit
Hyeme, neq; æſtate, durans toto anno. ſed ualde ſemper
Zephyri aura ſpirãs hęc qdẽ pducit. alia ãt maturat.
Pyrum poſt pyrum ſeneſcit: malũ autem poſt malum:
At poſt uuam uua: ficus autem poſt ficum.
Illic autem ei fructifera uinea radicata eſt.
Huius altera quidem area plano in loco
Siccatur Sole: alias autem uindemiant:
Alias autem calcant: iuxta autem immaturæ ſunt
Florem amittentes: alię autem matureſcunt.
Illic autem benediſpoſitæ parcæ ad ultimum ordinem
Omnisgeneris erant, per totum annum florentes.
Intus autem duo fontes. alter quidem per hortum totũ
Spargitur. alter ãt ex altera parte ſub aulæ limẽ mittit
In domum altum, unde aquantur ciues. (fluxum
Talia in Alcinoi domo deorum erant inclyta dona.
Illic ſtans admirabatur multa paſſus magnus Vlyſſes.
Sed poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Velociter trans limen iuit in domum.
Inuenit autem Phęacum proceres & principes
Sacrificantes poculis ſpeculatori Mercurio: Mercurio ulti mo libari cõſuetum.
Cui ultimo libabant, quando appetebant ſomnium.
Sed iuit per domum multa paſſus magnus Vlyſſes
Multam nebulam habens quã ei circunfudit Minerua:
Donec peruenit ad Aretenq;, & Alcinoum regem.
Circum igitur Aretes genua poſuit manus Vlyſſes.

Et tunc iam ab ipſo rurſus euanuit diuina nebula.
Hi autem taciti facti ſunt in domo uirum uidentes:
Admirabantur aũt aſpiciẽtes. ſupplicabat aũt Vlyſſes.
Arete filia Rhexenoris Dÿs æqualis
Ad tuum uirum tuáq; genua accedo multa paſſus:
Et ad hos conuiuas, quibus Dÿ opulenter dent
Viuere, & filÿs committant unusquisq;
Poſſeſſiones in domibus, honoréq; quẽ populus dedit.
At mihi reditum pparate in patriam peruenire
Cito, quoniã diu procul ab amicis calamitates patior.
Sic locutus ſedit in foco in cineribus
Apud ignem. hi autem oẽs taciti facti ſunt ſilentio.
Tandem autem locutus eſt ſenex heros Echeneus,
Qui quidem Phæacibus uiris natu maior erat,
Et uerbis ornatus erat, antiquáq; multáq; ſciens.
Qui ipſis bene conſulens concionatus eſt, & dixit.
Alcinoë non certe hoc bonum, neq; decet
Hoſpitem quidem humi ſedere in foco in cineribus.
Hi autem tuum uerbum expectantes detinentur.
Sed age iam hoſpitẽ qdẽ ĩ ſolio argẽteis clauis ornato
Fac ſedere attollens, tu autem præconibus iube
Vinum immiſcere, ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui ſupplices uenerandos ſequitur:
Cœnam autem hoſpiti famula det ex rebus q̃ ſunt ĩtus.
At poſtquam hoc audiuit ſacra poteſtas Alcinoi,
Manu capiens Vlyſſem prudentem uariÿ conſiliÿ
Mouit à foco, & in ſolio ſedere fecit lucido:
Filium excitans amantem uiros Laodamanta
Qui eum propè ſedebat: maxime autem ipm diligebat.
Aquam autem famula gutturnio infudit portans

Areten Vlyſſes ſupplex orat.

Vlyſſes clementer ab alcinoo excipit.

Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete
Ad abluendum. iuxta autem politam extendit mēſam.
Panem autem caſta proma appoſuit ferens,
Cibos multos imponens, gratificans ex p̄ntibus rebus.
Sed bibebat & comedebat multa paſſus diuus Vlyſſes.
Et tunc præconem allocuta eſt potentia Alcinoi.
Pontonoë crateram miſcens, uinum diſtribue
Omnibus per domum, ut & Ioui gaudenti fulmine
Libemus, qui ſupplices uenerandos ſequitur.
Sic dixit. Pontonous autem dulce uinum miſcuit:
Diſtribuit autem omnibus libans poculis.
At poſtq̄ libaueruntq́; biberuntq́; q̄tum uolebat aīus,
His Alcinous locutus eſt, & dixit.
Audite Phæacum duces & principes
Vt dicam quæ me animus in pectoribus hortatur.
Nunc quidem conuiuati dormite domum profecti:
Mane autem ſenes complures aduocantes
Hoſpitem in domibus accipiemus conuiuio, ac Dijs
Sacrificabimus ſacra pulchra. poſtea aūt & de reditu
Curabimus, ut hoſpes ſine labore & triſtitia
Deductione noſtra in ſuam patriam terram p̄ueniat
Gaudens uelociter: etiam ſi ualde longè eſt.
Ne quid interim malum, nocumentum'ue patiatur,
Priuſquam ipſe in ſuam terram p̄ueniat. illic āt poſtea
Patietur quæcunq; ei fatum parcæq́; graues
Naſcenti filauerunt lino, quando ipſum peperit mater.
Si autem aliquis immortalium de cœlo uenit
Aliud quid iam hoc poſtea Dij machinantur.
Semper enim antea Dij apparent manifeſti
Nobis, quando ſacrificamus inclytas hecatombas.

Pōtonous p̄co.

Alcinous Phæacēſibus, de hoſpite.

Conuiuanturq́; apud nos ſedentes, ubi & nos.
Si autem aliquis & ſolus iens occurrerit uiator
Nullomodo occultant, quoniam ipſos propè ſumus:
Quemadmodū Cyclopesq́;, & agreſtes gētes gigātū.
Hunc autem, reſpōdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoë aliud quid tibi curæ ſit mentibus nō enim ego
Immortalibus ſimilis ſum, qui cœlum latum habitant,
Neq; corpore, neq; indole: ſed mortalibus hominibus
Quos uos ſcitis maxime portantes ærumnam
Hominum quibus in doloribus æqualis ſum.
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ cum certe omnia deorum uoluntate paſſus ſum.
Sed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis.
Non enim odioſo uentre peius aliud
Eſt, qui iubet ſui recordari neceſſitate
Et ualde afflictum aliquē, & ī mentibus dolorē hn̄tē.
Sic et ego luctum quidē hēo mētibus hic āt ualde ſemp
Comedere iubet, & bibere, & me omnium
Obliuiſci facit, quæcunq; paſſus ſum, & repleri iubet.
Vos autem feſtinate ſimul atq; aurora apparuerit
Vt me infelicem meam imponatis in patriam,
Quāuis multa paſſum, ubi ſeĩ uidero, et relinquat uita
Poſſeſſionem meā famulosq́;, & altam magnam domū.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hoſpitem, quoniam decenter dixit.
Sed poſtquam libauerūt biberūtq́; quantū uoluit aius:
Hi quidem dormituri iuerunt domum unuſquiſq;.
Sed in domo relictus eſt diuus Vlyſſes.
Apud āt ipſum Areteq́; et Alcinous diuina ſpē p̄ditus
Sederunt. famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.

His autem Arete albaulnas incœpit uerba.
Agnouit enim pallium & tunicam, ueſtimenta uidens
Pulchra, quę ipſa fecerat cum ancillis mulieribus.
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit.
Hoſpes hoc quidem te primum interrogabo ipſa.
quis & unde uenis uirorũ? quis tibi hęc ueſtiméta dedit?
An non dicis in mari errans huc uenisſe?
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes. Vlyſſes interrogat' aretæ ſuos labores exponit
Difficile Regina perpetuo dicere
Dolores, quoniam mihi multos dederunt Dij cœleſtes.
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longè in mari iacet,
Vbi Atlantis filia doloſa Calypſô
Habitat pulchricoma quamuis Dea neq; aliquis ipſi
Miſcetur, neq; deorum, neq; mortalium hominum.
Sed me infelicem domeſticum duxit fortuna
Solum, quoniam mihi nauem uelocem candẽti fulmine
Iupiter iaculatus diſcidit medio in nigro mari.
Vbi alij quidem omnes periere boni ſocij.
At ego uel carinam ulnis capiẽs nauis utrinq; remis agi
Nouẽ diebus ferebar: decima aũt me nocte nigra (tatæ
Inſulam in Ogygiam appulerũt Dij: ubi Calypſô
Habitat pulchricoma quamuis Dea, quæ me ſuſcipiẽs
Accurate excepit, & alebat, & dicebat
Facere immortalem, et inſeneſcentem diebus omnibus.
Sed meum nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
Illic q̃dẽ ſeptẽ annos pmãſi firmiter. ueſtiméta aut ſẽp
Lachrymis madefaciebã quæ mihi imortalia dedit Ca
Sed qñ iam octauus reuolutus annus uenit: (lypſô.
Et tunc iam me iuſſit concitans redire

Iouis ex nuncio, uel etiam mens mutata eſt ipſius:
Miſit aũt ſupra ratem conſutilem: multa autem dedit,
Panem & uinum dulce, & immortales ueſtes induit.
Ventum autem præmiſit innocuum ſuauemq;.
Septẽ & decẽ quidẽ nauigabã dies ꝑ mare iter faciẽs:
Octauo autem et decimo apparuerunt mõtes umbroſi
Terræ ueſtræ. lętatum eſt autem mihi charum cor
Infelici. certe.n. futurus eram adhuc conflicturi ærũnã
Multa, quam mihi immiſit Neptunus quatiens terrã,
Qui in me incitans uentos, impediuit uias.
Commouit autem mare immenſum: neq; unda
Sinebat, in rate ualde ſuſpirantem ferri,
Quam quidem procella diſſipauit. at ego
Natans hanc undam tranſiui donec terræ
Veſtræ appulit ferens uentusq; & aqua.
Vbi me exeuntem impulit unda in terram
Petræ ad magnas immittens, & nõ oblectabilẽ locũ.
Sed regrediens nataui rurſus quouſq; ingreſſus ſum
In fluuium. illic mihi uiſus eſt locus optimus,
Expeditus petris, & obex erat uenti.
Egreſſus ſum autem animum refocillãs: diuina ãt nox
Superuenit ego autem ſeorſum à fluente fluuio
Egreſſus in uirgultis dormiui: circum autem folia
Congregaui. ſomnum autem Deus immenſum infudit.
Illic quidem in folijs charum cruciatus cor
Dormiui tota nocte, & in Auroram, et medium diem.
Occidit autem Sol, & me dulcis ſomnus dimiſit.
Ancillas autem in littore tuæ uidi filiæ
Ludentes inter autem ipſa erat ſimilis Dijs:
Quã ꝓcatus ſũ. hęc aũt nihil ĩtellectu aberrauit bono.

Sic non ſperares iuniorem obuiantem
Facere. ſemper.n.iuniores imprudenter agunt.
Hæc mihi panem dedit ſatis & nigrum uinum.
Et lauit in fluuio: & mihi hæc ueſtimenta dedit.
Hæc tibi dolens licet uerè dixi.
Huic autem rurſus Alcinous reſpondit, locutuſq́; eſt.
Hoſpes certe quidem hoc decens non cogitauit
Filia mea: quoniam te non cum ancillis mulieribus
Duxit in noſtram domum: tu autem primã p̄catus es.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Heros, ne mihi huius gratia irrep̄hẽſibilẽ accuſa puel=
Hæc.n.me iuſſit cum ancillis ſequi. (lam.
Sed ego non uolui ueritus & erubeſcens.
Ne aliquomodo & tibi animus iraſceretur uidenti.
Valde zelotypi enim ſumus in terra genus hominum.
Huic autem rurſus Alcinous reſpondit, locutuſq́; eſt.
Hoſpes non mihi tale in pectoribus charum cor
Ab re iraſci. meliora autem iuſta omnia.
Vtinam.n. Iupiterq́; pater & Minerua & Apollo
Talis exiſtens qualis es, & hæcq́; ſentiens, quæ ego,
Filiamq́; meam haberes, & meus gener uocareris — Alcio' optat Vlyſſẽ ſibi generum.
Hic manens. domum autem ego & opes darem,
Si uolens maneres. inuitum autem te nullus detinebit
Phæacum. neq; ſic gratum Ioui patri ſit.
Deductionẽ autem adhuc ego perficiam, ut bene ſcias, — Alcio' Vlyſſi p̄mittit auxiliũ.
Craſtinũ diem interim autem tu quidẽ domitus ſomno
Dormies. hi ãt remis ĩpellẽt p̄ trãq̃llũ mare, ut puẽias
In patriam tuam, & domũ, & ſi quò aliò gratum eſt.
Etiam ſi ualde multo longius eſt Euboëa.
Hanc enim longiſſime ferunt eſſe, qui ipſam uiderunt

Populorum noſtrorum: quãdo flauum Rhadamanthũ
Duxerunt uiſurum Tityum terræ filium.
Et quidem hi illuc uenerunt, & ſine labore perfecerũt
Die eodem, & reduxerunt domum retro.
Scies autem & ipſe in mentibus quantum optimæ
Naues meæ, & iuuenes reijcere mare remo.
Sic dixit. lętatus eſt ãt multũ tolerans gñoſus Vlyſſes.
Precans autem dixit, uerbumq́; fecit, & compellauit.
Iupiter pater utinam quęcunq; dixit perficiat omnia
Alcinous illius in alumna terra,
Immortalis gloria eſſet ego autem in patriã puenirẽ.
Sic hi quidem talia ad ſe mutuo loquebantur.
Iuſſit autem Arete alba ulnas ancillis
Lectos ſub porticu ponere & ſtragula pulchra
Purpurea inijcere, ſternereq́; deſuper tapetes.
Lenasq́; imponere ſubtiles deſuper ad induendum.
Hæ autem iuerũt ex domo lumen in manibus tenẽtes.
At poſtquam ſtrauerunt denſum lectum feſtinantes
Incitarunt Vlyſſem aſtantes uerbis.
Surge dormiture hoſpes: factus eſt autem tibi lectus.
Sic dixerunt. huic autem iucundum uiſum eſt dormire.
Sic hic q̃dẽ tunc dormiebat multapaſſus magnus Vlyſ(ſes
Teſſelatis in lectis ſub porticu reſonanti.
Alcinous autem dormiuit in conclaui domus altæ:
Iuxta autem uxor Regina lectum parauit & cubile.

ARGVMENTVM .Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Concio fit Phæacum de hoſpite:& nauis detrahitur ad deductionem Vlyſſis.& epulantur apud Alcinoū Phæacū optimates. Et poſt hæc diſco certant Phæaces & Vlyſſes. Et Demodocus canit primum quidem de adulterio Martis & Veneris.poſtea de introductione lignei equi. Et Vlyſſem flentem interrogat, quis, & vnde ſit.

ODYSSEÆ .Θ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Thita aũt, certaminibus Phæaces Vlyſſem tẽtauerunt.

QVANDO *Autẽ manegenita*
appuit roſeadigitos Aurora,
Surrexit ex lecto ſacra poteſtas
Alcinoi:
Generoſus quoq; ſurrexit urbiũ
populator Vlyſſes.
Hos autem duxit ſacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quę ipſis apud naues facta ẽ.
Profecti autem ſederunt in politis lapidibus
Propè. per ciuitatem autem iuit Pallas Minerua,
Similis preconi prudentis Alcinoi

Reditum Vlyſſi magnanimo conſultans.
Et unicuiq; uiro aſtans dixit uerbum.
Huc agite Phæacum proceres & principes
In concione ite, ut hoſpitem audiatis,
Qui nuper Alcinoi prudentis peruenit domum;
Per mare errans, corpore immortalibus ſimilis.
Sic dicens excitauit uires, & animum uniuſcuiuſq;.
Statim aũt impletę ſunt hominibus conciones & ſedes
Seſe congregantibus. multi.n. admirati ſunt uidentes
Filium Laërtæ prudentem. huic autem Minerua
Diuinam infudit gratiam capitiq; & humeris;
Et ipſum longiorem & craſſiorem fecit uiſu,
Vt Phæacibus gratus omnibus fieret,
Grauisq; & uenerabilis: & perficeret certamina
Multa, quibus Phæaces tentauerunt Vlyſſem.
At poſtquam conuenere ſimulq; & congregati ſunt,
His Alcinous concionatus eſt, & dixit.
Audite Phæacum proceres & principes

Alcīo' Phæa- cēſes in cōciōe hortat vt Vlyſſē iuuēt

Vt dicam, quæ me animus in pectoribus hortatur.
Hoſpes hic neſcio quis errans peruenerit meã domum
An ab orientalibus, an occidentalibus hominibus:
Ad deductionem autem nos incitat, & ꝓcatur ratũ eẽ.
Nos autem ſicut antea ad deductionem paremus.
Neq;.n. neq; aliquis alius, qui meas domos peruenerit
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed agite, nauem nigram deducamus in mare magnum
Primo nauigantem. iuuenes autẽ duo & quinquaginta
Eligantur in populo qui antea ſunt optimi.
Ligantes autem bene omnes in tranſtris remos
Exite. ſed poſtea citum curate conuiuium

Ad noſtrã domũ uenientes. ego aũt bene oĩbus ꝓbebo. Alcio paratcõ uiuiũ.
Iuuenibus quidem hæc mando. at alij
Sceptrigeri Reges meas ad domos pulchras
Venite, ut hoſpitem in domibus accipiamus conuiuio.
Neq; aliquis neget. accerſate autem diuinum cantorẽ
Demodocum. huic. n. Deus ſupra cæteros dedit cantum
Oblectare, quocunq; aĩus incitat ipſum ad canendum.
Sic locutus præiuit. hi autem unà ſecuti ſunt
Sceptrigeri. præco autem adijt diuinum cantorem.
Iuuenes autem electi duo & quinquaginta
Iuerunt ſicut iuſſit in littus maris profundi.
Sed poſtquam in nauim deuenerunt & mare,
Nauim hi nigram maris in profundum traxerunt:
Malum autem impoſuerunt, & uela naui nigræ.
Præparauerunt autem remos uinculis corioceis
Omnes decenter. uela autem candida extenderunt.
Alto autem in humido hanc firmarunt. at poſtea
Perrexerunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
Impleti ſunt aũt porticusq;, & atria & domus uirorũ
Congregatorum. multi autem erant iuuenes & ſenes.
His autem Alcinous duodecim oues mactauit, (ues,
Octo ãt albos dẽtibus ſues, duos aũt reuoluipedes bo-
Quos excoriarunt, circumq; diſpoſuerunt, præparaue
runtq; conuiuium deſyderabile.
Præco autem propè uenit ducens idoneum cantorem, Demo docus cantor.
Quem ualde muſa dilexit: dedit aũt bonũq; malumq;.
Oculis quidem priuauit: dedit autem ſuauem cãtilenã.
Huic aũt Põtonous poſuit ſcliũ argẽteis clauis ornatũ
In medio conuiuarum ad colũnam longam firmans.
Clauo autem ſuſpendit citharam cancram
Ipſius ſuper capite, & dixit manibus capere

Preco: iuxta autem poſuit ciſtã pulchramq́; menſam.
Apud autem poculũ uini ad bibendũ, qñ aĩus iuberet.
Hi autem in cibos paratos appoſitos manus iniecerũt.
At poſtquam potus, & cibi cupiditatem expulerunt,
Muſa cantorem induxit canere glorias uirorum
Cantilena, cuius tunc gloria cœlum latum attingebat.
Contentionem Vlyſſis & Pelidæ Achillis.
Quemadmodum olim cõtenderunt in cõuiuio florido
Terribilibus uerbis. Rex autem uirorum Agamemnon
Gaudebat animo, qñ optimi Achiuorum contendebãt.
Sic enim ei uaticinans locutus eſt Phœbus Apollo,
Pytho in diuina quando tranſcendit lapideum limen
Oraculum ſciſciturus tũc.n.uoluebatur cladis prĩcipiũ
Troianisq́; & Danais Iouis magni conſilijs.
Hæc igitur cantor canebat ualde inclytus, at Vlyſſes
Purpuream magnam ueſtem capiens manibus fortibus
Vlyſſi mouet fletus. In caput attraxit: cooperuit autem pulchram faciem.
Verecũdabatur.n.Phæaces ſub ſupcilijs lachrymas fun(dens.
Certe qñ deſinebat canere diuinus cantor
Lachrymas abſtergens, à capite ueſtem auferebat,
Et poculum utrinq; anſatum capiens libabat Dijs.
At cum rurſus inciperet, & incitabant ut caneret
Phæacum optimi, poſtquam delectati ſunt uerbis
Iterum Vlyſſes caput operiens lugebat.
Tunc alios quidem oẽs latuit lachrymas fundens.
Alcinous autem ipſum ſolus aduertit & cognouit
Sedẽs propè ipſum, grauiter autem ſuſpirãtẽ audiuit.
Statim autem Phæacibus remigibus locutus eſt.
Alcio' hortat' Audite Phæacum proceres & principes.
Iam quidem conuiuio ſatiati ſumus animum, æquali

Citharaq́ quæ conuiuio comes eſt florenti.
Nunc autem exeamus & certamina tentemus
Omnia, ut & hoſpes dicat ſuis amicis
Domum reuerſus, quantum ſuperamus alios
Pugnisq́ luctaq́ & ſaltu, atq; pedibus.
Sic effatus præiuit hi autem ſimul ſecuti ſunt.
Clauo autem ſuſpendit citharam canoram:
Demodoci autem cepit manum, & eduxit domo
Preco. dux autem erat huic eadem uia qua alij
Phæacum optimi certamina uiſuri.
Perrexerūt āt ire ī forū. ſil ãt ſequebatur multa turba
Infiniti ſurrexerunt autem iuuenes multiq́ & boni.
Surrexit quidē Acroneusq́, & Ocyalus, & Elatreus, Acrōe'
Nauteusq́, Prymneusq́, & Anchialus, & Eretmeus;
Ponteusq́, Proteusq́, Thoon, Anabeſineusq́,
Amphialusq́ filius Polynei Tectonidæ.
Surrexit autem & Euryalus homicidæ ſimilis Marti:
Naubolidesq́ qui optimus erat ſpecieq́, corporeq́;
Omnium Phæacum, poſt ſtrenuum Laodamanta.
Surrexerunt autem tres filij ſtrenui Alcinoi
Laodamasq́ Aliusq́ & Dijsæqualis Clytoneus.
Hi primum quidem tentauerunt pedibus.
His ãt à carceribus extenſus eſt curſus. hi aūt ſimul oēs
Velociter uolabant puluerizantes per campum.
Horū autem currere optimus erat Clytoneus eximius. Clytone' curſor inſignis.
Quantumq́ in noualí terminus eſt mulis,
Tm̄ pcurrēs ad populos puēit, hi ãt ðrelicti ſūt retro;
Hi autem luctam difficilem tentauerunt:
Hac autem rurſus Euryalus ſuperauit omnes optimos. Eurial' paleſtrita.
Saltu autem Amphialus omnibus præſtantior erat.

Phæaces ad certam̄.
Pōteus Neus.
Naubolides
Alcioi filii

Diſco autem rurſus omnibus melior erat Elatreus.
Pugnis autem Laodamas bonus filius Alcinoi.
At poſtquam oẽs oblectati ſunt ĩ mente certaminibus:
His igitur Laodamas locutus eſt filius Alcinoi.
Agite amici, hoſpitem interrogemus ſi quod certaminũ
Nouitq; & ſciat. indole quidem non malus eſt,
Cruribusq; tibijsq;, & ambabus manibus deſuper
Ceruiceq; forti magnoq; robore. neq; pubertate
Caret, ſed malis afflictatus eſt multis.
Non enim ego adhuc dico eſſe peius aliud mari
Ad uirumq; conturbandum, etiam ſi ualde fortis ſit.
Huic autem rurſus Euryalus reſpondit, locutusq; eſt.
Laodamas ualde hoc uerbũ ſecundum decens dixiſti.
Ipſe nunc prouoca accedens, & dic uerbo.
At poſtquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi
Stetit in medium iens, & Vlyſſem allocutus eſt.
Eia age, & tu hoſpes pater periculum fac certaminum
Si quod alicubi didiciſti. decet autem te ſcire certamia.
Non enim maior gloria uiri, quandiu uiuit,
Quàm quod pedibus facit, & manibus ſuis.
Sed age fac periculum: abijce autem dolores ab aĩo.
Tibi autem uia non amplius diu aberit. ſed tibi iam
Nauisq; deducta eſt, & præparati ſunt ſocij.
Hunc autem reſpõdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Laodama cur me hæc iubetis cauillantes
Dolores mihi & magis in mentibus, q̃ certamina ſunt.
Qui antea ualde multa ꝑpeſſus ſum, & multũ labora- (ui.
Nunc autem in ueſtro cœtu, reditu indigens
Sedeo precans Regemq; omnemq; populum.
Huic autem Euryalus reſpondit, iurgauitq; contra.

Laodamas ꝓuocans Vlyſſẽ ad certamen

Eurial' Vlyſſi.

Non

Non enim te hoſpes perito uiro aſſimilo
Certaminum, qualia multa inter homines ſunt:
Sed illi qui ſimul naui multarumſedium frequentans
Princeps nautarum, quiq; negociatores ſunt
Onerisq; memor, & explorator ſit uiaticorum
Lucrorumq; raptorum: neq; certatori ſimilis es.
Hunc autem toruè aſpiciēs, allocutus eſt prudēs Vlyſſes. Vlyſſes ĩpcrtũo Eurialo ſuccēſet
Hoſpes non recte dixiſti, iniuſto uiro ſimilis es.
Sic non omnibus Dij gratioſa dant
Viris, neq; indolem, neq; mentem, neq; eloquentiam.
Alius enim ſpecie ignobilior eſt uir:
Sed Deus formam uerbis exornat. hi autem in ipſum Dii nſti dedere omnia.
Delectati aſpiciunt. hic autem ſecurè concionatur
Reuerentia blanda: antecellit autem congregatos.
Ambulantem autem per ciuitatem Deum tanq̃ aſpiciūt.
Alius autem ſpecie quidem ſimilis immortalibus,
Sed non ei gratia circumuoluitur uerbis.
Sic & tibi ſpecies quidem præſtans, neq; aliter,
Neq; Deus feciſſet mente autem ignauus es.
Concitaſti mihi animum in pectoribus charis
Dicens nō ſecundū decēs. ego ăt nō ĩſcius certaminū ſū
Sicut tu loqueris: ſed inter primos puto
Eſſe, donec pubertateq; fretus fueram manibusq; meis.
Nunc aūt detineor malis & doloribus. multa. n. paſſus
Virorumq; bella moleſtas undas tranſiens. (ſum:
Sed & ſic mala multapaſſus experiar certamina. Vlyſſes ꝓuocaſ t' ira dĩ
Animū. n. mordet ſermo tuus. cōmonuiſti ăt me locutus.
Dixit. & ipſa cum ueſte exurgens accepit diſcum ſci iacu
Maiorem & craſſiorem, grauiorem non parum latu oĩs
Quàm quali Phæaces ludebant inter ſe ſuperat

Quem circum torquens miſit forti à manu:
Reſonuit autem lapis: perterriti ſunt autem in terram
Phæaces remiges nauibus inclyti uiri
Lapidis ſub iactu. hic autem ſuperuolauit ſigna oium
Celeriter currẽs à manu: poſuit aũt terminos Minerua
Viro corpore ſimilis, uerbumq́; dixit & compellauit.
Vel cæcus tibi hoſpes diſcerneret ſignum
Palpans, quoniam non mixtum eſt multitudini,
Sed lõgè primum: tu autem confide in hoc certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq; pertranſibit.
Sic dixit. lætatus eſt aũt multapaſſus diuinus Vlyſſes
Gaudens quoniam ſocium beneuolũ uidit in certamine,
Et tunc leuius allocutus eſt Phæaces:
Vlyſſes ꝓuocat Phæaces oĩ certaminũ gñe.
Hũc nunc attingite iuuenes: fortaſſe autem poſtea aliũ
Iacturum eſſe, uel tantum puto, uel etiam longius.
Ex alijs autem quem cor animusq́; iubet
Hic age experiatur, quoniam me iraſcifeciſtis ualde
Vel pugnis, uel lucta, uel & pedibus nihil detrecto.
Ex omnibus Phæacibus præter ipſum Laodamantem.
Hoſpes enim mihi hic eſt, quis cũ hoſpitante pugnaret?
Amens certe ille, & nihili eſt uir
Quicunq; hoſpiti contentionem proferat certaminum
Populo in alieno, ſui ipſius omnia turbat.
Aliorum autem neminem recuſo, neq; ſperno.
Sed uolo ſcire & experiri contra.
In oĩbus. n. malus non ſum ĩter uiros, quæcũq; certamia (ſunt
Bene quidẽ arcũ noui politũ contrectare.
Vlyſſes ſagittãdi pit'.
Primus uirum uulnerarem ſagittans in multitudine
Virorum inimicorum, etiam ſi ualde multi ſocij
Propè aſtarent, & ſagittare etiam uiros.

Solus profectò me Philoctetes ſuperauit arcu
In populo Troianorum quando ſagittaremus Achiui.
Alijs autem me dico longè præſtantiorem eſſe
Quicunq; nunc hoïes ſunt in terra panem comedētes.
Viris autem prioribus contendere nolo:
Neq; Herculi, neq; Euryto Oechalienſi,
Qui etiam cum immortalibus contenderunt de arcu:
Quapp & ſtatim mortuus ē magnus Eurytus, neq; ad
Peruenit in domibus. iratus enim Apollo (ſenectutē
Interfecit, quoniam ipſum prouocauit ad ſagittandum.
Haſta autem iaculor, quantum non alius q̄ſpiā ſagitta:
Solis timeo pedibus ne quis me ſuperet
Phæacum: ualde enim aſperè domitus ſum
Undis in multis, quoniam deductio in naui
Nō erat perpetua: ideo mihi chara mēbra ſoluta ſunt.
Sic dixit. hi autem omnes taciti facti ſunt ſilentio:
Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens, allocutus eſt. Alcio' Vlyſſi.
Hoſpes quoniam non ingrata inter nos hæc loqueris:
Sed uis uirtutem tuam oſtendere quę te ſequitur,
Iratus, quoniam te iſte in certamine aſtans
Obiurgauit, ut tuam uirtutem homo nullus uituperet:
Quicunq; ſciret ſuis mentibus decentia dicere.
Sed age nunc meum intellige uerbum, ut & alij
Dicas heroum, quando tuis in domibus
Epulaberis apud tuam uxorem & tuos filios,
Noſtræ uirtutis recordatus qualia & nobis
Iupiter opera imponit continuè iam inde à patribus.
Non n. pugiles ſumus ſtrenui, neq; luctatores. (mus.
Sed pedibus uelociter currimus, & nauibus optimi ſu.
Semp aūt nobis cōuiuiū gratum eſt citharaq; choreæq;

Saltatio. Veſtesq; mutatoriæ, balneaq; calida, & cubilia.
Sed agite Phæacum ſaltatores, quicunq; optime
Tripudiate, ut & hoſpes dicat ſuis amicis
Domum reuerſus quantum ſuperamus alios
Nauigatione, & pedibus, & ſaltatione, & cantilena.
Demodoco aũt aliquis ſtatim ꝓfectus citharã canorã
Afferat, quæ iacet in noſtris domibus.
Sic dixit Alcinous Deo ſimilis: ſurrexit autem preco
Allaturus citharam canoram domo ex Regis.
Iudices autem electi nouem omnes ſurrexerunt
Publici, qui in certaminibus expediebant ſingula.
Planũ fecerũt aũt locũ choreæ: pulchrũ ãt dilatauerũt
Preco ãt ꝓpe uenit ferẽs citharã canorã (theatrum.
Demodoco: hic ãt poſtea iuit ĩ mediũ: circũ ãt iuuenes
Puberes ſtabant periti ſaltationis.
Percutiebant autem locum magnũ pedibus. at Vlyſſes
Micationes intuebatur pedum: admirabatur aũt aío.
Demodocus ĩcercinit fabulã d Venerıſ & Martis complexu. Sed hic cithara perſonans incepit pulchrè cantare,
Circa Martis amorem coronatæq; Veneris.
Quemadmodum primũ mixti ſunt ĩ Vulcani domibus
Clàm: multa aũt dedit: lectũ aũt dedecorauit et cubile
Vulcani Regis. ſtatim autem ei nuncius uenit
Sol, qui ipſos cognouit mixtos amicitia.
Vulcanus igitur ubi moleſtum uerbum audiuit,
Perrexit ire in officinam mala mentibus moliens.
Poſuit autem in ligno magnã incudẽ: cuſit aũt uincula
Quæ rũpi nõ pñt inſolubilia, ut firmiter illic manerẽt.
Sed poſtquam fabrefecit dolum iratus Marti,
Perrexit ire in thalamum, ubi chari lectuli iacebant:
Circum igitur lecti fulcra fudit uincula undiq;.

Multa autem & deſuper è trabe effuſa ſunt
Ceu araneæ telæ prætenues,quæ nullus uiderit,
Neq; deorũ beatorũ.ualde enim doloſe fabrefacta ſũt.
At poſtquam omnem dolum circum cubilia fudit,
Perrexit ire Lemnum bene ædificatam urbem;
Quæ ei terrarum longè chariſſima eſt omnium.
Neq; cęcã ſpeculationẽ habuit aureas q tenet habenas
Poſtq̃ aũt uidit Vulcanũ inclytũ arte ſeorſũ eũtẽ (Mars.
Perrexit ire domum inclyti Vulcani
Detentus amore coronatæ Cythereę.
Hæc autem nuper à patre præpotente Saturnio
Veniens ſedebat:hic autem intra domum iuit.
Illi autem manũ inſeruit,uerbum'q; dixit & locutus eſt.
Huc age amica ad lectum uertamur dormituri.
Non enim amplius Vulcanus in populo eſt:ſed iam
Iuit Lemnum ad Sintias agreſtè loquentes.
Sic dixit.huic autem gratum uiſum eſt cubare.
Hi in cubilia euntes dormierunt: circum autem uincula
Artificioſa fuſa ſunt prudentis Vulcani.
Neq; mouere membra erat,neq; eleuare.
Et tunc iã cognouerunt,ꝙ non amplius euitabilia ſunt.
De propè autem ipſis uenit inclytus Vulcanus
Retro reuerſus antequam Lemni terram perueniret:
Sol enim ipſi ſpeculationem habuit:dixit'q; uerbum:
Perrexit autem ire domum charum cruciatus cor.
Stetit autem in ueſtibulis : ira aũt ipſum magna cepit.
Horrendè autem exclamauit,auditus'q; eſt ōibus Dijs.
Iupiter pater,& alij beati Dij ſemper exiſtentes,
Venite ut opera ridenda,& non decentia uideatis:
Quomodo me claudum exiſtentem Iouis filia Venus

Semper inhonorat: amat autem pernicioſum Martem:
Qm̃ hic quidem pulcher, & integer pedibus. at ego
Debilis ſum: at non mihi auctor alius eſt:
Sed parentes duo qui non gignere debebant.
Sed uidete ubi hi dormiunt in amicitia
In meos lectos ingreſſi. ego autem uidens crucior
Nõ quidẽ ipſos amplius ſpero paululũ dormituros ſic,
Quãuis ualde ſe mutuo amantes: fortè non uolẽt ambo
Dormire. ſed ipſos dolus, & uinculum continebit,
Donec mihi ualde omnes pater reddat dotes:
Quas ipſi dedi impudentis puellæ cauſa.
Quoniam ei pulchra filia, et non prudens.
Sic dixit. Dij autem congregati ſunt in ſolidam domum:
Venit Neptunus terram continens: uenit & perutilis
Mercurius: uenit & Rex longè iaculans Apollo:
Fœminę autem Deæ manſerunt domi pudore unaq̃q;.
Steterunt autem in ueſtibulis Dij datores bonorum.
Magnus autem motus eſt riſus beatis Dijs
Technas aſpicientibus prudentis Vulcani.
Sic autem aliquis dicebat uidens in propinquum alium:
Nõ ſũt uirtute ꝑdita mala opa: aſſeqtur tardus uelocẽ.
Sicut & nũc Vulcanus exiſtens tardus cepit Martem,
Velociſſimũ exiſtentẽ deorũ, qui Olympum habitant,
Claudus exiſtens technis. ꝑp quod & pœnam auget.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Mercurium aũt allocutus eſt Rex Iouis filius Apollo.
Mercuri Iouis fili internuncie dator bonorum:
Nunquid in uinculis uelles fortibus preſſus
Dormire in lectis apud auream Venerem?
Huic autem reſpondit poſtea internuncius Mercurius.

Vtinam hoc eſſet Rex longè iaciens Apollo.
Vincula quidem ter tot magna circum haberent:
Vos autem inſpiceretis Dij omneſq; Deæ:
At ego dormirem apud auream Venerem.
Sic dixit. riſus autem excitatus ē īter immortales Deos.
Neq; Neptunum riſus cæpit. precabatur autem ſemꝑ
Vulcanum inclytum opere, ut ſolueret Martem.
Et ipſum alloquens, uerba pennata dixit.
Solue. ego autem ipſum promitto ſicut iubes
Soluturum æqua omnia, cum immortalibus Dijs.
Hūc autem rurſus allocutus eſt ualde inclytus Vulcanus.
Ne mihi Neptune terram continens hæc iube
Prauæ pro ſceleſtis ſanè etiam ꝓmiſſiones, promittis?
Quomodo ego te uincirem cum immortalibus Deis
Siquidem Mars abeat debito, & uinculo ſolutus?
Hunc aūt rurſus allocutus eſt Neptunus quatiēs terrā.
Vulcane ſiquidem Mars debitum ſubterfugiens
Abibit elapſus, ipſe ego hæc ſoluam.
Huic autem reſpondit poſtea perinclytus Vulcanus.
Non eſt, nec decet tuum uerbum negare.
Sic dicens, uincula reſoluit uis Vulcani.
Hi autem poſtquam ex uinculo ſoluti ſunt forti exiſtēte
Statim eruentes, hic quidem in Thraciam iuit.
Illa autem in Cyprum iuit amans riſum Venus
Ad Paphum: ubi ei templum altareq; ſacrum:
Vbi & ipſam Gratiæ lauerunt, & unxerunt oleo
Immortali, quatenus Deos decet ſemper exiſtentes:
Circū aūt ueſtimenta induerūt pulchra mirabile uiſu.
Hæc cantor cecinit perinclytus. at Vlyſſes
Oblectatus eſt animo ſuo audiens, ac etiam alij

Phæacenſes, lõgorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedonta iuſſit
Solos tripudiare, quoniam ipſis nemo contendebat.
Ludus pilæ. Hi igitur poſtq̃ pilam pulchram in manibus acceperunt
Purpuream, quam ipſis Polybus fecerat prudens:
Hanc alter iaciebat ad nebulas umbroſas
Flexus retro. alter autem à terra in altum eleuatus
Facile accipiebat anteq̃ pedes ad pauimẽtũ uenirent.
Saltatio. At poſtquam pilam in rectum experti ſunt:
Saltauerunt poſtea in terra paſcentimulta
Frequenter alternantes: iuuenes aũt applaudebãt alij
Stantes in certamine: multus aũt ſtrepitus ortus eſt.
Iam tunc Alcinoum allocutus eſt ſtrenuus Vlyſſes.
Alcinoë Rex, omnium clariſſime populorum.
Certe pollicitus es tripudiatores eſſe optimos.
Profectò manifeſtè factum eſt; ſtupor me hẽt ĩſpiciẽtẽ.
Alcĩo' Phæacẽ ſibus. Sic dixit. lætata eſt ſacra uis Alcinoi:
Statim Phæacenſes amantes remos allocutus eſt.
Audite Phæacenſium ductores ac principes:
Hoſpes mihi ualde uidetur prudens eſſe.
Sed agite, ei demus hoſpitale munus, uti decet.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant: tertius decimus autem ego ipſe.
Ex his ei ueſtem ſinguli bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte precioſi.
Statim autem oĩa portemus congregati, ut in manibus
Hoſpes tenens ad cœnam ueniat lætus in animo.
Euryalus autem ſeipſum conciliet uerbis,
Et dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus eſt.
Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iuſſerunt

Dona autem ut ferret: præmiſerunt preconem ſinguli,
Huic autem rurſus Euryalus reſpondit, locutuſq; eſt.
Alcinoë Rex, omnium clariſſime populorum:
Tibi equidem hunc hoſpitem conciliabo, ſicut tu iubes:
Dabo ei hunc enſem totum ęreum, cui eſt manubrium
Argenteum: uagina autem nuper ſecti eboris
Circumuoluta eſt: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens in manibus ponit enſem argenteorũ clauorũ: Euryal' Vlyſſē enſe donat.
Et ipſum alloquens uerba pennata dixit.
Gaude pater ó hoſpes. uerbum ſi aliquod dictum eſt
Graue, ſtatim illud ferant rapientes turbines.
Tibi autem Dei uxorem uidere, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Et tu amice ualde gaude. Dei autem tibi felicia dent,
Neq; amplius tibi enſis deſyderium in futurum fiat
Huius, quem iam mihi dediſti concilians uerbis.
Dixit. et circũ humeros poſuit enſem argẽteorũ clauorũ.
Occidit autem Sol: & huic inclyta dona affuerunt: Afferũt Vlyſſi a Phæacẽſibus xenia.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt precones illuſtres.
Suſcipientes autem filij eximij Alcinoi
Matrẽ iuxta uenerãdam poſuerunt perpulchra dona.
Quibus autem imperabat ſacra uis Alcinoi,
Venientes hi ſederunt in altis ſolijs.
Tunc Areten allocuta eſt uis Alcinoi.
Age mulier fer arcam pulchram, quæ optima:
Impone autem ueſtem bene lotam & tunicam.
Circum ignem aũt lebetẽ calefacite, calefacite ãt aquã:
Vt lotus uidenſq; beneposita omnia
Dona, quę ei Phæacenſes eximij huc tulerunt.

Conuiuio'q; delectetur, & cantilenæ hymnũ audiens.
Et illi ego hoc poculum meum perpulchrum dabo
Aureum, ut mei memor dies omnes
Libet in domo Ioui'q; alijs'q; Deis.
Sic dixit. Arete autem Ancillis dixit.
Circum ignem ponere lebetem magnũ quàmcitiſſimè.
Hæ autem lauacralẽ lebetẽ ſtatuerunt igni cõbuſtiuo.
Intus ãt aq̃ fuderũt, ſub ãt ligna cõbuſſerũt ſuſcipiẽtes.
Vẽtrẽ quidẽ lebetis ignis circuibat: calefaciebatur aũt
Interim aũt Arete hoſpiti perpulchrã arcam (aqua.
Extulit è cubiculo: poſuit aũt intus pulcherrima dona,
Veſtem, aurum'q;: quæ ei Phæacenſes dederunt.
In ipſa uero ueſtem poſuit, pulchram'q; tunicam:
Et ipſum alloquens uerba uelocia dixit.
Ipſe nunc uide poculum, uelociter'q; nodum inijce.
Ne quis in uia lædat, quando poſtea
Dormies dulcem ſomnum profectus in nauem nigrã.
At poſtquam hoc audiuit multatolerãs diuus Vlyſſes,
Statim adaptauit poculũ. uelociter aũt nodum iniecit
Variũ: quẽ olĩ ipſm docuerat mentibus ueneráda Circe.
Statim autem ipſum proma lauari iuſſit
In labrum euntem. hic autem libenter uidit animo
Calidas aquas: qm̃ nequaquã portatus frequentarat,
Poſtquam liquerat domum Calypsûs bene comatæ,
Tunc autem ei cura Deæ quàm firma fuit.
Hũc igitur poſtquã famulæ lauerunt, & unxerũt oleo;
Circũ aũt ipſum palliũ pulchrum iecerunt, & tunicam
Ex labro exiens uiros ad uinipotatores
Iuit. Nauſicaa autem à Deis pulchritudinem habens
Stetit iuxta limen atrij affabre facti.

Admirata eſt autem Vlyſſem oculis uidens:
Et ipſum alloquens uerba uelocia dixit.
Gaude hoſpes, ut & aliquando exiſtẽs in patria terra
Recorderis mei quòd mihi primæ præmiauitę debes.
Hanc autem reſpõdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes. Vlyſſes Nauſi caæ gra tias egit
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Iupiter faceret ualde ſonãs, maritus Iunonis,
Domumq; ire, & reditus diem uidere.
Quamobrem tibi illic, ut Deæ ſupplicarem
Semper per dies omnes: tu enim me ſeruaſti puella.
Dixit. & ad ſolium ſedit apud Alcinoum Regem.
Hi autem iam partes diuiſerunt, miſcerumq; uinum.
Preco autem ex ꝓpinquo uenit ducẽs optabilẽ cãtorẽ
Demodocum populis honoratũ. locauit autem ipſum
In medio conuiuarum ad columnam longam firmans.
Tunc preconem allocutus eſt prudens Vlyſſes,
A dorſo incipiẽs incidere: multum autem relictũ erat
Suis albidentes: multa autem erat circum pinguedo: Suillinũ dorſum in precio.
Preco accipe iam hanc præbe carnem, ut comedat,
Demodoco, & ipſum complector mœſtus quamuis.
Inter omnes enim homines terreſtres Poëtæ
Honoris participes ſunt & reuerentiæ: quoniam ipſos
Cantilenas muſa docuit, & diligit genus Poëtarum
Sic dixit. preco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco hic autem ſuſcepit gauiſusq; eſt aĩo.
Illi autẽ in cibos paratos adiacentes manus iniecerũt.
Sed poſtquam potus, & cibi amorem eiecerunt,
Iã tunc Demodocũ allocutus eſt multapaſſus Vlyſſes.
Demodoce precipue iam te inter homines laudo omnes,
Vel te Muſa docuit Iouis filia, uel te Apollo.

Valde enim prout decet Achiuorum fatum canis,
Quęcũq; moliti ſunt.paſſi ſuntq;,& q̃cũq; laborauerũt
Tanq̃ alicubi,uel ipſe pn̄s,uel aliũ audiẽs, (Achiui.
Sed iam tranſi,& Equi ſtructuram cane
Lignei,quem Epius fecit cum Minerua:
Quẽ aliq̃n in ſummã arcẽ dolũ duxit magnus Vlyſſes
Viris implens,qui Ilium euerterunt:
Si iam mihi hæc prout par eſt narrabis,
Statim ego omnibus dicam hominibus
Quòd tibi promptus Deus dedit diuinum cantum.
Sic dixit.hic aũt actus à Deo ĩcœpit:oſtendit aũt cantũ,
Hinc incipiens: uti alij quidem bn̄tabulatis in nauibus
Euntes enauigarunt ignem in tentorijs iacientes
Argiui.alij uero iam ualde glorioſum circa Vlyſſem
Sedebant in Troianorum concione tecti equo.
Ipſi enim illum Troiani in arcem traxerant: (bãtur
Sic hic q̃dẽ ĩgreſſus erat.hi ãt ĩcõſultè multa cõciona=
Sedentes circa ip̃m.tripliciter ãt ipſis placebat cõſiliũ.
Vel ſcindere concauum lignum pernicioſo ferro;
Vel de petris iacere retrahentes arce;
Vel ſinere magnum ſimulachrũ deorũ mulcimẽtũ eſſe.
Sic iam & poſtea perfici debebat.
Fatum enim erat deſtrui,poſtquam ciuitas cõplexa eẽt
Ligneum magnũ equum,ubi ſedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem, & mortem illaturi.
Cecinit autem q̃uo urbẽ d̄populati ſunt filij Achiuorũ
Equo effuſi,concauas inſidias relinquentes.
Alium aliò cecinit ciuitatem diripere altam.
At Vlyſſem ad ædes Deiphobi
Ire tanquam ſimilem Marti cum diuino Menelao.

Demodocus equum Troianũ cãtu ꝓſequit̃

Illic iam grauiſſimum bellum dixit auſum,
Viciſſe & deinde propter magnanimam Mineruam.
Hæc cantor canebat perinclytus: at Vlyſſes (nas.
Cōſumebatur, lachrymæ āt irrigabāt ſub palpebris ge
Vt autem mulier flet dilectum maritum circumcadens, Comparatio
Qui ſuam ante ciuitatem populoſq́; cecidit
Ab urbe, & à filijs expellens perniciosum diem.
Hęc quidem mortuum, & palpitantem inſpiciens
Circa ipſum fuſa ſtridulè lamentatur. hi aūt à tergo
Percutientes haſtis dorſum, ac etiam humeros
Captiuam ducunt ad laborem habendū et infelicitatē.
Huius autem miſerabiliſſimo dolore corrūpūtur genę.
Sic Vlyſſes miſerabilē ſub palpebris lachrymā funde=
Tūc alios qdē oēs inſcios fecit lachrymas fūdēs. (bat:
Alcinous autem ipſum ſolus aīaduertit, & cognouit
Sedens iuxta ipſum, grauiter autē ſuſpirantē audiuit:
Statim autem Phæacenſes nauticos allocutus eſt.
Audite Phæacenſium duces, & gubernatores.
Demodocus autem iam contineat citharam acutam.
Non enim omnibus gratus hæc canit.
Ex quo cœnamusq́; & motus eſt diuinus cantor.
Ex hoc nondum quieuit à graui luctu
Hoſpes, ualde ipſum dolor in animo circuiuit.
Sed age hic quidē contineat, ut ſimul oblectemur oēs
Hoſpiteſq́; & hoſpes, quoniam multo melius ſic.
Gratia enim hoſpitis hæc uerecundi facta ſunt.
Deductio & grata dona, quę ei damus diligentes.
Pro fratre hoſpeſq́; ſupplicatorq́; factus eſt
Viro illi qui paululum etiam ſapit animo
Ob hoc nunc neq; tu abſconde mentibus aſtutis

Quodcunq; te interrogabo: dicere autem te melius eſt.
Dic nomen quod te illic uocabant materq́; paterq́;,
Alcio' q̃rit oẽs eius cõditionẽ & fortunam.
Alijq́; qui in ciuitate, & qui circum habitant:
Nõ quidem enim aliquis oĩno ſine nõie eſt inter hoĩes,
Nec malus, nec bonus, poſtquam primum natus ſit.
Sed omnibus apponuntur poſtquã gñauerũt parẽtes.
Dic autem mihi terramq́; tuam populumq́; urbemq́;,
Vt te eò deducant: obſeruantes mentibus naues.
Non enim Phæacenſibus nauium gubernatores ſunt:
Phæacũ naues ſenſiles ſunt.
Neq; temones ſunt, quæq; aliæ naues habent.
Sed ipſæ ſciunt cogitationes, & mentes uirorum.
Et omnium ſciunt ciuitates & pingues agros
Hominum. & undam uelociſſimè maris tranſeunt
Aëre & nebula tectæ: neq; unquam ipſis,
Neq; offendi eſt timor, neq; deſtrui.
Sed hæc ſic quondam patrem ego dicentem audiui
Nauſithoum, qui dicebat Neptunum ualde iratũ fuiſſe
Nobis, quoniam deductores illæſi eſſemus omnium.
Dixit olim Phæacenſium uirorum benefactam nauem
Ex deductione redeuntem in obſcuro ponto
Naufragiũ feciſſe. magnũ aũt nobis mõtẽ ciuitatẽ circũ te (gere.
Sic dixit ſenex hæc aũt Deus uel perficiat,
Vel imperfecta ſinat, ut ei gratum eſt animo.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra:
Quo aberraueris & ad quæ perueneris loca
Hominum: ipſosq́; ciuitatesq́; bene habitatas:
Et qui difficilesq́;, & ſylueſtres, neq; iuſti.
Quiq; hoſpites, & ipſis mens eſt Deo placens.
Dic autem cur fles, & luges intus animo;
Argiuorum danaorum, & Ilij fatum audiens.

Hoc autem Dei fecerunt, neuerunt autem mortem
Hominibus, ut ſint & poſteris cantilena.
An aliquis tibi & affinis perijt Ilium ante
Bonus exiſtens gener? uel ſocer? qui; maxime
Curadigni ſunt ob ſanguinem, & genus ipſorum?
An aliquis etiam ſocius uir grata ſciens
Bonus: quoniam non fratre minor
Eſt, qui ſocius exiſtens prudentia ſciat.

ARGVMENTVM. I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Principium Vlyſſis narrationum, in quo dicit pugnaſſe cum Ciconibus, & ad Lotophagos perueniſſe, & ad Cyclopem Polyphemum iuiſſe. Et hunc qui comediſſet ſex iam ſocios, excecaſſe.

ODYSSEÆ I. HOMERI COMPOSITIONIS.

Iota cum Lotophagis, Ciconibus, unà Cyclops eſt.

HVNC Autem rñdens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoë Rex omnium laudatiſſime populorum,
Certe quidem hoc bonum audire eſt cantorem
Talem, qualis hic eſt Dijs ſimilis uoce:
Non enim ego aliquem dixerim rem gratiorem eſſe:
Quàm quando lætitia quidem detinet populũ omnem.
Conuiuæ autem in ædibus audiunt cantorem
Sedentes ex ordine: iuxta autem implentur menſæ
Panis, & carnium, merum aũt ex cratere exhauriens
Pincerna fert, & infundit poculis.
Hoc mihi optimum in animo uidetur eſſe.
Tibi autem meos dolores animus elegit ſuſpirioſos
Dicere, ut adhuc magis lugens ſuſpirem.
Quid primum tibi? deinde quid poſtremo narrabo?
Dolores, quoniam mihi multos dederũt Dei cæleſtes.
Nunc autem nomen primum dicam, ut & uos
Sciatis. ego autem, poſtquam fugiens crudelem diem
Vobis hoſpes uenio, & longè domos habitans,
Sum Vlyſſes Laërtiades, qui omnibus dolis
Hominibus ſum in cura, & mea gloria ad cœlum it.
Habito ãt Ithacam ad meridiẽ ſitam. mõs autẽ in ipſa
Neritus, altus, ualdedecens. circum autem inſulæ

Vlyſſes labores ſuos incipit enarrare.

Vlyſſis patria.

Multæ

Multæ habitantur ualde uicinæ inter ſe:
Dulichiumq́; Sameq́; etiam nemoroſa Zacynthus.
Ipſa autem humilis ualde in alto in mari iacet
Ad occaſum.hę autem ſeorſum ad auroramq́; ſolemq́;:
Aſpera, ſed bona iuuenum nutrix.nequaquam ego
Mea terra poſſum dulcius aliud uidere.
Quẽadmodũ me apđ ſe detinuit Calypso magna Dea
In ſpecubus concauis cupiens maritum eſſe:
Sic etiam Circe detinuit in domibus
Ææa doloſa cupiens maritum eſſe.
Sed meum nunquam animum in pectoribus ꝑſuaſerũt:
Siquidem nil dulcius mea patria,neq; parentibus Deamo re p̃riæ.
Eſt,licet quis longè pinguem domum
Terra in aliena habitet procul à parentibus.
Eia age tibi & reditum meum malis plenum dicam:
Quem mihi Iupiter intulit à Troia profecto:
Ab Ilio me ferens uentus ad Ciconas adegit
Ad Iſmarum:illic aũt ego urbẽ diripui:occidi ãt ipſos.
Ex urbe autem uxores & res multas capientes
Diuiſimus,ut nullus à me priuatus abiret æqualitate:
Tunc certe quidem ego ueloci pede fugere nos
Iuſſi:hi autem ualde ſtulti non obediuerunt.
Ibi autem multũ q̃dẽ merũ bibitũ ẽ.multas autem oues
Iugulauerunt apud littus,et flexipedes nigras boues.
Interim autem abeuntes Cicones ciconas aduocarunt Infelix ꝑliũ cũ cicõib⁹
Qui ipſis uicini erant ſimul plures & præſtantes
Continentem habitantes,ſcientes quidem ab equis
Cum uiris pugnare,& ubi oportet peditem eſſe.
Venerunt poſtea quot folia,& flores ſunt uere
Matutini.tunc iam mala Iouis parca affuit

Nobis malũ fatũ paſſuris, ut dolores multos pateremur.
Stantes aũt pugnabant pugnam apud naues ueloces.
Iaciebant autem inter ſeſe æreas haſtas:
Quandiu quidem Aurora fuit, et auctus eſt ſacer dies,
Tandiu expellentes manſimus plures licet exiſtentes.
Quando autem Sol tranſiuit ad ueſperam,
Tunc iã Cicones inclinauerunt interimentes Achiuos.
Sex autem ab unaquaq; naui fortes ſocij
Perierunt: reliqui uero fugimus mortemq́; fatumq́;.
Hinc autem extemplò nauigauimus dolentes corde
Læti ex morte, charis amiſſis ſocijs.
Neq; mihi prius naues abiere utrinq; agitatæ
Quàm aliquis ex miſeris ſocijs unumquenq; uocaſſet,
Qui perierant in campo à Cicombus interfecti.
Nauibus aũt ĩmouit uẽtũ Boreã nubiũ cõgregator Iu-
Cum procella magna, nubibus uero cooperuit (piter
Terram ſimul & pontum: ruit autem è cœlo nox.
Hæ quidem poſtea ferebantur obliquæ: uela aũt ipſis
In treis quatuorúe parteis diſcidit uis uenti.
Et hæc quidem in naues depoſuimus timentes mortem.
Ipſas autem certatim traximus in continentem.
Illic duas noctes duosq́; dies continue ſemper
Iacuimus ſimul laboreq́; et doloribus aĩum cõſumẽtes.
Sed quãdo iam tertium diem ornata abſoluit Aurora,
Malos ſtatuentes, ſimulq́; uela alba extendentes
Sedimus: has uentusq́; gubernatoresq́; dirigebant.
Et illæſus perueniſſem in patriam terram;
Sed me unda, fluctusq́; ad incuruum Maleam
Et Boreas impulit: errare autem fecit à Cytheris.
Hinc autem nouem dies ferebar à perniciofis uentis
Pontum in piſcoſum: ſed decimo die uenimus

Ad terram Lotophagorũ, qui floridũ cibum comedũt. Vlyſſes deſert adLotophagos
Tunc aũt in continentẽ deſcẽdimus, et hauſimus aquã;
Statim autem cœnã acceperunt ueloces apud naues ſocij.
Sed poſtquam ciboq́; ſaturati ſumus & potu,
Iam tunc ego ſocios pręmiſi interrogare euntes
Viros duos eligens, tertium preconem ſimul addens:
Qui uiri eſſent in terra cibum comedentes.
Hi aũt ſtatim abeũtes mixti ſunt cum uiris Lotophagis.
Neq; Lotophagi moliti ſunt ſocijs mortem
Noſtris: ſed ipſis dederunt Lotum comedere. Loti herbæ mirãda vis.
Ex his autem quicunq; Loti comederẽt melliũ fructũ,
Non amplius renunciare retro uolebãt, neq; redire,
Sed illic uolebant cum uiris Lotophagis
Lotum comedentes manere, redituſq́; obliuiſci.
Quos quidem ego ad naues ducens flentes ui
Nauibus in concauis ſub tranſtra ligaui trahens.
Sed alios iuſſi peramabiles ſocios
Feſtinantes naues conſcendere ueloces,
Ne quis lotum comedens reditus obliuiſcatur.
Hi aũt ſtatim ingreſſi ſunt, & in tranſtris ſederunt,
Ex ordine aũt ſedentes albũ mare uerberabãt remis.
Inde autem primum nauigauimus maleaffecti animo.
Cyclopum aũt in terram proteruorum ſacrilegorum
Peruenimus, qui Dijs confiſi immortalibus
Neq; plantant manibus arborem, neq; arant:
Sed hæc non ſata, & inarata omnia naſcuntur Cyclopũ iſula fertilis.
Frumenta, & hordea, & uites quæ ferunt
Vinum ex uberibus uuis, & ipſis Iouis hymber auget.
His autem neq; conciones conſiliariæ nec, leges.
Sed hi altorum montium habitant cacumina

In ſpeluncis concauis.habet autem ius unuiſquiſq;
In filios & in uxores:neq; ſe mutuo curant.
Inſula poſtea quæ facile fodiatur extra portũ extẽſa ẽ
Iuxta terram Cyclopum,neq; propinqua, nec remota
Nemoroſa.in ea autem capræ infinitę ſunt
Syluestres.non enim iter ad eas hominum prohibet,
Neq; ipſam ingrediuntur uenatores,qui per ſyluam
Labores patiantur per uertices montium inſequendo:
Neq; gregibus colitur,neq; aratoribus.
Sed hæc non ſata & inarata per dies omnes
Hominibus caret: paſcit autem balantes capras.
Non enim Cyclopibus naues ſunt rubricatis proris,
Neq; uiri nauium ſunt fabricatores,qui laborent
Bene tabulatas naues,quæ perficiant ſingula,
Vrbes hominum adeundo ad quales multas
Viri inuicem nauibus tranſeunt mare.
Qui ipſis etiam inſulam bene habitatam efficiunt.
Non tamen mala eſt.fert autem ſuo tempore omnia.
In ea quidem prata maris albi iuxta ripas
Aquis irrigua mollia.ualde ĩcorruptibiles uineæ ſunt.
In ea aratio facilis.ualde ꝓfundus ſegetũ campus eſſet,
Qui ſuo tp̃e meteretur,qm̃ ualde pĩguedo ſubtus ſolũ
In ea portus naui accõmodus,ubi nõ opus fune ẽ,(eſt.
Neq; anchoras iacere,neq; ad palum alligare.
Sed appellentes poſſunt manere diu quoad nautarum
Animus hortetur, & inſpirent uenti.
Sed in capite portus fluit lympidam aquam
Fons ſub ſpecu.circum autem alni natæ ſunt.
Illuc nauigauimus & aliquis Deus ducebat
Noctem ꝑ obſcuram:neq; apparebat,ut uideri poſſet,

Aër enim circa naues teter erat, neq; Luna
E cœlo prælucebat, detinebatur autem nubibus.
Tunc nullus inſulam inſpiciebat oculis.
Neq; igitur undas longas rotantes ad terram,
Inſpiciebamus, priuſq̃ naues bene tabulatę appellerẽt.
Appulſis autem nauibus depoſuimus uela omnia.
Extra autem etiam ipſi deſcendimus in littus maris.
Ibi autem quieſcentes manſimus ad Auroram diuinã.
Quãdo aũt diluculum gñans apparuit roſea Aurora,
Inſulam admirantes circumuoluebamur ad ipſam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis habẽtis ægida
Capras montanas, ut cœnarent ſocij.
Statim curuos arcus, & iacula prælonga ferro
Accepimus ex nauibus: in treis partes aũt inſtructi
Iaculati ſumus, ſtatĩ aũt dedit Deus accõmodã uenatio
Naues quidẽ me ſequebãtur duodecĩ: ſingulis aũt (nẽ.
Nouẽ ſorte cõtigerũt capræ: mihi ãt decẽ elegerũt ſoli.
Sic tunc quidem per totum diem uſq; ad ſolem occidentẽ
Sedimus comedentes carneſq; multas, & uinum ſuaue.
Nondum enim nauibus defecerat uinum rubrum
Sed inerat. multum enim in uaſibus ſinguli
Hauſeramus Ciconum ſacram urbem capientes,
Cyclopum autem terram uidimus propè exiſtentiũ:
Fumumq; ipſorumq; uocem ouiumq; & caprarum.
Quando autem Sol occidit & in nebulas iuit:
Tunc iacuimus in littore maris.
Qñ autem diluculum gñans apparuit roſea Aurora:
Et tunc ego concionem faciens omnibus dixi.
Alij quidem nunc manete mihi peramabiles ſocij.
Sed ego cum nauiq; mea & meis ſocijs

Profectus hos homines exploratum ibo qui ſunt,
An flagitioſi & ſylueſtres, neq; iuſti;
An hoſpitales, & ipſis mens eſt dijs placens.
Sic dicens in nauem iui. iuſſi autem ſocios
Ipſos etiam aſcendere, ſimul'q; funes ſoluere.
Hi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & in tranſtris ſederunt.
Ordine aũt ſedentes album mare uerberarunt remis.
Sed quando iam ad locum peruenimus propè exiſtẽtẽ
Antrũ Polyphemi. Ibi in extremo ſpeluncam uidimus propè mare
Excelſam lauris conſitam: ibi autem multæ
Pecudes oues'q; & capræ quieſcebant: circum aũt aula
Alta ædificata erat defoſſis lapidibus,
Longis'q; pinibus, & quercubus alticomis.
Illic autem uir degebat ꝓdigioſa ſtatura, qui pecora
Solus paſcebat procul, neq; cum alijs
Verſabatur; ſed ſeorſum exiſtens iniuſta ſciebat.
Etenim admiratio facta eſt magna, neq; ſimilis erat
Viro panemedenti: ſed cacumini nemoroſo
Altorum montium, quando apparet ſolum ab alijs.
Iam tunc alios iuſſi peramabiles ſocios
Illic apud nauem manere, & nauem cuſtodire.
Sed ego eligens ex ſocijs duodecim præſtantes
Iui; ſed caprinum utrem habebam nigri uini
Dulcis, quod mihi dederat Maron Euanthis filius,
Sacerdos Apollinis, qui Iſmarum gubernabat;
Quoniam ipſum cum filijs obſeruabamus & uxorem
Venerantes: habitabat enim in luco arboribus referto
Phœbi Apollinis: hic autem mihi ꝓbuit inclyta dona.
Auri quidem mihi dedit benefacti ſeptem talenta:
Dedit autem craterem totum argenteum: at poſtea

Vinum in amphoris duodecim omnibus hauriens
Dulce, incorruptibile, diuinum potum, neq; aliquis hoc
Sciebat ex ſeruis, neq; ex ancillis in domo;
Sed ipſe, uxorq́; dilecta, promaq́; una ſola.
Hoc autem quando bibebant ſuaue uinum rubrum   Vinum maroneũ memorabile.
Vnum poculum implens, aquæ uiginti menſuras
Infundebat: odor autem ſuauis à cratere ſpirabat
Diuinus. tunc non tibi abſtinere gratum fuiſſet.
Hoc ferebam implens utrem magnum: uiatica autem
In pera: ſtatim enim mihi impulſus eſt animus ſuperbus
Virum adire magnam indutum fortitudinem
Syluestrem, neq; iuſtitias ſcientem, neq; iura.
Statim autem ad antrum peruenimus, neq; ipſum intus
Inuenimus: ſed paſcebat paſcua per pinguia pecudes.
Venientes autem in antrum admirabamur ſingula.   Vlyſſes igredit antrum Polyphemi.
Calathi quidẽ caſeis onerabãtur: referta ãt erãt ſtabula
Agnis & hædis, diuiſæ autem quæq;
Claudebãtur, ſeparatim quidẽ natu maiores, ſeparatim iuniores,
Separatim agni recens nati. fluebãt aũt ſero uaſa, oĩa
Situlæq́; Scyphiq́; facti erant quibus in mulgebat.
Tunc me quidem primum ſocij orauerunt uerbis
Caſeos auferentes reuerti: ſed poſtea
Statim in nauem uelocem hædosq; & agnos
Ex ſtabulis auferentes nauigare ad ſalſam aquam.
Sed ego non parui (certè multo melius fuiſſet)
Vt hunc uiderem, & an mihi hoſpitalia dediſſet:
Neq; erat ſocijs apparens gratus futurus.
Tunc autem ignem accendentes manſimus; ac etiã ipſi
Caſeos capientes edebamus, expectauimusq́; intus
Sedentes, donec uenit paſtor: tulit aũt magnũ pondus

Syluæ aridæ,ut ei ad cænam eſſet.
Extra autem antrum iaciens ſtrepitum edidit.
Nos autem timentes ſeceſſimus in penetrale antri.
At hic in latam ſpeluncam egit pingues oues
Oẽs maxĩe quotquot mulgebat.mares aũt reliqt extrã
Arieteſq; hircoſq; ꝓfundã extra caulam. (portã
Sed poſtea oppoſuit repagulũ magnũ in altum tollens
Graue.non hoc duo & uiginti currus
Boni,quadriiugi à terra mouiſſent.
Tantum ingens ſaxum oppoſuit foribus.
Sedens autem mulgebat oues,& balantes capras.
Omnia rite:& fœtum ſuppoſuit unicuiq;.
Statim iam dimidium congelaſcere faciens albi lactis
Textis in calathis ſtringens depoſuit.
Dimidium rurſus ſtatuit in uaſis,ut ei eſſet
Bibere epulanti,& ei ad cænam eſſet.
Sed poſtquam feſtinauit abſoluens ſua opera:
Tunc ignem accendit,& uidit,interrogauitq; nos.
O' aduenæ qui eſtis?unde nauigatis humidas uias?
Polyphemus aduẽas interrogat. *Num ad aliquod negocium?an incaſſum erratis?*
Quemadmodum latrones ſupra mare,qui errant
Animas exponentes,malum alienigenis inferentes?
Sic dixit.nobis autem rurſus concidit charum cor
Timentibus uocemq; grauem ipſumq; magnum.
Verum & ſic ipſum,uerbis reſpondens,allocutus ſum.
Nos à Troia errantes Achiui
Vlyſſes rñdet. *Omnigenis uentis ſuper magnam undam maris,*
Domum cupientes,per aliam uiam alios curſus
Venimus;ſic Iupiter uoluit moliri.
Populi autem Atridæ Agamẽnonis gloriamur eſſe,

Cuius nunc ingens ſub cœlo gloria uiget.
Tantam enim diripuit urbem, & perdidit populos
Multos, nos autem rurſus accedentes ad tua genua
Venimus: ſiquid dederis hoſpitale, uel & aliâs
Dederis munus, quod hoſpitibus fas eſt.
Sed uerere optime deos: ſupplices autem tibi ſumus. Iupiter hoſpitalis.
Iupiter autem fautor ſupplicumq; hoſpitumq;,
Hoſpitalis, qui hoſpites ſimul uerecundos ſequitur.
Sic dixi. hic autem mihi rurſus reſpondit ſæuo animo.
Stultus es o hoſpes, nunquid de longinquo ueniſti
Qui me deos iuberes, uel timere, uel cauere.
Non enim Cyclopes Iouem habentem ægida curant: Cyclopes deorũ cõteptores.
Neq; deos beatos, quoniam longè potentiores ſumus.
Neq; ego Iouis odium fugiens parcerem,
Neq; tibi, neq; ſocijs, ſi non animus mihi iubeat.
Sed mihi dic, ubi contines profectus benefactam nauẽ?
Num in extremo littore, an propè; ut ſciam
Sic dixit inſidijs petens: me aũt non latuit ſciẽtem multa.
Sed ipſum ſubito allocutus ſum doloſis uerbis:
Nauim quidem mihi fregit Neptunus quatiens terram
Ad petras impellens, ueſtræ in finibus terræ
Extremo littori admouens, uentus autẽ ex ponto tulit.
Verum ego cum his ſubterfugi grauem mortem.
Sic dixi. hic autem mihi nihil reſpondit truci animo.
Sed hic irruens in ſocios manus inijcit.
Simulq; duos corripiens tanquam catulos ad terram Cyclops diruſ ſocios deuorãſ
Cõtudit, cerebrũ uero ad terrã effluit, irrigauitq; hu-
Hos autem membratim incidens parauit cænã. (mũ:
Aedebat aũt tanquã Leo montibus nutritus: neq; reliquit
Viſceraq; carnesq; & oſſa medulla plena.

Nos autem flentes tetendimus Ioui manus (uit aium.
Impia facinora uidētes: cōſilij & mētis inopia occupa
Sed poſtquam Cyclops magnum impleuit uentrem
Humanas carnes edens, & purum lac bibens,
Iacuit intra ſpeluncam extenſus per oues:
Quem quidem ego cogitaui in magnanimo animo
Propè accedens, enſem acutum trahens à fœmore,
Vulnerare ad pectus, ubi mentes hepar habent,
Ambabus manibus percutiens. altera āt me rō ꝓhibuit.
Illic enim & nos periſſemus graui morte:
Non enim potuiſſemus à ianuis altis
Manibus auellere lapidē magnum quem oppoſuerat.
Sic tunc ſuſpirantes expectauimus Auroram diuinā.
Qñ autem diluculum generans apparuit roſea Aurora
Tunc ignem accendit, & mulſit inclytas pecudes
Omnes rite, & fœtum ſubmiſit unicuiq.
Sed poſtquam feſtinauit abſoluens ſua opera,
Hic rurſus duos corripiens parauit cœnam:
Poſtquam cœnauit antro abegit pingues pecudes
Facilè auferens repagulum magnum: ſed poſtea
Iterum impoſuit acſi pharetrę operculum imponeret.
Multo aūt ſtrepitu ad montem uertit pingues pecudes
Vlyſſis cōſiliū. Cyclops: at ego relictus ſum, mala imo pectore cogitās
Siquo modo punirem: daret autem uictoriā Minerua.
Hoc autem mihi in aīo optimum uiſum eſt conſilium.
Cyclopis enim iacebat magnum robur iuxta caulam
Viride, oleaginum, quod quidē inciderat, ut portaret
Exſiccatum: hoc quidem nos comparauimus iſpiciētes.
Quantus malus nauis uigintiremerum nigræ
Onerariæ latæ, quæ tranſit magnam undam,

Tãta erat lõgitudo, tanta latitudo, ex uiſu conijciẽdo.
Ex hoc quidem quantum ulna eſt ego abſcidi aſtans,
Et præbuit ſocijs abradendo polire iuſſi.
Hi autem planum fecerunt: ego autem acui aſtans
Summum: ſtatim aũt capiens torrebam igni cõbuſtiuo.
Et hanc quidem bene depoſui contegens ſub ſtercore
Quod in ſpelunca fuſum erat paſſim multum:
Verum alios ſorte eligi iuſſi
Quicunq; auderet mecum ſudem tollens
Impingere in oculum, qñ hũc dulcis ſomnus caperet.
Hi autem ſorte electi ſunt quos & uolebam eligi
Quattuor: uerum ego quintus cum his electus ſum.
Veſptinus ãt uẽit pulchras lanas hñtes pecudes paſcẽs:
Statim autem in latam ſpeluncã egit pingues pecudes
Oẽs ualde, neq; aliquã liquit profundam extra caulã,
Aut dedita opera, aut Deus ſic iubebat.
Sed poſtea oppoſuit repagulũ magnum in altũ tollẽs.
Sedens autem mulgebat oues, & balantes capras,
Omnia rite, & fœtum ſubmiſit unicuiq;.
At poſtquam feſtinauit abſoluens ſua opera,
Hic rurſus duos corripiens præparauit cœnam.
Et tunc ego Cyclopem allocutus ſum propè aſtans,
Poculum in manibus tenens nigri uini.
Cyclops cape, bibe uinũ, poſtq̃ ediſti humanas carnes,
Vt ſcias qualem potum nauis occultauit
Noſtra: tibi autem libamen ferebam, ſi me miſertus
Domum mitteres: tu autem inſanis neq; tolerabiliter.
Iniuſte quomodo aliquis ad te in poſterũ alius ueniet
Ex multis hominibus, qm̃ non ut decet feciſti.
Sic dixi. hic uero accepit ac bibit: exhilaratus ẽ ãt ualde

Vlyſſes Polyphemo uinũ offert.

Dulcem potum bibens,& à me petijt iterum.
Da mihi iterum libens:& mihi tuum nomen dic
Statim nunc,ut tibi dem hoſpitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert fertilis terra
Vinũ ex grãdi uua depreſſum.& ipſis Iouis hymber au
Sed hoc ex ambroſia & nectare eſt deductũ. (getur.
Sic dixit.at illi rurſus ego præbui nigrum uinum.
Ter quidem dedi ferens:ter autem bibit ſtultè.
Sed poſtquam Cyclopi circa mentes diffuſum eſt uinũ:
Tunc ipſum uerbis allocutus ſum blandis.
Cyclops rogas me nomen inclytum? ſed ego tibi
Dicam.tu autẽ mihi da hoſpitale munus ſicut ꝓmiſiſti.
Nullus. Nullus mihi nomen,nullum autem me uocant
Mater & pater,& alij omnes ſocij.
Sic dixi.hic autem mihi rurſus reſpondit ſæuo animo.
Nullum ego ultimum edam cum ſuis ſocijs.
Hos autem alios ante:hoc autem tibi hoſpitale erit.
Dixit & reclinatus cecidit ſupinus:at poſtea
Iacuit in obliquũ ꝓtẽdẽs craſſam ceruicẽ.ipſm ãt ſõnus
Cepit omnia domans.faucibus autem ruebat uinum:
Fruſtáq; humana,hic autem eructabat uino grauis.
Tunc ego ſudem ſub cinere egi multo
Polyphemo ob meꝝ ſtertẽti eruitur oculus. Donec calefieret.uerbis autem omnes ſocios
Audere hortatus ſum,ne quis mihi timens retractaret.
Sed quãdo iam citò ſudes oleagina in igne erat futura
Accendi uiridis licet exiſtens:prælucebat autẽ ualde.
Tunc ego confeſtim tuli ex igne.circum autem ſocij
Stabant.ſed audaciam inſpirauit magnam Deus:
Hi quidẽ ſudẽ corripiẽtes oleaginã acutam in ſummo,
Oculo inhæſerunt:ego autem deſuper eleuatus

Voluebã. ſicut qñ aliquis pforaret lignum nauale uir
Terebra, alÿ infra ſubmouent loro
Tangentes utrinq; hæc autem currit aſſiduè ſemper.
Sic huius in oculo prę uſtam ſudem capientes
Voluebamus: hũc ãt ſãguis circũfluebat calidũ exñtẽ.
Oẽs aũt ei palpebras circũ & ſupcilia inurebat flãma,
Pupilla ardente: ſtridebant eius igne radices.
Sicut ãt qñ uir faber ferrarius ſecuri magnã, uel aſciã
In aquam frigidã mergit ualde reſonantem
Obdurans (hoc enim ferri robur eſt)
Sic huius ſtridebat oculus oleaginam circa ſudem.
Horrẽdũ aũt ualde lugebat. circũ aũt reſonabat petra.
Nos autem timentes ſeceſſimus: ſed hic ſudem
Extraxit oculo pollutam ſanguine multo.
Hanc quidem poſtea eiecit à ſe manibus anxius.
Sed hic Cyclopas alta uoce uocabat. hi aũt ipm circũ
Habitabant in ſpeluncis per cacumina excelſa.
Hi uocem audientes aduenerunt aliunde alius.
Stantes aũt iterrogabant circa ſpelũcã qd ipm pmeret.

Polyphemus Cyclopas aduocat.

Cur tantum Polypheme læſus ſic clamaſti?
Noctem per intempeſtam, & inſomnes nos fecisti.
Num quis à te pecudes hominum inuito abigit?
An aliquis te ipſum interficit dolo, non ui?
Hos ãt rurſus ex antro allocutus ẽ fortis Polyphemus.
O' amici Nullus me peremit dolo, non ui.
Hi autem, reſpondentes, uerba pennata dixerunt.
Siquidem iam nullus tibi uim affert ſoli exiſtenti,
Morbum nullo modo licet Iouis magni fugere.
At tu ſupplica patri Neptuno Regi.
Sic dixerunt abeuntes: meum autem riſit dilectum cor.

Quoniam nomen feſellerat meũ, & conſiliũ optimum.
Cyclops autem ſuſpirans, & afflictus doloribus
Manibus contrectans lapidem auulſit à ianuis.
Ipſe autem in ianuis manus protendens,
Si quem inter oues caperet exeuntem foras.
Sic enim me credebat in mentibus ſtultum eſſe.
At ego conſului quomodo per quàm optimè fieret,
Si quam ſocijs à morte liberationem & mihi ipſi
Inuenirem: omnes autem dolos & conſilium texui,
Vlyſſis aſtutia. Quoniam de uita: magnum enim malum impendebat.
Hoc autem mihi in animo optimum apparuit cõſiliũ.
Mares oues erant bene nutriti denſo uellere,
Pulchriq́; magniq́; purpuream lanam habentes:
Hos tacitus copulaui bene tortis uiminibus:
In quibus Cyclops dormiebat magnus, iniuſta ſciens.
Simul tres capiens, qui in medio, uirum portabat:
Duo alteri utrinq; ibant ſeruantes ſocios.
Tres autem unum uirum oues portabant: at ego
(Aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
Hunc per dorſum capiens lanoſum ſub uentre uolutus
Iacui, ſed manibus lana multa
Fortiter inuolutis retinebam forti animo.
Sic tũc q̃dẽ ſuſpirãtes expectauimus Aurorã diuinã.
Quãdo autẽ diluculũ gñans apparuit roſea Aurora,
Tunc poſtea in paſcua exierunt mares pecudes.
Fœminæ autem balabant non mulctæ circa caulam:
Vbera enim diſtenta erant. Rex aũt doloribus malis
Afflictus omnium ouium contrectabat dorſa
Rectorum ſtantium: hoc autem ſtultus non intellexit
Quòd hi ſub lanigerorũ ouiũ pectoribus uincti erant:

Vltimus aries pecudum exibat foras
Lana grauis & me, qui prudenter cogitaueram.
Hunc autem attrectans allocutus eſt fortis Polyphemus. Polyphem⁹ arieti.
Aries iucũdiſſime quid mihi ſic p ſpelũcã ruis pecudũ
Vltimus? non antea relictus ibas ab ouibus:
Sed longè primus paſcebas teneros flores herbæ
Longè iens. primus autem fluxus fluminum adibas:
Primus autem ad ſtabulum cupiebas redire
Veſpertinus: nunc autem ualde ultimus. num tu Regis
Oculum deſyderas? quem uir improbus eruit
Cum ſceleſtis ſocijs domans mentes uino
Nullus, quem nondum puto euaſiſſe mortem.
Vtinam eadem mecum eſſes ſententia, uocaliſq; fieres
Dicere, ubi ille meam iram euitat.
Idcirco ei cerebrum per ſpecum hùc illùc
Verberato flueret ad terram: meumq; cor
Requieſceret à malis, quæ mihi nequã intulit Nullus.
Sic dicens arietem à ſe miſit foras.
Recedentes autem paululum à ſpeluncaq; & caula
Primus ab ariete ſolutus ſum: ſolui autem ſocios.
Statiĩ ãt pecudes extenſos pedes bñtes pĩgues pinguedĩe
Multas auertentes abegimus donec ad nauem
Perueniimus: grati autem dilectis ſocijs apparuimus,
Qui fugeramus mortẽ: hos ãt mœrore afficiebãt lugẽ-
Sed ego non permiſi ſupercilijs abnui unicuiq; (tes.
Flere: ſed iuſſi uelociter lanigeras pecudes
Multas in nauim iacientes nauigare ſalſam aquam.
Hi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & in trãſtris ſederunt,
Ex ordine aũt ſedẽtes album mare uerberarũt remis.
Sed quãdo tantum aberam quantum auditur clamans,

Vlyſſes Polyphemo inſultat

Tunc ego Cyclopem allocutus ſum mordacibus uerbis
Cyclops non debebas imbellis uiri ſocios
Comedere in ſpelunca concaua forti robore,
Et merito te debebant ſequi male facta,
Crudelis, quoniam hoſpites non meritus es tua ī domo
Comedere, ideo te Iupiter ultus eſt, & Dij alij.
Sic dixi hic autem poſtea iratus eſt ex animo magis.
Venit autem abrumpens uerticem montis magni.
Deiecit autem ante nauē nigrā proram habentem,
Paululumq́; defuit ad temonem ſummum peruenire.
Inundauit autem mare deuemente petra.
Hanc autem ſtatim in continentem refluens tulit unda.
Inundatio è ponto, & propè fuit ad terram puenire.
Sed ego manibus capiens prælongum contum
Impuli extra. ſocijs autem hortans iuſſi
Impellere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens: hi autem incumbentes remigabant.
Sed quando iam bis tantum mare ſecantes aberramus:
Tunc iam Cyclopem allocutus ſum: circum autem ſocij
Blandis uerbis prohibebant hinc inde:
Miſer cur uis irritare agreſtem uirum,
Qui & nunc in pontum iaciens ſaxum duxit nauem
Iterum in continentem: & iam uerebamur illic perire.
Si autem loquentem te, uel clamantem audiuerit,
Simul collidet noſtra capita, & naualia ligna
Marmore aſpero iaciens: tantum enim iaculatur.
Sic dixerunt. ſed non perſuaſerunt meum magnū aīum.
Sed ipſum illico allocutus ſum irato animo.
Cyclops, ſiquis te inter mortales homines
Oculi rogabit grauem priuationem,

Dic

Dic Vlyſſem urbium deſtructorem occæcaſſe
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem.
Sic dixi. hic autem mihi lugens reſpondit uerbo.
Heu certè iam ad me diu prædicta uaticinia ueniunt.
Fuit quidam hic uates uir bonuſq; magnuſq;
Telemus Eurymides, qui uaticinio præditus erat: Telem⁹
Et uaticinans conſenuit cum Cyclopibus: Cyclo-
Qui mihi dixit, hæc omnia perfectum iri in futurum pũ vates
Ex manibus Vlyſſis priuatum iri uiſu.
Sed ſemper aliquem uirũ magnum, & bonũ expectaui
Huc uenturum eſſe magnam indutum fortitudinem.
Nunc autem me exiſtens paruus, & nequam, & imbellis
Oculo occæcauit poſtquam me domuit uino.
Sed age huc Vlyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
Deductionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
Huius n. ego filius ſum: pater aũt meus gloriatur eẽ;
Ipſe autem ſi uoluerit reducet, neque aliquis alius,
Neq; deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
Sic dixit. at ego ipſum reſpondens, allocutus ſum:
Vtinam iam animaq;, & uita te potuiſſem
Priuatum faciens mittere ad domum Plutonis intrà,
Quoniam non oculum reſtituet, neq; Neptunus.
Sic dixi. hic autem poſtea Neptuno Regi
Supplicauit manus tendens ad cœlum ſtellis inſignitũ.
Audi Neptune terramcõtinens cęruleis redimite capillis Imp̃cat
Si uerè tuus ſum: pater autem meus gloriaris eſſe: Vlyſſi
Da minime Vlyſſem urbiũdeſtructorẽ domũ p̃uenire: Poly-
Filium Laërtis in Ithaca domicilia habentem. phem⁹.
Sed ſi ei fatum eſt amicos uidere, & peruenire
Domum bene ædificatum, & ſuam in patriam terram:

Serò malè eat amittens omnes ſocios,
Naui in aliena: offendat autem ærumnas domi.
Sic dixit precatus. hunc autem exaudiuit Neptunus.
At hic rurſus longè maiorem lapidem tollens
Venit uerſans, innixusq́; eſt magna ui.
Deiecit autem à tergo nauis nigram proram habentis,
Paululumq́ꝫ defuit ad temonem ſummum peruenire.
Inundauit autem mare deſcendente petra:
Hāc āt ulterius tulit unda, appropinquauit āt ī terrā
Sed quando iam inſulam peruenimus, ubi aliæ (ire.
Naues benetabulatæ manebant denſę, circum aūt ſocij
Sedebant lugentes nos expectantes continuo,
Nauem quidem illuc euntes traximus in arenam:
Et nos exiuimus in littus maris,
Pecudes autem Cyclopis concaua ex naui capientes
Diuiſimus, ut nullus mihi priuatus abiret æquali:
Arietem autem mihi ſoli fortes ſocij (re
Inter pecudes diuiſas dederūt excellētē. hūc āt i litto=
Ioui congregatori nubiū Saturnide, qui oībus impat,
Sacrificans crura cōbuſſi: hic aūt nō curabat ſacrificia,
Sed cogitabat quomodo perirent omnes
Naues bene tabulatæ, & mihi chari ſocij.
Sic tunc quidem per totum diem uſq; ad Solē occidētē
Sedimus, epulantes carnes multas, & merum dulce.
Quando autem Sol deſcendit, & tenebras eſt igreſſus,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Qn̄ autem diluculum generans appuit roſea Aurora:
Iam tunc ego ſocios hortans iuſſi
Ipſosq́; aſcendere, & funes reſoluere.
Hi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & in tranſtris ſederunt,

Ex ordine autem ſedētes, albū mare uerberarūt remis.
Inde autem primum nauigamus mœſti corde
Læti ex morte, charis amiſſis ſocijs.

ARGVMENTVM. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

De Aeolo narrat ventorum cuſtode, quemadmodum dedit Vlyſſi proſperum ventum Zephyrum, alios ventos includens in utre, quem ſocii ſoluentes dormiente Vlyſſe tanquam in ipſo aurū eſſe putantes, redeunt ad Aeolum. Non excipiente autem Aeolo Vlyſſem, inde nauigās ad Læſtrygonas deuenit, apud quos vndecim naues amittens in Aeæam proficiſcitur. Et cū Eurylocho dimidios ſocios ſorte electos emittit ſciſcitaturos qui habitantes. transformatis autem illis in ſues a' Circe præter Eurylochum, ipſe in inquiſitionem iens capiens a' Mercurio Moly nihil læditur, ſed & ſociis priſtinam formam ſumentibus annum permanens apud Circem ad Plutonem deſcendit.

ODYSSEÆ. K. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cappa aūt continet Æoli, Læſtrygonū, et Circes facta.

Vlyſſes ad Aeolū venit

AEOLIAM *In inſulā peruenimus, ibi autem habitabat*
Æolus hippotades dilectus immortalibus Dijs,
Nauigabili in inſula: totam autem ipſam circum murus
Aereus infrangibilis, plana aūt circundabatur petra:

Aeoli regia

Huius & duodecim filij in domibus nati erant:
Sex quidem fœminæ, ſex autem mares pubeſcentes.
Tunc hic filias dedit filijs eſſe uxores.
Hi aūt ſemper apud patrē dilectum, & matrē honeſtā
Epulantur, apud autem ipſos cibi infiniti iacent.
Odorata autem domus ſuſpirijs impletur circa aulam
Interdiu, noctes autem rurſus apud uerecūdas uxores
Dormiunt in tapetibus, & in perforatis lectis.
Et qdē ad horū puenimus ciuitatē, & domos pulchras.
Mēſē aūt totū amāter habuit me, et īterrogauit ſingula.
Ilium, Argiuorumq́; naues, & reditum Achiuorum.
At ego huic omnia rite narraui.
Sed quando iam & ego uiam petij, & iuſſi
Mittere: nil ille renuit: parauit autem deductionem.

Aeolus Vlyſſi dat vtrē vētorū.

Dedit autem mihi excorians utrem bouis nouennarij:
Tunc autem procelloſorum uentorum incluſit uias.
Illum enim cuſtodem uentorum fecit Saturnius,
Et ſedare, & excitare quem uelit.

Naui autem in concaua religauit fune lucido,
Argenteo, ne quidem ſpiraret paululum:
At mihi ſpiritum zephyri præmiſit flare;
Vt ferret naueſq; & nos. ſed non debebat
Perficë: ipſorum enim perditi ſumus ſtultitijs.
Nouē diebus quidē ſimul nauigauimus noctesq; et diē.
Die autem decima iam apparuit patria terra.
Et iam ad ignem uertentes uenimus propè exiſtentes.
Tum me quidē dulcis ſomnus aggreſſus eſt defeſſum:
Semper enim temonem nauis mouebam, neq; alij
Dedi ſociorum, ut citius iremus in patriam terram.
Hi autem ſocij uerbis ad ſe mutuo dicebant;
Et me dicebant aurumq;, & argentum domum ducere.
Dona ab Æolo magnanimo hippotade:
Sic autem quidam dixit inſpiciens de propinquo aliū.
Papè, ut hic omnibus dilectus, & honoratus eſt
Hominibus, quorumcunq; & ciuitatem, & terrā adit.
Multa qui ex Troiana ducit precioſa pulchra
Præda: nos rurſus cum eandem uiam perfecerimus
Domum imus uacuas manus habentes.
Et nunc ei hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. ſed age ocyus uideamus quæcunq; hęc ſunt:
Quantum ue auri, & argenti in utre ineſt.
Sic dixerunt. conſilium autem malum uicit ſociorum.
Vtrem quidem ſoluerunt, uenti autem omnes irruerūt. Vlyſſes amittit ventos p̄ ipſius dētiam, vtre a ſocijs ſoluto.
Hos autem ſtatim rapiens tulit ad pontum procella
Flentes terra à patria: at ego
Cum ſurrexiſſem in animo forti cogitaui
An cadens ex naui perirem in ponto.
An quiete tolerarem, & adhuc inter uiuos degerem.

Sed ſuſtinui & manſi. coopertus autem in naui
Iacebam: hæ autem ferebantur malo uenti turbine
Iterum in Aeoliam inſulam: ſuſpirabant autem ſocij;
Tunc in continentem uenimus, & exhauſimus aquam.
Statim autem cœnã pararunt ueloces apud naues ſocij.
At poſtquam cibo'q; ſaturati ſumus & potu,
Iam tunc ego preconem aſſumens & ſocium,
Iui ad Aeoli inclytas domos: hunc autem offendi
Comedentem apud ſuam uxorem, & ſuos filios.
Venientes in domum apud atria in limine
Sedimus: hi aũt in animo ſtupuerũt, & interrogarũt.
Quomodo rediſti Vlyſſes? q̃ tibi mala inuaſit fortuna?
Certe te accurate dimiſimus, ut peruenires
In patriã tuã, & domum, & ſicubi aliquid dilectũ eſt.
Sic dixerunt: at ego locutus ſum triſtis corde:
Læſerunt me ſocij mali, ad hos quoq; ſomnus
Impius. ſed medemini amici: facultas enim in uobis.
Sic dixi blandis utens uerbis.
Hi ãt taciti facti ſunt. pater ãt reſpondit hac oratione:
Abi ex inſula cito ó peſſime uiuentium.
Non enim mihi fas eſt reducere, neq; remittere
Virum, qui Deis odio eſt beatis.
Abi quoniam Deis inuiſus huc rediſti.
Sic dicens dimiſit ab ædibus grauiter ſuſpirantem.
Hinc autem primum nauigamus mœſti corde:
Conſumebatur uirorũ animus à remigatione moleſta
Noſtra ſtultitia: qm̃ non amplius apparebat reditus.
Sexdies quidem ſimul nauigamus noctes'q; & diem:
Septima autem peruenimus Lami ad altam urbem
Longiporturum Læſtrygoniam, ubi paſtorem paſtor

Aeolus reuertẽtẽ Vlyſſem idignabũdus expellit.

Vlyſſes vẽit ad Læſtrygonas.

Vocat impellens: hic autem expellens obedit.
Vbi inſomnis uir duas accepit mercedes:
Vnã quidẽ boues paſcens; aliã aũt albas oues paſcens.
Propè enim nocteq; & die ſunt uiæ.
Huc poſtquã in portũ iclytũ uenimus, quẽ circũ petra
Alta erat, ſe in altum tollens utrinq;,
Littora autem præeminentia aduerſa inter ſe
In ore eminebant: anguſtus autem ingreſſus erat.
Illuc hi itro oẽs ĩpellebãt naues utrinq; remis agitatas:
Hæ quidem intra portum concauum ligatę ſunt
Propinquę. non quidẽ .n. unq̃ augebatur unda in ipſo,
Neq; multum, neq; parũ: alba aũt erat circũ trãqllitas.
At ego ſolus detinui extra nauem nigram
Illic in extremitate petrę funes ligans.
Steti autem in ſpeculam aſperam aſcendens.
Illic quidem neq; boum, neq; uirorum apparebãt opa:
Fumum autem ſolum uidimus à terra exilientem.
Iam tunc ego ſocios premiſi interrogare euntes,
Qui uiri eſſent in terra cibum comedentes.
Viros duos eligens tertium preconem ad iubens,
Hi autem ibant exeuntes in planã uiam, qua plauſtra
Ad urbem ab altis montibus deducebant materiam:
Puellæ autem obuiam facti ſunt ante urbẽ aquatũ eũti
Filiæ fortiſſimę Læſtrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem in fontem deſcenderat pulchrè fluentem
Artaciam: inde enim aquam ad ciuitatem portabat. Fõs Artacia.
Hi autem aſtantes allocuti ſunt, & interrogauerunt:
Quis horum eſſet Rex, & quibus imperaret.
Hæc autem ſtatim patris indicauit altum domum.
Hi autem poſtquam ingreſſi ſunt altas domos, mulierẽ

Antiphates Rex Læſtrygonum.

Inueneruͤt, quãtũ mõtis cacumẽ: ualde ãt timueruͤt ipſã.
Hæc aũt ſtatim ex foro uocauit inclytum Antiphatem
Suum maritum, qui his molitus eſt lugubrem mortem.
Statim unum corripiens ſociorum, parauit cœnam:
Hi autem duo ruentes fuga ad naues uenere.
At hic clamauit per urbem: hi autem ruentes
Veniebant fortiſſimi Læſtrygones aliunde alius.
Infiniti non uiris ſimiles, ſed gigantibus;
Qui de rupibus ingentia ſaxa
Vibrabãt. ſtatim aũt malus ſtrepitus ĩ nauibus ortus ẽ
Virorum morientium, nauiumq́; ſimul fractarum.
Piſces aũt ſicut trãſeuntes ad triſte conuiuiũ ferebãtur,
Donec hi hos perderent portũ ualde profundũ intra.
Interim ego enſem acutum trahens à fœmore
Hoc funes incidi nauis cæruleam proram habentis;
Statim autem meis ſocijs hortans iuſſi
Incumbere remis, ut perniciem ſubterfugeremus:
Hi autem ſimul omnes remigarunt timentes mortem.
Libenter autem in pontum altas fugit petras
Nauis mea: at aliæ ſimul omnes illic perierunt.
Hinc autem primum nauigauimus triſtes corde
Læti ex morte, dilectis amiſſis ſocijs.

Aeæa Inſula.

Æ æam autem in inſulam peruenimus: illic ãt habitabat
Circe bene comata grauis Dea eloquens

Vlyſſes ad Circē diuertit.

Soror prudentis Æetæ:
Ambo autem nati erant lucente hominibus ex Sole
Matreq́; ex perſa, quam Oceanus genuit filiam.
Illuc autem ad littus naui deuenimus ſilentio
Tutum in portum: & aliquis Deus duxit.
Illuc tunc exeuntes duosq́; dies, & duas noctes

Iacuimus,ſimul laboreq́; et doloribus aíum cõſumẽtes.
Sed quando iam tertiũ diẽ bene comata ꝑfecit Aurora:
Et tunc ego meam haſtam capiens,& enſem acutum
Statim è naui aſcendi in ſpeculam
Siquo modo opera uiderẽ mortaliũ uocemq́; audirẽ.
Steti autem in ſpeculam ſaxoſam aſcendens
Et mihi uiſus eſt fumus à terra latasuias habenti
Circes in ædibus per nemora denſa & ſyluam.
Cogitaui autem poſtea in mente,& in animo
Ire,& inquirere,poſtquam uideram nigrum fumum.
Sic autem mihi cogitanti uiſum eſt melius eſſe.
Primum euntem in nauem uelocem,& littus maris
Cænam ſociis dare præmittereq́; ad inquirendum.
Sed qñ iã ꝓpè ꝑuem eũdo ad nauẽ remisutrinq; ipul
Tũc neſcio quis me deorũ miſeratus ẽ ſolũ exñtẽ.(ſam
Qui mihi altacornua hñtem ceruũ magnũ in uiã ipſam
Miſit:hic quidẽ ad flumẽ deſcẽderat ex pabulo ſyluę
Bibiturus:iam enim ipſum habebat uis Solis.
Hunc autem ego egreſſum in ſpina media dorſa
Percuſſi:è regione autem haſta ærea penetrauit. Vlyſſes ceruum configit
Decidit autẽ inter pulueres clamans,& euolauit aíus.
Ad hũc aũt ego accedens lanceam æream ex uulnere
Traxi:quam illic declinans in terra
Dimiſi:at ego euulſi uirgultaq́; uiminaq́;.
Funem autem quanta eſt ulna bene tortum utrinq;
Plicans colligaui pedes ingentis monſtri.
Iui autem ſuper humeris portans ad nauem nigram
Haſta innixus,quia non poteram in humero
Manu portare altera:ualde enim magna fera erat.
Deieci autem ante nauem:ſuſcitaui ſocios

Blandis uerbis propè aſtans uiro unicuiq;.
O'amici,non enim deſcendemus licet afflicti
Ad Plutonis domos, antequam fatalis dies adueniat.
Sed agite ut(in naui ueloci cibuſq; potuſq;)
Recordemur cibi,neq; conficiamur fame.
Sic dixi.hi autem cito meis uerbis paruere.
Egreſſi autem ad littus maris infructuoſi
Admirati ſunt ceruum, ualde enim magna fera erat.
At poſtquam delectati ſunt uidentes oculis
Manus loti parauerunt glorioſum conuiuium.
Sic tunc quidem per totum diē uſq; ad Solē occidētē,
Sedimus epulantes carnes multas, & uinum ſuaue.
Quando autem Sol deſcendit,& ad tenebras iuit,
Tunc dormiuimus in littore maris.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Tunc ego concionem faciens uerba feci.
Audite mea uerba,mala licet paſſi ſocij,
O'amici nō enim ſcimus ubi occaſus,neq; ubi Aurora,
Neq; ubi Sol lucensmortalibus it ſub terram,
Neq; ubi reſurgit:ſed conſultemus ocyus
Si quod adhuc erit conſilium:ego aūt non puto eſſe.
Vidi enim in ſpeculam ſaxoſam aſcendens
Inſulam quam circum mare ingens ambit.
Ipſa autem humilis iacet:fumum autem in medio
Vidi oculis per nemora condenſa & ſyluam.
Sic dixi.his autem fractum eſt dilectum cor:
Recordantibus operum Læſtrygonis Antiphatæ:
Cyclopiſq; uiolentiæ magnanimi uiroſedentis.
Flebant autē uehementer huberes lachrymas fundētes.
Sed non aliqua utilitas fiebat lugentibus.

At ego biſariam omnes fortes ſocios
Numeraui: ducem autem utriſq; præbui.
Horũ quidẽ ego dux erã, aliorũ ãt Eurylochus diuius.
Sortes autem in galea ærea quaſſauimus cito:
Exilijt autem ſors magnanimi Eurylochi.
Perrexit autem ire, ſimul cum hoc duo & uiginti ſocij
Flentes: & nos reliquerunt lugentes retro.
Inuenerunt aũt in concauitatibus factas domos Circes,
Politis lapidibus perſpicuo in loco.
Circum autem ipſam lupi erant montani, & leones:
Hos ipſa mãſuetos fecerat poſtquã mala uenena dedit.
Neq; hi irruebant contra uiros, ſed
Caudis longis blandientes ſurgebant.
Sicut autem qñ circum dñum canes ad cõuiuium euntẽ
Aſſultant: ſemper enim fert mulcentia animum:
Sic hos circum lupi robuſtis unguibus, & leones
Aſſultabãt. hi ãt timuerũt poſtquã uiderũt grauia mõ-
Steterunt aũt in ianuis Deæ bene comatæ. (ſtra:
Circem autem intus audiuerunt canentem uoce ſuaui
Telam percurrẽtem magnam imortalẽ, qualia Dearũ
Tenuia, & gratioſa, & ſplendida opera ſunt.
His autem uerbis incepit Polites princeps inter uiros,
Qui mihi glorioſiſſimus ſociorũ erat prudentiſſimusq;
O ſocij, intus quædam percurrens magnam telam
Pulchrè canit: pauimentum aũt totum circum reſonat,
Vel Dea, uel mulier: ſed alloquamur ocyus.
Sic dixit. hi autem allocuti ſunt uocantes.
Hęc autem ſtatim exiens portas aperuit ſplendidas,
Et uocabat: hi ãt ſimul omnes ꝑ iprudẽtiã ſequebãtur.
Eurylochus autem remanſit putans dolum eſſe.

Sedere fecit autem introducens per ſedesq; thronosq́;:
Ipſis autem caſeumq́;, & farinam, & mel recens
Vino pramneo immiſcuit:remiſcuit autem in pane
Venena mala, ut omnino obliuiſcerentur patriæ terræ.
At poſtquam deditq́;, & biberunt ſtatim poſtea
Baculo percutiens in haris porcorum cohibuit.
Hi ãt porcorũ quidẽ habebãt capita uocẽq; corpusq́;,
Et ſetas: at mens erat firma ſicut prius.
Sic hi flentes continebantur: his autem Circe
Iliceam glandem quernamq; iecit fructumq; corni
Ad edendum: qualia porci humi dormiẽtes ſemp edũt.
Eurylochus aũt ſtatim uenit uelocem ad nauẽ nigram
Nuncium ſociorum narrans, & nefandum fatum:
Neq; effari poterat uerborum cupiens quanquam
Cor dolore magno percuſſus, & ei oculi
Lachrymis implebantur: luctum autem habebat aīus.
Sed qñ iam ipſum omnes admirati ſumus īterrogantes,
Tunc aliorum ſociorum narrauit mortem.
Iuimus ſicut iuſſiſti in ſyluas illuſtris Vlyſſes
Inuenimus ī cõcauitatibus ædificatas domos pulchras,
Politis lapidibus conſpicuo in loco.
Intus aũt quædã magnam telã texẽs ſtridule canebat:
Vel dea, uel fœmina: hi autem locuti ſunt uocantes.
Hæc autem ſtatim egreſſa ianuas aperuit ſplendidas,
Et uocauit: hi ãt ſimul oẽs per imprudentiã ſecuti ſunt.
Sed ego remanſi putans dolum eſſe:
Hi aũt ſimul euanuerunt omnes, neq; aliquis ipſorum
Apparuit: diu autem ſedens ego obſeruabam.
Sic dixit. at ego quidem enſem argenteis clauis munitũ
Humeris circumpoſui magnum æreum: circũ aũt arcũ
Hunc autem ſtatim iuſſi in eadem me uia duceret.

Vinum prãniũ.

Circes Pharmaco multi ĩ porcos uerſi.

At hic ambabus capiens precatus eſt genua,
Et me lugens uerba pennata alloquebatur.
Ne me duc illuc inuitum Egregie: ſed linque hic:
Scio enim quod non ipſe redibis, neq; aliquem alium
Duces tuorum ſociorum; ſed cum his ocyus
Fugiamus: adhuc enim fugerimus malum diem.
Sic dixit. at ego ipſum reſpondens allocutus ſum.
Euryloche certe quidem tu hic hoc in loco
Edens, & bibens concaua in naui nigra.
At ego ibo: grauis autem mihi eſt neceſſitas.
Sic dicens ego à naue deſcendi & mari.
Sed qn̄ iam futurus eram eundo ſacras ad cõcauitates
Circes peruenire multumueneficæ in magnã domum.
Tunc mihi Mercurius aureũbaculũhñs obuiã factus eſt
Eunti ad domum, iuueni uiro ſimilis
Primum pubeſcenti, cuius gratiſſima eſt ætas:
Et me manu tetigit, uerbumq; dixit, & compellauit.
Quo rurſus infelix per montes uenis ſolus
Loci ignarus exiſtens? ſocij autem tibi apud Circem
Cõtinentur tanquam porci denſas latebras habitantes:
An liberaturus eo pergis? neq; te dico
Ipſum rediturum: manebis autem ubi & alij.
Sed age iam te à malis liberabo, & ſeruabo:
Accipe hoc medicamentũ bonũ: hñs ãt ad ædes Circes
Vade, quod tibi capiti expellet malum diem.
Omnia autem tibi dicam pernitioſa conſilia Circes.
Parabit tibi potionem: ponet autem uenena in cibo.
Sed neq; ſic decipere te poterit. non enim ſinet
Medicamentũ bonũ quod tibi dabo: dicam aũt ſingula.
Quando Circe te uerberabit longo baculo:
Tunc tu enſem acutum trahens à fœmore

Mercurii remediũ contra Circes Pharmaca.

In Circem rue tanquam interficere cogitans.
Hæc autem te timens iubebit ad cubile accedere,
Tunc tu ne poſtea abnuas Deæ cubile,
Vt tibi ſoluat ſocios ipſumq́; curæ habeat:
Sed iube ipſam deorum magnum iuſiurandum iurare.
Non tibi ipſi nocumentum malum conſulturam aliud.
Ne te nudatum malum, & non uirum reddat.
Sic dicens dedit herbam Mercurius
Ex terra euellens, & mihi genus ipſius oſtendit.
Radix quidem nigra erat, lacti autem ſimilis flos.
Moly herba. Moly autem ipſam uocant Dei. difficile autem effodere
Viris mortalibus: Dei autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem poſtea abijt ad longum Olympũ.
Inſulam ſupra ſyluoſam: ego autem in domos Circes
Iui: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Steti autem in ianuis Deæ benecomatæ,
Vbi ſtans clamaui: Dea autem meam audiuit uocem.
Vlyſſes ad Circẽ igreditur. Hæc autem ſtatim exiens ianuas aperuit ſplendidas;
Et uocauit. at ego ſecutus ſum triſtis corde:
Sedere fecit ãt me ĩtroducẽs in throno argẽteis clauis
Pulchro, uario; ſub aũt ſcabellũ pedibus erat. (munito
Parauit autẽ mihi potionem aureo poculo, ut biberẽ,
Et pharmacum immiſit mala cogitans in animo.
At poſtquam deditq́;, & bibi, neq; me transformauit
Virga percutiens, uerbumq́; dixit, & compellauit:
Vade ad haram porcorum cum alijs dormire ſocijs.
Sic dixit. ego autem enſem acutum trahens à fœmore
In Circem irrui tanquam occidere cogitans.
Hæc ãt ualde uociferans accurrit, & ꝓhendit genua,
Et mihi lugens uerba uelocia dixit.

Quis? unde uenis uirorum? ubi tibi ciuitas & parẽtes?
Stupor me hẽt, ꝙ non bibẽs hæc Pharmaca mutatus es.
Neq; n. neq; aliquis alius uir hæc Pharmaca ſuſtinuit,
Qui biberit, & primum acceſſerit ad ſeptum dentium.
Tibi autem in pectoribus immaculata mens eſt.
Certe tu Vlyſſes es multiſcius, quem mihi ſemper
Dicebat uenturum habens baculum aureum Mercurius
Ex Troia uenientem ueloci cum naui nigra.
Sed age iã in uagina quidẽ enſem pone: nos ãt poſtea
Cubile noſtrum aſcendamus, ut mixti
Lecto & amicitia, concredamus nobis inuicem.
Sic dixit. at ego ipſam reſpondens, allocutus ſum. Vlyſſes Circæ.
O' Circe quomodo enim me iubes æquum eſſe,
Quæ mihi ſues quidem feciſti in ædibus ſocios;
Ipſum autem hic tenens doloſa iubes
In thalamumq́; ire, & tuum aſcendere lectum,
Vt me nudatum malum, & non uirum facias:
Neq; ego uolo tuum inire lectum,
Si non patiaris Dea magnum iuſiurandũ iurare
Non aliqđ mihi ipſi nocumentũ malũ cõſulturã aliud.
Sic dixi. hęc autem ſtatim iurauit ſicut iuſſi.
At poſtquam iurauitq́; perfecitq́; iuramentum,
Tunc ego Circes iniui perpulchrum lectum:
Famulæ autem interim in ædibus laborabant
Quatuor, quæ ei in ædibus miniſtræ erant.
Veniebant autem hę ex fontibus, & à ſyluis,
Et è ſacris fluuijs, qui in mare proruunt.
Harum una iecit ſuper thronis ſtragula pulchra,
Purpurea deſuper, ſubter autẽ lintea tenuia ſubiecit.
Altera autem ante thronos ſtrauit menſas

Argenteas, & in ipſis poſuit aurea caniſtra.
Tertia uero cratere dulce uinum miſcebat
Dulce in argenteo: diſtribuit autem aurea pocula.
Quarta autem aquam ferebat, & ignem accendebat
Multum ſub tripode magno: calefiebat autem aqua.
At poſtquam calefacta eſt aqua in ſplendenti lebete
In balneum cum me locaſſet lauit ex tripode magno:
Placide effundens in capiteq́; & humeris;
Vt mihi laborē animi corruptorē eximeret à mēbris.
At poſtquam lauit, & unxit pingui oleo,
Circum me tunicam pulchram iecit & interulam.
Sedere fecit autem me introducens in thronum argēteū
Pulchrum uarium: ſub aūt ſcabellum pedibus erat.
Aquas autem alia famula gutturnio fundebat ferens
Pulchro aureo ſuper argenteo lebete
Ad lauandum, & iuxta politum ſtrauit menſam.
Panem autem uerecunda famula appoſuit ferens:
Cibos multos imponens gratificans ex præſentibus
Comedere autem iubebat: meo autem nō placebat aīo.
Sed ſedebam aliud cogitans: mala aūt uidebat aīus.
Circe āt poſtquā intellexit me ſedētem, neq; in cibaria
Manus porrigentem: grauiſſimum aūt dolorē hñtem.
Propè aſtans uerba uelocia allocuta eſt.

Circe Vlyſſi.

Cur ſic Vlyſſe ſedes ſimilis muto
Animum edens? cibum autem non tangis, neq; potum.
An aliquem dolum alium putas? non te decet
Timere: iam enim iuraui magnum iuſiurandum.
Sic dixit. at ego ipſam reſpondens, allocutus ſum.
O' Circe quis enim uir, qui iuſtus eſſet
Ante ſuſtineret ſaturari cibo potuq́;

Circe Vlyſſi ſocios reſtituit priſtinæ formæ.

Quàm

Quàm liberares ſocios, & in oculis uideret?
Sed ſi promptu bibere edereq; iubes
Solue ut oculis uideam per gratos ſocios.
Sic dixi. Circe autem per domum exiuit
Virgam habens in manu: ianuas autem aperuit haræ.
Expulit autem ex hara ſimiles porcis nouennarijs.
Hi quidem poſtea ſteterunt aduerſi: hæc autem per ipſos
Iens præbuit unicuiq; pharmacum aliud.
Horũ aũt ex membris ſetæ cadebant, quas prius gñauit
Pharmacũ pnitioſum, qđ ipſis p̃buit ueneráda Circe.
Viri autem ſtatim facti ſunt iuniores, quàm antea erãt.
Et multo pulchrioresq;, & maiores uiſu.
Cognouerũt ãt me illi, tetigerũtq; manibus unuſquiſq;.
Omnibus autem dulcis ſubijt luctus: circũ circa domus
Horrendum ſtrepuit, Dea autem miſerta eſt, & ipſa.
Hæc autem propè me ſtans, allocuta eſt diuina Dearũ.
Nobilis Laërtiade multiſcie Vlyſſes
I nunc ad nauem ueloсem, & littus maris: — Vlyſſes redit ad naues.
Nauem quidem quàmprimum trahite in terram.
Res autem ſpeluncis admouete armaq; omnia.
Ipſe autem reuertere, & duc peramatos ſocios.
Sic dixit. at mihi perſuaſus eſt animus nobilis.
Perrexi autem ire in nauem uelocem, & littus maris.
Inueni poſtea in naui ueloci peramatos ſocios
Miſerabiliter lugentes uberẽ lachrymam effundẽtes.
Sicut ãt qñ ĩ agro degẽtes uitulę circa uaccas gregarias
Venientes in mandriam poſtquã herba ſaturatę ſunt:
Omnes ſimul ſaltant aduerſæ, neq; caulæ
Retinent: ſed ualde mugientes circum currunt
Matres. ſic me illi poſtquam uiderunt oculis

Lachrymantes accurrerunt: apparuit autem ipſis aius
Sic eſſe, tanquam ſi ad patriam irent, & ciuitatẽ ipſorũ
Aſperæ Ithacæ, ubi nutriti erant & generati:
Et mihi lugentes uerba uelocia dixerunt.
Tibi quidem redeunti o' egregie, ſic gratulamur
Tanquam ſi in Ithacam iuiſſemus patriam terram:
Sed age aliorum ſociorum narra mortem.
Sic dixerunt. at ego allocutus ſum blandis uerbis.
Nauem quidem quàmprimum trahamus in terram,
Resq́; ſpeluncis admoueamus armaq́; omnia.
Ipſi autem maturate me ſimul omnes ſequi:
Vt uideatis ſocios ſacris in domibus Circæs
Bibentes & edentes: anno enim toto durantẽ cibũ hñt.
Sic dixi. hi autem cito meis uerbis paruere.
Eurylochus. Eurylochus autem mihi ſolus coërcuit omnes ſocios,
Et ipſis inclamans uerba uelocia allocutus eſt.
Ah miſeri quo imus? quid mala queritis hæc
Circæs in domum eundo? quæ omnes
Vel ſues, uel lupos faciet, uel leones.
Qui eius magnam domum ſeruabimus coacti.
Sicut Cyclops fecit, quando eius in ſpecum iuerunt
Noſtri ſocij, & unà audax ſecutus eſt Vlyſſes.
Huius enim, & illi ſtultitijs periere.
Sic dixit. at ego in animo cogitaui
Trahens longum enſem forti à fæmore
Quo ei abſcindens caput, in terram proijcere,
Quãquã affini exiſtẽti ualde propinquo: ſed me ſocij
Blandis uerbis detinuerunt aliunde alius.
Generoſe hunc quidem ſinamus, ſi tu iubes,
Hic apud nauemq́; manere, & nauem ſeruare.

Nobis autem dux ſis ſacras ad domos Circes.
Sic dicentes à naui deſcenderunt & à mari.
Neq; quidē Eurylochus cōcauā apud nauē relictus ē,
Sed ſecutus eſt:timuit enim meā maximam rep̄hēſionē.
Interim autem alios ſocios in domibus, Circe
Accuratè lauitq;, & unxit pingui oleo;
Circum autem ueſtes bonas iecit & tunicas.
Conuiuātes autem bene omnes inuenimus in domibus.
Hi aūt poſtquam ſe inuicem uiderūt intellexerūtq; oīa,
Flebant lamentantes:circum autem reſonabat domus.
Hęc autē me ꝓpè ſtans allocuta eſt diuina inter Deas.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes
Nō amplius nūc abūdātē luctum excitetis. ſcio et ipſa,
Et quot in ponto paſſi eſtis dolores piſcoſo,
Et quot iniuſti uiri nocuerunt in terra.
Sed agite comedite cibum, & bibite uinum,
Donec rurſus animum in pectoribus reſumatis,
Qualem quando primum reliquiſtis patriam terram
Aſperæ Ithacæ:nunc autem impotentes, & exanimati
Semper erroris moleſti recordati:nunquam uobis
Animus in lætitia, ſiquidem ualde multa paſſi eſtis.
Sic dixit.nobis aūt rurſus perſuaſus eſt animus gn̄oſus.
Illic quidem dies omnes completum in annum
Sedimus conuiuantes carnes multas, & uinum dulce.
Sed quando iam annus fuit, & affuerunt tempora
Menſibus interemptis, & dies longi abſoluti ſunt:
Tunc me uocantes dixerunt peramati ſocij.
Infelix iam nunc recordare patriæ terræ.
Si fas eſt ſeruari, & peruenire
Domum in altam, & ſimul in patriam terram.

Vlyſſes oēs ſocios ad Circē ducit.

Sic dixerunt, at mihi perſuaſus eſt animus generoſus.
Sic tunc quidem toto die uſq; ad Solem occidentem
Sedimus comedentes carnes multas, & uinum dulce.
Quando autem Sol occidit, & in tenebras iuit,
Hi quidem dormierunt in domibus umbroſis.
At ego Circes ingrediens perpulchrum lectum
Genua tāgens uocaui, Dea autem meam audiuit uocē.
Et ipſam uociferans, uerba pennata dixi.
O' Circe perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti
Domum mittere, animus autem mihi impellitur iam
Et aliorum ſociorum, qui mihi obtundunt animum
Circum me lugentes, quando tu non ades.
Sic dixi, hæc autem ſtatim reſpondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes
Non amplius nunc inuiti in mea manete domo,
Sed aliam oportet prius uiam perficere, & ire
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proſerpinæ,
Ad animam uaticinantis Thebani Tireſiæ
Vatis cæci, cuius mentes integræ ſunt.
Cui & mortuo mentem præbuit Proſerpina
Soli ſapere: tibi autem umbræ aderunt.
Sic dixit, at mihi proſtratus eſt animus,
Flebam autem in lectis ſedens, neq; animus
Volebat amplius uiuere, & uidere lumen Solis:
At poſtquam flensq; uolutusq; expletus ſum:
Tunc iam ipſam uerbis reſpondens, allocutus ſum.
O' Circe quis enim hanc uiam demonſtrabit?
Ad Plutonem enim nondum quis iuit cum naui nigra.
Sic dixi, hæc autem ſtatim reſpondit diuina Dearum.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes

[Margin: Circe p̄dicit Vlyſſi iter ad inferos.]

Non tibi ducis deſyderium iſti naui curæ ſit.
Malum autem firmans, & uela alba extēdens
Sede: hāc autem tibi flatus Boreæ feret.
Sed quando iam naui per Oceanum tranſiueris
Ibi littusq; breue, & nemora Proſerpinæ
Longęq; Alni, & ſalices infructiferæ,
Nauem quidem illuc applicabis ex Oceano profundo.
Ipſe autem in Plutonis uade domum latam.
Illic quidem in Acheronta Pyriſlegethonq; fluunt
Cocytusq;, qui à ſtygia aqua eſt deductus
Petraq; concurſusq; duorū fluuiorū ualde ſonantium.
Illuc aūt poſtea heros cum appuleris, ꝓpè ſicut iubeo
Foueam fode quanta cubiti menſura longa latūq;.
Circum ipſam autem libamen funde omnibus mortuis
Primum mulſo poſtea autem dulci uino:
Tertio aūt rurſus aquas: poſt autē farinas albas miſce.
Multum autem uoces mortuorum infirma capita.
Profectus in Ithacam ſterilem bouem, quæ optima ſit
Sacrifica in domibus, pyramq; imple bonis rebus,
Tireſiæ autem ſeorſum longè ouem ſacrificare puto
Totam nigram, quæ ouibus præcellat ueſtris.
At poſtquam uota feceris inclyto generi mortuorum,
Tunc ouem, arietemq; ſacrificabis fœminamq; nigram
In Erebum conuerſus: ipſe autem à longè uerte
Ingrediens fluuij fluxus illuc autem multæ
Animæ uenient cadauerum mortuorum.
Tunc poſtea ſocios hortare, & iube
Oues, quæ iam iacebunt, iugulatas ſæuo ære
Excoriantes comburere: ſupplicare autem Deis
Fortiq; Plutoni, & laudatæ Proſerpinæ.

Ipſe autem enſem acutum trahens à fœmore
Sede, neq; ſinas mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire, antequam Tireſiam audiueris:
Tunc ad te ſtatim uates ueniet princeps populorum,
Qui tibi dicet uiam, & menſuras uiæ,
Reditumq́;, quomodo in pontum ibis piſcoſum.
Sic dixit. ſtatim autem aurea uenit Aurora.
Circum autem me ueſtéq; palliumq́; ueſtimēta induit.
Ipſa autem ſplendidā Pallā magnā induta ē nympha
Subtilem & gratioſam, & cingulū circumpoſuit lūbo
Pulchrum aureum, capiti aūt impoſuit flameolum.
At ego per domos iens hortabar ſocios
Dulcibus uerbis, ſtans propè uirum unumquenq;.
Non amplius nunc dormientes fruamini dulci ſomno:
Vlyſſes ſociis. Sed eamus. iam enim mihi dixit ueneranda Circe.
Sic dixi. his autem perſuaſus eſt animus generoſus.
Neq; tamen inde illæſos duxi ſocios.
Elpenoris cas' Elpenor autem quidā fuit maxime iuuenis, neq; ualde
Potens in bello, neq; mentis compos;
Qui mihi ſeorſum à ſocijs ſacris in domibus Circes
Frigoris cupidus cubabat uino grauis:
Motorum aūt ſociorū tumultum, & ſtrepitum audiēs
Repente ſurrexit, & oblitus eſt mentibus ſuis
Retrogradum ſe deſcendere, iens per ſcalam longam:
Sed è regione parietis cecidit, & ei ceruicis
Oſſa fracta ſunt, anima autem ad Plutonem deſcendit.
Venientibus autem his ego uerbum dixi.
Putatis domum dilectum in patriam terram
Ire: aliam autem nobis uiam indicauit Circe
Ad Plutonis domos, & laudatæ Proſerpinæ,

Ad animam uaticinantis Thebani Tireſiæ.
Sic dixi.hi uero proſtrati ſunt animo.
Sedentes autem illic lugebant,euellebantq; capillos:
Sed nulla utilitas fiebat lugentibus.
Sed quando iam in nauem uelocem,& littus maris
Iuimus,dolentes teneras lachrymas fundentes;
Tunc autem ueniens Circe apud nauem nigram
Agnam alligauit ouem,fœminamq; nigram
Facile prætergreſſa:quis enim Deum nolentem
Oculis uidere poſſit,huc uel illuc euntem?

ARGVMENTVM A. HOMERI COMPOSITIONIS.

Narrat quomodo ſecundum Circes mandata in infernum deſcendit.Et quomodo audiuit Tireſiam vatem de ſui ipſius,& aliorum ſalute.Et quomodo Heroas, & Heroidas vidit in inferno,& matrem.Et ad Ilium commilitantes aliquos,& in inferno qui punirentur.

Lambda autem, in īferno aīabus obuiā fit Vlyſſes.

AT poſtquam ad nauem deſcendimus & mare:
Nauem quidem primum deduximus in mare diuum:
Et malum poſuimus & uela in naui nigra.
Intro autem oues accipientes ire fecimus: intro & ipſi
Iuimus dolentes uberes lachrymas fundentes.
Nobis autem à tergo nauis nigræ proræ
Proſperum uētum īmiſit pandentē uelū bonū amicum
Circe benecomata grauis Dea altiloqua.
Nos autem arma ſingula expedientes in naui
Sedebamus: hanc aūt uentusq; gubernatorq; dirigebat.
Huius āt per totū diē extenſa ſunt uela pōtū trāſiētis.
Occidit tunc Sol, obumbrataeq; ſunt omnes uiæ.
Hæc autem in fines peruenit profundi Oceani.
Illic autem Cimmeriorū uirorum populusq; ciuitasq;.
Vlyſſes ad Cimmerios diuertit
Caligine & nebula cooperti: neq; unquam ipſos
Sol lucidus aſpicit radijs;
Neq; quando tendit ad cœlum ſtellatum;
Neq; quando retro in terram à cœlo uertitur.
Sed nox pernitioſa extenditur miſeris hominibus.
Nauem quidē illuc uenientes traximus: extra aūt oues
Accepimus: ipſi autem rurſus apud fluxum Oceani
Iuimus, ut in locum perueniremus quem dixit Circe.

Hic ſacra quidem Perimedes Eurylochusq́
Faciebant. ego autem enſem acutum trahens à fœmore
Foueam fodi quantum cubiti menſura hinc & inde:
Circum ipſam autẽ libamina fundimus oĩbus mortuis.
Primum mulſo, poſtea autem dulci uino,
Tertio rurſus aqua, & farinas albas miſcui.
Multum autem oraui mortuorum infirma capita:
Profectus in Ithacam ſterilẽ bouem, quæ optima eſſet
Sacrificare in domibus, pyramq́ implere bonis.
Tireſiæ autem ſeorſum ouem ſacrificare uoui
Totam nigram, quæ ouibus antecellat noſtris.
Hos aũt poſtquã uotis ꝓcationibusq; gẽtes mortuorum
Precatus ſum: oues autem accipiens obtruncaui
In foſſam: fluebat aũt ſanguis niger: cõgregatęq; ſunt
Animæ ex Erebo cadauerum mortuorum.
Nymphæq; iuuenesq;, & multa paſſi ſenes,
Virginesq; teneræ nuper flebilem animum habentes.
Multi autem uulnerati æreis lanceis
Viri in bello necati cruenta arma habentes,
Qui multi circum foueam ueniebant aliunde alius
Magno clamore. me autem pallidus timor cœpit.
Iam tunc poſtea ſocios hortans iuſſi
Pecora quæ iam iacebant iugulata ſæuo ære
Excoriantes comburere: ſupplicare autem Dijs
Fortiq; Plutoni, & laudatæ Proſerpinæ.
At ego enſem acutum trahens à fœmore
Sedi, neq; permiſi mortuorum impotentia capita
Sanguinem propè ire, antequam Tireſiam audirem.
Prima autem anima Elpenoris uenit ſocij:
Nondum enim ſepultus erat ſub terra lata.

Inferorũ loc⁹.

Approperant mortuorũ animæ

Elpenoris vmbra vlyſſi appe

Corpus enim in domo Circæs reliquimus nos
Infletum & inſepultum, quoniam labor alius urgebat.
Hũc qdẽ ego lachrymatus ſum uidẽs, miſertusq́; ſũ aĩo:
Et ipſum clamando uerba uelocia allocutus ſum.
Elpenor quomodo ueniſti ſub caliginem obſcuram,
Præueniſti pedes exiſtens, quàm ego cum naui nigra.
Sic dixi. hic autem mihi lugens reſpondit uerbo.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſe,
Nocuit mihi Dei fatum malum, & multum uinum.
Circæs autem in domo dormiens non animaduerti
Me retrogradũ deſcendere eũdo per ſcalam longam.
Sed contra murum cecidi: aſt autem mihi ceruix
Neruorum fracta eſt, anima autẽ in infernũ deſcẽdit.
Nunc autẽ his qui uenturi ſunt poſtea p̃cor nõ p̃ntibus
Per uxorẽ & patrem, qui educauit paruum exiſtentẽ
Telemachumq́; quem ſolum in domibus reliquiſti.
Scio enim quòd hinc iens domo ex inferni
Inſulam in Ææam impelles beneſabricatam nauim:
Tunc te poſtea Rex iubeo recordari mei;
Ne me infletum, inſepultum, abiens retro relinquas.
Separatus ne deorum ira fiam.
Sed me combure cum armis quæcunq; mihi ſunt:
Sepulchrumq́; mihi accumula cani in littore maris
Viri infelicis, & cuius apud poſteros fama ſit.
Hæcq́; mihi perfice: figeq́; in ſepulchro remum,
Quo & uiuus remigabam exiſtens cum meis ſocijs.
Sic dixit. at ego ipſum reſpondens, allocutus ſum.
Hæc tibi o' infelix perficiamq́; & faciam.
Nos quidem ſic uerbis reſpondentes moleſtis
Sedebãus; ego qdẽ ſepati ſupra ſanguinẽ enſẽ tenebã,

Idolum autem ex altera parte ſocij multũ loquebatur.
Venit autem inſuper anima matris mortuæ
Autolyci filia magnanimi Anticlea,
Quam uiuam dereliqui iens ad Ilium ſacrum.
Hãc q̃dẽ ego lachrymatus ſum uidẽs, miſertusq́; ſũ aĩo.
Sed neq; ſic ſivi priorem licet ualde dolens
Sanguinem propè ire, antequam Tireſiam audirem.
Venit autem inſuper anima Thebani Tireſiæ
Aureum ſceptrũ tenens: me autem nouit, & allocuta ẽ.
Cur iterum o infelix linquens lumen Solis
Veniſti, ut uideas mortuos, & iniucundam regionem?
Sed recede à foſſa, remoue autem enſem acutum,
Sanguinem ut bibam; & tibi uera dicam.
Sic dixit, ego autem retrocedens enſem argenteum
Vagina incluſi: hic autẽ poſtquã bibit ſanguinẽ nigrũ,
Et tunc iam me uerbis allocutus eſt uates uerus.
Reditum quæris dulcem illuſtris Vlyſſe:
Hunc autem tibi difficilem faciet Deus, non enim puto
Latere Neptunum: quam iram impoſuit animo
Iratus q̃ ei filium dilectum excæcaſti.
Sed tamen & ſic mala licet paſſi peruenietis:
Si uolueris tuum animum continere & ſociorum.
Quando iam primum applicabis benefabricatum nauẽ
Thrinaciæ inſulæ profugiens nigrum pontum.
Paſcentes autem inuenietis boues, & pingues oues
Solis, qui omnia uidet, & omnia audit:
Quas ſiquidem & innocuos ſines reditumq́; curabis:
Vtiq; in Ithacam mala licet paſſi peruenietis.
Sin autem lædes, tunc tibi uaticinor mortem
Naniq; & ſocijs: ipſe autem licet fugies

Vmbra Anticleæ matris Vlyſſis.

Tireſiæ vmbra Vlyſſi oẽm itineris ſucceſſum p̃ſagit.

Serò male ibis, perdens omnes ſocios
Naui in aliena: offendes aũt incommoda domi
Viros proteruos, qui tibi uictum edunt
Petentes diuinam uxorem, & dotes dantes.
Sed certe illorum uiolentiam ulciſceris profectus.
Sed poſtquam procos in domibus tuis
Interfeceris, uel dolo, uel palàm acuto enſe,
Ibis poſtea capiens remigabilem remum;
Donec ad illos perueneris, qui neſciunt mare.
Viri, neq; ſale mixtum cibum edunt;
Neq; utiq; ſciunt naues purpureas proras habentes,
Neq; nauigabiles remos, qui alæ nauibus ſunt.
Signum autem tibi dicam ualde apertum, neq; te fallet.
Quando tibi obuiam factus alius uiator
Apparebit flabrum habere in ſplendido humero,
Et tunc iam terræ figens nauigabilem remum
Faciens ſacra bona Neptuno regi
Agnum, taurumq;, porcorumq; cuſtodem aprum.
Domum ibis ſacrifica ſacras hecatombas
Immortalibus Deis, qui cœlum latum habitant
Omnibus ualde rite. mors autem tibi ex mari ipſo
Imbecillis ualde talis ueniet, quæ te perimet
Senectute ſub matura conſtitutum. circum autẽ populi
Diuites erunt. hæc autem tibi uera dico.
Sic dixit. at ego ipſum, reſpondens, allocutus ſum.
Tireſia hęc quidẽ quoquo filis parcarũ decreuere Dij.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Matris uideo animam mortuæ:
Hæc dolens ſedet propè ſanguinẽ, neque ſuum filium
Poteſt contra uidere, neq; alloqui.

Dic Rex quomodo me cognoſcet talem exiſtentem.
Sic dixi. hic autem me rurſus reſpondens, allocutus eſt.
Facile tibi uerbum dicam, & in mentibus ponam
Quemcunq; quidē permittes cadauerum mortuorum
Sanguinem propè uenire: hic tibi uerum dicet.
Cui inuidebis: hic tibi rurſus ibit retro.
Sic dicens anima quidem iuit domum inferni intra
Tireſiæ Regis, poſtquam uaticima dixit.
At ego illic manſi firmiter quouſq; mater
Venit, & bibit ſanguinē nigrum: ſtatim aūt cognouit,
Et me plorans uerbis pennatis allocuta eſt.
Fili mi quomodo uenisti ſub caliginem atram
Viuens exiſtens: difficile autem hæc uiuis uideri.
In medio enim magni fluuij, & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum quē nullomodo eſt tranſire
Pedeſtrē exiſtentem, niſi habeat bene fabricatā nauim.
Nunquid nunc Troia errans huc uenis
Cum naui, & ſocijs multo poſt tempore? neq; dū iuiſti
In Ithacam? neq; uidiſti in domibus uxorem?
Sic dixit. at ego ipſam reſpondens, allocutus ſum.
Mater mea, neceſſitas me deduxit ad inferos
Animam interrogaturum Thebani Tireſiæ.
Non enim propè ueni Achæida, neq; meam
Terram adiui: ſed ſemper habens erro erumnam:
Ex quo primū ſecutus ſum Agamemnonem diuinum
Ad Iliū bonos equos habens, ut cū Troianis pugnarē.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Quæ te parca domuit aſpera mortis?
Nunquid longus morbus? an Diana ſagittis gaudens
Suis ſplendidis telis inuadens interfecit?

Anticlea mr̄ Vlyſſē alloq́.

Vlyſſes q̃rit ex m̃re cõ ditionẽ vxoris, filii & patris.

Dic mihi de patre, filio, quem reliqui,
An adhuc apud illos meus honor? an iam
Virorum alius habet? me aũt nõ amplius dicũt redire?
Dic autem mihi nuptæ uxoris uolũtatemq́; mentemq́;:
An manet apud puerum, & firmiter omnia ſeruat:
An iam ipſam uxorẽ duxit Achiuorũ aliquis optimus.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit pudica mater.
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus: ærumnæ eam ſemper
Corrumpunt noctesq́; & dies lachrymantem.
Tuũ aũt nõdũ quis habet pulchrũ honorẽ: ſed tacitus
Telemachus delubra habitat, & conuiuia æqualia
Conuiuatur, ut decet iudicem uirum ſapere.
(Omnes enim uocant) pater autem tuus illic manet
In agro, neq; ciuitatem adit, neq; ei lecti,
Thalami, & chlęnæ, & ſtragula culta.
Sed hic hyeme quidem dormit, ubi ſerui in domo
In cinere ꝓpè ignẽ: malas ãt corpore ueſtes ĩdutus ẽ.
At poſtquam uenit æſtasq́;, & germinans autumnus,
Vbiq; ei in terra fertilis uineæ
Folijs declinatis humiles poſiti ſunt lecti,
Vbi hic iacet dolẽs: magnũ aũt mẽtibus dolorẽ auget,
Tuam mortẽ lugens: difficilẽ aũt ad ſenectutẽ ꝑuenit.
Sic enim & ego perdita ſum, & mortem ſecuta ſum.
Neq; me in domibus pulchra Diana
Suis ſplendidis telis petens occidit.
Neq; aliquis igitur mihi morbus aduenit, qui maxime
Tabe odioſa membris abſtulit animum.
Sed me tuumq́; deſyderiũ, tuæq́; curæ illuſtris Vlyſſe,
Tuaq́; modeſtia dulcem animum abſtulit.

Sic dixit. at ego uolebam mentibus cogitans
Matris meæ animam capere mortuæ.
Ter quidem irrui, capereq́; me animus iuſſit;
Ter autem mihi ex manibus umbræ ſimilis & ſomno
Euolauit. mihi aũt dolor grauis factus ẽ ĩ corde magis
Et ad ipſam uocando uerba uelocia dixi.
Mater mea cur me non expectas capere uolentem,
Vt & in inferno dilectas manus implicantes
Ambas, horrido ſaturemur luctu.
Nunquid aliquod mihi idolũ hoc illuſtris Proſerpina
Excitauit, ut etiam magis lugens ſuſpirem?
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit ueneranda mater.
Hei mihi fili mi ſuper omnes infelix uiros,
Non te Proſerpina Iouis filia decepit;
Sed ipſa lex eſt hominum, quando moriuntur.
Non enim amplius carnesq́;, & oſſa nerui habent.
Sed hæc quidem ignis magna uis ardentis
Corrumpit, quando primum liquit alba oſſa animus.
Anima autem tanquam ſomnium uolans euolat.
Sed lumen citiſſime deſydera. hæc autem omnia
Scias, ut & in futurum tuæ dicas uxori.
Nos quidem ſic uerbis colloquebamur, & mulieres
Venerunt. mouit enim illuſtris Proſerpina
Quotquot optimorum uxores fuerant & filię:
Hæ ãt circum ſanguinem nigrũ dẽſæ cõgregatæ ſunt.
At ego conſului quomodo interrogarem ſingulas.
Hoc autem mihi in animo optimum uiſum eſt cõſiliũ.
Trahens longum enſem forti à fœmore
Non ſini bibere ſimul omnes ſanguinem nigrum.
Hæ autem una poſt aliam iuerunt, & unaquęq;

Vlyſſes conatus matrẽ amplecti, fruſtrat.

Mater Vlyſſi.

Suam generationem dixit at ego aũt interrogaui oẽs:
Tyro. Tunc primam Tyro uidi bono patre natam:
Hæc dixit Salmonei illuſtris ſe filiam eſſe.
Dixit autem Crethei uxorem fuiſſe Æolidæ:
Enipe' fluuius Hæc fluuium amauit Enipeum diuinum,
Qui longè pulcherrimus fluuiorum ꝑ terram fluit:
Et in Enipeum uoluuntur pulchra fluenta.
In hunc ingreſſus terramquatiens Neptunus
In hoſtio fluuij dormiuit uorticoſi.
Purpurea autem unda circumſtetit monti ſimilis
Curuata: cooperuitq́; Deum mortalemq́; mulierem.
Soluit autem uirginalem zonam, ſomnumq́; infudit.
At poſtquam perfecit Deus amoris opera,
Eam tetigit manu, uerbumq́; dixit, & compellauit.
Gaude mulier: perfecto autem anno
Paries ſplendidos filios, quoniam non uani concubitus
Immortalium: tu autem hos nutri atꝙ educa:
Nunc autem uade ad domum, & contine, neꝙ noĩes.
At ego ſum Neptunus quatiens terram.
Sic dicens ſub pontum ingreſſus eſt undoſum.
Hæc autem grauida Peliam peperit, & Neleum:
Pelias Neleus Hi fortes famuli Iouis magni facti ſunt
Ambo: Pelias quidem in lata Iaolco
Aeſon Habitauit pecoris diues, ille autem in Pylo arenoſa.
Pheretes Hos autem alios Cretheo peperit Regina mulierum
Mythaon Aeſonemq́;, & Pheretem, Mythaonemq́; equis gaudẽtẽ.
Antiope. Hanc autem poſt Antiopem uidi Aſopi filiam.
Hæc autem & Iouis gloriabatur in ulnis dormiuiſſe:
Amphion Et habuit duos filios Amphionemq́;, Zethumq́;,
Zethus Qui primi Thebæs fũdamẽtũ iecerũt ſeptẽ portas hñtis

Turres

Turreſq́; fecerunt: quoniam non nõ turritam poterant
Habitare latam Thebem fortes licet exiſtentes.
Hãc autem poſt Alcmenam uidi Amphytrionis uxorē: Alcmena
Hęc autem Herculem audacem animum leonis habentē
Genuit in ulnis Iouis magni iuſſa.
Et Megarem Creontis magnanimi filiam, Megara
Quã habuit Amphytriõis filius fortitudine ſp idõitus.
Matremq́; Oedipodis uidi pulchram Epicaſtam; Epicaſta
Hæc magnum opus fecit ignorantia mentis
Nupta ſuo filio. hic autem ſuum patrem interficiens
Vxorem duxit. uerũ inaudita Dei fecerunt hominibus.
Sed hic quidem Thebis multa expτus mala paſſus eſt,
Cadmeis imperauit Deorum iratos propter animos.
Hęc autem iuit in infernum portas habentem fortes,
Suſpenſa fune alto ab alta trabe
Proprio dolore uicta. huic dolores reliquit in futurũ.
Multos ualde quoquot matris furiæ ſolent perficere.
Et Chlorin uidi perpulchram, quam quõdã Neleus Chloris
Vxorē duxit ſuã pp pulchritudinē, poſtquã pbuit igē
Iuniorē filiam Amphionis Iaſidę; (tem, dotem
Qui aliqñ in Orchomeno Minyeo fortiter imparauit;
Et Pylo regnauit. peperit autem ei illuſtres filios,
Neſtorēq́;, Chromiumq́;, Periclymenũq́; magnanimũ.
Ad hos etiam optima Pero pepit admirabilem hoībus. Pero
Hanc omnes petebant uxorem uicini. neq; Neleus
Vlli dabat, qui non curuas boues latas frontes habētes
Ex Philacæ abigeret à ui Iphiclea
Difficiles, quas ſolus promiſit uates egregius
Abigere. graue autem Dei fatum in uincula egit
Vinculáq́; difficilia, & bubulci ſylueſtres.

Sed quando iam menſes'q;,& dies completi ſunt
Statim perfecto anno,atq; affuerunt tempora,
Tunc ipſum ſoluit uis Iphiclea
Vaticima omnia dicentē. Iouis aūt perfecta eſt uolūtas.
Leda Et Ledam uidi Tyndari uxorem.
Hæc ſub Tyndaro ſapientiſſimos peperit filios,
Caſtorē'q; equorū domitorē, et pugnis bonū Pollucē;
Quos ambos uiuos tenet uiuificans terra:
Qui & in terra honorem à Ioue habentes
Aliàs uiuunt per uices renaſcentes, aliàs rurſus
Moriuntur. honorem autē ſortiti ſunt æqualiter Deis.
Iphimedea Hanc poſt Iphimedeam Aluei uxorem
Vidi hæc dicebat ſecum Neptuno miſcuiſſe:
Et peperit duos filios, qui breuis æui fuerunt;
Otus & Ephialtes. Otum'q; diuinum, & ualde inclytum Ephialtem,
Quos longiſſimos nutriuit uitamdonans terra:
Et longè pulcherrimos poſt inclytum Oriona.
Nouem enim annorum cū eſſent, nouē cubitorū erant
Latitudine, at longitudine erant nouem paſſuum.
Hi & immortalibus minati ſunt in cœlo:
Pugnam ſtatuere impetuoſi belli
Oſſam Olympo prompti erant ponere, & Oſſæ
Pelium excelſum, ut cœlum peruium eſſet:
Et perfeciſſent ſi ad ætatis menſuram perueniſſent.
Sed pdidit Iouis filius, quē pulchricoma pepit Latona
Vtroſq; antequā ipſis ſub tēporibus lanugines barbæ
Florerent, uariarent'q; genę florenti lana.
Phædra Procris Ariadna Phædram'q;, Procrim'q; uidi, pulchram'q; Ariadnam
Filiam Minois infelicis, quam quondam Theſeus
Ex Creta in terram Athenarum diuinarum

Duxit q̃dẽ: ſed nõ potitus: ante ãt ipſam Diana ſuſtulit
Dia in circunflua Bacchi teſtimonijs.
Mæramq́; Clymenemq́; uidi, miſeramq́; Eriphylem, — Mæra. Clymene Eriphyle.
Quæ aurum dilecti uiri accepit pretioſum.
Omnes autem non ego dicam, neq; nominauerim,
Quot heroum uxores uidi, & filias:
Prius enim & nox deficiat immortalis: ſed & tempus
Cubandi, aut ad nauem celerem profecto ad ſocios,
Aut hic. profectio autem Dijs, uobisq́; curæ erit.
Sic dixit. hi autem omnes tacitè facti ſunt ſilentio:
Voluptate autem tenebantur in ædibus imbriferis.
His autem Arete albarum ulnarum incœpit ſermones. — Arete Phæacẽſibus.
Phæaces cuiuſmodi uobis uir hic uidetur eſſe,
Formaq́;, magnitudineq́;, & mente intus æquabili?
Hoſpes ãt rurſus meus ẽ. unusquiſq; ãt ſortitus ẽ p̃tioſa
Ideo ne feſtinantes dimittite, neq; dona
Sic indigenti negate: multæ enim uobis
Opes in ædibus, Deorum gratia, iacent.
Hos autem allocutus eſt ſenex Heros Echeneus,
Qui Phæacum uirorum ſenior erat.
O amici, non quidẽ uobis ſine ſapiẽtia, neq; ſine iudicio
Loquitur Regina perprudens, ſed parete.
Alcinoo autem ab hoc manat opusq́;, uerbumq́;.
Huic autem contrà Alcinous reſpondit, locutusq́; eſt. — Alcio' Vlyſſi.
Hoc quidem ſic iam erit uerbum, ſi ego
Viuus Phæacibus ſtudioſis nauigationis imperabo.
Hoſpes autem ſuſtineat, ualde licet reditum deſyderãs:
Verũtamen permaneat ad craſtinum, quoad omne
Donum perfecero. profectio autem uiris curę erit
Oibus, maxime ãt mihi, quippe cuius ptãs eſt in pp̃lo.

Huic autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoë Rex omnium clariſſime populorum,
Si me & in annum iubeatis hic manere;
Profectionemq; maturetis, & ſplendida dona detis,
Et hoc uellem: & multo fructuoſius eſſet
Maiore cum manu charam in patriam peruenire:
Et honeſtior & charior uiris eſſem
Omnibus, quot me Ithacam uiderent redeuntem.
Huic autem contrà Alcinous reſpondit, locutusq; eſt.
O' Vlyſſes, non te exiſtimamus intuentes
Deceptoremq; eſſe, & doloſum, ut multos
Paſcit terram nigra frequentes homines,
Mendaciaq; ferentes, unde quis neq; uiderit.
Tibi aũt eſt pulchritudo uerborum; eſt aũt mẽs bona:
Sermonem aũt tanquam poëta ſcienter dixiſti,
Omniumq; Argiuorum, tuosq; ipſius dolores triſtes.
Sed age, hoc mihi dic, & uerè narra.
Si quos conferẽdorum Dijs ſociorũ uidiſti, qui teipſum
Ad Ilium comitati ſunt, & illic mortem ceperunt.
Nox hæc ualde longa, immenſa, neq; dum hora
Cubandi in aula tu autem mihi dic admirabilia opa.
Et in Auroram diuinam ſuſtinerem, cum mihi tu
Ferres in aula tuos dolores loqui.
Huic autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Alcinoë Rex omnium clariſſime populorum,
Hora quidem multorum uerborũ: hora aũt & ſomni.
Si autem adhuc audire cupis, neq; ego
Hæc tibi inuidebo, & miſerrima alia dicere
Mala meorum ſociorum qui ponè perierunt;
Qui Troianorũ quidẽ ſubterfugerũt luctuoſum bellũ,

In reditu autem perierunt malæ cauſa uxoris.
Sed poſtquam animas quidem ſparſit ſeorſum aliò
Caſta Proſerpina mulierum fœminearum:
Accæſſit uero anima Agamēnonis Atridæ
Mœſta: circum aūt aliæ congregatæ erāt, quot cū ipſo
In domo Aegiſthi occiderunt, & mortem cæperunt.
Cognouit āt ſtatim me ille poſtq̄ bibit ſanguinē nigrū,
Flebat autem hic acriter, teneras lacbrymas fundens,
Extendens in me manus attingere cupiens;
Sed non enim ei amplius erat uis firma, neq; uirtus,
Qualis antea fuit curuabilibus membris.
Hūc qdē ego lachrymatus ſum uidēs, miſertusq; ſū aio:
Et ipſum uocans uerba uelocia allocutus ſum.
Atride glorioſiſſime Rex uirorum Agamemnon,
Quæ te parca interfecit diuturnæ mortis?
Nunquid te in nauibus Neptunus domuit
Excitans dirorum uentorum magnum ſpiritum?
An te iniqui uiri læſerunt in terra
Boues circum cędentem, & ouium greges pulchros?
An pro urbe pugnantem? an mulieribus?
Sic dixi. hic autem mihi ſtatim reſpondens, allocutus eſt. Agamēnonis vmbra ſuū exitiū Vlyſſi refert.
Iouenate Laërtiade multiconſilij Vlyſſes,
Neq; me in nauibus Neptunus domuit,
Excitans dirorum uentorum magnum ſpiritum;
Neq; me iniqui uiri læſerunt in terra:
Sed mihi Aegiſthus machinatus obitum, mortemq;,
Interfecit cum pernitioſa uxore, domum uocans
Conuiuans, ut quis interfeciſſet bouē in præſepio.
Sic mortuus ſum miſerrima morte, circum aūt alij ſocij
Acriter interfecti ſunt tanquam porci ferorum dentiū,
Qui in diuitis uiri ualde potentis

Vel nuptijs,uel ſymbolo,uel conuiuio abundanti.
Iam quidem multorum uirorum cædi affuiſti
Singillatim interfectorum, & in forti pugna.
Sed illa maxime uidens doluiſti animo.
Sicq; circum crateram menſasq; plenas
Iacebamus in domo. pauimentum autem oẽ fumabat.
Triſtiſſimam autem audiui uocem Priami filiæ
Caſſandræ cædes *Caſſandræ,quam interfecit Clytemneſtra doloſa*
Propè me. at ego in terram manus extollens
Iactabã moriens ſuper enſe. hæc aũt caninos oculos hñs
Clytẽneſtræ ſæuitia *Diſceſſit:neq; mihi pertulit eunti in infernum*
Manibus oculos comprimere,osq; concludere;
Vt non acerbius,& caninus aliud muliere.
Quæcunq; iam talia in animum opera induxerit,
Quale & illa cogitauit opus inhoneſtum,
Iuueni machinans marito cædem. certe dixi
Iucundum filijs,& ſeruis meis
Domum me peruenire:ea uero egregiè pernitioſa ſciẽs
Sibiq; dedecus infudit,& futuris poſt
Fœmineis mulieribus,& quæ benefica eſſet.
Sic dixit.at ego ipſi reſpondens, locutus ſum.
O papè certe ualde iã genus Atrei lateſonans Iupiter
Terribiliter odit muliebria propter conſilia.
Cõtra vxores. *A principio Helenæ quidẽ pditi ſumus gratia multi.*
Tibi autem Clytemneſtra inſidias ſtruxit abſenti.
Sic dixi.hic autem mihi ſtatim reſpondens,allocutus eſt.
Vxori non temere credendum. *Ideo nunquam,& tu mulieri benignus ſis;*
Neq; ei conſilium omne dic quod bene ſcias.
Sed hoc quidem dic,illud autem occultum ſit.
Sed non tibi Vlyſſes cædes erit ab uxore.

Nimis enim prudenſq;,& bene mente conſilia nouit
Filia Icarij ſapientiſſima Penelope.
Certe quidem ipſam puellam reliquimus nos
Petentes militiam filius autem ei erat in ubere
Infans,qui nunc in uirorum eſt numero
Felix.certe enim hunc pater charus uidebit rediens:
Et ille patrem amplectetur,ſicut æquum eſt.
Hæc autem mea,neq; filio ſatiari uxor
Oculis permiſit(prius autem me interfecit) & ipſum.
Aliud autem tibi dico,tu autem in animum induc tuũ.
Clàm,neq; palàm charam in patriam terram
Nauē ſiſtere,quoniam non amplius fides mulieribus.
Sed age mihi hoc dic,& uerè narra.
Vbi nam adhuc uiuere auditis filium meum,
An in Orchomeno,an in Pylo arenoſa?
An apud Menelaum in Sparta ſpatioſa?
Non enim adhuc mortuus eſt in terra diuinus Oreſtes.
Sic dixit.at ego ipſi reſpondens, locutus ſum.
Atride cur me hæc interrogas?neq; quicquam ſcio
Viuat ille,an mortuus ſit.malum aũt incerta dicere.
Nos quidem ſic uerbis reſpondentes inuiſis
Stetimus dolentes calidas lachrymas effundentes.
Venit autem inſuper anima Pelidæ Achillis, Achilles lis aĩa Vlyſſi.
Et Patrocli,& perfecti Antilochi,
Aiacisq;,qui optimus fuit ſpecieq; corporeq;
Aliorum danaorum, poſt ſtrenuum Achillem.
Cognouit autem anima me uelocis pedibus Aeacidæ:
Et gemens uerba uelocia locuta eſt.
Ioue nate Laërtiade uerſute Vlyſſes,
Miſer cur etiam maius in mente cogitaſti opus?

Quomodo potuiſti in infernum deſcēdere? ubi mortui
Inſcientes habitant hominum idola agentium.
Sic dixit. at ego ipſi reſpondens, locutus ſum.
O' Achilles Pelei fili multum optime Achiuorum,
Veni Tireſiæ propter uſum, ſi quod conſilium
Dicat, quomodo Ithacam in aſperam uadam.
Non enim propè iui Achaidam, neq; noſtram
Terram adiui: ſed ſemper habeo mala. te aūt Achilles
Nullus uir ante hac beatior, neq; in poſterum.
Antea quidē. n. te uiuētē honorauimus æqualiter Deis
Argiui: nunc rurſus ualde dominaris mortuis
Hic habitans: ideo non mortuus triſtare Achilles.
Sic dixi. hic autem mihi ſtatim reſpondens, locutus eſt.
Ne iam mihi mortem commemora illuſtris Vlyſſes:
Vellem & ruſticus eſſe, & ſeruire alij
Viro inopi, cui non facultates multæ eſſent;
Quàm omnibus mortuis corruptis imperare.
Sed age mihi de tuo nato illuſtri uerba fac.
Nū ſecutus eſt in bellū ꝓpugnator ut eēēt aut ēt nō?
Dic autem mihi de Peleo inculpato ſiquid audiuiſti.
An adhuc habet honorem multos apud Myrmidōas?
An ipſum uituperant per græciam, Phthiamq;:
Quoniā ipſum ſenectus detinet manibusq; pedibusq;.
Non enim ego auxiliator ſub radijs ſolis
Talis, exiſtens qualis quondam in Troia lata
Interfeci populum optimum opitulans Argiuis.
Si talis autem irem paululum in patris domum,
Illi afferrem uim, & manus incolumes,
Qui illum uiolant, prohibentq; ab honore.
Sic dixit. at ego ipſi reſpondens, locutus ſum.

Certè quidem de Peleo inculpato nihil audiui.
At de filio Neoptolemo dilecto **Neoptolemus.**
Omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
Ipſe enim illum ego caua in naui æquali
Duxi ex Scyro poſt bellicoſos Achiuos
Certe, qn̄ circa ciuitatem Troiam cõſultaremus cõſilia
Semper primus dicebat, & non errabat uerbis.
Neſtorq; diuinus, & ego contendebamus ſoli.
At quando circũ ciuitatem Troiã pugnaremus Achiui
Nunquã in multitudine manebat uirorũ, neq; in cœtu:
Sed multum procurrebat ſuo robore nulli cedens.
Multos autem uiros interfecit in moleſta pugna.
Omnes autem non ego dixerim, neq; nominarim,
Quantum populum interfecit auxilians Argiuis.
Sed qualem Telephidem interfecit ferro,
Heroa Eurypilum. multi autem circum ipſum ſocij **Euripylus Telephi filius.**
Myſij interfecti ſunt muliebrium gratia donorum.
Illum iam optimum uidi poſt Memnonem diuinum.
At quãdo in equũ deſcendimus quẽ laborauit Epeus,
Argiuorũ optimi. mihi autem omnia demãdata erãt:
Et uerſare callidum dolum, & imponere.
Ibi alij Danaorum duces, & gubernatores
Lachrymasq; abſtergebãt, tremebant genua uniuſcu=
Illum nunquam prorſus ego uidi oculis: (iuſq;
Neq; palleſcentem colore pulchro, neq; genis
Lachrymas abſtergẽtẽ. is aũt me ualde multũ rogabat
Ex equo exire: enſis autem quærebat manubrium,
Et lanceã æregrauem. mala aũt Troianis moliebatur.
Sed cum iam Priami ciuitatem deuertimus altam:
Sortem, & premium bonum habens nauem conſcẽdit

Soſpes, neq; percuſſus acuto ferro,
Neq; per ſe uulneratus qualia multa
Fiunt in bello: confuſe autem furit Mars.
Sic dixi. anima autem pedibus uelocis Aeacidę
Ibat magnis paſſibus incedens per herboſum pratum
Lætitia, quòd ſuum filium putabat excellentem eſſe.
Verum aliæ animę mortuorum defunctorum
Stetere dolentes. dicebant autem dolores unaquæq;.
Aiacis anima. *Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ*
Seorſum ſtabat irata, propter uictoriam
Qua ipſum ego uici litigans apud naues
De armis Achillis. poſuit autem ueneranda mater.
Filij autē Troianorū iudicauerūt, & Pallas Minerua.
Vtinam non contigiſſet mihi uincere tali in certamine.
Tale enim caput propter illa terra compreſſit
Aiacē, qui ſupra qdē ſpecie ſupráq; opibus factus erat
Alios Danaos poſt ſtrenuum Pelidem.
Hunc quidem ego uerbis allocutus ſum mellitis.
Vlyſſes ad Aiacis umbram. *Aiax fili Telamonis ſtrenui non debebas*
Neq; mortuus obliuiſci in me iræ propter arma
Pernitioſa: hæc āt detrimentum Dei poſuerūt Achiuis.
Talis enim ipſis turris periſti. te autem Achiui
Non minus Achillis capite Pelidæ
Dolebamus orbati prorſus, neq; aliquis alius
Cauſa. ſed Iupiter danaorum exercitum bellicoſorum
Vehementer odit: in tuum autem interitum contulit.
Sed age huc rex, ut uerbum & ſermonem audias
Noſtrum: doma autem feritatem, & ſuperbum animū.
Sic dixi. hic autem mihi nihil reſpōdit. iuit autē ad alias
Animas in Erebum mortuorum defunctorum.

Tunc tamen allocutus eſt iratus, certe ego hunc.
Sed meus uoluit animus in pectore charo
Aliorum animas uidere defunctorum.
Ibi certe Minoën uidi Iouis illuſtrem filium Minos
Aureum ſceptrum tenentem iura dantem mortuis
Sedẽtem, illi uero ipſum circũ iura poſtulabant Regẽ
Sedentes ſtatuti in latarum portarum inferni domo.
Poſt hunc autem Orionem magnum animaduerti Orion
Feras ſimul uertentem per herboſum pratum,
Quas ipſe interfecit in ſolitarijs montibus,
Manibus tenens fuſtem totum ferreũ ſemper infractũ.
Et Tytium uidi terræ pergglorioſæ filium Tytius
Iacentem in ſolo: hic autem in nouem iacebat iugera.
Vultures autem ipſum utrinq; aſſidẽtes iecur tondebãt
Viſcera dolore afficiẽtes. hic aũt nõ tuebatur manibus.
Latonam enim læſit Iouis uenerandam concubinam
Ad Pytho uenientem per amœnum Panopea.
Et quidem Tantalum uidi duros dolores ferentem Tãtal'.
Statutum in palude. hæc autẽ appropinquabat mẽto.
Stabat autem ſitiens: potum autem non habebat capere.
Quoties enim inclinabatur ſenex bibere uolens,
Toties aqua peribat abſorpta. circa autem pedes
Terra nigra apparebat. ſiccabat autem Deus.
Arbores autẽ excelſæ de uertice effundebant fructum
Piri, & malipunicę, & pomi ſplendidorum fructuum:
Ficusq; dulces, & oliuæ uireſcentes.
Has quando pergebat ſenex in manibus ut caperet,
Has uentus iactabat ad nebulas umbroſas.
Et quidem Siſyphum uidi duros dolores ferentem, Siſyph'
Lapidem ferentem maximum utriſq; manibus.

Certe hic quidem innitens manibusq; pedibusq;
Lapidē ſurſum impellebat ad cacumen. ſed cū iā ꝑpè
Verticem ſuperaret: tunc auertebatur ualida uis.
Rurſus poſtea ad campum uoluebatur lapis īmenſus.
At hic iterum impellebat extenſus, ſudor autem
Fluebat è membris, puluis de capite cadebat.
Poſt hunc autem animaduerti uim Herculeam
Hercules Hebe. Simulachrum. ipſe autem cum immortalibus Deis
Delectatur in conuiuio: et hēt pulchrorū talorū Hebē,
Filiam Iouis magni, & Iunonis aureicalciamenti.
Circa autem ipſum uox mortuorum erat auiū tanquā
Vndiq; citatorum. hic autem tenebroſæ nocti ſimilis
Nudum arcum tenens, & in neruo ſagittam
Acriter intuens ſemper iacienti ſimilis.
Maximus autem illi circum ad pectus balteus,
Aureum erat lorum: ubi diuina opera laborata erant.
Vrſiq;, ſylueſtresq; porci, horribilesq; leones,
Pugnæq;, prçliaq;, cædesq;, uirorumq; uulnera.
Non opifex, neq; aliud quid fabricatus eſſet,
Qui illud ſcutum ſua fabricatus eſt arte.
Cognouit autem ſtatim ille poſtquam uidit oculis,
Et mihi lugens uerba uelocia locutus eſt.
Ioue nate Laërtiade prudens Vlyſſes;
Hercules Vlyſſi. Heu miſer: certe aliquam & tu malam mortem agis,
Quam ego tuli ſub radijs ſolis.
Iouis quidem filius fui Saturnij; at erumnam
Tuli magnam. ualde enim multum peiori uiro
Domitus ſum. hic aūt mihi difficilia īpoſuit certamina,
Et quōdā me huc miſit canē abducturū. nō.n. amplius
Cogitauit hoc mihi difficilius eſſe certamen. (aliud

Hunc quidem ego tuli, & duxi ex inferno.
Mercurius aũt me miſit et cæſiorumoculorũ Minerua.
Sic dicens ipſe quidem rurſus iuit domum iſerni ĩtra.
At ego illic manſi firmiter, ſiquis adhuc ueniret
Virorum heroum, qui iam antea perierant:
Et adhuc ſuperiores uidi uiros quos uolebam.
Theſeum, Pirithoumq́; deorum perglorioſos filios.
Sed ante greges congregati fuerunt infiniti mortuorũ
Clamore magno. me autem nouus timor cepit: Theſei vmbra.
Ne mihi Gorgoneum caput grauis monſtri
Ex inferno mitteret illuſtris Proſerpina.
Statim inde ad nauem iens iuſſi ſocios
Ipſoſq́; conſcendere: funesq́; reſoluere.
Hi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & in ſedibus ſederunt.
Hanc autem in Oceanum fluuium tulit unda fluxus.
Primum quidem remigatio, poſtea aũt optimus uẽtus.

ARGVMENTVM .M. HOMERI COMPOSITIONIS.

Narrat ex inferno factum ipſi reditum ad Circem: & quõ præter Sirenas nauigauit, & errantes petras Scyllamq́; & Charybdin. Et ipſius nauis & ſociorum iacturam interficientium quoſdam ex Solis bobus. Et quomodo ſolus ſuper ligno ad Calipſo euaſit.

ODYSSEÆ. M. HOMERI COMPOSITIONIS.

My Sirenas tenet, & errantes, & boues Solis.

AT *poſtquam fluminis liquit fluctum Oceani*
Nauis, peruenitq; unda maris lati
Inſulam in Æœan, ubi Auroræ uernæ 'ue
Domus & ædes ſunt: & ortus Solis.
Nauē quidem illuc peruenientes applicuimus ī arenis.
Verum & ipſi exiuimus in littore maris.

Redit' ab inferis ad Circē

Illic autem dormientes expectauimus Aurorā diuinā.
Qn̄ aūt matutina apparuit roſeosdigitoshn̄s Aurora:
Iam tunc ego ſocios præmiſi in domos Circes,

Elpēor tumulatur.

Portatum cadauer Elpenorem mortuum.
Ramos āt ſtatim incidentes, ubi extremū ꝓminet littus,
Sepelimus dolentes ſalſas lachrymas effundentes.
Sed poſtquā cadauer combuſtum eſt, & arma mortui,
Tumulum fundentes, & columnam erigentes
Fiximus in ſupremo tumulo aptum remum.

Circe p̄ſagit futura pericula.

Nos quidem ſingula gubernauimus, neq; uero Circem
Ex inferno redeuntes latuimus: ſed ualde cito
Venit parata. ſimul autem famulæ ferebant cum ipſa
Panem, & carnes multas, & calidum uinum rubrum.
Illa uero in medio ſtans locuta eſt diua Dearum.
Miſeri qui uiuentes ſubiuiſtis domum inferni
Bis mortui, cum alij ſemel moriantur homines.

Sed agite, comedite cibum, & bibite uinum
Rurſus per diem una cum Aurora apparente
Nauigabitis. at ego oſtendam uiam, & ſingula
Significabo, ut non malo conſilio triſti,
Vel mari, uel in terra doleatis læſionem patientes.
Sic dixit. nobis aũt contra perſuaſus eſt animus ſtrenuus.
Sic tunc quidem per totum diem in Solem occidentem
Sedebamus epulantes carnesq́; multas, & uinũ dulce.
Cum uero Sol occidit, & nox ſuperuenit,
Illi quidem accubuerunt apud funes nauis.
Ipſa aũt me manu cõprehẽdẽs dilectis ſeorſum à socijs
Collocauit, & affata eſt: & requiſiuit ſingula.
At ego huic omnia per ordinem narraui.
Et tunc iam me uerbis allocuta eſt ueneranda Circe.
Hæc quidem ſic omnia tranſacta ſunt. tu autem audi.
Vt tibi ego dico: admonebit autem te & Deus ipſe.
Sirenas quidem primum adibis, quæ omnes
Homines leniunt quicunq; ipſas adit:
Quicunq; imprudentia appulerit, & uocem audierit
Sirenum: huic nihil uxor & fatui pueri
Domum redeunti aſtant, neq; lætantur.
Sed Sirene ſtridulo leniunt cantu
Sedentes in prato: multus circum ex oſſibus cumulus
Virorum marceſcẽtium: circum aũt pelles diminuũtur.
Sed ultra age: aures etiam obtura sociorum
Ceram molliens mellitam, ne quis audiat
Aliorum. at ipſe audire ſi uolueris
Ligent tibi in naui ueloci manusq́; pedesq́;
Rectum ad malum; ex autem ipſo funes deligentur:
Vt delectatus uocem audias Sirenum.

Si autem obſecrabis ſocios, ſoluereq́; iubebis;
Ipſi uero pluribus tunc uinculis illigent.
At poſtquam has pertranſierint ſocij:
Tunc tibi non amplius præterea longius dicam.
Vtra iam tibi uia erit. ſed & ipſe
Cyanea ſaxa. Animo cogita. dicam autem tibi utrinq;.
Hinc quidem enim petræ altæ; apud autem ipſas
Vnda magna reſonat cærulei maris:
Erratiles has iam Dei beati uocant.
Illac quidem, neq; uolucres prætereunt, neq; columbæ
Timidę, quæ ambroſiam Ioui patri ferunt.
Sed & has ſemper aufert leuis petra:
Sed aliam addit Iupiter numeratum eſſe.
Illac āt nūquam aliqua nauis fugit uirorū q̄ accedat;
Sed ſimul tabulasq́; nauium, & corpora uirorum
Vndæ maris portant, ignisq́; perniicioſi procellę.
Sola illa prænauigauit per mare iens nauis
Argo omnibus curæ ad Aeeta nauigans.
Et hanc huc cito iecit magnas ad petras:
Deſcribit Scylla a Circe. Sed Iuno prętermiſit: quoniam amicus erat Iaſon.
Hi āt duo ſcopuli. hic quidē in cœlum latum peruenit
Acuto uertice: nebula autem ipſum circuit
Cæca. hęc quidē nunquā recedit; neq; unquā ſerenitas
Illius tenet uerticem, neq; in æſtate, neq; in autumno,
Neq; conſcendat mortalis uir non deſcendat
Neq; ſi illi manus uiginti, & pedes eſſent.
Petra enim leuis eſt deraſæ ſimilis.
Medio autem in ſcopulo eſt ſpelunca obſcura
Ad caliginem in erebum uerſa, quo uos
Nauem concauam dirigite illuſtris Vlyſſes:

Neq;

Neq; ex naue concaua iuuenis uir
Arcu iaculans concauam ſpeluncam intret.
Illic aũt intus Scylla habitat grauiter clamans:
Cuius enim uox quidem quanta catulæ nouellæ
Fit.ipſa autem monſtrum malum,neq; aliquis ipſam
Lætaretur uidens,neq; ſi Deus congrederetur.
Huius enim pedes ſunt duodecim omnes deformes:
Sex autem ei colla prælonga ; in autem unoquoq;
Terribile caput;in eo autem triumordinum dentes
Denſi,& frequentes pleni nigræ mortis.
Media quidem in ſpelunca caua merſa eſt.
Foras autem extollit caput grauis baratri.
Illic autem piſcatur ſcopulum circum prompta
Delphinesq́;,canesq́;,& ſicubi maius caperet
Cetus:quæ infinita alit ſonorum mare.
Illic autem nondum unquam nautæ illæſi gloriantur
Fugiſſe cum naui. portat autem in capite ſingulo
Virum eripiens naui nigra prora.
Alium autem ſcopulum humiliorem uidebis Vlyſſes — Charybdis.
Propè inter ſe: & periacula rere.
Hic autem ficus ineſt magna folijs pullulans.
Hac autẽ ſub diuina Charybdis reſorbet nigrã aquã.
Ter quidem enim emittit in die,ter autem reſorbet
Ardue:non tu ibi aduenias quando abſorbet
Non enim liberarit te à malo neq; Neptunus.
Sed ualde Scyllę ſcopulo applicans cito
Nauem expelle,quoniam multo melius eſt
Sex ſocios in naui deſyderare,quàm ſimul omnes.
Sic dixit.at ego illi reſpondens,locutus ſum.
Eia age iam mihi hoc Dea uerum dic.

Si quomodo pernicioſam fugiam Charybdin:
Huic etiam repugnem, quando mihi lędat ſocios.
Sic dixi. hæc autem ſtatim reſpondit diua Dearum.
O Miſer & rurſus bellicoſa opera ſunt curæ
Et labor? neq; Deis concedes immortalibus?
Hæc autem non mortalis: ſed immortale malum eſt,
Durumq;, difficileq; & agreſte, neq; repugnabile:
Neq; aliqua eſt poteſtas fugere potiſſimum eſt ab ipſa.
Si enim contaberis armatus aduerſus petram,
Timeo ne te, rurſus adorta conſequatur.
Tot capitibus tot & uiros capiat.
Sed ualde uehementer expelle. clama autem Cratæin
Matrem Scyllæ, quæ ipſam peperit nocumētū hoībus:
Quæ ipſam poſtea prohibebit rurſus adoriri.
Thrinacria. Thrinacriam aūt in inſulam peruenies: illic aūt multæ
Paſcuntur Solis boues, & pingues oues,
Septem boum armenta, tot aūt ouium greges pulchri.
Quinquaginta autem ſinguli. ortus aūt non fit ipſarū.
Phaetuſa. Neq; unquā corrumpuntur. Deæ aūt paſtores adſunt
Lāpetia Nymphæ pulchricomę Phaëtuſaq; Lampetiaq;,
Quas peperit Soli ſupereunti diuina Neæra:
Has quidē igitur quæ aluit, pepitq; uenerabilis mater
Thrinacriam in inſulam miſit procul habitare:
Pecora obſeruare paterna, & curuas boues.
Has ſi quidem illæſas ſines, reditumq; curabis:
Certe etiam in Ithacam malis quamuis affecti ibitis.
Si autem lædas: tunc tibi ſignifico mortem
Nauiq; & ſocijs. tu uero ſi ſorte euades
Tarde male, naues cum amiſeris, omnes ſocios.
Sic dixit. ſtatim autem auriſeda uenit Aurora.
Hæc quidem poſtea ad inſulā receſſit diuina Dearū.

At ego ad nauem iens hortatus ſum ſocios
Ipſosq; aſcendere, funesq; reſoluere.
Hi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & in tranſtris ſederunt.
Ex ordine aūt ſedentes canū mare uerberabāt remis.
Nobis autem rurſus pone nauem nigræ proræ
Actorem uētum mittebat implentem uelū bonū comitē
Circe benecrimta grauis Dea canora.
Statim autem arma ſingula defatigati per nauem
Ponebamus. hāc āt uentusq; gubernatorq; dirigebāt.
Tunc uero ego ſocijs allocutus ſum triſtis animo.
O ſocij, non enim oportet unum ſcire, neq; duos ſolos Vlyſſes ſociis.
Vaticinia: quę mihi Circe dixit diuina Dearum.
Sed dicam quidem ego, ut ſcientes aut moriamur,
Aut elabentes, mortem & parcam fugiamus.
Sirenarum quidem primum iubebat diuinarum
Vocem uitare, & pratum floridum.
Solum me iubebat uocem audire. ſed me uinculo
Ligate in duro, ut firme illic maneam
Rectum in malo, ſed ex ipſo capita uinciantur.
Si autem precer uos, ſoluereq; iubeam:
Vos uero pluribus tunc in uinculis premite.
Certe hęc ſingula dicens ſocijs expoſui.
Tum uero ſtatim exiuit nauis bene fabricata Vlyſſes ad Sirenarū inſulā appulit.
In inſulam Sirenarum. impellebat enim uētus inocuus:
Statim & uentus quidem ceſſauit, & tranquillitas
Fuit ſine uento: ſopiuit autem fluctus Deus.
Surgentes autem ſocij nauis uela plicauerunt:
Et hæc qdē i naui cōcaua poſuerūt, ipſi āt ad remigia
Incumbentes dealbabant aquam politis remis.
At ego ceræ magnam rotam acuto gladio
Minutulū diſſecās manibus ualidis pmebā.

Statim autem molleſcebat cæra cum iuberet magna uis
Solis ſplendor ſupereuntis regis.
Deinceps autem ſocijs in aures omnibus unxi.
Hi autem in naui me ligauerunt manibusq́; pedibusq́;
Rectum in malo: ſed ex ipſo capita uinciuerunt.
Ipſi autem ſedentes album mare uerberabant remis.
Cantus Sirena‑rum. *Sed qn̄ tantum aberamus, quātum exauditus ē clamās:*
Celeriter impellentes has non latuit uelox mari nauis
Propè admota. acutum autem parauerunt cantum.
Huc age ueniēs plaudabilis Vlyſſes magna gl'ia Achiuorum
Nauem ſuſtine, ut noſtram uocem audias.
Non enim aliquis has præteruexit naue nigra
Anteq̄ noſtram dulcem ab oribus uocem audiſſet.
Sed is delectatus recedit plura ſciens.
Scimus enim omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq́; deorum uoluntate tulere,
Scimus etiā quæcunq; facta ſunt in terra multipaſcēti.
Sic dixerunt mittentes uocem pulcherrimā. at meus aius
Volebat audire: ſoluereq́; iubebam ſocios
Superciliјs annuens. hi autem incumbentes remigabāt,
Statim ſurgentes Perimedes, Eurylochusq́;
Pluribus me in uinculis ligabant, magisq́; premebant.
At poſtquam has præteruex imus, neq; amplius poſtea
Vocem Sirenarum audiebamus, neq; cantum,
Statim ceram abſtulerunt mei inſtructi ſocij,
Quā ipſis in auribus unxi. me aūt ex uinculis ſoluerūt.
Sed cum iam hanc inſulam linquebamus: ſtatim poſtea
Fumum, & magnum fluctum uidi, & ſonitum audiui.
Horum autem timentium de manibus exciderūt remi.
Sonuerunt autem omnes in fluxu. tenebatur autem illic

Nauis,qm̄ ōn amplius remos lōgos manibus ipellebāt.
At ego per nauem iens hortabar ſocios
Dulcibus uerbis aſſiſtens uiro unicuiq;.
O ſocij,non enim ante malorum ignari ſumus.
Non quidem hoc maius adeſt malū,quàm cū Cyclops
Ceperat ſpeluncā concaua fortā ui.
Sed & illinc mea uirtute conſilio'q; mente'q;
Effugimus:& horum meminiſſe arbitror.
Nunc autem agite, ſicut ego dicam pareamus omnes.
Vos quidem remis maris ęquor profundum
Verberate tranſtris inſidentes ſicubi Iupiter
Det hanc perniciem ſubterfugere,& euitare:
Tibi autem gubernator ſic iubeo. ſed in animum
Induc,quoniam nauis concauæ clauum regis.
Hunc quidem fumum & undam præter coge
Nauem.tu autem ſcopulum inquire,ne te lateat
Illuc irruens,& in malum nos conijcias.
Sic dixi.hi autem ſtatim meis uerbis paruerunt.
Scyllam autem nondum dixi ignaua triſtitia,
Ne mihi timentes deſinerent ſocij
Remigationem:intus autem abderent ſe ipſos.
Et tunc iam Circę quidem præcepti grauis
Oblitus eram,quoniam non me iuſſit armari.
At ego indutus inclyta arma,& duas lanceas
Longas manibus capiens in tabulata nauis aſcendi
Prorę:illinc enim ipſam expectabam primū apparere
Scyllam petræam,quæ mihi ferebat nocumentū ſocijs.
Neq; uidere poteram.laborabant autem mihi oculi
Vndiq; aſpicienti ad obſcuram petram.
Nos quidem ſinum nauigabamus lugentes.

Exhortatio Vlyſſis ad ſocios.

Appropiquāt Scyllæ & Charibdi.

Hinc quidem Scylla, illinc autem diua Charybdis
Grauiter reiecit maris ſalſam aquam.
Vt cum euomuit lebes tanquam in igne multo.
Omnis exſerueſcebat uolutata: altè autem ſpuma
Extremis ſcopulis in ambobus incidebat.
Sed quando abſorbebat maris ſalſam aquam:
Omnis intus apparebat uolutata: circum autem petræ
Grauiter reſonabat. ſubter autem terra apparebat
Arena in nigra. hos autem uiridis timor cepit.
Nos quidem ad hanc aſpiciebamus timentes mortem.
Sex ſocii a' Scylla deuorati. Tum uero mihi Scylla concaua ex naue ſocios
Sex arripuit: qui manibusq; uiq; fortiſſimi erant.
Intuens autem in nauem uelocem ſimul & unà ſocios,
Iam eorum animaduerti pedes, & manus deſuper
Altè eleuatorum: me autem alloquebantur uocantes
Nominatim, tunc poſtremum dolentes corde.
Sicut autẽ quando in ſcopulo piſcator perlonga uirga
Cõparatio. Piſcibus paruis dolum eſcam inijciens
In pontum proijcit bouis cornu agreſtis:
Motantem autem poſtea uenatus proiecit foras.
Sic hi motantes attollebantur à petra.
Illic autem in ianuis comedebat clamantes
Manus mihi tendentes in graui certamine.
Miſerrimum iam illud meis uidi oculis
Omnium, quæcunque tuli uias maris ueſtigans.
Thrinacria inſula Solis. Sed poſtquam petras fugimus grauemq; Charybdin,
Scyllamq;, ſtatim poſtea Dei in illuſtrem inſulam
Venimus. hic autem erant pulchræ boues latarũ frõtiũ,
Multasq; pingues oues ſublimis Solis.
Iam tunc ego adhuc in ponto exiſtens in naui nigra

Mugitumq́; audiui boum ſtabulantium,
Ouiumq́; balatum. & mihi ſermo incidit animo
Vatis cæci Thebani Tireſiæ,
Circesq́; Ææç, quæ mihi ualde per multa mandauit
Inſulam fugere delectantis homines Solis.
Iam tunc ego ſocijs locutus ſum triſtis animo.
Audite mea uerba mala quamuis ferentes ſocij.
Vt uobis dicam uaticinia Tireſiæ,
Circesq́; Ææę, quæ mihi ualde multa mandauit,
Inſulam fugere lucentis hominibus Solis.
Illic enim grauiſſimum malum eſſe nobis dixerat:
Quare pręter inſulam impellite nauem nigram.
Sic dixi. his autem fractus eſt dilectus animus.
Statim aũt Eurylochus moleſto mihi reſpondit uerbo. Eurylo ch' Vlyſſi.
Patiẽs es Vlyſſes, extat tibi animus, neq; quid membris
Fatigaris. certe tibi ferrea omnia facta ſunt,
Qui ſocios labore plenos, atq; etiam ſomno,
Non ſinis in terram ire, ubi rurſus
Inſula in circunflua dulcem præparemus cœnam.
Sed ſic per noctem celerem errare iubes
Ab inſula aberrantes in obſcuro ponto.
Ex noctibus autem uenti diri nocumentum nauium
Sunt, qui quis fugiet ſummam mortem?
Si forte ex improuiſo uenit uenti turbo,
Vel Noti, uel Zephyri grauiter ſpirãtis quiq; maxime
Nauem diripiunt Dijs inuitis regibus.
Sed certè nunc quidem pareamus nocti nigrę;
Cœnamq́; paremus uelocem apud nauem manentes.
Mane autem conſcendentes tradamus lato ponto.
Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt autem alij ſocij:

Et tunc iam cognoui quod mala ſtatuebat numen.
Et ipſum appellans uerbis uelocibus allocutus ſum.
Vlyſſes Eurylocho. *Euryloche certe ualde iam me cogitis ſolum exiſtentem.*
Sed age nunc mihi omnes iurate firmum iuſiurãdum:
Si quod uel boum armentum, uel gregem magnũ ouiũ
Inueniamus, ne quis inſanijs malis,
Aut bouem, aut etiam ouem interficiat: ſed quieti
Comedatis cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dixi: hi autem ſtatim iurauerunt, ſicut iuſſi.
At poſtquam iurauerunt, confecerunt'q; iuſiurandum,
Statuimus in portu cauato fabrefactam nauem,
Propter aquam dulcem: & egreſſi ſunt ſocij
Naue: poſtea autem cenam ſcienter parauerunt.
At poſtquam potus, & cibi cupiditatem expulerunt:
Recordati uero poſtea dilectos lugebant ſocios
Quos comedit Scylla cauata ex naui capiens.
Flentes autem illos adortus eſt dulcis ſomnus.
Cum autem tertium noctis eſſet, trans aũt ſtellæ ierant
Mouit uehementem uentum nubiumcoactor Iupiter
Turbine mirabili. una autem nebulis texit
Terram ſimul & pontum. orta eſt autem cœlitus nox.
Cum autem matutina apparuit roſea Aurora
Nauem quidem appulimus in cõcauã ſpelũcã in ducẽ.
Ibi autẽ erant Nympharũ pulchræ ſedes, & ſtationes,
Et tunc ego concionẽ ſtatuens inter eos ſermonẽ dixi.
O' amici in naui enim ueloci cibus'q; potus'q;
Vlyſſes monet, vt gregibus ſolis abſtineant. *Eſt. his autem bobus abſtineamus ne quid patiamur.*
Grauis enim Dei hæ boues, & pingues oues
Solis, qui omnia inſpicit, & omnia exaudit.
Sic dixi. his autem perſuaſus eſt animus generoſus.

Menſem aũt totũm perpetuus ſpirabat Notus: neq; alius
Erat prętterea uentorum niſi Eurus'q; Notus'q;.
Hi aũt quandiu quidẽ uiaticũ habuerũt, et uinũ rubrũ,
Tandiu bobus abſtinuerunt cupientes ſalutem.
Sed cum iam nauis conſumpta ſunt uiatica omnia,
Et iam prædam ſectabantur palantes neceſſitate
Piſces, aues'q; gratus quodcunq; in manus ueniſſet
Curuis hamis. affligebat autem uentrem fames.
Iam tunc ego in inſulam conceſſi, ut Deos
Precarer: ſiquis mihi deorum uiam oſtenderet reditus.
Sed quando iam per inſulam iens uitaui ſocios
Manus lauans, ubi tectum erat à uento
Precatus ſum omnes Deos, qui Olympum habitant.
Hi autem mihi dulcem ſomnum in palpebras ĩfuderũt.
Eurylochus autem apud ſocios malum incœpit cõſiliũ.
Audite meos ſermones mala ferentes ſocij. Violat̃ pceptũ ſuaſu Eurylochi.
Omnes quidem lugubres mortes miſeris mortalibus.
Fame autem miſerrimum mori, & mortem capere.
Sed agite Solis boum agentes optimas
Mactemus immortalibus, qui cœlum latum habitant.
Si autem in Ithacam ueniamus patriam terram,
Statim uero Soli excelſo diues templum
Faciemus, ubi ponamus ſtatuas multas, & bonas.
Si autem iratus boum recte cornutorum cauſa,
Nauem uelit perdere: obſequantur'q; Dij alij.
Volo ſemel ad undã hians animum perdere Solis grex ab Vlyſſis ſociis violat᷒
Quandiu affligi manens in inſula deſerta.
Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt uero ſocij.
Statim autem Solis boum agentes optimas
Ex propinquo (non enim procul à naui nigræ proræ

Paſcebantur curuæ pulchrę boues latarum frontiũ.)
Has autem circum ſteterunt, & ſupplicauerunt Deis.
Folia autem ſtringentes tenera quercus altæ.
Nõ enim habebãt hordeũ albũ benetabulata in naui.
At poſtquam & iugulauerunt, & tergora diripuere,
Cruráq; inciderunt, adipéq; cooperuerunt:
Duplicata facientes ſuper ipſa etiam cruda poſuerũt.
Neq; habebant uinũ fundere in ardentibus ſacrificijs:
Sed aqua libantes aſſauerunt uiſcera omnia.
At poſtquã crura cõbuſta ſunt, & uiſcera comederũt,
Conciderunt etiam alia, & in uerubus fixerunt.
Et tunc mihi ex palpebris excuſſus eſt dulcis ſomnus.
Cepi autem ire ad nauem celerem, & littus maris.
Sed cum iam propè affui iens nauem utrinq; actam,
Et tunc me nidoris circumuenit ſuauis odor.
Lugens autem ad Deos immortales clamaui.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni
Certe me ualde in damnum ſopiuiſtis duro ſomno.
Socij autem magnum opus egerunt manentes.
Veloci autem Soli excelſo nuncius
Lampetia lati claui, q; eius boues interfecerunt ſocij.
Statim autem immortales allocutus eſt iratus animo.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni,
Sol iniuriam Ioui cõqueſtus
Punire iam ſocios Laërtiade Vlyſſis,
Qui meas boues interfecerunt ſuperbè: quibus ego
Delectabar quidem iens in cœlum ſtelliferum;
Et quando rurſus in terram à cœlo reuertebar.
Si autem mihi nõ luent boum congruã remunerationẽ,
Subibo in infernum, & in mortuis illuſtrabo.
Hunc ãt reſpondens allocutus eſt nubicogactor Iupiter

Sol, tu uero in immortalibus illuſtra,
Et mortalibus hominibus ſupra fertilem terram.
Horum autẽ ego cito nauẽ uelocem candenti fulmine
Statim iaciens comburem medio in nigro ponto.
Hæc autem ego audiui de Calypsône pulchricoma.
Illa aũt dixit de Mercurio internuncio ipſa audiuiſſe.
At poſtquam in nauem redij & mare,
Obiurgaui ſeorſum alium coràm, neq; aliquod conſiliũ
Inuenire poteramus. boues autem occiderunt iam.
His autem ſtatim poſtea Dei monſtra portenderunt
Serpebãt quidẽ tergora. carnes aũt ĩ ueribus mugiebãt Portẽta
Aſſatæq; & crudæ. boum autem quaſi fiebat uox.
Sex diebus quidem poſtea mei idonei ſocij
Epulabantur boum capientes optimas.
Sed qñ autem ſeptimam diẽ Iupiter adiecit Saturnius
Et tum poſt uentus quidem ceſſauit turbine furens.
Nos autem ſtatim conſcendẽtes tradidimus lato põto,
Malum erigentes, uelaq; alba extendentes.
Sed quando iam inſulam reliquimus, neq; aliqua alia
Apparebat terrarum, ſed cœlum & mare:
Iam tum atram nubem ſtatuit Saturnius
Nauem ſuper concauam. caligauit aũt pontus ſub ipſa.
Et ruebat non multum poſt tempus. ſtatim enim uenit
Reſonans Zephyrus magno cum turbine furens.
Mali autem rudentes fregit uenti procella
Vtrosq; malus autem ponè cecidit, armaq; cuncta Tempeſtas ob
In ſentinam defuſa ſunt. ille autẽ igitur puppi in naui Solis
Percuſſit gubernatoris caput. ſimul aũt oſſa cõminuit, gregẽ
Omnia ſimul capitis. hic autem procumbenti ſimilis violatũ
Decidit à tabulatis: liquit autẽ oſſa animus generoſus.

Iupiter tum tonuit, & coniecit in nauem fulmen,
Et contorta eſt tota Iouis percuſſa fulmine:
Intus aũt ſulfure impleta eſt: ceciderũt ãt de naui ſocij.
Hi autem cornicibus ſimiles circum nauem nigram
Fluctibus impellebãtur: Deus aũt abſtulit icolumitatẽ.
At ego per nauem incedebam donec rates
Reſoluit tẽpeſtas à carina: hãc aũt nudã ferebat unda.
Verum eius malum effregit ad carinam. at in ipſo
Funis adiectus erat bouis pelle factus,
Quo ambo continui ſimul carinam atq; etiam malum.
Sedens autem in his impellebar perniotioſis uentis.
Ibi certe Zephyrus quidem ceſſauit turbine furens.
Venit ãt iſuper Notus celeriter ferẽs meo dolores aio
Vlyſſes denuo ĩ Charibdẽ miſere ĩpellitur.
Vt adhuc perniotioſam remetirer Charybdin.
Pernox ferebar ſimul & Sole aſcendente
Veni ad Scyllæ ſcopulum, grauemq; Charybdin.
Hęc quidem reſorbuit maris ſalſam aquam.
At ego ad magnam ficum alte elatus
Huic inhærẽs tenebar, ſicut ueſpilio: neq; alicubi pote
Neq; ſiſtere pedibus firmiter, neq; aſcendere. (ram
Radices enim longè erant, producti autem erãt rami
Longiq;, magniq;: obumbrabant autem Charybdin.
Perpetuo autem hærebam, donec euomuit contra
Malum, & carinam iterum: cupienti autem mihi uenit
Sero. quandiu autem ad cœnam uir à foro ſe tollit
Iudicans controuerſias multas litigantium uirorum,
Tãto interuallo iam ligna ex Charybdi apparuerũt.
Dimiſi autem eò ſuperne pedes, & manus ad ferendũ.
In medio autem ſonui cadendo per prælongas rates.
Sedens autem in his remigaui manibus meis.

Scyllā autem non ultra ſinit pater uirorūq; deorumq́;
Aſpicere, non enim ſubterfugiſſem grauem mortem.
Hinc autem nouē diebus ferebar: decima aūt me nocte
Inſulam in Ogygiam admouerunt Dei, ubi Calypſo Vlyſſes ad Calypſo defertur.
Habitabat pulchricoma potens Dea glorioſa:
Quæ me dilexitq́; coluitq́; cur tibi hæc narro?
Iam enim heſternus dixi in domo
Tibiq́;, & potenti uxori. odioſum autem mihi eſt
Iterum aperte dicta narrare.

ARGVMENTVM .N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Dormientem Vlyſſem cum donis expoſuerunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem lapidem fecit Neptunus. Minerua autem in littore Vlyſſi conſultat de procorum cæde: & res in quadam ſpelunca occultat, & in ſenem trāſformat Vlyſſem.

ODYSSEÆ. N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ny Ithacam ingreſſus eſt Phæacum ductu Vlyſſes.

SIC Dixit. *hi autem igitur oẽs*
tacite facti ſunt ſilentio:
Oblectatione aũt tenebantur per
domos umbroſas.
Huic autem uiciſſim Alcinous re
ſpondit appellauitq́;.
O' Vlyſſes, quoniam ueniſti meam ad æratam domum
Alcio' Vlyſſi & Phæacibus.
Altam: ideo te non reuagatum puto
Rurſus redire: etſi ualde multa tuliſti.
Veſtrum autem uiro unicuiq; iubens hęc dico.
Quicunq; in Atrijs honoratum calidum uinum
Semper bibitis: auditis autem cantorem.
Veſtes quidem hoſpiti pulchra in arca
Iacent: & aurum multiuarium, aliaq́; omnia
Dona, quęcunq; Phæacum ſenatores huc attulerunt.
Sed age ei demus Tripodem magnum, & Lebetem
Viritim. nos autem rurſus congregati in populo
Remunerabimur. difficile enim unũ largitionẽ p̄bere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit ſermo.
Illi quidem dormituriẽtes iuerunt domum unusquiſq;.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Ad nauem properabant, ferebantq́; honeſtum æs,
Et hæc quidem bene depoſuit ſacra poteſtas Alcinoi.
Ipſe iens per nauem ſub tranſtris, ne aliquem ſociorum
Læderet mouentium, quando incumberent remis .

Hi autem ad Alcinoum iuerũt,& cõuiuiũ curauerunt.
His autem bouem mactauit ſacra poteſtas Alcinoi
Ioui nimboſo Saturnio,qui omnibus imperat.
Crura aũt aſſantes, epulabãtur glorioſum conuiuium
Oblectantes.inter ipſos autem canebat diuinus cantor
Demodocus populis honoratus.at Vlyſſes — Demodocus cantor.
Multum ad Solem caput uertebat omnia illuſtrantem
Ire properans.iam enim cupiebat reuerti.
Sicut autem cum uir cœnam concupiſcit,cui perdiu
Nouale uerterunt boues nigri fixum aratrum.
Expectatę autem huic occidit lumen Solis
Cœnam ad ineundum:affliguntur autem genua eũnti.
Sic Vlyſſi amicum occidit lumen Solis.
Statim autem Phęacibus ſtudioſis remorum locutus eſt,
Alcinoo autem maximè appellans dixit ſermonem.
Alcinoë Rex omnium princeps populorum,
Mittite me ſacrificantes lætum: gaudete autem ipſi.
Iam enim perfecta ſunt,quę mihi charus uolebat aĩus. — Digreſſus Vlyſſis ab Alcioo
Comitatus & chara dona,quæ mihi Dei cœleſtes
Fortunata faciant:integram autem domi uxorem
Rediens inueniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores,
Puellas & filios.Dei autem uirtutem dent
Omnem,& nequid malum publicum ſit.
Sic dixit:illi autem omnes collaudabant,& iubebant
Mitti hoſpitem,quoniam ſecundum æquum dixit.
Et tunc preconem allocuta eſt uirtus Alcinoi.
Pontonoë crateram implens merum diſtribue
Omnibus in domo:ut ſupplicantes Ioui patri
Hunc hoſpitem mittamus ſuam in patriam terram.

Sic dixit. Pontonous autem mellitum uinum miſcuit.
Diſtribuit autem omnibus ſcienter. hi autem Deis
Libauerunt beatis, qui cœlum latum habitant.
Illinc ex ſedibus ſurrexit autem diuinus Vlyſſes.
Arete autem in manibus poſuit poculum rotundum;
Et ipſam appellans uerba uelocia dicebat.
Gaude mihi o' Regina ſemper, donec ſenectus
Veniat & mors; quæq; hominibus accidunt.
At ego proficiſcor: tu autem delectare hac in domo
Filijſq; & populis, & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlyſſes:
Huic autem ſimul preconem præmiſit uirtus Alcinoi
Præcedere ad nauem uelocem, & littus maris.
Arete autem illi famulas ſimul miſit mulieres.
Hanc quidem clamydem habentem puram & tunicã;
Alteram autem arcam pictam ſimul dedit portare.
Altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
At poſtquam ad nauem peruenerunt & mare,
Statim hæc in naui concaua comites lęti
Accipientes depoſuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlyſſi conſtrauerunt culcitramq; linteumq;
Nauis in ſubſellijs concauę, ut molliter cubaret
Puppis. ingreſſus autem & ipſe eſt, & recubuit
Silentio. illi autem ſederunt in tranſtris ſinguli
Ordine: funem autem ſoluerunt à pertuſo lapide.
Vlyſſes dormiens reducit' a' Phæacēſibus. Vnàq; hi incumbentes iactabant mare tonſa:
Et huic ſuauis ſomnus in palpebris incidit
Inexcitabilis, iucundiſſimus morti proxime ſimilis.
Illa autem ſicut in campo quadriuges maſculi equi
Omnes ſimul incitati à uerberibus ſcuticæ

Altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.
Sic quidem huius puppis tollebatur: unda autem ponè
Nigra magna ruebat perſonantis maris. Cōparatio
Et ualde tutè currebat firmiter: neq; accipiter
Circus ſecutus fuiſſet citiſſimus uolucrum. Circus accipitris genus.
Sic illa celeriter currens maris undas incidebat
Virum ferens Deis æquas curas habentem.
Qui antea quidem multos paſſus eſt dolores ſuo ī aīo:
Virorumq; bella, moleſtasq; undas tranſiens.
Iam tunc ſecurè dormiebat oblitus quæ paſſus fuerat.
Quando ſtella extulit lucidiſſima, quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ uernæ.
Tum iam inſulæ appropinquabat permareiens nauis.
Phorcynis autem quidam eſt portus marini ſenis Phorcynis portus deſcriptio
In agro Ithacæ. duo autem proiecta in ipſo
Latera abrupta in portum uergentia.
Hæc aūt uentorū defendunt ſtridentiū magnū fluctum
Extra: intus autem ſine uinculo manent
Naues benetabulatæ: cum portus ſpatium intrauerint.
At in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipſam antrum amabile, obſcurum,
Sacrarum nympharum, quæ Naiades uocantur.
Intus autem craterẹq; & amphoræ erant
Lapideæ. ibi uero præterea ſuſurrant apes.
Intus telę lapideæ prælongæ: illicq; Nymphæ
Lintea texunt cerulea mirabile uiſu.
Intus aūt aquæ perpetuæ. duę autem ei ianuæ ſunt,
Hę quidem ad Boream permeabiles hominibus.
Illæ autem rurſus ad Notum ſunt ſacriores, neq; illac
Viri intrant: ſed immortalium uia eſt.

Huc illi cõtẽdebãt cũ primũ uiderũt. hæc quidẽ poſtea
In terram eiecta quantum eſt medium totius
Concitata: talium enim impellebatur manibus remigũ.
Vlyſſes aduehitur Ithacam ſoporat⁹. Hi autem ex naue euntes bonæſedis in terram
Primum Vlyſſem concaua ex naue ſuſtulerunt
Ipſo, cumq; linteo, & culcitra ſplendida:
Atque in arena depoſuerunt captum ſomno.
Res autem extulerunt quas Phæaces illuſtres
Dederant domum eũti propter magnanimã Mineruã:
Et has quidẽ igitur apud radicẽ oliuæ cumulata poſue-
Extra uiã: ne aliquis uiatorum hominum (runt
Anteq̃ Vlyſſes expergiſceretur, offendẽs corrũperet.
Ipſi autem rurſus domũ retro iuerunt. neque Neptunus
Oblitus eſt minarum, quas diuino Vlyſſi
Prius promiſerat. Iouis autem rogauit ſententiam.
Iupiter pater non amplius in immortalibus Deis
Neptunus idignatur Vlyſſẽ reſtitutũ eẽ patriæ. Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces: qui tamen meo orti ſunt genere.
Etenim nunc Vlyſſem dicebam mala multa paſſum
Domum iturum. reditum autem illi nunquam eripui
Omnino: quoniam tu primum promiſiſti, & annuiſti.
Hi aũt dormientem in naui ueloci in pontum ducẽtes
Depoſuerunt in Ithaca. dederunt autẽ ei ingẽtia dona
Aes'q; aurum'q; multum, ueſtem'q; textam
Multa, quot nunquam Troia extuliſſet Vlyſſes:
Si incolumis ueniſſet nactus de prẹda portionem.
Huic autem reſpondens affatus eſt imbrifer Iupiter.
O Dij, Neptune ample quale dixiſti?
Non te deſpiciunt Dij. difficile autem eſſet
Antiquiſſimũ & optimũ ignominijs proſequi.

Virorum autem ſiquis te ui & robore cedens
Non colit:tibi autem eſt,& poſthac ultio ſemper.
Fac ut uis,& tibi iucundum eſt animo.
Huic autem reſpõdit poſtea Neptunus quaſſatorterrę.
Statim & ego faciam nubilum ſicut dicis.
Sed tuum ſemper animum obſeruo,& uereor.
Nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere:ut iam abſtineant,deſiſtantq́; à comitatu
Hominum magnum aũt ipſis montem urbi imponere.
Huic autem reſpondens affatus eſt imbrifer Iupiter.
O Dij ſic quidem meo animo uidetur eſſe optime
Cum iam omnis incitatam intuetur
Multitudo ab urbe:facere lapidem propè terram
Naui ueloci ſimilem,ut admirentur omnes
Homines:magnum autem ipſis montẽ urbi imponere.
At poſtquam hoc audiuit Neptunus quaſſatorterræ,
Ingreſſus eſt iter in Scheriam,ubi Phæaces orti ſunt
Illic ut eſſet,& ualde propè uenit nauigatrix nauis
Celeriter impulſa:hanc autem propè uenit Neptunus
Qui ipſam lapidem fecit,& radicauit inferne,
Manu prona impellens:hic autem receſſit.
Hi autem inter ſe uerba uelocia loquebantur
Phęaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
Heu quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit:hæc aũt nõ intelligebãt, quõ facta
His Alcinous concionatus eſt,& affatus. (ſunt.
O amici certe ualde me antiqua uaticinia aſſequuntur

Phæacũ nauis i ſaxũ cõuertiť.

Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis: quoniam comites innocui ſumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchrã nauẽ
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit ſenex. hæc autem iam nunc omnia finiuntur.
Sed age, ſicut ego dicam parete omnes.
Comitatum quidẽ relĩquite hominũ, cũ aliquis ueniat
Noſtram ad ciuitatem. Neptuno autem tauros
Duodecim electos ſacrificemus, ſi miſereatur,
Neq; nobis ingentem montem urbi impoſuerit.
Sic dixit. hi autem metuerunt. parauerunt autẽ tauros.
Sic hi quidem ſupplicabant Neptuno Regi
Populi Phæacum duces & curatores
Stantes circum altare. excitatus ãt eſt diuinus Vlyſſes
Recubans in terra patria: neq; ipſam cognouit
Iam diu remotus: circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua filia Iouis, ut illum ipſum
Ne notum faceret, ſingulaq; proferrentur.
Vt non ipſum ante uxor cognoſceret, ciuesq;, amiciq;,
Quàm omnem procis intemperantiam puniret.
Propterea uariata uidebantur omnia Regi.
Viæq; perpetuæ, portusq; contecti.
Petræq; altæ, & arbores uireſcentes.
Stetit autem igitur ſurgens, & inſpexit patriam terrã,
Fleuitq; poſtea, & ſua percuſſit femora.
Manibus deiectis. lugens autem locutus eſt.
O ego quorum rurſus hominum in terram uenio?
Nunquid iniurioſiq; & crudeles, neq; iuſti?
An hoſpitales? & ipſis mens eſt ſancta?

Vlyſſes non cognoſcit ſe in priã veniſſe, nec a ſuis cognoſcit

Quo iam res multas porto has? quo autem & ipſe
Erro? utinam manſiſſent apud Phæaces
Illic, ego autem ad alium magnanimorum Regum
Perueniſſem, q̧ me dilexiſſet, & comites dediſſet ad re
Nūc aūt nuſquā ponere ſcio, neq; quidē illic (uertēdū.
Relinquam, nequando mihi præda alijs fiat.
O' Dij, non enim omnia intelligentes, neq; iuſti
Erant Phæacum duces, & curatores,
Qui me in aliam terrā abduxerunt. nanq; me dicebāt
Ductum ire in Ithacam amœnam, neq; perfecerunt.
Iupiter ipſos ulciſcatur deprecabilis, qui & alios
Homines inſpicit, & plectit quicunq; peccat.
Sed age iam res numerem, & uideam
Nequid mihi diſceſſerint concaua in naui ferentes.
Sic dicens tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textasq́; ueſtes pulchras.
Horū quidē nihil deſyderabat. hic aūt lugebat patriā
Iens ad littus perſonantis maris (terram
Multum lamentans. propè autem eum uenit Minerua Minerua Vlyſſi appet
Viro corpore ſimilis iuueni paſtori ouium
Permolli, qualesq́; Regum filij ſunt.
Duplicem circa humerum habens pulchram ueſtem.
Pedibus āt ſub teneris calceos habebat, manu āt iaculū.
Hanc aūt Vlyſſes lætatus eſt uidens, & obuius uenit:
Et ipſam appellans uerba uelocia locutus eſt.
O' amice poſtquam te primum inuenio hoc in loco
Salue, & non mihi malo animo occurreris.
Sed ſerua tum hæc. ſerua etiam me. tibi enim ego
Supplico tanquā Deo, & ad tua chara genua accedo.
Et mihi hoc dic uerum, ut certò ſciam

Et tunc iam cognoui ꝙ mala ſtatuebat numen.
Et ipſum appellans uerbis uelocibus allocutus ſum.
Vlyſſes Eurylocho. Euryloche certe ualde iam me cogitis ſolum exiſtentem.
Sed age nunc mihi omnes iurate firmum iuſiurãdum:
Si quod uel boum armentum, uel gregem magnũ ouiũ
Inueniamus, ne quis inſanijs malis,
Aut bouem, aut etiam ouem interficiat: ſed quieti
Comedatis cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dixi: hi autem ſtatim iurauerunt, ſicut iuſſi.
At poſtquam iurauerunt, confecerunt'q; iuſiurandum,
Statuimus in portu cauato fabrefactam nauem,
Propter aquam dulcem: & egreſſi ſunt ſocij
Naue: poſtea autem cenam ſcienter parauerunt.
At poſtquam potus, & cibi cupiditatem expulerunt:
Recordati uero poſtea dilectos lugebant ſocios
Quos comedit Scylla cauata ex naui capiens.
Flentes autem illos adortus eſt dulcis ſomnus.
Cum autem tertium noctis eſſet, trans aũt ſtellæ ierant
Mouit uehementem uentum nubium coactor Iupiter
Turbine mirabili: una autem nebulis texit
Terram ſimul & pontum. orta eſt autem cœlitus nox.
Cum autem matutina apparuit roſea Aurora
Nauem quidem appulimus in cõcauã ſpelũcã in ducẽ.
Ibi autẽ erant Nympharũ pulchræ ſedes, & ſtationes,
Et tunc ego concionẽ ſtatuens inter eos ſermonẽ dixi.
O' amici in naui enim ueloci cibus'q; potus'q;
Vlyſſes monet, vt gregib' ſolis abſtineant. Eſt. his autem bobus abſtineamus ne quid patiamur.
Grauis enim Dei, hæ boues, & pingues oues
Solis, qui omnia inſpicit, & omnia exaudit.
Sic dixi, his autem perſuaſus eſt animus generoſus.

Menſem aũt totũm perpetuus ſpirabat Notus: neq; alius
Erat prętérea uentorũm niſi Eurus'q; Notus'q;.
Hi aũt quandiu quidẽ uiaticũ habuerũt, et uinũ rubrũ,
Tandiu bobus abſtinuerunt cupientes ſalutem.
Sed cum iam nauis conſumpta ſunt uiatica omnia,
Et iam prædam ſectabantur palantes neceſſitate
Piſces, aues'q; gratas quodcunq; in manus ueniſſet
Curuis hamis. affligebat autem uentrem fames.
Iam tunc ego in inſulam conceſſi, ut Deos
Precarer: ſiquis mihi deorum uiam oſtenderet reditus.
Sed quando iam per inſulam iens uitaui ſocios
Manus lauans, ubi tectum erat à uento
Precatus ſum omnes Deos, qui Olympum habitant.
Hi autem mihi dulcem ſomnum in palpebras ĩfuderũt.
Eurylochus autem apud ſocios malum incepit cõſiliũ.
Audite meos ſermones mala ferentes ſocij. Violat̃ ꝑceptũ ſuaſu Eurylochi.
Omnes quidem lugubres mortes miſeris mortalibus.
Fame autem miſerrimum mori, & mortem capere.
Sed agite Solis boum agentes optimas
Mactemus immortalibus, qui cœlum latum habitant.
Si autem in Ithacam ueniamus patriam terram,
Statim uero Soli excelſo dites templum
Faciemus, ubi ponamus ſtatuas multas, & bonas.
Si autem iratus boum directe cornutorum cauſa,
Nauem uelit perdere: obſequantur'q; Dij alij.
Volo ſemel ad undã hians animum perdere Solis grex ab Vlyſſis ſociis violat'
Quandiu affligi manens in inſula deſerta.
Sic dixit Eurylochus, collaudauerunt uero ſocij.
Statim autem Solis boum agentes optimas
Ex propinquo (non enim procul à naui nigræproræ

Paſcebantur curuæ pulchrę boues latarumfrontiū.)
Has autem circum ſteterunt, & ſupplicauerunt Deis.
Folia autem ſtringentes tenera quercus altæ.
Nō enim habebāt hordeū albū benetabulatū in naui.
At poſtquam & iugulauerunt, & tergora diripuere,
Cruraq́; inciderunt, adipé q́ cooperuerunt:
Duplicata facientes ſuper ipſa etiam cruda poſuerūt.
Neq; habebant uinū fundere in ardentibus ſacrificijs:
Sed aqua libantes aſſauerunt uiſcera omnia.
At poſtquā crura cōbuſta ſunt, & uiſcera comederūt,
Conciderunt etiam alia, & in uerubus fixerunt.
Et tunc mihi ex palpebris excuſſus eſt dulcis ſomnus.
Cepi autem ire ad nauem celerem, & littus maris.
Sed cum iam propè affui iens nauem utrinq; actam,
Et tunc me nidoris circumuenit ſuauis odor.
Lugens autem ad Deos immortales clamaui.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni
Certe me ualde in damnum ſopiuiſtis duro ſomno.
Socij autem magnum opus egerunt manentes.
Veloci autem Soli excelſo nuncius
Lampetia lati claui, q́ eius boues interfecerunt ſocij.
Statim autem immortales allocutus eſt iratus animo.
Iupiter pater & cæteri beati Dei ſempiterni,
Sol iniuriam Ioui cōqueſtus — *Punire iam ſocios Laërtiade Vlyſſis,*
Qui meas boues interfecerunt ſuperbè: quibus ego
Delectabar quidem iens in cœlum ſtelliferum;
Et quando rurſus in terram à cœlo reuertebar.
Si autem mihi nō luent boum congruā remunerationē,
Subibo in infernum, & in mortuis illuſtrabo.
Hunc āt reſpondens allocutus eſt nubiūcoactor Iupiter

Sol, tu uero in immortalibus illuſtra,
Et mortalibus hominibus ſupra fertilem terram.
Horum autẽ ego cito nauẽ uelocem candenti fulmine
Statim iaciens comburem medio in nigro ponto.
Hæc autem ego audiui de Calypsône pulchricoma.
Illa aũt dixit de Mercurio internuncio ipſa audiuiſſe.
At poſtquam in nauem redij & mare,
Obiurgaui ſeorſum alium coràm, neq; aliquod conſiliũ
Inuenire poteramus. boues autem occiderunt iam.
His autem ſtatim poſtea Dei monſtra portenderunt Portẽta
Serpebãt quidẽ tergora. carnes aũt ĩ uerubus mugiebãt
Aſſatæq; & crudæ. boum autem quaſi fiebat uox.
Sex diebus quidem poſtea mei idonei ſocij
Epulabantur boum capientes optimas.
Sed qñ autem ſeptimam diẽ Iupiter adiecit Saturnius
Et tum poſt uentus quidem ceſſauit turbine furens.
Nos autem ſtatim conſcendẽtes tradidimus lato põto,
Malum erigentes, uelaq; alba extendentes.
Sed quando iam inſulam reliquimus, neq; aliqua alia
Apparebat terrarum, ſed cœlum & mare:
Iam tum atram nubem ſtatuit Saturnius
Nauem ſuper concauam. caligauit aũt pontus ſub ipſa.
Et ruebat non multum poſt tempus. ſtatim enim uenit
Reſonans Zephyrus magno cum turbine furens.
Mali autem rudentes fregit uenti procella
Vtroſq; malus autem ponè cecidit, armaq; cuncta Tempeſtas ob
In ſentinam defuſa ſunt. ille autẽ igitur puppi in naui Solis
Percuſſit gubernatoris caput. ſimul aũt oſſa cõminuit, gregẽ violatũ
Omnia ſimul capitis. hic autem procumbenti ſimilis
Decidit à tabulatis; liquit autẽ oſſa animus generoſus.

Iupiter tum tonuit, & coniecit in nauem fulmen,
Et contorta eſt tota Iouis percuſſa fulmine:
Intus aũt ſulfure impleta eſt:ceciderũt ãt de naui ſocij.
Hi autem cornicibus ſimiles circum nauem nigram
Fluctibus impellebãtur:Deus aũt abſtulit ĩcolumitatẽ.
At ego per nauem incedebam donec rates
Reſoluit tẽpeſtas à carina:hãc aũt nudã ferebat unda.
Verum eius malum effregit ad carinam.at in ipſo
Funis adiectus erat bouis pelle factus,
Quo ambo continui ſimul carinam atq; etiam malum.
Sedens autem in his impellebar perniciosis uentis.
Ibi certe Zephyrus quidem ceſſauit turbine furens.
Venit ãt ĩſuper Notus celeriter ferẽs meo dolores aio
Vlyſſes denuo ĩ Charibdẽ miſere ĩpellitur.
Vt adhuc pernicioſam remetirer Charybdin.
Pernox ferebar ſimul & Sole aſcendente
Veni ad Scyllæ ſcopulum, grauemq; Charybdin.
Hęc quidem reſorbuit maris ſalſam aquam.
At ego ad magnam ficum alte elatus
Huic inhærẽs tenebar, ſicut ueſpitilio:neq; alicubi poteram
Neq; ſiſtere pedibus firmiter,neq; aſcendere.
Radices enim longè erant, producti autem erãt rami
Longiq;,magniq;:obumbrabant autem Charybdin.
Perpetuo autem hærebam,donec euomuit contra
Malum,& carinam iterum : cupienti autem mihi uenit
Sero.quandiu autem ad cœnam uir à foro ſe tollit
Iudicans controuerſias multas litigantium uirorum,
Tãto interuallo iam ligna ex Charybdi apparuerũt.
Dimiſi autem eò ſuperne pedes, & manus ad ferendũ.
In medio autem ſonui cadendo per prælongas rates.
Sedens autem in his remigaui manibus meis.

Scyllā autem non ultra ſinit pater uirorūq; deorumq;
Aſpicere. non enim ſubterfugiſſem grauem mortem.
Hinc autem nouē diebus ferebar: decima aūt me nocte
Inſulam in Ogygiam admouerunt Dei, ubi Calypſo — Vlyſſes ad Calypſo defertur.
Habitabat pulchricoma potens Dea glorioſa:
Quæ me dilexitq; coluitq;. cur tibi hæc narro?
Iam enim heſternus dixi in domo
Tibiq;, & potenti uxori. odioſum autem mihi eſt
Iterum aperte dicta narrare.

ARGVMENTVM .N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Dormientem Vlyſſem cum donis expoſuerunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem lapidem fecit Neptunus. Minerua autem in littore Vlyſſi conſultat de procorum cæde: & res in quadam ſpelunca occultat, & in ſenem trāſformat Vlyſſem.

ODYSSEÆ. N. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ny Ithacam ingreſſus eſt Phæacum ductu Vlyſſes.

SIC Dixit. hi autem igitur oẽs
 tacite facti ſunt ſilentio:
Oblectatione aũt tenebantur per
 domos umbroſas.
Huic autem uiciſſim Alcinous re
 ſpondit appellauitq́;.
O' Vlyſſes, quoniam ueniſti meam ad æratam domum
Altam: ideo te non reuagatum puto
Rurſus redire: etſi ualde multa tuliſti.
Veſtrum autem uiro unicuiq; iubens hęc dico.
Quicunq; in Atrijs honoratum calidum uinum
Semper bibitis: auditis autem cantorem.
Veſtes quidem hoſpiti pulchra in arca
Iacent: & aurum multiuarium, aliaq́; omnia
Dona; quęcunq; Phæacum ſenatores huc attulerunt.
Sed age ei demus Tripodem magnum, & Lebetem
Viritim. nos autem rurſus congregati in populo
Remunerabimur. difficile enim unũ largitionẽ p̄bere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit ſermo.
Illi quidem dormituriẽtes iuerunt domum unuſquiſq;.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Ad nauem properabant, ferebantq́; honeſtum æs,
Et hæc quidem bene depoſuit ſacra poteſtas Alcinoi.
Ipſe iens per nauem ſub tranſtris, ne aliquem ſociorum
Læderet mouentium, quando incumberent remis.

Alcio' Vlyſſi & Phæacibus.

Hi autem ad Alcinoum iuerũt, & cõuiuiũ curauerunt.
His autem bouem mactauit ſacra poteſtas Alcinoi
Ioui nimboſo Saturnio, qui omnibus imperat.
Crura aũt aſſantes, epulabãtur glorioſum conuiuium
Oblectantes. inter ipſos autem canebat diuinus cantor
Demodocus populis honoratus. at Vlyſſes
Multum ad Solem caput uertebat omnia illuſtrantem
Ire properans. iam enim cupiebat reuerti.
Sicut autem cum uir cœnam concupiſcit, cui perdiu
Nouale uerterunt boues nigri fixum aratrum.
Expectatæ autem huic occidit lumen Solis
Cœnam ad ineundum: affliguntur autem genua eũnti.
Sic Vlyſſi amicum occidit lumen Solis.
Statim autem Phęacibus ſtudioſis remorum locutus eſt,
Alcinoo autem maximè appellans dixit ſermonem.
Alcinoë Rex omnium princeps populorum,
Mittite me ſacrificantes lætum: gaudete autem ipſi.
Iam enim perfecta ſunt, quę mihi charus uolebat aĩus.
Comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœleſtes
Fortunata faciant: integram autem domi uxorem
Rediens inueniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores,
Puellas & filios. Dei autem uirtutem dent
Omnem, & nequid malum publicum ſit.
Sic dixit: illi autem omnes collaudabant, & iubebant
Mitti hoſpitem, quoniam ſecundum æquum dixit.
Et tunc preconem allocuta eſt uirtus Alcinoi.
Pontonoë crateram implens merum diſtribue
Omnibus in domo: ut ſupplicantes Ioui patri
Hunc hoſpitem mittamus ſuam in patriam terram.

Demodocus cantor.

Digreſſus Vlyſſis ab Alcioo

Sic dixit. Pontonous autem mellitum uinum miſcuit.
Diſtribuit autem omnibus ſcienter. hi autem Deis
Libauerunt beatis, qui cœlum latum habitant.
Illinc ex ſedibus ſurrexit autem diuinus Vlyſſes.
Arete autem in manibus poſuit poculum rotundum;
Et ipſam appellans uerba uelocia dicebat.
Gaude mihi o Regina ſemper, donec ſenectus
Veniat & mors; quæq; hominibus accidunt.
At ego proficiſcor: tu autem delectare hac in domo
Filijsq; & populis, & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlyſſes:
Huic autem ſimul preconem præmiſit uirtus Alcinoi
Præcedere ad nauem uelocem, & littus maris.
Arete autem illi famulas ſimul miſit mulieres.
Hanc quidem clamydem habentem puram & tunicā;
Alteram autem arcam pictam ſimul dedit portare.
Altera autem panemq; ferebat, & uinum rubrum.
At poſtquam ad nauem peruenerunt & mare,
Statim hæc in naui concaua comites læti
Accipientes depoſuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlyſſi conſtrauerunt culcitramq; linteumq;
Nauis in ſubſellijs concauę, ut molliter cubaret
Puppis. ingreſſus autem & ipſe eſt, & recubuit
Silentio. illi autem ſederunt in tranſtris ſinguli
Ordine: funem autem ſoluerunt à pertuſo lapide.
Vnàq; hi incumbentes iactabant mare tonſa:
Et huic ſuauis ſomnus in palpebris incidit
Inexcitabilis, iucundiſſimus morti proxime ſimilis.
Illa autem ſicut in campo quadriuges maſculi equi
Omnes ſimul incitati à uerberibus ſcuticæ

Vlyſſes dormiens reducit a' Phæacēſibus.

Altè

Altè eleuati celeriter emetiuntur uiam.
Sic quidem huius puppis tollebatur:unda autem ponè
Nigra magna ruebat perſonantis maris. Cõparatio
Et ualde tutè currebat firmiter:neq; accipiter
Circus ſecutus fuiſſet citiſſimus uolucrum. Circus accipitris genus.
Sic illa celeriter currens maris undas incidebat
Virum ferens Deis æquas curas habentem.
Qui antea quidem multos paſſus eſt dolores ſuo ī aīo:
Virorumq; bella,moleſtasq; undas tranſiens.
Iam tunc ſecurè dormiebat oblitus quæ paſſus fuerat.
Quando ſtella extulit lucidiſſima,quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ uernæ.
Tum iam inſulæ appropinquabat permareiens nauis.
Phorcynis autem quidam eſt portus marini ſenis Phorcynis portus deſcriptio
In agro Ithacæ.duo autem proiecta in ipſo
Latera abrupta in portum uergentia.
Hæc aũt uentorũ defendunt ſtridentiũ magnũ fluctum
Extra:intus autem ſine uinculo manent
Naues benetabulatæ:cum portus ſpatium intrauerint.
At in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipſam antrum amabile,obſcurum,
Sacrarum nympharum,quæ Naiades uocantur.
Intus autem cratereſq; & amphoræ erant
Lapideæ.ibi uero præterea ſuſurrant apes.
Intus telę lapideæ prælongæ:illicq; Nymphæ
Lintea texunt cęrulea mirabile uiſu.
Intus aũt aquæ perpetuæ.duę autem ei ianuæ ſunt,
Hę quidem ad Boream permeabiles hominibus.
Illæ autem rurſus ad Notum ſunt ſacriores,neq; illac
Viri intrant: ſed immortalium uia eſt.

Huc illi cõtẽdebãt cũ primũ uiderũt. hæc quidẽ poſtea
In terram eiecta quantum eſt medium totius
Concitata: talium enim impellebatur manibus remigũ.
Hi autem ex naue euntes bonæ ſedis in terram
Primum Vlyſſem concaua ex naue ſuſtulerunt
Ipſo, cumq; linteo, & culcitra ſplendida:
Atq; in arena depoſuerunt captum ſomno.
Res autem extulerunt quas Phæaces illuſtres
Dederant domum eũti propter magnanimã Mineruã:
Et has q̃dẽ igitur apud radicẽ oliuæ cumulata poſue-
Extra uiã: ne aliquis uiatorum hominum (runt
Anteq̃ Vlyſſes expergiſceretur, offendẽs corrũperet.
Ipſi autem rurſus domũ retro iuerunt. neq; Neptunus
Oblitus eſt minarum, quas diuino Vlyſſi
Prius promiſerat. Iouis autem rogauit ſententiam.

Vlyſſes aduehitur Ithacam ſoporat'.

Iupiter pater non amplius in immortalibus Deis
Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phæaces: qui tamen meo orti ſunt genere.
Etenim nunc Vlyſſem dicebam mala multa paſſum
Domum iturum. reditum autem illi nunquam eripui
Omnino: quoniam tu primum promiſiſti, & annuiſti.
Hi aũt dormientem in naui ueloci in pontum ducẽtes
Depoſuerunt in Ithaca. dederunt autẽ ei ingẽtia dona
Aes'q; aurum'q; multum, ueſtem'q; textam
Multa, quot nunquam Troia extuliſſet Vlyſſes:
Si incolumis ueniſſet nactus de prẹda portionem.

Neptunus idignatur Vlyſſẽ reſtitutũ eẽ patriæ.

Huic autem reſpondens affatus eſt imbrifer Iupiter.
O' Dij, Neptune ample quale dixiſti?
Non te deſpiciunt Dij. difficile autem eſſet
Antiquiſſimũ & optimũ ignominijs proſequi.

Virorum autem ſiquis te ui & robore cedens
Non colit:tibi autem eſt, & poſthac ultio ſemper.
Fac ut uis, & tibi iucundum eſt animo.
Huic autem reſpõdit poſtea Neptunus quaſſatorterrę.
Statim & ego faciam nubilum ſicut dicis.
Sed tuum ſemper animum obſeruo, & uereor.
Nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere:ut iam abſtineant, deſiſtantq́; à comitatu
Hominum magnum aũt ipſis mentem urbi imponere.
Huic autem reſpondens affatus eſt imbrifer Iupiter.
O Dij ſic quidem meo animo uidetur eſſe optime
Cum iam omnis incitatam intuetur
Multitudo ab urbe facere lapidem propè terram
Naui ueloci ſimilem, ut admirentur omnes
Homines magnum autem ipſis montẽ urbi imponere.
At poſtquam hoc audiuit Neptunus quaſſatorterræ,
Ingreſſus eſt iter in Scheriam, ubi Phæaces orti ſunt
Illic ut eſſet, & ualde propè uenit nauigatrix nauis
Celeriter impulſa.hanc autem propè uenit Neptunus
Qui ipſam lapidem fecit, & radicauit inferne,
Manu prona impellens.hic autem receſſit.
Hi autem inter ſe uerba ueloci loquebantur
Phęaces longorum remorum nauibus inclyti uiri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium.
Heu quis iam nauem ueloce ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit.hæc aũt nõ intelligebãt, q̃uo facta
His Alcinous concionatus eſt, & affatus. (ſunt.
O amici certe ualde me antiqua uaticinia aſſequuntur

Phæacũ nauis i ſaxũ cõuertit.

Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis: quoniam comites innocui ſumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchrā nauē
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perditurum: magnum autem montem urbi imponere.
Sic dixit ſenex. hæc autem iam nunc omnia finiuntur.
Sed age, ſicut ego dicam parete omnes.
Comitatum quidē relinquite hominū, cū aliquis ueniat
Noſtram ad ciuitatem. Neptuno autem tauros
Duodecim electos ſacrificemus, ſi miſereatur,
Neq; nobis ingentem montem urbi impoſuerit.
Sic dixit. hi autem metuerunt. parauerunt autē tauros.
Sic hi quidem ſupplicabant Neptuno Regi
Populi Phæacum duces & curatores
Stantes circum altare. excitatus āt eſt diuinus Vlyſſes
Recubans in terra patria: neq; ipſam cognouit
Iam diu remotus: circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua filia Iouis, ut illum ipſum
Ne notum faceret, ſingulaq; proferrentur.
Vt non ipſum ante uxor cognoſceret, ciuesq;, amicique;
Quàm omnem procis intemperantiam puniret.
Propterea uariata uidebantur omnia Regi.
Viæq; perpetuæ, portusq; contecti.
Petræq; altæ, & arbores uireſcentes.
Stetit autem igitur ſurgens, & inſpexit patriam terrā,
Fleuitq; poſtea, & ſua percuſſit femora.
Manibus deiectis. lugens autem locutus eſt.
O ego quorum rurſus hominum in terram uenio?
Nunquid iniurioſiq; & crudeles, neq; iuſti?
An hoſpitales? & ipſis mens eſt ſancta?

Vlyſſes non cognoſcit ſe in p̄riā veniſſe, nec a ſuis cognoſcit

Quo iam res multas porto has? quo autem & ipſe
Erro? utinam manſiſſent apud Phæaces
Illic. ego autem ad alium magnanimorum Regum
Peruenſſem, q̃ me dilexiſſet, & comites dediſſet ad re
Nũc aũt nuſquã ponere ſcio, neq; quidẽ illic (uertẽdũ
Relinquam, nequando mihi præda alijs fiat.
O' Dij, non enim omnia intelligentes, neq; iuſti
Erant Phæacum duces, & curatores,
Qui me in aliam terrã abduxerunt. nanq; me dicebãt
Ductum ire in Ithacam amœnam, neq; perfecerunt.
Iupiter ipſos ulciſcatur deprecabilis, qui & alios
Homines inſpicit, & plectit quicunq; peccat.
Sed age iam res numerem, & uideam
Nequid mihi diſceſſerint concaua in naui ferentes.
Sic dicens tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textasq; ueſtes pulchras.
Horũ quidẽ nihil deſyderabat. hic aũt lugebat patriã
Iens ad littus perſonantis maris (terram
Multum lamentans. propè autem eum uenit Minerua Mineruа Vlyſſi appet
Viro corpore ſimilis iuueni paſtori ouium
Permolli, qualesq; Regum filij ſunt.
Duplicem circa humerum habens pulchram ueſtem.
Pedibus ãt ſub teneris calceos habebat, manu ãt iaculũ.
Hanc aũt Vlyſſes lætatus eſt uidens, & obuius uenit:
Et ipſam appellans uerba uelocia locutus eſt.
O' amice poſtquam te primum inuenio hoc in loco
Salue, & non mihi malo animo occurreris.
Sed ſerua tum hæc. ſerua etiam me. tibi enim ego
Supplico tanquã Deo, & ad tua chara genua accedo.
Et mihi hoc dic uerum, ut certò ſciam

Quæ terra? quis populus? qui uiri ſunt?
Num qua inſularum amœna? an aliquod littus
Iacet ad mare uergens fertilis terræ?
Hunc autē contra affatu eſt Dea cæſia oculis Minerua.
Stultus es o hoſpes, an longè uemſtis
Quoniam hanc terram interrogas? neq; enim ualde
De Ithacēſis terræ natura. Sic ignobilis eſt. norunt autem ualde multi,
Et quidem quicunq; habitant ad Auroram, Solemq;
Et quicunq; ponè ad noctem obſcuram.
Certe quidem aſpera, & non equitabilis eſt,
Neq; ualde ſterilis, at neq; lata facta eſt.
Bene quidē enim triticum multum, bene autemq; uinū
Fit. ſemper autem pluuia habet, uireſcensq; ros.
Caprifera autem bona, & apta bobus. eſt quidē ſylua
Omnigena bene autem rigui perpetui adſunt.
Itaq; hoſpes Ithacæ, & in Troiam nomen peruenerit.
Quam longè dicunt Achaide eſſe terra.
Sic dixit. lętatus eſt autem patiens diuinus Vlyſſes
Gaudens ſua terra patria, ſicut ei dixit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi:
Et ipſam appellans uelocia uerba dixit.
Neq; hic uera dixit. iterum autem capit ſermonem.
Semper in præcordijs mentem per aſtutam mouens.
Audiebam de Ithaca & in Creta lata
Diſſimulans ſe eſſe Vlyſsē, fingit cām aduentus. Longè ſupra pontum. nunc autem ueni, & ipſe
Rebus cum his, linquens autem etiam filijs totidem
Fugio: quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orſilochum pedibus uelocem: qui in Creta lata
Viros inuentores uincebat uelocibus pedibus;
Quoniam me priuare præda uolebat omni

Troiana,cuius gratia ego paſſus ſum dolores animo;
Virorumq́; bella triſtesq́;undas tranſiens:
Quoniam non ſuo patri gratificatus ſeruiebam
Agro in Troianorum :ſed alijs imperabam ſocijs.
Hunc quidem ego diſcedentem percuſſi ærea lancea
Rure propè uiam inſidians cum ſocio.
Nox ãt ualde obſcura occupauerat cœlum. neq; aliqs
Hoīum aīaduertit. feſelli aũt ipſi aīum auferẽs. (nos
At poſtquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in nauem iens Phœaces illuſtres
Oraui:& ipſis ſatiſfacientem prędam dedi.
Hos me iuſſi Pylum deferre,& collocare.
Vel in Elida diuinam,ubi dominantur Epij.
Sed certe ipſos illinc repulit uis uenti
Multum nolentes, neq; uolebant fallere.
Illinc autem errantes uenimus huc nocte.
Cõtentione aũt in portũ appulimus,neq; aliqua nobis
Cænæ mentio erat,ualde licet indigentibus ſumere.
Sed ſic egreſſi iacebamus naue omnes.
Hic me quidem dulcis ſomnus inuaſit defeſſum.
Hi autem fortunas meas concaua ex naui tollentes
Depoſuerunt,ubi ipſe in arenis iacebam.
Hi autem in Sidoniam pulchram conſcendentes
Iuerunt.at ego relictus ſum triſtis animo.
Sic dixit.riſit autem Dea glaucos oculos hñs Minerua.
Manuq́;ipm̃ demulſit.corpus aũt aſſimilata ẽ mulieri
Pulchræq́; magnęq́;,& illuſtria opera ſcienti: — Minerua Vlyſſem increpat diſſimulatiõis.
Et ipſum appellans uerba uelocia allocuta eſt.
Doloſus eſſet,& fallax,qui te ſuperaret
In omnibus dolis,& ſi Deus opponeret

Male uerſute doloſe non noluiſti,
Neq; in tua exiſtens terra deſinere fallacias?
Verbáq; falſa, quæ tibi ab ortu amica ſunt.
Sed age ne has dicamus ſcientes ambo
Dolos: quoniam tu quidẽ es hoĩum quàm optimus oĩum
Conſilio & uerbis ego autem in omnibus Deis
Conſilióq; glorior & dolis. neq; tu cognoſcebas
Pallada Mineruam filiam Iouis, quæ tibi ſemper
In omnibus laboribus aſto, & ſeruo.
Atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi.
Nunc rurſus huc ueni, ut tibi conſilium contexam.
Fortunasq; abſcondam quaſcunq; tibi Phæaces illuſtres
Dederunt domum eunti meo conſilióq;, mentéq;.
Dicamq; quos tibi fatale eſt in ædificijs
Dolores tolerare. tu autem tolera, & neceſſitate.
Neq; alicui eloquere neq; uirorum, neq; mulierum
Omnium, cur ueniſti errans: ſed tacendo
Patere dolores multos iniurias ſuſtinens uirorum.
Huic autem reſpondens, locutus eſt prudens Vlyſſes
Vlyſſes Mineruæ. Difficile te Dea cognoſcere homini occurrenti,
Et ualde ſcienti: te enim ipſam unicuiq; aſſimulas.
Hoc autem ego certo ſcio, q mihi antea benigna eras
Quouſq; in Troia pugnamus filij Achiuorum.
At poſtquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
Iuimus autẽ in nauibus, Deus aũt diſſipauit Achiuos,
Non te poſtea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
Nauem meam aſcendẽtem, ut mihi dolorem amoueres.
Sed ſemper mentibus proprijs habens confectum cor
Erraui quouſq; me Dei malo ſoluerunt,
Prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere ciuitate

Confirmaſti uerbis, & in ciuitatem duxiſti ipſa.
Nunc autem te per patrem quæſo non enim puto
Veniſſe in Ithacam amœnam: ſed aliquam aliam
Terram repetij: te autem illudentem puto
Hæc dicere, ut meas mentes deciperes.
Dic mihi ſi uerè dilectam in patriam ueni.
Huic reſpondit poſtea Dea cæſia oculis Minerua.
Semper tibi talis in præcordijs cogitatio.
Propterea & te non poſſum permittere infelicē eſſe.
Quoniam facundus es, & ingenioſus & prudens.
Cupide enim alius uir errans rediens
Cuperet in ædibus uidere filiosq; uxoremq;.
Tibi autem non gratum eſt ſcire, neq; quærere.
Antequàm tuæ uxoris periculum feceris, quæ tibi ſic
Sedet in ædibus. luctuoſę autem ei ſemper
Pereunt noctes, & dies lachrymanti.
At ego hoc quidem nunquā non credidi: ſed in animo
Sciebam, quòd redibis perdens omnes ſocios.
Sed non uolui Neptuno obſiſtere
Patruo qui iram induxit in animum
Iratus quòd ei filium dilectum excæcaſti.
Sed age tibi oſtendam Ithacę pauimentum ut credas.
Phorcynis quidem hic eſt portus marini ſenis:
Hæc autem in uertice portus patula oliua.
Propè autem ipſam antrum altum obſcurum
Sacrarum nympharum, quæ Naiades uocantur.
Hæc autem ſpelunca lata contecta ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas,
Hic autem magnus eſt mons indutus ſylua. Nerit' mons
Sic fata Dea diſſipauit nebulā. apparuit autem terra.

Lætatuſq́; eſt poſtea patiens diuinus Vlyſſes
Gaudens ſua terra: oſculatus eſt autem almam tellurē.
Statim autem Nymphis ſupplicauit manus tollens.
Nymphæ Naiades filiæ Iouis, nunquam ego
Videre uos dicebam. nunc uocibus lætis
Saluete. at & dona dabimus, ſicuti antea
Si ſinet prompta Iouis filia prædatrix
Ipſumq́; uiuere, & mihi charum filium augebit.
Hunc autem rurſus affata eſt cæſia oculis Minerua.
Confide. ne te hæc in præcordijs tuis ſolicitent.
Sed fortunas quidem in intimo antro mirifico
Ponamus ſtatim nunc, ubi hæc tibi ſalua maneant.
Ipſi autem conſultemus, ut cito optime fiant.
Sic dicens Dea intrauit ſpeluncam obſcuram,
Quęrens latibulum per ſpeluncam. at Vlyſſes
Cito omnia portauit aurum, & magnum æs:
Veſtesq́; fabrefactas quas ei Phęaces dederunt.
Et hæc quidem diſpoſuit. lapidem aūt impoſuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi.
Hi autem ſedentes ſacræ apud radicem olyuæ
Deliberabant procis inſolentibus mortem.
Tum autem uerba incæpit cæſia oculis Minerua.
Generoſe Laërtiade prudens Vlyſſes
Mĩerua Vlyſſẽ docet qd fctō opus ſit
Conſydera quomodo procis ĩpudẽtibus manus ĩferas,
Qui iam tibi triennium domum regunt:
Ambientes diuinam uxorem, & dona dantes.
Illa autem tuum ſemper reditum lugens in animo
Omnibus quidem ſpem dat, et pollicetur uiro unicuiq;
Nuncios antemittens: mens autem ei alia uerſat.
Huic autem reſpondens, locutus eſt prudens Vlyſſes.

O Dij, iam uero Agamemnonis Atridæ
Corrupi mala morte in ædibus debui:
Niſi mihi tu queq; Dea in tempore dixiſſes.
Sed age conſilium texe quomodo puniemus ipſos.
Apud me autem ipſa aſta animum peraudacē imittēs:
Qualem quando Troiæ ſoluimus magna mœnia.
Si mihi ſic animoſa aſtabis Minerua:
Et cum trecentis ego uiris pugnarem,
Tecum uenerabilis Dea, qñ mihi prōpta adiuuares.
Huic autem reſpondit poſtea Dea glaucopis Minerua.
Et ualde tibi ego adero, neq; me falles.
Cum hæc iam ſtruxerimus, & alicuius ſpero
Sanguineq; cerebroq; perfundere magnum pauimētū,
Virorum procorum, qui tibi fortunas edunt.
Sed age te incognitum faciam omnibus hominibus.
Areſaciā quidē cutem pulchrā in flexibilibus mēbris:
Flauos autem ex capite delebo crines. circū aūt palliū
Induam, quod auerſetur uidens homo habentem:
Deformabo autem tibi oculos antea perpulchros.
Sic turpis omnibus procis apparebis;
Tuæ uxori & filio quem in ædibus reliquiſti.
Ipſe autem primum Subulcum pete:
Qui tibi ſuum cuſtos. ſimul autem tibi bene uult,
Filiumq; tuum diligit, & prudentem Penelopem.
Inuenies hunc ſuibus aſſidentem. hę autem paſcunt
Apud Coracis petram ad fontem Arethuſam
Comedentes glandem gratam, & nigram aquam
Bibentes, quæ ſuibus nutriunt florentem pinguedinē.
Illic mane, & omnia aſſidens interroga:
Quouſq; ego eam Spartam in ornatam mulieribus

Telemachum uocatura tuum dilectum filium Vlyſſes,
Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
Iuit perſequens tuam famam ſicubi adhuc eſſes.
Huic autem reſpondens, locutus eſt prudens Vlyſſes.
Cur non ei dixiſti in præcordijs omnia ſciens?
An ut & ille errans dolores patiatur
Pontum in impacatum, fortunas autem ei edant?
Huic reſpõdit poſtea Dea glaucos oculos hñs Minerua.
Non iam tibi ille ualde curę ſit.
Ipſa ipſum miſi, ut famam bonam adipiſcatur
Illuc iens. at non habet aliquem dolorem: ſed quietus
Sedet in Atridæ ædibus. multa autem adſunt.
Certè quidem illum inſidientur iuuenes, cũ naue nigra
Cupientes interficere, antequàm patriã terrã ueniat.
Sed hæc non puto, potius & aliquem terra premet
Virorum procorum, qui tibi fortunas deuorant.
Sic igitur ipſum alloquens uirga tetigit Minerua.
Mutat Vlyſſis habitus Siccauit quidẽ ei cutem pulchrã in flexibilibus mẽbris.
Flauo aũt ex capite deleuit crines: circum aũt pellem
Omnibus membris antiqui poſuit ſenis.
Deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
Circum aũt ipſum ueſtẽ aliã malã iniecit, & interulã,
Fractam, ſordidam, malo tinctam fumo.
Circum aũt ipſum magnam pellem uelocis ĩduit cerui
Minerua ad Telemachũ ꝓficiſcitur Nudam: dedit autem ei uirgam, & deformẽ ſacculum
Denſè rimoſum. inerat autem tortum erat lorum.
Hi ſic conſultantes diuiſi ſunt. hæc quidem poſtea
In Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyſſis.

ARGVMENTVM. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Hoſpitium Vlyſſis fit in agro apud Eumæum. & varius quidam congreſſus Vlyſſis præſentia apud Eumæum. & ſermones fiunt immutantis ſeipſum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEÆ. Ξ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Xi ât, Vlyſſem hoſpitatus eſt Eumæus in agro ſubulcus.

AT HIC Ex portu ingreſſus eſt aſperum iter,
Locum per ſyluoſum, per iuga, ubi ei Minerua
Dixerat diuinum Subulcum. hic ei fortunas maxime
Curabat familiarium quos habuerat diuinus Vlyſſes,
Hunc autem in ueſtibulo inuenit ſedētē, ubi ei porticus
Alta ædificata erat circunſpicuo in loco
Pulchráq; magnáq; circuibilis, quam Subulcus
Ipſe ædificauerat ſuibus abſente Rege
Sine domina, & Laërte ſene
Aduectis lapidibus, & cinxerat ſepe ſpinoſa.
Palos autem extra adegit prorſus hinc & hinc
Denſos & crebros nigrum quercus ſcindens.
Intra autem aream ſuilia duodecim fecerat

Eumæi domus ad quē diuertit Vlyſſes, deſcriptio

Propè inter ſe, lectos ſuibus. in ſingula autem
Quinquaginta ſues iacentes continebantur
Fœminæ factæ. mares autem foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Diuini proci: quoniam mittebat Subulcus
Semper ſaginatorum pinguium optimum omnium.
Hi autem trecentiq; & ſexaginta erant.
Apud autem canes feris ſimiles ſemper dormiebant
Quatuor, quos nutriuerat Subulcus princeps uirorũ.
Ipſe autem circa pedes ſuos aptabat calciamenta
Incidens pellem bouinam coloratam. alij autem
Iuerant aliò alius cum ſtabulantibus ſuibus
Tres. quartum autem miſerat ad urbem
Suem ducere procis ſuperbis neceſſitate,
Vt mactantes, carnibus ſaturarentur animo.
Repente autem Vlyſſem uiderunt canes latratores,
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlyſſes
Sedit aſtutia. uirga autem ei excidit manu,
Tunc proprium apud ſtabulũ indignum tulit dolorẽ.
Sed Subulcus celeriter pedibus uelocibus ſubſequens
Cucurrit ad ueſtibulũ. coriũ autem ei excidit manibus:
Hos quidem uocans canes pepulit aliò alium
Crebris lapidationibus. hic autem affatus eſt regem.
O' ſenex certe propè te canes diſſipauerunt
Repente: & mihi crimen impoſuiſſes.
Atq; mihi alios Dei dederunt dolores, ſingultusq;.
Diuinum enim Regem lugens & dolens
Iaceo: alijs autem ſues pingues nutrio
Ad comedendum. at ille egens forte cibi
Errat in diuerſorum uirorum populumq; ciuitatemq;,

Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
Sed ſequere, ad ſtabulum eamus ſenex, ut & ipſe
Cibo & uino ſaturatus ex animo,
Dicas, unde ſis, & quot dolores toleraueris.
Sic dicens ad ſtabulum præceſſit diuinus Subulcus.
Collocauit āt ītroducens. uirgulta aūt ſubſtrauit dēſa.
Strauit autem in pellem uilloſę ſylueſtris capræ
Suū ſtratum magnum & dēſum. gauiſus ē aūt Vlyſſes
Quòd ipm ſic ſuſceperat. uerbūq; dixit & appellauit.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maxime uis, quia me benignus ſuſcepiſti.
Huncautem reſpondens, locutus eſt Eumęus ſubulcus.
Hoſpes non mihi fas eſt, neq; ſi peior te ueniat,
Hoſpitem contemnere. ab enim Ioue ſunt omnes
Hoſpitesq; pauperesq;. munus āt exiguumq; charumq;
Eſt noſtrum. hęc enim ſeruorum cauſa eſt
Semper timentium: cum dominantur Reges
Iuuenes. certe enim cuiusdam reditum merati ſunt,
Qui me accurate diligebat & poſſeſsionem prębuit:
Tanquāq; ſuo familiari Rex benignus dedit.
Domumq; portionemq; optatisſimamq; uxorem:
Qui ſibi multa laborauerit. Deus aūt negociū auxerit.
Sic & mihi hoc negocium augetur quo detineor.
Ideo me multum iuuiſſet Rex: ſi hic ſeniuiſſet.
Sed perijt. utinam debuiſſet Helenæ genus periſſe
Funditus: quoniā multorum uirorum genua labefecit.
Etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
In Ilium bonorū equorum: ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens cingulo celeriter coërcuit tunicam. (rū
Perrexit āt ire ad ſuilia, ubi grex cōtinebatur porco-

Eumæ⁹ Vlyſſē hoſpitē humaniter excipit.

Eumæ⁹ Vlyſſē non cognoſcēs eū piiſſe conqritur.

Illinc capiens duos attulit, & ambos mactauit:
Ignemq́; accendit, concidit́q;, & uerubus infixit.
Aſſans autem omnia ferens appoſuit Vlyſſi
Calida ipſis uerubus. hic autem panes albos miſcuit.
In poculo autem miſcebat dulce uinum.
Ipſe autem contra ſedit, cohortans autem allocutus eſt.
Comede nunc o hoſpes, quę ſeruisq́; adſunt
Porcina. at pingues porcos proci comedunt
Non uerecundiā hn̄tes in mentibus, neq; miſericordiā.
Non quidem impia opera Dei beati amant:
Sed ius colunt, & pia opera hominum:
Et quidem hoſtes, & iniqui, qui in terra
Aliena ueſcantur, & ipſis Iupiter prædam dederit:
Implentes uero naues iuerunt domum quisq́;,
Et quidem his curæ potens timor in animos cadit.
Hi autem ſciunt (Dei autem aliquam audiuerūt uocē)
Illius pernitioſam mortem: quia nolunt iuſtè
Ambire, neq; ire ad ſua: ſed ſilentio
Bona dilapidant immoderate, neq; eſt parſimonia.
Quotquot enim noctesq́;, & dies ab Ioue oriuntur,
Nunquam unam ſacrificant uictimam, neq; duas ſolas.
Vinum autem conſumunt immoderate haurientes:
Vlyſſis diuitiæ & poſſeſſiones. Certè enim ei facultates erant magnæ nulli tantæ
Virorum heroum, neq; Epiri nigrę,
Neq; ipſius Ithacę, neq; uiginti uirorum
Sunt diuitiæ tantę. ego autem tibi connumerabo.
Duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium,
Tot ſuum paſcua, tot ſtabula lata caprarum,
Paſcunt amiciq́;, & ipſius paſtores uiri.
Illic autem ſtabula lata caprarum undecim omnia

In extremitate

In extremitate agri paſcũtur: inſup̃ uiri boni obſeruãt:
Quorum ſemper ipſis unusquiſq; in die pecudem fert:
Saginatarum caprarum quæcunq; appareat optima.
At ego ſues has ſeruo'q;, tueor'q;.
Et ipſis ſuum optimum eligens mitto.
Sic dixit. ille ãt attente carnes comedebat, bibebat'q; uinũ
Animoſe dolens. mala aũt procis ordiebatur.
At poſtquam cœnauit, & expleuit animum cibo:
Et ei implens dedit poculum quo bibebat
Vino plenum. hic autem ſuſcepit, gauiſus'q; eſt animo.
Et ipſum appellans uerba uelocia allocutus eſt.
O' amice quis nam te emit rebus ſuis,
Sic ualde diues, & fortis ſicut dicis?
Dicis autem ipſm perijſſe Agamẽnonis gratia honoris.
Dic mihi ſi forte cognoſco talem eſſe.
Iupiter enim hoc ſcit, & immortales Dei alij
Si forte ipſum nunciem uidiſſe, multum autem errarui.
Huic autem reſpondit poſtea Subulcus princeps uirorũ.
O' ſenex nullus illum uir peregrinus ueniens
Nuncians perſuaſerit uxori'q; & dilecto filio.
Sed aliter exportationis indigentes uiri peregrini
Mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
Quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit
Veniens ad dominam meam fallacia loquitur.
Hæc aũt benigne ſuſcipiens diligit, & ſingula ĩquirit:
Et ei lugenti palpebris lachrymæ decidunt.
Munus eſt mulieris, cum maritus alibi perijt.
Statim & tu ſenex uerbum fabrica
Siquis tibi penulam'q; tunicam'q; ueſtimenta det.
Illius autem iam debent canes ueloces'q; uultures

Cutem ab oſſibus trahere. anima autem deſtituit.
Vel illum in pōto comederūt piſces. oſſa autem ipſius
Iacent in terra arena merſa multa.
Sic ille quidem illic perijt. amicis autem dolores poſt
Oībus, mihi autē maxime facti ſunt. nō enī amplius aliū
Humanum ſic Regem inueniam, quocunq; ibo.
Neq; ſi ad patris & matris iterum irem
Domum: ubi primum ortus ſum, & me educauerūt ipſi.
Neq; nunc his etiam tantum lugeo mœſtus
Oculis, ut uideam exiſtens in patria terra.
Sed me Vlyſſis deſyderium capit abſentis.
Hunc quidem ego o' hoſpes, & non p̄ſentem noīando
Reuereor. ualde enim me diligebat et habebat in aīo.
Sed ipſum fratrem maiorem uoco, uel longè abſentem.
Hunc aūt rurſus allocutus eſt patiens diuinus Vlyſſes.

Vlyſſes diſſimulās nititur Eumæo Vlyſſēę reditum ρſuadere.

O' amice poſtquam omnino negas, neq; dicis
Illum uēturum eſſe. animus aūt tibi ſemper incredulus.
Sed ego non temere loquar: ſed cum iuramento,
Quòd redit Vlyſſes. munus autem mihi ſit
Statim poſtquam ille ueniens ſuas domos peruenerit.
Ante autem uel ualde indigens nihil accipiam.
Indue mihi penulam, & tunicam ueſtimenta pulchra.
Inimicus enim mihi ille non minus in Ditis ianuis

Mēdax ab hoſte ñ differt

Eſt, qui egeſtate coactus fallacia loquitur.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hoſpitalisq; menſa
Penatesq; Vlyſſis irrepræhenſi quam adibo.
Certè quidem hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hoc autem ipſo anno ueniet huc Vlyſſes
Hoc quidem inclinato menſe illo autem inſtante
Domum reuerſus, & puniet quicunq; illius
Hic uituperat uxorem, & illuſtrem filium.

Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus *ſubulcus.*
O' ſenex, neq; profectò ego lętitiæ munus pluam:
Neq; Vlyſſes *etiam domum ueniet. ſed quietus*
Bibe, & alia prætermittamus: neq; mihi hęc
Memora. certe enim animo in pectore meo
Triſtor, quando aliquis meminit glorioſi Regis.
Sed certè iuramentum quidem ſinamus: ſed Vlyſſes
Veniat ut ipſum ego uolo, & Penelope,
Laërteſq; *ſenex, &* Telemachus *diuinus.*
Nunc rurſus nati caſum lugeo quem genuit Vlyſſes
Telemachi *quem poſtq̃ nutriuerũt Dei uirgę æqualẽ,*
Et ipſum dicebam fore in uiris non peiorem
Patre ſuo charo conſilijs, & ſpecie admirabili.
Huius aũt aliquis immortaliũ læſit mẽtẽ ĩtus ęquabilẽ:
Vel aliquis hominum hic aũt iuit ad patris auditionẽ
In Pylum *diuinam. hunc autem proci ſuperbi*
Domum uenientem obſeruant, ut à generatione pereat
Sine nomine ex Ithaca Arcisij *diuini.* Arciſi'.
Sed age illum quidem ſinamus ſiue oppreſſus ſit
Siue fugerit, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu ſenex tua ipſius incommoda prode,
Et mihi hoc dic uerum, ut bene intelligam.
Quis, unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Qua autem in naue uenisti? quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam? *qui eſſe profitebantur?*
Non enim te peditem puto huc uenisse.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
Tibi enim ego hæc ualde uerè dicam.
Si ſit quidem nunc nobis in annum, & cibus,
Et uinum dulce tecta intra manentibus,

Epulariq; quiete. alij autem ad opus adeant:
Facile poſtea & in annum omnia
Non percurrerem dicens meos dolores animi
Quoſcunq; iam omnes deorum uoluntate laboraui.
Ex Cretenſibus quidem genus prædico latis
Viri diuitis eſſe filius. multi autem & alij
Filij in ædibus & educati ſunt, & orti ſunt
Legitimi ex uxore. me autem empta peperit mater
Pellex. ſed me pariter cum proprijs charum habebat
Caſtor Hylacides. huius ego genus prædico eſſe:
Qui quōdā in Cretenſibus ut Deus colebatur populo;
Fortunisq; diuitijsq;, & filijs honeſtis.
Sed certe illum fata iuerunt mortis ferentia
Ad Orci domos. cibaria autem diuiſerunt
Filij magnanimi, & ſortes iecerunt.
At mihi ualde pauca dederunt, et propria attribuerūt.
Duxi autem uxorem locupletiſſimorum hominum
Gratia meę uirtutis: quoniam non contemnendus erā:
Neq; timidus. nunc autem iam omnia defecerunt.
Sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
Cognoſcere. certe enim me duritia tenet ualde multa.
Certe enim audaciam Marsq; dederunt, & Minerua,
Et fortitudinem cum legerem ad inſidias
Viros optimos, mala inimicis ordiens.
Nunquā mihi mortem ante oculos poſuit aius uirilis.
Sed multo primus adoriens lancea occidebam
Virorum inimicorum, cum mihi concederet pedibus.
Talis eram in bello. opus autem mihi non gratum erat:
Neq; res familiaris, quæ nutrit claros filios.
Sed mihi ſemper naues remigabiles gratæ erant.

Vlyſſes pulchre ſingit hiſtoriam aduēt' ſui.

Et bella, & tela leuia, & ſagittæ
Triſtia quæq́; alijs horrenda ſunt.
At mihi grata erant, quę Deus in animo poſuit.
Alius enim alijs uir delectatur operibus.
Ante enim q̃ in Troia pedem ponerent filij Achiuorũ
Nouies uiris imperator fui, & uelocibus nauibus,
Viros aduerſus externos. & mihi ualde aderant oĩa,
Quę optabam idonea. multa autem poſt illa
Aſſequebar. ſtatim autem domus augebatur. et poſtea
Grauisq́; reuerendusq́; inter Cretenſes euaſi.
Sed cum iam odioſum iter magnus Iupiter
Decreuit: quod multorum uirorũ ſubtus genua ſoluit.
Iam tunc me iuſſerunt & inclytum Idomenea
Naues ducere in Ilium. neq; ulla ratio
Erat denegandi. malus autem habebat populi rumor.
Ibi quidem nouem annis belligeramus filij Achiuorũ.
Decimo autem ciuitatem Priami populati iuimus
Domum cum nauibus. Deus autem diſiecit Achiuos.
At mihi miſero mala ſtatuit conſiliarius Iupiter.
Menſem enim ſolum manſi delectatus filijs
Nouaq́; coniuge, & bonis. at poſtea
In Aegyptum me animus impulit nauigare
Naues beneparantem cum diuinis ſocijs.
Nouem naues paraui. cito autem coactæ ſunt copię,
Sex diebus quidem poſtea mihi dilecti ſocij
Conuiuati ſunt. at ego ſacra multa præbui
Deisq́; ſacrificando ipſisq́; epulas ſtruendo.
Septima conſcendentes à Creta lata
Nauigauimus Borea uento ſecundo bono.
Facile ueluti ſecundo, neq; aliqua mihi

Nauium læſa eſt: ſed ſoſpites & incolumes
Sedebamus. has autem uentuſq́; nautæq́; gubernabant.
Quinto die autẽ Aegyptum pulchre irrigatã iuimus.
Statui autem in Aegypti fluuio naues curuas.
Ibi quidem ego iuſſi charos ſocios
Illic apud naues manere, & naues ſubducere.
Speculatores autem per ſpeculas miſi ut irent.
Hi autem intẽperantia impulſi inſequentes robore ſuo
Statim ualde Aegyptiorũ uirorum ꝑpulchros agros
Populãtur. mulieres aũt abducebant et infantes natos,
Ipſoſq́; ĩterficiebant. ſtatim autem in urbe iuit rumor.
Illi aũt uocem audientes, ſimul cum Aurora apparẽte
Venerũt. ĩpletus eſt aũt totus cãpus peditũq́;, & equitũ
Aeriſq́; fulgore. Iupiter autem fulminator
Fugam meis ſocijs malam intulit, neq; aliquis ſuſtinuit
Manere contra. circum enim mala undiq; ſteterant.
Ibi noſtrorum multos quidem interfecerũt acuto ære.
Alios autem duxerunt uiuos ſibi operari neceſſitate.
At mihi Iupiter ipſe in mente ita conſilium
Creauit. utinam debui mori, & mortem aſſequi
Illic in Aegypto. adhuc enim me moleſtia excepit.
Statim autem de capite galeam fabrefactum depoſui:
Et ſcutum humeris. lanceã autem proieci ex manu.
At ego Regem contra ueni equis. (mei miſertus eſt.
Et oſculatus ſum genua cõplexus. hic autẽ ſeruauit &
In currũ autem me ſtatuẽs duxit domũ lachrymãtem.
Certe me ualde multi adoriebantur fraxineis
Cupientes interficere: namq; irati erant ualde.
Sed ille eripuit. Iouis autem ueritus eſt iram
Hoſpitalis, qui maxime ægre fert mala opera.

Ibi ſeptem annos manſi ibidem. multas autem coëgi
Pecunias inter Aegyptios uiros, dederant enim oēs.
Sed cum iā octauus mihi rediens annus uenit,
Iam tunc Phœnix uenit uir fallacia ſciens
Veterator: qui iam multa mala hominibus fecerat:
Qui me perſuadens proprijs cogitationibus, ut iremus
In Phœniciam: ubi huius domus, & bona erant.
Ibi apud ipſum manſi perfectum in annum.
Sed quando iam menſesq́;, & dies perfecti ſunt
Iterū circumuoluentis anni, & ſupuenerunt tēpeſtates:
In Libyam me in naui miſit maritima
Fallacia conſultans, ut ei onus ducerem.
Illic autem me ut uenderet, & magnū preciū acciperet.
Hunc ſequebar in naue ſuſpicans neceſſitate.
Illa autem currebat Borea uento ſecundo bono
Per medium dextra Cretę. Iupiter aūt eis deliberabat
Sed qn̄ iā Cretā quidē liqmus: neq; aliqua alia (mortē.
Apparebat terrarum: ſed cœlum & mare.
Iam tum atram nubem ſtatuit Saturnius
Naue ſuper conuexa. obſcuratus eſt aūt pōtus ſub ipſa.
Iupiter autem crebro tonuit, & iniecit naui fulmen.
Hæc autem conuerſa eſt tota Iouis percuſſa fulmine.
Vapore autem impleta eſt. ceciderunt aūt ex naue oēs.
Hi autem cornicibus ſimiles circum nauem nigram
Fluentibus inferebantur. Deus autem abſtulit reditum.
At mihi Iupiter ipſe habenti licet dolores animo
Malum longum nauis nigræ proræ
In manibus poſuit, ut adhuc malum fugerem.
Hunc amplexus ferebar pernitioſis uentis
Nouem diebus ferebar. decima autem me nocte nigra

Troctes phœnix

Terrę Theſprotorum applicuit magna unda uerſans:
Tunc me Theſprotorum Rex accępit Phidon
Heros gratis. huius enim dilectus filius occurrens
Frigore & labore afflictum duxit in domum
Manu ſubleuans quoad iret ad ædes patris.
Circum autem me penulam, tunicamq; uelamina īduit.
Ibi de Vlyſſe ego audiui. ille enim dixit,
Hoſpitio ſuſcepiſſe, et dilexiſſe euntem in patriā terrā:
Et mihi res oſtendit quas coëgerat Vlyſſes,
Æsq; aurumq;, laboratiſſimumq́ ferrum,
Et in decimam progeniem alterum amplius alat.
Tot ei in domibus theſauri iacebant Regis.
Hunc in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu procera Iouis ſenſum audiret.
Quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum
Iandiu abſens, an manifeſtè, an occultè.
Iurauit autem coràm me ipſum libans in domo
Nauem deduxiſſe, & paratos eſſe ſocios,
Qui iam ipſum comitentur dilectam in patriā terram.
Sed me prius miſit. contigit enim ueniens nauis
Virorum Theſprotorum in Dulichium frumētariam.
Tunc hic me iuſſit mittere Regi Acaſto
Accuratè. his autem malum mentibus placuit conſiliū
De me, ut adhuc omnino caſus calamitatem ſubirem.
Sed quando puecta eſt à terra multū maritima nauis,
Statim doloſum diem mihi excogitabant;
Me quidem penula tunicaq́ uelaminibus exuerunt.
Circum autem me rallā aliā malā eiecērūt, & tunicā
Pertuſam, quæ & ipſe in oculis uideas.
Occidētales aūt Ithacę amœnę ad agros peruenerunt.

Ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
Fune bene torto arcte.ipſi autem abeuntes
Certatim ad littus maris cœnam ſumpſere.
At mihi uinculum quidem diſſoluerunt Dei ipſi
Facile:capiti autem rallam inuoluens
Leni temone deſcendens applicui mari
Pectus: poſtea autem manibus nauigaui ambabus
Natans.ualde autem cito exceſſi longè ab illis.
Tunc aſcendens ubi quercetum erat lætiſſimum ſyluæ
Iacebam ſtratus.illi autem ualde ſuſpirantes
Ibant. ſed non enim ipſis uiſum eſt melius eſſe
Inquirere ulterius.hi quidem iterum rediuerunt
Naui in concaua.me autem abſconderunt Dei ipſi
Facile,& me ſtabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis.adhuc enim mihi fatum uiuere.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumeus ſubulcus Eumæo reditus Vlyſſis nõ perſuadet.
O miſer hoſpitum.certè ualde animum commouiſti
Hæc ſingula dicens,quę iam tuliſti,& quæ uagatus es.
Sed hæc non apte puto,neq; mihi perſuadebis
Dicens ſuper Vlyſſem.quid te oportet talem hominem
Temere mentiri?ego autem certo ſcio & ipſe
Reditum mei Regis quòd infeſtus eſt omnibus Deis
Funditus ualde,qñ ipſum nõ in Troianis domuerunt
Vel amicorum in manibus, qm̃ bellum bene tractauit.
Quare ei ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui:
Ac etiam ſuo filio magna gloria creuiſſet in poſterum.
Nunc autem ipſum ſine gloria harpiæ dilaniarunt.
At ego apud ſues ſeparatus,neq; adciuitatem
Eo:niſi prudens Penelope
Ire iubeat,quando nuncium aliunde ueniat.

Sed hi quidem ſingula aſſidentes interrogant.
Et alij triſtantur diu abſente Rege;
Atq; alij lętantur uictum impune edentes.
Sed mihi non gratum eſt inquirere & interrogare
Ex quo me Aetolus uir decepit uerbo.
Qui uirum interficiens, multas per regiones errans
Venit meas ad ædes. ego autem ipſum amice habui.
Dixit autem eum inter Cretēſes apud Idomeū uidiſſe
Naues aptantem, quas ei fregerant procellæ;
Et dixit uenturum, uel in æſtatem, uel in autumnum,
Multas opes ducentem cum diuinis ſocijs.
Et tu ſenex multipaſſus poſtq̄ te ad me duxit fortuna,
Ne mihi mendacijs gratificare: neq; mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam:
Sed Iouem hoſpitalem ueritus teq́; ipſum miſeratus.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Vlyſſes ſubulco *Certe ualde aliquis tibi aīus in pectoribus īcredulus,*
Qualem neq; iurans induxi, neq; tibi perſuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus: & poſtea
Teſtes ambobus Dei, qui olympum habitant.
Siquidem redibit Rex tuus in hanc domum,
Induens lænamq́; tunicamq́; ueſtes mitte
Ad Dulichium ire quo mihi gratum eſt animo.
Si autem non uenerit Rex tuus, ut dico,
Famulis iube deijcere magna de petra,
Vt & alius pauper caueat decipere.
Hunc autem reſpōdens, allocutus eſt diuinus Subulcus.
Subulc' Vlyſſi *Hoſpes ſic mihi bona fama uirtusq́;*
Sit inter homines, ſimul nunc & in futurum,
Qui te in ſtabulum duxi, & xenia dedi.

Rurſus autem interficiam, dilectum'q; animum auferã.
Promptus autem poſtea Ioui Saturmo ſupplicabo.
Nunc autem hora cænę: ocyus mihi intus ſocij
Erunt, ut in tugurio dulcem præparemus cænam.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
De propinquo autem ſues'q; & uiri uenerunt Subulci:
Has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiẽdũ.
Clamor autem multus ortus eſt ſuum in harã eũtium.
At ſuis ſocijs iuſſit diuinus Subulcus.
Ducite ſuum optimam, ut hoſpiti ſacrificem
Peregrino. unà & ipſi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus patientes ſuum gratia hñtiũ dentes albos.
Alij autem noſtrum laborem impune edunt.
Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro.
Hi autem ſuem adduxerunt ualde pinguẽ quinquẽnẽ. Eumæ' hoſpiti ſacrificaturus ſuẽ mactat.
Hũc quidẽ poſtea poſuerũt in craticula. neq; Subulcus
Oblitus eſt ĩmortalium. mẽtibus enim utebatur bonis.
Sed hic incipiens capitis crines in ignem iecit
Albos habentis dentes ſuis, & pręcatus eſt omnes Deos,
Vt rediret Vlyſſes prudens ſuam domum.
Percuſſit ãt ĩ altũ tollẽs ſtipite querno quẽ liqt uemẽs.
Hunc aũt reliqt aía. hi aũt iugulauerũt & cõbuſſerũt.
Statim aũt ipſum diuiſerunt: cruda ãt poſuit Subulcus
Vndiq; incipiens à membris in pinguem pinguedinem,
Et partim quidem in ignem iecit miſcens farinæ flore.
Minutatim uero ſecauerũt alia, & circũ uerua fixerũt.
Aſſauerunt'q; rite, extraxerunt'q; omnia.
Poſuerunt autem in diſcis ſimul omnia. Subulcus uero
Surrexit diuidens. ualde enim mentibus æqua ſciebat.
Atq; quidẽ ſeptifariam omnia partitus eſt diuidens.

Partē quidem unā Nymphis, & Mercurio Maiæ filio
Poſuit ſupplicans, alias diſtribuit ſingulis
Dorſis autem Vlyſsem integris honorauit
Albos dētes habentis ſuis. lætificauit aūt animum Heri,
Et ipſum dicendo allocutus eſt prudens Vlyſses.
Vtinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri eſſes
Sicut mihi, ſiquidem talem exiſtentem bonis honoras.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt Eumæus ſubulcus
Comede fœlix hoſpitum, & delectare his,
Qualia adſunt. Deus aūt hoc quidē dabit, hoc āt ſinet
Quodcunq; ſuo animo uult. poteſt enim omnia.
Dixit, & primitias ſacrificauit Deis ſempiternis.
Libans autem nigrum uinum, Vlyſſi urbiū deſtructori
In manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuū iuxta latus.
Mesaulius. Cibum autem ipſis diſtribuit Meſaulius quē Subulcus
Ipſe poſſederat ſolus abſente domino,
Seorſum à domina & Laërte ſene.
Ipſum apud Taphios emerat de ſuo.
Hi aūt in cibos paratos præiacentes manus extēdebāt.
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt:
Cibū quidē ab ipſis abſtulit Meſaulius. hi aūt in cubile
Cibo, & carnibus ſaturati iuerunt.
Nox autem uenit mala obſcura. pluit autem Iupiter
Tota nocte. at ſpirabat Zephyrus magnus ſemp aquo
Hos aūt Vlyſses allocutus eſt bubulcum tentans: (ſus.
Si quō ab eo exutā ibi lænā pberet, uel aliquē ſociorū
Vlyſſes anſam qrit cōmode petēdi lænam. Alium moueret ſiquidem ſui curam gerebat ualde.
Audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij
Me iactando aliquod uerbum dicā. uinum enim iubet
Stultum, quod impellit ſapientem etiam ualde, cantare

Et leniter ridere, & ſaltare agit:
Et aliquod uerbum præfari quod non dictum melius.
Sed poſtquā primū garrulus eſſe cœpi, nō diſſimulabo.
Vtinam ſic pubeſcerem, uiſq; mihi firma eſſet,
Sicut quando ſub Troia inſidias duximus parantes.
Duces erant Vlyſſes, & Atrides Menelaus,
Cum his unà tertius dux fui ego. ipſi enim iuſſerant.
Sed quando iuimus ad urbem, altumq; murum,
Nos quidem circa urbem in uirgultis denſis
Inter calamos & paludem ſub armis cadentes,
Iacuimus. nox autem aduenit mala Borea incidente
Brumalis at poſtea nix facta eſt ueluti pruina
Frigida, & ſcutis circumuertebatur cryſtallus.
Tunc alij omnes ueſtes habebant & tunicas:
Dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros.
At ego ueſtem quidem diſcedens ſocijs reliqui
Stultè, quoniam non putabam tantum frigus futurum.
Sed ſequebar ſcutum ſolum habens, & ueſtem nitidam.
Sed qn̄ iā extrema pars noctis erat: trāſ āt aſtra ierāt.
Et tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè exiſtentem
Cubito pungens. hic autem promptè audiuit.
Nobilis Laërtiade prudens Vlyſſes,
Non adhuc cum uiuis ero; ſed me hyems
Interficiet. nō. n. hēo lænam apud me, decæpit fortuna
Vna cū tunica cū ſim. nūc aūt nō āplius remedia adſūt.
Sic dixi. hic aūt poſtea mentem tenuit hanc in animo.
Solus ille erat ad conſultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili uoce ad uerbum dixit.
Sile nunc ne quis te Achiuorum alius audiat.
Dixit, & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum.

Audite amici diuinus mihi in ſomnis aſtitit Deus ſomni.
Nam à nauibus longè uenimus. ſed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorũ,
An plures ad naues iubeat uenire.
Sic dixit. motus eſt ãt poſtea Thoas Adræmonis filius
Subito: à ſe autem lænam iecit purpuream.
Perrexit ire ad naues. ego autem in ueſte illa
Iacui libẽter. illuxit autẽ aureumthronũ hñs Aurora.
Vtinam nunc pubeſcerem uis'q; mihi firma eſſet,
Daret aliquis lænam in ſtabulis Subulcorum
Aeque amicitia ac reuerentia uiri boni.
Nũc ãt me inhonorant malas circa corpus ueſtes hñtẽ.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Eumæ' Vlyſſi *O ſenex. laus quidẽ tibi magna quam dixiſti.*
Neq; amplius citra decorũ uerbum inutile dixiſti.
Ideo neque ueſte indigebis, neq; alia re,
Quam conueniat ſupplici miſero obuiam uenienti.
Nunc, at mane tuis te ueſtibus amicies:
Non enim multæ lænæ mutatoriæ'q; tunicæ
Hic ad induendum. una autem ſola uiro ſingulo.
At poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
Ipſe tibi lænam'q; tunicam'q; ueſtes dabit;
Mittet & quo te cor animus'q; iubet.
Sic dicens ſurrexit. poſuit autem ei ignem propè
Lectum: in'q; caprarum & ouium pelles iniecit,
Paratur ſtratum Vlyſſi. *Vbi Vlyſſes dormiebat: inſuper lænam iniecit ipſi*
Denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria
Cum ſe indueret, qñ aliqua hyems terribilis orta eſſet.
Sic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit. apud ipſum
Viri dormierunt iuuenes, neq; Subulco

Placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire.
Sed hic extra iens armabatur, lætabatur aũt Vlyſſes
Quòd ei cenſus curæ erat longè exiſtens.
Primũ quidẽ enſem acutũ circũ fortes poſuit humeros.
Circum aũt lænam induit expellẽtẽuẽtũ ualde dẽſam:
Ac pellem accepit capræ benenutritæ magnæ.
Accepit aũt acutã lãceã cõtra canes adiutricẽ et uiros.
Perrexit autem ire dormiturus, ubi ſues
Petra ſub concaua dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ARGVMENTVM. O. HOMERI COMPOSITIONIS.

Telemacho Minerua in ſomnis aſſiſtens in Ithacam redire hortatur. hic dona a' Menelao accipiens mittitur, & ingreſſurus in nauim Theoclymenon quendam argiuum vatem recipit propter cædẽ fugientẽ. Et Eumæus Vlyſſi narrat vti Phœnices ipſum prædam facientes ex Syria inſula, vendiderunt Laertæ. Et Telemachi nauis deducitur in Ithacam: & cum hanc in ciuitatem remiſiſſet, ipſe ad Eumæum pergit.

Omicrõ, appulit ad Ithacã Vlyſſides ex Lacædæmone.

IN LATAM *Lacedæmona*
Pallas Minerua
Acceſſit ad Vlyſſis magnanimi
illuſtrem filium
De reditu admonitura, & ſuaſu-
ra ut redeat:
Inuenit aũt Telemachum & Neſtoris inclytum filiũ
Dormientem in ueſtibulo domus Menelai illuſtris:
Certe Neſtoridem molli domitum ſomno.
Telemachum aũt non ſomnus tenebat dulcis: ſed in aĩo
Noctem per ſolitariam curas patris congregabat.
Propè ãt ſtãs allocuta eſt glaucos oculos hñs Minerua.
Telemache non amplius bene domibus diu aberras.
Poſſeſſionesq; relinquens uirosq; in tuis domibus
Sic ſuperbos ne omnia comedant
Poſſeſſiones diuidẽtes. tu aũt inanem uiam uenies.
Sed moue citiſſime, uoce bonum Menelaum
Mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
Iam enim paterq; fratresq; iubent
Eurymacho nubere. hic enim ſuperat omnes
Procos donis, & auget dotes.
Ne te inuito ex domibus res efferatur.
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris.
Illius uult domum augere, quicunq; duxerit.
Filiorum autem priorum, & mariti dilecti

Minerua Telemachũ inſõnis hortat, vt Ithacam redeat.

Non

Non amplius recordatur mortui, neq; inquirit.
Sed tu ueniens ipſi committes ſingula,
Famularum, quæ optima uidebitur eſſe,
Quouſq; oſtendant Dei uenerabilem uxorem.
Aliud autem tibi uerbum dico: tu uero repone animo,
Procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
In freto, Ithacęq; Samiq; pulueruleutæ
Cupientes occidere ante, q̄ in patriam terram uenias,
Sed hęc non puto, ante & aliquem terra detinebit
Virorum procorum qui uictum comedunt.
Sed longè ab inſulis impelle benefabricatam nauem.
Nocte autē ſimul nauiga. mittet autē tibi uētū à tergo
Immortalium quicunq; te cuſtoditq; liberatq;.
At ut primum littus Ithacæ perueneris,
Nauem quidem in ciuitatem impelle, & omnes ſocios:
Ipſe autem primum Subulcum inuade,
Qui ſuum cuſtos, ſimul autem tibi humana ſcit.
Illic autem dormi. hunc autem mitte urbem intra,
Nuncium dicentem caſtæ Penelopæ,
Quia ei ſaluus es, & ex Pylo ueniſti.
Hæc quidem ſic fata abiuit ad longum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitauit
Calce pede mouens, & ad ipſum uerbum dixit.
Surge Neſtoride Piſiſtrate unius unguis equos
Iunge currui ducens, ut eamus uiam. Telemachus Piſiſtrato.
Hunc autem Neſtorides Piſiſtratus contra allocutus eſt.
Telemache, nondum eſt feſtinantes uia
Noctē p tenebroſam impellere: cito āt aderit Aurora. Piſiſtratus Telēacho.
Sed mane quouſq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus:

Et uerbis mitibus alloquens remittat.
Huius enim hoſpes recordatur dies omnes
Viri hoſpitalis, qui amicitiam præbeat.
Sic fatus. ſtatim autem aureæſedis uenit Aurora.
Depropę autem ipſos uoce bonus Menelaus
Surgens ex lecto Helenam apud pulchricomam.
Hunc aũt poſtq̃ igitur cognouit Vlyſſis dilectus filius
Teleāch'Menelao. Feſtinans, chitonem circum corpus ſplendidam
Induit; & magnum pallium in fortes iecit humeros
Heros. iuit autem foras. aſtans autem allocutus eſt
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
Atride Menelaë diuine princeps populorum,
Iam nunc me remitte dilectum in patriam terram:
Iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem reſpondit poſtea uoce bonus Menelaus,
Telemache non te ego multum tempus hic detinebo
Menelaus Telemacho. Cupientem reditus: iraſcor autem & alij
Viro hoſpitali, qui eximiè quidem diligit,
Eximiè autem odit. meliora autem decentia omnia
Hoſpitē iuitũ detinerẽ inhumanum eſt. Aequale malum eſt, qui & nolentem redire
Hoſpitem impellit. & qui ruentem detinet.
Oportet hoſpitẽ pñtem diligere, uolentẽ aũt, dimittere.
Sed mane donec dona ferens in ſedes ponam
Pulchras: tu aũt oculis uidebis. dicam aũt mulieribus
Cænam in domibus ut faciant ſufficienter intus exñtiũ:
Vtrinq; gloriaq́; & ſplendor, & utilitas
Cænatos ire multam in infinitam terram.
Si autem uis diuertere in Græciam & mediũ Argos,
Vt ipſe ſequar; ſubiungam autem equos.
Vrbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos

Fruſtra remittet: dabit autem aliquid unum ferri,
Vel aliquem tripodem bene æratorum, uel lebetem;
Vel duos mulos, uel aureum poculum.
Hũc aũt rurſus Telemachus *prudẽs cõtra allocutus eſt.* Telēmach' Menelao.
Atride Menelaë *diuine princeps populorum;*
Volo iam redire ad noſtra: non enim à tergo
Cuſtodem diſcedens reliqui in rebus meis,
Ne patrem diuinum quęrens ipſe peream:
Certe mihi ex domibus depoſitum bonum pereat.
At poſtquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus:
Statim ſuæ uxori & famulis iuſſit,
Cęnam in domibus pparare ſufficienter intus exñtiũ.
Propè autem ipſum uenit Boëthides Eteoneus
Exſurgens ex lecto, qm nõ multũ habitabat lõgè ab ipſo:
Hunc aũt ignẽ accendere iuſſit uoce bonus Menelaus,
Aſſareq; carnes. hic autem non neglexit audiens.
Ipſe autem in thalamum deſcendit redolentem
Nõ ſolus, ſimul cũ ipſo Helena *ibat, &* Megapēthes.
Sed quando iam peruenerunt ubi ei depoſita iacebant:
Atrides *quidem poſtea poculum accepit rotundum.*
Filium autem crateram portare Megapenthẽ *iuſſit*
Argenteam. Helena *autem aſtitit arcis,*
Vbi erant ueſtes totæ uariatæ, quas laborauerat ipſa.
Harũ unam eleuãs Helena *portabat diuina mulierũ,*
Quæ pulcherrima erat tarſiatis & maxima:
Stella ãt tanq̃ reſplendebat: iacebat aũt ultima aliarũ.
Perrexerũt aũt ire ulterius p domũ quouſq; puenerũt
Telemachum. *hũc aũt allocutus eſt flauus* Menelaus.
Telemache *certe reditum ut mentibus tuis cogitas,*
Sic tibi Iupiter *perficiat perſonans maritus* Iunonis:

Donorum aũt quęcunq; in mea domo depoſita iacent,
Dabo quod optimum & honoratiſſimum eſt.
Dabo tibi crateram fabricatam:argentea autem
Eſt tota:auro autem in labra perfecta ſunt.
Opus autem Vulcani:præbuit autem illuſtris heros
Sidoniorum Rex,quando ſua domus cooperuit
Illic me redeuntem.tibi autem uolo hoc præbere.
Sic dicens in manibus poſuit crateram rotundam
Heros Atrides.hic autem crateram lucidam
Menelai donum. *Poſuit illic coràm portans fortis Megapenthes*
Argenteam.Helena autem aſtitit pulchrigenas
Veſtem hñs in manibus,uerbum'q; dixit, & denoĩauit.
Donum tibi & ego fili dilecte hoc do, (rũtp̃s,
Memoriã Helenæ manuũ multũdeſyderatarũ i nuptia
Helena Telēachũ xeniis donat. *Tuæ uxori portare.interim aũt dilectum apud matrẽ*
Iaceat in domo.tu autem mihi gaudens abi
Domum beneædificatum, & tuam in patriam terram.
Sic dicens in manibus poſuit.hic aũt ſuſcepit gaudens:
Et hæc quidem in tabulata poſuit Piſiſtratus heros
Suſcipiens,& omnia ſuo admiratus eſt animo.
Hos aũt duxit ad domum capite flauus Menelaus.
Sederunt autem poſtea in ſedibus'q; thronis'q;.
Lauacra autem famula gutturnio infudit ferens
Pulchro aureo ſuper argenteo lebete
Lauare:apud autem politam extendit menſam.
Panem autem honeſta famula appoſuit ferens,
Cibos multos imponens,gratificans præſentibus.
Apud aũt Boëthœdes carnes ĩcidebat,& diſtribuebat
Miniſtrabat aũt filius Menelai inclyti. (partes:
Hi autem in cibos paratos præiacẽtes manus mittebãt.

At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt:
Et tunc Telemachus, & Neſtoris illuſtris filius
Equos iunxerunt ſupraq; currus uarios iuerunt.
Extra āt impulerunt ueſtibulũ et porticũ ualdeſonātē.
Cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra
Aurea in patera ut ſacrificantes irent.
Statuit autem equos ante: circũſpectus aũt locutus eſt.
Gaudete o' iuuenes, & Neſtori paſtori populorum
Dicite. certè enim mihi pater tanquam mitis erat,
Quouſq; in Troia pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus eſt.
Et ualde illi generoſe ſicut dicis
Omnia hæc euntes narrabimus. utinam enim ego ſic
Rediens ad Ithacam Vlyſſem in domo
Dicerem, ut ad te conſequens amicitiam omnem
Venio. at duco depoſita multa, & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis
Aquila album anſerem ferens unguibus magnum
Domeſticum è ſtabulo. hi autem clamantes ſequebātur
Viri & mulieres. hæc autem ipſos propè ueniens
Dextra iuit ante equos. hi autem uidentes
Læti ſunt: & oĩbus in mentibus animus lætatus eſt.
His autem Neſtorides Piſiſtratus incæpit ſermonem.
Cõſydera iam Menelaë generoſe princeps populorũ,
Si nobis hoc oſtendit Deus monſtrum, an tibi ipſi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicoſus Menelaus,
Quomodo ei ſecundũ decẽs reſpõderet conſyderans.
Huic āt Helena extẽſis ueſtibus p̄uenıẽs dixit uerbum.
Audite me. at ego uaticinabor ſicut in animo

Auguriũ aquilæ aduolantis.

Immortales iaciunt, ſicut perficı̄ puto.
Helena Sicut hæc anſerem rapuit nutritum in domo
iterp̄tat Veniens ex monte ubi ei generatioq́; partúsq́;.
auguriū Sic Vlyſſes mala multa paſſus, & multa errans,
Domum redibit, & puniet uel & iam
Domi. at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rurſus Telemachus prudens cōtra dixit.
Sic nunc Iupiter faciat ualdeſonans maritus Iunonis.
Ideo tibi & illic Deo tanquam ſupplicarem.
Dixit, & in eq̄s flagellum iecit. hi aūt ualde celeriter
Ruerunt in campum per urbem prompti.
Telēa- Hi autem toto die feſtinabant iugum utrinq; habentes.
chus p- Occidit autem Sol, obſcurateq; ſuntq́; omnes uiæ.
ficiſcit In Pheram autem peruenerunt Dioclei ad domum
a Mene Filij Orſilochi, quem Alpheus genuit filium.
lao. Illic nocte dormierūt. hic autem his hoſpitalia poſuit.
Quando autem matutina apparuit roſea Aurora,
Equosq́; iunxerunt, ſuper currus uarios aſcenderunt.
Extra autem impulerūt ueſtibulū & porticū reſonātē.
Verberauit autem impellere: hi aūt nō inuiti uolabāt:
Statim autem poſtea uenerunt Pyli altam ciuitatem.
Et tunc Telemachus allocutus eſt Neſtoris filium.
Neſtoride quomodo mihi promittens perficies
Verbum meum? hospites autem omnino dicimur eſſe
Ex patrum amicitia. at & coætanei ſumus.
Hæc autem uia & magis concordia ſeparabit:
Ne me extra duc nauem generoſe: ſed relinque illic.
Ne me ſenex inuitum detineat ſua in domo.
Cupiens diligere me autem opus cito ire.
Sic dixit. Neſtorides ſuo conſultauit animo:

Quomodo ei ſecundum decens promittens perficeret.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe.
Vertit equos in nauem uelocem, & littus maris.
Naui autẽ in puppi diſcooperuit pulcherrima dona;
Veſtem, aurumq́;, quæ ei Menelaus dedit:
Et ipſum hortans uerba uelocia allocutus eſt.
Feſtinanter nunc aſcende, iubeq́; omnes ſocios — Diſce-
Ante me domum ire, nunciareq́; ſeni. — dũt a'ſe
Bene enim ego hos ſcio in mente & in animo, — Teleã-chus &
Qualis illius animus immenſus, neq; te dimittet. — Piſiſtra-
Sed ipſe uocans huc uenire faciet: neq; te dico — tus.
Retro ire uacuum. ualde enim iraſcetur tamen.
Sic uociferans impulit pulchrorumcrinium equos
Retro Pyliorũ in ciuitate. uelociter ãt domos ꝑuenit.
Telemachus autem ſocijs concitans iuſſit. — Teleã-chus ſo-
Parate arma ſocij naui nigræ: — ciis.
Ipſiq́; aſcendamus ut tranſeamus uiam.
Sic dixit. hi aũt igitur hũc ualde q̃dẽ audiuerũt & obe-
Statim aũt ĩgreſſi ſunt: & ĩ ſedibus ſederũt. (diuerũt.
Certè hic quidẽ hęc laborabat. ſupplicabatq́; Mineruę,
Nauem apud puppim. deprope autem ei uenit uir — Theo-
Peregrinus fugiens ex Argo uirum interficiens — clyme-
Vates. at genere Melampodis proles erat: — nus va-tes ad te
Qui antea quidẽ quõdã habitabat Pylo in matre ouiũ — lẽachi
Diues Pylijs ualde egregie domos habitans. — nauẽ cõ
Iam tunc alium populum peruenit patriam fugiens, — fugiens,
Neleumq́; magnanimum clariſſimum uiuentium:
Qui ſibi opes multas perfectum in annum.
Habuit ui. hic aũt interim quidem in domibus arcis
Vinculo in difficili ligatus eſt fortes dolores patiens

Gratia Nelei filiæ nocumentiq; grauis,
Quod ei in mentibus poſuit Dea grauis erynnis.
Sed hic qdẽ effugit mortẽ: & abegit boues ualde mu=
In Pylũ ex Phylace: & ſoluit opus indecens (giẽtes
Diuinum Neleum fratriq; uxorem
Duxit ad domos. hic autem aliorum iuit populum
Argos in equos nutriens. ibi enim ei fatatum erat
Habitare multis imperantem argiuis.
Ibi autem duxit uxorem, & altam poſuit domum.
Genuit autem Antiphatem & Mantium filios fortes.
Antiphates. Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum.
At Oicleus populum ſaluantem Amphiaraum,
Mãtius Oicleus Quem animo diligit Iupiterq; ægiochus & Apollo
Omni amicitia: neq; peruenit ſenectutis limen:
Amphiara'. Sed periit Thebis muliebrium gratia donorum.
Huius aũt filij generati ſunt Alcmaõ, Amphilochusq;.
Alcmaõ Amphilochus. Mantius iterum genuit Polyphideumq;, Clitumq;.
Sed certe Clitum aureæ ſedis rapuit Aurora
Polyphideus & Clitus. Pulchritudinis gratia, ut immortalibus intereſſet.
At magnanimum Polyphideum uatem Apollo
Poſuit hoīum ualde optimũ, poſtq̃ mortuus ẽ Amphia
Qui Rhypereſiam habitabat patri iratus. (raus,
Illic hic habitans uaticinabatur omnibus hominibus.
Huius quidẽ filius aduenit. Theoclymenus aũt nomen
Theoclymenus. Qui Telemachũ ꝓpè ſtetit. hũc ãt inuenit (erat.
Sacrificãtem, ſupplicãtemq; uelocẽ apud nauẽ nigrã:
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
O' amice, quoniam te ſacrificantem inuenio hoc in loco,
Supplico per ſacrificia, & dæmonis, & poſtea
Tuum ipſius caput, & ſocios qui te ſequuntur;

Dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
Quis? unde es uirorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?
Hunc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
Tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam.
Ex Ithaca genere ſum. pater autem mihi eſt Vlyſſes
Si qñ erat: nunc autem iam corruptus eſt graui morte.
Propterea nunc ſociosq; capiens, & nauem nigram
Veni interrogaturus patre diu abeunte.
Hũc autem rurſus allocutus eſt Theoclymenus diuinus. Theoclymenus orat opem.
Sic tibi & ego ex patria uirum interficiens
Contribulum. multi autem fratresq; ſocijq;
Argos in equos paſcẽs. ualde autem dñantur Achiui:
Horum fugiens mortem, & parcam nigram
Fugio: quoniam mihi parca inter homines errare.
Sed me naue inſedere fac, poſtq̃ te fugiens ſupplicaui,
Ne me interficiant. perſequi enim puto.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt. Telẽachus ſuſcipit ĩ nauem Theoclymenum.
Non quidem iam uolentem expellam naui æquali.
Sed ſequere. at illic diligeris quali habemus.
Sic loquens ei ſuſcepit æream lanceam:
Et hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis.
At autem & ipſe nauem aſcendit per mare euntem:
In puppi autem poſtea ſedit: apud autem ſe ipſum
Sedere fecit Theoclymenum. hi aũt funes ſoluerunt.
Telemachus autem ſocijs exhortans iuſſit
Arma tangere hi autem ruenter obediuerunt.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt erigentes. de autem funibus ligauerunt.
Traxerunt uela alba bene uerſis loris.
His autem concitantem uentum mittit cæſia Minerua

Latum ſonantem per aërem ut uelociſſime
Nauis perficeret currens maris ſalſam aquam.
Occidit autem Sol, obſcurati ſuntq; omnes uiæ:
Hæc Pheras inijcit feſtinans Iouis uento
Et apud Elidam diuinam, ubi dominantur Epij.
Hinc autem rurſus inſulis præmiſit acutis,
Ruens ſi mortem fugiat, an caperetur.
Hi aũt rurſus in ſtabulo Vlyſſes & diuinus Subulcus
Poetare dit ad Vlyſſẽ. Cœnabant. apud autem ipſos cœnabant uiri alij.
At poſtquam potus & cibi amorem eiecerunt:
His Vlyſſes dixit Subulcum tentans.
Si ipſum adhuc accuratè diligit, manereq; iubeat
Illic in ſtabulo: an hortetur ad ciuitatem.
Eumæi & Vlyſſis colloquiũ. Audi nunc Eumæe, & alij omnes ſocij,
Mane ad ciuitatem cupio ire
Mendicans, ut non te uexem & ſocios:
Sed me bene mone, & ſimul ductorem bonum præbe
Qui me illuc ducat: in autem ciuitatem ipſe neceſſitate
Errabo, ſiqui poculum & panem porrigat.
Et iens ad domos Vlyſſis diuini
Nuncium dicam prudenti Penelopæ:
Et procis ſuperbis miſcebor
Si mihi cœnam dent cibos infinitos habentes.
Statim benefaciam inter ipſos quicquid uolent.
At enim tibi dico tu autem componere, & me audi
Mercurij uoluntate internuncij omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet.
Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius:
Ignemq; bene cumulare, perq; ligna autem ſcindere,
Diuidereq;, & aſſare, & uinum fundere:

Qualia bonis faciunt peiores.
Hunc aũt ualde iratus allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Hei mihi hoſpes cur in mentibus hoc conſilium
Fuit. certe omnino cupis illic perire,
Si iam procorum uis ingredi multitudinem:
Quorum iniuriaq́; uisq́; ad ſydereum cœlum uadit.
Non tales ſunt miniſtri illorum:
Sed iuuenes lænas bene induti & chitonas:
Semper autem formoſi capite & ualde uultu,
Qui ipſis adminiſtrant. benepolitæ autem menſæ
Pane & carnibus & uino oneratæ ſunt.
Sed mane. non enim aliquis te dolet præſente,
Neq; ego, neq; aliquis alius ſociorum qui mihi ſunt.
At poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius
Ille te lænamq́; chitonamq́; ueſtes induet.
Mittet autem quo te cor animusq́; iubet.
Huic aũt reſpõdit poſtea multipatiens diuinus Vlyſſes.
Vtinam ſic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi: q̃ me ceſſaſti errore & ærumna graui.
Errore autem non eſt peius aliud hominibus.
Sed gratia pernitioſi uentris mala conſilia habent
Viri: quorũ aliquẽ iuenit error et nocumẽtũ & dolor.
Nunc autem quoniam detines manere me illum iubes,
Dic age mihi circa matrem Vlyſſis diuini — Vlyſſes q̃rit de matre & patre Laerte.
Patrisq́; quem reliquit iens in ſenectutis limine,
Sicubi adhuc uiuunt ſub ſplendore Solis;
An iam mortui ſunt, & in inferni domibus.
Hũc autem rurſus allocutus eſt Subulcus pricæps uirorũ.
Tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam.
Laërtes quidem adhuc uiuit: Ioui aũt ſupplicat ſemp̃

Animum à membris corrumpi ſuis in domibus.
Terribiliter enim filio dolet profectò.
Virgine nuptaq́; uxore prudente, quæ ipſum maxime
Triſtitia affecit corrupta, & in cruda ſenectute poſuit,
Quæ dolore ſui filij corrupta eſt glorioſi
Triſti morte. ſic non moriatur quicunq;
Hic habitans amicus ſit & amica faciat:
Quandiu quidem igitur illa erat dolens tamen,
Tandiu aliquid mihi dilectum ſcrutari & i͂terrogare:
Quoniã me ipſa nutriuit, ſimul pariens extenſa ueſte.
Filia potens quam poſtremam peperit filiorum:
Hac ſimul nutritus ſum paulo ãt me minus honorabat.
At poſtquã pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
Hãc quidẽ poſtea ĩ Samũ dederũt, & infinita accepunt.
At me lænamq́; chitonemq́; ueſtes illa
Pulchras ualde circũĩduẽs, pedibus ãt calciamẽta dãs
Ad agrum præmiſit. diligebat autẽ me corde magis.
Nunc autem iam horum indigeo: ſed mihi ipſi
Opus augent beati Dei cui in maneo.
Ex his autem comedi bibiq́;, & uerecundis dedi.
Ex autem domina non dulce eſt audire,
Neq; uerbum, neq; opus: quoniam malũ incidit domui
Viri ſuperbi. ualde autem famuli indigent
Contra dominam dicere, & ſingula interrogare,
Et comedere bibereq́;. poſtea autem & portare
Ad agrum qualia animum ſemper famulis lætificant.
Hũc aũt reſpõdens, allocutus eſt multum tolerãs Vlyſſes.
Vlyſſes q̃rit ex Eumeo cõdõnẽ gñis ei⁹ — Papæ ſic paruulus exiſtens Eumæe ſubulce
Multum ab erraſti tua patria & parentibus.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.

An deſtructa eſt ciuitas uirorum lata uijs,
Qua inhabitabat pater, & ueneranda mater.
Ante ſolum poſitum apud oues, uel apud boues
Viri inimici nauibus acceperunt & tranſtulerunt
Huius uiri ad domos. hic autem dignum preciũ dedit.
Hunc aũt rurſus allocutus eſt Subulcus princeps uirorũ.
Hoſpes quoniam iam hæc me interrogas & inquiris:
Silentio nunc audi: & delectare bibeq́; uinum
Sedens. hæ autem noctes magnę: eſt quidem dormire.
Eſt autem delectantibus audire: neq; te oportet
Ante horam dormire: dolor & multus ſomnus.
Horum autem aliorum quencunq; cor & aĩus iubet
Dormiat exiens. ſimul autem Aurora apparente
Cænatus ſimul ſues heriles ſequatur.
Nos autem in ſtabulo bibentesq́; comedentesq́;
Doloribus adinuicem delectemur triſtibus
Recordantes: inter etenim dolores delectatur uir
Quicũq; iam ualde multa paſſus eſt, & multa errauit.
Hoc autem tibi dico, quod me interrogas & inquiris.
Inſula quædam Syria uocatur ſicubi audis
Ortygia deſuper ubi mutationes Solis.
Non multa ualde tantum: ſed bona quidem
Fertilis boum, fertilis ouiũ, uino plena, multa frumenti:
Fames aũt nunquã populum inuenit: neq; aliquis alius
Morbus odioſus eſt in miſeris hominibus.
Sed quando ſeneſcunt in ciuitate generationes hoĩum
Veniens argenteiarcus Apollo Diana cum
Suis illuſtribus ſagittis contrauemens interficit.
Illic duæ ciuitates, diuiſim autẽ ipſis omnia diuiſa ſunt.
His autem ambabus pater meus imperauit

Cteſius Ormenides ſimilis immortalibus.
Illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
Ingenioſi infinitos ducentes ludos naue nigra,
Fuit autem patris mei mulier Phœniſſa in domo
Pulchráq; magnáq;, & ſplendida opera ſciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt
Lauantem quidam primum mixtus eſt concaua in naui
Lecto & amicitia, quę mentes decipiunt
Libidinoſis mulieribus. etſi bene operans ſit.
Interrogabat autem poſtea. quę eſſet & unde ueniret.
Hæc autem ualde ſtatim patris dixit altam domum.
Ex quidem Sidone multæris glorior eſſe:
Filia autem ſum Arybantis ego abunde diuitis.
Sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
Ex agro uenientem tranſtulerunt aũt me huc ducẽtes
Huius autẽ uiri ad domos. hic aũt dignũ pretiũ dedit.
Hanc autem rurſus allocutus eſt uir, q mixtus erat clàm.
Certè nunc iterum rurſus ſimul nos domum ſequere,
Vt uideas patris & matris altam domum:
Ipſosq; certè enim adhuc ſunt, & diuites uocantur.
Hunc aũt rurſus allocuta eſt mulier, & reſpõdit uerbo.
Sit & hoc, ſi mihi uelitis nautæ
Iuramento fidem dare innocuam abducere.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt ſicut iuſſit.
At poſtquã iurauerúntq; perfecerúntq; iuramentum:
His rurſus quædam dixit mulier, & reſpondit uerbo.
Silentio nunc. nequis me alloquatur uerbis
Veſtrorum ſociorum obuians uel in uia,
Vel in fonte, ne quis ad domum ſeni
Veniens dicat. hic autem intelligens liget
Vinculo in difficili. nobis autem conſultabit mortem.

Sed habete in mẽte uerbũ: feſtinate ãt emptionẽ uiati-
Sed qñ iam nauis plena uictu fuerit, (corum.
Nuncius mihi poſtea uelociter ad domos ueniat:
Portabo enim & aurũ quodcunq; ſub manus uenerit.
Et autem aliud onus ego uolens dabo.
Filium enim uiri ſui in domibus nutrio
Aſtutum iam talem ſimul currentem foras:
Hunc ducam in naui. hic uobis infinitum pretium
Inueniet quocunq; tranſibitis ad diuerſilingues hoĩes.
Hæc quidem ſic fata abiuit ad domos pulchras,
Hi autem per annum totum apud nos manentes
In naui concaua, uiaticum multum lucrabantur.
Sed quando iam concaua nauis grauata erat, his redire
Et tunc nuncium miſerunt qui nunciaret mulieri.
Venit autem uir multiſciens mei ad domos patris
Auream coronam hñs: poſt aũt electris impedita erat.
Hanc quidem in domo famulæ & honeſta mater
Manibus tractabant, & oculis uidebant
Precium promittentes. hic autem huic innuit tacitè.
Certe hic innuens concauam in nauem iuit,
Hæc aũt me manu capiens domibus eduxit foras:
Inuenit aũt in ueſtibulo partim pocula, partim mẽſas
Virorum conuiuarum, qui mei patrem gubernabant.
Hi quidem in concionẽ proceſſerunt populiq́; cœtum.
Hæc autem ſtatim tria pocula abſcondens in ſinu
Exportauit. at ego ſequebar ſtultitijs.
Occidit autem Sol, obſcuratæ ſuntq́; omnes uię.
Nos aũt in portum iclytum uenimus celeriter euntes,
Vbi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
Hi quidẽ poſtea aſcendẽtes nauigabant humidas uias
Nos aſcendere facientes: Iupiter autem uentum ĩmiſit.

Sex diebus quidẽ ſimul nauigauimus noćteq́; & die.
Sed quando ſeptimum diẽ Iupiter impoſuit Saturnius;
Hãc q̃dẽ poſtea mulierẽ ĩterfecit Diana ſagittis gaudẽs.
Sentina autem in ſonuit cadens, ſicut marina auis:
Et hanc quidem focis, & piſcibus eſcam fieri
Eiecerunt. at ego relictus ſum dolens animo.
Hos autem Ithacæ admouit portans uẽtusq́; & aqua:
Vbi me Laërtes emit rebus ſuis.
Sic hanc terram ego uidi oculis.
Huic autem rurſus Iouenatus Vlyſſes reſpondit uerbo.
Vlyſſes Eumeo *Eumæ certe ualde iam mihi in mentibus aĩum mouiſti,*
Hæc ſingula dicẽs quoſcunq; iã paſſus es dolores aĩo.
Sed certe tibi quidem apud & malum bonum poſuit
Iupiter, qm̃ uiri domos perueniſti multa laborans.
Humanus; qui iam tibi præbet cibumq́; potumq́;
Decenter. degis autem bonam uitam. at ego
Multas hominum per ciuitates errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter ipſos dicebant.
Dormierunt autem non multum in tẽpus: ſed paululũ.
Statim enim Aurora uenit pulchræſedis. hi ãt in terra
Telemachi ſocij ſoluebant uela depoſuerunt aũt malũ.
Telemachus Ithacã redit. *Statim hanc in portum ante traxerunt remis.*
Extra autem anchoras iecerunt, funes aũt ligauerunt.
Extra autem & ipſi iuerunt in littore maris:
Cœnamq́; parabant: miſcebantq́; nigrum uinum.
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt,
His autem Telemachus prudens incepit ſermonibus.
Vos quidem nunc ad ciuitatem impellite nauem nigrã:
At ego ad agrum ibo, & ad paſtores.
Veſpertinus autem, uidens mea opera diſcedam.

Mane

Mane autem uobis itinericum apponam
Conuiuium bonum carnium'q; & uim dulcis potus.
Hũc autem rurſus allocutus eſt Theoclymenus diuinus.
Quo enim ego dilecte fili ibo? cuius domos perueniã
Virorum qui aſperam Ithacam in dominantur?
An rectà tuam matrem, & tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus eſt.
Aliter quidem te ego, & noſtrum iubeo
Ire: non enim tibi hoſpitiorum deſyderium: ſed tibi ipſi
Peius: quoniam tibi ego quidem abero: neq; te mater
Videbit. non quidem enim frequenter procis in domo
Apparet: ſed ab his in tabulato telam texit.
Sed tibi alium uirum ſpeculor ad quem ibis
Eurymachum Polybij prudentis inclytum filium:
Quem nunc æqualiter Deo Ithacenſes inſpiciunt.
Etenim multum optimus uir promptus eſt maxime
Matrẽ meã ducereuxorẽ: & Vlyſſis honorẽ habere.
Sed hæc Iupiter ſcit olympius in æthere habitans:
Si & ipſis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic igitur ei dicenti uolauit dexter auis Aquilæ
Accipiter Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus auguriũ
Vellebat colũbã tenẽs: deorſum ãt pẽnas fundebat ad
In medio nauis'q;, & ipſius Telemachi. (terram:
Hunc autem Theoclymenus ſocijs longè uocans Theo
In eius accepit manu: uerbum'q; dixit, ac denominauit. clymen' vates
Telemache non ſine Deo uenit dexter auis.
Cognoui enim ipſum in contraria uidens auem exñtẽ.
Veſtro autem non eſt genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, ſed uos potentes ſemper.
Hunc aũt ſtatim, Telemachus prudens cõtra allocutus ẽ.

Vtinam enim hoc hoſpes uerbum perficiendum ſit.
Ideo cito agnoſces amicitiam'q; multa'q; dona
A' me: adeo ut aliquis te obuians beatum dicet.
Pyreus Dixit & Pyræum allocutus eſt fidum ſocium.
Theo " Pyræe Elitide, tu autem mihi præter alia maxime
clyme" Obediſti meorum ſociorũ, qui me Pylum inſecuti ſunt:
nũ ho" Et nunc mihi hunc hoſpitem ducens in domibus tuis
ſpitatur Decenter ama, & honora donec ueniam.
Hũc aũt rurſus Pyręus lãcea inclytus cõtra allocutus ẽ.
Telemache, ſi enim tu multo tempore hic manebis:
Hũc aũt ego ducam: xeniorũ aũt ei non deſyderiũ erit.
Sic dicens in nauem iuit. iuſſit autem ſocios
Ipſos aſcendere, atq; funes ſoluere.
Hi autem ſtatim aſcenderunt, & in ſedibus ſederunt.
Telẽa Telemachus aũt ſub pedibus ligauit pulchra calciamẽ
chus ad Accepit autem fortem lanceã claram acuto ære (ta:
Eumæũ Nauis à tabulatis. hi autem funes ſoluerunt:
diuertit Hi quidẽ impellẽtes nauigabãt ĩ ciuitatẽ, ſicut iuſſerat
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
Hũc aũt celeriter p̃eũtẽ pedes ferebãt, ut iret in ſtabulũ;
Vbi ei erant ſues ualde multę, quibus Subulcus
Bonus exiſtens dormiebat regibus humana ſciens.

ARGVMENTVM. Π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in ciui- tatẽ debens nunciare domini aduentum. Fit autem de- inceps Vlyſſis apud filium agnitio ſecũdum volũtatem Mineruæ. Et in inſidias Telemachi ordinatorũ in ciuĩ tatem reuerſio.

ODYSSEÆ. Π. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pi autem igitur Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

HI autem rurſus in ſtabulis Vlyſſes
& diuinus Subulcus
Parabant prandium ſimul Auro-
ra incendentes ignem:
Emiſeruntq; paſtores cum congre
gatis ſuibus.
Telemachum aũt circumblandiebãtur canes latrãtes,
Neq; latrabãt aduenientẽ. intellexit aũt diuus Vlyſſes
Adulantes canes, circumſonus uenit pedibus.
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus eſt.
Eumæe certe ualde aliquis ueniet huc ſocius,
Vel & cognitus alius, quoniam canes non latrant;
Sed circumblandiũtur: pedibus autem ſub ſonũ audio.
Nõdũ omne dictum erat uerbũ qñ eius dilectus filius
Stetit in ueſtibulis. ſtupefactus aũt irruit Subulcus.
Ex aũt eius manibus ceciderũt uaſa quibus laborabat
Miſcens nigrum uinum hic autem cõtra uenit Regem.
Oſculatus eſt ãt ipm capiteq; & ãbobus luminibus pul
Mãibusq; ãbabus tenera ãt ei excidit lachryma. (chris
Sicut autem pater ſuum filiũ amicè amans amplectitur Cõparatio.
Venientem ex longinqua terra decimo anno
Solũ unicũ in ſenectute genitũ quo ĩ dolores multos paſ
Sic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (ſus ẽ.
Totum oſculatus eſt, amplectẽs tanq̃ ex morte fugiẽtẽ.
Et lugens uerba uelocia allocutus eſt.

Eumæ' gratulatur Teleacho reditũ.

Veniſti Telemache dulce lumen: neq; te ego
Videre dicebam poſtquam iuiſti naui ad Pylum.
Sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
Delecter, inſpiciens nuper aliunde intra uenientem.
Nõ quidẽ.n. frequẽter ĩ agrũ uenis, neq; ad paſtores.
Sed peregrinaris. ſic enim placuit animo
Virorum procorũ prouidere pernitioſam multitudinẽ.
Hunc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
Erit ſic amice, tui enim cauſa huc ueni,
Vt te uideam oculis, & uerbum audiam.
Si mihi adhuc in domibus mater manet. an aliquis iã
Virorum alius duxit uxorem. Vlyſſis autem cubile
Priuatione in lectis malas araneas iaceat hñs.
Hũc autem rurſus allocutus ẽ Subulcus princeps uirorũ,
Et ualde illa manet patienti animo
Tuis in domibus: ærumnoſæ autem eam ſemper
Corrumpunt noctesq; & dies lachrymantem.
Sic uti p uociferans eius ſuſcepit æream lanceam.
At hic introiuit, & tranſiuit lapideum limen.
Huic autem ſedis adeunti pater ceſſit locum Vlyſſes.
Telemachus autem ex alterapte retinuit, clamauitq;.
Sede hoſpes, nos autem & alibi inueniemus ſedem
Stabulo in noſtro: adeſt aũt uir qui deponet.
Sic dixit. hic autem rurſus iens ſedit. huic aũt Subulcus
Fudit ſub uiridia uirgulta, & pellem deſuper:
Illic ſedit poſtea Vlyſſis dilectus filius.
His autem rurſus carniũ ſcutellas appoſuit Subulcus
Aſſatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
Panem autem feſtinanter cumulauit in caniſtris:
In autem poculo miſcebat dulce uinum.

Ipſe autem contra ſedit Vlyſſem diuinum.
Hi aũt in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt:
Iam tunc Telemachus allocutus eſt diuinum Subulcũ.
Papè, unde hoſpes hic uenit? quomodo ãt ipm̃ nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam ſe eſſe gloriebantur?
Non quidem enim ipſum pedeſtrẽ puto huc ueniſſe.
Huic aũt reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Nanq; ego tibi fili uera omnia dicam.
Ex Cretenſibus quidem genere gloriatur latis.
Dicit autem multas in hominum ciuitates diuertiſſe
Errans: ſic enim ipſi neuit hæc fortuna.
Nũc autem rurſus Theſprotorũ uirorũ ex naue fugiẽs
Venit meum ad ſtabulum. ego autem tibi præbebo,
Fac quomodo uis: ſupplex autem tibi dicit eſſe.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens allocutus eſt,
Eumæe certè hoc uerbum triſte dixiſti.
Quomodo enim iam hũc aduenam ego ſuſcipiã domi?
Ipſe quidem iuuenis ſum: & nõdũ manibus auſus ſum
Virum expellere: quando prior ſæuit.
Matri autem mihi bifariam animus in mẽtibus cogitat.
An illic apud me maneat & domum curet,
Lectum uenerans mariti populiq; famam.
An iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
Spondet in domibus uir, & plurima det.
Sed certè hunc hoſpitem, quoniam tuam uenit domum
Induam ipſum lænamq; chitonemq; ueſtes pulchras:
Dabo aũt enſem utrinq; acutũ, & pedibus calciamẽta.
Mittam autem quo ipſum cor animusq; iubet.
Si autem uis tu, accipe in ſtabulis detinens:

Telẽachus de hoſpite q̃rit, & pr̃em ñ cognoſcit.

Veſtes autem huc ego mittam, & panem omnem
Comedere. ſic non te conſumet & ſocios.
Illuc autem non ipſum ego ad procos ſinam
Ire: ualde enim iniuſtam iniuriam habent;
Ne ipſum conuicientur: mihi aũt dolor erit grauis.
Facere autem difficile quid inter plures exiſtentem
Virum & potentem: quoniam multo potentiores ſunt.
Hũc ãt rurſus allocutus ẽ multũtolerans diuus Vlyſſes.
Hoſpes Telemacho. O' amice, quoniam mihi & reſpondere fas eſt.
Certè ualde mei laceratũ eſt audientis dilectum cor;
Qualia dicitis procos iniuſta excogitaſſe
In domibus inuito te tali exiſtente.
Dic mihi an uoluntarius conſumeris? an te populi
Oderunt ſupra populum ſequentes Dei uocem?
An fratres accuſas quibus uir
Pugnantibus perſuaſit, etſi magna contẽtio moueretur.
Vtinam enim ego ſic iuuenis eſſem hoc in animo:
Vel filius ex Vlyſſe ſtrenuus: uel & ipſe
Veniret errans: adhuc enim & ſpei fatum
Statim poſtea à me caput incideret alienus uir:
Si non ego illis malum omnibus facerem
Iens in domum Laërtiade Vlyſſis.
Si aũt rurſus me multitudine interficerent ſolũ exñtem,
Vellem in meis interfectus domibus
Mori, quàm hęc ſemper indecentia opera uidere.
Amicosq́; quatientes famulasq́; mulieres,
Violentos indecenter in domibus pulchris:
Et uinum exhauſtum & cibum comedentes.
Vanè ſic imperfectum imperfecto in opere.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt.

Tibi enim ego hoſpes ualde uerè dicam.
Neq; mihi omnis populus iratus moleſtus eſt;
Neq; fratres accuſo, quibus uir
Pugnantibus perſuaſit, & ſi magnam uictoriam mouit.
Sic enim noſtram generationem ſolamfecit Iupiter.
Solum Laërtem Arcaſij filium genuit.
Solum autem rurſus Vlyſſem pater genuit. at Vlyſſes
Solum me domibus generans liquit: neq; adiutus eſt.
His nunc inimici ualde infiniti ſunt in domo.
Quot enim inſulis dominantur optimi
Dulichio'q; Samo'q; & ſyluoſę Zacyntho:
Vel autem quicunq; aſperam Ithacam dominantur;
Tot matrem meam petunt: conſumunt autem domum.
Hæc autem neq; negat odioſas nuptias, neq; finem
Facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: cito autem me deſtruent & ipſum.
Sed certè quidem hęc Deorum in genibus iacent.
Domine, tu autem uade cito, prudenti Penelopæ
Dic quòd ei ſaluus ſum, & ex Pylo ueni.
At ego hic manebo. tu autem illuc redi
Soli nuncians. horum autem aliorum nullus Achiuorũ
Audiat: multi enim mihi mala cogitant.
Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Cognoſco, ſapio: hęc iam intelligenti iubes.
Sed age mihi hoc dic & uerè narra,
Si & Laërti per ipſam uiam nuncius ueniat
Infelici, qui quouſq; quidem Vlyſſe ualde dolens
Opera'q; ſpectabat cum famulis in domo,
Bibebat & comedebat, qñ aĩus in pectoribus iubebat.
At nunc ex quo tu iuiſti naui ad Pylum:

Telēaco ch' Vlyſſi hoſpiti igno to.

Telēaco chus Eumæum mittit ad ma- trem & Laertē.

Nondum ipſum dicunt comedere & bibere ſic:
Neq; in opera uidere; ſed ſuſpirioq; luctuq;
Sedere lamentans: corrūpit aūt circum oſſa corpus.
Hunc aūt rurſus Telemachus prudēs cōtra allocutus ē
Doloroſius. ſed tamen ipſum ſinamus dolentes licet.
Si enim aliquomodo eſſent per ſe uenabilia oīa hoībus
Prius patris caperemus reditiuum diem.
Sed tu nuncians retro uade, neq; ad agros
Erra ad illum: at ad matrem dic
Famulam cuſtodem mouere quàmcitiſſime
Clàm: illa enim nunciabit ſeni.
Certe et mouit Subulcū. hic accepit manibus calciamētū,
Ligans āt ſub pedibus ad ciuitatem iuit: neq; Mineruā
Latuit à ſtabulo iens Eumæus ſubulcus.
Sed hæc propè uenit: corpore aūt aſſimilata ē mulierī
Pulchræq; magnæq;, & ſplendida opera ſcienti.
Stetit autem in ueſtibulo ſtabuli Vlyſſi apparens:
Neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit.
Non enim omnibus Dei apparent manifeſti.
Sed Vlyſſesq; canesq; uiderunt & non latrarunt.
Gemitu autem ex altera parte per ſtabulum timebant.
Hæc āt ī ſupcilijs annuit: intellexit āt diuinus Vlyſſes.
Ex autem iuit domo apud magnum murum ſtabuli.
Stetit autem ante ipſam. hūc autem allocuta ē Minerua.
Generoſe Laërtiade aſtute Vlyſſes,
Mīerua Vlyſſē monet, vt filio ſe ꝑdat. Iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
Vt procis mortem, & ſortem aptantes
Eatis ad ciuitatem inclytam: neq; ego ipſa
Diu procul à uobis ero prompta pugnare.
Dixit. & aurea uirga palpauit Minerua.

Veſtem quidem ei prius bene lauatam & interulam
Poſuit circũ pectora: corpus aũt auxit & pubertatem.
Retro aũt nigredine factus eſt: genę aũt extenſæ ſunt.
Nigri autem facti ſunt capilli circum barbam.
Hæc quidem ſic faciens retro iuit. at Vlyſſes
Iuit in ſtabulum. ſtupuit autem ipſum dilectus filius.
Timens aũt ex altera parte iecit oculos ne Deus eſſet,
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
Alius mihi hoſpes apparebas nuper quàm coram.
Alia autẽ ueſtimenta habes, & corpe neq; itẽ ſimilis.
Certe ualde aliquis deorũ es, qui cœlũ latum habitãt.
Sed placatus ſis, ut tibi grata demus ſacra,
Et aurea dona facta. miſerere autem noſtri.
Huic autem reſpondit poſtea ptolerãs diuinus Vlyſſes,
Non aliquis Deus ſum. cur me Deis aſſimulas?
Sed pater tuus ſum, cuius gratia tu ſuſpirans
Pateris dolores multos uiolentias ſuſcipiens uirorum.
Sic uociferans filium oſculatus eſt per autem genas
Lachryma ibat humũ. ante ãt tenebat idefinẽter ſemp.
Telemachus aũt nondũ perſuaſus fuerat ſuũ patrẽ eẽ.
Rurſus ipſum uerbis reſpondens, allocutus eſt.
Non tu Vlyſſes es pater meus. ſed me Deus
Decipit, ut item magis lugens ſuſpirem.
Non enim aliquomodo mortalis uir hæc excogitat
Suo ipſius animo, quando non Deus ipſe aduenicns
Facile uolens faciat iuuenem & ſenem.
Certe enim nup eras ſenex, & indecenter idutus eras
Nunc autem Deis ſimilis es, qui cœlum latum habitãt.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Telemache, non te decet dilectum patrẽ intus exñtẽ

Vlyſſis habitus imutat'

Vlyſſes filio ſe prodit.

Telẽa ch' pñi.

Vlyſſes filio.

Neq; mirari ualde, neq; admirari.
Non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlyſſes.
Sed hic ego talis paſſus mala, multa autem tolerans
Veni uigeſimo anno ad patriam terram.
At hoc opus Mineruæ prædatricis:
Quę me talem poſuit quomodo cúq; uoluit. poteſt enim
Aliquando quidē pauperi ſimilē, aliquando ât rurſus
Viro iuueni pulchras circum corpus ueſtes habenti.
„ FACILE autem Dijs, qui cœlum latum habitant
Et glorificare mortalem hominem & malo afficere.
Sic uociferans infra ſedit. Telemachus autem
Circūfuſus patrem bonum lugebat lachrymas fundēs:
Ambobus autem his deſyderium abortum eſt luctus.
Flebant autem ſtridulè abundantius quàm aues
Aquilæ uel uultures curuæ unguibus: quibus filios
Ruſtici excipiunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miſerabiliter ſub ſupalijs lachrymam fundebāt:
Et lugentibus occidiſſet lumen Solis,
Niſi Telemachus allocutus fuiſſet ſuū patrem ſtatim. Telēachus pa rē allo quitur.
Quali enim huc pater naui te nautæ
Duxerunt in Ithacam? qui eſſe dicebant?
Non quidem enim te pedeſtrem puto huc ueniſſe.
Hunc aūt rurſus allocutus eſt ꝑtolerās diuinus Vlyſſes,
Nanq; ego tibi fili ueritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt cum ipſos adeant.
Et me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
Depoſuerūt in Ithacā: dederūt ât mihi ſplēdida dona.
Aes q;, aurum q; ſufficienter, ueſtem q; textam.
Et hæc quidem in ſpeluncis Deorum conſilio iacent.

Nũc autem rurſus huc ueni admonitionibus Mineruę,
Vt inimicis cædem circa conſultemus.
Sed age mihi procos numerans narra:
Vt ſciam quotq́; & qui uiri ſunt.
Et meo in animo ſtrenuo cogitans
Conſyderabo, ſi nos poterimus contraire
Soli ſine alijs: an & quæremus alios.
Hunc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus ẽ.
O pater certe diu magnam gloriam ſemper audiui
Manibusq́; bellicoſum eſſe, & prudentem conſilio.
Sed ualde magnum dixiſti. ſtupor me habet. neq; eſſet
Viros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neq; decas una, neq; duæ ſolæ,
Sed multo plures. cito autem ſcies hic numerum.
Ex quidem Dulychio duo & quinquaginta
Iuuenes electi: ſex autem famuli ſequuntur.
Ex autem Samo quatuorq́; & uiginti iuuenes ſunt.
Ex autem Zacintho ſunt uiri Achiuorum.
Ex autem ipſa Ithaca duodecim omnes optimi.
Et ipſis ſimul eſt Medon preco, & diuinus cantor.
Et duo ſerui ſcientes epulas facere.
His ſi omnibus obuiabimus intus exiſtentibus:
Ne multum amarè & grauiter uiolentias ſoluas iens.
Sed tu ſi potes aliquem adiutorem excogitarę
Animaduerte qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc autẽ rurſus allocutus ẽ ptolerãs diuinus Vlyſſes.
Tibi enim ego dico. tu autem conſydera & me audi.
Et cogita ſi & nobis Minerua cum Ioue patre
Sufficiat: an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hunc aũt rurſus Telemachus prudens cõtra allocutus ẽ.

Telẽa chus re cẽſet pa tri nũe rũ pcorũ

Boni hi adiutores quos dicis
Altè in nebulis ſedentes, quiq; & alijs
Viris dominantur & immortalibus Dijs.
Hũc aũt rurſus allocutus eſt ꝑtolerãs diuinus Vlyſſes.
Non quidem illi multo tempore ſeparatim erunt
Pugna forti, quando procis & nobis
In domibus meis robur iudicabitur Martis.
Sed tu quidem nunc uade ſimul Aurora apparente
Domum, & procis ſuperbis loquere:
At me adciuitatem Subulcus poſtea ducet,
Pauperi triſti ſimilem & ſeni:
Si aũt me inhonorabũt domo in, tuus aũt dilectus aĩus
Toleret in pectoribus male patiente me.
Si & per domum pedibus trahent foras,
Vel telis percutient; tu autem inſpiciens tolera.
Sed certe ceſſare iube inſipientijs
Suauibus uerbis alloquens. hi autem tibi non
Perſuadebuntur. iam enim ipſis adeſt fatatus dies.
Aliud autem tibi dico tu aũt in mentibus pone tuis.
Quando multi conſilij in mentibus ponet Minerua:
Annuã quidem tibi ego capite: tu aũt poſtea ĩtelliges.
Quæcunq; tibi in domibus martia arma iacent
In ſeceſſum alti thalami depone eleuans
Omnia ualde. at procos mollibus uerbis
Alloquere, quando te inquirent cupientes:
Ex fumo depoſui, quoniam non his ſimilia ſunt,
Qualia quondã ad Troiam ꝓficiſcẽs dereliqt Vlyſſes.
Sed deſtructa ſunt, quantum ignis iuit flatus.
Adhuc ãt mihi hoc maius in mẽtibus poſuit Saturnius.
Ne quomodo inebriati contentionẽ ſtatuentes in nobis

Vlyſſes Teleachum ĩſtruit qd factum oporteat, vbi ad ꝓcos venerit.

Inter uos uulneretis:deturpetis autem conuiuium,
Et ſponſalia.ipſum enim trahit uirum ferrum.
Nobis autem ſolis duos enſes,& duas lanceas
Relinque,& duo ſcuta manibus capere.
Sic ſacrificantes accipiemus.hos autem poſtea
Pallas Minerua decipiet & conſiliarius Iupiter.
Aliud autem tibi dico tu autem in mentibus pone tuis:
Si uerè meus es & ſanguinis noſtri.
Ne quis poſtea Vlyſſem audiat intus exiſtentem:
Neq; igitur Laërtes ſciat hoc,neq; Subulcus,
Neq; aliquis domorum,neq; ipſa Penelope:
Sed ſoli tuq́; egoq́; mulierũ cognoſcamus rectitudinem.
Et tui famulos uiros adhuc tentemus.
Et quidem ubi aliquis nos honorat,& timet animo,
Et qui non curat:te autem inhonorat talem exiſtẽtem.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt illuſtris filius.
O' pater certe meum animum & poſtea puto
Cognoſces:non quidem enim ebrietates tenent.
Sed non hoc lucrum ego fore puto
Nobis ambobus:te autem conſyderare iubeo.
Diu enim ſic cognoſces procorum tentans
Opera incipiens.hi autem in domibus quieti
Res deuorant præter modum:neq; eſt parcitas.
Sed certè te mulieres ego diſcere iubeo,
Quæ te inhonorant,& quæ ſçuæ ſunt.
Virorum autem nondum ego in reſidentijs uellem
Nos tentare.ſed poſtea hæc labora,
Si uerè adhuc ſcis Iouis monſtrum ægiochi.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Hęc aũt poſtea Ithacã deducta eſt nauis bñ fabricata;

Quæ tulerat Telemachum à Pylo, & omnes ſocios.
Hi autem qñ iam portum ualde pfundũ intra iuerunt,
Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt:
Arma autem ſua aſportauerunt magnanimi ſerui.
Statim autem in Clytij portarũt perpulchra dona.
At preconem præmiſerunt domum ad Vlyſſis
Nuncium dicentem perprudenti Penelopæ,
Quòd Telemachus quidem in agro, nauem aũt iuſſit
Ciuitatem adnauigare: ut non timens in animo
Potens Regina teneras lachrymas fundat.
Hi autem obuiauerunt præco, & diuinus ſubulcus,
Nũciat' Eiuſdem gratia nuncij dicturi mulieri.
Teleã, chũ re, diſſe. Sed quando iam iuerunt domum diuini Regis,
Preco quidem medijs in ancillis dixit,
Iam Regina dilectus filius uenit.
Penelopæ autem dixit Subulcus propè aſtans
Omnia quæcunq; ei dilectus filius iuſſit loqui.
At poſtquam omne præceptum perfecte dixit
Septa ire ad ſues: liquit autem ſeptaq; domumq;.
Proci autem triſtati ſunt, mœſti ſuntq; in animo:
Atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
Illic autem ante ianuas ſederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incœpit dicere.
O amici certè magnum opus ſuperbè perfectum eſt
Telemacho uia hæc. dicebamus aũt ei non pfectum iri.
Sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
In aũt remiges marinos congregemus qui uelociſſimè
Illis nuncient uelociter domum redire.
Amphi nomus Nõdum omne dictum eſt, qñ Amphinomus uidit nauẽ
Verſus ex urbe portum perprofundum intra,

Velaq́; contrahentes, remosq́; manibus tenentes.
Suauiter autem ridens locutus eſt procis.
Ne aliquem nuncium moueamus. hi autem enim intus
Aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipſi
Nauem aduenientem, hanc non poterant inuenire.
Sic dixit. hi autem ſurgentes iuerunt in littus maris.
Statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
Arma autem ipſis abſtulerunt magnanimi ſerui.
Ipſi autē in concionē iuerunt denſi: neq; aliquē aliorū
Siuerunt, neq; iuuenum loqui, neq; ſenum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius.
O' amici, ſic hunc uirum Dei malo ſoluerunt.
Die quidē ſpeculatores ſedebāt i ſummitatibus uētoſis
Semper denſi, ſimul autem Sole occidente.
Nunquam in terra nocte dormiebamus, ſed in ponto
Naue ueloci nauigātes expectabamus Aurorā diuinā,
Telemachum inſidiantes, ut interficeremus cupientes
Ipſum: hunc aūt interim quidē abduxit domū Dæmō.
Nos autem hic ei conſultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos ſubterfugiat. non enim puto
Hoc uiuente perfici hæc opera.
Ipſe quidem enim peritus conſilioq́; menteq́;.
Populi autem non item omnino ad nos portabunt.
Sed agite ante illum congregare Achiuos
Ad concionem (nō enim dimittere ipſum puto:
Sed abducet: dicet autem in omnibus ſurgens:
Quoniam ei cędem grauem ſtruimus, neq; inuenimus.
Hi autem non laudabunt audientes mala opera,
Ne quid malum faciant, & nos expellant
Terra noſtra: aliorum autem adeamus populum.)

Redeūt ab iſidiis proci

Antio' cōpeti toribus

Antioi cōſiliū d Telēa cho e medio tollēdo

Sed ꝑueniamus interficiētes in agro procul à ciuitate:
Vel in uia: uitam autem ipſi, & res habeamus,
Diuidētes ſecūdū decēs iter nos: domeſtica aūt rurſus
Illius matri dabimus habere, & cuicūq; accepit uxorē.
Si autem uobis hoc uerbum non placet: ſed uultis
Ipſumq; uiuere & habere paterna omnia,
Ne ei res poſtea ſufficienter animo dulces comedamus
Hic congregati. ſed ex domo unuſquiſq;
Petat uxorem dotibus inquirens, & poſtea
Ducat uxorem, qui plurima dabit & fatatus ueniet.
Sic dixit. hi autem omnes quietè facti ſunt ſilentio.

Amphinomus procus cæteris Penelope gratulatur.

His autem Amphinomus concionatus eſt, & dixit
Niſi illuſtris filius Aretiadę Regis,
Qui ex Dulichio multifrumento herboſa
Dux fuit procis. maxime autem Penelopæ
Placuit uerbis: mentibus enim utebatur bonis:
Qui ipſis prudens concionatus eſt, & dixit.
O' amici non ego interficere uolo
Telemachum. arduum autem genus Regium eſt
Interficere. ſed primum deorum interrogemus cōſilia.
Si quidem laudabunt Iouis magni iuſtitiæ:
Ipſeq; interficiam, hosq; alios iubebo.
Si auertant Dei: quieſcere ſuadeo.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
Statim poſtea ſurgentes iuerunt domum in Vlyſſis.
Venientes autem ſederunt in politis ſedibus.
Hæc autem rurſus aliud intellexit prudens Penelope
Procis apparere immenſam iniuriam habentibus:
Audiuit enim ſui filij in domibus mortem.
Præco enim ei dixit Medon, qui ſciebat conſilia.

Perrexit

Perrexit autem ire domum cũ famulis mulieribus.
Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus ornatè factæ,
Contra maxillas tenens ornata uela.
Antinoũ autẽ repræhendit, uerbumq́; dixit ac noiauit.
Antinoë iniuriam habens malecogitans & iam te dicunt
In populo Ithacæ inter coætaneos eſſe optimum
Conſilio & uerbis. tu autem non talis es
Inſane. cur autem tu Telemacho cędemq́; mortemq́;
Struis, neq; ſupplicatores curas, quibus Iupiter
Teſtis, neq; ſanctitas mala ſtruere mutuo.
An non ſcis, quando huc pater tuus uenit fugiens
Populum timens: iam enim iratus erat ualde.
Quoniam latrones inſequens Taphios
Affecaſti dolore Theſprotos: hi aũt nobis amici erant.
Hunc uolebant corrũpere, & deſtruere dilectum cor.
Et uitam conſumere dulcem multam.
Sed Vlyſſes prohibuit & detinuit cupientes:
Huius nũc domũ ignominioſè comedis: petis ãt uxorẽ:
Filiumq́; interficis: me autem ualde triſtitia afficis.
Sed te ceſſare iubeo, & continere alios.
Hãc ãt rurſus Eurymachus Polybi filius cõtra allocutus (eſt. Verſi pellis Antinoi animus
Filia Icarij prudens Penelope
Confide. non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
Non eſt hic uir, neq; erit, neq; generabitur,
Qui Telemacho tuo filio manus inferet
Viuo me & in terra uidente.
Sic enim dicam, & ipſum perfectum erit.
Statim autem eius ſanguis niger fluet circum lanceam
Noſtram: poſtquam & me urbium populator Vlyſſes

Sæpe genibus ſuis in ſedere faciens carnem aſſatam
In manibus poſuit: tenebatq; uinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amiciſſimus eſt
Virorum: neq; ipſum mortem timere iuſſi
A` procis. à Deo autem non eſt fugere.
Sic dixit hortans. huic autem ordinabat ipſe mortem.
Hæc autem aſcendens in ſuperiora ſplendida
Flebat poſtea Vlyſſem dilectum maritũ, donec ei ſõnũ
Dulcem in palpebris poſuit cæſia Minerua.
Veſpertinus autem Vlyſſi & filio diuinus Subulcus
Venit. hi autem cœnam in ſtabulo parabant
Suem ſacrificantes anniculum. at Minerua
Propè ſtans Laërtiadem Vlyſſem
Virga percutiente iterum fecit ſenem.
Turpia ãt ueſtimẽta induit circũ corpus, ne ipm̃ Subul
Cognoſceret ĩdutũ uidens, & prudẽti Penelopę (cus
Eat nuncians: neq; mentibus obſeruet.
Hunc & Telemachus prior uerbum allocutus eſt.
Veniſti diuine Eumæe. quæ iam gloria eſt in ciuitatẽ?
Nunquid iam proci ſuperbi intra uenerunt
Ex inſidijs? an adhuc me rurſus obſeruant domũ eũtẽ?
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus
Non curæ eſt mihi hæc inquirere & interrogare.
Ciuitatem adeuntem citiſſime me animus iuſſit
Nuncium dicentem rurſus huc redire.
Obuiauit autem mihi à ſocijs nuncius uelox
Preco, qui iam primus uerbum tuæ matri dixit.
Eumæ° nunciat ꝓcos re diiſſe. Aliud autem tibi hoc ſcio. hoc enim uidi oculis
Iam ſuper ciuitate ubi quadratus tumulus eſt
Sedi iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem

In portum noſtrum. multi autem erant uiri in ipſa:
Grauabatur autem ſcutis & lanceis utrinq; acutis
Et ipſos putaui hos eſſe: neq; aliquid ſcio.
Sic dixit. riſit autem ſacra uis Telemachi,
In patrem oculis aſpiciens: fugit autem Subulcum.
Hi ãt poſtquã igitur ceſſarũt labore, parauerũtq; cõui-
Cõuiuati ſunt, neq; aĩus indiguit cõuiuio ęquali. (uiũ,
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt,
Iam tunc dormierunt, & ſomni donum acceperunt.

ARGVMENTVM. P. HOMERI COMPOSITIONIS.

In ciuitatem cum ueniſſet Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Poſtea Vlyſſes ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorũ ingreditur. Poeta autẽ refert quomodo canis agnoſcit dominum. Et Eumæus in agros reuertitur: Vlyſſes autem inter ipſos manet.

ODYSSEÆ. P. HOMERI COMPOSITIONIS.

Rho, ꝑcuſſiſti caprarieq́; procæq́; canis quē recognouit.

QVANDO Iam matutina ap-
paruit roſea Aurora,
Iam tunc poſtea ſub pedibus li-
gauit pulchra calciamenta:
Telemachus dilectus filius Vlyſ
ſis diuini:
Accepit aūt fortē lanceā, quæ eius manibus cōgrueret
Ad ciuitatem iturus: & ſuum allocutus eſt Subulcum.
Euax certe quidem ego uado in ciuitatem, ut me mater
Videat. non enim ipſam ante ceſſare puto
Fletuq́; odioſo, luctuq́; lachrymoſo;
Quàm ipſum me inſpiciat. ſed tibi ſic iubeo.
Hunc hoſpitem infelicem duc in ciuitatem, ut illic
Conuiuium mendicet. dabit autem ei quicunq; uoluerit
Panem & poculum. me aūt non aliquo modo licet oēs
Homines tolerare habentem dolores animo.
Hic hoſpes autem ſi ualde iraſcetur: grauius ipſi
Erit. certe mihi amica uera loqui.
Hunc autem allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' amice, neq; tibi ipſe detineri promptus ſum:
Pauperi melius eſt in ciuitate, quàm in agris
Conuiuiū mendicare. dabit aūt mihi quicūq; uoluerit.
Non enim in ſtabulis manere amplius aptus ſum:
Ad iubente ſignificatore omnia perſuaderi.
Sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes.

Telēma chus pfecturuſ hoſpitē relinqt.

Vlyſſes Telēma cho.

Statim poſtquam frumentum meſſis calorq́; factus eſt.
(Grauiter.n.hæc ueſtiméta hẽo mala) ne me ĩterficiat
Ros matutina.procul autem ciuitatem dicitis eſſe.
Sic dixit. Telemachus autem per ſtabulum iuit
Velociter pedibus pedẽs:mala aũt procis cogitabat.
Sed poſtquam peruenit domos bene habitatas,
Lanceam quidem poſuit portans ad columnam longã.
Ipſe autem intro iuit,& tranſiuit lapideum limen.
Hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea Telẽa-chus re-diens ex-cipit a' ſuis.
Pelles ſternens ſedibus in uarijs.
Lachrymans autem poſtea rectà iuit:circum aũt aliæ
Ancillæ Vlyſſis patientis congregatæ ſunt:
Et oſculatę ſunt amplectentes caputq́; & humeros.
Perrexit autem ire Thalamum prudens Penelope
Dianæ ſimilis & aureæ Veneri.
Circum aũt filium dilectum iecit brachia lachrymans:
Oſculata eſt aũt ipſum caput & ambo lumina pulchra:
Et lugens uerba uelocia allocuta eſt.
Venisti Telemache dulce lumen.non te ego
Videre putabam poſtquam iuiſti naue Pylum.
Sed age mihi narra quomodo obuiaſti aſpectui
Clàm mei longè dilecti ad patris auditionem.
Hanc aũt rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus ẽ.
Mater mea ne mihi luctum excita,neq; mihi cor
In pectoribus commoue fugienti grauem mortem.
Sed lota pura corpori ueſtimenta capiens
In ſuperiora aſcendens cum ſeruis mulieribus
Voue omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare, ſicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
At ego ad concionem ibo,ut uocem

Hoſpitem qui me illic ſimul ſecutus eſt uenientem.
Hunc quidem ego præmiſi cum diuinis ſocijs.
Piræum autem ipſum iuſſi ad domum ducentem
Accuratè diligere & honorare donec ueniſſem.
Sic locutus eſt. huic autem impennatum fuit uerbum.
Hæc autem lotis pura corpori ueſtimenta capiens
Vouit omnibus Dijs perfectas hecatombas
Sacrificare, ſicubi Iupiter retributoria opera perficiet.
Telemachus autem poſtea ex domo iuit
Lãceã hñs. ſimul hũc canes pedibus ueloces ſeq̃bantur.
Diuinam huic gratiam defudit Minerua.
Hunc autem omnes populi aduemẽtem admirabãtur.
Circum autem ipſum Proci ſuperbi congregati ſunt
Bona dicẽtes. mala aũt mentibus profunda cogitabant.
At hic horum quidẽ poſtea effugit multã multitudinẽ.
Sed ubi Mentor ſedebat, & Antiphus & Alitherſes,
Qui ei à principio paterni erant amici.
Illic ſedit iens. hi autem interrogabant ſingula.
Hos autem Pirçus lanceaincl ytus iuxta uenit
Hoſpitem ducẽs ad concionẽ ꝑ ciuitatẽ, neq; adhuc diu
Telemachus hoſpite longè uerſus eſt: ſed aſtitit.
Hunc & Pirçus prior uerbum allocutus eſt.
Piræus Telemache ſtatim concita meam ad domum mulieres,
Telea ,, Vt tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
cho. Hũc aũt rurſus Telemachus prudens contra allocutus ẽ.
Pirçe non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera.
Si me Proci ſuperbi in domibus
Clàm interficientes paterna omnia diuident,
Ipſum habentem te uolo frui, quàm aliquem horum.
Si ego his cædem & mortem cogitabo.

Iam tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
Sic dicens hoſpitem miſerum duxit in domum.
At poſtquam iuerunt domos bene habitatas,
Veſtem quidem depoſuerunt in lectiicis'q; ſedibus'q;:
In balnea euntes bene polita lauati ſunt.
Hos aũt poſtq̃ igitur famulæ lauarũt & unxerũt oleo,
Circum autem ueſtes pretioſas iecerunt & interulas.
Ex autem balneo euntes in ſedibus ſederunt.
Lauacra autem ſerua gutturnio infudit portans
Pulchro aureo ſuper argenteo lebete
Lauare.iuxta autem politam parauit menſam.
Panem autem uerecũda gubernatrix appoſuit portãs,
Cibos multos imponens gratioſa aſtantibus.
Mater autem contrà ſedit ad reſidentiam domus
In ſede declinata tenues lanas uertens.
Hi autem in cibos prõptos adiacentes manus iecerũt.
At poſtquam potus & cibi deſyderium eiecerunt:
His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Telemache certe ego ſuperiora in aſcendens
Dormiam in lectum qui mihi ſuſpirioſus factus eſt, Penelo pe Tele macho.
Semper lachrymis meis irrigatus,ex quo Vlyſſes
Iuit cum Atridis *ad Ilium.neq; mihi toleraſti*
Ante uenire procos ſuperbos in hanc domum
Reditum tui patris apertè dicere ſicubi audiuiſti.
Hanc aũt rurſus Telemachus *prudẽs cõtra allocutus ẽ.*
Tibi enim ego mater ueritatem narrabo. Telẽa ch' mr̃l ã ſua na uigatiõe
Iuimus in'q; Pylum *&* Neſtorem *paſtorem populorũ;*
Suſcipiens autem me ille in altis domibus
Accuratè dilexit tanquam pater ſuum filium
Venientem temporalem nuper aliunde.ſic me ille

Studioſè curauit cum filijs glorioſis.
At Vlyſſem miſerum nunquam dixit
Viuum, neq; mortuũ circa terreſtriũ aliquẽ audiuiſſe.
Sed me in Atridem lanceainclytum Menelaum
Equis præmiſit, & curribus conglutinatis.
Illic uidi arguiam Helenam, cuius gratia multa
Argiui Troianiq; Deorum uoluntate laborauerunt.
Interrogauit autẽ ſtatim poſtea uoce bonus Menelaus:
Quo indigens iuerim Lacedæmona diuinam.
At ego huic omnem ueritatem dixi.
Et tunc iam me uerbis reſpondens, allocutus eſt.
O amici certe ualde iam fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire impotentes ipſi exiſtentes.
Sicut quando in arboreto cerua fortis leonis
Hinnulos dormirefaciens nupernatos lacte nutritos,
Colles inquirit & ualles herboſas
Paſcens, hic autem poſtea ſuum ingreſſus eſt cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic Vlyſſes illis turpem mortem afferet.
Vtinam enim o Iupiter pater & Minerua & Apollo
Talis exiſtens, qualis olim beneædificata in Lesbo
Ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus eſt ſurgẽs.
Deiecit autem fortiter. gauiſi ſunt aũt omnes Achiui.
Talis exiſtens cum procis uerſaretur Vlyſſes:
Omnes cito morientes fierent amararum nuptiarum.
Hęc autem quæ me interrogas & pręcaris, non ego.
Alia pręter uerum dicam declinando, neq; decipiam:
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego occultabo uerbũ, neq; abſcõdã.
Dixit, ipſum hic in inſula uidiſſe fortes dolores hñtem

Nymphæ in domibus Calypsûs, quæ ipſum neceſſitate
Tenet. hic autẽ nõ poterat ſuã in patriã terrã uenire.
Non enim adſunt naues remigabiles & ſocij,
Qui & ipſum mitterent in lata dorſa maris.
Sic dixit Atrides lanceâ inclytus Menelaus.
Hæc perficiens diſceſſi. dederunt autem mihi uentum
Immortales qui me uelociter dilectã ĩ patriã miſerũt.
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
His autem & locutus eſt Theoclymenus diuinus. Theoclymenus vaticinatur Penelopæ de Vlyſſe.
O' mulier uenerabilis Laërtiadæ Vlyſſis,
Certe hic non apertè ſcit. mei autem attende uerbum.
Verè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo.
Sciat nũc Iupiter primum deorum hoſpitalis'q; menſa;
Domus'q; Vlyſſis ſtrenui quam aduenı;
Quòd certe Vlyſſes iam in patria terra
Sedens uel ſerpens hæc auditurus mala opera
Eſt. at procis malum omnibus faciet.
Qualem ego auem bene tabulata in naui
Sedens obſeruaui, & Telemacho clamaui.
Hunc autem rurſus allocutus eſt prudens Penelope. Penelope.
Vtinam hoc hoſpes uerbum perfectum eſſet:
Ideo cito cognoſceres amicitiam'q; multa'q; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatificaret.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Proci autem ante Vlyſſis domum
Diſcis delectabantur, & iaculis mittentes
In facto pauimento ubi antea iniuriam habebant.
Aliud quãdo iam cœnandi tẽpus erat, et uenerũt oues
Vndiq; ex agris. hi autem duxerunt qui antea,
Et tunc iam ipſis dixit Medon. hic enim maximè Medon ad procos

Placebat preconum, & ipſis aſſuit conuiuio.
Iuuenes poſtq̃ iã oẽs delectati eſtis mẽte certaminibus
Ite ad domos, ut paremus conuiuium.
Non quidem enim quid peius in tempore cænã capere.
Sic dixit. hi aũt ſurgentes iuerunt domũ unusquiſq́.
At poſtquam iuerunt domos benehabitatas,
Veſtes quidem depoſuerunt in ſedibus thronisq́.
Hi aũt ſacrificauerũt oues magnas & pingues capras.
Sacrificauerunt autem ſues pingues, & bouẽ idomitã
Conuiuium parantes. hi autem ex agro ad ciuitatem
Ordinabantur Vlyſſesq́; ire & diuinus Subulcus.
His autem uerbis incœpit Subulcus princeps uirorum
Hoſpes quoniã autem poſtea ad ciuitatem ire prõptus es
Hodie ſicut iuſſit dominus meus: certè te ego
Vlyſſes & Eumæ' ad vrbẽ maturant iter. Hic uellem ſtabulorum cuſtodem fieri:
Sed uerecundor, & timeo, ne mihi retro
Contendat difficiles autem dominorum ſunt minæ.
Sed age nunc eamus iam enim tranſiuit maxime
Dies. at cito ad ueſpera frigidus erit.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Cognoſco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
Sed eamus: tu autem poſtea continue duc.
Da autem mihi ſicubi baculum inciſum eſt
Inniti: quoniam dicitis ualde offenſiuam eſſe uiam.
Dixit, & circum humeros deturpem poſuit peram
Spiſſe fractam: in autem tortus erat funis.
Vlyſſes ĩgredit mẽdic' vrbem. Eumæus autem ei baculum gratum dedit.
Hi iuerunt. ſtabulum autem canes & paſtores uiri
Cuſtodiebant à tergo manentes. hic ãt in ciuitatẽ duxit Regem
Pauperi, triſti ſimilem & ſeni

Innitentē. hæc aūt triſtia circū corpus ueſtimēta īdutus
Sed quando iam euntes uiam in aſperam (erat.
Ciuitatem propè erant, & in fontem peruenerant
Factam pulchre fluentem, unde aquam capiunt ciues;
Quam fecit Ithacus, & Neritus, & Polyctor.
Circum autem alnorum aquæ nutritarum erat nemus
Vndiq; circulare: frigida autem deſluebat aqua
Ex alto ex petra: ara autem deſuper facta erat
Nympharum, ubi omnes ſacrificabant uiatores.
Illic ipſos inuenit filius Dolij Melanthius
Capras ducens, quę omnibus antecellebant gregibus
Cœnam procis. duo autem ſimul ſequebātur paſtores.
Hos autē uidēs, accuſauit, uerbumq́; dixit, denoīauitq́; Melanthii iurgia in Vlyſſe.
Terribiliter & indecenter. mouit autem aīum Vlyſſis.
Nunc quidem iam ualde omnino malus malum ducit.
Sicut ſimilem ducit Deus: ſic hunc ſimilem.
Quo iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
Pauperem, triſtem, conuiuiorum deſtructorem,
Qui multis liminibus aſtans franget humeros
Petens fruſta: non enſes neq; lebetes?
Hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri
Gregisſpeculatoremq́; eſſe, nutrimentūq́; hedis portare,
Et ſerum bibens magnum guttur faceret.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicit: nō uolet
Opus adire. ſed timens in populo
Vult petens paſcere ſuum uentrem inſatiabilem.
Sed edico hoc, & perfectum erit.
Si iuerit ad domos Vlyſſis diuini:
Multa ei circum caput ſcabella uirorum ex manibus
Latera excruciabunt domo in percuſſi

Sic dixit. & adiens calce irruit inſipientijs

Melanthius Vlyſſe calce ferit.

Coxa: neq; ipſum extra uiam uerberauit,
Sed eſſe ſecurè. hic autem cogitauit Vlyſſes
An irruens baculo animum auferat,
An ad terram deijciat caput circa pauimẽtum extollẽs.
Sed ĩ ipm auſus ẽ, mẽtibus ãt retẽtus ẽ. hũc ãt Subulcus
Increpuit cõtra uidẽs. ualde ãt pcatus ẽ manus attollens.
Nymphæ fontium filię Iouis, ſi unq̃ Vlyſſes
Vobis crura combuſit cooperiens pingui adore
Agnorum & hedorum: hoc mihi pficite deſyderium;
Vtinam ueniat ille uir: ducat autem ipſum fortuna.
Hoc tibi lętitias diſſiparet omnes
Quas iniurias facis. errans ſemper
Per ciuitatem. at pecora mali corrumpunt paſtores.
Hũc aũt rurſus allocutus eſt Melãthius cuſtos caprarũ.
O' amici, quale dixit canis aſtutias ſciens:
Hunc aliquando ego in naui benetabulata nigra
Agam longè Ithacæ, ut mihi uictum multum inueniat.
Vtinã enim Telemachũ interficiat argẽteiarcũ Apollo
Hodie in domibus; uel à procis interficiatur:
Sicut Vlyſſi longè perditus eſt redibilis dies.
Sic dicens hos quidem liquit illic tacitè euntes.
At hic iuit: ualde aũt celeriter domos peruenit Regis.
Statim autem introiuit: cum autem procis ſedit
Contrarius Eurymacho: hunc enim amabat maximè.
Hũc apud quidẽ carniũ partẽ poſuerũt q laborabãt.
Panem autem ueneráda gubernatrix appoſuit ferens
Ad comedendũ. ppe aũt Vlyſſes & diuinus Subulcus
Steterunt uenientes. circum autem ipſos uenit ſonitus
Citharæ concauę. in ipſis cœpit canere

Phemius. at hic manu capiens allocutus eſt Subulcum. Phemi⁹ muſicus
Eumæe. certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyſſis.
Facile autem percognitæ, & in multis uideri,
Ex alijs aliæ ſunt. ornata eſt autem ei aula
Muro & circuitibus. ianuæ autem bene munitæ ſunt
Biſores. non aliquis ipſam uir expugnaret.
Cognoſco autem quòd multi in ipſa conuiuia faciunt
Viri, quoniam nidor quidem aſcẽdit. in autem cithara
Sonat qua conuiuio Dei fecerunt amicam.
Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Facile cognoſcis, quoniam neq; alijs es imprudens.
Sed age iam conſultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas:
Accede autem procos: ego autem remanebo hic.
Si uis, remane; ego autem uadam ante:
Ne autem tu tarda, ne quis te extra intelligens
Vel percutiat, uel impellat. hęc te conſultare iubeo.
Huic autem reſpondit poſtea prudens diuinus Vlyſſes:
Scio, cognoſco, hæc iam intelligenti iubes:
Sed uade ante; ego autem remanebo hic.
Non enim aliquid plagarum inſcius, neq; percuſſionũ
Audens mihi animus, qm̃ mala multa paſſus ſum
Vndis & in bello: cum etiam hoc his fiat.
Ventrẽ autem non aliquomodo eſt abſcõdere prõptũ, Venter multorũ cauſa.
Pernitioſum, qui multa mala hominibus dat:
Cuius gratia & naues bonæ ſedis armantur,
Pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant. Vlyſſes ab Argo cane cognoſcitur.
Canis autem caputq; & aures iacens eleuauit
Argus Vlyſſis miſeri, quem iam quondam ipſe

Nutriuit:nec frui*tus eſt.ante autem in Ilium ſacrum*
Iuit.hunc autem ante duxerunt iuuenes uiri
Capras ſylueſtres,& ceruos,& lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlyſſe
In multo ſtercore,quod eius ante ianuas
Mulorumq́; boumq́; ſatis fuſum erat,donec ducerent
Serui Vlyſſis nemus magnum ſtercorantes.
Illic canis iacebat Argus plenus muſcarum.
Iam tunc ſtatim agnouit Vlyſſem propè euntem:
Cauda quidē hic adulatus eſt.& aures deiecit ambas.
Propè autem non amplius poſtea potuit ſuū dominū
Venire.at longè ipſum uidens abſterſit lachrymam
Facilè latens Eumæū.ſtatim aūt interrogauit uerbo.
Eumæe,certè ualde miraculum.canis hic iacet in fimo:
Pulcher quidem corpore eſt.at hoc non manifeſtè ſcio
Si iam & uelox fuit currere in ſpecie hac,
An fruſtra.qualesq́; menſales canes uirorum
Sunt:lautitiæ autem gratia nutriunt Reges.
Hunc autem,reſpōdens,allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Et ualde uiri canis hic longè mortui:
Si talis eſſet & corpore atq; & operibus,
Qualem ipſum ad Troiam iens reliquit Vlyſſes,
Statim admirareris uidēs uelocitatem & fortitudinem.
Non quidē n.aliquid fugiebat pfūdę i profūditatibus
Fera quācūq; uidebat:& ueſtigia eni ſciebat.(ſyluæ.
Nunc aūt tenetur malo:dominus aūt eius alibi patriæ
Perijt.hunc autem mulieres negligentes non curant.
„ SERVI *autem quando non imperant domini,*
„ *Non amplius poſtea uolunt decentia operari.*
„ DIMIDIVM *eni uirtutis aufert latè ſonans Iupiter*

„ Viri, quando ipſum ſeruilis dies occupat. Ingeniũ ſeruitu te perit.
Sic dicens ingreſſus eſt, domos benehabitatas.
Iuit autem rectà domum ad Procos ſuperbos.
Argum autem rurſus parca accepit nigræ mortis
Statim uidentem Vlyſſem uigeſimo in anno.
Hunc aũt multo primus uidit Telemachus diuinus
Euntem in domum Subulcum: celeriter aũt poſtea
Annuit ad ſe uocans: hic autem aſpiciens accepit ſedẽ
Iacentem. tunc autem coquus ſedit carnes multas
Incidens procis in domo conuiuantibus.
Hanc depoſuit portans ad Telemachi menſam
Contrariam: hic aũt ipſe ſedit: huic autem preco
Partem capiens poſuit: ex canistroq́; panem eleuans.
Propè autem poſt ipſum iuit domos Vlyſſes,
Pauperi triſti ſimilis & ſeni
Innixus. hic aũt triſtia circũ corpus ueſtimẽta indutus
Sedit autem in fraxinea uia intra ianuas (erat.
Inclinatus limini Cypariſſeo, quod faber
Poliuerat ſcienter, & in perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad ſe uocans allocutus eſt Subulcũ.
Panem delicatum capiens perpulchro ex caniſtro,
Et carnes, ut ei manus ſunt capaces circum iacienti.
Da huic hoſpiti hæc ferens: ipſumq́; iube
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
„ PVDOR autem non eſt bonus indigenti uiro adeſſe. Pudor mẽdico inutilis
Sic dixit. iuit aũt Subulcus poſtquam uerbum audiuit.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
Telemachus tibi hoſpes dat hæc: & te iubet
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit eſſe uiro mendico.

Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Iupiter Rex Telemachum mihi in uiris beatum eſſe:
Et ei omnia fiant quæcunq; mentibus ſuis cogitat.
Dixit & ambabus ſuſcepit: & depoſuit
Illic pedes ante indecenti in pera.
Comedit autem ſic quando cantor in domibus canebat.
Quando hic cœnauit, ille ceſſauit diuinus cantor.
Proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
Propè aſtans Laërtiadem Vlyſſem
Commouit, ut panes à procis congreget;
Cognoſcatq; qui ſunt iuſti quiq; iniuſti.
Sed neq; ſic aliquem futurus erat fugere malum.
Vlyſſes medicatim adit procos. Perrexit autem ire petens idonea uirum ſingulum:
Vndiq; manum porrigens tanquam pauper diu eſſet.
Hi autem miſerantes dederunt, & admirati ſunt ipſum.
Mutuo aũt interrogabant q̃s eſſet, & unde ueniſſet.
His autem & dixit Melanthius cuſtos caprarum.
Audite me Proci inclytæ Reginæ
Hunc circa. certè enim antea ipſum uidi:
Certè quidem hunc huc Subulcus duxit.
Ipſum autem non apertè ſcio unde genus dicit eſſe.
Sic dixit. Antinous autem uerbis arguebat Subulcum.
Antīo' ſuccēſet Eumæo pp mēdicum. O' ualde cognite Subulce; cur ãt tu hunc ad ciuitatem
Duxiſti? an non ſatis nobis errantes & alij
Pauperes triſtes conuiuiorum deſtructores?
An uituperas quòd uictum edunt Regis
Hic congregati: tu autem & hunc uocaſti?
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Antinoë non quidem bona, & bonus exiſtens, dicis.
Quis enim iam hoſpitem uocat aliunde ipſe adueniens

Alium,

Alium, niſi horum qui opifices ſunt
Vatem, uel mendicum malorū, uel fabrum lignorum,
Vel & magnum cantorem, qui delectet canens.
Hi enim inclyti hominum in infinita terra.
Pauperum autem non aliquis uocaret uexātē ſeipſum.
Sed ſemper difficilis ſuper omnes procos
Seruis Vlyſſis: præcipue autem rurſus mihi. at ego
Non curo donec mihi prudens Penelope
Viuit in domibus, & Telemachus diuinus.
Huic autē rurſus Telemachus prudēs contrà locutus eſt, Telēachus in ſolenti Antino
Tace. ne mihi huic reſponde multum uerbis.
Antinous autem conſueuit malè contendere ſemper
Verbis prauis: quia turbat autem & alios.
Dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus eſt.
Antinoë certe me bene pater ut curas filium,
Qui hoſpitem iuſſiſti à domo exire
Verbo neceſſario. non hoc Deus perficiet.
Da ei capiens, non inuideo, iubeo enim ego.
Neq; quid matrem meam uenerare hoc, neq; aliquem
Seruorum, qui in domibus Vlyſſis diuini.
Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipſe enim comedere multo uis, quàm dare alij.
Huic autem rurſus Antinous reſpondit, locutus eſtq;.
Telemache altiloque fortitudine irretentabilis quale di
Si ei tantum omnes dediſſent proci, (xiſtiſ
Et ipſum tres menſes longè à domo detineret.
Sic dixit. & ſcabellum capiens oſtendit menſæ
Iacens quo tenebat magnos pedes conuiuans.
Ei autem alij omnes dederunt: impleuerunt aūt peram
Pane & carnibus. cito iam & futurus erat Vlyſſes

Rurſus in uiam iens mendicus guſtare Achiuos.
Stetit aũt apud Antinoũ, & ipſum uerbum allocutus ẽ.
Da amice: non mihi uideris peſſimus Achiuorum
Vlyſſes medic' Antioo Eſſe, ſed optimus: quoniam Regi ſimilis es.
Ideo oportet dare, & melius quàm alij
Panis. ego autem te laudabo in magna terra.
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem, & ſæpe dedi erratori
Tali quali eſſet, & qui alicuius indigens ueniret.
Erant autem ſerui ualde multi, aliaq; multa
Quibuſq; bene uiuunt, & diuites uocantur.
Sed Iupiter deſtruxit Saturnius. uoluit enim ſic:
Qui me cum latronibus multum errantibus miſit.
Aegyptum autem ire longam uiam ut perirem.
Statui aũt in Aegypto fluuio naues circumuertibiles.
Tunc quidem ego iuſſi amabiles ſocios
Illic apud naues manere, & naues trahere.
Speculatores autem ad ſpeculas iuſſi ire.
Hi aũt incõtinẽtiæ cedẽtes ſequẽtes fortitudinẽ ipſorũ.
Statim ualde Aegyptiorũ uirorum perpulchros agros
Populati ſunt: ex ãt mulieres duxerũt & ĩfantes filios:
Ipſosq; interfecerunt. cito aũt in ciuitatẽ iuit clamor.
Hi autem clamorem audiẽtes, ſimul Aurora apparẽte
Venerunt. ĩpletus eſt ãt oĩs cãpus pedeſtriũ & equorũ
Aerisq; ſplẽdore. in aũt Iupiter gaudens fulmine
Fugam meis ſocijs malã iecit. neq; aliquis tolerauit
Stare contra. circum mala undiq; ſtabant.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerũt acuto ære.
Hos aũt introduxerunt uiuos ipſis operari neceſſitate.
At me in Cyprum hoſpiti dederunt obuianti

Dmetori Iaſidæ, qui Cypro fortiter imperabat.
Hinc iam nunc huc hoc nocumenta patiens.
Huic autem rurſus Antinous reſpondit, uociferauitq́;. Antio' medico
Quæ fortuna hoc nocumentũ adduxit cõuiuij triſtitiã.
Sta autem ſic in medio mea procul à menſa.
Ne cito amaram Aegyptum, & Cyprum uideas:
Quòd quidam audens, & impudens es mendicus.
Deinceps omnibus aſtas. hi autem dant
Vanè, quoniam nulla prohibitio, neq; miſericordia
Alienis donare, quoniam adſunt multa ſingulo.
Hunc autem recedens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' amici non tibi in ſpecie & mentes erant.
Non tu enim ex domo tua inſtanti neq; ſalem dares,
Qui nunc alienis aſſidens, non aliquid mihi toleras
Panis præcipiens dare. hæc autem multa adſunt.
Sic dixit. Antinous autem iratus eſt animo magis.
Et ipſum toruè uidens uerba uelocia allocutus eſt.
Nunc iam te non amplius bene ex domo puto
Retro cedere, quando iam & opprobria dicis.
Sic dixit. & ſcabellum capiens percuſſit dextrũ humerũ
Vltimum in dorſum. hic autem ſtetit tanquam petra
Firmiter, neq; ipſum commouit telum Antinoi.
Sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans.
Rurſum autem in uiam iens deſedit: peram autem
Depoſuit plenam. poſt autem procis dixit.
Audite me proci perinclytæ Reginæ, Vlyſſes q̃rit' procis iniuriam.
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non quidem, neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
Quando uir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
Percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:

At me Antinous percuſſit uentris gratia mali
Pernitioſi, qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi pauperum Dei, & Erinnyes ſunt
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.
Hunc autem Antinous allocutus eſt diuinus filius.
Comede tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò,
Ne te iuuenes per domos trahant ſicut dicis:
Vel pede, uel & manu lacerent autem omnia.
Sic dixit. hi autem omnes immenſe ſuccenſuerunt.
Sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum.
Antinoë nō quidem bene percuſſiſti infelicem erratorē
Pernitioſe. ſi iam alicubi aliquis in cœleſtibus Deus ē.
Et Dei hoſpitibus ſimiles peregrinis
Omnimodi exiſtentes ſuperueniunt ciuitates;
Hominum iniuriam, & beneuolentiam inſpicientes.
Sic dixerunt proci. Hic autem non curauit uerba.
Telemachus āt in corde quidē magnū luctū augebat
Percuſſi; neq; lachrymā humum iecit ex palpebris;
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans.
Hunc autem poſtquam igitur audiuit prudens Penelope
Percuſſum in domo: poſt igitur ſeruis dixit.
Vtinam ſic ipſumq; percutiat inclytus arcu Apollo.
Hāc āt rurſus Eurymone gubernatrix uerbū allocuta
Si enim in precationibus filia noſtris fieret: (eſt.
Non aliquis horum bonæſedis Auroram iret.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope,
Nutrix, inimici quidem oēs, quoniam mala excogitant.
Antinous autem maximè: nigræ morti ſimilis eſt.
Hoſpes quidem infelix mendicat in domo
Viros petens: egeſtas enim cogit.

Tunc alij quidem omnes impleuerunt'q; dederunt'q;:
Hic autem ſcabello ultimum percuſſit dextrum latus.
Hæc quidem ſic dixit in ſeruis mulieribus
Sedens in thalamo. hic aũt cœnauit diuinus Vlyſſes.
Hęc ad ſe uocans allocuta eſt diuinum Subulcum.
Vade diuine Eumæe iens hoſpitem iube
Venire, ut ipſum ſalutem, & interrogem;
Sicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit,
Vel uidit oculis: multum erranti enim ſimilis eſt.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus:
Vtinam enim tibi Regina tacerent Achiui
Qualia hic loquitur: mulceret tibi dilectum cor.
Tres enim iam ipſum noctes habui, tres ãt dies detinui
In ſtabulo. primum enim mihi uenit naue aufugiens.
Sed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
Sicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à Deis
Canit doctus uerba ſuauia hominibus,
Huius inſatiabiliter prompti ſunt audire quando canit,
Sic me ille mulſit aſſidens in domibus.
Dicit autem Vlyſſis amicus paternus eſſe
In Creta habitans, ubi Minois genus eſt.
Hinc iam nunc huc uenit nocumenta patiens
Prouolutus. promiſit autem Vlyſſem audiuiſſe
Propè Theſprotorum uirorum in pingui populo
Viuum: multos autem ducit theſauros ſuam domum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Vade huc uoca: ut coràm ipſe dicat.
Hi autem uel in ianuis ſedentes delectentur:
Vel illic in domibus ipſis animus lætus.
Ipſorũ quidẽ.n. poſſeſſiones icorruptæ iacent in domo

Penelope mendicũ acerſiri iubet.

Studioſè curauit cum filijs glorioſis.
At Vlyſſem miſerum nunquam dixit
Viuum, neq; mortuũ circa terreſtriũ aliquẽ audiuiſſe.
Sed me in Atridem lanceaínclytum Menelaum
Equis præmiſit, & curribus conglutinatis.
Illic uidi argiuam Helenam, cuius gratia multa
Argiui Troianíq; Deorum uoluntate laborauerunt.
Interrogauit autẽ ſtatim poſtea uoce bonus Menelaus:
Quo indigens iuerim Lacedæmona diuinam.
At ego huic omnem ueritatem dixi.
Et tunc iam me uerbis reſpondens, allocutus eſt.
O amici certe ualde iam fortis uiri in lecto
Voluerunt dormire impotentes ipſi exiſtentes.
Sicut quando in arboreto cerua fortis leonis
Hinnulos dormirefaciens nupernatos lacte nutritos,
Colles inquirit & ualles herboſas
Paſcens. hic autem poſtea ſuum ingreſſus eſt cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic Vlyſſes illis turpem mortem afferet.
Vtinam enim ó Iupiter pater & Minerua & Apollo
Talis exiſtens, qualis olim beneædificata in Lesbo
Ex ꝓuocatione cum Philomelidæ luctatus eſt ſurgẽs.
Deiecit autem fortiter. gauiſi ſunt aũt omnes Achiui.
Talis exiſtens cum procis uerſaretur Vlyſſes:
Omnes cito morientes fierent amararum nuptiarum.
Hęc autem quæ me interrogas & pręcaris, non ego.
Alia pręter uerum dicam declinando, neq; decipiam:
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus uerax,
Horum nullum tibi ego occultabo uerbũ, neq; abſcõdã.
Dixit, ipſum hic in inſula uidiſſe fortes dolores hñtem

Nymphæ in domibus Calypsûs, quæ ipſum neceſſitate
Tenet. hic autẽ nõ poterat ſuã in patriã terrã uenire.
Non enim adſunt naues remigabiles & ſocij,
Qui & ipſum mitterent in lata dorſa maris.
Sic dixit Atrides lanceainclytus Menelaus.
Hæc perficiens diſceſſi. dederunt autem mihi uentum
Immortales qui me uelociter dilectã i patriã miſerũt.
Sic dixit. huic autem animum in pectoribus mouit.
His autem & locutus eſt Theoclymenus diuinus.
O' mulier uenerabilis Laërtiadæ Vlyſſis,
Certe hic non apertè ſcit. mei autem attende uerbum.
Verè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo.
Sciat nũc Iupiter primum deorum hoſpitalis'q; menſa;
Domus'q; Vlyſſis ſtrenui quam aduem;
Quòd certe Vlyſſes iam in patria terra
Sedens uel ſerpens hæc auditurus mala opera
Eſt at procis malum omnibus faciet.
Qualem ego auem bene tabulata in naui
Sedens obſeruaui, & Telemacho clamaui.
Hunc autem rurſus allocutus eſt prudens Penelope.
Vtinam hoc hoſpes uerbum perfectum eſſet:
Ideo cito cognoſceres amicitiam'q; multa'q; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatificaret.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Proci autem ante Vlyſſis domum
Diſcis delectabantur, & iaculis mittentes
In facto pauimento ubi antea iniuriam habebant.
Aliud quãdo iam cœnandi tẽpus erat, et uenerũt oues
Vndiq; ex agris. hi autem duxerunt qui antea,
Et tunc iam ipſis dixit Medon. hic enim maximè

Theoclymenus vaticinatur Penelopæ de Vlyſſe.

Penelope.

Medon ad procos

Placebat preconum & ipſis affuit conuiuio.
Iuuenes poſtq̃ iá oés delectati eſtis mẽte certaminibus
Ite ad domos, ut paremus conuiuium.
Non quidem enim quid peius in tempore cœná capere.
Sic dixit. hi aũt ſurgentes iuerunt domũ unusquiſq́.
At poſtquam iuerunt domos benehabitatas,
Veſtes quidem depoſuerunt in ſedibus thronisq́.
Hi aũt ſacrificauerũt oues magnas & pingues capras.
Sacrificauerunt autem ſues pingues, & bouẽ ídomitã
Conuiuium parantes. hi autem ex agro ad ciuitatem
Ordinabantur Vlyſſesq́; ire & diuinus Subulcus.
His autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum
Hoſpes quoniã autem poſtea ad ciuitatem ire prõptus es
Hodie ſicut iuſſit dominus meus: certè te ego
Hic uellem ſtabulorum cuſtodem fieri:
Sed uerecundor, & timeo, ne mihi retro
Contendat difficiles autem dominorum ſunt minæ.
Sed age nunc eamus iam enim tranſiuit maxime
Dies. at cito ad ueſpera frigidus erit.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Cognoſco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
Sed eamus: tu autem poſtea continue duc.
Da autem mihi ſicubi baculum inciſum eſt
Inniti: quoniam dicitis ualde offenſiuam eſſe uiam.
Dixit, & circum humeros deturpem poſuit peram
Spiſſe fractam: in autem tortus erat funis.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit.
Hi iuerunt. ſtabulum autem canes & paſtores uiri
Cuſtodiebant à tergo manentes. hic ãt in ciuitatẽ duxit Regem
Pauperi, triſti ſimilem & ſeni

Vlyſſes & Eumæus ad urbẽ maturant iter.

Vlyſſes igredit̃ mẽdicus urbem.

Innitentẽ. hæc aũt triſtia circũ corpus ueſtimẽta ĩdutus
Sed quando iam euntes uiam in aſperam (erat.
Ciuitatem propè erant, & in fontem peruenerant
Factum pulchre fluentem, unde aquam capiunt ciues;
Quam fecit Ithacus, & Neritus, & Polyctor.
Circum autem alnorum aquæ nutritarum erat nemus
Vndiq; circulare: frigida autem defluebat aqua
Ex alto ex petra: ara autem deſuper facta erat
Nympharum, ubi omnes ſacrificabant uiatores.
Illic ipſos inuenit filius Dolij Melanthius
Capras ducens, quę omnibus antecellebant gregibus
Cœnam procis. duo autem ſimul ſequebãtur paſtores.
Hos autẽ uidẽs, accuſauit, uerbumq́; dixit, denoĩauitq́; Melanthii iurgia in Vlyſſe.
Terribiliter & indecenter. mouit autem aĩum Vlyſſis.
Nunc quidem iam ualde omnino malus malum ducit.
Sicut ſimilem ducit Deus: ſic hunc ſimilem.
Quo iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
Pauperem, triſtem, conuiuiorum deſtructorem,
Qui multis liminibus aſtans franget humeros
Petens fruſta: non enſes neq; lebetes?
Hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri
Gregisq; ſpeculatorẽq́; eſſe, nutrimentũq́; hedis portare,
Et ſerum bibens magnum guttur faceret.
Sed quoniam igitur iam opera mala didicit: nõ uolet
Opus adire. ſed timens in populo
Vult petens paſcere ſuum uentrem inſatiabilem.
Sed edico hoc, & perfectum erit.
Si iuerit ad domos Vlyſſis diuini:
Multa ei circum caput ſcabella uirorum ex manibus
Latera excruciabunt domo in percuſſi

Sic dixit & adiens calce irruit inſipientijs
Melanthius Vlyſſe calce ferit. Coxa: neq; ipſum extra uiam uerberauit,
Sed eſſe ſecurè. hic autem cogitauit Vlyſſes
An irruens baculo animum auferat,
An ad terram deijciat caput circa pauimētum extollēs.
Sed i ipm auſus ē, mētibus āt retētus ē. hūc āt Subulcus
Increpuit cōtra uidēs. ualde āt pcatus ē manus attollens.
Nymphæ fontium filię Iouis, ſi unq̃ Vlyſſes
Vobis crura combuſit cooperiens pingui adore
Agnorum & hedorum: hoc mihi pficite deſyderium;
Vtinam ueniat ille uir: ducat autem ipſum fortuna.
Hoc tibi lętitias diſſiparet omnes
Quas iniurias facis. errans ſemper
Per ciuitatem. at pecora mali corrumpunt paſtores.
Hūc aūt rurſus allocutus eſt Melāthius cuſtos caprarū.
O' amici, quale dixit canis aſtutias ſciens:
Hunc aliquando ego in naui benetabulata nigra
Agam longè Ithacæ, ut mihi uictum multum inueniat.
Vtinā enim Telemachū interficiat argēteiarci Apollo
Hodie in domibus; uel à procis interficiatur:
Sicut Vlyſſi longè perditus eſt redibilis dies.
Sic dicens hos quidem liquit illic tacitè euntes.
At hic iuit: ualde aūt celeriter domos peruenit Regis.
Statim autem introiuit: cum autem procis ſedit
Contrarius Eurymacho; hunc enim amabat maximè.
Hūc apud quidē carniū partē poſuerūt q laborabāt.
Panem autem uenerāda gubernatrix appoſuit ferens
Ad comedendū. ppe aūt Vlyſſes & diuinus Subulcus
Steterunt uenientes. circum autem ipſos uenit ſonitus
Citharæ concauę. in ipſis cœpit canere

Phemius. at hic manu capiens allocutus eſt Subulcum. Phemi⁹ muſicus
Eumęe. certe ualde iam hæ domus bonæ Vlyſſis.
Facile autem percognitæ, & in multis uideri,
Ex alijs aliæ ſunt. ornata eſt autem ei aula
Muro & circuitibus. ianuæ autem bene munitæ ſunt
Biſores. non aliquis ipſam uir expugnaret.
Cognoſco autem quòd multi in ipſa conuiuia faciunt
Viri, quoniam nidor quidem aſcẽdit. in autem cithara
Sonat qua conuiuio Dei fecerunt amicam.
Huic autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Facile cognoſcis, quoniam neq; alijs es imprudens.
Sed age iam conſultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas:
Accede autem procos: ego autem remanebo hic.
Si uis, remane; ego autem uadam ante:
Ne autem tu tarda, ne quis te extra intelligens
Vel percutiat, uel impellat. hęc te conſultare iubeo.
Huic autem reſpondit poſtea prudens diuinus Vlyſſes:
Scio, cognoſco, hæc iam intelligenti iubes:
Sed uade ante; ego autem remanebo hic.
Non enim aliquid plagarum inſcius, neq; percuſſionũ
Audens mihi animus, qm̃ mala multa paſſus ſum
Vndis & in bello: cum etiam hoc his fiat.
Ventrẽ autem non aliquomodo eſt abſcõdere prõptũ, Venter multorũ cauſa.
Pernitioſum, qui multa mala hominibus dat:
Cuius gratia & naues bonæſedis armantur,
Pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant. Vlyſſes ab Argo cane cognoſcitur.
Canis autem caputq; & aures iacens eleuauit
Argus Vlyſſis miſeri, quem iam quondam ipſe

Nutriuit: neq; fruitus eſt. ante autem in Ilium ſacrum
Iuit. hunc autem ante duxerunt iuuenes uiri
Capras ſylueſtres, & ceruos, & lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte Vlyſſe
In multo ſtercore, quod eius ante ianuas
Mulorumq́; boumq́; ſatis fuſum erat, donec ducerent
Serui Vlyſſis nemus magnum ſtercorantes.
Illic canis iacebat Argus plenus muſcarum.
Iam tunc ſtatim agnouit Vlyſſem propè euntem:
Cauda quidē hic adulatus eſt, & aures deiecit ambas.
Propè autem non amplius poſtea potuit ſuū dominū
Venire. at longè ipſum uidens abſterſit lachrymam
Facilè latens Eumæū. ſtatim aūt interrogauit uerbo.
Eumæe, certè ualde miraculum. canis hic iacet in fimo:
Pulcher quidem corpore eſt. at hoc non manifeſtè ſcio
Si iam & uelox fuit currere in ſpecie hac,
An fruſtra, qualesq́; menſales canes uirorum
Sunt: lætitiæ autem gratia nutriunt Reges.
Hunc autem, reſpōdens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Et ualde uiri canis hic longè mortui:
Si talis eſſet & corpore atq; & operibus,
Qualem ipſum ad Troiam iens reliquit Vlyſſes,
Statim admirareris uidēs uelocitatem & fortitudinem.
Non quidē n. aliquid fugiebat ꝓfūdę ī profūditatibus
Fera quācūq; uidebat: & ueſtigia eni ſciebat. (ſyluæ.
Nunc aūt tenetur malo: dominus aūt eius alibi patriæ
Periȳt. hunc autem mulieres negligentes non curant.
,, SERVI autem quando non imperant domini,
,, Non amplius poſtea uolunt decentia operari.
,, DIMIDIVM eni uirtutis aufert latèſonans Iupiter

„ Viri, quando ipſum ſeruilis dies occupat.
Sic dicens ingreſſus eſt domos benehabitatas. Ingenio ſeruitute perit.
Iuit autem rectà domum ad Procos ſuperbos.
Argum autem rurſus parca accepit nigræ mortis
Statim uidentem Vlyſſem uigeſimo in anno.
Hunc aũt multo primus uidit Telemachus diuinus
Euntem in domum Subulcum: celeriter aũt poſtea
Annuit ad ſe uocans: hic autem aſpiciens accepit ſedẽ
Iacentem. tunc autem coquus ſedit carnes multas
Incidens procis in domo conuiuantibus.
Hanc depoſuit portans ad Telemachi menſam
Contrariam: hic aũt ipſe ſedit: huic autem preco
Partem capiens poſuit: ex canistroq́; panem eleuans.
Propè autem poſt ipſum iuit domos Vlyſſes,
Pauperi triſti ſimilis & ſeni
Innixus. hic aũt triſtia circũ corpus ueſtimẽta indutus
Sedit autem in fraxinea uia intra ianuas
Inclinatus limini Cypariſſeo, quod faber (erat.
Poliuerat ſcienter, & in perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad ſe uocans allocutus eſt Subulcũ.
Panem delicatum capiens perpulchro ex canistro,
Et carnes, ut ei manus ſunt capaces circum iacienti.
Da huic hoſpiti hæc ferens: ipſumq́; iube
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
„ PVDOR autem non eſt bonus indigenti uiro adeſſe. Pudor mẽdico inutilis
Sic dixit. iuit aũt Subulcus poſtquam uerbum audiuit.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
Telemachus tibi hoſpes dat hæc: & te iubet
Petere uictum ualde omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit eſſe uiro mendico.

Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Iupiter Rex Telemachum mihi in uiris beatum eſſe:
Et ei omnia fiant quæcunq; mentibus ſuis cogitat.
Dixit & ambabus ſuſcepit: & depoſuit
Illic pedes ante indecenti in pera.
Comedit autem ſic quando cantor in domibus canebat.
Quando hic cænauit, ille ceſſauit diuinus cantor.
Proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
Propè aſtans Laërtiadem Vlyſſem
Commouit, ut panes à procis congreget;
Cognoſcatq; qui ſunt iuſti quiq; iniuſti.
Sed neq; ſic aliquem futurus erat fugere malum.

Vlyſſes medicatim adit procos.

Perrexit autem ire petens idonea uirum ſingulum:
Vndiq; manum porrigens tanquam pauper diu eſſet.
Hi autem miſerantes dederunt, & admirati ſunt ipſum.
Mutuo aũt interrogabant qs eſſet, & unde ueniſſet.
His autem & dixit Melanthius cuſtos caprarum.
Audite me Proci inclytæ Reginæ
Hunc circa. certè enim antea ipſum uidi:
Certè quidem hunc huc Subulcus duxit.
Ipſum autem non apertè ſcio unde genus dicit eſſe.
Sic dixit. Antinous autem uerbis arguebat Subulcum.

Antĩo' ſuccẽſet Eumæo pp mẽdicum.

O' ualde cognite Subulce; cur ãt tu hunc ad ciuitatem
Duxiſti? an non ſatis nobis errantes & alij
Pauperes triſtes conuiuiorum deſtructores?
An uituperas quòd uitam edunt Regis
Hic congregati: tu autem & hunc uocaſti?
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Antinoë non quidem bona, & bonus exiſtens, dicis.
Quis enim iam hoſpitem uocat aliunde ipſe aduenient

Alium,

Alium niſi horum qui opifices ſunt
Vatem, uel mendicum malorũ,uel fabrum lignorum,
Vel & magnum cantorem,qui delectet canens.
Hi enim inclyti hominum in infinita terra.
Pauperum autem non aliquis uocaret uexãtẽ ſeipſum.
Sed ſemper difficilis ſuper omnes procos
Seruis Vlyſſis: præcipue autem rurſus mihi.at ego
Non curo donec mihi prudens Penelope
Viuit in domibus,& Telemachus diuinus.
Huic autẽ rurſus Telemachus prudẽs contrà locutus eſt, Telẽa- chus in ſolenti Antioo
Tace.ne mihi huic reſponde multum uerbis.
Antinous autem conſueuit malè contendere ſemper
Verbis prauis:quia turbat autem & alios.
Dixit,& Antinoum uerba uelocia allocutus eſt.
Antinoë certe me bene pater ut curas filium,
Qui hoſpitem iuſſiſti à domo exire
Verbo neceſſario.non hoc Deus perficiet.
Da ei capiens,non inuideo,iubeo enim ego.
Neq; quid matrem meam uenerare hoc,neq; aliquem
Seruorum,qui in domibus Vlyſſis diuini.
Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipſe enim comedere multo uis,quàm dare alij.
Huic autem rurſus Antinous reſpondit,locutus eſtq;.
Telemache altiloque fortitudineirretentibilis quale di (xiſti
Si ei tantum omnes dediſſent proci,
Et ipſum tres menſes longè à domo detineret.
Sic dixit.& ſcabellum capiens oſtendit menſæ
Iacens quo tenebat magnos pedes conuiuans.
Ei autem alij omnes dederunt:impleuerant aũt peram
Pane & carnibus.cito iam & futurus erat Vlyſſes

Rurſus in uiam iens mendicus guſtare Achiuos.
Stetit aũt apud Antinoũ, & ipſum uerbum allocutus ẽ.
Da amice: non mihi uideris peſſimus Achiuorum
Vlyſſes Eſſe, ſed optimus: quoniam Regi ſimilis es.
mẽdic' Ideo oportet dare, & melius quàm alij
Antioo Panis. ego autem te laudabo in magna terra.
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem, & ſæpe dedi erratori
Tali quali eſſet, & qui alicuius indigens ueniret.
Erant autem ſerui ualde multi, aliaq; multa
Quibuſq; bene uiuunt, & diuites uocantur.
Sed Iupiter deſtruxit Saturnius. uoluit enim ſic:
Qui me cum latronibus multum errantibus miſit.
Aegyptum autem ire longam uiam ut perirem.
Statui aũt in Aegypto fluuio naues circumuertibiles.
Tunc quidem ego iuſſi amabiles ſocios
Illic apud naues manere, & naues trahere.
Speculatores autem ad ſpeculas iuſſi ire.
Hi aũt incõtinẽtiæ cedẽtes ſequẽtes fortitudinẽ ipſorũ.
Statim ualde Aegyptiorũ uirorum perpulchros agros
Populati ſunt: ex ãt mulieres duxerũt & ĩfantes filios:
Ipſosq; interfecerunt. cito aũt in ciuitatẽ iuit clamor.
Hi autem clamorem audiẽtes, ſimul Aurora apparẽte
Venerunt. ĩpletus eſt ãt oĩs cãpus pedeſtriũ & equorũ
Aerisq; ſplẽdore. in aũt Iupiter gaudens fulmine
Fugam meis ſocijs malã iecit. neq; aliquis tolerauit
Stare contra. circum mala undiq; ſtabant.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerũt acuto ære.
Hos aũt introduxerunt uiuos ipſis operari neceſſitate.
At me in Cyprum hoſpiti dederunt obuianti

Dmetori Iaſidæ, qui Cypro fortiter imperabat.
Hinc iam nunc huc hoc nocumenta patiens.
Huic autem rurſus Antinous reſpondit, uociferauitq́;
Quæ fortuna hoc nocumentũ adduxit cõuiuÿ triſtitiã.
Sta autem ſic in medio mea procul à menſa.
Ne cito amaram Aegyptum, & Cyprum uideas:
Quòd quidam audens, & impudens es mendicus.
Deinceps omnibus aſtas. hi autem dant
Vanè, quoniam nulla prohibitio, neq; miſericordia
Alienis donare, quoniam adſunt multa ſingulo.
Hunc autem recedens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' amici non tibi in ſpecie & mentes erant.
Non tu enim ex domo tua inſtanti neq; ſalem dares,
Qui nunc alienis aſſidens, non aliquid mihi toleras
Panis præcipiens dare. hæc autem multa adſunt.
Sic dixit. Antinous autem iratus eſt animo magis.
Et ipſum toruè uidens uerba uelocia allocutus eſt.
Nunc iam te non amplius bene ex domo puto
Retro cedere, quando iam & opprobria dicis.
Sic dixit. & ſcabellum capiens percuſſit dextrũ humerũ
Vltimum in dorſum. hic autem ſtetit tanquam petra
Firmiter, neq; ipſum commouit telum Antinoi.
Sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans.
Rurſum autem in uiam iens deſedit: peram autem
Depoſuit plenam. poſt autem procis dixit.
Audite me proci perinclytæ Reginæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non quidem, neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
Quando uir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
Percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:

Antio' medico

Vlyſſes q̃rit' procis iniuriam.

At me Antinous percuſſit uentris gratia mali
Pernitioſi, qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi pauperum Dei, & Erinnyes ſunt
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniat.
Hunc autem Antinous allocutus eſt diuinus filius.
Comede tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò,
Ne te iuuenes per domos trahant ſicut dicis:
Vel pede, uel & manu lacerent autem omnia.
Sic dixit. hi autem omnes immenſe ſuccenſuerunt.
Sic autem aliquis dixit iuuenum elatorum.
Antinoë nō quidem bene percuſſiſti infelicem erratorē
Pernitioſe. ſi iam alicubi aliquis in cœleſtibus Deus ē.
Et Dei hoſpitibus ſimiles peregrinis
Omnimodi exiſtentes ſuperueniunt ciuitates;
Hominum iniuriam, & beneuolentiam inſpicientes.
Sic dixerunt proci. Hic autem non curauit uerba.
Telemachus āt in corde quidē magnū luctū augebat
Percuſſi; neq; lachrymā humum iecit ex palpebris;
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans.
Hunc autem poſtquam igitur audiuit prudens Penelope
Percuſſum in domo: poſt igitur ſeruis dixit.
Vtinam ſic ipſumq; percutiat inclytus arcu Apollo.
Hāc āt rurſus Eurymone gubernatrix uerbū allocuta
Si enim in precationibus filia noſtris fieret: (eſt.
Non aliquis horum bonæſedis Auroram iret.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope,
Nutrix, inimici quidem oēs, quoniam mala excogitant.
Antinous autem maximè: nigræ morti ſimilis eſt.
Hoſpes quidem infelix mendicat in domo
Viros petens: egeſtas enim cogit.

Tunc alij quidem omnes impleuerunt'q; dederunt'q;:
Hic autem ſcabello ultimum percuſſit dextrum latus.
Hæc quidem ſic dixit in ſeruis mulieribus
Sedens in thalamo.hic aũt cœnauit diuinus Vlyſſes.
Hęc ad ſe uocans allocuta eſt diuinum Subulcum.
Vade diuine Eumæe iens hoſpitem iube
Venire,ut ipſum ſalutem,& interrogem;
Sicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit,
Vel uidit oculis:multum erranti enim ſimilis eſt.
Hanc autem reſpondens,allocutus eſt Eumæus ſubulcus:
Vtinam enim tibi Regina tacerent Achiui
Qualia hic loquitur:mulceret tibi dilectum cor.
Tres enim iam ipſum noctes habui, tres ãt dies detinui
In ſtabulo.primum enim mihi uenit naue aufugiens.
Sed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
Sicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à Deis
Canit doctus uerba ſuauia hominibus,
Huius inſatiabiliter prompti ſunt audire quando canit,
Sic me ille mulſit aſſidens in domibus.
Dicit autem Vlyſſis amicus paternus eſſe
In Creta habitans,ubi Minois genus eſt.
Hinc iam nunc huc uenit nocumenta patiens
Prouolutus. promiſit autem Vlyſſem audiuiſſe
Propè Theſprotorum uirorum in pingui populo
Viuum:multos autem ducit theſauros ſuam domum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Vade huc uoca:ut coràm ipſe dicat.
Hi autem uel in ianuis ſedentes delectentur:
Vel illic in domibus ipſis animus lætus.
Ipſorũ quidẽ.n.poſſeſſiones icorruptæ iacent in domo

Penelope mendicũ accerſiri iubet.

Panis & uinum dulce. hæc quidē domeſtici comedūt.
Hi autem in noſtrum uerſantes dies omnes
Boues ſacrificantes, & oues, & pingues capras
Conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
Incaſſum. hæc āt multa deorſum uadūt. nō enim eſt uir
Qualis Vlyſſes fuit nocumentum à domo expellere.
Si autē Vlyſſes uenerit & applicuerit in patriā terrā,
Statim cum ſuo filio uiolentias puniet uirorum.
Sic dixit. Telemachus aūt ualde ſternutauit. circū āt do (mum
Terribiliter reſonuit. riſit autem Penelope.
Statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta eſt.
Vade, mihi hoſpitem coràm huc uoca.
Nō uides quòd mihi filius ſternutauit omnibus uerbis.
Ideo & non imperfecta mors procis fiet
Oībus ualde: neq; quiſquam mortem & fatum uitabit.
Aliud autem tibi dico. tu autem in mentibus pone tuis.
Si ipſum cognoſcam uera omnia dicentem,
Induam ipſum læenamq; chitonaq; ueſtimenta pulchra.
Sic dixit. iuit autem Subulcus poſtquā uerbum audiuit.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
Hoſpes pater uocat te prudens Penelope
Mater Telemachi: inquirere aliquid ipſam animus
Circa maritum iubet, quāuis dolores paſſa.
Si autem te cognoſcet uera omnia dicentem,
Induet te læenamq; chitonaq;; quorum tu maxime
Indiges. panem autem & petens in populo
Ventrem paſces. dabit autem tibi quicunq; uoluerit.
Hūc aūt rurſus allocutus ē multapaſſus diuinus Vlyſſes.
Eumæe ſtatim ego uera omnia dicam
Filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
Scio enim bene de illo: ſimul autem ſuſcepimus ærūnā.

Sed procorum difficilium timeo multitudinem.
Quorum ſuperbiaq́; uisq́; ſydereum cœlum iuit.
Etenim nunc quando me hic uir in domum euntem
Non aliquid malū facientem percutiēs doloribus dedit;
Neq; aliquid Telemachus hoc in adiuuit: neq; aliquis
Ideo nunc Penelopem in domibus iube (alius.
Manere feſtinantem, licet in Solem occidentem.
Et tunc me interroget marito de redituum diem
Citiſſime ſedens apud ignem. ueſtimenta enim
Mala habeo ſcis & ipſe, quoniam te prius oraui.
Sic dixit. iuit aūt Subulcus poſtquam uerbum audiuit.
Hūc autem ſup pauimēto eūtem allocuta eſt Penelope.
Non tu ducis Eumæe? quid hoc intellexit errator?
An aliquem timens indecentem? an & aliter?
Verecundatur in domo? malè uerecundus peregrinus.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt Eumęus ſubulcus.
Loquitur ſecundum decens, quæ putaret alius.
Superbiam fugere uirorum fortium.
Sed te manere iuſſit in Solem occidentem.
Et autem tibi ſic ipſi multo melius ó Regina,
Solam ad hoſpitem loqui, uerbum & audire.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Non inſipiens hoſpes: putat ſicut eſt.
Non enim aliqui ſic mortalium hominum
Viri contumeliantes iniuſta cogitant.
Hæc quidem ſic dixit. hic autem iuit diuinus Subulcus
Procorum in cœtum, poſtquam dixit omnia.
Statim aūt Telemachum uerba uelocia allocutus eſt,
Propè tenens caput, ut non audirent alij.
O' dilecte, ego quidem ibo ad ſues. & illa cuſtodiens

Tuam & meam uitam. tibi autem hic omnia curæ ſint.
Ipſum quidem te primum ſalua, & conſydera animo
Ne quid patiaris. multi autem mala ſciunt Achiuorũ,
Quos Iupiter perdat ante nobis nocumentum fieri.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudens contrà allocutus ẽ.
Erit ſic euge. tu autem uade timens:
Mane autem ueni, & duc ſacrificia pulchra.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ ſunt.
Sic dixit. hic autem rurſus ſedit benepolita in ſede.
Impletus autem animum cibi & potus
Perrexit ire ad ſues. liquit autem ſeptáq; domumq;
Plenam conuiuarum. hi autem ſaltu & cantu
Delectabãtur. iã. n. & ingreſſus erat meridianus dies.

ARGVMENTVM. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Vlyſſis & Iri pugna fit. Oſtenditur autem & Penelope Procis: & ab ipſis dona accipit. Fit autem & quædam collocutio in his ordine Vlyſſis ad Eurymachum.

ODYSSEÆ. Σ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Sigma aũt contentionẽ Iri: gloriã Vlyſſis: dona Regum:

VENIT Autem pauper popu- *laris qui in ciuitate*
Mendicabat Ithacæ: excellebat autem uentre edaci
Inceſſanter comedere & bibere: neq; ei erat uis,
Neq; uiolentia: forma autẽ ualde magnus erat uideri.
Arnæus aũt nomine erat. hoc enim impoſuit caſta mater
Ex natiuitate. Irum autem iuuenes uocabant omnes:
Quoniam renuncians, quando aliquis iubebat.
Qui ueniens Vlyſſem expellebat ſua domo:
Et ipſum contendens uerba uelocia allocutus eſt.
Recede ſenex ueſtibulo: ne iam cito & pede traharis. Irus Vlyſſẽ iurgiis ĩceſſit
Non audis, quòd iam mihi innuunt omnes?
Trahere autem iubent: ego autem uerecundor tamen.
Sed ſurge: ne cito nobis contentio & manibus fiat.
Hunc aũt toruè reſpiciẽs allocutus eſt aſtutus Vlyſſes.
Miſer, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico;
Neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
Pauimentum ãt ambos hoc capiet, neq; aliqd te oportet
Alienis inuidere: uideris autem mihi eſſe errator
Sicut ego: opulentiam autem Dei curant præbere.
Manibus aũt ne ualde prouoca ne me iraſci facias,
Ne te ſenex exiſtens pectus & labra irrigem
Sanguine: quies autem mihi & magis adhuc erit

Cras.non quidem enim te reuerti puto
Iterum intra domum Laërtiadæ Vlyſſis.
Hunc autem iratus allocutus eſt Irus errator.
O' amici, ualde glorioſus ſucanctè dicit
Vitulæ fornacinæ ſimilis, quem malè non puniam?
Percutiens ambabus in terram autem ex omnes dentes
Maxillis expellam: porci ſicut ſegetem paſcentis.
Cinge nunc ut omnes cognoſcant & hi
Pugnantes: quomodo autem tu iunori uiro pugnabis.
Sic hi quidem ante ianuas altas
Pauimento in polito toto animo litigabant.
Hos autem intellexit ſacrum robur Antinoi:
Suauiter autem ridens allocutus eſt procos.
O' amici, non quidem aliquid antea tale factum eſt
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum.
Hoſpesq; & Irus contendunt mutuo
Manibus pugnare. ſed compellamus cito.
Sic dixit. hi autem omnes ſurrexerunt ridentes:
Circũ autem pauperes maleſedentes congregati ſunt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Audite me Proci ſtrenui, ut aliquid dicam.
Ventres hi caprarũ iacent in igne: hos autem in cœna
Deponamus pinguedine & ſanguine implentes.
Vter autem uincet potentiorq; erit,
Horum ſi uoluerit ſurgens ipſe eligat.
Semp̃ ãt rurſus nobis cum cõuiuabitur. neq; aliquẽ aliũ
Pauperem intus miſceri ſinemus petentem.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Hos autem aſtutus allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' amici, non aliquomodo eſt iunori uiro pugnare

Vlyſſes ꝓuocat Irũ i certamen.

Victori certaminis a ꝓcis ꝓmium cõſtituit.

Virum ſenem dolore læſum. ſed me uenter
Mouet maleoperatiuus, ut plagis domer.
Sed eia nunc mihi omnes iurate forte iuramentum
Ne quis in Iro auxilium ferens me manu forti
Percutiat ineptè agēs. hoc autem me fortiter domabit.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt ſicut iuſſit.
Hos autem rurſus allocutus eſt ſacra uis Telemachi.
Hoſpes ſi te mouet cor & animus fortis
Hūc expellere: horum aliorum ne aliquem Achiuorū
Time: quoniam pluribus pugnabit, qui te uerberabit.
Hoſpites ſuſcipiens quidem ego. in aūt laudant Reges
Eurymachusq́; & Antinous prudentes ambo.
Sic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlyſſes
Cinxit quidē pānis circum genitalia. oſtendit āt crura
Pulchraq́; magnaq́;: apparuerunt aūt ei lati humeri
Pectoraq́; fortiaq́; brachia. at Minerua
Propè aſtans membra auxit paſtori populorum.
Proci autem omnes uehementiſſimè admirati ſunt.
Sic autem aliquis dixit uidens ad propinquum alium.
Certè cito Irus egens contractum malum habebit.
Qualem ex ueſtimentis ſenex coxam oſtendit?
Sic dixerunt. Iro autem malus motus eſt animus. Vlyſſes victor.
Sed & ſic famuli duxerunt cingentes neceſſitate
Timentem: carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autem dixit uerbūq́; locutus eſt atq; noīauit.
Nunc quidem neq; eſſes iactator, neq; natus eſſes
Siquidem hunc tremis & times grauiter
Virum ſenem dolore captum, qui ipſum cepit.
Sed tibi edico hoc & perfectum erit.
Si te hic uincet potentiorq́; erit:

Echetuſ Rex. *Mittam te in terram iaciens in naui nigra*
In Echetum Regem hominum peſſimum omnium.
Qui narem abſcindet, & aures ſæuo ære;
Genitaliáq; detrahens dabit canibus cruda comedi.
Sic dixit huic aũt adhuc magis tremor ſubiuit membra.
In mediũ aũt duxerũt. hi aũt ambas manus eleuauerũt.
Iam tunc cogitauit multumtolerans diuinus Vlyſses.
An percutiet, ut ipſum anima linquat illic cadentem.
An ipſum parumper percutiet extendetq́; in terram.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Quietè pcutere, ut non ipſum repræhenderẽt Achiui.
Iam tũc eleuati hic quidem percuſſit dextrum humerũ
Irus. ille aũt ceruicem percuſſit ſub aure: oſſa aũt intus
Fregit. ſtatim autem uenit in os ruber ſanguis.
Decidit autẽ in pulueribus clamans: ſimul eiecit dẽtes
Calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
Manus eleuantes riſu mortui ſunt. at Vlyſſes
Traxit p ex ueſtibulo capiẽs pedẽ quouſq; iuit ad au-
Porticusq́; ianuas; & ipſum ad ſeptum aulæ (lam
Statuit reclinans. ſceptrum autem impoſuit manu.
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
Hic nunc ſede canesq́: ſuesq́; expellens.
Ne autem tu hoſpitum, & pauperum dominus ſis
Malus exiſtẽs: necubi aliquod malũ & maius accipias.
Dixit. & circum humeros indecentem iecit peram
Denſè fractam: in autem tortum erat lorum.
Iterũ aũt hic ĩ pauimentũ iẽs deſedit. hi ãt iuerũt intro
Suauiter ridentes, & allocuti ſunt uerbis.
Iupiter tibi det hoſpes, & immortales Dei alij
Quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum eſt animo,

Qui hunc inſatiabilem mendicare ſedaſti
In populo. cito enim ipſum reducemus in terram
In Echetum Regem hominum peſſimum omnium.
Sic dixerunt. gauiſus eſt autem gloria diuinus Vlyſſes.
Antinous autem ei magnum uentrem appoſuit
Plenum pinguedineq; & ſanguine. Amphinomus
Panes ex canistro duos appoſuit eleuans:
Et poculo aureo oſtendit uociferauitq;.
Salue pater, o' hoſpes. fiat tibi ſicut antea
Opulentia. at quidem nunc malis teneris multis.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Amphinome certe ualde uideris prudens eſſe.
Talis enim & patris, quoniam gloriam boná audiui
Niſum Dulichium bonum eſſe diuitem.
Ex hoc te dicunt natũ eſſe: prudẽti aũt uiro ſimilis es.
Propter hoc tibi dico. tu autem intellige & me audi.
Nihil imbecillius terra nutrit homine
Omnium, quæcunq; terram inſpirantq; & ſerpunt.
Non quidem enim unq̃ dicit malũ paſſurũ eẽ in futurũ,
Quouſq; uirtutem præbeant Dei, & genua mouẽtur.
Sed quando iam & mala Dei beati perficiunt,
Et hæc ſuffert nolens patienti animo.
Talis enim mens eſt terreſtrium hominum
Qualem quotidie ducit pater uirorumq; Deorumq;.
Etenim ego quondam cogitabam in uiris beatus eſſe:
Multa autem iniuſta feci ui, & robori obediens
Patri meo confidens, & meis fratribus:
Quo non aliquis omnino uir iniuſtus ſit.
Sed hic ſilentio dona Deorum habeat quodcunq; det
Qualia uideo procos iniuſta cogitantes

Vlyſſes ob victoriam laudat⁹ dõa accipit a' procis.

De hoĩs fragilitate.

Vlyſses Amphĩnomũ ꝑmonet ĩfortũii

Poſſeſſiones conſumentes, & inhonorantes uxorem
Viri, quem non amplius dico amicis & patria terra
Diu abſore ualde autem propè. ſed te Dæmon
Domum ſubducat: ne obuies illi
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim ſine cruore diuidi puto
Procos, & illum poſtquam in ædem uenerit.
Sic dixit. & libans bibit dulce uinum.
Iterũ ãt in manibus poſuit poculũ ornatori populorũ.
At hic iuit per domum dilectam cruciatus cor
Quatiens caput. iam enim malũ augurabatur animus.
Sed neq; ſic fugit mortem. ĩpediuit ãt & hũc Minerua
Telemachi à manibus & haſta fortiter interfici.
Rurſus autem iterum ſedit in ſede unde ſederat:
Huic autem in mentibus poſuit Dea cæſia Minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelopæ
Procis apparere: ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorata fieret
Magis à uiroq; & filio, quàm antea erat.
Inuſitatè autem riſit: uerbumq́; dixit, denominauitq́;.
Eurynome animus mihi cupit non antea
Procis apparere inuiſis licet tamen.
Filio autem dicam uerbum quod perutile erit
Non omnia Procis ſuperbis conuerſari,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hãc aũt rurſus Eurynome gubernatrix ad uerbũ dixit.
Ita iam hæc omnia filia ſecundum decens dixiſti.
Sed uade & tuo filio uerbum dic, neq; occulta;
Corpus lauans & ungens genas.
Neq; ſic lachrymis irrigata circum faciem

Penelope ad ꝓcos itura.

Eurynome Penelope miniſtra.

Vade: quoniam peius lugere continuè ſemper.
Iam quidem enim tibi filius talis, quem tu maximè
Supplicabas Deis naſcentem uidere.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Eurynome non hæc loquere dolens licet
Corpuſq́; lauare, & ungere unguento:
Splendorem mihi Dei, qui olympum habitant
Perdiderunt, exquo ille iuit concauis in nauibus.
Sed mihi Autonoën q́; & Hippodamiam iube
Venire, ut mihi aſtent in domibus.
Sola autem non illuc uado ad uiros; uerecundor enim.
Sic dixit: uetula autem è domo exiuit
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
Tunc rurſus alia cogitauit Dea cæſia Minerua.
Filię Icarij dulcem ſomnum defudit;
Dormiuit aũt reclinata, ſoluta ſunt aũt ei mẽbra oĩa
Illic in lecto: tunc igitur diuina Dearum
Immortalia dona dedit, ut ipſam admirarẽtur Achiui.
Pulchritudine quidem ei uultuſq́; bene purgauit
Immortali, quali benecoronata Venus
Vngitur quando ibat chorum in amabilem.
Et ipſam longiorem & pinguiorem fecit uideri:
Albiorem autem ipſam fecit ſecto elefante.
Hæc quidem ſic faciens abiuit diuina Dearum.
Venerunt autem famulæ albæulnis ex domo
Voce uenientes: hanc autem dulcis ſomnus dimiſit:
Et abſterſit manibus genas; clamauitq́;.
Certe me ualde grauiter patiẽtẽ mollis ſomnus cooperuit.
Vtinam mihi ſic mollem mortem daret Diana caſta
Statim nunc, ut non amplius lugens per animum

Proci mirant Penelopẽ pulchritudinem.

Secula corrumperem mariti deſyderans dilecti
Omnem uirtutem: quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens deſcendit ſuperiora ſplendida
Non ſola: ſimul hanc & famulæ duæ ſequebantur.
Hęc autem quãdo iã procos peruenit diuina mulierũ,
Stetit in limine domus ornatè factæ:
Contra genas tenens ſubtilia uela.
Famula autem igitur ei prudens utrinq; aſtitit.
Horũ aũt illic ſoluebãtur genua. amore ãt aĩum demul
Omnes aũt p̃cabantur apud in lectis dormire. (cebat.
Hæc autem rurſus Telemachũ allocuta eſt ſuũ filium.
Telemache nõ amplius tibi mentes firmæ, neq; cogitatio,
Puer adhuc exñs, & magis ĩ mentibus utilia cogitabas.
Nũc aũt qñ iã magnus es, & pubertatis mẽſurã pueni
Et aliquis dicet filium eſſe beati uiri (ſti,
In magnitudine & pulchritudine uidens alienus uir.
Non amplius tibi mentes ſunt iuſti, neq; cogitatio.
Quale iam hoc opus in domibus factum eſt:
Qui hoſpitem ſiuiſti indecenter tractari ſic.
Quomodo nunc ſiquis hoſpes in noſtris domibus
Sedens ſic pateretur tractationem doloroſam:
Tibi dedecus nocumentumq; hominibus erit.
Hãc aũt rurſus Telemachus prudẽs contra allocutus eſt.
Mater mea hoc quidem non te accuſo iraſci.
At ego animo intelligo & ſcio ſingula,
Bonaq; & peiora. antea autem adhuc infans eram:
Sed non poſſum prudentia omnia intelligere.
Nam me perterrent aſſidentes aliunde alius.
Hi aũt mala cogitantes. mihi aũt nõ ſunt auxiliatores.
Non hoſpites. & Iri pugna facta eſt

Penelope icrepat Teleãchũ ob cæſum hoſpitem.

Procorum cõſilio fortitudine autem hic potentior fuit.
Vtinam enim Iupiterq́; pater, & Minerua, & Apollo,
Sic nunc proci in noſtris domibus
Mouerent capita domiti hi quidem in ſtabulo.
Hi autem intra domũ: ſoluta eſſent membra ſinguli.
Sicut nunc Irus ille in aularibus ianuis
Sedet nutans capite ebrio ſimilis;
Neq; rectus poteſt ſtare pedibus, neq; reuerti
Domum quo ei reditus erat; quia dilecta mẽbra ſoluta
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur. (ſunt.
Eurymachus autem uerbis allocutus eſt Penelopem.
Filia Icarij prudens Penelope, Eury-mach' ad Penelopem.
Si omnes te uiderent in ſalubri Argo Achiui,
Plures proci in ueſtris domibus
Mane conuiuarentur: quoniam præſtas mulieribus
Specieq́; magnitudineq́;, & mentibus intus æqualibus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope.
Eurymache certe meã uirtutem ſpeciemq́;, corpusq́;
Perdiderunt immortales, quando Ilium inierunt
Argiui cum his autem meus maritus erat Vlyſſes.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret:
Maior gloria eſſet mea, & melius ſic.
Nunc autem triſtor. tot enim mihi ĩpulit mala fortuna.
Certe quidẽ iam quando iuit relinquens patriã terrã,
Dextram in palma capiens me manu allocutus eſt.
O mulier non puto bellicoſos Achiuos
Ex Troia bene omnes illæſos redire. Vlyſſis diſcedẽtis ad Troiã, mãdata.
Etenim Troianos dicunt pugiles eſſe uiros,
Et iaculatores, & extenſores ſagittarum,
Equorumq́; uelocĩũpedibus equitatores: q uelociſſimè

Diſcernunt magnam contentionem grauis belli.
Ideo neſcio ſi me remittet Deus: an captus ero
Illic in Troia. tibi autem hic omnia curę ſint.
Recordari patris & matris in domibus
Sicut nunc, uel etiam magis me procul exiſtente.
At poſtquam iam filium barbatum uidebis
Te nubere cui uis tuam domum relinquens.
Ille ſic dixit. hæc iam nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit, quando iam odioſæ nuptiæ obuiabũt
Perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abſtulit.
Sed hæc grauis dolor cor & animum cæpit.
Procorum non hæc iuſtitia antea coram me facta eſt;
Qui bonamq́; mulierem & diuitis filiam
Capere uxorem uolunt: & inter ipſos contendunt.
Idem ipſi abducunt boues & pingues oues:
Sponſę conuiuium amicabile, & ſplendida dona dant.
Sed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit. lætatus eſt aũt pertolerans diuinus Vlyſſes:
Qm̃ horum quidẽ dona attrahebãtur. mulcebat aĩum
Suauibus uerbis: mens autem eius alia cogitabat.
Hanc autẽ rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius.
Filia Icarij prudens Penelope
Dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre
Suſcipe. non enim bonum renuere dationem eſt.
Nos autem neq; in opera ante imus, neq; aliò
Ante te alicui nubere Achiuorum quicunq; optimus.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Procorũ qſq; donum adfert Penelopæ. Dona autem portare pręmiſerunt preconem ſingulus.
Antinoo quidem portauit magnam perpulchram ueſtẽ
Variam: intus aũt erant fibulæ duodecim omnes

Aureæ iuncturis bene flexibilibus congruentes.
Monile autem Eurymacho peruarium ſtatim portauit
Aureum electris fulgens Sol ſicuti.
Inaures aũt Eurydamanti duo ſerui portauerunt
Perſpectabiles laboratas: gratia aũt ſplendebat multa.
Ex autem Piſandro Polytoride Rege
Monile portauit ſeruus perpulchrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
Hæc quidem poſtea aſcendit ſuperiora diuina mulierũ:
Hanc aũt ſimul famulæ portabant perpulchra dona.
Hi autem in ſaltationem & ſuauem cantum
Verſi delectabantur: mãſerũt aũt in ueſperum uenire.
His autem delectantibus nigrum ueſper ingreſſum eſt,
Statim lampades tres ſtatuerunt in domibus
Vt lucerent: circum autem ligna arida poſuerunt
Sicca diu ualde dura nuper ſciſſa ære.
Et lampadas miſcuerunt uiciſſim demonſtrarunt
Famulæ Vlyſſis miſeri. at hic his
Ipſe generoſus locutus eſt prudens Vlyſſes.
Famulæ Vlyſſis diu abſentis Regis
Ite ad domos, ubi ueneranda Regina:
Hanc autem apud lanas uertite, delectate autem ipſam
Sedentes in domo: uel lanas aptate manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo,
Siquidem uoluerint bonæſedis Auroram expectare;
Non me uincent: perpatiens autem ualde ſum.
Sic dixit. hæ aũt riſerunt: inter ſe autem aſpiciebant.
Hunc turpiter allocuta eſt Melantho pulchragenis:
Hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope; Dolius
Filiam autem tanquam nutriuit; dabat aũt ludos aĩo.

Sed neq; ſic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
Sed hæc Eurymacho mixta eſt, & amabat.
Hæc Vlyſſem allocuta eſt contumelioſis uerbis.
Hoſpes miſer tu aliquis mentibus percuſſus es:
Melan- Neq; uis dormire æream in domum ueniens,
tho iur- Vel alicubi in conuentum. ſed hic multa dicis
gatrix Confidenter multos inter uiros: neq; quid animo
laceſſit Times. certe uinum habet mentes; uel ſemper
Vlyſſē. Talis mens eſt, qui & uana dicis.
An exultas ꝙ Irum uiciſti erratorem;
Ne quis tibi cito Iro melior alius ſurgat,
Qui te in capite percutiens manibus fortibus
Domo emittat fœdans ſanguine multo.
Hanc toruè reſpiciens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Certe cito Telemacho dicam canis qualia dicis
Illuc iens: ut te illic per membra incidat.
Sic dicens uerbis perterruit mulieres.
Perrexerũt aũt ire ꝑ domũ: ſolutæ ſunt ãt ſub mẽbra ſin
Timore. dixerunt enim ipſum uera dicere. (gulæ
At hic apud lampades faciens lumen accenſas
Stabat omnes aſpiciens. alia autem eius animus
Cogitabat mentibus, quibus non imperfecta fiene.
Procos autem non omnino ſuperbos ſinebat Minerua
Contumelia teneri demulcente, ut adhuc magis
Ingrediatur dolor corde Laërtiadem Vlyſſem.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere
Mordens Vliſſem: riſum autem ſocijs fecit.
Audite me Proci inclytę Reginæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non ſine Deo hic uir Vlyſſeam in domum uenit.

Tamen mihi uidetur faſcellarum ſplendor eſſe ipſius
Capitis: quoniam non ei ſunt capilli neq; pauci.
Dixit: ſimul'q; allocutus eſt Vlyſſem urbiũdeſtructorẽ.
Hoſpes nunquid uis ſeruire ſi te ſuſcipiam
Agri in extremitate: merces autem tibi ſufficiens erit:
Sepes'q; colligens, & arbores longas plantans.
Illic autem ego panem quidem continuum dabo:
Veſtimẽta'q; circuminduã, pedibus'q; calciamẽta dabo.
Sed quoniam igitur iam opera mala didiciſti; nõ uoles
Opus inire: ſed cadere in populum
Vis: ut poſſis paſcere tuum uentrem inſatiabilem.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Eurymache, ſi enim nobis contentio operis eſſet
Tempore in uerno, quando dies longi ſunt,
In herba falcem quidem ego bene flexam haberem:
Et autem tu talem haberes, ut experiremur opus
Ieiuni uſq; ualde ad tenebras: herba autem adeſset.
Si autem rurſus & boues eſſent impulſi, qui optimi
Pingues magni ambo ſaturati herba
Coëtanei æqualiter portantes quorũ robur nõ minutũ:
Aratrum autem eſset, obediat autem gleba aratro.
Tunc me uideres ſi ſulcum longum proſcinderem.
Si autem rurſus & bellum alicubi moueret Saturnius
Hodie, & mihi ſcutum eſset, & duæ lanceæ,
Et galea totaærea in temporibus congruens:
Tunc me uideres primis in pugnatoribus mixtum.
Neq; mihi uentrem improperans diceres.
Sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis;
Et aliquomodo quidam uideris magnus eſse & fortis;
Quoniam cum paucis, & non bonis conuerſaris.

Si autem Vlyſſes ueniret et applicaret in patriã terrã:
Statim tibi portæ, & latæ exiſtentes
Fugienti arctarentur per è ueſtibulo foras.
Sic dixit. Eurymachus autem iratus eſt animo magis.
Et ipſum toruè intuens uerba uelocia locutus eſt.
Ah miſer, certe cito tibi perficiam malum qualia dicis.
Confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
Times: nunquid te uinum habet mentibus? an tibi ſemp
Talis mens eſt, qui & uana dicis?
Aut exultas quòd Irum uiciſti ſcurram.
Sic uociferans ſcabellum accepit. at Vlyſſes
Vlyſſē Eury- machuſ ſcabel- lo petit Amphinomi ad genua deſedit Dulichy
Eurymachum timens. hic aũt pincernã percuſſit manu
Dextra: gutturnium autem humum ſonuit cadens.
At hic plorans cecidit reſupinus in pulueribus.
Proci autem tumultuati ſunt in domibus umbroſis.
Sic autem aliquis dixit aſpiciens propinquum alium.
Vtinam debuiſſet hoſpes errans alibi perire
Ante uenire: quo non tantum ſtrepitum miſiſſet.
Nunc aũt de paupere contendimus, nõ aliqua cõuiuij.
Boni eſt uoluptas: quoniam peiora uincunt.
His autem & dixit uis Telemachi.
Mali inſanitis, & non aliquid occultatis animo
Cibum, neq; potum; Deorum aliquis uos concitat.
Sed bene conuiuati dormite domum euntes
Quando animus iubet: cogo autem non aliquem ego.
Sic dixit. hi autem omnes mordicus in labris applicãtes
Telemachum admirabantur, qui audacter locutus eſt.
His Amphinomus concionatus eſt, & dixit
Niſi illuſtris filius Aretiadę Regis.

O' amici non autem aliquis in dictum iuſtum
Contrarijs uerbis mordens ſæuiat:
Neq; hoſpitem uerberate: neq; aliquem alium
Famulorum, qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.
Sed age pincerna incipiat poculis,
Vt libantes dormiamus domum euntes,
Hoſpitem autem ſinamus in domibus Vlyſſis
Telemacho curæ eſſe: huius enim dilectam peruenit do-
Sic dixit. his aũt omnibus placitũ uerbum dixit. (mum.
His crateram miſcuit Mulius heros
Preco Dulichius. famulus autem erat Amphinomi.
Diſtribuit autem omnibus ritè. hi autem Deis
Libantes beatis biberunt dulce uinum.
At poſtquã libarunt, biberunt quãtum uoluit animus:
Perrexerunt ire dormituri ſuas ad domos unusquiſq;.

ARGVMENTVM. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Cum Telemacho expoſitionem facit armorum Vlyſſes. Et ad Penelopem ex Creta eſſe reſpondet. Fit autẽ ipſius per cicatricem agnitio ad Eurycleam pedes ipſius lauantem. Et per tranſgreſſionem poeta dicit, q; in Parnaſo percuſſus eſt ab apro.

ODYSSEÆ. T. HOMERI COMPOSITIONIS.

Tau autem, agnoſcit ex cicatrice uetula Vlyſſem.

AT HIC *in domo remanſit di=*
uinus Vlyſſes,
Procis cædem cum Minerua co=
gitans.
Statim autem Telemachum uer=
ba uelocia allocutus eſt.
Telemache oportet arma bellicoſa deponere intus
Omnia ualde. at procos mollibus uerbis
Alloquere: quando à te inquirent cupientes:
Ex fumo depoſui: quoniam non his ſimilia ſunt
Qualia quondã ad Troiã proficiſcens reliquit Vlyſſes:
Sed conſumpta ſunt quantum ignis iuit flatus.
Adhuc ãt mihi et hoc maius in mẽtibus poſuit Satur=(nus
Ne ebriati contentionem ſtatuentes in uobis
Inter uos uulneretis, deturpetis autem conuiuium,
Et ſponſalia. ipſum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Extra autem uocans allocutus eſt nutricem Eurycleã.
Nutrix eia iam me excludas in Atrijs fœminas,
Donec iam ad thalamum concludam arma patris
Bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat
Patre abeunte. ego autem adhuc paruulus eram.
Nunc autem uolo deponere, ut non ignis eat flatus.
Hũc autem rurſus allocuta eſt dilecto nutrix Euryclea.
Vtinam enim iam tandem fili prudentiam ſuſciperes

Domum curare, & res omnes ſeruare.
Sed age, quis tibi poſtea ſimul uemens lumẽ portabit?
Famulas autem non ſinis adire quæ luminent.
Hãc aũt rurſus Telemachus prudens contra locutus ẽ.
Hoſpes hic: non enim ocioſum tolerabo, qui meum
Semmodium comedit & longè uemens.
Sic autem dixit. huic autem firmum fuit uerbum.
Clauſit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Hi autem feſtinantes Vlyſſes & illuſtris filius
Intro portauerunt galeasq́; & ſcuta umbiculoſa;
Lanceasq́; acutas: ante autem Pallas Minerua
Auream lucernam tenens lumen perpulchrũ faciebat.
Iam tunc Telemachus allocutus eſt ſuũ patrem ſtatim. Dom⁹
O' pater certè magnum miraculum hoc oculis uideo. Teleãſe
Tamen mihi parietes domorum pulchræq́; ſedes, cho in-
Abiegnæq́; trabes, & columnæ altitudinem habentes ſtar ar-
Lucent oculis tam igne ardente. dentis
Certè ualde aliquis Deus itus qui cœlũ latum habitat. flãmæ apparet
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Tace & tuam mentem retine: neq; interroga.
Hæc iuſtitia eſt Deorum, qui olympum habitant.
Sed tu quidem dormi ego autem remanebo hic:
Vt item famulas & matrem tuam irritem:
Hæc me dolens interrogabit ſeparatum ſingula.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo diſcedit
Dormiturus in cubiculum lampadibus lucentibus:
Vbi antea dormiebat, qñ ipſm dulcis ſomnus capiebat.
Illic igitur & tunc dormiuit; & Auroram expectabat.
At hic in domo relictus eſt diuinus Vlyſſes
Procis cædem cum Minerua cogitans.

Hæc autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ ſimilis, uel aureæ Veneri.
Huic apud ignẽ ſedẽ ignẽ depoſuerũt(illic ãt ſedebat)
Rotundam ebore & argento, quam quondam faber
Fecit Icmalius: & ſub ſcabellum pedibus miſit
Aptum ex ipſa, ubi magnam iniecit pellem.
Illic ſedit poſtea prudens Penelope.
Venerunt aũt famulæ albæulnis ex domo:
Hæ aũt lõgè quidẽ panẽ multũ aſportauerũt et mẽſas,
Et pocula unde Proci ſuperbi biberant.
Ignẽ aũt à faculis ad terrã iecerunt, alia ãt ſupra ipſas
Congregarunt ligna lumen eſſe & comburi.
Hæc autem Vlyſſi dixit Melantho ſecundo rurſus.
Hoſpes adhuc & nunc huc uenisti per noctem
Conuerſans in domo: aſpicis autem mulieres.
Sed exi foras miſer, & conuiuio iuuaberis:
Vel cito & torre percuſſus ibis foras.
Hanc autem toruè aſpiciẽs, allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
Mala cur me ſic inuehis irato animo?
Nũquid q̃ ſordeo mala aũt corpori ueſtimẽta ĩdutus?
Mendico autem in populo: neceſſitas enim urget.
Tales pauperes & erratores uiri ſunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem, & ſepe dedi erratori
Tali qualis eſſet, & qui alicuius indigens ueniret.
Erant autem ſerui ualde multi, aliaq; multa,
Quibus beneuiuunt, & diuites uocantur:
Sed Iupiter deſtruxit Saturnius: uoluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè oẽm pdas
Lætitiam, qua nunc inter ancillas ornata es,

Melantho minat̃ Vlyſſi verbera niſi abeat domũ.

Ne tibi aliquomodo domina irata ſæuiat,
Vel Vlyſſes ueniat: adhuc enim & ſpei pars eſt.
Si aũt hic quidem oĩno perijt, & nõ amplius reditus eſt:
Sed iam filius talis Apollinis conſilio
Telemachus: hunc aũt nulla in domibus mulierum
Latet inepte agens, quoniam non amplius talis eſt.
Sic dixit. hunc audiuit prudens Penelope,
Ancillã autem allocuta eſt, uerbũq; dixit, denoĩauitq;.
Omnino audax canis intrepida non me lates
Faciens magnum opus quod tuo capiti refringes.
Omnino enim bene ſcis, qm̃ à me audiuiſti ipſa,
Quòd hoſpitem curabam in domibus meis
Circa maritum interrogare, quoniã frequenter triſtor.
Dixit. & Eurynomen gubernatricem ad uerbum dixit.
Eurynome porta iam ſedem, & pellem in ipſa,
Vt ſedens dicat uerbum, & audiat
Hoſpes me: uolo autem ipſum interrogare.
Sic dixit. hæc ualde feſtinanter depoſuit portans
Sedem bene politam, & in ipſa pellem iecit:
Illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.
His autem uerbis incæpit prudens Penelope.
Hoſpes, de hoc quidem te primũ ego interrogabo ipſa. Penelopes & Vlyſſis ignoti colloquũ
Quis, unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' mulier non aliquis te hominum in infinita terra
Contendat, certe enim tua gloria cœlum latum peruenit.
Sicut alicuius certè Regis ſtrenui, qui Deum colens
Viris in multis, & fortibus regnans
Iuſtitias extendit. fert autem terra nigra
Tritica & hordea: grauantur autem arbores fructu:

Pariunt aũt firma pecora. mare autem præbet piſces
Ex felicitate uirtutem exercent aũt populi ſub ipſo.
Ideo me nunc hęc quidem alia inquire tua in domo.
Ne meum interroga genus & patriam terram:
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordãti. ualde ãt ſum ꝑſuſpirioſus. neq; aliqd me de
Domo in aliena lugentem'q; flentem'q; (cet
Eſſe: quoniam peius lugere ualde ſemper.
Ne aliqua mihi ancillarum iraſcatur. uel tu ipſa.
Dicat aũt lachrymas ſpargere grauatũ me mẽtibus ui-
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope. (no.
Hoſpes certe quidem meã uirtutem ſpeciem'q; corpus'q;
Perdiderunt immortales, quando Ilium iniuerunt
Argiui. cum his autem meus maritus iuit Vlyſſes.
Si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret
Maior gloria eſſet mea: & melior ſic.
Nunc autem doleo tot enim mihi filauit mala fortuna.
Quicunq; enim inſulis dominantur optimi
Dulichio'q;, Samæ'q; & ſyluoſæ Zacyntho
Quiq; ipſam Ithacam temperatam paſcuntur:
Hi me nolentem petunt uxorem. pilant autem domum.
Ideo neq; hoſpites curo, neq; ſupplicatores,
Neq; precones, qui publicæ operarij ſunt.
Sed Vlyſſem deſyderans dilecto in liqueſio animo.
Hi autem nuptias feſtinant. ego autem dolos cogito.
Veſtem quidem mihi primum inſpirauit mẽtibus Deus
Statuenti magnam telam in domibus texere
Tenuem & immenſam. ſtatim autem ipſis dixi.
Iuuenes mei proci, quoniã mortuus eſt diuinus Vlyſſes
Expectate feſtinantes has meas nuptias, donec ueſtem

Penelope narrat hoſpiti Vlyſſi ut ꝓcos fefellerit.

Perficiam, ne mihi uana fila pereant
Laërti heroi funeſtem, quando ipſum
Parca pernitioſa capiet ualde dormentis mortis.
Ne aliqua mihi in populo græcarum iraſcatur,
Si ſine ueſte iacet multa poſſidens.
Sic dixi, his autem perſuaſus eſt animus ſuperbus.
Tunc quotidiana quidem texebam magnam telam.
Noctes aũt reſoluebam: poſtquã lampades apponebã.
Sic triennium quidem latui ego, & perſuaſi Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ
Menſibus corruptis, circum autem dies multi perfecti.
Et tunc iam me propter famulas canes non curantes
Acceperunt ingredientes, & minati ſunt uerbis.
Sic hanc telam perfeci, & non uolẽs à neceſſitate.
Nũc ãt neq; effugere poſſum nuptias, neq; aliqd aliud
Conſilium inuenio. ualde autem feſtinant parentes
Nubere. ęgreferebat aũt filius uictum edentibus
Cognoſcens. iam enim uir qualiſq; magnuſq;
Domum curare. huicq; Iupiter gloriam præbet.
Sed & ſic mihi dic tuum genus unde es.
Non enim à quercu es antiqua, neq; à petra.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes. Penelope q̃rit ex hoſpite genus
O' uxor uenerabilis Laërtiadę Vlyſſis
Non amplius ceſſabis meum ſemen interrogans?
Sed age tibi dicam. certe quidem me doloribus dabis
Pluribus q̃ teneor. certe enim pœna, quando patria
Sua abeſt uir tanto tempore, quanto ego nunc
Multas hominum ad ciuitates errans dolores patiens.
Sed & ſic dicã quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra eſt medio in nigro ponto

Deſcri- prio Cræte, vñ Vlyſſes fingit ſe oriũdũ.

Pulchra & pinguis circumfluibilis:in hac aũt hoĩes
Multi infiniti,& nonaginta ciuitates.
Alia autem aliorũ lingua mixta:in ipſa quidẽ Achiui.
In autem Teocretes magnanimi.in autem Cydones:
Dorenſesq; Trichaices,diuiniq; Pelaſgi.
His autem in Cnoſos magna ciuitas:ubi Minos
Nouennis regnauit Iouis magni conuerſator,
Patris mei, pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit, & Idomeneum Regem.
Sed hic quidem in nauibus roſtratis Ilium ad
Iuit ſimul cum Atridis. mihi ãt nomẽ inclytum Aethõ
Iunior natu.hic autem prior & melior.
Illic Vlyſſem ego uidi,& hoſpitia dedi:
Etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti
Euntem ad Troiam percutiens Maleorum.
Statuit autem in Amniſo,ubi ſpelunca Lucinæ
In portibus difficilibus.uix autem fugit procellas.
Statim aũt Idomeneũ interrogabat ad ciuitatẽ ueniẽs:
Hoſpitem enim ipſm dicebat dilectumq; eẽ reuerẽdũq;.
Huic autem iam decima,uel undecima fuit Aurora
Eunti cum nauibus roſtratis Ilium intro.
Hunc quidem ego ad domos ducens bñ hoſpitatus ſum,
Accuratè diligens multis in domo exiſtentibus.
Et ei his alijs ſocijs,qui ſimul ipſum ſequebantur
A' populo farinas dedi,& nigrum uinum congregãs,
Et boues ſacrificare,ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manſerunt dies diuini Achiui.
Flabat enim Boreę uentus magnus:neq; in terra
Sinebat ſtare. ſæuus autem aliquis mouebat Deus.
Ipſa aũt tertiadecima die uẽtus cecidit:hi ãt aſcẽderũ

Dixit mendacia multa dicens ueris ſimilia.
Hac aũt iã audiẽte fluebãt lachrymæ, liqueſiebat ãt cor
Sicut autem nix liqueſit in altis montibus (pus:
Quam Eurus liqueſecit poſtquã Zephyrus defuſus eſt:
Liquefacta autem igitur hac fluuij implentur fluentes.
Sic huius liqueſiebant pulchræ genæ lachrymantis,
Flentis ſuum uirum aſſidentem. at Vlyſſes
Animo quidem lugentem ſuam miſerabatur uxorem.
Oculi autem tanquam cornua ſtabant uel ferrum
Tacitè ĩ palpebris. dolo ãt hic lachrymas occultabat.
Hęc ãt poſtq̃ igitur ſatiata multarũ lachrymarũ luctu,
Iterum ipſum uerbis reſpondens, allocuta eſt.
Nunc iam te hoſpes puto tentaſſe,
Si uerè iam illic cum diuinis ſocijs
Hoſpitans in domibus meum maritum ſicut dicis:
Dic mihi qualia, q̃ circa corpus ueſtimẽta idutus erat,
Ipſe qualis erat, & ſocios qui ipſum ſequebantur.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
O' mulier difficile tanto tempore ſeorſum exiſtentem
Dicere iam enim ei uigeſimus annus eſt
Ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
At ego dicam ſicut mihi uidetur animo.
Veſtem purpuream ſubtilẽ habebat diuinus Vlyſſes
Duplicem: at ei fibula auro facta erat
Foraminibus duplicibus. ante autem uaria erant.
In prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
Trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes.
Siſr hi aurei exñtes. hic quidẽ uidebat hĩnulũ ſuffocãs:
At hic effugere promptus palpitabat pedibus.
Hanc autem interulam intellexi circa corpus ſplẽdidã

Quale cæpæ folium in iſchaleo.
Sic quidem erat mollis ſplendida autem erat Sol ſicut,
Certè quidem multæ ipſum admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Neſcio ſi hæc idutus fuerit circa corpus domi Vlyſſes,
An aliquis ſociorum dederit ueloci in naui eunti;
An aliquis alicubi & hoſpes, quoniam multis Vlyſſes
Fuit amicus: pauci enim Achiuorum erant ſimiles.
Et ei ego æreum enſem, & duplicem dedi
Pulchram purpuream, & talare chitonem:
Honoratè autem dimiſi benetabulata in naui.
Et quidem ei preco paululum maior ipſo
Sequebatur, & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibboſus in humeris, magni corporis, criſpo capite.
Eurybates pco Vlyſſis *Eurybates āt nomē fuit honorabat āt ipm eximie alio*
Suorū ſociorū Vlyſſes, ꝙ mentibus æqualia ſciebat. (rū
Sic dixit. huic aūt adhuc magis deſyderiū mouit luctus
Signa agnoſcenti, quæ ei firma dixit Vlyſſes.
Hæc aūt poſtquā igitur ſatiata eſt multūlachrymabili
Et tunc ipſum uerbis reſpondens, allocuta eſt. (luctu,
Nunc quidem iam mihi hoſpes antea exńs miſerabilis
In domibus meis, amicusq́; eris, honorabilisq́;.
Ipſa enim hæc ueſtimenta ego prębui qualia dicis,
Plicans ex cubiculo, fibulamq́; impoſui lucidam
Illi ornamentum eſſe. hunc autem non ſuſcipiā retro
Domum redeuntem dilectum in patriam terram.
Ideo mala parca concaua in naui Vlyſſes
Iuit inſpecturus malam Troiam non nominabilem.
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes
O' uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyſſis,

Non amplius nunc corpus pulchrũ deſtrue, neq; aium
Liqueſac uirum lugens, repræhendo quidem nihil.
Etenim aliqua alienum luget uirum perdens
Iuuenculum cui filios peperit amicitia mixta;
Quáto magis Vlyſſem quem dicunt Deis ſimilem eſſe.
Sed luctu quidem ceſſa, mei autem intellige uerba.
Verè enim tibi loquar, neq; occultabo.
Nam iam Vlyſſis ego circa reditum audiui
Propè Theſprotos uiros in pingui populo
Viuum: at ducit theſauros multos & bonos
Petens in populo: at amabiles ſocios
Perdidit, & nauem concauam in nigro ponto
Thrinacria ab inſula uenens. irati ſunt enim ipſi
Iupiterq́; & Sol: huius enim boues interfecerunt ſocij.
Hi quidem omnes perierunt undoſo in ponto.
Húc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui diuinis geniti ſunt.
Hi autem ipſum ſupra aíam Deũ tanquam honorabãt,
Et ei multa dederunt: mittere ipſum uoluiſſent ipſi
Domum illæſum. & diu huc Vlyſſes
Veniſſet. ſed ei hoc utilius uiſum eſt animo
Res congregare multum in terram eundo.
Sic circa aſtutias multas mortalium hominum
Cognouit Vlyſſes, neq; aliquis contendat homo alius.
Sic mihi Theſprotorum Rex locutus eſt Phedon.
Iurauit autem ad me ipſum ſacrificans in domo
Nauem detraxiſſe, & præparatos eſſe ſocios.
Hi autem ipſum mittent dilectum in patriam terram.
Sed me prius miſit. contigit enim ueniens nauis
Virorum Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.

Et mihi res oſtẽdit quaſcunque congregauerat Vlyſſes.
Et in tertiã generationem alterum adhuc paſcerent
Quæcunque ei in ædibus opes iacent Regis.
Hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
Ex quercu alta Iouis conſilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram
Iam diu abſens uel manifeſtè, uel clàm.
Sic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet, iam
Propè ualde nõ amplius lõgè ab amicis et patria terra
Diu aberit. tamen autem tibi iuramenta dabo.
Sciat nũc Iupiter primum Deorũ eximius & optimus,
Domusq́; Vlyſſis ſtrenui quam perueni:
Certe tibi hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hoc autem ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
Hoc quidem corrupto menſe, hoc autem ſtante.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Vtinam enim hoc hoſpes uerbum perficiendum eſſet.
Quo cito cognoſceres amicitiamq́; multaq́; dona
Ex me, ut aliquis te obuians beatum dicat.
Sed mihi ſic in animo putatur ſicut erit.
Neque Vlyſſes amplius domum ueniet, neque tu pompa
Ornatus eris, quoniam nõ tibi ſignatores ſunt in domo,
Qualis Vlyſſes fuit inter uiros ſi unquam fuit
Hoſpites honoratos dimittere & ſuſcipere.
Sed ipſum famulæ lauate, & ponite lectum
Stramenta, & lænas, & cooperimenta splendida,
Vt bene calefactus aureæ ſedis Auroram perueniat.
Mane autem ualde mane lauate, ungiteq́;,
Vt intus apud Telemachum cæna curetur
Sedens in domo. huic autem doloroſius, qui illorum

Hunc triſtitia afficiet pernitioſius, neq; aliquod opus
Hic amplius faciet ualde quāuis iratus grauiter.
Quomodo enim me tu hoſpes ſcies ſiquid mulierum
Aliarum circumeo mentem, & prudens conſilium,
Si ueſte carens, malè indutus in domibus
Conuiuaris. homines autem parum durantes ſunt.
Qui quidem ſæuus ipſe erit, & crudelia ſciet,
Huic āt maledicent omnes homines doloribus à tergo
Viuo: at mortuo maledicent omnes.
Qui autem bonus ipſe erit, & bona ſciet,
Huius quidem gloriam lætam hoſpites ferent
Omnes in homines: multiq; ipſum bonum dicent.
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyſſis
Certè mihi indumenta, & cooperimenta ſplendida
Odio fuerunt, quando primum Cretę montes niuales
Reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
Dormio ſicut antea inſomnes noctes dormiebam.
Multas enim noctes indecenti in domo
Dormiui, & expectaui bonæ ſedis Auroram diuinam:
Neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
Eſt, neq; mulier pedem tanget noſtrum
Harum, quæ domo in miniſtræ ſunt;
Niſi aliqua uetula eſt antiqua prudentia ſciens,
Quæ tolerauerit tot mente, quot ego:
Huic non inuideo pedes tangere meos.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Hoſpes dilecte, non enim aliquis uir prudens ſic
Hoſpitum peregrinorū amicabiliū meā peruenit domū,
Sicut tu ualde bene deſyderanter prudentia oīa dicis.

Eſt autem mihi anus prudentia mente conſilia habens;
Quæ illum infelicem bene nutriuit, & cibauit
Suſcipiens manibus, quando ipſum primū pepit mater;
Quæ tibi pedes lauabit debilis exiſtens tamen.
Sed age nunc ſurgens prudens Euryclea,
Laua tui Regis coætaneum, & Vlyſſes
Iam talis eſt, talis autem'q; manus.
Statim enim in malo homines ſeneſcunt.
Sic dixit. uetula autem detinebat manibus uultum.
Lachrymas āt emiſit calidas, uerbū aūt luctuoſū dixit.
Hei mihi ego tui fili debilis. certè te ſupra Iupiter
Homines odit Deumcolentem animum'habentem.
Non enim aliquis tot hominum Ioui delectanti fulmine
Pinguia crura combuſit, neq; electas hæcatombas
Quot tu huic dediſti, precans uſq; ire faciat
Ad ſenectutem maturam, nutrias'q; illuſtrem filium.
Nunc autem ſic tibi omnino abſtuliſti rediendi diem.
Sic alicubi illi illudunt mulieres
Hoſpitum peregrinorum, qñ ad iclytas domos puenit.
Sic tibi ſenex canes hæ illudunt omnes:
Harū nunc contumeliā & turpitudines multas fugiens
Non ſinebas lauare: me autem non inuitam iubet
Filia Icarij prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lauabo; ſimul'q; ipſius Penelopes
Et tui gratia, quoniam mihi mouetur intus animus
Doloribus. ſed age nunc intellige uerbum quod dicā.
Multi autem hoſpites miſeri huc peruenerunt:
Sed nondum aliquem dico ſimilem ſic uidiſſe,
Sicut tu corpore, uoce'q;, pedibus'q; Vlyſſi ſimilis es.
Hanc, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.

Accerſitur Euryclea vt hoſpitis corpus lauet.

O vetula ſic dicunt quicunque uiderunt oculiſq;
Nos ambos ualde ſimiles inter nos
Eſſe, ſicut tu ipſa prudens dicis.
Sic dixit. uetula autem lebetem accepit ſplendidum
Quo pedes lauabat: aquam autem infudit multam
Frigidam: poſtea autem calidam exhauſit. at Vlyſſes Vlyſſes agnoſci tur ab Euryclea ex cicatrice.
Sedit in foco, ad autem tenebram uerſus eſt ſtatim:
Subito enim in animo cogitauit ne ipſum accipiens
Cicatricem animaduerteret, & manifeſta opera fierēt.
Lauabat aūt ꝓpè iēs Regem ſuū: ſtatim aūt cognouit
Cicatricem quam aliquādo porcus percuſſit albo dēte:
Parnaſum autem euntem ſimul Autolycumq; & filias De Autolyco Vlyſſis auo.
Matris ſuæ patrem bonum, qui homines ornabat
Furtoq; iuramentoq;. Deus autem ei ipſe dedit
Mercurius huic enim grata crura comburebat
Agnorū & hedorū. hic aūt prōptus ſimul ſequebatur.
Autolycus autem Ithacæ ueniens in pinguem populū
Filium nuper natum inuenit filiæ ſuæ.
Hunc eius Euryclea dilectis in genibus poſuit
Ceſſato cœna: uerbumq; dixit, denominauitq;.
Autolyce ipſe nunc nomen inueni quod ponas
Filiæ filio. multum uirtuoſus autem tibi eſt.
Huic autem rurſus Autolycus reſpondit, dixitq;.
Gener meus filiaq; ponite nomen quodcunque dicam.
Multis enim ego in uia madefactus hoc inueni Vn̄ nomē vlyſſi ididerit auus
Viris, & mulieribus ſupra terram multa paſcentem.
Huic Vlyſſes nomen ſit cognomen. at ego
Quando pubeſcens maternam in magnam domum
Venit Parnaſum autem ubi mihi res ſunt,
Harum ei ego dabo, & ipſum gaudentem dimittam.

Horũ gratia uenit Vlyſſes, ut ei pberet ſplẽdida dõa.
Hunc quidem Autolycusq́;, & filij Autolyci
Manibusq́; ſalutauerunt uerbisq́; ſuauibus.
Mater autem Amphithea matris applicans Vlyſſi
Oſculatus eſt ipm capiteq́;, & ambobus luminibus pul-
Autolycus autem filijs iuſſit glorioſis (chris.
Cœnam parare: hi autem mouentem audiuerunt.
Statim autem iduxerunt bouem maſculum quinquẽnẽ,
Quẽ excoriarũt circũq; gubernabãt, & ipſum fuderũt
Minutim inciderumtq́; ſciẽter, fixerũtq́; uerubus: (oẽm:
Aſſaueruntq́; peritè, diuiſeruntq́; partes.
Sic tunc quidem toto die in Solem deſcendentem
Conuiuabãtur, neq; animus indigebat cõuiuio æquali.
Quando autem Sol deſcendit, & in tenebram iuit,
Iam tunc dormierunt, & ſomni donum acceperunt.
Quando autem manegenita apparuit roſea Aurora,
Perrexerunt ire in uenationem & canes, ac & ipſi
Filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlyſſes
Iuit: altum autem montem aſcenderunt indutum ſyluã
Parnaſi. cito autem peruenerunt concauitates uentoſas.
Sol quidem poſtea nuper percuſſit arua
Ex tacitè fluenti profundifluo Oceano
Hi aũt concauitatẽ puenerũt uenatores, ante aũt ipſos
Veſtigia ſcrutantes canes ibant. at retro
Filij Autolyci, cum his autem diuinus Vlyſſes
Ibat propè canes uibrans longam haſtam.
Tunc autem in ſylua denſa iacebat magnus aper,
Quã qdẽ neq; uẽtorũ penetrabat uis humida ſpirãtũ,
Neq; ipſam Sol lucens radijs percutiebat,
Neq; hymber penetrabat totaliter, ſic denſa

Deſcriptio venatiõis

Erat: at foliorum inerat fuſio ualde multa.
Hunc autem uirorumq; canumq; ſonus peruenit pedũ,
Sic euntes ibant. hic autem contrarius ex ſylua
Horrens bene ceruicem igne autem oculis aſpiciens
Stetit ipſos propè. ipſe autem primus Vlyſſes Vlyſſes adhuc adoleſcẽs ab apro uulneratus.
Iuit eleuans longam lanceam manu forti
Vulnerare promptus. hic aũt ipſum preueniens percuſſit ap
Genu ſuper: multum autem extraxit carnis dente
Obliquè ruens, neq; os peruenit uiri.
Hunc Vlyſſes uulnerauit in dextro humero.
Ex alia parte tranſiuit lucidæ lanceæ cuſpis.
Decidit aũt in pulueribus ſonãs: lõgè ãt uolauit aium.
Hunc quidẽ Autolyci filij dilecti circum laborabant:
Vulnus autem Vlyſſis optimi diuini
Ligauerũt ſcienter, in incantatione aũt ſanguinẽ nigrũ Vulnera icãtari ſolita.
Tenuerunt. ſtatim aũt iuerũt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
Bene ſanantes, & ſplendida dona prębentes,
Statim gaudentem dilectum gaudentes miſerunt
In Ithacam. hoc quidem pater & ueneranda mater
Gauiſi ſunt redeunte: & interrogauerunt ſingula,
Cicatricẽ quãcunq; paſſus ſit. hic ãt ipſis bñ narrauit,
Sic ipſum uenantem percuſſit aper albo dente
Parnaſum euntem cum filijs Autolyci.
Hanc anus manibus pronis accipiens
Agnouit extergens: pedem autem dimiſit ferri,
In autem lebete cecidit ſura, ſonuit autem æs, ſ[illegible] aqua:
Rurſum uero i ptẽ alterã inclinata ẽ, at i terrã effuſa
Huius ãt ſil gaudiũ, et dolor ĩuaſit mẽtẽ: eius uero ocu:
Lachrymis impleti ſunt: dulcis uero ipſi hæſit uox. (Cli

Contingens autem mentum, Vlyſſem allocuta eſt.
Certe Vlyſſes es chare fili. neq; equidem te
Prius agnoui, quàm totum Regem meum contrectaui.
Quippe & Penelopem inſpexit oculis;
Indicare uolens dilectum maritum intus exiſtentem.
Hæc aũt neq; uidere potuit contraria, neq; cognoſcere:
Huic enim Minerua mentem uertit. at Vlyſſes
Manu palpans guttur cœpit dextra.
Ipſa autem altera ipſam propè traxit, dixitq;.
Nutrix cur me uis perdere? tu aũt me nutriuiſti ipſa
Ipſo tuo in ubere: nunc aũt dolores multos laborans
Veni uigeſimo anno in patriam terram.
Sed poſtquam intellexiſti, & tibi Deus iniecit animo,
Tace: ne quis alius in domibus diſcat.
Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
Si mihi Deus interficiet Procos ſuperbos:
Neq; nutrice exiſtente te tenebor, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Euryclea.
Fili mi quale uerbum fugit ſeptum dentium?
Scis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; ſubdita:
Tenebo autem ſicut qñ aliquid ſolidum lapis, uel ferrũ.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Si tibi Deus domabit Procos ſuperbos,
Iam tunc tibi narrabo in domibus mulieres,
Quæ te inhonorant, & quæ peccantes ſunt.
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
Nutrix cur autem tu has dicis? neq; aliquid te oportet.
Bene & ipſe ego intelligam, & cognoſcam ſingulam.
Sed tene ſilentio uerbum, uerte autem Deis.

Vlyſſes Euryclẽa cohibet ne ſe ꝑdat.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit
 Portans lauacra. hæc enim priora effuderat omnia.
 Sed poſtquam lauitq;, & unxit pingui oleo;
 Iterum propè ignem traxit ſedem Vlyſſes
 Calefaciendus: cicatricem autem pannis cooperuit.
 His autem uerbis incepit prudens Penelope.
Hospes hoc quidem tibi adhuc parũper ego dicam ipſa:
 Etenim iam ſomni cito dulcis erit hora:
 Quem ſomnus capit dulcis & dolentem.
 Sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
 Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
 In mea opera inspiciens, & ancillarum in domo.
 At poſtquam nox uenit, cepitq; ſomnus omnes,
 Iaceo in lecto: denſę autem mihi circa ualde cor
 Acutę cogitationes lugentem deſtruunt.
 Sicut autem quando Pandarei filia chloreis luſcinia
 Bene canit uere nuper ſtante
 Arborum in folijs ſedens denſis,
 Quę frequenter uertens fundit perſonantem uocem:
 Filium autem lugens Itylũ dilectum, quẽ quõdã ferro
 Interfecit per inſanias filium Zethi Regis.
 Sic & mihi bifariam animus mouetur huc & illuc.
 Vel maneo apud filium, & firma omnia ſeruo;
 Poſſeſſionem meã, famulasq;, & altam magnã domũ,
 Lectumq; honorans mariti, populiq; famam.
 Vel iam ſimul ſequor Achiuorum qui optimus
 Nubere in domibus præbens infinitas dotes.
 Filius ãt meus quouſq; quidẽ fuit adhuc ĩfãs et demẽs
 Nubere nõ me ſinebat mariti domũ derelinquentem.
 Nunc ãt qñ iã magnus eſt, & pubertatis mẽſurã pueñit:

Et iam me precatur iterum ire ex domus
Poſſeſſione iratus, quam ei conſumunt Achiui.
Sed age mihi ſomnium diiudica, & audi.
Anſeres mihi in domo uiginti triticum edunt
Ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens.
Vemens autem ex monte magna aquila curua roſtro
Omnibus in ceruices ruit, & interfecit. hi aũt fuſi ſunt
Cógregati ĩ domibus. hęc aũt ĩ æthera diuinũ eleuata (eſt.
At ego flebam & lugebam in ſomnio.
Circũ aũt me cõgregatæ ſunt pulchræcrimbus Achi(uę
Miſerabiliter lugẽtẽ, ꝙ mihi aqla iterfecit anſeres.
Retro autem uemens deſedit in præhabenti domo:
Voce autem detinuit, uociferauitq́;.
Confide Icary filia ualde inclyti.
Non ſomnium: ſed uerè bonum quod perfectum erit.
Anſeres quidem proci ego autem auis
Fui antea: nunc rurſus tuus maritus ueni,
Qui omnibus procis indecentem mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis ſomnus dimiſit.
Aſpiciens autem anſeres in domibus intellexi
Triticum comedentes apud Scyphum ubi antea,
Hanc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O' mulier, non aliquomodo eſt declarare ſomnium
Aliò reclinatum: quoniam certè ubi ipſe Vlyſſes
Dixit aũt quomodo perficiet: Procis aũt apparebit cædes
Omnibus ualde: neq; aliquis mortem & parcas fugiet.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Hoſpes certè quidem ſomnia impotentia, ĩdiſcernibilia
Sunt: neq; quid omnia perficiuntur hominibus.
Duæ enim portæ debilium ſunt ſomniorum.

Penelope narrat Vlyſſi ſuum ſomniũ cõiectãdum.

Somni portæ.

Vnæ quidē enim cornibus factæ ſunt: alteræ āt ebore.
Horum qui quidem egreſſi fuerint per ſectum ebur;
Hi læduntur uerba imperfecta portantes.
Qui autem per polita cornua eunt foras;
Hi uera perficiunt hominum quando aliquis uidet.
At mihi non hinc puto graue ſomnium
Veniſſe certè, placidum mihi & filio fiat.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyſſis
Domo ab tenebit. nunc enim deponam certamen.
Annulos quos ille in domibus ſuis
Statuit ordinatum annulos ſic duodecim omnes;
Stans autem hic multum longè iaciebat ſagittam.
Nunc autem procis certamen hoc immittam:
Qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et per ſagittabit annulos duodecim omnes;
Hunc ſequar linquens hanc domum
Iuuenilem, perpulchram, plenam uictu,
Cuius aliquando recordari puto in ſomnio.
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
O uxor ueneranda Laërtiadæ Vlyſſis.
Non amplius nunc proijce in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens ueniet huc Vlyſſes,
Quàm hos aliquando arcum benepolitum tractantes
Neruum extendere, per ſagittareq; annulum.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Si uelis mihi hoſpes aſſidens in domibus
Delectare, non mihi ſomnus in palpebris fundetur.
Sed non enim aliquomodo eſt inſomnes eſſe ſemper
Homines. in enim unoquoq; partem poſuerunt

Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed certè quidem ego ſuperiora in aſcendens
Dormiam in lectum, qui mihi ſuſpirioſus factus eſt
Semper lachrymis irrigatus, ex quo Vlyſſes
Iuit uiſurus malum Ilium; neq; nominandum.
Illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
Vel humi ſternens, uel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit ſuperiora ſplendida,
Non ſola, cum ea & famulæ ibant aliæ.
In autem ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Flebat poſtea Vlyſsē dilectū maritū, quouſq; ei ſomnū
Dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.

ARGVMENTVM. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Volens interficere Vlyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, exinde cum Eumæo, & Philœtio diſputat. In quo & Procorum fit collocutio.

ODYSSEÆ. Y. HOMERI COMPOSITIONIS.

Ypſilon tonitribus Iupiter audacemfecit Vlyſsem, & terruit Achiuos.

AT IPSE *in ueſtibulo dormiuit diuinus* Vlyſses:
Subter quidem crudam bouinam ſtrauit: ſed deſuper
Pelles multas ouium quas ſacrificauerant Achiui.
Eurynome autem ſuperindumentum iniecit dormienti.
Illic Vlyſſes procis mala cogitans in animo
Iacebat uigilans. hæ autem ex domo mulieres
Iuerunt, quæ procis miſcebantur antea,
Mutuo riſum, & lætitiam præbentes.
Huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
Multa autem cogitabat in mente & in animo; **Vlyſſes varia noctu ſecū verſans.**
An irruens mortem pararet ſingulæ,
An ſineret cum Procis ſuperbis miſceri
Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens
Virum ignorans latrat, prompta eſt'q; pugnare.
Sic huius intus latrabant irati mala opera:
Pectus autem percutiens cor increpuit uerbo.
Tolera utiq; cor. & peius aliud aliquando toleraſti
Die quo, q̄n tibi robore indetentus comedit Cyclops
Fortes ſocios: tu aūt auſus es quouſq; te prudentia
Eduxit ex antro putantem mori.
Sic dixit in pectoribus morſus dilectum cor.

Huic ualde in paſſione cor manebat tolerans
Indeſinenter. at ipſe uertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
Plenum pinguedineq́;, & ſanguine huc & illuc
Mouet: ualde autem cito cupit aſſare.
Sic hic huc & illuc uerſus eſt cogitans
Quomodo iam Procis impudentibus manus immittat
Solus exiſtens multis. propè aũt ipſum uenit Minerua
Cœlitus deſcẽdẽs, corpore aũt aſſimilata erat mulieri.
Stetit igitur ſuper capite, et ipſum ad uerbũ locutus ẽ.
Cur rurſus uigilas omnes ſupra infortunate uiros.
Domus quidem tibi hæc eſt: uxor aũt tibi hac in domo
Et filius, qualem aliquis cuperet eſſe filium.
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Certe iam hæc omnia Dea ſecundum decens dixiſti.
Sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat
Quomodo iam procis impudentibus manus imponam
Solus exiſtens. hi autem ſemper congregati intus ſunt.
Ad autem aliquid & hoc maius in mentibus cogito.
Siquidem enim interficiam Iouéq; teq́; nolente,
Quo ſubterfugiam. hoc autem conſulere uolui.
Hunc autem rurſus allocuta eſt Dea cęſia Minerua.
Miſer & quidem aliquis peiori perſuadetur ſocio:
Tamen mortalis eſt, & non tot curas uidet.
At ego Dea ſum continuè, quæ te cuſtodio
In omnibus laboribus. dico autem tibi clarè.
Siquidem quinquaginta agmina diuerſilinguiũ hoĩum
Nos circum ſtarent interficere prompti Marti:
Et horum expelleres boues & pingues oues.
Sed capiat te & ſomnus. dolor & cuſtodire

Minerua Vlyſſem animat in procorũ cædẽ

Totam noƈte uigilantem: malis ab recedes iam.
Sic dixit. & ei ſomnum in palpebris fudit.
Ipſa autem retro in olympum abiuit diuina Dearum.
Quando hunc ſomnus cepit ſoluens curas animi
Soluens membra. uxor autem ſurrexit prudẽtia ſciens.
Flebat autem in leƈtis ſedens mollibus.
At poſtquam flens ſatiata eſt ſuo in animo:
Dianæ primum ſupplicauit diuinæ Dearum.
Diana ueneranda Dea Iouis filia, utinam mihi iam
Sagittam in peƈtoribus iaciens extra animum capias Penelope Dianã p̄cat
Statim nunc, uel poſtea me diſcerpens procella
Eat portans in obſcuras uias,
In oſtijs autem iaciat retrogradi Oceani.
Sicut quando Pandari filias ſuſceperunt procellæ Pandari filiæ.
His parẽtes quidem corrũpũt Dei. hæ aũt reliƈtæ ſunt
Orphanæ in domibus nutriebat aũt diuina Venus
Caſeo & melle dulci, & ſuaui uino.
Iuno autem ipſis præ omnibus dedit mulieribus
Spẽ & prudẽtia: magnitudine aũt p̄buit Diana caſta:
Opera autem Minerua docuit inclyta operari,
Quando Venus diuina adiuit altum olympum
Puellis petens perfeƈtionem dulcium nuptiarum
Ad Iouem gaudẽtem fulmine. hic enim bene nouit oĩa
Fortunamq́; infortuniumq́; in mortalibus hominibus.
Interim autem puellas harpyæ arripuerunt,
Et dederunt odioſis Erynnibus ſeruire.
Sic me deſtruant olympias domos habentes.
Vel me pulchracrinibus percutiat Diana, ut Vlyſſem
Viſura & terram ſub odioſam abeam,
Ne autem quid peiori uiro lætificem mentem.

Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, q̄n aliquæ
Dies quidem flet frequenter dolens cor.
Noctes āt ſomnus habet: hic enī obliuiſci facit oēs hoīes
Bonorū & malorū, poſtquā palpebras amplexus eſt.
At mihi & inſomniaq; immiſit mala fortuna.
Hac enim me nocte apud dormiuit ſimilis ipſi
Talis exiſtens qualis iuit cum exercitu. at meum cor
Lætatum eſt, q̄m non dicebā ſomnium eſſe, ſed uerū iā.
Sic dixit. ſtatim autem aureaſede uenit Aurora.
Huius aūt igitur flentis uocem audiuit diuinus Vlyſſes.
Cogitauit autem poſtea. apparuit autem ei in animo
Iam cognoſcens aſtare capiti.
Veſtē quidē ſimul capiēs, & pelles quibus ī dormiebat
In domum depoſuit in ſede. extra autem bouinam
Poſuit foras portās: Ioui aūt p̄catus eſt manus extollēs.
Iupiter pater ſi me uolentes in ſiccamq; & humidam
Duxiſtis meā in terrā, poſtq̄ mihi maleféciſtis ualde.
Vocem aliquis mihi dicat exercitatorum hominum
Intus. extra autem Iouis monſtrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hunc aūt audiuit conſiliarius Iupiter.
Statim autem tonuit à ſplendido olympo
Ab alto ex nebulis. lætatus eſt aūt diuinus Vlyſſes.
Vocem autem è domo mulier præmiſit molendinaria
Propè. illic igitur ei molæ erant paſtori populorum.
His autem duodecim omnes irruebant mulieres
Farinas facientes, & farinas medullam uirorum.
Illæ quidem aliæ dormiebant, poſtq̄ triticū moluerāt.
Hæc aūt una nondum ceſſarat: debiliſſima aūt facta ē.
Hæc igitur molam ſtatuens uerbum dixit ſignū Regis.
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas:

Vlyſſes Iouem orat.

Dat ſignū cœlo.

Certe

Certè ualde tonuiſti à cœlo ſtellato.
Neq; alicubi nubes eſt. monſtrum cui hoc oſtendis,
Perfice nunc, & mihi miſeræ uerbum quod dicam.
Proci poſtremo'q; & extremo die hoc
In domibus Vlyſſis capiant conuiuium deſyderabile:
Qui iam mihi labore triſti genua ſoluerunt
Farinas facienti, nunc ultimo cœnent.
Sic dixit. lętatus eſt autem uoce diuus Vlyſſes
Iouis tonitru. dixit enim punire peccatores.
Illæ autem aliæ famulæ in domos pulchras Vlyſſis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto ſurrexit diuinus uir
Veſtes indutus. circum autem enſem poſuit humerum.
Pedibus autem ſub fortibus ligauit pulchra calciamēta.
Accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro.
Stetit aūt in pauimentum iens. ad aūt Euryclеā dixit:
Nutrix dilecta hunc hoſpitem honoraſtis in domo
Lecto & cibo: an ſic iacet neglectus?
Talis enim mihi mater prudens exiſtens
Admirabiliter alterum honorat diuerſilinguū hoīum
Minorem hunc autē meliorem inhonorans repudiat.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Euryclea.
Non ipſam nunc fili inſontem accuſo.
Vinum quidem enim bibit ſedens donec uoluit ipſe:
Cibo aūt nō amplius dixit eſurire. īterrogauit n. ipm.
Sed quando iam lecti, & ſomni meminit,
Hæc quidem lectos iuſſit ſubſternere ancillis.
At hic tanquam aliquis omno ærumnoſus, infortunatus,
Noluit lectis, & in cooperimentis dormire;
Sed in cruda bouina, & pellibus ouium

Famula ꝑdigii coniectrix.

Telēachꝰ monet Eurycleā ne hoſpitē negligat.

Dormiuit ĩ ueſtibulo: ſupindumẽtũ aũt iniecimus nos.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo tranſiuit
Lãceã hñs: ſimul hũc canes pedibus ueloces ſeq̃bãtur.
Perrexit aũt ire in concionem ad fortes Achiuos.
Hæc autem rurſus ancillis iuſſit diua mulierum
Euryclea Opis filia Piſenoridæ.
Agite, partim quidem domum ornateq́; feſtinantes,
Aſpergiteq́;, in ſedibus benefactis tapetes
Iacite purpureos. partim autem ſpongijs menſas
Omnes abſtergite. purgate autem crateras
Et pocula rotunda facta. partim autem ad aquam
Ite, fontemq́;, & portate cito euntes.
Non enim iam proci aberunt domo:
Sed ualde mane uenient: quoniã & omnibus cõuiuiũ.
Sic dixit. hæ aũt igitur hãc ualde quidẽ audiuerunt &
Hæ qdẽ uiginti iuerũt ad fontẽ nigrãaq; (obediuerũt.
Aliquæ illic in domo ſcienter laborabant.
Intro autem uenerunt proci ſuperbi. hi quidem poſtea
Bene & ſcienter ſcindebant ligna. aliæ aũt mulieres
Venerunt à fonte. poſt autem ipſas uenit Subulcus
Tres porcos adducens, qui erant inter omnes optimi:
Et hos quidem ſiuit in ſeptis bene paſcere.
Ipſe autem rurſus Vlyſſem allocutus eſt ſuauibus.
Hoſpes nũquid igitur aliquid te magis Achiui iſpiciũt?
An te inhonorant in ædibus ſicut antea?
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Vtinam enim iã Eumæe Dei puniant hanc contumeliã
Quod hi iniuriantes indecenter operantur
Domo in aliena: neq; pudoris partem habent.
Sic hi quidem talia mutuo loquebantur.

Inſtruit domus aduẽtui procorũ

Propè autem ipſos uenit Melanthius cuſtos caprarum
Capras ducens, quæ omnes inter excellebant greges,
Cœnam procis: duo autem ſimul ſequebātur paſtores:
Et has quidem religauit ſub porticu ualde ſonanti.
Ipſe autem rurſus Vlyſſem allocutus eſt conuitijs. — Melanthius inſolens ad Vlyſſem.
Hoſpes adhuc & nunc hic triſtia afficis in domo
Viros petens? at non exibis foras
Omnino? non amplius nos ſeparari puto
Ante manus guſtare: quoniam tu non ſecundū ornatū
Petis: ſunt autem & alia conuiuia Achiuorum.
Sic dixit, hūc aūt nō aliquid allocutus ē prudēs Vlyſſes.
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans:
Hos autem poſt tertius uenit Philœtius princeps uirorū
Bouem ſterilem procis ducens, & pingues capras:
Portitores autem igitur hos duxerunt, qui & alios
Homines mittunt, qui ipſos accedit.
Et hæc quidē igitur religauerunt ſub porticu reſonāti.
Ipſe autem rurſus interrogauit Subulcum propè aſtans. — Philœtius Eumæo et Vlyſſi.
Quis iam hic hoſpes nuper uenit Subulce
Noſtram ad domum? ex quibus dicit eſſe
Viris? ubi ei generatio & patria terra?
Infelix certè ſimilis eſt corpore Regi imperanti.
Sed Dei ſummergunt multum errantes homines,
Quando Reges contra filant ærumnam.
Dixit & dextra oſtendit manu aſtans,
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
Salue pater o' hoſpes. fiat tibi tamen in futurum
Opulentia at quidem nunc malis teneris multis.
Iupiter pater nullus te Deorum pernicioſior alius,
Non miſereris uiros poſtquam iam generaſti ipſe

Dolet pp heri infortunium.

Miſceri malo & doloribus triſtibus
Proprie ut intellexi: lachrymantur mihi oculi
Recordanti Vlyſſis, quoniam & illum puto
Tales ueſtes habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
Si autem iam mortuus eſt: in inferni domibus.
Hei mihi poſtea Vlyſſe ſtrenuo, qui me in bobus
Miſit adhuc paruulũ exñtem Cephallenorũ ĩ populo.
Nunc autem hæ quidem ſiunt immenſæ: neq; aliter
Viro ageretur boum generatio latarumfrontium.
Has autem alij me iubent ducere ſibi ipſis
Edere: neq; filium in ædibus curant;
Neq; curam timent Deorum: prompti ſunt enim iam
Res comedere diu abeuntis Regis.
At mihi hoc animus in pectoribus dilectis
Multum uoluit ualde quidem malum filio exiſtente
Aliorum populum ire euntem ipſis bobus
Viros in alienos, hoc autem peius hic manentem
Bobus in alienis ſedentem dolores pati.
Et iam diu alijs ſuperbis Regibus
Diſceſſi fugiens: quoniam non tolerabilia ſunt.
Sed adhuc hunc infelicem puto ſicunde ueniens
Virorum procorum deſtructionem in domos ponet.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.

Vlyſſes Philœtio.

Bubulce, quoniã neq; malo, neq; ĩſipiẽti uiro ſimilis es,
Cognoſco aũt & ipſe q; tibi prudentia in mẽtes uenit:
Ideo tibi dico, & in magnum iuramentum iuro.
Sciat nũc primum Iupiter, Deorum hoſpitalisq; mẽſa,
Domusq; Vlyſſis ſtrenui quam perueni;
Certe te hic exiſtente ueniet domum Vlyſſes:

Tuis autem oculis uidebis, ſi uolueris,
Interfectos Procos, qui hic dominantur.
Hunc aūt rurſus allocutus eſt boum bubulcus uir.
Vtinam enim hoc hoſpes uerbum perficiat Saturnius,
Cognoſceres qualis mea potētia & manus ſequerētur.
Sic ſimiliter Eumæus ſupplicabat omnibus Deis
Redire Vlyſſem multum ſapientem ſuam domum.
Sic hi quidem talia inter ſe confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumq́; mortemq́;
Parabant: at hæc his ſiniſtra uenit auis
Aquila altiuolans: tenebat autem timidam columbam.
His autem Amphinomus locutus eſt, & dixit.
O'amici non nobis perficietur hoc conſilium,
Telemachi cędes. ſed recordemur conuiuij.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
Venientes autem in domos Vlyſſis diuini,
Pallia quidem depoſuerunt in lectiſq́; ſedibuſq́;.
Hi autē ſacrificabant oues magnas, & pingues capras:
Sacrificabant autem porcos, & bouem indomitam:
Viſcera autem aſſantes diſtribuebant: in autem uinum
Crateris miſcebant: pocula aūt diſtribuebat Subulcus.
Panem aūt ipſis diſtribuebat Philœtius eximius uirorū
Pulchris in caniſtris: potū miniſtrat aūt Melanthius.
Hi autem in cibos paratos prępiacentes manus mittebāt.
Telemachus aūt Vlyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans
Intra bene ordinatam domū, apud lapideū pauimētū,
Sedem indecentem apponens paruamq́; menſam.
Apud aūt poſuit uiſcerū partes, infudit autem uinum
In poculo aureo, & ipſum ad uerbum dixit.
Hic nunc ſede cum uiris uinum bibens:

Proci ſiniſtro omine a Telēachi cæde ãterrentur.

Telēa'ch'pcis ne ho'ſpitē infeſtent.

Conuicia autem tibi ipſe ego & manus expellam
Omnium procorum: quoniam non popularis eſt
Domus hæc, ſed Vlyſſis: mihi aūt ædificauit ille.
Vobis autem proci continete animum conuicio,
Et manus: ut non aliqua lis, & contentio oriatur.
Sic dixit. hi autem igitur omnes mordicus labra tenentes
Telemachū admirabantur, quòd audacter locutus eēt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Et moleſtum exiſtens ſuſcepimus uerbum Achiui
Telemachi ualde autem nobis minans locutus eſt.
Non enim Iupiter ſiuit Saturnius. ideo ipſum iam
Sedauiſſemus in domibus canorū exn̄tem cōcionatorē.
Sic dixit Antinous. hic autem non curauit uerbum.
Precones autem per ciuitatem ſacram hecatombem
Duxerūt. ipſi aūt cōgregati ſunt capitecrinīti Achiui
Nemore ſub umbroſo longèiaculantis Apollinis.
Hi aūt poſtq̄ aſſauerūt carnes ſupiores, & traxerunt
Partes diuidentes conuiuabantur glorioſum conuiuiū.
Apud autē Vlyſſem partē poſuerūt qui miniſtrabant
Aequalem, ſicut ipſi ſortiti ſunt. ſic enim iuſſerat
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
Procos autem non omnino ſuperbos ſiuit Minerua
Conuicio teneri triſti, ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laërtiadem Vlyſſem.
Erat autem quidam in procis uir iniuſta ſciens,
Ctesippus autem nomen erat Samide in domo habitās,
Qui iam poſſeſſionibus fretus patris ſui,
Petebat Vlyſſis diu profecti uxorem:
Qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt.
Audite me proci ſtrenui ut quid dicam.

Partem quidem iam hoſpes habet diu ſicut decet
Aequalem: non enim bonum priuare, neq; iuſtum
Hoſpites Telemachi quicunq; ad has domos puenerit.
Sed age ei & ego dabo hoſpitium, ut & ipſe
Vel balneatori det munus, uel alicui alij
Famulorum, qui in domibus Vlyſſis diuini.
Sic dicens proiecit bouis pedem manu forti
Iacentem ex caniſtro capiens. ipſe aũt euitauit Vlyſſes
Quietè declinans caput. ſubriſit autem animo
Sardanium ualde talẽ: hic bene ædificatũ pcuſſit murũ.
Cteſippum aũt Telemachus increpauit uerbo.
Cteſippe certè ualde tibi hoc utilius fuit animo.
Non percuſſiſti hoſpitem. euitauit enim telum ipſe:
Certè enim te medium percutiam lancea acuta.
Et tibi pro nuptijs pater ſepulchrum faciet
Hic. ideo ne quis mihi indecentias in domo
Oſtendat. iam enim intelligo, & ſcio ſingula,
Bonáq; & peiora. antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem, & tolerauimus inſpicientes
Ouibus iugulatis, uinc'q; bibito
Et pane. difficile enim trahere unum multos.
Sed agite, non amplius mihi mala facite inimicantes.
Si iam me ipſum interficere prompti eſtis ære.
Et hoc uellem, & multo utilius eſſet
Mori quàm hæc ſemper indecentia opera uidere.
Hoſpites uerberatos, famulas'q; mulieres
Violantes indecenter in domibus bonis.
Sic dixit. hi autem omnes quieti facti ſunt ſilentio.
Tarde autem iam locutus eſt Damaſtorides Agelaus.
O' amici, non iam aliquis in mendicum iuſtum

Telẽa-
ch' Cte
ſippum
minita-
bundus
obiur-
gat.

Agela' pcis vt nuptias maturent.

Contrarijs uerbis mordens ſæuiat:
Neq; amplius hoſpitem uerberate, neq; aliquē alium
Seruorum, qui in domibus Vlyſſis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
Mite, ſi ipſis corde placeat ambobus.
Quandiu quidem uobis animus in pectoribus ſperat
Redire Vlyſſem perprudentem ſuam ad domum.
Tandiu nulla accuſatio manereq; erit, teneriq;
Procos in domibus: quoniam hoc utilius erit.
Si redibit Vlyſſes, & rediens uenerit domum.
Nūc āt iā hoc manifeſtū, quòd nō āplius reuerſurus ē.
Sed age tuæ hec matri aſſidens narra
Nubat quicunq; optimus uir, & plurima præbeat:
Vt tu quidem gaudens paterna omnia paſcaris
Edens & bibens: hæc alterius domum curet.
Hunc autem Telemachus prudens contra locutus eſt.
Non per Iouem Agelaë, & dolores patris mei
Qui alicubi longè Ithaca, uel mortuus eſt, uel errat,
Non immorabor matris nuptias ſed iubebo
Nubere cuicunq; uelit. ad autem multa dona dabo.
Erubeſco autem nolentem à domo amouere
Verbo neceſſario. non hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus. procis autem pallas Minerua

Mīerua pcos ā mentes reddit.

Inextinguibilem riſum mouit errarefecit aūt mentem.
Hi autem iam maxillis ridebant alienis.
Cruentatas autem carnes comedebant. oculi aūt ipſorū
Lachrymis impleti erant: luctum autē cogitabat aius.
His aūt & locutus eſt Theoclymenus diuinus.

Dira portēta in pcos

Ah miſeri, quid malum hoc patimini? nocte quidē ueſtra
Cooperiuntur capitaq;, facieſq;, infraq; genua.

Vlulatus aũt diuiſus eſt: lachrymantur autem genæ.
Sanguine autem fluibiles parietes, pulchræq́; mediæ:
Vmbris uero plenum eſt ueſtibulũ, plena uero & aula
Euntibus. Erebus autem ſub tenebris: Sol autem
Ex cœlo periit. mala autem inceſſit caligo.
Sic dixit. hi autem omnes in ipſo ſuauiter riſerunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incœpit dicere.
Deſipit hoſpes nuper aliunde ueniens.
Sed ipſum ſtatim domo emittite foras
In forum ire: quoniam hæc nocti aſſimilat.
Hunc autẽ rurſus allocutus eſt Theoclymenus diuinus.
Eurymache non te iuſſi mihi comites dare.
Sunt mihi oculiq́; & aures & pedes ambo;
Et mens in pectoribus facta, neq; indecens.
His exibo foras: quoniam intelligo malum uobis
Imminens, quod non aliquis ſubterfugiet, neq; euitabit
Procorum: qui domo in diuini Vlyſſis
Viros iniuriantes iniuſta operamini.
Sic dicens exiuit domibus benehabitatis.
Iuit autem ad Piræum: qui ipſum promptus ſuſcepit.
Proci autem igitur omnes inter ſe aſpicientes
Telemachum irritabant ſupra hoſpites ridentes.
Sic autem aliquis dixit iuuenum ſuperborum.
Telemache non te peior hoſpitator alius,
Qualem quidem aliquẽ hunc habes famelicũ erratorẽ,
Panis & uini indigentem, neq; operum
Scientem, neq; fortitudinis: ſed uanè pondus terræ.
Alius autem rurſus aliquis hic ſurrexit diuinare.
Sed ſi iam perſuadeberis, quod multo utilius erit.
Hos hoſpites in naui multiſeda ponentes,

In ſiculos mittemus: unde tibi dignum inueniat.
Sic dixerunt proci: hic autem non curauit uerba:
Sed tacitè patrem aſpiciebat expectans ſemper,
Quando iam procis impudentibus manus immittat.
Hæc in contrarium ponens perpulchram ſedem
Filia Icarij prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuſcuiusq; uerbum audiuit.
Cænam quidem enim ridentes parabant,
Suauiterq; & placidè, poſtq̃ ualde multa comederãt,
Cæna autem non aliquomodo ingratior alia fieret,
Qualem iam cito cogitauit Dea & fortis uir
Ponere: priores enim indecentia operabantur.

ARGVMENTVM. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Penelope tendenti arcum pollicetur ſuiipſius nuptias. Vlyſſes autem Eumæo, & Philœtio mandans de ianuarum cuſtodia, ipſe dimiſit ſagittam per annulos, alio tẽdere non valente.

ODYSSEÆ. Φ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Phi autem arcum proponit certamen Penelope.

IPSI *autem in mentibus poſuit*
Dea cæſia Minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelopæ, Penelope ꝓcis certam̃ ꝓponit
Arcum procis ponere album'q; ferrum,
In domibus Vlyſſis certamina, et cædis principium.
Scalam autem altam aſcendit propriæ domus:
Accepit autem clauem bene flexam manu forti,
Pulchram æream: manubrium autem eboris inerat.
Perrexit aũt ire ad thalamum cum ancillis mulieribus
Vltimum: illic autem ei theſauri iacebant Regis,
Aes'q;, aurum'q;, multilaboris'q; ferrum.
Ille autem arcus iacebat reflexus & pharetra De arcu Vlyſſis
Sagittifera: multæ autem inerant ſuſpirioſæ ſagittæ;
Dona quæ ei hoſpes Lacedæmone dedit obuians
Iphitus Eurytides ſimilis immortalibus. Iphitus Eurytides.
Hi autem in Meſſena obuiauerunt adinuicem
Domo in Ortilochi bellicoſi. certè Vlyſſes
Iuit ad debitum, quod ei omnis populus debebat.
Oues enim ex Ithaca Meſenij uiri extulerant
Nauibus multiſedis trecentas & paſtores.
Horum gratia legationem multam uiam uenit Vlyſſes
Paruus exiſtens. premiſit enim pater alij'q; ſenes.
Iphitus rurſus equas quærens, quæ ei perditæ erant

Duodecim fœminæ, poſt autem mulæ patientes operũ,
Quæ iam ei & poſtea cædes & parca factæ ſunt.
Poſtquam iam Iouis filius peruenit magnanimum
Hercules ꝓditor hoſpitii.
Virum Herculem magnorum ſcientem operum,
Qui ipſum hoſpitem exiſtentem interfecit propè domũ
Miſer, neq; Deorum uocem ueneratur, neq; menſam
Illam quã ei appoſuit: poſtea autem occidit & ipſum.
Equas autem ipſe tenuit fortes unguibus in domibus,
Quas quærens Vlyſſi obuiauit: dedit autem arcum
Quẽ ãtea quidẽ portabat magnus Eurytus. at hic filio
Reliquit moriens in domibus altis.
Huic Vlyſſes enſem acutum, & fortem lanceam dedit,
Principium hoſpitalitatis doloroſæ: neq; in menſa
Cogniti ſunt inter ſe. ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem ſimilem immortalibus,
Qui ei arcum dedit. hunc aũt nunquã diuinus Vlyſſes
Iens ad bellum nigris in nauibus
Portauit: ſed ipſius memoria hoſpitis dilecti
Tenuit in domibus: portabat autem ſua in terra.
Hæc autem qñ iam thalamũ hũc puenit diuina mulierũ,
Pauimentumq; quernũ aſcendit, quod quõdam faber
Poliuit ſcientifice, & in perpendicula direxit:
In autem limina aptauit, ianuas aũt ĩpoſuit ſplẽdidas.
Statim hæc lorum uelociter abſoluit annuli:
In autem clauem miſit: ianuarũ aũt ſuperincidit ſeras
Contra obſeruans. hæ aũt reſonuerunt uelut taurus
Paſcens prato: tantum ſonuerunt pulchrę portæ
Percuſſæ claui: apertæ ſunt ei cito.
Hęc autem in alta tabulata iuit: illic autem capſæ
Stabant: in autem igitur his odoriferę ueſtes iacebant.

Hinc extenſa à clauo accepit arcum
Ipſa uagina, quæ ei adiacebat lucida.
Sedens autem illic dilectis in genibus ponens
Flebat ualde ſtridulè, excepit autem arcum Regis.
Hæc aũt poſtq̃ igitur ſatiata eſt multarũ lachrymarũ lu-
Perrexit aũt ire domum ad procos ſuperbos (*ctu,*
Arcum tenens in manu reflexum & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant ſuſpirioſę ſagittæ.
Hac autem cum ancillæ portabant arcã, ubi ferrum
Iacebat multum & æs, certamina Regis.
Hæc autem qñ iam procos peruenit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus benefactæ,
Contra genas tenens tenues uittas.
Ancilla autem ei utrinq; aſtitit.
Statim autem procis locuta eſt, & dixit uerbum.
Audite proci ſuperbi, qui hac domo Penelope despromit Vlyſſis arcũ certamini procorũ
Vtimini comedere, & bibere aſſidue ſemper
Viro abeunte multo tempore: neq; aliquam aliam
Verbi facere continentiam poteſtis.
Sed me cupientes nubere, facereq; uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Vlyſſis diuini.
Quicunq; autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et per ſagittabit annulos duodecim omnes;
Hunc ſimul ſequar linquens hanc domum Promitit ſe vlctoris cõiugẽ fore.
Iuuenilem, pulchram, plenam uictu:
Cuius aliquando recordari puto in ſomnio.
Sic dixit. & Eumæum iuſſit Subulcum
Arcum procis ponere, albumq; ferrum.
Lachrymans autem Eumęus ſuſcepit & depoſuit.

Fleuit aũt Bubulcus alibi poſtquam uidit arcũ Regis.
Antinous aũt increpauit, uerbumq́; dixit, denominauitq́;.
Stulti ruſtici moleſta cogitantes
Ah miſeri cur lachrymas defuderunt? & mulieri
Animum in pectoribus mouetis? cui aliter
Iacet in doloribus aĩus poſtq̃ dilectum ꝑdidit maritũ.
Sed tacitè comedite ſedentes, uel foras
Arcus Vlyſſis. *Flete exeuntes, hic arcus linquentes*
Procis certamen difficile. non enim puto
Facilè hunc arcum politum tendi.
Non enim aliquis adeſt talis uir in his omnibus,
Qualis Vlyſſes fuit. ego autem ipſum ipſe uidi:
Etenim memor ſum, puer autem paruus eram.
Sic dixit. huic autem igitur aĩus in pectoribus ſperabat
Arcum tendere, perſagittareq́; ferrum.
Certè ſagittam primus guſtare cogitabat
Ex manibus Vlyſſis ſtrenui, quem tunc inhonorabat
Sedens in domo, quoniam mouebat omnes ſocios.
His autem & dixit ſacra uis Telemachi.
O' amici certè ualde me Iupiter demẽtẽ fecit Saturnius.
Mater quidem mihi dicit dilecta prudens exiſtens
Alium ſimul ſequi, linquens hanc domum.
At ego rideo & delector inſano animo.
Sed agite proci: quoniam hoc apparuit certamen.
Qualis nunc non eſt mulier in Achaica terra,
Neq; Pyli ſacræ, neq; Argi, neq; Mycænæ,
Neq; ipſius Ithacæ, neq; Epiri nigræ:
Et autem ipſi hoc ſcitis. quid me oportet noſtræ laudis
Sed agite, non excuſationes trahite. neq; arcũ
Diu ab nertimini tenſione: ut ſciamus.

Et autem ipſe ego hunc arcum experiar.
Si autem tendam, perſagittabo'q; ferrum;
Non mihi dolenti has domos ueneranda mater
Linquet cum alio iens, quòd ego in retro relictus ſum
Solus iam patris certamina pulchra accipere.
Dixit. & ab humeris pallium poſuit purpureum
Rectus ſurgens, ab autē enſem acutum poſuit humeris;
Prius quidem annulos ſtatuit perfodiens
Omnibus unam longam & per lineam direxit:
Circum aūt terrā induxit: ſtupor aūt cœpit oēs uidētes;
Sic bene ornatè ſtatuit antea autem nunquam uidit.
Stetit autem in pauimentum iens & arcum tentauit.
Ter quidem ipſum appropinquauit trahere prōptus,
Ter autem dimiſit potentijs inſperans hoc animo
Neruum tendere, perſagittareq; ferrum.
Et iam tendiſſet ui quarto attrahens;
Sed Vlyſſes annuit, & tenuit cupientem.
His autem rurſus locutus eſt magna uis Telemachi.
O' amici uel & poſtea malus'q; ero & impotens,
Vel iunior ſum, & nondum manibus confiſus ſum
Virum expellere, quando aliquis prior moleſtus ſit.
Sed agite, qui me ui multopotentiores eſtis
Arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic dicens arcum quidem à ſe poſuit humum
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citum telum pulchro acclinauit capiti:
Retro autem iterum deſedit in ſede unde ſurrexerat.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius.
Mouimini ordinatim decenter omnes ſocij
Incipientes à loco unde uinum miniſtratur.

Telēmachus experitur vires ſuas arcu.

Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
Liodes autem primus ſurrexit Oenopis filius,
Qui ipſis uates fuit: apud autem crateram pulchram
Sedebat ſemotiſſimus ſemper: ſtoliditates autem ei ſoli
Inimicæ erant: omnibus autem ſuccenſebat procis.
Qui tunc primus arcum accepit, & telum uelox.

Liodes uiribus diffidit

Stetit aũt in pauimentum iens, & arcum tentabat,
Neq; ipſum itẽdit: prius enim fatigauit manus ſurſum
Inſuetas teneras. ad autem procos dixit. (trahens
O' amici nõ quidem ego intendo: capiat autem & alius.
Multos enim hic arcus optimos priuabit
Animo & anima, quoniam multo melius eſt,
Quàm uiuos aberrare: cuius gratia ſemper
Hic conuerſamur ad expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & ſperat in mentibus, & cogitat
Ducere uxorem Vlyſſis uxorem.
At poſtquam arcum tentauerit, & uiderit
Aliam iam aliquam poſtea græcarum bene indutarũ
Petat uxorem dotibus quærens. hæc autem poſtea
Nubat qui plurima det, & fortunatus ueniat.
Sic dixit, & à ſe arcum poſuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis.
Illic autẽ citum ſagittã pulchræ acclinauit extremitati:
Retro autem iterum deſedit in ſede unde ſurrexerat.
Antinous aũt increpauit, uerbũq; dixit denominauitq;.
Liodes quale te uerbum fugit ſeptum dentium
Graueq; moleſtumq;: iraſcor autem tibi audiens.
Si iam hic arcus optimos priuabit
Animo & anima, quoniam non potes tu intendere:
Non enim te talem genuit bona mater

Quale

Qualem & extenſorem arcúq; eſſe & ſagittarum.
Sed alij tandem fortè proci inclyti.
Sic dixit. & iuſſit Melanthium cuſtodem caprarum.
Age ignem accende in domibus Melanthie:
Apud autem pone ſedemq́; magnam & pelles in ipſa.
Effer autem pinguedinis magnā rotam intus exiſtētis,
Vt iuuenes calefacti inuncti unctione
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. hic āt ſtatim accēdit Melāthius magnum ignē.
Apud autem portans ſedem poſuit & pelles in ipſa,
Ex autem pinguedine magnam rotam intus exiſtente.
Ideo iuuenes calefacti tentarunt, neq; poterant Procivi ribus im pares ar cui ten dendo.
Tendere: multum enim fortitudinis indigentes erant.
Antinous autem abſtinebat, & Eurymachus diuinus
Principes procorū: uirtute autem erant ualde optimi.
Hi autem ex domo iuerunt ſequentes ſimul ambo
Bubulcus & Subulcus Vlyſſis diuini.
Ipſe autem poſt hos domo exiuit diuus Vlyſſes.
Sed quando iam extra ianuas fuerunt ac & aulam,
Loquens ipſos uerbis allocutus eſt ſuauibus.
Bubulce & tu Subulce uerbum aliquod dicam?
Nunquid ipſe celabo? dicere autem me animus iubet.
Quales eſtis Vlyſſi auxiliari ſicunde ueniat
Sic ualde ex repente, & aliquis Deus ipſum ferat?
Nunquid & procis auxiliaremini? an Vlyſſi?
Dicite quomodo uos cor animusq́; iubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus uir.
Iupiter pater utinam enim hoc perficias deſyderium.
Vtinam ueniat quidem ille uir, ducat autem fortuna,
Cognoſceres qualis mea potētia, & manus ſequerētur.

Sic autem ſimiliter Eumæus ſupplicauit oĩbus Deis:
Redire Vlyſſem prudentem ſuam domum.
At poſtquam horum mentem ueram cognouit
Ex iterum ipſos uerbis reſpondens, allocutus eſt.
Intus quidem iam hic ipſe ego mala multa paſſus
Veni uigeſimo anno in patriam terram:
Cognoſco autem quòd uobis cupientibus ueni
Solis ſeruorum: horum aũt aliorum non aliquẽ audiui
Precantem me iter redeuntem domum uenire.
Vobis autem ſicut erit ueritatem dicam.
Vtinam gratia mei Deus domet procos ſuperbos;
Dabo ambobus uxores, & res præbebo,
Domosq́; propè me ędificatas; & mihi poſtea
Telemacho ſocijq́; fratresq́; eritis.
Eia age, iam & ſignum ualde manifeſtum aliud oñdã,
Vt me bene cognoſcatis fideli hunc eſſe in animo:
Cicatricem quam quondam ſus percuſſit albo dente
Ad Parneſum euntem cum filijs Autolici.
Sic dicens ueſtes magna ſeparauit à cicatrice.
Vlyſſes ſe ſeruis manifeſtat. Hi aũt poſtq̃ inſpexerunt, beneq́; cognouerũt ſingula,
Fleuerũt circa Vlyſſem prudẽtem manus mittentes:
Et oſculati ſunt amplectentes caputq́; & humeros.
Sic ãt eodẽ modo Vlyſſes capita, et manus oſculatus ẽ.
Et lugentibus occidiſſet lumen Solis,
Niſi Vlyſſes ipſe prohibuiſſet, locutusq́; fuiſſet.
Ceſſate fletu luctuq́:, ne quis uideat
Exiens domo, at dicat & intus:
Sed parati intrate, neq; ſimul omnes.
Primus ego, poſt autem uos. at hoc ſignum fiat.
Alij quidem enim omnes quicunq; proci ſuperbi

Non ſinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu diuine Eumæe portans ſupra domos arcum
In manibus mihi date; dicq; mulieribus
Claudere domus ianuas firmiter factas.
Si autē aliquis uel ſuſpiriū uel ſtrepitum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, non foras
Exire: ſed illic quietè eſſe ad opus.
Tibi autem Philetie diuine fores mando aulæ.
Claudas claui, cito autem ligamen appone.
Sic dicens intrauit domos bene habitatas;
Sedit poſtea in ſede iens unde ſurrexerat.
Tum etiam famuli ingreſſi ſunt diuini Vlyſſis.
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
Calefaciēs huc & illuc ſplēdore ignis: ſed ipſm neq; ſic
Tēdere potuit: ualde autem ſuſpirauit glorioſum cor.
Suſpirās āt igitur locutus ē, uerbūq; dixit, denūciauitq;.
O amici certè mihi dolor circa meipſum & circa oēs.
Non nuptias tantum lugeo triſtis:
Sunt & aliæ multæ græcæ, quæ quidem in ipſa
Circum mare Ithaca, & alijs ciuitatibus.
Sed ſi iam tantum fortitudinis indigentes ſumus,
Diui Vlyſſis quòd non poſſumus tendere
Arcum. increpatio autem & futuris audiri.
Hunc aūt rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius.
Eurymache non ſic erit: intelligis autem & ipſe.
Nunc quidem enim in populo feſtum Dei
Purum. quis autem arcus tendet? ſed quieti
Deponite: at annulos & tacitè ſinamus omnes
Stare: non quidem enim aliquem ſuſtollere puto
Venientem in domum Laërtiadæ Vlyſſis.

Philœtio mādatur ianuæ cuſtodia.

Eurymachus arcui īpar dolet.

Sed age, pincerna quidem incipiat poculis,
Vt libantes deponamus curuos arcus.
Mane autem iubete Melanthium cuſtodem caprarum
Capras ducere, quæ oibus ualde excellentes gregibus,
Vt in crura ponentes Apollini inclyto arcu
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.
His autem precones quidem aquam in manus fuderũt:
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu.
Diuiſerunt autem igitur omnibus incipientes poculis.
Hi aũt poſtq̃ libauerunt biberuntq́; quãtũ uoluit aĩus.
His autem callens locutus eſt prudens Vlyſſes.
Audite proci inclytæ Reginæ,
Vlyſſes petit ex piri vires arc' Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum Regem,
Oro, quomã & hoc uerbum ſecundum decens dixiſti.
Mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum uobis
Manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris:
An iam mihi perdidit erroŕq; incommodumq́;.
Sic dixit. hi autem igitur omnes ualde irati ſunt,
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpauit, uerbumq́; dixit denominauitq́;,
Ah miſer hoſpitum inſunt tibi mentes neq; paruæ:
Non amas, quòd quietus in menſis cum nobis
Conuiuaris? neq; quòd conuiuio priuaris? at audis
Verba noſtra & locutionem? non autem aliquis alius
Verba noſtra hoſpes & pauper audit?
Vinum te lædit dulce, quod & alios

Lædit,quicũq; ipm abũdãter capit,neq; decenter bibit.
Vinum & centaurum ualde inclytum Eurytiona
Læſit in domo magnanimi Perithoi
In Lapithas euntem:hic autem qm̃ menteſ læſit uino
Inſaniens mala fecit domo in Perithoi.
Heroas autem dolor cepit.ex ueſtibulo autem foras
Traxerunt inſurgentes:aures ſæuo ære
Nareſq; demetentes.hic autem mentibus ſuis læſus
Iuit ſuum nocumentum portans inſano animo:
Ex quo centauris,& uiris contentio facta eſt:
Sibiq; ipſi primo malum inuenit uino grauatus.
Sic & tu magnum nocumentum dico ſi hunc arcum
Tendes:non enim alicui prudenti ſupplicabis
Noſtra in domo.ſtatim autem te naui nigra
In Echetum Regem hominum peſſimum omnium
Mittemus.hinc autem non ſaluaberis.ſed quietus
Bibeq;,neq; contende cum uiris iunioribus.

Vinũ immodicũ malorũ cã.

Hunc autem rurſus allocutus eſt prudens Penelope.
Antinoë,non quidem bonum lædere,neq; iuſtum
Hoſpites Telemachi quicunq; has domos peruenit;
Exiſtimas ſi hic hoſpes Vlyſſis magnum arcum
Tendet manibuſq; uiq; ſua fretus
Domum me ducere,& ſuam facere uxorem?
Neq; ipſe hoc in pectoribus exiſtima.
Neq; aliquis ueſtrum huius gratia animo dolens
Hic conuiuetur,quoniam neq; quidem,neq; decet.

Penelope Antinoũ obiurgat.

Hãc aũt rurſus Eurymachus Polybi filius cõtra locutus
Filia Icarij prudens Penelope, (eſt.
Non te hunc ducere putamus,neq; decet,
Sed uerecundantes famam uirorum & mulierum;

Ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis.
Certè multo peiores uiri ſtrenui uiri uxorem
Petunt, quoniam non arcum politum tendunt.
Sed alius quidam pauper uir errans ueniens
Facile tendit arcum, per autem miſit ferrum.
Sic dicent nobis autem improperia hæc fient.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Eurymache non aliquomodo eſt inclytos in populo
Eſſe, qui iam domum inhonorantes edunt
Viri optimi cur autem improperia hæc facitis?
Ipſe autem hoſpes ualde quidem magnus & pinguis
Viri autem ex bono genere gloriatur eſſe filius.
Sed age, ei date arcum politum, ut uideamus.
Sic enim dico: hoc autem & perfectum erit.
Si ipſum tendet: dabit autem ei gloriam Apollo.
Induam ipſum lænãq; chitonumq; ueſtimẽta pulchra;
Dabo aũt acutum iaculũ canum adiuuamẽtũ et uirorũ;
Et enſem utriq; incidẽtẽ; dabo aũt ſub pedibus calciamẽ=
Mittam aũt quo ipſum cor animusq; iubet. (ta.
Hanc autem rurſus Telemachus prudẽs ꝑ allocutus eſt.
Telẽa. Mater mea arcum quidem Achiuorum nullus me
ch' mri Potentior cui uolo dareq; & negare;
Neq; quicunq; aſperam Ithacam in dominantur;
Neq; quicunq; habitant in Elide equos paſcente.
Horum nullus me inuitum coget ſi uoluero
Et omnino hoſpiti dare hos arcus ferre.
Sed in domum iens ipſa tui ipſius opera cura,
Telamq; columq; & ancillis iube
Opus adire. ſermo autem uiris curæ erit
Oibus maximè autem mihi huic enĩ potẽtia ẽ i domo.

Hæc quidem ſtupefacta retro domum iuit.
Filij enim uerbum prudens impoſuit animo.
In autem ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Flebat poſtea Vlyſſem dilectũ maritũ, quouſq; ei ſõnũ
Dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.
At hic arcus capiẽs portabat flexilẽ diuus Subulcus.
Proci aũt igitur omnes tumultuabant in domibus.
Sic autem aliquis dixit iuuenum fortium.
Quo iam curuum arcum portas non inuiſe Subulce
Errator. cito rurſus te in ſuibus canes ueloces edent
Solum ab hominibus quos nutriuiſti: ſiquidem Apollo
Nobis propitius, & immortales Dei alij.
Sic dixerunt. at hic poſuit ferens ipſo in loco
Timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit.
Heus ulterius porta arcũ cito, non bene oĩbus obediens
Ne te & iunior licet exiſtens adagrum expellam
Percutiens ſaxis: ui autem fortior ſum.
Vtinam enim omniũ tantum quicunq; in domibus ſunt
Procorum manibus uiq; fortior eſſem:
Ideo & cito mœſtè aliquem ego mitterem ire
Noſtra ex domo, quoniam mala operantur.
Sic dixit. hi autem igitur omnes in ipſo dulciter riſerunt
Proci, & iam ceſſarunt graui ira.
Telemacho autem arcum ferens in domum Subulcus Affert Vlyſſi tandem arcus.
In manibus Vlyſſi prudenti poſuit aſtans.
Ex autem uocans allocutus eſt nutricem Eurycleam.
Claude domus ianuas fortiter compactas.
Si autem aliquis, uel ſuſpirium, uel ſonum intus audiat
Virorum noſtrorum in ſeptis: non foras

Eat: ſed illic tacitè ſit apud opus.
Sic dixit. huic autem uelox fuit uerbum.
Clauſit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Tacitè autem ex domo Philœtius ſaltauit foras.
Clauſit autem poſtea ianuas ſepti aulæ.
Iacebat autem ſub porticu lignum nauis circũagitabilis
Byblinum, quo ligauit ianuas: introiuit autem ipſe:
Sedit poſtea in ſede iens unde ſurrexerat
Inſpiciens Vlyſſem. hic autem iam arcum mouebat
Penitus reuoluens, experiens huc & illuc.
Ne cornua uermes ediſſent profectò Rege.
Sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium.
Certe aliquis admirator, & doloſus eſt arcuum.
Certe talia, & ipſi domi iacent.
Vel hic ruit facere ſicut in manibus
Mouet huc & illuc malorum ſciens errator.
Alius autem rurſus dixit iuuenum ſuperborum.
Vtinam enim iam tantum utilitati obuiaret,
Quantum hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci. at prudens Vlyſſes
Statim poſtq̃ magnum arcũ portauit, & uidit penitus:
Sicut autem quando uir citharæ peritus & cantus
Facile extendit nouo in ſinu chordam,
Tangens utrinq; bene retortum inteſtinum ouis.

Vlyſſes tẽdit arcum.

Sic ſine diligentia tendit magnum arcum Vlyſſes.
Dextera autem igitur manu capiens tentauit neruum.
Hoc autem ſub bene ſonuit hirundini ſimilis uoce.
Procis ãt igitur dolor factus ẽ magnus. oĩbus ãt igitur
Mutatus ẽ. Iupiter ãt ualde ſonuit ſigna oñdẽs. (color
Lætatus eſt poſtea pertolerans diuus Vlyſſes

Quòd ei monſtrum miſit Saturni filius uerſuti.
Accepit aũt ueloce ſagittã, quæ ei apud iacebat mẽſam
Nuda: ipſæ autem aliæ concauam intra pharetram
Iacebant: quibus cito futuri erant Achiui tentari.
Hanc in brachio capiẽs traxit chordam concauitatesq́;
Illinc ex ſede ſedens: miſit autem ſagittam
Contra obſeruans. ſecuriũ aũt non errauit omnium
Primo foramine. tranſiuit autem penitus foras
Sagitta ęre grauis. hic autem Telemachũ allocutus eſt.
Telemache non te hic hoſpes in domibus uituperat
Sedens; neq; propoſito errauì; neq; arcum
Diu fatigaui tendens: adhuc mihi robur firmum eſt.
Non ſicut me proci inhonorantes uituperabant.
Nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
In luce. at poſtea & aliter delectari
Cantu & cithara. hæc enim additamenta conuiuij.
Dixit. & ſupcilijs annuit. hic ãt circũpoſuit enſem acutũ
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
Circũ ãt manum dilectum poſuit lãceã: ꝓpè ãt ipſum
Apud ſedem ſtetit armatus ſplendido ære.

ARGVMENTVM. X. HOMERI COMPOSITIONIS.

Procorum cædem cum peregiſſet Vlyſſes præſente Minerua, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit cum Melanthio.

Chi Vlyſſes procos abſtulit ſæuo ære.

SED Ipſe exutus eſt pannis prudens Vlyſſes,
Inſiluit autem magno limini habens arcum & pharetram
Sagittis plenam; celeres uero effudit ſagittas
Ibi ante pedes. ſubinde autem procis dixit.
Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum eſt.
Nũc rurſu. ꝓpoſitum aliud qđ nõdũ aliqs ꝑcuſſit uir
Speculabor ſi cõſequar. ꝑbeat aũt mihi gloriã Apollo
Dixit. & in Antinoum direxit amaram ſagittam.
Procorũ cædes. Certè hic pulchrum poculum eleuare uolebat
Aureum utrinq; anſatum: & iam manibus mouebat,
Vt biberet uinum: cædes autem ei non in animo
Cogitabatur, quis putaſſet inter uiros conuiuas
Solum in plures etſi ualde fortis eſſet
Ei facere cædemq; malam & mortem nigram.
Vlyſſes Antioũ ſagitta interficit. Hunc aũt Vlyſſes in gutture detentum ꝑcuſſit ſagitta.
Contra autem teneram per ceruicem iuit cuſpis.
Declinatus eſt autem aliò: poculum aũt ei excidit manu
Percuſſi: ſtatim autem fiſtula ad nares craſſa uenit
Sanguine uirili: cito autem à ſe menſam
Impulit pedibus ꝑcutiẽs: lõgè ãt cibos fudit ad terrã,
Panisq;, caroq; aſſata fœda eſt. hi autem ſtrepuerunt
Proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.

Ex autem ſedibus ſurrexerunt turbati in domo
Vndiq; aſpicientes bene inciſos ad parietes:
Neq; alicubi ſcutum erat, neq; fortis lancea capere:
Increpabant autem Vlyſſem iratis uerbis.
Hoſpes male uirorum ſagittas. nó amplius certaminibus
Alijs obuiabis. nunc tibi ſalua alta mors:
Etenim iam nunc uirum interfeciſti, qui ualde optimus
Iuuenum in Ithaca. ideo te hic uultures edent.
Dixit ſingulus uir, quoniam dixerunt non uolentem
Virum interfeciſſe. hoc autem ſtulti non cognouerunt,
Quòd iam ipſis & omnibus mortis fines attingebant.
Has autẽ toruè aſpiciens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes.
Canes nõ me amplius exiſtimabatis rediẽtẽ domũ uẽire
Populo à Troianorũ, quòd mihi conſumebatis domũ;
Ipſiusq; uiuentis petebatis uxorem.
Ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter:
Neq; Deos timentes, qui cœlum latum habitant:
Neq; aliquam hominum accuſationem impoſterũ fore.
Nunc uobis & omnibus mortis fines contigerunt.
Sic dixit. hos autem igitur omnes nouus timor ſuſcepit.
Aſpiciebat autem ſingulus quo fugeret altam mortem.
Eurymachus aũt ipſum ſolus reſpondens, allocutus eſt.
Siquidem iam Vlyſſes Ithacenſis ueniſti,
Hæc quidem decenter dixiſti quęcunq; fecerũt Achiui.
Multa quidẽ in domibus iniuſta, multa aũt in agro.
Sed hic quidem iam iacet, qui cauſa fuit omnium
Antinous: hic enim impoſuit hæc opera.
Non nuptiarum tantum indigens, neq; cupiens;
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius.
Vt Ithacæ in populo beneædificatæ regnaret

Vlyſſes ſe ipſum manifeſtat.

Eurymachus ſupplex Antinoo imputat omnia.

Ipſe: at tuum filium interficeret inſidians.
Nũc ãt hic q̃dẽ in parca iterfectus ẽ. tu ãt miſerere po
Tuorũ. at nos in futurũ conciliati in populo (pulorũ
Quæcunq; tibi ebibita ſunt, & comeſta ſunt in dõibus,
Precium ſeparatim ducentes uigintiboues ſingulus:
Aes'q; aurum'q; reddemus donec tuum cor
Lętum fuerit: ante autem non indignanter iraſcere.
Hunc autem toruè uidens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Eurymache, neq; ſi mihi paterna omnia redderetis
Quæcunq; ei nunc ſunt, & ſicunde alia imponeretis,
Neq; ſic amplius manus meas ceſſarem cæde
Ante omnem procos tranſgreſſionem ſoluere.
Nunc uobis adiacet contra uel pugnare,
Vel fugere: qui mortem & parcam euitauerit.
Sed aliquem non fugere puto altam mortem.
Sic dixit. horum autem ipſorum ſoluta ſunt genua.
His autem Eurymachus allocutus eſt ſecundo rurſus.
O'amici non retinebit uir hic manus innocuas.
Eurymachus procis — Sed poſtquam accepit arcum politum, & pharetram
Pauimento à polito, ſagittabit donec omnes
Nos interficiet. ſed recordemur pugnæ,
Enſes'q; trahite, & contra tenete menſas
Sagittas ueloces. contra autem ipſum omnes ſimus
Congregati, ſi ipſum pauimento expellemus & ianuis,
Eamus in ciuitatem. clamor citiſſime fiet.
Et ideo cito hic uir nunc ultimo ſagittabit.
Sic igitur uociferans traxit enſem acutum
Eurymachus occidit — Aereum utrinq; acutum. ſaltauit autem in ipſum
Terribiliter ſonãs. ipſe aũt ſequebatur diuus Vlyſſes
Sagittam projiciens. percuſſit aũt pectus apud mãmã.

In aũt ei hepate fixit uelox telum. ex aũt igitur manu
Enſem miſit humum. proiecta autem menſa
Decidit uoluta; longè autem aquas fudit humum,
Et poculum circũanſatũ. hic aũt terrá uerberauit frõte
Animo dolens: pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quaſſit: in oculis autem fuſa eſt tenebra.
Amphinomus autem Vlyſſi iuit glorioſo
Contrarius ruens. traxit autem enſem acutum
Si quomodo eius exiret ianuis. ſed ipſum præuenit
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea Telẽmachꝰ Amphinomũ interficit.
Humerorum medio. per autem pectora penetrauit.
Sonuit autem cadens: terram autem percuſſit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo. ualde. n. timebat ne quis Achiuorũ
Lanceam trahentem longam, uel percutiat
Enſe ruens, uel in caput uerberans.
Iuit aũt currens: ualde aũt cito dilectum patrẽ puenit.
Propè autem ſtans uerba uelocia allocutus eſt.
O' pater iam tibi ſcutum portabo & duas lanceas,
Et galeam bene ęream in temporibus aptam
Ipſe induar iens. dabo autem Subulco
Et bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Porta currens quouſq; auxiliari adſunt
Ne me amoueant ianuis ſolum exiſtentem.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Perrexit aũt ire thalamũ ubi ei inclyta arma iacebant.
Hinc quatuor quidem ſcuta excepit, lanceas aũt octo,
Et quatuor galeas ęreas denſas.
Venit aũt ferens. ualde aũt cito dilectum patrẽ puenit.

Vlyſſes in ꝓcos ſe armat.

Ipſe autem primum circa corpus indutus eſt æs:
Sic ât eodē modo hi famuli induti ſunt arma pulchra.
Steterunt autem circum Vlyſſem prudētē uarij conſilij.
At hic quandiu quidem auxiliari erant ſagittæ,
Tandiu procorum unum ſemper in domo
Percuſſit inſpiciens. hi autem ſimulſtricti cadebant.
At poſtquam liquerunt ſagittæ ſagittantem Regem,
Arcum quidem ad ſtabulum bene firmæ domus
Inclinauit ſtare ad parietes ſplendidos:
Ipſe autē circum humeros ſcutum poſuit quadruplex:
Capite autem in forti galeam bene factam poſuit
Conum grauiter autem criſta deſuper nuebat.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Ianua autem quædam erat bene ædificata in pariete.
Vltimum autē apud pauimentum bene ſtantis domus
Erat uia in latitudine tabulæ aūt erāt bene congruæ.
Hāc autem Vlyſſes cuſtodire iuſſit diuinum Subulcum
Stantem propè ipſam: una autem ſola erat uia.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O' amici non iam aliquis in ianuam aſcendat,
Et dicat populis: clamor citiſſime fiat.
Ideo cito hic uir nunc poſtremo ſagittet.

Agela' procis.

Hūc aūt rurſus allocutus eſt Melanthius cuſtos caprarū.
Non aliquomodo eſt Agelaë diuine: ꝓpe n grauiter
Aulæ pulchras ianuas & moleſtum os latitudinis:
Et unus omnes prohibebit uir, qui fortis ſit.
Sed age uobis arma portabo armari
Ex thalamo, illic enim puto: neq; aliò
Arma depoſuerunt Vlyſſes & illuſtris filius.
Sic dicens aſcendit Melanthius cuſtos caprarum

In thalamum Vlyſſis ſupra ſcalas domus,
Vbi duodecim quidem ſcuta excepit, tot autem lãceas,
Et tot galeas æreas crinedenſas.
Perrexit aũt ire. ualde aũt cito portans procis dedit,
Et tunc Vlyſſis ſoluta ſunt genua & dilectum cor,
Poſtq̃ circumponentes uidit arma, manibus aũt lanceas
Longas quatientes. ualde autem ipſi uidebatur opus.
Statim autem Telemachũ uerba uelocia allocutus eſt.
Telemache certe ualde iã aliqua in domibus mulierũ
Nobis contraparat bellum malum, uel Melanthius.
Hũc autem rurſus Telemachus prudẽs contra locutus ẽ.
O' pater ipſe ego hoc peccaui, neq; aliquis alius
Cauſa, qui thalami ianuam ſpiſſe congruam
Reliqui inclinans. horũ autem ſpeculatio fuit melior.
Sed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami.
Et obſerua ſiqua eſt mulierum, quæ hæc faciat;
An filius Dolij Melanthius quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Iuit aũt iterum thalamum Melanthius cuſtos caprarũ,
Portaturus arma pulchra: itellexit ãt diuus Subulcus.
Statim aũt Vlyſſem allocutus eſt propè exiſtẽ.
Diuine Laërtiade prudens Vlyſſes,
Ille autem rurſus exitioſus uir quem putamus ipſi
It in thalamum. tu autem mihi uerum dic,
Nunquid interficiam ſi potentior ero?
An tibi huc ducam, ut iniuſtitias ſoluat
Multas quantas hic operatus eſt tua in domo?
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Certe ego et Telemachus procos ſuperbos
Retinebimus intra domos furentes:

Melanthius armis instruit procos.

Vos autem auertentes pedes & manus deſuper
In thalamum mittite:tabulas autem ligate à tergo.
Cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes
Columnam in altam trahite, propinquate trabibus,
Vt diu uiuus exiſtens graues dolores patiatur. (runt.
Sic dixit. hi āt igitur hūc ualde q̄dē audiuerūt et obedīue
Perrexerūt āt ire in thalamū feſellerūt āt ipm̄ itus exn̄s
Certe hic quidē thalami cōclaui in arma q̄rebat. (tē.
Hi autem ſteterunt utrinq; apud limina manentes,
Qn̄ in pauimentum ibat Melanthius cuſtos caprarum.
Altera quidem manu ferens pulchram galeam;
Altera autem ſcutum latum antiquū inquinatū ſiccitate
Laërtis herois quod iuuenis portabat.
Subulci Melāthiū uiciunt. Tū quidē iacebat, cōglutinationes'q; ſolutę erāt lororū.
Iam tunc irruentes ceperunt, traxerunt'q; ipſum intro
Per caput. in pauimento āt in terrā iecerūt dolētes cor.
Pedes autem manus'q; colligauerunt triſti uinculo
Bene ualde uertentes totaliter ſicut iuſſerat
Filius Laërtis pertolerans diuus Vlyſſes:
Cathenam autem plicatam ex ipſo tentantes,
Columnam in altā traxerūt, ꝓpīquauerūt'q; trabibus.
Hunc autem cauillans allocutus eſt Eumæus ſubulcus.
Nūc quidem iā ualde oīno Melanthie noctē ſeruabis
Lecto in molli dormiens ſicut decet:
Neq; te Aurora ab Oceani fluxibus
Latebit ueniens auriſedis, quando adduces
Capras procis domo in conuiuium laborare.
Sic hic quidē illic relictus ē extenſus pnitioſo ī uinculo.
Hi autem in arma euntes, portam'q; imponentes lucidā
Iuerunt in Vlyſſem prudentem uerſutum,

Vbi

Vbi robur ſpirantes inſtabant. hi quidem in pauimẽto
Quatuor. hi autem intra domum multiq; & boni.
Hos autem propè filia Iouis uenit Minerua,
Mentori aſſimilata & corpore ac & uoce.
Hanc autem Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbũ dixit. Mierua Mentori aſſimilata.
Mẽtor expelle maledictionẽ. recordare ãt ſocij dilecti,
Quęcunq; bona ſacrificaui. coætanea autem mihi es.
Sic dixit putans populorum ſaluatricem eſſe Mineruam.
Proci autem ex altera parte minabantur ex domo.
Primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus. Agelaꝰ Mẽtori ne Vliſſe iuuet
Mentor ne te uerbis perſuadeat Vlyſſes
Procis pugnare auxiliari autem ei ipſi.
Sic enim noſtram mentem perfici puto,
Quando hos interfecerimus patrem ac & filium,
In autem tu his poſtea interficieris: qualia cogitas?
In autem domibus. tuo autem ipſius capite ſolues.
At poſtquam ueſtrum uiolentias abſtulerimus ære,
Poſſeſſiones quot tibi ſunt quæq; intus, & quæ foris:
His autem Vlyſſis commiſcebimus: neq; filios
Viuere in ædibus ſinemus, neq; filias;
Neq; uxorem prudentem in ciuitate uerſari.
Sic dixit. Minerua autem irata ex animo magis,
Increpauit autem Vlyſſem iratis uerbis.
Nõ ãplius tibi Vlyſses robur firmũ, neq; aliqua forti-
Qualis, qñ ꝓ Helena albaulnis bono patrenata (tudo
Nouem annis Troianis pugnaſti inceſſanter ſemper.
Multos autem uiros interfeciſti in graui pugna.
Tuo autem capta eſt conſilio Priami ciuitas latis uijs.
Quõ iam nunc qñ tuũ populũ, & poſſeſſiones ꝑuenisti
Contra procos luges fortis eſſe?

Sed age huc amice apud me ſta, & uide opus:
Vt uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficentia reddet.
Dixit & nondum omnino dedit mutabilem uictoriam.
Sed adhuc potentiam'q; & fortitudinem tentabat
Et Vlyſſis uel autem filij glorioſi.
Ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
Sedit ruens hirundini ſimilis contra.
Procos autem concitabat Damaſtorides Agelaus,
Eurynomus'q;, & Amphimedon, Demoptolemus'q;,
Piſandrus'q;, Polyctorides, Polybus'q; bellicoſus:
Hi enim procorum fortitudine erant egregiè optimi.
Quicunq; adhuc uiuebant circa animas pugnabant.
Hos autem iam domuit arcus & frequentes ſagittæ.
His autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians.
O' amici iam retinebit uir hic manus innocuas,
Et iam ei Mẽtor quidẽ uenit inanes iactationes dicens.
Hi autem ſoli relicti ſunt in primis ianuis:
Ideo non ſimul omnes immittite lanceas longas.
Sed agite, in eum primum iaculamini, ſicubi Iupiter
Det Vlyſſem percuti, & gloriam ſuſcipere.
Horum autem aliorum non cura poſtquã hic ceciderit.
Sic dixit. hi aũt igitur omnes iaculati ſunt ſicut iuſſit
Cupientes. hęc autem multum uana fecit Minerua.
Horum alius quidem limen benefirmatæ domus
Percuſſit. alius autem ianuam densè congruam.
Alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
At poſtquam iam lanceas euitauerunt procorum:
His uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes.
O' amici iam quidem ego dicerem & nobis

Procorum in turmam, qui prompti ſunt
Nos interficere in prioribus malis.
Sic dixit. hi aũt igitur omnes iaculati ſunt acutas lanceas
Contra inſpicientes Demoptolemum quidem Vlyſſes: Euryades Elatus & Piſandrus occidũtur.
Euryadẽ aũt igitur Telemachus: Elatũ aũt Subulcus,
Piſandrum aũt igitur interfecit boum bubulcus uir.
Hi quidẽ poſtea ſimul oẽs mordicus cepunt magnũ pauimentum.
Proci aũt igitur iuerunt domus intimum.
His aũt igitur irruerunt, mortuis aũt ex lãceas cepunt.
Rurſus autem proci iaculati ſunt acutas lanceas
Cupientes illas autem multum inanes poſuit Minerua.
Horum alius quidem limen benefirmatę domus
Percuſſit. alius autem ianuam ſpiſsè congruam.
Alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedõ ãt igitur Telemachũ pcuſſit manũ in palma
In ſuperficie, extremam aũt pellẽ lęſit æs.
Cteſippus autem Eumæum ſuper ſcutum lancea longa
Humerũ extra tetigit. hoc aũt ſup uolauit. cecidit ãt humũ.
Hi autem rurſus circum Vlyſſem prudẽtẽ uerſutũ
Procorũ in turbã iaculati ſunt acutas lanceas.
Tũc rurſus Eurydamãta pcuſſit urbiũpopulator Vlyſſes,
Amphimedonta ãt Telemachus, Polybũ aũt Subulcus,
Cteſippum autem igitur poſtea boum bubulcus uir
Percuſſit in pectus. iactans autem allocutus eſt.
O multumaudax amatorconuiciorum nũquam omnino
Obediens ſtultitiæ ualde dic. ſed Deis
Verbum uerte, quoniam multo potentiores ſunt.
Hoc tibi pro pede hoſpitale quem dediſti
Diuo Vlyſſi domum mendicanti.
Dixit igitur boum nigrarum bubulcus. at Vlyſſes

Vulnerauit Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Liocritum percuſſit
Lancea medio uentre; penitus autem æs tranſireſecit:
Cecidit autem pronus, terram aũt percuſſit tota frõte.
Iam tunc Minerua corruptiua hoĩum Aegida ſuſtulit
Alto ex faſtigio. horum autem mentes timuerunt.
Hi autem fugerunt in domum boues tanquã gregarię,
Com- Quas quidem doloſus æſtrus irruens agitauit
paratio Tempore in uerno, quando dies longæ ſunt.
Hi autem ſicut uultures curuæ unguibus curuæ labris
Ex montibus uenientes in aues ſaltant.
Hæ quidem in campo nebulas timentes eunt.
Hæ autem has pdunt inſilientes; neq; aliqua fortitudo
Fit, neq; fuga: gaudent autem uiri præda.
Sic igitur hi procos irruentes in domum (decens
Verberabãt cõuerſim. horũ aũt ſuſpiriũ mouebatur in-
Capitibus uerberatis. pauimentũ ãt totũ ſanguine ſpar-
Liodes autem Vlyſſis irruens cepit genua, (gitur.
Liodes ſupplex orat Vlyſſẽ. Et ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt.
Oro te Vlyſſes. tu autem me uenerare, et mei miſerere.
Nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
Dicere: neq; aliquid facere iniuſtum. ſed & aliò
Sedaui procos quicunq; talia faceret.
Sed mihi non obediuerunt malis à manus tenere:
Ideo & iniuſtitijs indecentem mortem ſecutus ſum.
At ego cum his uates nihil faciens
Iacebo. ſic non eſt gratia impoſterum benefactorum.
Hunc autem toruè uidens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Siquidem iam cum his uates dicis eſſe,
Sæpe curaſti orare in domibus

Longè mihi reditus finem dulcis fieri:
Te autem uxoremq; dilectam ſequi & filios parere.
Ideo non mortem grauem aufugies.
Sic igitur dicens enſem cepit manu forti
Iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percuſſit.
Loquentis aũt igitur huius caput pulueribus mixtũ eſt.
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis neceſſitate.
Stabat in manibus tenens citharam ſtridulam
Propè apud ianuam: bifariam aũt mentibus cogitabat.
An egrediens domo Iouis magni ad aram
Aulæ ſederet factam ubi multa
Laërtes Vlyſſesq; boum in crura combuſſerat.
An genibus precaretur ruens Vlyſſem.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Genua tangere Laërtiadæ Vlyſſis.
Certè hic citharam concauam depoſuit humi
Medio crateræ & thronũ argenteiclauis.
Ipſe autem rurſus Vlyſſis ruens cepit genua.
Et ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt.
Oro te Vlyſſes, tu aũt me uenerare, & mei miſerere.
Ipſi tibi in futurum dolo erit, ſi cantorem
Interficies, qui Deis & hominibus cano.
Ipſedoctus ſum: Deus aũt mihi in mentibus cantilenas
Omnes produxit. uidetur autem tibi accinere
Tanquam Deo. ideo ne me cupias collo truncare.
Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quòd ego non uolũtarius in tuam domũ, neq; indigẽs,
Veni procis cantaturus poſt conuiuium:

Liodes occidit

Phemi' muſic' Vlyſſi.

Sed multo plures & potentiores duxerũt neceſſitate.
Sic dixit.hunc autem audiuit ſacra uis Telemachi.
Statim autem ſuum patrem allocutus eſt propè exñtẽ.
Abſtine,neq; item hunc inſontem percute ære.
Et preconem Medonta ſaluabimus, qui mei ſemper
Domo in noſtra curam habuit pueri exiſtentis:
Si iam non ipſum interfecit Philœtius,uel Subulcus,
Vel tibi obuiauit ruenti in domo.
Sic dixit.hunc aũt audiuit Medon prudentia ſciens.
Cadens enim iacebat ſub ſede:circum autem pellem
Indutus bouis nuperexcorticatã fugiens mortẽ nigrã.
Statim ãt à throno ſurrexit:cito ãt expoliauit bouinã.
Telemachum autem poſtea ad ruens cœpit genua,
Et ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt.
O' amice ego quidẽ hic ſum.tu aũt tenearis.dic aũt patri
Ne me circa potentias lædat acuto ęre
Viris procis iratus,qui ei totonderunt
Res in domibus:te autem ſtulti nihil honorauerunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Fide quoniam te hic liberauit & ſaluauit,
Vt noſcas in animo,& dicas,& alij
Malaoperatione bonaoperatio melior.
Sed exeuntes domibus ſedete foris
Ex cęde in aula,tuq; & multumfamoſus cantor:
Vt ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit.hi autem exiuerunt domo euntes.
Sederunt autem igitur hi Iouis magni ad altare
Vndiq; aſpicientes cędem expectantes ſemper.
Aſpiciebat aũt Vlyſſes ad ſuã domũ ſiqs adhuc uirorũ
Viuus ſublateret fugiens mortem nigram.

Phemi⁹ & Me- dõ a Teleacho ſeruãt.

Hos autem uidit ualde oẽs in ſanguine, & pulueribus
Cadentes multos. ſicut piſces quos piſcatores
Concauum in littus album extra mare
Rete extraxerunt multoforaminibus: hi autem omnes
Vndas maris cupientes in arenis fuſi ſunt:
Horum quidem Sol lucens abſtulit animum.
Sic tunc igitur proci adinuicem fuſi erant.
Iam tunc Telemachum allocutus eſt prudens Vlyſſes. Vlyſſes
Telemache eia age mihi uoca nutricem Eurycleam, Eury-
Vt uerbum dicam, quod mihi in animo eſt. cleã ac-
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri. cerſiri iubet.
Mouens autem ianuã allocutus eſt nutricem Eurycleã.
Eia iam mouere anus diu generata, quæ mulierum
Famularum ſpeculatrix es in domibus noſtris;
Veni, uocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus eſt. huic autem uelox fuit uerbum.
Aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Perrexit autem ire. at Telemachus ante præibat.
Inuenit poſtea Vlyſſem cum interfectis mortuis,
Sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
Qui comeſturus bouem uenit pernoctantem in agro:
Omne autem igitur ei pectusq; genæq; utrinq;
Cruentę ſunt: grauis autem in u[illegible]ltum uideri.
Sic Vlyſſes inquinatus erat pedes & manus deſuper.
Hæc ãt poſtq̃ igitur mortuosq; & magnũ iſpexit ſãgui
Ruit ululare, q̃m magnum uidit opus. (nem,
Sed Vlyſſes prohibuit, & tenuit cupientem.
Et ipſam uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
In animo anus gaude & abſtine, neq; ulula.
Non pietas interfectis in uiris orare.

Hos autem parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terreſtrium hominũ;
Nõ malum, neq; quidem bonum qui ad ipſos peruiſſet:
Ideo & peccatis indecentem mortem aſſecuti ſunt.
At age mihi tu mulieres in domibus dic,
Quę me inhonorant, & quæ peccantes ſunt.
Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.
Tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam
Quinquaginta tibi ſunt in domibus mulieres
Famulæ, has quidem opera docuimus operari,
Lanasq; extendere, & ſeruitutem tolerare.
Harum duodecim omnes impudentias iniuerunt;
Neq; me honorantes, neq; ipſam Penelopem.
Telemachus ãt nuper quidẽ auctus eſt, neq; ipm mater
Imperare ſiuit in famulis mulieribus.
Sed age ego aſcendens ſuperiora ſplendida
Dicam tuæ uxori cui aliquis Deus ſomnum immouit
Hanc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Nondum hanc excita, tu autem huc dic mulieribus
Venire, quæ antea indecentia operatæ ſunt.
Sic dixit, anus autem per domum exiuit
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
At hic Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
Ad ſe uocans uerba uelocia allocutus eſt.
Incipite mortuos portare, & iubete mulieres.
At poſtea thronos pulchros, & menſas
A qua, & ſpongijs multisforaminibus purgare.
At poſtquam iam totam domum ornauerunt,
Famulas educentes ſtabilis domus
Mediæq; teſtudinis, & boni ſepti aulæ

Vlyſſes iubet mortuos efferri.

Interficite enſibus longè acutis, donec omnium
Animas auferatis & obliuiſcantur Veneris,
Quam à procis habuerunt, mixtæ ſuntq́; clàm.
Sic dixit. hę autem mulieres congregatæ uenerunt oēs
Grauiter lugentes, teneram lachrymam defundentes.
Primū quidem igitur mortuos portauerunt iuterfectos,
Sub autem porticu depoſuerunt beneſeptæ aulæ
Adinuicem innitentes. imperauit autem Vlyſſes
Ipſe iens, hę autem exportabant & neceſſitate.
At poſtea thronos pulchros, & menſas
Aqua, & ſpongijs multisforaminibus purgarunt.
At Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
Scopis pauimentum prudenter factę domus
Verrebāt: hę āt exportauerūt famulæ: poſuerūt āt fo=
At poſtquam omnem domum ornauerunt (ris.
Famulas educentes ſtabilis domus
Mediæq́; teſtudinis, & boni ſepti aulę,
Loco in ſtricto unde non aliquo modo erat fugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere.
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quę iam meo capiti opprobria fuderunt,
Matriq́; meæ, apudq́; procos dormiebant.
Sic dixit. & funem nauis nigræ Impudicæ famulæ laqō ſuſpēdunt
Columna ex ſuſpendens magna iecit nigra
Altè extendens, ne qua pedibus terram tangeret.
Sicut autē quando uel turdellę extenſę alis, uel colūbæ
Septo in percutiunt quod ſtat in luco
Aulm intrantes. odioſum autem ſuſceptum eſt cubile.
Sic hę ordinatim capita habebāt. circum aūt omnibus
Collis laquei erant, ut miſerrimè morerentur.

Tremebant autem pedibus paululum non ualde diu,
Educunt autem Melanthium in ueſtibulumq́; & aulam:
Melanthi' trucidatur Hoc autem ab quidem naresq́; & aures ſæuo ære
Inciderũt: genitaliaq́; extraxerũt canibus cruda come
Manusq́; & pedes inciderunt irato animo. (di.
Hi quidem poſtea abloti manusq́; pedesq́;
In Vlyſſeam domũ inerunt. perfectum eſt aũt opus.
At hic allocutus eſt dilectam nutricem Eurycleam.
Porta ſulfur anus malorũ medelã. porta aũt mihi ignẽ
Igne luſtrantur ædes. Vt fumigem domum. tu autem Penelopem
Venire huc iube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem moue famulas in domum uenire.
Hunc autẽ rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.
Certè iam hæc fili mi ſecundum decens dixiſti:
Sed age lænamq́; chitonaq́; ueſtimenta portabo.
Non autem ſic ueſtibus tectus latos humeros
Sta in domibus. repræhenſibile autem eſſet.
Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit: neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea.
Portauit autem igitur ignem & ſulfur. at Vlyſſes
Bene adoleuit domum amplam, & domum, & aulã.
Anus autem rurſus aſcendit p domos pulchras Vlyſſis,
Nuncians mulieribus, & mouens ire.
Hæ autem inerunt domus tædas in manibus tenentes.
Hæ q̃dẽ igitur circũfundebãtur & ſalutabãt Vlyſſem:
Et oſculabãtur amplectentes caputq́; & humeros,
Manusq́; capientes. hũc autem dulce deſyderium cepit
Fletus & ſuſpirij: nouit autem igitur mentibus omnes.

ARGVMENTVM. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Agnitio Vlyſſis apud vxorem:& erroris narrationum breuis narratio: Et Vlyſſis & Telemachi cum domeſticis exitus.

ODYSSEÆ. Ψ. HOMERI COMPOSITIONIS.

Pſi autem, agnoſcit maritum ſuũ quondam Penelope.

ANVS *Autem in ſuperiora aſcẽdit cachinans,*
Heræ dictura dilectum maritum intus exiſtentem.
Genua autem firma habebat, pedes autem ſufficientes erant.
Stetit aũt igitur ſup capite,& ipſam ad uerbum dixit.
Surge Penelope dilecta filia,ut uideas
Oculis tuis,quæ cupiebas dies omnes.
Venit Vlyſſes,& domum applicuit ſerò licet uemens:
Procos autem interfecit ſuperbos,qui ſuamq́; domum
Deſtruebant,& res comedebant,uiolabantq; filium.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Nutrix dilecta inſanam te Dei fecerunt,qui poſſunt
Inſipientem facere,& prudentem ualde exiſtentem:

Euryclea nũciat Penelopæ Vlyſſẽ rediiſſe.

Penelope Vlyſſem rediiſſe nõ credit.

Et inſipientem prudentiam iníre fecerunt.
Qui te læſerunt: antea autem mentibus bona eras.
Cur me ledis perdolentem animum habentem
Hæc dicens? & ex ſomno ſuſcitas
Dulci? qui me ligauit dilectas palpebras cōplectens.
Nondum enim tantum dormiui ex quo Vlyſſes
Iuit uiſurus malum Ilium non nominandum.
Sed agè nunc deſcende, & retro uade domum.
Si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi ſunt
Hæc ueniens nunciaſſet, & ex ſomno excitaſſet;
Ideo cito odioſè ipſam ego remiſiſſem ire
Rurſus intra domos. te autem hæc ſenectus iuuat.
Hanc autē rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.

Eury-clea Penelopæ

Non te lædo filia dilecta: ſed uerè tibi
Venit Vlyſſes, & domum ſuſcepit ſicut dico.
Hoſpes quem omnes inhonorabant in domibus.
Telemachus autem igitur diu cognouit intus exiſtentem;
Sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
Vt uirorum puniret uiolentias ſuperborum.
Sic dixit. hæc autem lætata eſt à lecto ſaltans
Anum circūplicita. à palpebris autem lachrymā miſit,
Et ipſam uociferans uerba ueloci allocuta eſt.
Eia agè iam mihi nutrix dilecta uerum dic.

Penelope nutrici.

Si uerè iam domum uenit ut dicis,
Quomodo iam procis impudentibus manus immiſit
Solus exiſtens. hi aūt ſemꝑ congregati intus manebāt.
Hanc aūt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea.

Eury-clea Penelopæ

Non uidi, non audiui, ſed ſuſpirium ſolum audiui
Interfectorū. nos aūt in receſſu thalamorū benefactorū
Sedebamus timentes: tabulæ aūt tenebant bene cōgruæ

Antea, quando iam me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim præmiſit uocare.
Inueni poſtea Vlyſſem inter interfectos mortuos
Stātē. hi aūt ipm circū lapidibus ſtratū paumētū tenē-
Iacebāt adinuicē. tu uidēs āt aīum exhilarabis. (tes
Nunc hi quidem iam omnes in aularibus ianuis
Congregati. at hic domum fumigat perpulchram
Ignem magnum accendens. te aūt me præmiſit uocare.
Sed ſequere, ut uobis lætitia ineatis
Ambo uos dilecto corde, qm̄ mala multa paſſi eſtis.
Nunc aūt iam hoc lōgum deſyderium perfectum eſt.
Venit quidem ipſe uiuus domeſticus: inuenit aūt & te
Et filium in domibus: malè autem ſuper ipſum fecerāt
Proci, quos omnes puniuit ſua in domo.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope. Penelope Euryclex.
Nutrix dilecta nondum ualde contra glorieris ridēs.
Scis enim quòd gratus in domo appareret
Omnibus: maxime autem mihiq; et filio quē genuimus.
Sed non eſt hoc uerbum uerum ſicut dicis.
Sed aliquis immortalium interfecit procos ſuperbos
Iniuriam admirans, animidolores, & mala opera.
Non aliquem enim honorabant terreſtrium hominum,
Non malum, neq; quidē bonū quicunq; ipſos aduenit.
Ideo iniuſtitiæ paſſi ſunt malum. at Vlyſſes
Perdidit longè reditum græciæ: perijt autem ipſe.
Huic autem poſtea reſpondit dilecta nutrix Euryclea. Euryclea Penelopæ
Filia mea quale te uerbum fugit ſeptum dentium,
Quę maritum intus exiſtentem in foco nunquam dicis
Domum eſſe uēturum. animus aūt tibi ſemp īcredulus.
Sed age tibi & ſignum permanifeſtum aliud dicam.

Cicatricem quam quondã ipſum ſus pcuſſit albo dẽte.
Hanc abluens agnoui.uolebam autem tibi ipſa
Dicere: ſed me ille capiens in ore manibus
Non ſiuit prudentijs mentis.
Sed ſequere. at ego me circum concedam ipſam
Si te decepero, interfice me miſerrima morte.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope.
Nutrix dilecta difficile Deorum ſempergenitorum
Conſilia trahere ualde multum ſcientem exiſtentem.
Sed tamen eamus ad filium, ut uideam
Viros procos interfectos, & qui interfecit.
Sic dicens deſcendit ſuperiora. multa autem ei cor
Penelope ſubdubitãs accedit Vlyſſẽ. Mouebat, an longè dilectum cor interrogaret;
An aſtans oſcularetur caput & manus capiens.
Hæc aũt poſtq̃ ingreſſa ẽ, & trãſiuit lapideũ pauimẽtũ,
Sedit poſtea Vlyſſem contra in ignis ſplendore
Parietis alterius hic aũt igitur ad columnam longam
Sedebat deorſum uidẽs, expectans ſi ipm̃ alloqueretur
Fortis uxor, poſtquam uidit oculis.
Hæc autem tacita diu ſedit: ſtupor autem ei cor cepit.
Aſpectu autem aliquando ipſum clare uidebat;
Aliqñ autem ignorabat mala corpori ueſtimẽta hñtẽ.
Telemachus aũt locutus eſt, uerbũq; dixit, denoĩauitq;.
Mater mea mala mater ſæuum animum habens,
Cur ſic patrẽ ſepararis? neq; apud ipſum
Sedens uerbis interrogas? neq; ſcrutaris?
Non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
Viro abſtineret, qui ei multa mala laborans
Veniſſet uigeſimo anno patriam terram.
Tibi autem ſemper cor durius eſt lapide.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Fili mi animus mihi in pectoribus ſtupefactus eſt:
Neq; dicere poſſum uerbis, neq; interrogare
Neq; in uultum uidere contra ſi uerè iam
Eſt Vlyſſes, & domum uenit: certe ualde nos
Cognoſcemur inter nos & melius. ſunt enim nobis
Signa, quæ iam & nobis abſcondita ſcimus ab alijs.
Sic dixit: riſit autem pertolerans diuus Vlyſſes.
Statim autem Telemachũ uerba uelocia allocutus eſt.
Telemache certe matrem in domibus dimitte
Tentare me. forſan autem agnoſcet, & melius.
Nũc aũt ꝙ ſordeo, mala aũt corpori ueſtimẽta idutus ſũ,
Ideo inhonorat me, & nondum dicit hunc eſſe.
Nos autem conſultemus, ut ualde optima fiant.
Etenim aliquis unum uirum interficiens in populo,
Cui non multi ſint adiutores retro,
Fugit, affinesq; relinquens & patriam terram:
Nos aũt ſuſtẽtaculũ ciuitatis interfecimus, q̃ ualde optimi
Iuuenum in Ithaca: ideo conſulere iubeo.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs contra locutus eſt.
Ipſe hæc uideas pater dilecte: tuum enim optimum
Conſilium in hominibus dicunt eſſe: neq; aliquis tibi
Alius uir contendat mortalium hominum.
Nos autem prompti ſimul ſequemur: neq; aliquid dico
Fortitudine indigere quanta potentia adeſt.
Hunc aũt, reſpondens, allocutus eſt pertolerans Vlyſſes.
Tibi enim ego dico, ut mihi uidetur eſſe optima.
Primum quidem lauamini, & induimini ueſtes:
Famulasq; in domibus iubete ueſtimenta capere.
At diuinus cantor tenens citharam ſtridulam

Simulatur iedibus nuptiæ ꝑp tumultum.

Nobis præeat amatricæ ludorum ſaltatione:
Vt aliquis dicat nuptias eſſe extra audiens,
Vel per uiam iens, uel qui circum habitant:
Ne antea fama lata cædis in ciuitate fiat
Virorum procorum, quàm nos eamus extra
Agrum in noſtrum arboriferum. illic aut poſtea
Conſultabimus quod utile Olympius præbebit.
Sic dixit hi aũt igitur hũc ualde quidẽ audiuerũt & obe
Primũ q̃dẽ igitur loti ſunt, et ĩduti ſũt ueſtes: (diuerũt,
Paratæ ſunt aũt mulieres. ipſe aũt cœpit diuinus cãtor
Citharam concauam, in autem ipſis deſyderium mouit
Cantusq́; dulcis, & ſtrenuæ ſaltationis.
His autem magna domus ſtrepebat pedibus
Virorum ludentium, pulchrizonarumq́; mulierum.
Sic autem aliquis domos extra audiens.
Certè ualde iam duxit uxorẽ multis petitam Reginam.
Miſera. non tolerauit mariti ſui primi
Cuſtodire magnam domum continuè quouſq; ueniret.
Sic igitur aliquis dixit hæc aũt nõ cognouerũt ſicut fa-
Aſt Vlyſſem magnanimum ſua in domo (cta ſunt.
Eurynome gubernatrix lauit & unxit oleo.
Circum autem ipſum pallium pulchrum iecit & ueſtẽ.
Poſthæc in capite fudit multã pulchritudinẽ Minerua,
Maioremq́; inſpicere, & pinguiorem: in autem capite
Tenues miſit comas uiolaceo flori ſimiles.
Sicut autem quãdo aliquis aurũ circũfudit argento uir
Sciens, quem Vulcanus docuit & pallas Mineruaq;
Artem omnigenam: gratioſa autem opera perficit.
Sic quidem huic circũfudit gratiã capitiq; & humeris.
E` balneo autem exiuit corpore immortalibus ſimilis.

Iterum autem rurſus deſedit in ſede unde ſurrexerat,
Contra ſuam uxorem, & ipſam ad uerbũ locutus eſt.
Felix ſupra tibi mulierum effœminatarum
Cor durum poſuerunt olympias domos habitantes. Vlyſſes vxori.
Non quidem alia ſic mulier tolerabili animo
Viro abſtineret, qui ei mala multa laborans
Veniret uigeſimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix ſterne lectum, ut & ipſe
Dormiam. certe enim huic ferreus in pectoribus animus.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Felix non nuper magnifio, neq; paruifacio,
Neq; ualde admiror. ualde autẽ bene ſcio qualis eras
Ex Ithaca in naui iens longaremis.
Sed age ei ſterne bonum lectum Euryclea
Intra ſtabilem thalamum quem ipſe fecit:
Vbi ei extraponentes bonam lecticam iaciteq; lectum,
Pelles & lenas, & cooperimenta ſplendida.
Sic dixit maritum tentans. at Vlyſſes
Iratus uxorem allocutus eſt prudentias ſcientem.
O' mulier certe ualde hoc uerbum triſte dixiſti.
Quis autem mihi alibi poneret lectum. difficile aũt eẽt
Et ualde ſcienti, quando non Deus ipſe ueniens
Facile uolens ponet alio in loco.
Virorum aũt nõ aliquis uiuus hõ, neq; ualde pubeſcẽs
Facile moueret, quoniam magnum ſignum factum eſt
In lectica laborata. hãc aũt ego feci, neq; aliquis alius: Vlyſſes lectum ſuũ cõiugalẽ dſcribit
Arbuſcula erat extenſa folijs oliuæ ſeptum intra,
Florens, uireſcens: groſſa aũt erat tanquam columna:
Huic aũt ego ieci thalamum meum donec perfeci
Denſis lapidibus, & bene deſuper texi.

Compactas autem impoſui ianuas ſpiſſe factas.
Et tunc poſtea incidi comam ſolylongæ oliuæ.
Truncum autem ex radice incidens circum poliui enſe
Bene & ſcienter, & in lineam direxi
Fulcrum faciens. terebraui autem omnia terebro.
Ab autem hoc incipiens lecticam poliui quouſq; pfeci
Variam auroq;, & argento, & ebore.
Extra autem extenſi pellem bouis purpure ſplendidã.
Sic tibi hoc ſignum dico, neq; ſcio
Si mihi adhuc firma eſt mulier lectica. an aliquis iam
Virorum alibi poſuerit incidens à radice oliuæ.
Sic dixit. huius illic ſoluta ſunt genua & dilectum cor,
Signa recognoſcentis, quæ ei firma dixit Vlyſſes:
Lachrymans aũt poſtea rectà cucurrit. circũ ãt manus
Collũ iecit Vlyſſi: caput autem oſculata eſt, & uultus.
Ne mihi Vlyſſe iraſcere, quoniam alijs maximè
Hominum prudens fuiſti. Dei autem dederunt ærũnã;
Qui nobis inuiderunt adinuicem manentibus.
Iuuentute delectari, & ſenectutis limen peruenire.
At non nunc mihi hoc iraſcere, neq; reprehende,
Qm̃ te non primum poſtquam uidi ſic amplexa ſum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
Tremebat, ne me quis hominum deciperet uerbis
Veniens. multi enim malas aſtutias cogitant.
Neq; autem Argiua Helena Ioue nata
Viro cum alieno mixta eſſet amicitia & lecto,
Si ſciuiſſet quòd ipſam iterum bellicoſi filij Achiuórum
Ducere domum dilectam in patriam debebant.
Hanc autem facere Deus mouit opus indecens.
Hanc autem necumentum antea ſuo impoſuit animo

Penelope ex ſignis Vlyſſem certe cognouit.

Graue, ex qua primum, & nos aduenit dolor.
Nunc aũt poſtquam iã ſigna ualde manifeſta dixiſti
Lecti noſtri, quem non homo alius uidit;
Sed ſoli tuq; ego & ancilla una ſola
Actoris, quam mihi dedit pater adhuc huc uenienti,
Quę nobis ſaluabat ianuas boni cubiculi.
Perſuades iam meum animum ſæuum ualde exñtem.
Sic dixit: huic aũt adhuc magis deſyderiũ mouit luctus,
Flebat autem habens uxorẽ gratam prudẽtias ſcientẽ.
Sicut autem quando libẽter terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
Corrupit impulſam uento, & unda nigra.
Pauci autem effugiunt album mare in terram
Natantes; multa autem circa corpus uerſa eſt ſalſugo.
Læti autem adiuerunt terram malum fugientes.
Sic igitur huic gratus erat maritus inſpicienti.
Collo autem nõdum omnino remouebat brachia alba.
Et lugentibus apparuiſſet roſea Aurora,
Niſi alia cogitaſſet Dea cæſia Minerua.
Noctem quidẽ in trãſitu lõgã tenuit. Aurorã ãt rurſus
Cuſtodiuit in Oceano auream ſede. neq; ſinebat equos
Coniungi uelocespedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaẽtõta, qui Auroram iuuenes ducunt. Lãp' & Phaetõ eq Auroræ.
Et tunc igitur ſuã uxorẽ allocutus eſt prudens Vlyſſes,
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminum
Venimus. ſed adhuc in futurum immenſus labor eſt,
Multus & difficilis, quẽ me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tireſiæ,
Die quo quando iam deſcendi domum inferni intra,
Reditum ſocijs quærens, & mihi ipſi.

Sed ueni:lectum autem eamus uxor,ut & iam
Somno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Lectus quidem iam tibi erit,quando animo
Tuo uolueris,poſtquam te Dei fecerunt uenire
Domum beneædificatam,& tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognouiſti,& tibi Deus iniecit animo:
Dic age mihi certamen,quoniam & in futurum puto
Audiam.ſtatim autem eſt ſcire non peius.
Hanc autem,reſpondens,allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Felix cur igitur me ualde hortans iubes
Dicere.at ego dicam,neq; celabo.
Non quidem tibi animus lætabitur,neq; enim ipſe
Lætabor,qm̃ ualde multas hoĩum in ciuitates iubebat
Venire in manibus habentem aptum remum.
Donec hos aduenire,qui neſciunt mare
Viros,neq; ſalibus mixtum cibum edunt;
Neq; ſciunt naues purpureas roſtris,
Neq; aptos remos,qui alæ nauibus ſunt.
Signum aũt mihi hoc dixit permanifeſtũ,neq; te cęlabo:
Quando iam mihi obuians alius uiator
Apparebit furcam tenere in illuſtri humero.
Et tunc me in terra figentem iuſſit remum
Sacrificantem ſacra bona Neptuno Regi,
Agnum,taurumq́;,porcisq́; aſcendentem aprum:
Domum autem abire facere ſacras hecatombas
Immortalibus Deis,qui cœlum latum habitant,
Omnibus ualde ordinatim.mors ãt mihi ex mari ipſe
Debilis ualde talis ueniet,quæ me interficiet
Senectute ſub matura læſum.circum autem populi

Beati erunt. hæc autem mihi dixit omnia pfectum iri.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope.
Siquidem iam ſenectutem Dei perficient meliorem:
Spes tibi poſtea malis fugam fore.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Interim aũt Eurynome'q; & nutrix parabant lectum
Veſte molli tędis ſub ſplendentibus.
At poſtquam ſtrauerunt denſum lectum feſtinantes:
Anus autem iens iterum domum iuit.
His autem Eurynome cubicularia præibat
Euntibus lectum tædam in manibus tenens.
In thalamũ autem ducens iterũ abiuit. hi quidẽ poſtea
Læti lecti antiqui conſuetum iuerunt.
At Telemachus, & Bubulcus, & Subulcus
Ceſſare fecerũt ſaltatione pedes, ceſſare fecerũt ãt mulie-
Ipſi autem dormierunt in ædibus umbroſis. (res.
Hi autem poſtq̃ igitur amicitia delectati ſũt deſyderata,
Verſi ſunt uerbis mutuo loquentes.
Hæc q̃dẽ quæcũq; ĩ domibus tolerauit diuina mulierũ
Virorum procorum inſpiciens exitioſam multitudinem;
Qui ſui gratia multas boues, & pingues oues
Iugulauerunt; multum aũt doliorũ hauſtum eſt uini.
At hic diuus Vlyſſes quoſcunq; dolores poſuit
Hominibus, quaſcunq; ipſe erumnas paſſus eſt,
Oĩa dixit. hæc ãt igitur delectata ẽ audiẽs; neq; ei ſõm
Cecidit in palpebris ante narrare omnia. (nus
Incepit ãt quomodo primum Ciconas domuit at poſtea
Venit Lotophagorum uirorum pinguem terram.
Et quæcunq; Cyclops fecit, & quomodo retribuit pœnã
Fortium ſociorum, quos comedit: neq; miſertus eſt.

Vlyſſes enarrat vxori ſuos errores.

Et quomodo Aeolum iuit, qui ipſum prõptus ſuſcepit;
Et miſit. neq; parca dilectum in patriam ire
Siuit: ſed ipſum rurſus rapiens procella
Pontum in piſcoſum tulit ualde ſuſpirantem.
Et quomodo longamportis Læſtrygoniam adiuit,
Qui naues perdiderunt & fortes ſocios
Omnes: Vlyſſes autem ſolus aufugit naue nigra.
Et Circes narrauit dolum: multamnuentionemq;.
Et quomodo inferni domum iuit latam,
Animam interrogaturus Thebani Tireſiæ
Naui multiſeda: & inſpexit omnes ſocios,
Matrẽq; quæ ipm peperit, & nutriuit paruulũ exĩtẽ.
Et quomodo Sirenum congregantium uocem audiuit.
Quomodoq; iuit erratiles petras grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, quam nullomodo ſinemorte uiri fugerunt.
Et quomodo Solis boues interfecerant ſocij.
Et quomodo nauem uelocem percuſſit ardenti fulmine
Iupiter altitonans: lõgè autem corrupti ſunt boni ſocij
Omnes ſimul. ipſe autem malas mortes ſubterfugit.
Quomodoq; iuit Ogygiã ĩſulã. nymphãq; Calypſonẽ,
Quæ ipſum detinuit cupiens maritum eſſe
In ſpeluncis concauis: & cibauit: & dixit
Facere immortalem, & non ſeneſcentem dies omnes.
Sed huic nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
Et quomodo in Phæaces peruenit multa paſſus,
Qui iam ipſum circa cor Deum tanquam honorauerũt:
Et miſerunt eum naui dilectum in patriam terram;
Aes, aurumq; ſufficienter, ueſtemq; dantes.
Hoc igitur ultimum dixit uerbũ, quãdo ei dulcis ſomnus
Solutiuus membrorum irruit, ſoluensq; curas animi.

Hæc autem rurſus alia cogitauit Dea cæſia Minerua.
Quando iam Vlyſſem putabat ſuo in animo
Lecto ſuæ uxoris delectari, ac & ſomno:
Statim ab Oceano auritbronam matutinam
Mouit, ut hoībus lumē portaret. ſurrexit āt Vlyſſes
Lecto ex molli. uxorem aūt in uerbum mandauit.
O' uxor, iam quidem multis ſatiati ſumus certaminibus
Nos ambo. tu quidem hic meum multum curis reditum
Flens. at me Iupiter doloribus, & Dei alij
Deſyderantem impedierunt mea à patria terra.
Nunc autē poſtq̄ ambo ꝑdeſyderatū uenimus lectum,
Res quæ mihi ſunt cura in domibus.
Oues autem quas mihi proci ſuperbi conſumpſerunt,
Multas quidem ipſe ego prædabor. alias aūt Achiui
Dabunt donec omnia implebunt ſtabula.
Sed certe quidem ego multum arboribus agrum uado,
Viſurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlyſſes egredit adp̄rem
Tibi autem uxor hoc mando prudenti exiſtenti.
Statim enim fama ibit ſimul Sole aſcendente
Virorum procorum quos interfeci in domibus.
Vade ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus
Sedere: neq; aliquem ante uideas, neq; interroga.
Dixit. & circum humeros indutus eſt arma pulchra.
Mouit autem Telemachum, & Bubulcū, & Subulcū:
Omnes autem arma iuſſit bellicoſa manibus capere.
Hi autem ei non imperſuaſi ſunt: armati ſunt aūt ære.
Aperuerunt aūt ianuas; & exiuerūt. ꝑiuit āt Vlyſſes.
Iā quidē lumen erat in terram. hos aūt igitur Minerua
Obſcuritate cooperiens cito eduxit ciuitate.

ARGVMENTVM. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Has horum procorum animas Mercurius in infernum deducit. Et recognitio Vlyſſis fit ad patrem Laertem. Et turbationem Ithaceſiis factam in procorum interitu, Minerua impedit.

ODYSSEÆ. Ω. HOMERI COMPOSITIONIS.

Omega aũt, Vlyſſes cum patre & filio pugna Achiuis.

MERCVRIVS *autem animas*
Cyllenius euocauit
Virorum procorum tenebat autẽ
uirgam in manibus
Pulchram auream: hac hominum
oculos mulcebat
Quorũ uolebat; hos ãt rurſus & dormiẽtes ſuſcitabat,
Hac mouens, hæ aũt frementes ſequebantur.
Sicut autem quando ueſpertiliones ſeceſſu antri magni
Strepentes uolant poſtquam aliquis cadere fecit
Multitudine è petra: ſupraq; mutuo tenentur.
Sic hæ frementes ſimul ibãt: præibat aũt igitur ipſis
Mercurius ſoporantes ad latas uias.
Apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
Et apud Solis ianuas, & populum ſomniorum
Ibant. ſtatim autem peruenerunt in herboſum pratũ,
Vbi habitant animæ ſimulachra laborantium.

Mercurius procorũ animas ad inferos deducit

Inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis, Danaû animæ.
Et Patrocli, & ſtrenui Antilochi,
Aiacisq́;, qui optimus erat ſpecieq́; corporeq́;
Aliorum Danaorum, poſt ſtrenuum Peliona.
Sic hic quidem circa illum uerſabantur. propè autem
Iuit poſtea anima Agamemnonis Atridæ
Dolēs. circū aūt aliæ congregatę ſunt quæcūq; cū ipſo
Domo in Aegiſthi mortui ſunt, & mortē cōſecuti ſunt.
Hunc prior anima allocuta eſt Pelionis. Achill. vmbra.
Atride ſupra quidem te dicebamus Ioui gaudēti fulmine
Viro heroas dilectum eſſe diebus omnibus:
Quoniam multisq́; & fortibus imperabas
Populo ī Troianorū, ubi paſſi ſumus dolores Achiui.
Certè igitur & tibi primum aſtare debebat
Parca perniitioſa, quā nullus fugit quicūq; natus eſt.
Vtinam debuiſſes honore iuuatus quo imperabas
Populo in Troianorum mortem & fatum conſequi.
Quo tibi ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui,
Ac & tuo filio magnam gloriam dediſſes in futurum.
Nunc aūt igitur te miſerrima morte fatatum erat capi.
Hunc autem rurſus anima allocuta eſt Atridæ. Atridis anima Achilli de eius funere
Beati Pelei fili Deis ſimilis Achille,
Qui mortuus es in Troia longè Argo: circū aūt te alij
Interfecti ſunt Troianorū, et Achiuorū filiorū optimi,
Pugnantes circum te. tu autem reuolutione pulueris
Iacebas magnus oblitus equitatuum.
Nos autem toto die pugnabamus: neq; omnino
Ceſſauiſſemus à bello, niſi Iupiter turbine ſedaſſet.
At poſtquam te ad naues portauimus ex bello:
Depoſuimus in lectis purgantes corpus pulchrum.

Aquaq́; calida & unguento. multas autem te circum
Lachrymas calidas fundebāt Danai; totonderūtq́; cri-
Mater aūt ex mari uenit cū īmortalibus marinis (nes.
Nuncium auditura. uox autem in mare ruerat
Magna. ſuſcepit autem tremor omnes Achiuos:
Et ruentes iuiſſent concauas in naues;
Niſi uir detinuiſſet antiquaq́; multaq́; ſciens
Neſtor, cuius & antea optimum apparuit conſilium:
Qui ipſis bene prudens concionatus eſt, & dixit.
Tenemini Argiui: ne fugite filij Achiuorum.
Mater ex mari hæc cum Deabus marinis
Venit ſuo filio mortuo obuiatura.
Sic dixit. hi aūt retenti ſunt timore magnanimi Achiui.
Circum autem te ſteterunt filiæ Marini ſenis
Miſerabiľr lugētes: circū āt īmortales ueſtes īduerūt.
Muſæ autem nouem omnes mutatæ uoce pulchra
Lamentabantur: tunc nullum illachrymem intelligeres
Argiuorum: tale enim mouerat muſa ſtridula:
Septem & decem quidem te ſimul noctesq́; & dies
Achil' exequie Fleuimus: immortalesq́; Dij, mortalesq́; homines.
Octaua & decima āt dedimus igni: multas aūt in ipſo
Oues iugulauimus ualde pingues, & nigras boues.
Cremebaris autem in ueſte Deorū, & unguēto multo,
Et melle dulci. multi autem heroës Achiui
Armis irruerunt Pyram circum combuſti,
Pedeſtresq́; equeſtresq́;: multus aūt ſtrepitus ortus eſt.
At poſtquam te flamma perfecit Vulcani,
Mane iam tibi collegimus alba oſſa Achille
Vino in puro & unguento. dedit autem mater
Auream amphoram: Dionyſii autem donum

Dicebat eſſe: opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi iacent alba oſſa illuſtris Achille.
Mixtim autem Patrocli Menœtiadæ mortui.
Separatim aūt Antilochi, quē eximiè honorabas oīum
Aliorum ſociorum poſt Patroclum mortuum.
Circum ipſa aūt poſtea magnū, & excellens ſepulchrū
Fudimus Argiuorū ſacer exercitus bellicoſorum
Littore in excelſo in lato Helleſponto:
Vt longè manifeſtus ex ponto uiris eſſet
His qui nunc nati ſunt, & qui in futurum erunt.
Mater autem petens Deos perpulchra certamina
Fecit medio in certamine optimis Achiuorum.
Iam quidem multorum ſepulchro uirorum obuiaui
Heroum, quando aliquando mortui Regis
Cinguntur'q; iuuenes & parant certamina.
Sed illa maximè uidens miratus fuiſſes animo,
Qualia in te poſuit Dea perpulchra certamina
Argētea pedibus Thetis. ualde enim amicus eras Deis.
Sic tu quidē, neq; mortuus nomē ꝑdidiſti. ſed tibi ſemꝑ
Omnes in homines gloria erit bona Achille.
At mihi quę hæc utilitas, quoniam bellum feci:
In reditu enim mihi Iupiter cōſultauit malam mortem
Aegiſthi à manibus, & pernicioſę uxoris.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Propè autem ipſos uenit internuncius Arginecator
Animas procorum deducens Vlyſſi domitorum.
Hi autem igitur ſtupefacti rectà iuerūt poſtq̄ uiderūt.
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthij perinclytum Amphimedontem.
Hoſpes enim erat Ithacæ in domo habitans.

Hunc prior anima allocuta eſt Atridæ.
Amphimedon quid patientes tenebroſam terrã uenistis
Omnes electi & coætanei? neq; aliter
Diſcernens elegiſſet in ciuitate uiros optimos.
Nunquid in nauibus Neptunus domuit
Mouens moleſtos uentos & undas longas?
An iniuſti uiri læſerunt in terra
Boues circa interfectos, & ouium greges pulchros?
An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti hoſpes autem dico eſſe.
An non recordaris, quando illuc ueni in ueſtrã domũ
Mouens Vlyſſem cum diuo Menelao
Ilium ad ſimul ſequi bonis ſedibus in nauibus?
Menſe autem toto omnem tranſiuimus latum pontum
Feſtinatione perſuadentes Vlyſſem urbiũpopulatorẽ.
Hunc autem rurſus anima allocuta eſt Amphimedontis.
Memini hæc omnia Iouenutrite ſicut dicis.
Tibi autem ego bene ualde omnia uerè narrabo
Noſtrę mortis malum finem qualis factus eſt.
Petebamus Vlyſſis diu abſentis uxorem:
Hæc neq; negabat odioſas nuptias, neq; perficiebat:
Nobis conſultans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
Statuens magnam telam in domibus texebat,
Tenuem & ultramenſuram: ſtatim autem nobis dixit.
Iuuenes mei proci, quoniam mortuus eſt diuinus Vlyſſes
Manete feſtinantes meas nuptias, donec ueſtem
Perficiam, ne mihi uana fila pereant
Laërti heroi ſepulchralem in quando ipſum
Parca pernitioſa ſuſceperit longè dormientis mortis:

Agamẽnonis aia Amphimedonti ꝑco.

Amphimedontis ꝑci aia Atridæ iterĩtus ſui hiſtoriã texit.

Ne aliqua in populo græcarum accuſet,
Si ſine ueſte iacebit multa poſſidens.
Sic dixit.nobis autem perſuaſus eſt animus ſuperbus.
Tunc diurna quidem texebat magnam telam:
Noctibus ãt diſſoluebat poſtquã lãpades apponebat.
Sic triennio latuit dolo;& perſuaſit Achiuos.
Sed quando quartus uenit annus, & uenerunt tẽpora,
Et tunc aliqua dixit mulierum,quæ manifeſtè ſciebat.
Et hanc diſſoluentem inuenimus illuſtrem telam.
Sic hanc perfecit & non uolens ex neceſſitate
Benéq;,quæ ueſtem oſtendit texens magnam telam.
Lauans Soli ſimilem,uel Lunæ.
Et tunc iam Vlyſſem mala aliunde duxit fortuna
Agri in extremitate,ubi domos habitabat Subulcus.
Illuc uenit dilectus filius Vlyſſis diuini,
Ex Pylo arenoſa rediens cum naui nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes
Venerunt ad ciuitatem ualde inclytam,& Vlyſſes
Poſterior.at Telemachus ante præceſſit.
Hunc aũt Subulcus duxit mala corpe ueſtimẽta hñtem
Pauperi triſti ſimilem,& ſem
Incũbẽtẽ.has ãt malas circũ corpus ueſtes ĩdutus erat.
Neq; aliquis noſtrum potuit cognoſcere hunc exñtem
Repente apparentemq;,neq; qui maiores natu erant.
Sed uerbis malis locuti ſumus & percuſſionibus.
At hic quidem diu tolerauit in ædibus ſuis
Percuſſus,& iniuria affectus tolerabili animo.
Sed quando iam ipſum ſuſcitauit Iouis mens ægiochi,
Cum quidem Telemacho perpulchra arma remouens
In thalamum depoſuit,& clauſit ſeras.

At hic ſuam uxorem multis aſtutijs iuſſit
Arcum procis ponere, albumq́; ferrum,
Nobis grauiter morituris certamina et cædis pricipiũ.
Neq; aliquis noſtrum potuit fortis arci
Neruum tendere: ualde aũt impotentes eramus.
Sed quando manus peruenit Vlyſſis magnus arcus:
Tunc nos quidem omnes minabamur uerbis
Arcum non dari, neq; ſi ualde multum diceret.
Telemachus autem ei ſolus mouens iuſſit.
At hic ſuſcepit manu perpatiens diuus Vlyſſes:
Facilè autem tendit arcum, per autem miſit ferrum.
Stetit aũt in pauimentum iens, uelocesq́; effudit ſagittas
Grauiter aſpiciens. percuſſit autem Antinoum Regem.
At poſtea alijs immiſit tela ſuſpirioſa
Contra inſpiciens. hi autem ſimul ſtricti cadebant.
Cognitum aũt erat ꝙ aliquis ipſis Deorũ adiutor eẽt.
Statim enim in ædibus ſequentes fortitudine ipſorum
Interficiebãt cõuerſim. horũ ãt ſuſpiriũ mouebatur ĩde
Capitibus ꝑcuſſis. pauimẽtũ ãt oẽ sãguie fluebat (cẽs,
Sic nos Agamẽnon perditi ſumus: quorũ adhuc nunc
Corpora neglecta iacent in domibus Vlyſſis.
Nondum enim ſciunt amici in domibus ſinguli,
Qui abluentes nigrum ſanguinem ex uulneribus
Deponentes lugerent. hic enim honor eſt mortuorum.
Hunc autem rurſus anima allocuta eſt Atridæ.
Beate Laërtis fili prudens Vlyſſes:
Certe igitur cum magna uirtute poſſediſti uxorem.
Valde bonæ mentes erant irrepræhenſibilis Penelopæ
Filiæ Icarij. ualde bene recordata eſt Vlyſſis
Viri iuuenis: quo ei gloria nunquam peribit

Suæ uirtutis. facient autem in terreſtribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non ſic Tyndari filia. filia mala conſultauit opera
Iuuenem interficiens maritum. odioſa aũt cantilena
Erit in homines: difficilem autem famam pręebebit
Libidinoſis mulieribus; & quæ bona erit.
Sic hi quidem talia adinuicem loquebantur
Stantes in inferni domibus ſub obſcuritatibus terræ.
Illi aũt poſtq̃ ex ciuitate iuerunt: cito in agrum ꝑuenerũt
Pulchrum Laërtis factum: quem quondam ipſe
Laërtes poſſedit poſtquam ualde multum laborauit. Vlyſſes ad patrẽ contendit.
Illic ei domus erat: circum autem ſedem currebat oĩno.
In qua comedebant, & ſedebant, & dormiebant
Famuli neceſſarij, qui ei amica operabantur.
In autem mulier ſicula anus erat, quæ ſenem
Diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
Tunc Vlyſſes paſtoribus, & filio ſermonem dixit.
Vos quidem nunc ite beneędificatum oppidum:
Cœnã aũt ſtatim porcorũ ſacrificate quicũq; optimus.
At ego patrem tentabo noſtrum
Si me agnoſcat, & animaduertat oculis:
An ignoret multo tempore longè exiſtentem.
Sic dicens ſeruis bellicoſa arma dedit.
Hi quidem poſtea domum uelociter iuerunt. at Vlyſſes
Cito iuit multum fructibus uiridarium tentaturus.
Neq; inuenit Dolium magnum uiridarium in deſcẽdẽs;
Neq; aliquem ſeruorum, neq; filiorum. ſed hi
Sepis collecturi uiridarij eſſe ſeptum
Iuerant. at hic his ſenex uia duxerat.
Hunc autem ſolum patrẽ inuenit bñfacto in uiridario

Purgantem plantam: ſordidam indutus erat ueſtem
Laceram indecenter, circum autem tibias bouinas
Ocreas laceras ligauerat fugiens ſciſſuras:
Chirothecasq́; in manibus ruborum gratia, at ſuper
Caprinam galeam capite habebat dolorem augens.
Hunc aũt poſtquam agnouit perpatiens diuus Vlyſſes
Senectute conſumptũ, magnũ aũt mẽtibus dolorẽ hñtẽ.
Stans ſub alta Pyro lachrymam effudit.
Cogitabat autem poſtea in mente, & in animo
Oſculari & amplecti ſuum patrem, & ſingula
Dicere, quomodo uenit & peruenit in patriã terram.
An prius interroget ſingulaq́; tentet.
Sic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe
Primum cauillatorijs uerbis tentare.
Hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlyſſes.
Certè hic quidẽ detinẽs capite plãtam circũ fodiebat.
Hunc autem aſtans allocutus eſt illuſtris Vlyſſes.
O ſenex non imperitia te tenet gubernare
Viridarium: ſed bene cura tenet, neq; omnino
Non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
Non pirus, non ſulcus ſine cura in horto.
Aliud autem tibi dico, tu autem non iram impone aĩo.
Ipſum te non bona cura tenet: ſed ſimul ſenectutem
Moleſtam habes, ſquales malè, & ĩdecenter ĩdutus es.
Non quidem pigritiæ dominus gratia non te curat.
Neq; te ſeruili indecet uideri
Forma & magnitudine: Regi enim uiro ſimilis es.
Tali autem ſimilis es poſtquam lotus eſt comeditq́;
Dormit molliter, hæc iuſtitia eſt ſenum.
Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.

Vlyſſes patrem compellat.

Cuius ſeruus es uirorũ? cuius autem hortũ gubernas?
Et mihi hoc dic uerè, ut bene ſciam
Si uerè Ithacam hanc ueni, ſicut mihi dixit
Hic uir nunc iam obuians huc uementi,
Non ualde ſufficiẽter prudens; qm̃ nõ auſus ẽ ſingula
Dicere, & audire meum uerbum ſicut interrogaui
Circa amicum meum. ſicubi uiuit & eſt,
An iam mortuus eſt, & in inferni domibus.
Nam tibi dico. tu autem intellige, & me audi,
Virũ aliquando hoſpitatus ſum dilecta in patria terra.
Noſtrum autem uementem, & nondũ aliquis hõ alius
Hoſpitum peregrinorum amicorũ meam uenit domũ.
Dicebat autem ex Ithaca genus eſſe: & dicebat
Laërtem Arciſiadem patrem eſſe ipſius.
Hunc quidẽ ego ad domos ducens bene hoſpitatus ſum
Accuratè diligens multis in domo exiſtentibus;
Et ei dona prębui hoſpitalia qualia decet:
Auri quidem ei dedi benefacti ſeptem talenta:
Dedi autem ei pateram totam argenteam floridam:
Duodecim autem ſimplices ueſtes, totq́; tapetes;
Tot autem pallia pulchra; tot autem poſt hæc interulas,
Separatim autem rurſus mulieres eximias opera ſciẽtes
Quatuor ſpecioſas, quas uoluit ipſe capere.
Huic autem reſpondit poſteą pater lachrymas fundens.
Hoſpes certè terram perueniſti quam interrogas.
Iniurij autem ipſam, & iniuſti uiri habent.
Dona autem uana hæc donaſti multa præbens;
Si enim ipſum uiuum inueniſſes Ithacæ in populo,
Quo te bene donis retribuens remitteret,
Et hoſpitalitate bona hæc enim iuſtitia quicunq; eſt.

Sed age mihi hoc dic, & uerè narra.
Quotus iam annus eſt, quando hoſpitatus es illum
Tuum amicum infelicem meum filium ſi aliquãdo fuit,
Infortunatum, quem longè amicis & patria terra,
Vel in ponto comederunt piſces, uel in terra
Feris & auibus lamamẽtum factus eſt. neq; ipſum mater
Fleuit cooperiens, pater'q; qui ipſum genuimus.
Neq; uxor multum donata prudens Penelope
Plorauit in lectis dilectum maritum ſicut decet,
Oculos claudens. hic enim eſt mortuorum.
Et mihi hoc dic uerè ut bene ſciam.
Quis unde es uirorum? ubi tibi ciuitas & parentes?
Vbi autem nauis ſtetit uelox quæ te duxit huc,
Diuinos'q; ſocios? an mercator ueniſti
Naui in aliena. hi autem te exire facientes diſceſſerunt.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Tibi enim ego certe omnia ualde uerè narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito
Filius Aphidantis Polypemonide Regis:
At mihi nomen eſt Eperitus. ſed me fortuna
Errare fecit à Sicania huc uenire nolentem.
Nauis autem mihi hęc ſtat in agro longè à ciuitate.
At Vlyſſi hic iam quintus annus eſt
Ex quo illinc iuit, & à mea diſceſſit patria
Infelix. certe ei bonæ erant aues eunti
Dexteræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum.
Gaudebat ille iens. animus aũt nobis adhuc ſperabat,
Miſereri hoſpitalitate & ſplendida dona dare.
Sic dixit. hunc aũt doloris nebula cooperuit nigra.
Ambabus aũt manibus capiens puluerem ardentem

Fudit in capite albo grauiter ſuſpirans.
Huius autem motus eſt aius: ſupra nares autem ei iam
Acutum robur uerberauit dilectum patrem inſpiciēti.
Oſculatus eſt aūt ipm amplectens. ſaltās āt allocutus ē.
Ille quidem hic ipſe ego pater quem tu inquiris, Vlyſſes prodit ſe patri
Veni uigeſimo anno in patriam terram.
Sed abſtine fletu luctuq; lachrymoſo.
Etenim tibi dico ualde autem oportet feſtinare tamen.
Procos interfeci in noſtris domibus
Nocumentum reddens doloroſum & mala opera.
Huic autem rurſus Laërtes reſpondit dixitq;.
Siquidem iam Vlyſſes meus filius huc ueniſti,
Signum aliquod mihi nūc dic manifeſtū ut pſuadear.
Hunc autem, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Cicatricem quidem primum hanc aīaduerte oculis,
Quam in Parneſo me percuſſit ſus albo dente
Euntem. tu aūt me præmiſiſti, & honoranda mater
Ad patrem Autolicum matris dilectum, ut caperem
Dona, quæ huc ueniens mihi præmiſit & annuit.
Eia age tibi & arbores beneſacto in uiridario
Dicā quas aliquando dediſti. ego aūt petij te ſingulas
Puer exiſtens in horto ſequens. per autem ipſas
Iuimus. tu autem nominaſti & dixiſti ſingulas.
Piros mihi dediſti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta. ſulcos aūt mihi ſic nominabas
Dare quinquaginta: frugifer autem ſingulus
Erat illic uuæ omnigenæ erant:
Quando iam Iouis tempora aggrauabat deſuper.
Sic dixit. huius āt ipſius ſoluta ſunt genua & dilectū cor
Signa recognoſcentis, quę ei firma dixerat Vlyſſes.

Circum aũt filium dilectum iecit brachia. hunc ad ſe
Cepit exanimatum pertolerans diuus Vlyſſes.
At poſtq̃ reſpirauit, & in mentem aius cõgregatus eſt,
Iterum uerbis reſpondens, allocutus eſt.
Iupiter pater certè adhuc eſtis Dei in magno olympo,
Si uere proci prauam iniuriam ſoluerunt.
Nunc autem grauiter timeo in mente, ne cito omnes
Huc irruant Ithacenſes: nuncios autem
Omnino immoueant Cephallenorum ciuitatibus.
Hunc autem reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes.
Confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
Sed eamus ad domum, quæ uiridarium propè iacet:
Illuc autem Telemachum, & Bubulcum, & Subulcum
Præmiſi, ut cœnam pararent citiſſimè.
Sic igitur loquentes iuerunt ad domos pulchras.
Hi autem quando iam iuerunt domos bene habitatas,
Inuenerunt Telemachum, & Bubulcum, & Subulcũ
Incidentes carnes bonas, miſcentesq; nigrum uinum.
Interim autem Laërtem magnanimum ſua in domo
Famula ſicula lauit, & unxit oleo.
Circum aũt ueſtem pulchram iecerunt. at Minerua
Propè aſtans auxit membra paſtori populorum,
Maiorem quàm antea & pinguiorem fecit uideri.
Ex balneo iuit. admiratus eſt aũt ipſum dilectus filius,
Poſtquam uidit immortalibus Deis ſimilem contra.
Et ipſum uociferans uerba ueloci allocutus eſt.
O pater certe ualde aliquis te Deorum ſempiternorum
Formaq; magnitudineq; maiorem fecit uideri.
Hunc autem rurſus Laërtes prudens cõtra allocutus eſt.
Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo

Qualis Nericum cepi bene ædificatum urbem
Littore terræ Cephallenibus imperans,
Talis exiſtens heſternus in noſtris domibus
Arma habens humeris inſtare, & expellere
Viros procos quo ipſorum genua ſoluiſſem
Multorum in domibus. tu aũt mentes intra lętus fuiſſes
Sic hi quidem talia adinuicem dicebant.
Hi aũt poſtq̃ igitur ceſſarũt à labore, parauerũtq; cõui
Ex ordine ſederunt in lectisq; ſedibusq;. (uiũ,
Tunc hi quidem cęnam parabant. eadem hora autem
Venit ſenex Dolius, ſimil autem huius filij Senis Dolius ſenex
Ex operibus fatigati poſtquam ante ueniens uocauit
Mater anus ſicula, quæ ipſos nutriuit, & ſenem
Accurate curauit poſtquam ſenectus accepit.
Hi autem ſic ut Vlyſſem uiderũt, agnouerũtq; animo,
Steterunt in domibus ſtupefacti. at Vlyſſes
Dulcibus uerbis improperans dixit.
O' ſenex ſede ad cęnã, obliuiſcimini aũt ſtupefactionis.
Diu enim cibum parare prompti
Expectabamus in domibus uos expectantes ſemper.
Sic dixit. Dolius aũt rectũ iuit manus extendens
Ambas. Vlyſſes aũt capiẽs oſculatus eſt manus ĩ palmas
Et ipſum uociferans uerba uelocia allocutus eſt.
O' amice quoniam reduſti cupientibus ualde nobis,
Neq; putantibus. Dei autem te duxerunt.
Salueq; & ualde gaude. Dei aũt tibi felicitates dent.
Et mihi hoc dic uerum, ut bene ſciam
An iam apertè ſcit prudens Penelope
Redeuntem te huc, an nuncium moueamus.
Hunc autẽ, reſpondens, allocutus eſt prudens Vlyſſes,

Vlyſſes Dolio. O ſenex, iam ſcit quid te oportet hæc laborare?
Sic dixit. hic autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Sic aũt eodẽ modo filij Dolij inclytum circa Vlyſſem.
Interrogarunt'q; uerbis & in manibus applicuerant.
Deinde autem ſederunt apud Dolium patrem ipſorũ.
Sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
Vox autem igitur nuncia cito in ciuitatem iuit ubiq;
Exorit tumul, t'ob cædẽ procorum. Procorum odioſam mortem & parcam dicens.
Hi autem ſimul audientes iuerunt aliunde alius,
Strepitu'q; ſuſpirio'q; ædes ante Vlyſſis.
Ex ãt mortuos ædibus portauerũt, & ſepelierũt ſingu
Hos aũt ex alijs ciuitatibus domum ſingulus (li.
Miſerũt ducere piſcatoribus uelocibus in nauibus ponẽ
Ipſi ãt in cõcionẽ iuerunt congregati dolẽtes cor. (tes,
At poſtquam adunati ſunt, congregati'q; facti ſunt;
His Eupithes ſurrexit, & locutus eſt:
Filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlyſſes.
Hoc hic lachrymans concionatus eſt, & dixit.
O amici certè magnũ opus uir hic operatus eſt Achiuis.
Eupites cum Achæis conſpirat in Vlyſſis mortẽ. Hos quidem cum nauibus ducens multos'q; & bonos
Perdidit quidẽ naues concauas: perdidit aũt populos.
Hos aũt ueniens interfecit Cephallenorũ ualde optimos.
Sed agite, antequam hunc, uel in Pylum cito eat.
Vel & in Helidem diuinam, ubi dominantur Epij
Eamus, & poſtea triſtes erimus ſemper:
Pudor enim hæc ſunt & futuris audiri,
Si iam non filiorum'q; fratrum'q; homicidas
Puniemus. non mihi in mentibus dulce erit
Viuere: ſed citiſſime moriens defunctis cum ero.

Sed eamus ne præueniant tranſeuntes illi.
Sic dixit lachrymans. dolor autem cepit oẽs Achiuos.
Apud autem ipſos uenit Medon & diuinus cantor
Ex domibus Vlyſſis, poſtquam ipſos ſomnus reliquit.
Steterũt aũt in medijs. ſtupor aũt cepit uirum ſingulũ.
His autem & locutus eſt Medon prudentia ſciens.
Audite iam nunc me Ithacenſes. non enim Vlyſſes
Immortalibus ſine Deis hæc operatus eſt opera.
Ipſe ego uidi Deum immortalem, qui Vlyſſem
Prope ſtetit, & Mentori per omnia ſimilis fuit.
Immortalis autem Deus aliquãdo quidẽ ante Vlyſſem
Apparebat audaciãinyciens, aliquando procos turbãs
Currebat in domũ. hi autem reſtricti cadebant.
Sic dixit. hos autem igitur omnes recens timor cepit.
His autem & dixit ſenex heros Alitherſes
Maſtorides: hic enĩ ſolus uidebat præſentia & futura:
Qui ipſis bene ſapiens concionatus eſt, & dixit.
Audite iam nunc me Ithacenſes quodcunq; dicam. Alitherſes diſſuadet.
Veſtra malignitate amici hæc opera facta ſunt.
Nõ.n mihi pſuadebamus. nõ Mentori paſtori populo
Veſtros filios ceſſare ſtultitijs, (rũ
Qui magnum opus fecerunt iniuſtitijs malis
Res conſumentes, & inhonorantes uxorem
Viri optimi, quem non amplius dicebant redire.
Et nunc ſic factum eſt. perſuademini mihi ſicut dico,
Ne eamus: ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore
Medijs plures. hi autem congregati illic manſerunt.
Non enĩ ipſis placuit uerbũ in mentibus. ſed Eupitheo
Perſuaſi ſunt. ſtatim autem poſtea in arma ruerunt.

Sed poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendidũ æs
Congregati coadunati ſunt ante ciuitatem latamloco.
His autem Eupithes duxerat ſtultitijs.
Dixit autem hic punire filij cædem: neq; fatatum erat
Retro redire: ſed illic mortem conſequi.
At Minerua Iouem Saturnium allocuta eſt.
Pater noſter Saturnide eximie dominantium,
Mierua a Ioue rei euẽtũ ſciſcitatur. Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumq; malum, & pugnam grauem
Facies? an amicitiam cum ambobus pones?
Hãc aũt, rñs, allocutus eſt nebularũcõgregator Iupiter,
Filia mea cur me hæc interrogas & inquiris?
Non enim iam hanc quidem conſultaſti mentem ipſa?
Vt certè illos Vlyſſes puniret uemens?
Fac ut uoluiſti. dicam autem tibi ſicut decet.
Poſtquam iam procos puniuit diuus Vlyſſes
Fœdera fidelia incidentes; hic quidem regnet ſemper.
Nos autem rurſus filiorum fratrumq; cędis
Reuocationem faciemus. hi autem inter ſe diligant
Sicut antea diuitię autem & pax ſufficienter ſit.
Sic dicens mouit antea promptam Mineruam,
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi autem poſtquam igitur cibi dulcis deſyderiũ eiecerũt,
His igitur uerbis incœpit pertolerans diuus Vlyſſes.
Exiens aliquis uidebit ne iam propè ſint uementes.
Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit ſicut iuſſit.
Nũciat Vlyſſi hoſtiũ aduẽt᷒ Statim aũt igitur in uiam iens, hos aũt propè uidit oẽs.
Statim autem Vlyſſem uerba uelocia allocutus eſt.
Hi autem iam propè ſunt: ſed armemur cito.
Sic dixit. hi autem moti ſunt, & in arma ruerunt.

Quattuor circum Vlyſſem: ſex autem filij Dolij.
In autem igitur Laërtes Doliuſq; in arma ruerunt.
Et cum exiſtentes neceſſarij bellatores.
At poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendidũ æs,
Apuerũt ãt portas: extra ãt iuerũt. dux erat ãt Vlyſſes.
His autem in eadem hora filia Iouis uenit Minerua
Mentori ſimilis & corpore ac & uoce.
Hanc aũt uidens lætatus eſt ptolerans diuus Vlyſſes:
Statim aũt Telemachũ allocutus eſt ſuũ dilectum filiũ.
Telemache iam quidem hoc uideris ipſe iniens
Viros pugnantes ubi diſcernuntur optimi.
Ne quid uitupera maiorum genus, qui antea
Fortitudine ornati fuimus omnem in terram.
Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs cõtrà allocutus eſt.
Videbis ſi uolueris pater dilecte hoc in animo
Non uituperantem tuum genus, ſicut dicis.
Sic dixit. Laërtes autem gauiſus eſt, & uerbum dixit.
Quæ mihi dies hæc Dei dilecti certè ualde gaudeo,
Filiuſq; nepoſq; uirtutem circa pugnam habent.
Hunc autem aſtans allocuta eſt cæſia Minerua.
O Arceſiade omnium multo dilectiſſime ſociorum,
Supplicans filiæ glaucopidi, & Ioui patri,
Statim ualde mouens premitte longam lanceam. Ithacẽſiũ pugna cũ Vlyſſe.
Sic dixit. & inſpirauit robur magnum pallas Minerua.
Supplicans autem igitur poſtea Iouis filiæ magni,
Statim ualde mouens præmiſit longam lanceam.
Et percuſſit Eupithi galeam per æream genis. Eupithes a Laerthe occiſus
Hæc non lanceam prohibuit, totaliter autem iuit æs.
Sonuit aũt cadens: reſonuerunt autem arma in ipſo.

In aũt ruit ꝓpugnatoribus Vlyſſes & illuſtris filius:
Verberarunt aũt enſibusq; & lanceis utrinq; acutis.
Et iam omnes perdidiſſent & poſuiſſent ſine reditu,
Niſi Minerua filia Iouis ægiochi
Clamaſſet uoce, detinuiſſetq; populum omnem.
Mierua dirimit bellum Abſtinete bello Ithacenſes difficili,
Vt ſine cruore ſeparemini citiſſimè.
Sic dixit Minerua. hos autem recens timor cępit.
Horũ ãt igitur timentium ex manibus uolauerũt arma:
Omnia aũt in terram ceciderũt Dea uocem uociferãte.
Ad autem ciuitatem reuerſi ſunt cupientes uitam.
Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlyſſes.
Ruit autem ſaltans ſicut aquila altiuolans.
Et tunc iam Saturnides miſit ardens fulmen:
Decidit autem ante Glaucopidem fortem patre.
Et tunc Vlyſſem allocuta eſt cæſia Minerua.
Iouenate Laërtiade prudens Vlyſſes
Abſtine: ſeda autem contentionem æqualis belli:
Ne Saturnides iraſcatur latèſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. hic aũt obediuit. gauiſus eſt aũt aío.
Fœdera aũt rurſus in futurum cum ambobus poſuit
Pallas Minerua filia Iouis ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore ac & uoce.

FINIS ODYSSEÆ HOMERI.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA, ID EST,

Ranarum & Murium pugna, Aldo Manutio Romano interprete.

INCIPIENS *Primum Muſarum cœtum ex Helicone*
Venire in meũ cor ſupplico gratia cantus,
Quẽ nuper in libellis meis ſuper genua poſui,
Litem immenſam, tumultuoſum opus Martis,
Supplicans hominibus in aures omnibus mittere,
Quomodo mures, in ranas principantes iuerunt
Terrigenũm uirorum imitati opera gigantum.
Sic ſermo īter mortales erat. tale ãt habuit principiũ.
Mus aliquando ſitibundus felis periculum euitans,
Propinquum in lacum teneram adpoſuit barbam,
Aqua delectatus dulci. hunc autem uidit
Limnocharis obſtrepera, uerbum aũt locuta eſt tale:
O' hoſpes qs es: uñ uenisti ad littus? qs ãt qui te ꝑduxit?
Omnia autem uere dic, ne mendacem te intellexero.
Si enim te nouerim amicum dignum, ad domũ ducam.
Dona autem tibi dabo hoſpitalitia multa & bona.
Sum autem ego rex Phyſignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſæ
Mixtus in amicitia apud ripam Eridani,
Et te quidẽ uideo pulchrũq; & fortem egregiũ aliorũ
Sceptriferum Regem, & in bellis pugnacem

Limnocharis, hoc eſt, palude gaudẽs.

Phyſignath⁹, hoc eſt, ab eo qđ inflet ſe maxillis.

Hydromeduſe hoc eſt, reginæ aquarũ.

Eſſe, ſed age citius tuam generationem concionare.
Huic autem rurſus Pſicharpax reſpondit, dixitq́;:
Quidnã genus meũ pquiris o' amice, manifeſtũ oĩbus
Hominibusq́; Deisq́; & cœleſtibus uolatilibus?
Pſicharpax quidem ego uocor, ſum autem filius
Troxartæ patris magnanimi. at mater
Lichomyle, filia Pternotroctę Regis.
Genuit autem in lignario me, & enutriuit cibarijs
Ficubus & nucibus, & edulijs omnigenis.
Quomodo aũt amicũ facies me in naturã nihil ſimilẽ?
Tibi quidem enim uita eſt in aquis, ſed mihi certe
Quęcunq; apud hoĩes comedere cõſuetudo. neq; me la(tet
Panis ter piſtus à bene rotunda ciſta,
Neq; placenta extenſa habens multam ſiſamida,
Non ſectio ex perna, non iecora albam ueſtẽ habentia,
Neq; caſeus nuper preſſus à ſuaui lacte,
Non bonum dulciarium, quod & diui deſyderant,
Neq; quæcunq; ad conuiuia hominum faciunt coci,
Ornantes ollas condimentis uarijs.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed ſtatim ad pugnã iens propugnãtibus mixtus ſum.
Non timui hoĩem, & quãuis magnũ corpus ferentem.
Sed ad lectum iens, ſummum digitum mordeo,
Et à pede accepi & non dolor occupauit uirum.
Suauis non aufugit ſomnus mordente me.
Sed duo ualde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem & felẽ, qui mihi magnum luctum adferũt
Et decipulam gemituoſam, ubi doloſum exiſtit fatum.
Plurimum iam felem ſupertimeo, quæ optima,
Quæ & foramen ingrediẽtem per foramẽ perquirit,

Pſichar-pax .i. micarũ raptor.
Troxar-tæ hoc eſt, vo-rãtis pa-nem.
Licho-myle.i. a lãben-dis mo-lis.
Pterno-troctæ .i. pnas ſeu co-xas arro-dẽtis.
Siſami-da, gen' eſt legu-minis.

Non

Non comedo raphanos,non caules,non cucurbitas,
Non betis uiridibus paſcor,neq; apijs.
Hæc enim ueſtra ſunt edulia per lacum.
Ad hæc aũt ſubridens Phyſignathus contrà locutus ẽ:
O' hoſpes,ualde gloriaris ob uentrẽ, adſunt & nobis
Multa ualde in lacu & in terra mirabilia uiſu,
Vtriuitam enim dedit paſcuã ranis Saturnius Iupiter.
Saltare per terram,& in aquis corpus cooperire.
Si autem uis & hæc ſcire: facile eſt
Portem te in humeris,tene aũt me,ne aliquãdo pereas.
Sic gauiſus in meam domum uenias.
Sic certe ĩquit,& terga dabat.ille ãt aſcẽdebat uelociter
Manus habens tenerum per collum, ſaltu facili.
Et ĩ primis qdẽ gaudebat, qñ ĩtuebatur uicinos portus
Natatione gaudens Phyſignathi ſed quando iam utiq;
Vndis purpureis ſubmergebatur, multũ lachrymabatur,
Inutilem pœnitẽtiã accuſabat,euellebat ãt comas,
Et pedes ſtringebat per uentrem,in illo autem cor
Concutiebatur inſolentia,& in terram uolebat uidere.
Vehemẽter aũt ĩgemiſcebat timoris frigidi neceſſitate.
Caudã quidẽ in primis extendit in aquis,tanq̃ remum
Trahens, ſupplicansq; Deis in terram uenire,
Aquis purpureis ſubmergebatur, multũ aũt clamabat,
Et talem dixit ſermonem,ab ore autem concionabatur.
Non ſic humeris portauit onus amoris
Taurus,quando Europam per undam duxit in Cretã,
Vt me nauigans ſuperhumeralem duxit ad domum
Rana,eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus ãt ex ĩprouiſo apparebat horrẽdũ ſpectaculũ
Vtriſq;,erectum ſuper aquam habebat collum.

Hũc uidẽs, igreſſus ẽ Phyſignathus, nõ quicq̃ itelligens
Qualem ſocium perditurus erat per lacum.
Ingreſſus ẽ ãt ꝓfũditatẽ lacus, & euitauit pcã nigrã.
Ille autem ut relictus eſt, cecidit ſupinus ſtatim ĩ aquã.
Manus autem ſtringebat, & moriens ſtridebat.
Sæpe quidem ingrediebatur in aquã, ſępe aũt rurſus
Calcitrãs egrediebatur, mortẽ aũt nõ poterat euitare.
Madentes aũt pili plurimum põdus trahebant in ipſo.
Aquis autem periens, tales locutus eſt ſermones:
Non latebis utiq; Deos Phyſignathe hæc faciens,
Naufragum iaciens à corpore ut à petra.
Non certe me per terram melior eras ó peſſime,
Pancratio'q; lucta'q;, & ad curſum, ſed decipiens
In aquam me proiecisti. habet Deus ultorem oculum,
Pœnam tu ſolues murium exercitui, neq; euitabis.
Hæc locutus, expirauit in aquis. hunc autem uidit
Lichopinax, ripis inſidens mollibus,
Vehemẽter ãt ululauit, currẽs aũt annũciauit muribus.
Vt ãt didicerũt mortẽ, igreſſa eſt ira ꝑnicioſa uniuer-
Et tunc præconibus ſuis iuſſerunt ſub diluculum (ſos,
Proclamare ad concionem, in domos Troxartæ
Patris infelicis Pſicharpagis, qui per lacum
Supinus natabat, mortuum corpus. neq; iuxta ripas
Erat iam miſer, medio autem natabat ponto.
Vt aũt uenerunt feſtinãtes cũ Aurora, primũ ſurrexit
Troxartes ob filium iratus, dixit'q; ſermonem.
O' amici, tametſi ſolus ego mala multa paſſus
Ex ranis, ſors mala omnibus facta eſt.
Sum autem ego infelix, poſtquam treis filios perdidi.
Et quidem primum utiq; occidit rapiens

Lichopinax, q̃d lãbat paropſides & q̃dras

Inimiciſſimus felis foramen extra capiens.
Alium autem rurſus uiri crudeles ad mortem duxerũt
Vanioribus artibus ligneum dolum inuenientes,
Quã decipulã uocãt, muriũ perditricem exiſtentem.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ.
Hunc ſuffocauit Phyſignathus in profundum ducens.
Sed agedum armemur, & exeamus in ipſas,
Corpora ornantes in armis uarijs.
Hęc locutus perſuaſit armari uniuerſos.
Hos quidem utiq; Mars belli curam habens.
Tibiaria arma quidem primum circa tibias poſuerunt,
Frangentes fabas uirides, benéq; aptantes.
Quas ipſi per noctem ſtantes comederunt.
Thoraces autem habebãt calamis circundatis à corijs,
Quos felem excoriantes ſcienter fecerunt.
Clypeus ãt erat lucernę medius ũbilicus, at certe lãcea
Longæ acus omnino ęreum opus Martis.
At caſſis teſta in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati ut autem intellexerunt
Ranæ, egreſsæ ſunt ab aqua, in unum locum
Venientes conſilium congregauerunt belli mali.
Cõſyderãtibus aũt ipſis unũ ſeditio, uel quis tumultus,
Præco propè uenit, ferens ſceptrum in manibus
Tyroglyphi filius magnanimi Embaſichytros,
Nuncians belli malam famam, dixit'q; ſermonem:
O' ranæ, mures uobis minitantes miſerunt
Dicere armari ad bellumq; pugnamq;.
Viderunt enim per aquam Pſicharpaga, quem occidit
Veſter rex Phyſignatus, ſed pugnate
Quæcunq; inter ranas egregiæ gentę eſtis.

Tyroglyphi, hoc eſt, excauatoris caſeorum

Embaſichytroſ, qđ ſoleat in ollas irrepere.

Sic locutus diſparuit, ſermo autem in aures murium
Ingrediens, conturbauit mentes ranarum ſuperbarum
Accuſantibus autem ipſis, Phyſignathus dixit ſurgens:
O amici, non occidi ego murem, neq; uidi
Pereuntem. omnino ſuffocatus eſt ludens iuxta lacum,
Natatus ranarum imitatus, at peſſimi
Nunc me accuſant inculpabilem. ſed age conſilium
Inquiramus, ut doloſos mures deperdamus.
Etenim ego dico, ut mihi apparent eſſe optima
Corpora ornantes armati ſtemus uniuerſi
Summas iuxta ripas, ubi præceps locus.
Quando autem impetum facientes in nos, uenerint,
Accipientes à galeis quicunq; propè obuius uenerit
In lacum ipſos cum armis ſtatim deyciamus.
Sic enim ſuffocantes in aquis experteis natandi,
Conſtituemus lætæ ſtatim muriũ occiſorũ hic trophæũ.
Sic certe locutus, armis induit uniuerſos.
Folijs quidem maluarum tibias ſuas circũcooperierunt,
Thoraces autem habuerunt uiridibus latis à betis.
Folia autem braſſicarum in clypeos bene aptauerunt.
Lancea aũt acutus iuncus unicuiq; longus aptatus erat,
Et galeæ coclei ſubtilibus capita circũcooperiebant.
Munitæ autem ſteterunt in ripis altis,
Cõquaſſantes lanceas. animo aũt plena erat unaquęq;.
Iupiter autem Deos uocans in cœlum aſtriferum,
Et belli multitudinem oſtẽdens, potentesq; pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas ferentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suauiter ridens interrogabat, qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium? & Palladem allocutus eſt:

O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuũ per tẽplũ ſemper exultant uniuerſi mures,
Odore delectati & cibarijs ex ſacrificijs.
Sic certe dixit Saturnius, hũc aũt allocuta eſt Pallas:
O pater, non certe unquam ego muribus uexatis
Venirem auxiliatrix, quoniã mala multa mihi fecerũt,
Coronas deſtruentes & lucernas cauſa olei.
Hoc autem meas ualde momordit mẽtes quod fecerũt.
Peplum meum corroſerunt, quod texui laborans
Ex trama ſubtili, & ſtamen ſubtile neui,
Foraminaq́; fecerunt. at ſutor mihi inſtitit,
Exigit à me uſuras. huius gratia irata ſum.
Mutuata enim ſubtextum & non poſſum reſtituere.
Sed neq; ſic ranis auxiliari non uelim.
Sunt enim neq; ipſæ mentibus firmæ. ſed me primum
Ex bello redeuntem, poſtquam ualde defatigata fui,
Somno indigentem non permiſerunt tumultuantes
Neq; parũ oculos deflectere. ego aũt inſomnis iacebã
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age ceſſemus Dei ijs auxiliari,
Ne utiq; aliquis ueſtrum uulneretur telo acuto.
Sunt enĩ comminus pugnãtes, etiã ſi Deus cõtrà ueniret.
Omnes autem de cœlo delectemur litem uidentes.
Vt certe dixit, huic autem poſt paruerunt Dei alij.
Omnes ſimul autem collecti uenerunt in unum locum,
At uenerunt præcones duo, ſignum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes,
Vehemẽter tuba clãgebãt belli ſtrepitum. cęlitus autẽ
Iupiter Saturnius intonuit ſignum belli mali.
Primus aũt alte clamans Lichenorẽ uulnerauit lancea
Stantẽ inter propugnatores per uẽtrẽ in mediũ epar,

Liche- norem, a lãben da, cauſa

Troglodytes, q̃d igrediat rimas & forãina. Coćidit aũt ꝓnus.teneras aũt puluerulẽtus ferit cõat.
Troglodytes autem poſt ipſum iaculatus eſt Pileonã.
Infixit aũt in pectore ſolidã lanceã.hũc autẽ cadentem
Cepit nigra mors.anima autem ex corpore euolauit.
Seutlæus, a betavl porro. Seutlæus autẽ utiq; occidit ꝑcutiens cor Embaſichytrũ.
Artophagus, a vorando pãe. Artophagus aũt Polyphonum per uentrem percuſſit.
Cecidit autem ſupinus,anima autem mẽbris euolauit.
Lymnocharis autem ut uidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari uulnerauit anticipans
Collum iuxta mediũ.huic aũt caligo oculos cooperuit.
Polyphonũ quaſi tu dicas multiuocã. Lichenor autem ipſius obſeruabat lancea lucida.
Et percuſſit,neq; aberrauit per epar.ut autem ĩtellexit
Crambophagus.ripis profundis incidit fugiens.
Sed neque ſic effugit in aquis,impulit autem ipſum
Cõcidit ãt,nõ reſpirauit:tingebatur ãt ſanguine lacus
Crãbophagus a vorãdis caulibus. Purpureo.ipſe autem iuxta littus extenſus eſt,
Venis pinguibus incitatus inteſtinis.
Lymniſium autem in ripis Tyroglyphum ſpoliauit.
Lymniſius paluſtris. Pternoglyphũ aũt uidẽs Calaminthius in timorẽ uẽit.
Saltauit autem in lacum fugiens,clypeum iaciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,
Tyroglyphus ab excauando caſeo. Saxo percutiens per guttur.cerebrum autem
Ex naribus ſtillabat. polluebatur aũt ſanguine terra.
Lichopinax ãt occidit irreprehẽſibilem Borborocœtẽ
Hydrocharis q̃d aqua gaudeat. Lancea impetum faciẽs.obſcuritas ãt oculos cooperuit.
Praſſiphagus autem uidens pede traxit Cniſſodioctem,
In lacu autem ſuffocauit,tenens manu neruum.
Borborocœtẽ q̃d ĩ cœno iaceat. Pſicharpax autem ultus eſt ſocijs mortuis.
Et percuſſit Peluſium per uentrem in medium epar.
Cecidit autem illi ante.anima autem ad infernum iuit.
Pelobates autem uidens luti manipulum, iecit in ipſum

Et frontem inunxit, & excæcabat propemodum.
Iratus eſt autem certe ille capiens uniꝙ manu forti
Iacentem in campo lapidem ponderoſum pondus terræ
Hoc percuſſit Pelobatē ſub genua. totus autem fracta ē
Tibia dextra. cecidit autem ſupinus in pulueribus.
Craugaſides autem ultus eſt, & rurſus ibat in ipſum.
Percuſſit mediū aūt ipſum ꝑ uētrē. totus autem ei intro
Acutus iūcus īgrediebatur. humi aūt effundebātur uni-
Inteſtina, extracta à lancea manu graui. (uerſa
Sitophagus autem ut uidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat. cōſumebatur aūt ualde.
Saltauit autem in foſſam, ut aufugeret diram perniciē.
Troxartes āt ꝑcuſſit Phyſignatū ī pedis ſummitatem.
Celeriter autem conſumptus in lacum ſaltauit fugiens.
Troxartes āt ut uidit adhuc ſemiuiuū, qui añ ceciderat
Et illi incurrit rurſus occidere deſyderans.
Praſſęus āt ut uidit adhuc ſemiuiuū, qui ante ceciderat,
Venit per propugnatores, & iaculatus eſt acuto iunco,
Neꝙ fregit ſcutum. tenebatur aūt ipſius lanceæ acies.
Erat āt ꝗdā īter mures iuuēis filius egregius īter alios,
Comius pugnās charus filius irreꝑhēſibilis Artepibuli
Princeps ipſum Martē oñdens robuſtus Meridarpax,
Qui ſolus inter mures dominabatur pugnando.
Stetit autem iuxta lacum elatus ſolus ab alijs.
Iactabat āt depopulatū ire ranarū genus iaculatricū.
Et certe perfeciſſet, quoniam magnum ipſi robur erat,
Niſi ſtatim intellexiſſet pater hominumꝗ; deorumꝗ;.
Et tunc pereuntes ranas miſeratus fuiſſet Saturnius.
Mouens autem caput, talem locutus eſt uocem:
O Dij, certe magnum opus in oculis uideo.
Non paruum me ſtupefecit Meridarpax per lacum,

Praſſiphagus a cōedēdo porro.
Cniſſodioctē, qđ nidorē inſequat.
Pelobatē qđ ꝑ lutū icedat.
Craugaſides qđ cauliū ſpeciē referat nēpe colore.
Sitophagus qđ cibos abſumat.
Praſſæ⁹ qđ caulis colorē imitetur.
Artepibuli Muris cognomē, qđ pani inſidietur
Meridarpax, a rapiēdis particulis.

Trucidare ranas deſiderans. ſed cælerrime
Palladem mittamus, tumultuoſum etiam & Martem,
Qui ipſum arcebunt à pugna robuſtũ quãuis exñtem.
Sic certe locutus Iupiter. Mars ãt reſpõdebat ſermone:
Neq; certe Palladis o' Iupiter potentia, neq; Martis
Poterit ranis auxiliari diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores, uel tuum iaculum
Moueatur magnũ, qđ Titanas ſuſtulit, potẽter oꝑans,
Quo Titanas occidiſti egregios ultra omnes.
Enceladumq́; ligaſti, & agreſtia genera gigantum.
Sic certe dixit Saturnius ãt iaculatus eſt ardẽs fulmẽ.
Primum quidẽ intonuit, magnum aũt cõmouit cœlum.
Sed poſtea fulmen terribile Iouis telum
Miſit inuoluẽs. illud aũt certe euolauit à manu Regis.
Oẽs quidem utiq; terruit iaculatus, ranasq́; muresq́;.
Sed neq; ſic ceſſauit muriũ exercitus. ſed adhuc amplius
Cupiebat depopulatũ ire ranarũ genus, iaculatricum,
Niſi ab olympo ranas miſeratus fuiſſet Saturnius:
Qui utiq; tunc ranis auxiliatores ilico miſit. (curuis
Venerũt ãt ex ĩprouiſo hñtes ĩcudes in tergo, ungulis
Obliq̃ ĩgrediẽtes, tortuoſi, hñtes cortices ĩ ore Oſtripel
Oſſei natura, lati humeros, rutilantes in humeris, (les
Blæſi, neruoſis manibus, à pectoribus intuenteis,
Octopedes, bicipites, manibus ĩcapabiles. illi ãt uocãtur
Cancri. qui utiq; murium caudas oribus incidebant
Etiam pedes & manus. flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miſeri mures, neq; ſuſtinuerunt.
In fugam autem uertebantur. occidebat autem ſol iam,
Et belli finis unius diei perfectus eſt.

Finis Homeri Batrachomyomachiæ.

HOMERI HYMNI DEORVM.

IN APOLLINEM.

MEMOR Ero neq; obliuiſcar longè iaculantis Apollinis,
Quem & dij ipſi per domum Iouis metuunt euntem;
Et utiq; aſſurgunt propè aduenienti,
Omnes à ſedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem ſola manet apud Iouē fulmine gaudētē,
Quæ utiq; cordā remiſit, & occluſit pharetram.
Et illius ab fortibus humeris manibus capiens,
Arcum ſuſpendit ad columnam patris ſui
Clauo ex aureo hunc uero in ſedem ſedere fecit ducēs.
Huic igitur nectar dedit pater poculo aureo,
Oſtendens clarum filium. poſtea uero Dij alij,
Vbi ſedent gaudet autem ueneranda Latona,
Quoniam Arciferum & fortem filium peperit.
Salue o beata Latona, quæ peperiſti præclaros liberos.
Apollinemq́; regem, & Dianam ſagittis delectantem.
Hanc quidem Ortygia, illum uero aſpera in Delo,
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Proxime palmam ſub Inopi fluentis.
Quō enī te laudabo oīno te digniſſimo laudari exñte.
Penitus enim tibi o Phœbe lex attributa eſt cantus,
Siue per cōtinentem uitulos nutrientem ſiue p insulas.
Omnes autem ſpeculæ tibi cantabant, ac uertices ſūmi.

Altorum montium, amneſq; ad mare profluentes.
Littoraq́; ad mare protenſa, mariſq́; portus.
Certe ut te primũ Latona peperit gaudiũ mortalibus
Procumbens ad montem Cynthij aſpera in inſula
Delo in circumflua utrinq; autem unda nigra
Prodibat ad terram dulce ſpirantibus uentis.
Hinc ortus, omnibus mortalibus imperitas,
Quoſcunq; Creta intus habet, & populus Athenarũ,
Inſulaq́; Aegina, nauibusq́; inclyta Euboëa.
Aegeq́;, Ereſiæq́;, & ſimtima mari Peparethus.
Thraciusq́; Athos, & Pelij ſummi uertices
Thraciaq́; ſamus, Idæq́; montes umbroſi:
Scyrus, & Phocea, & Autocanę mons altus,
Imbrusq́; bene habitata, & Lemnus ſociabilis.
Leſbusq́; ualde diuina beati ſolum Aeolionis,
Et Chius, quæ inſularum fœcundiſſima in mari iacet.
Saxoſaq́; Mimas, & Corycij ſummi uertices.
Et clarus ſplendida, & Aeſageæ mons altus.
Et Samus aquoſa Mycalæq́; alta uertices.
Miletusq́;, Cousq́;, urbs mortalium hominum.
Et Gnidus alta, & Carpathus uentoſa.
Naxusq́;, & Paros, Reneaq; ſaxoſa.
Tm̃ parturiens procul iaculãtẽ Apollinẽ uenit Latõa.
Si qua tibi terrarum filio uelit habitacula ponere.
Hæ uero ualde tremebãt, & timebãt, neq; aliqua ſuſtu
Phœbum ſuſcipere & fertilis quanquam eſſet. (lit
Niſi quum utiq; Delum aſcendiſſet ueneranda Latona,
Et illam interrogans uerba alata dixit.
Dele ſi enim utiq; uis ſolum eſſe filij mei
Phœbi Apollinis, imponereq; opulentum templum.

Alius autem nemo te tanget, neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto, neq; ouibus opulentum,
Neq; uindimiare ferres, neq; plãtas inumeras ꝓduces.
Si aũt utiq; Apollinis longè operantis templũ habueris,
Homines tibi omnes ferrent centum boum ſacrificia,
Huc congregati, nidor autem tibi immenſus ſemper.
Diu regem ſi alueris. Dei q; te habuerint
Manu ab aliena, quoniam non ſibi fertilitas ſub ſolo.
Sic dixit. gaudebat aũt Delus, reſpondens autem ait
Latona inclytiſſima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego nationem procul mittentis regis
Suſciperem, grauiter enim uere ſum male ſonans
Apud hoĩes hoĩbus, ſic aũt utiq; admodũ honorata di-
Sed hũc tremo Latona ſermonẽ, neq; te celabo. (cerer,
Valde enim quendam dicunt proteruum Apollinem
Fore. magnum autem imperium geſturum ĩmortalibus
Et mortalibus hominibus. ſuper ſancta donans aruum
Huius cauſa utiq; grauiter timeo in mentem, & in aĩo,
Ne cum primum uideat lumen Solis
Inſulam dedecoret: quoniam aſperum ſolum ſum
Pedibus euertens impellet maris in Pelago,
Vbi me quidem magna unda ſtrenue ſatis ſemper (ipſi
Inundabit. hic aũt ad aliã terram ueniet ubi placuerit
Conſtructurus templumq; & lucos arboribus denſos
Polypodes autem in me thalamos, phocęq; nigrę
Domicilia facient, neglectum multitudini populorum.
Sed ſi mihi ferres utiq; Dea magnũ iuramentũ iurare
Hic illum primum conſtructurum præclarũ templum
Fore hominum oraculum. & poſtea,
Omnes ad homines quod multa nomina habet.

Sic utiꝗ dixit. Ltõa ãt deorũ magnũ iuramẽtũ iurauit.
Sciat nunc hæc terra, & cœlum amplum ſuperius,
Et inferne fluens ſtygis aqua. quodꝗ maximum
Iuramentum grauiſſimum exiſtit beatis dijs:
Certe utiꝗ Phœbi huc odoriferum erit ſemper
Altare, et templũ. honorabit aũt te utiꝗ maxime oĩum.
Sed poſtquam iuraſſet'q; finijſſet'q; iuſiurandũ, (lins.
Delus ꝗdẽ ualde gaudebat gẽitura ꝑcul mittẽtis Apol
Latona aũt nouẽ dies quidẽ & nouẽ noctes inſperatis
Partus doloribus torquebatur. deę aũt erant intus oẽs,
Quæcunꝗ optimæ erant Dione'q;, Rea'q;,
Veſtigiatrix'q; Themis, ac ualde gemens Amphitrite,
Aliæ'q; immortales, abſꝗ albis ulnis decora Iunone.
Sedebat enim in domibus Iouis nubicogæ.
Sola autem nõ ſcierat faciẽs laborem in partu Lucina.
Sedebat enim ſummo in olympo ſub aureis nebulis
Iunonis conſilio albis ulnis decoræ quæ illã detinebat
Inuidia, quòd utiꝗ filium irreprehenſibilẽ'q; fortem'q;,
Latona parere pulchricoma tunc futura erat.
Hæ autem Irim pręmiſere à bene habitata inſula,
Ducturam Lucinam, pollicentes magnum monile
Aureis filis contextum nouicubitum.
Seorſum autem iuſſerunt uocare ab albiulna Iunone,
Ne ipſam poſtea uerbis uerteret uenientem.
Sed poſtquam hoc audiſſet aeripes uelox Iris,
Abijt utiꝗ currens, uelociter ãt trãſmiſit ꝗcꝗd ĩ medio
Cæterũ ubi ꝑuenit Deorũ ſolũ altũ olympũ, (ſpatij ẽ
Statim utiꝗ Lucinam à domo ad ianuam
Accerſens uerbis alatis allocuta eſt,
Omnia ualde ſicut iubebant olympias domos habẽtes.

Huic autem animum ſuadebat in pectoribus charis.
Iuerunt aũt pedibus columbis timidis facie ſimiles
Vbiq́ꝫ ĩ Delũ aſcẽdebat faciẽs dolorẽ ꝑturiẽdo Lucina
Hanc tunc utiq́ꝫ partus cœpit, prompta aũt erat parere
Circa autem palmam eiecit manus, genua autem fixit
Prato in molli, ſubriſit autem terra ſubtus.
Proſilijt autem in lucem. Deæ uero ulularunt omnes.
Vbi te o iaculator Phœbe, Deæ lauabant aqua alba
Caſte & pure, faſciauerunt autem in ueſte candida,
Tenui, pulchra, circa aũt auream faſciam iniecerunt.
Neq́ꝫ utiq́ꝫ Apollinẽ enſe bñtẽ aureũ honorauit mater,
Verum Themis nectarq́; & ambroſiam amabilem
Immortalibus manibus ꝓpinauit. gaudebat ãt Latona,
Quoniam Arciferum, & fortem filium peperit.
Cęterum poſtquam Phœbe comediſti ĩmortalẽ cibum,
Nõ te utiq́ꝫ amplius retinuerũt aureæ faſciæ palpitãtẽ,
Neq́ꝫ uincula detinuere, ſoluebantur aũt funes omnes.
Statim aũt immortales allocutus eſt Phœbus Apollo.
Sit mihi Cithara q́; chara & curui arcus,
Vaticinaborq́; hominibus, Iouis uerum conſilium.
Sic cum dixiſſet. deſcendebat à terra latiuia
Phœbus intenſus longè iaculans. hæ autem omnes
Stupebant immortales, Auro igitur Delus uniuerſa
Onerabatur aſpiciens Iouis Latonæq́; genituram
Gauiſa: quoniam illam Dea ellegit domum facere
Inſularum continentisq́; amauitq́; ex animo magis
Floruit, ſic ut quando uertex montis floribus ſyluæ.
Tu aũt hñs argenteũ aureũ Rex lõge iaculator Apol
Interdũ quidem Cynthum aſcendiſti ſaxoſam, (lo.
Interdum autem rurſus ad inſulasq́; & uiros fugiſti.

Multa tibi ſunt templa lucíq; arboribus denſi.
Omnes autem ſpeculæq; charę, & uertices ſummi
Altium montium, amnesq; ad mare profluentes.
Sed tu in Delum Phœbe maxime oblectas animum.
Vbi tibi trahentes ueſtes Iaones congregantur
Suis cum liberis ac uenerandis uxoribus.
Hi autem te pugilum certamine, & tripudio, & cantu
Memores exhilarant, cum conſtituerent certamen.
Diceret utiq; immortales & inſeneſcibiles eſſe uir,
Qui tunc oppoſiti tibi Iaones congregati eſſent.
Omnium utiq; uiderit gratiam, delectarit aūt animum,
Virośq; inſpiciens benéq; cinctas mulieres,
Nauesq; ueloces, & ipſorum opes multas.
Ad hæc aūt magnū miraculū cuius laus nunq̄ peribit
Puęllæ Deliades procul iaculantis Apollinis miniſtrę
Quæq; poſtquā primū quidem Apollinē laudauerint,
Rurſus aūt Latonamq; & Dianam ſagittis gaudētem.
Mentionem facientes uirorūq; antiquorū, atq; mulierū,
Hymnum canunt demulcentq; gentes hominum.
Omnium autem hominum uoces & ſtrepitum
Imitari norunt diceret utique ipſe ſingulus
Loqui adeo illis bona coaptata eſt cantio.
Sed age o Latona quidem Apolloq́ue Diana cum.
Saluete uos omnes. mei autem & poſtea
Memores ſitis quando utique aliquis terreſtriū hoīum
Hic roget hoſpes ærumnoſus ueniens.
O puellæ quis autem uobis uir ſuauiſſimus poëtarum
Hic uerſatur, & cauſa cuius maximā capitis uoluptatē.
Vos bene ualde reſponderitis a nobis.
Cæcus uir habitat autem Chium ſaxoſam

Cuius omnes in pretio poſtea erunt cantiones.
Nos autem noſtram laudem ferremus quantũ ad terrã
Hominum uerſamur urbes bene habitatas.
Deinde id illi credent quoniam & uerum eſt.
Verum ego non deſinam procul iaculantem Apollinẽ
Laudãs Argẽtiarcũ quem pulchricoma pepit Latona
O Rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
Et Miletum habes maritimam urbem optabilem.
Ipſe aũt Delũ circum inundatum magnopere imperas
Contendit autem ludens Latonæ inclytæ filius,
Cithara caua ad Python ſaxoſam.
Immortales ueſtes hñs odoriferasque. huius ãt cithara,
Aureo à plectro ſonum habet amabilem.
Hinc autem ad olympum à terra ut mens
Contendit Iouis domum Deorum cum cœtu aliorum.
Statim immortalibus curę eſt citharaque' & cantio.
Muſę quidem omnes reſpondentes, uoce pulchra
Laudant utique Deorũ dona ĩmortalia, & hominum
Ærumnas, quantas habent ab immortalibus Dijs
Viuunt deſperati ac inopes conſilij, neque poſſunt
Inuenire mortis medelam & ſenectutis remedium.
Cæterum pulchricomæ gratiæ & bene ſapiẽtes horę,
Harmoniaque', hebeque', Iouis filiaque' Venus,
Tripudiant inuicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem, neque turpis canit, neque lachia.
Sed ualde magnaq; & forma admirabilis
Diana ſagittis gaudens, educata ſimul cum Apolline
Vbi rurſus cum his Mars, & bene ſpeculans Argicida
Ludunt, ſed Phœbus Apollo citharam pulſat
Pulchre & ſublimiter. ſplẽdor autem illum circũlucet

Splendorq; pedum, ac bene concinnæ ueſtis.
Hi autem delectabant animum magnum inſpicientes,
Latonáq; aureos habẽs capillos ac dans cõſilia Iupiter
Filium charum ludentem cum immortalibus Dijs.
Quo pacto igit̃ te laudabo oĩno te digno laudari exñ=
An te inter ſponſas laudem & in amore, (te
Quando animo triſti adyſti Azantida puellam?
Pręſtabas ſimul cũ dijs equali Elatiõide abũdãte equis
Aut ſimul cũ Phorbãte Triopo gñe, aut ſimul cũ Ereu=
Aut ſimul cum Leucippo, & Leucippi coniuge (the,
Pedes, hic uero cum equis, neq; tamen triopus deerat.
Aut ut primum oraculum hominibus
Quærens ſuper terrã incedíſti procul iaculãs Apollo,
Pieria enim primum ab olympo deſcendiſti,
Lecton arenoſam tranſmiſiſti, aut Magneidas,
Et per perrhebos, celeriter autem in Iolcum peueniſti.
Cæneumq; aſcendiſti in nauibus inclytæ Euboeę.
Steriſti aũt in lelantho cãpo, qui tibi nõ placebat ĩ aĩo,
Conſtruere templumq;, ac lucos arboribus abundãtes.
Hinc autem Euripum trãſiliẽs lõgè iaculans Apollo,
Aſcendiſti ſuper montem ualde diuinum uiridum, cele
riter autem perueniſti ab ipſo
Mecaleſum adiens, ac teumeſum herbã lectibus aptã fa
Thebæ aũt adyſti ſolum circumamictũ ſilua (cientem.
Nondũ enim aliquis habitabat mortaliũ ſacra ĩ theba,
Neq; igitur adhuc erant ſemitæ nec uiæ
Thebæ ſupra ſolum tritici feracæ, ſed habebat ſiluam.
Hinc autem primũ amelitus es procul iaculãs Apollo.
Oncheſtũ aũt pueniſti Neptuniũ ſplẽdidum lucũ, (tus
Vbi nup dõitus pullus reſpirat licet ſit põdere graua=
Trahẽs currus pulchros, humi ãt auriga q̃uis eẽt pſtãs

E curru trāſiliens, iter fiat, hi autem tunc quidem
Illa uehicula pulſant imperio depoſito.
Si āt utiq; currus duxerint in nemore arboribus pleno
Equos quidem comunt, hos autem flectentes omittunt.
Vt primum fas eſt, hi autem regem
Orant. currum autem Dei tunc partem ſeruat.
Hinc autem primum adyſti procul iaculans Apollo
Cephiſum utiq; deinde reperiſti pulchra fluenta hñtē
Quiq; ex lileo præfundit pulchrorum fluentorū aquā
Hunc tranſiliens longè operans, & Ocalæn turritum.
Hinc utiq; in Amartum uenſti opulentum.
Iuiſti aūt ad Delphuſam, ubi tibi placuit regio īnocua
Conſtruere templumq; & lucosq; arboribus plenos.
Steuſti aūt ualde propè ipſam, ac illā uerbis allocutus
Delphuſa hic utiq; ſentio prǽclarum templum, (es,
Hominum conſtruere oraculum, quiq; mihi ſemper
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponeſum pinguem habent,
Et qui Europam, & circundatasq; mari inſulas
Sciſcitaturi. his autem ego uerum conſilium
Omnibus uaticinarer oracula edens in opulēto tēplo.
Sic dicens, diſpoſuit fundamenta Phœbus Apollo,
Ampla & ualde lōga cōtinua ſerie, hǽc āt cū iſpexiſſet
Delphuſa corde irata eſt. dixitq; uerbum.
Phœbe Rex lōgè operās, uerbū quid tibi ī mētē ponā,
Hic quoniam ſentis conſtruere præclarum templum,
Eſſe hominibus oraculum, hiq; tibi ſemper
Hic ſacrificabunt perfecta ſacrificia centum boum.
Sed tibi dicam, tu autem in mente impone tua,
Nocebit te ſtrepitus equorum uelocium.

Irrigatiq; muli meis ſacris ex fontibus.
Hic aliquis hominum uelit inſpicere,
Curruſq; benefactos ac uelocipedum ſtrepitum equorũ
Quàm templumq; magnũ, & opesq; multas exiſtentes.
Sed ſi utiq; obtemperaueris, tu aũt fortior & melior
Es o Rex me. tua autem uis eſt maxima,
In Criſſa fac ſub ſinu Parnaſi
Vbi neq; currus pulchri agitabuntur, neq; tibi equorũ
Velocipedum ſtrepitus erit benefabricatã circa aram.
Verum & ſic ducerent pæoni dona
Hominum inclytæ gentes, tu autem mente gauiſus,
Suſcipe ſacra pulchra circumuicinum hominum.
Sic allocuta procul mittentis perſuaſit mẽtẽ ut ſibi ipſi
Delphuſæ laus ſit ſuper terrã non aũt ꝓcul circulãtis.
Hinc autem primum te recepiſti longè mittens Apollo
Perueniſti ãt ad phlegyorũ uirorũ urbẽ iniuria affi=
Qui Iouẽ non curantes ſup terrã habitabãt (ciẽtiorũ
In pulchra cauerna Cephiſidum propè lacum,
Hinc uelociter aſcendiſti ad iugum odorum
Perueniſti autem ad Criſsam ſub Parnaſo niuoſo
Vertice ad zephyrum uerſum, at deſuper
Petra ſuſpenſa eſt, caua autem porrigitur cauerna
Aſpera, ubi Rex comecit Phœbus Apollo
Templum facere optabile, dixitq; uerbum.
Hic utiq; ſentio ne conſtructurum præclarum templum
Eſſe hominibus oraculum. quiq; mihi ſemper
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponeſum opulentum habitant,
Et qui Europamq; & mari circundatas inſulas
Sciſcitaturi, hic autem ego certum conſilium

Omnibus uaticinarer oracula edens in opulẽto tẽplo.
Sic cum dixiſſet diſpoſuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla, & ualde longa omnino. at in ipſis
Lapideum limen impoſuit Trophonius, ac Agamedes,
Filij Ergini, amici immortalibus Dijs.
Circum aũt templũ habitarũt ineffabiles gẽtes hoĩum.
Fabricatis lapidibus ſempiternum eſſe ſemper.
Propè autem fons pulchrifluens, ubi draconem
Necauit Rex Iouis filius ex forti corda arcus,
Valde nutritũ magnũ, mõſtrũ horrẽdũ, q̃ mala multa
Hominibus faciebat ſuper terram, multa quidem illis
Multa ãt ouibus extenſipedis, q̃m fuit nocumẽtũ cruẽtũ
Et olĩ cũ ſuſcepiſſet aureã ſedẽ hñtis nutriebat Iunonis
Grauemq́; difficilemq́; Typhaona, damnũ mortalibus.
Quem olim utiq; Iuno peperit irata cum Ioue patre.
Quãdo utiq; Saturnius ualde ĩclytam genuit Palladẽ
In uertice, hæc autem ſtatim irata eſt uenerãda Iuno.
Hæc autem & ad aggregatos immortales dixit.
Audite me omnes Dij, omneſq́; Deæ.
Quod me iniuria afficere incipit nubigrega Iupiter
Primus. quoniam me uxorem fecit inclytã ſcientem,
Et nunc ſine me peperit ceſios oculos hñtem Palladem,
Quæ inter omnes beatos decora eſt immortales.
Verum hic debilis factus eſt inter omnes Deos (ficit
Filius meus Vulcanus mutilus pedibus quẽ pepi ipſa de
Eiecit ſup manibus accipiens & ĩpoſuit ĩ amplo põto.
Sed illum Nerei filia Thetis argentipes
Suſcepit, & ſuis ſororibus duxit.
Vtinam deberes aliud Dijs gratificare beatis
Miſer uerſute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?

Quo pacto tuliſti ſolus parere Cæſiam Palladem,
Non utiq; ego peperi & tua uocata tamen
Erat utiq; inter immortales, qui cœlũ amplũ habitant.
Et nunc utiq; aliquid moliar ut naſcatur
Filius meus, qui utiq; inter Deos decore ſit imortales.
Neq; tuũ pudore afficiens ſacrũ cubile, neq; mei ipſius.
Neq; tecum in cubile uerſabor, ſed abs te
Longè exiſtens, cum dijs ero immortalibus.
Sic dicens procul à dijs ſeceſſit irata utiq;.
Stati deide p̃cabat bouinos oculos hñs uenerãda Iuno.
Manu ſublata aũt agitauit terram, & dixit uerbum
Audite me terra, & cœlum amplum deſuper,
Titanesq; dij, qui ſub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex ijs uiriq;, dijq;
Ipſi nunc me omnes audite & date filium
Abſq; Ioue nihil ui indigentem illo.
Sed hic p̃ſtãtior ſit q̃tũ Saturno amplioculus Iupiter.
Sic igitur effata pulſauit terram manu craſſa.
Mota eſt igitur terra uitifera. hæc autem cum uidiſſet
Oblectabatur ſuo animo, putabat enim perfectum eſſe.
Ex hoc autem deinde ſiniſtrum ad annum,
Nũquã ad cubile Iouis uenit multa conſilia habentis;
Nunquam ad thronum uarium ſicuti antea
Cum ipſo ſedens, ſapientia conſultans conſilia.
Verum hæc in templis qui multum optantur manens,
Oblectabatur ſuis ſacris bouinos oculos hñs uenerãda
Sed quando iã noctesq; & dies p̃ficiebãtur, (Iuno.
Rurſus perfecto anno, & uenerunt horæ,
Hęc autem peperit neq; dijs ſimilem neq; mortalibus.
Grauemq; difficilemq; Tiphaona dãnum mortalibus.

Statim hūc ſuſcipiēs bouinos oculos hñs uenerãda Iuno
Dedit deinde ferens malæ malū, hæc uero eū ſuſcepit
Qui mala multa faciebat ad inclytas gentes hominum
Quis huic obuiam iret ferretq; illi fatalem diem.
Antequam illi telum miſiſſet longè operans Apollo
Forte hic uero doloribus depaſta acerbis
Iacebat ualde anhelans inuoluta per terram.
Diuinus ãt clamor factus fuit īdicibilis.hæc ãt ſup ma=
Freqnter ualde ubi uoluebatur.reliquit ãt aīum (teria
Cruente ſpirans.hic autem orauit Phœbus Apollo.
Hic nunc putreſce ſuper terram uiros paſcentem.
Neq; tu utiq; uiuis malum damnum mortalibus
Eris,qui terræ multos nutrientis fructum comedentes
Hic ſacrificabunt perfectas hecatombas,
Neq; tibi mortemq; triſtem,neq; Typhoëus
Arcebit,neq; chimœra difficilis nominis.ſed te utiq; hic
Putredine afficiet terra nigra,& excitator iperion.
Sic dixit precando, huius aūt tenebræ oculos obtexerūt.
Hunc autem hic putredine affecit optabilis uis Solis.
Ex quo nunc pytho uocatur.hi autem regem
Pythium uocant cognomine:quoniam illic
Putredine affecit monſtrum uis acuti Solis.
Et tunc utiq; cognouit ſua in mente Phœbus Apollo
Quod illum fons pulchrifluus decepit.
Iuit ãt ad Delphuſam iratus: celeriter autem ꝑuenit.
Stetit ãt ualde ꝓpè ipſam, & illã uerbis allocutus eſt.
Delphuſa.non utiq; futura eras meam mentem decipere,
Locum habens amabilem profluere pulchrifluã aquã.
Hic iam & mea laus erit,neq; tua ſolius.
Dixit,et ad ꝓmontoriū īpulit rex lōgè oꝑans Apollo,

Petris profuſis occultauit autem fluenta,
Ac templum fecit in luco umbroſo
Propè ualde fontem pulchrifluum, hic Regi
Omnes cognomento Delphuſio uota faciunt:
Quoniam Delphuſæ ſacræ pudore affecit fluenta.
Et tunc utiq; animo cogitabat Phœbus Apollo,
Quoſnam homines ſibi in ſacris aſciſceret,
Qui ſibi miniſterium exhibebunt pytho in ſaxoſa.
Hæc igitur in animo agitans uidit in cæruleo ponto
Nauem uelocem: in ipſa aũt uiri erant, multiq; & boni
Cretenſes ex Gnoſſo Minoiſa. qui utiq; Regi
Sacra'q; faciunt & enunciant leges
Phœbi Apollinis aurienſis, quodcunq; dixerit
Oracula edens ex lauro euallibus Parnaſi.
Hi quidẽ ad res gerẽdas ac pecuniarũ gratia cũ naui
Ad pylum arenoſam pyligeneos'q; homines (nigra
Nauigabãt. uerum hic his obuiam iuit Phœbus Apollo
In ponto autem impetum fecit corpore delphini ſimilis
Naui ueloci, ac iacebat monſtrum magnum graue'q;.
Horũ autem quicunq; in animo excogitaret intelligere
Vndecunq; commouebat, concutiebat aũt nauis ligna.
Hi autem ſilentes in naui ſedebant timentes.
Neq; hi arma ſoluebant cauam ſuper nauem nigram,
Neq; ſoluebant uelum nauis habentis nigram pupim.
Sed quemadmodum hi à principio inſiſterent remis
Sic nauigabant. frequens aũt notus à tergo excitabat
Nauem uelocem. primũ aũt prænauigarũt maleam.
Ad laconicam autem terram, ex mare coronatam urbẽ
Peruenere: & locum oblectantis homines ſolis
Tenarũ, ubiq; oues dẽſis uelleribus ĩſignes paſcũtur ſp

Solis regis.habet autem delectabilem locum.
Hi quidem hic uolebant nauim, ſiſtere & egreſſi
Dicere magnum miraculum,ac oculis uidere,
Si manet in nauis cauæ pauimento monſtrum,
Vel ad undã marinã multorũ piſciũ apte impetũ faciet
Cętęrum non clauis obediebat nauis bene fabricata,
Sed ad peloponeſum pinguem habens
Pergebat uiam,uento aũt Rex longè iaculans Apollo
Facile dirigebat.hæc autem faciens uiam
Arenam peruenit ac Argiſeam optabilem,
Et Thyrium Alphei meatum bene habitatum altum,
Ac Pylum arenoſam,pyligeneoſq; homines.
Iuit aũt ad Cruny accolas,et Chalcidem, & ad Dymẽ
Et ad Helidam diuam ubi imperant Epæi.
Beneq; feras tranſyt oblectata Iouis uento ſecundo
Et illis è nubibus Ithacæ mons altus apparebat
Dulichiumq; Samoſq;,ac nemoroſa zacynthus.
Sed quando iam Peloponeſum præteryt omnem
Ac iam quoniam Criſsæ apparebat ſinus infinitus,
Quiq; Peloponeſum pinguem ſeparat
Venit uẽtus zephyrus magnus ſerenus è Iouis cõſilio,
Impetuoſus ſpirans ab æthera,ut celeriter
Nauis perficeret currens maris ſalſam aquam.
Retrogradi deinde ad ortumq; ſolemq;,
Nauigabant.dux aũt erat rex Iouis filius Apollo.
Peruenere aũt ad Criſsam trãquillam uitibus abũdãtẽ
Ad portũ arenis aũt appropiquauit i põtũ uias faciẽs
Hic è naui ĩpetũ fecit Rex lõgè opans Apollo, (nauis
Aſtro ſimilis medio in die,ab hoc autem multæ
Scintillæ euolabãt, fulgor aũt ad Cœlum uſq; uenit.

Ad adytum autē ſubijt ad tripodas ualde uenerādos.
Intus aūt utiq; hic flamma accendit oſtēdens ſua ſigna.
Totam aūt Criſſam occupauit ſplendor, ulularunt aūt
Criſſagorum mulieres, bene'q; cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu magnus enim timor cœpit ſingulum.
Hinc iterum ad nauem ut mens ſaltu uolabat
Viro ſimilis iuueni'q;, forti'q;,
Exūti in prīa pubertate coma īuolutus amplos hūeros.
Ac illos allocutus uerba allata dixit.
O Hoſpites qui eſtis, unde nauigatis udas uias,
Aut ad rem gerendam, aut temere uagamini,
Qualiter latrones ſuper mare uagantur
Animas depopulantes malum exteris afferrentes.
Quid ita ſedatis ſtupidi, neq; in terram
Deſcendiſtis, neq; arma nigræ nauis depoſuiſtis.
Hic.n. mos exiſtit q rerū īdagādarū gratia uagantur
Vbi ex ponto ad terram cum naui nigra
Peruenerint labore defeſſi. ſtatim autem ipſos
Cibi dulcis mentem deſyderium capit.
Sic dixit, ac illis audaciam in pectoribus poſuit.
Cui & reſpondens Cretenſium dux, econtra dixit.
Hoſpes, quoniā nō quidem mortalibus ſimilis uideris,
Neq; corpore, neq; indole, uerum immortalibus dijs.
Salue'q; & ualde gaude, Dei aūt tibi felicia dent.
Et mihi hoc dic uerum ut recte ſciam,
Quis populus, quæ terra, qui homines te genuerunt,
Aliud enim cogitantes nauigabamus magnam undam,
Ad pylum ex creta, unde genus gloriamur habere.
Nunc autem hic cum naui uenimus non uolentes
Reditus cupientes aliam uiam, alia itinera.

Sed quis mortalium huc duxit nolentes?
Hic reſpondens, dixit à longè operans Apollo
Hoſpites, qui Noſſum nemoroſum incolebatis
Antea, ſed nunc non amplius reduces iterum eritis,
Ad urbemq́; amabilem et ad domos pulchras unusquiſq;
Ad charasq́; uxores, ſed hic optimum templum
Habebitis meum multis honoratum hominibus.
Sum autem ego Iouis filius, Apolloq́; glorior eſſe.
Vos autem duxi huc ſuper magnam undam maris,
Non mala ſentiens, ſed hic opimum templum
Habebitis meũ omnibus ualde honoratum hominibus:
Conſiliaq́; immortalium cognoſcetis horum uoluntate,
Semper honorabitis omnino totos dies.
Sed agite ut ego dicam parete celerrime,
Vela quidem primum demittite ſoluentes retinacula,
Nauem poſtea uelocem in continentem trahite,
Et res efferte & arma ex naui æquali,
Et aram facite in litore maris,
Ignem incendentes, poſtea farinas albas ſacrificãtes,
Precamini poſtea propè ſtantes circum aram,
Sicut quidem ego primum in aëreo ponto
Aſſimilatus Delphino uelocem ad nauem impetũ feci,
Sic me precamini Delphinum, ſed ara
Ipſa Delphia & uiſenda erit ſemper.
Cœnate poſtea celerem apud nauem nigram,
Et libate beatis Dijs, qui cœlum incolunt.
Sed poſtquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite ſimul mecum & epæana canite
Vſq; dũ ad locũ perueneritis ut habeatis pingue templũ.
Sic fatus eſt. hi aũt illum ualde audierãt, & paruerũt,

Vultis difficilesq́; dolores, ac gemitus in animo.
Facile uerbum uobis dicam, ac in mente ponam.
Dextra ualde ſingulus habens in manu macheram
Iugulare ſemp oues, hæc aũt affluenter omnia erunt,
Quæcunq; mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templum cuſtodite. ſuſcipite autem gentes hominum,
Hic congregatas, & meum conſilium maxime,
Siue quid incaſſum uerbum erit, ſiue quid opus.
Iniuriaq; quæ fas eſt contra mortales homines.
Alij deinde uobis ſignificatores uiri erunt,
Quorum ex neceſſitate domiti eritis diebus ĩ omnibus.
Dicta ſunt tibi omnia tu autem mente in tua ſerua.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis, ac Latonæ fili.
Verum ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM Laudat muſa Iouis ac Matæ filium,
Cellenen regnantem, & arcadiam pecoribus abundantem,
Nuncium immortalium q̃ utilem, quem peperit Maia
Nympha pulchricoma cum Ioue in amore mixta
Veneranda beatorũ aũt Deorũ ſubduxit ſe è cõmercio,
Antrum intus habitans umbroſum ubi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miſcebatur noctis in medio
Cum dulcis ſomnus haberet albicubitam Iunonem,
Latens immortalesq́; Deos, mortalesq́; homines.
Verum cum magni Iouis mens perficiebatur,
Huic iam decimus menſis in cœlum tranſactus eſt,
Inq́; lucem duxit, inſigniaq́; opera conſtruebantur
Et tunc genuit filiũ uafrũ, & blãdiloquũ,
Prædonẽ abactorẽ boũ, ducem ſomniorũ,

Noctis ſpectatorem ianitorem qui ſtatim futurus erat
Oſtendere inclyta opera cum immortalibus Dijs.
Mane natus medio in die citharam pulſabat
Veſpertinus boues furatus ē .pcul iaculãtis Apollinis.
Quarta prima qua illum peperit ueneranda Maia.
Qui & qm̃ ab matris immortalibus ſalijt membris,
Non amplius diu iacebat manens ſacra in cuna.
Verum hic ſurgens querebat boues Apollinis,
Solum tranſgrediens prærupti antri.
Vbĩ teſtudinem inueniens, poſſedit infinitas opes.
Mercurius utiq; primum teſtudinem cõſtruxit canorã.
Quæ utique illi occurrit in auleis ianuis.
Se paſcentem ante domibus ex ualde florida herba
Tarda pedibus incedens. Iouis autem q̃ utilis filius
Inſpiciens, riſit, & ſtatim uerbum dixit.
Signum nunc mihi ualde utile non iniuria afficio.
Salue natura amabilis chorifica conuiuij ſocia
Fauſta quæ apparuiſti, unde hic pulcher ludus,
Varium oſtracum es teſtudo in montibus uiuens.
Sed ferram tecci in domum apiẽs, utilitas q̃dã mihi eris,
Neque inhonorabo. tu autem me primum iuuabis,
Domi melius eſt eſſe: quoniam noxium quod foris
Certe enim pharmaco multinoxio es tellum
Viuens. ſi uero moriare, tũc utiq; pulchrius caneres.
Sic utiq; dixit, & manibus ſimul ambabus eleuatis
Cõtinuo inter ibat domũ, ferrens amabile ludicrum.
Vbi ſcalpens ſcalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ teſtudinis.
Vt autem quãdo celere conſilium per pectus tranſibit.
Viri, quem frequentes uerſant curæ,

Quę quando uoluerentur ab oculis flammę.
Sic ſimul uerbūq; ac opus cōſulebat iclytus Mercurius
Fixit utiq; in menſuris ſecans arundines calami
Protendens per dorſa in pellem teſtudinis.
Circa autem pellem extendit bouis conſilijs ſuis,
Ac cubitos impoſuit.iugum autem aptauit ambobus.
Septem autem concinnas ouium extendit cordas.
Verum poſtquam conſtruxit ferrēs amabile ludicrum,
Plectro commouebat partim.hæc autem à manu
Grauiter inſonuit.Deus autem pulchre canebat
Ab extemporaneo quonatus ueluti pueri
Floridæ ætatis in conuiuijs mutua conuitiane
De Ioue Saturnio,et Maia pulchra habēte calciamēta
Quem antea obtrectabant ſcortali genitura
Suamq; ipſius nationem,nomen inclytum nominans.
Et famulosq; celebrauit & præclaras domos nymphę.
Ac tripodas per domum,durabilesq; lebetes.
Et hæc quidem ſciuit.hęc autem in mente cupiebat,
Et hanc quidem depoſuit ferrens ſacra in cuna
Lyram cauam.hic autem carnes cupiens,
Salijt ad ſpeculam odorifera ex domo
Mouens dolum altum in mente, quemadmodum hōies
Inſidiatores agitant obſcuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat ad Oceanum
Cum ipſisq; equis ac curribus.uerum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbroſos.
Vbi deorū beatorū boues īmortales ſtabulū habebant
Depaſcentes prata inſecabilia optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
Quiquaginta gregis ſegregauit boues ualde mugiētes.

Vbi deĩde ex bona herba pauit boues ualde mugiẽtes.
Et has qdẽ ſimul egit ad ſtabulũ congregatas exñtes
Lotum comedentes & roſidum cyperum.
Simul aũt ferrebat ligna multa.ignis aũt ĩquirens artẽ
Lauri clarum ramum accipiens,attenuauit ferro
Aptum palmæ,circum autem ſpirabat ignis uapor.
Mercurius utiq; primum focum ignemq́; dedit.
Multa autem ſicca ligna in humili fouea
Denſa accipiẽs ĩpoſuit longa: emicabat autem flãma
Procul crepitum mittens ignis ualde comburentis.
Quouſq; autem ignem comburebat ui inclyti Vulcani,
Eouſq; mugientes flexipedas boues traxit foras
Duas propè ignem.uis autem illi erat multa.
Ambas autem in terga humi eiecit ſpirantes.
Inclinans autem uoluebat atq; iugulans
Opus aũt operi pbebat ĩcidẽs carnes craſſa piguedĩe.
Aſſabat autem uerubus infixas ligneis,
Carnes ſimul at terga uenerabilia, & nigrũ ſanguinẽ
Detentum in ĩteſtinis.hæc autem hic iacebãt ſup terrã
Pelles autem extendit ſuper aſperam petram.
Sicut adhuc nunc ſectæ multa temporis genitę fuere
Diu utiq; poſtea ac immenſo,uerum deinde
Mercurius gaudifer traxit pinguia opera
Leui in loco plano,& ſcindit duodecim partes
Sorte diſtribuẽdas.pfectũ ãt honorẽ addidit unicuiq;
Vbi ſacram carnũ optauit inclytus Mercurius.
Odor enim illum affligebat & quamuis ĩmortalis erat
Nouerat.uerũ neq; ſic illi obediebat animus ſuperbus
Ac ualde cupienti tranſijt per ſacrum collum,
Sed hæc quidem depoſuit ad ſtabulum altum

Pinguedinē, & carnes multas. arrepta āt ſtatim ſuſtulit
Signum nouæ cædis. adhæc aūt ligna ſicca arripiens,
Integros pedes, integraq; capita ignis ꝓrſus cōſumpſit
Sed poſtquam utiq; oīa rite pfecit Deus, (uapore.
Sādala q̄ dē ꝓiecit ī Alpheū ꝓfūdas reuolutiōes hñtē.
Ignē aūt flocceſſit. puluerē āt ad arenam redegit nigrā
Tota nocte. pulchra autem lux ſplendebat lunæ.
Cyllenes autem rurſus adijt diuos uertices
Matutinus, neq; aliquis illi in longam uiā fuit obuius,
Neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum.
Neq; canes latrarunt. Iouis autem q̄ utilis Mercurius
Incuruatus domus, per ianuam ingreſſus eſt,
Aurę autumnali ſimilis ueluti caligo.
Rectum aūt ſe faciens antri peruenit pingue templum,
Tacite pedibus incedēs. neq; enim ſtrepebat ut in ſolo.
Feſtinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius.
Faſcia circa humeros inuolutus ueluti natus
Infans in palmis circa poplitis uelum ludens
Iacebat teſtudinem optabilem leua manu detinens.
Matrem aūt nō utiq; latebat Deā Deus. dixitq; uerbū.
Quare tu uerſute. unde hæc noctis in hora
Venis impudentia indute, nunc te ualde puto.
Profecto celeriter immenſa uincula circa latera hñtem.
Latonij à manibus fora tranſiturum,
Quàm te accipientem interim in ulnis oſculaturum.
Pereas iterum magnā te pater plantauit ſolicitudinem,
Mortalibus hominibus, ac immortalibus Dijs.
Huic Mercurius reſpondit, uerbis fraudulentis.
Mater mea quid ita me obſeruas tanquam natum
Infantem, qui ualde parua in mente mala nouit

Timidum, ac matris terruit mandata.
Verum ego artem aggrediar, quæ optima erit,
Conſulens me & te omnino, neq; Deos
Nos inter immortales, ſine muneribus & ieiuni
Hic manentes tollerabimus ut tu iubes.
Melius eſt omnibus diebus cum immortalibus uerſari,
Diuitem copioſum multos ſegetes hñtem, q̃ ad domum
Antro in aëreo conſpici. honorem autem
Et ego ſacrum aſſequar quem Apollo.
Si autem utiq; non dederit pater meus, ego
Tentabo poſſum fraudibus princeps eſſe.
Si autem me exquirat Latonæ ualde inclytæ filius.
Aliud quid illi & maius puto occurſurum.
Abibo enim in Pythona magnam domum.
Hinc ſufficienter tripodas præclaros, & lebetes
Depopulabor, & aurum, ſufficienter ſplendidũ ferrũ,
Et multas ueſtes, tu autem uidebis ſi uolueris.
Sic hi quidem utiq; uerbis adinuicem dicebant,
Filiusq; pellẽ capræ geſtantis Iouis, ac uenerãda Maia
Aurora aũt ex aëre genita lucem mortalibus afferrẽs,
Excitabatur ab Oceão pfũda fluẽta hñte, uerũ Apollo
Oncheſtum peruenit iens multum amabilem lucum
Purum grauiſtrepi terram tenentis, ubi ſenem
Feram inuenit paſcẽtem propè uiam ſeptem uiridarij,
Quem prior allocutus eſt Latonæ ualde ĩclytus filius.
O ſenex oncheſti rubos colligens herboſi
Boues à pieria querens huc adſum
Omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
A` grege. taurus aũt paſcebatur ſolus ſeorſum ab alijs
Niger. horrendi autem canes à tergo ſequebantur,

Qui talia monſtra facit pedibus uelocibus
Grauia quidem hinc uiæ, uerum grauiora hinc uiæ.
Sic dicens, iuit Rex Iouis filium Apollo.
Cyllene autem peruenit montem iacentem in ſylua
Petrę in latibulum profundæ umbræ, ubiq; nympha
Ambroſia peperit Iouis filium Saturnij.
Odor autem optabilis per montem ualde diuinum
Spargebatur. multæ aũt oues extẽſipedes paſcebãt her
Vbi tunc feſtinans deſcendit lapideum ſolum (bam,
Antrum in aëreum longè iaculans ipſe Apollo.
Hunc autem cum intellexiſſet Iouis ac Maię filius,
Iratum ob boues procul iaculantem Apollinem,
Faſcias inter ingreſſus eſt odoriferas, ut multum
Ramorum carbonarium materiæ puluis circuntegit.
Sic Mercurius lõgè uidens operãtem ſubtraxit ſeipſum.
In breue autem coẽgit caput manus'q;, pedes'q;
Vtiq;, nuper lotus pronocans dulcem ſomnum
Venationis'q; recentis teſtudinem ſub ala tenebat.
Cognouit autem neq; ignorauit Iouis, et Latonæ filius
Nympham montanam pręclaram, & charum filium,
Puerum paruum doloſis inuolutum uerſutijs.
Circũſpiciens igitur omnem receſſum magnæ domus
Tres adytus aperuit ſumens clauem lucentem
Nectare plenos, & Ambroſia amabili.
Multum autem aurum, & argentum intus iacebat.
Multæ autem rubentes & albæ ueſtes Nymphæ,
Qualiter Deorum beatorũ ſacrę domus intus habent.
Vbi poſtquam perſcrutatus eſt receſſus magnę domus,
Latonius uerbis allocutus eſt inclytum Mercurium.
O fili qui in cuna recubas, enuntia mihi boues

Citius:qm̃ celeriter nos diſſidemus nõ ſecundũ decorũ
Eijciam enim te eijciens in tartarum aëreum.
In obſcuritatẽ malę mortis & itolerabilẽ,neq; te Ma=
In lucem,neq; pater reſoluet,ſed ſub terra (ter
Peribis paucos in uiros dux exiſtens.
Huic Mercurius uerbis reſpondebat uerſutis,
Latome quem hunc crudelem ſermonem dixiſti,
Et boues agreſtes querens huc peruenis.
Non uidi,non audiui,non alterius uerbum audiui
Nõ utiq; nũtiarẽ,nõ utiq; nũciationis mercedẽ auferrẽ,
Neq; boum abactori forti homini ſimilis ſum:
Non meum opus hoc, antea uero mihi alia curæ ſunt
Somnus mihi curæ eſt,ac noſtræ matris lac,
Fuſſias'q; circa humeros habere,ac calida lauacra,
Nequis hoc ſentiat,unde hæc contentio orta eſt.
Et utiq; magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum nuper natum per ueſtibulum tranſire,
Bobus cum agreſtibus·hoc autem in decore dicis.
Heri natus ſum,molles aũt pedes,aſpera ãt ſubeſt terra,
Si aũt uis patris caput magnum iuramentum iuro,
Neq; quidem ego,neq; ipſe promitto me authore eſſe,
Neq; aliquẽ alium inſpexi boum furem ueſtrarum,
Quales nam boues ſunt.famam aũt ſolam audio.
Sic utiq; dixit,& frequenter à palpebris micans,
Supercilijs,eyciebat inſpiciens hinc,& hinc
Lõgè fiſtula ſibilans uanum tanquam uerbum audiẽs.
Hũc ãt molliter ridẽs allocutus ẽ lõgè operãs Apollo.
O pepo,deceptor dolos cogitans,pfecto te ualde puto
Sæpius penetrantem domos bene habitatas
Nocturnum non unum tm̃,in ſolo hominem collocare

Conſtruentem per domum abſq; ſtrepitu, Qualia dicis.
Multos aũt agreſtes dolore afficies ouium paſtores,
Montis in cauernis, quando carnes cupiens,
Occurres gregibus boum, & armentis ouium.
Sed age ne ultimum ac poſtremum ſomnum dormias
Ex cuna deſcende nigræ noctis ſocie.
Hunc.n.igitur, & poſtea inter ĩmortales honorẽ hẽbis
Princeps impoſterum uocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus eſt & puerũ capiens ferrebat Phœbus Apollo,
Simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
Augurium emiſit eleuatus in manus
Miſerum uentris Erithaum fatuum nuncium,
Impetuoſe autem ipſum aduolauit. huius aũt Apollo
Audiebat. à manibus aũt humi eiecit inclytũ Mercuriũ.
Sedit autem ante & impetuoſus uia
Mercurium conuitians, ac illi uerbum dixit.
Confide faſciate Iouis, & Maię fili,
Inueniam & poſtea boum fortia capita;
His auguribus. recte autem rurſus uiæ dux eris.
Sic dixit. hic aũt rurſus ĩpetũ fecit celeriter Cyllẽius Mer
Studio ĩcedẽs, ãbas ãt ad aures mãus ĩpellebat, (curius
Faſciã circa humeros inuolutus. dixit autem uerbum.
Quò me fers procul operãs Deorũ fortiſſime oĩum?
Certe me boum cauſa ſic iratus conturbas.
Papè utinam periſſet boum genus. neq; enim ego
Veſtras furatus ſum boues, neq; alium inſpexi
Quales ſunt boues. fama autem ſolam audio.
Da uero iudicium, & ſuſcipe à Ioue Saturnio.
Verum poſtquam ſingula pro palam contendiſſent
Mercuriuſq; Aruſpex, & Latonæ præclarus filius.

Contrarios greſſus habens puluis oſtendebat niger
At ipſe hic præter modum callidus, neq; igitur pedibus
Neq; igitur manibus incedebat per arenoſum locum.
Verũ aliud quoddam cõſiliũ hñs uerſabatur ad itinera
Talia monſtra, tanq̃ ſiqs tenuibus quercubus incederet.
Quouſq; quidem igitur ſectabatur per arenoſum locũ
Facillime ueſtigia omnia uertebat in pulueribus.
Verum poſtquam arenæ magnum callem pertranſiuit
Indicibilis factus eſt celeriter boũ callis atq; ſuipſius
Locum ſuper fortem. hũc aũt animaduertit mortalis uir
Ad pylum ſtatim agentem boum genus latifrontium.
Verum poſtquam has quidem inquiete ſacrificauit
Et p ignẽ ualde metit uiæ, hoc quidẽ hic, hoc uero illic,
In cuna iacebat nigrę nocti ſimilis
Antro in aëreo ad tenebras, neq; utiq; ipſum
Aquila acute uidens inſpexiſſet. multum aũt manibus
Splendores ciebat dolum curans.
Hic autem ſtatim uerbum uiolenter dicebat:
Non uidi, non audiui, non alterius uerbum audiui.
Neq; utiq; indicarem, neq; nuncij mercedem auferrem.
Sic utiq; dicens ſedit Phœbus Apollo.
Mercurius aũt rurſus ab altera pte rñdẽs uerbũ dixit.
Oſtendit autem ad Saturnium Deorum iuſſorem oĩum
Iupiter pater certe ego tibi ueritatem dicam,
Verus enim ſum, & non noui mendax eſſe.
Venit ad nos querens flexipedas boues
Hodie Sole nuper oriente,
Neq; Deorum beatorũ duxit teſtes, neq; ſpeculatores.
Indicare aũt iubebat neceſſitate ex multa.
Multa aũt me minatus eſt eiecturũ ad tartarum latum,

Qm̄ hic q̄dē mollē florē hēt amātis gloriā pubertatis.
Verum ego heri natus ſum, hæcq; nouit & ipſe,
Neq; boum abactori forti ſimilis.
Crede etenim, meus pater charus gloriaris eſſe.
Quòd non domum abegi boues ſic felix eſſem,
Neq; ſolum tranſij. hoc autem manifeſte dico
Solē ualde in uerecundiam habeo, ac dæmonas alios.
Et te amo, & hunc obſeruo, noſti & ipſe
Quod nō cauſa ſum. magnum aūt cognoſco iuramentū
Non per hęc immortalium bene inſtructa ueſtibula,
Et aliquando ego retribuam crudelem uocem
Et forti exiſtente. tu autem iunioribus auxiliare.
Sic dixit innuens oculis Cyllenius Argicida,
Et faſciam habebat ſub ulna, neq; eiecit.
Iupiter autem ualde arriſit uidens uerſutum puerum,
Recte, & ſciēter negantem quod circa boues dicebatur.
Ambos autem iuſſit concordem animum habentes,
Querere. Mercurium autem nuncium ducem eſſe,
Ac oſtendere locum, pre innocentia animi.
Vbiq; cælauit boum fortia capita.
Annuit aūt Saturnius, obediebat uero p̄clarus Mercurius.
Faciliter.n. ſuadebat Iouis mēs Aegidiferi.
Hi autem ambo feſtinabant Iouis præclari filij
Ad Pylum arenoſum autem ad Alphei uadū p̄uenere.
Ad agros autem peruenere & ſtabulum altum.
Illic, ubi utiq; opes nutriebantur noctis in tempore.
Tunc Mercurius quidē deinde iens ad lapideū antrū,
In lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem ſeorſum uidens, agnouit boum pelles
Petra in alta. cito aūt interrogauit inclytum Mercuriū.

Quo

Quo pacto potuiſti verſipelis duorũ boũ ceruicẽ ſecare
Sic nuperrime natus exiſtens, & infans, ipſe ego
Miror à tergo tuam uim, neq; te oportet
Longè creſcere Cylleme Maiæ fili.
Sic utiq; dixit. & manibus circũuertebat fortia uincula
Puri. hę autem ſub pedibus per terram ſtatim hęrebãt,
Ibidem, mutuo uerſæ ad inuicem.
Facileq́; & omnes ad agreſtes boues
Mercurij conſilijs uerſuti. uerum Apollo
Admiratus eſt inſpiciens, tunc utiq; fortis Argicida,
Locum torue inſpexit ignem lucens.
Occultare cupiens, Latonæ aũt ualde inclytus filius
Facillime ſedauit longè iaculantẽ ſicut uolebat ipſe,
Et fortem exiſtentem, capiens autem ſiniſtra manu
Plectro tentabat cantum. hæc autem à manu
Horrende ſonauit. riſit autem Phœbus Apollo.
Gauiſus, amabilis autem ad mentem uenit uox
Cum animo audienti. lyra autem amabilem ludens,
Canebat alternatim, amabilis aũt illã ſequebatur uox,
Miſcens immortalesq́; Deos, & terram tenebroſam.
Vt à principio facti fuere, et ut ſortitus eſt pẽ ſingulus
Mnemoſynen quidẽ ĩ primis Dearũ honorabat cãtio=
Matrem muſarũ, hæc n. ſortita eſt Maiæ filium. (ne
Alios autem ſecundũ honorẽ, & ut geniti ſunt ſinguli,
Immortales honorabat Deos, Iouis pręclarus filius.
Omnia dicens ornate, & cubito citharam pulſans.
Huius aũt deſyderiũ ĩ pectore ĩmẽſum uellebat aĩum,
Et hunc allocutus uerba alata dixit.

Bonicida uerſute laborans conuiuij ſocie
Quinquaginta bobus digna hæc curę habuiſti
Quiete, & deinde dijudicari puto.
Nunc autem age mihi hoc dic uerſute Maiæ fili.
Nũqd te à natiuitate hęc ſimul ſecuta ſunt admirabilia
Vel quis ĩmortaliũ. aut mortalium hoĩum (operaſ
Domum illuſtre dedit & dixit diuinam cantionem?
Admirabilem enim hanc nouam uocem audio:
Quam nunquam dico didiciſſe, neq; aliquem uirorum,
Neq; aliquem immortalium qui olympicas domos hñt
Præter te impoſtor Iouis & Maiæ fili.
Quæ ars, quæ muſa difficilium curarum.
Quod exercitium, uere enim ſimul tria adſunt
Lætitiam, & amorem, ac ſomnum accipere.
Etenim ego muſarum olympi adarum ſum ſectator
His choreæq; curę ſunt & præclara uia cantionis,
Et cantus florens & amabilis ſtrepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mentem ſic curæ fuit,
Qualia iuuenum conuiuij apta opera exiſtunt.
Admiror Iouis fili hæc q̃ amabiliter citharam pulſas.
Nunc autem quoniã paruus exñs inclyta cõſilia noſti.
Tibiq; ipſi & matri hoc uere dicam
Ne per hoc corneum telum, certe quidem ego te
Inclytum inter immortales, & beatum ducam:
Daboq; præclara munera, & tandem nõ te decipiam.
Huic autem Mercurius uerbis reſpondebat aſtutus.
Interrogas me procul operans, uerum ego tibi
Artem noſtram aſcendere non inuideo.
Hodie ſcies, uolo autem tibi placidus eſſe
Conſilio, & uerbis. tu autem in mente omnia noſti.

Primus enim Iouis fili inter immortales cognoſces
Bonusq́; fortisq́.,amat uti te conſultor Iupiter
Ex omni ſanctitate.dedit autem tibi præclara dona,
Et honores,te aiunt didiciſſe ex Iouis conſilio
Vaticiniaq́: procul operans à Ioue fata omnia.
Et nunc ipſe ego te filium opulentum cognoui.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunq; cupis.
Sed quoniam tibi animus mouetur citharam pulſare:
Cane & citharam pulſa,& gaudia tibi curæ ſint,
Suſcipiens à me.tu autem mihi chare gloriam præbe.
Recte cane præ manibus habens dulciuocam ſociam,
Pulchre & bene ac ornate ſciens dicere.
Securus quidem deinde ferre ad conuiuium floridum
Et choræam amabilem,& ad amantem gloriam ludū
Lętitiam noctisq́; & diei,quicunq; igitur ipſam
Arte & ſapientia edoctus interrogaret
Allocuta multa uariaq́; mente grata docet.
Facile conſuetudinibus ludens mollibus.
Operationem dicens infelicem.quicunq; autem ipſam
Neſcius exiſtens primum uehementer interrogauit,
Stulte ſic deinde ſublimeq́. perturbarem.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunq; cupis,
Et tibi ego tribo hanc Iouis præclare puer
Nos autem rurſus montisq́; & ab equis paſculata Soli
Bobus paſcula procul operans paſcemus agreſtibus.
Hinc ſatis parient boues cum tauris mixtæ
Mixtim fœminęq́;,& maſculi,neq; te oportet
Aſtutum licet exiſtentem uehementer iraſci.
Sic dicens,præbuit,hic autem ſuſcepit Phœbus Apollo.
Mercurio autem præbuit habens ſcuticam præclaram.

Boum aũt curas cõmiſit. ſuſcepit autem Maiæ filius
Lætus citharam autem ſuſcipiens manu leua
Latonæ præclarus filius Rex procul operans Apollo,
Pleƈtro excitabat cantum hęc autem pulchre
Amabiliterq́; ſonuit. deus autem cantum cecinit
Vbi boues quidem deinde ad ualde diuinum pratum
Verſæ ſunt. ipſi autem Iouis præclari filij
Retrogradi ad olympum ualde niuoſum cõtenderunt
Obleƈtati cithara: gauiſus eſt igitur cõſultor Iupiter.
Ambo aũt in amicitiam cõduxit, & tum quidẽ Mercurius
Latonium amauit omnino ſicuti adhuc & nunc,
Signum poſtquam citharam quidẽ procul iacẽti pbuit
Amabilem cum didiciſſet, hic ſub ulna ſonabat.
Ipſe autem rurſus alterius ſapientiæ fingebat artem
Fiſtularum uocem fecit procul audibilem.
Et tunc Latonius Mercurium uerbis effatus eſt.
Metuo Maiæ fili nuncie uaria conſilia habens
Ne mihi furto auferas citharam, ac curuos arcus.
Honorem enim à Ioue habes alterna opera
Facere hominibus in terra multos nutrientem.
Verum ſi mihi ferres, Deorũ magnũ iuramẽtũ iurare,
Et capite annuens, uel per ſtygiæ fortem aquam,
Omnia utiq; meo in animo grata faceres.
Et tunc Maiæ filius promittens annuit
Nunq̃ ſe furaturũ quæcunq; procul iaciens poſſideret,
Neq; unquã appropinquare denſam domũ. at Apollo
Latonius annuit in concordia, & amicitia,
Neminem ſibi magis charum inter mortales fore,
Neq; Deum, neq; uirum Iouis fœtum. perfeƈtum autem
Signum immortalium faciam, ut præ omnibus

Fidum meo animo, & honorabilem, uerum poſtea
Felicitatis, & diuitiarum dabo preclaram uirgam
Auream triumfoliorum, ſyncæram quæ te ſeruabit,
Omnes perficiens Deos, uerborumq́; & operum
Bonorum, quæcunq; dico didiciſſe ex Iouis conſilio.
Vaticinium autem optime à Ioue alite quam ſciſcitaris,
Neq; te fatatum eſt diſcere, neq; aliquem alium
Immortalium. hoc enim nouit Iouis mens. uerum ego
Fide habitus annui, ac iuraui forte iuſiurandum
Ne aliquem præter me Deorum immortalium
Alium ſcire Iouis ſapiens conſilium.
Et tu frater habens auream uirgam ne me iubeas
Fata detegere, quæcunq; cõſilio hẽt altiſonus Iupiter.
Hominum autem, alium nocebo, alium iuuabo.
Multa circumiens magnorum gentes hominum.
Atqui meo uaticinio iuuabitur, quicũq; utiq; uenerit
Voce, ac alijs, perfectorum auium.
Hic à meo uaticinio iuuabitur, neq; prætermittam.
Quicunq; autem uaniloquijs fretus auibus,
Vaticinium uoluerit præter mentem interrogare
Noſtram, intelligere aũt dijs plus ſemper exñtibus.
Dico procliuam uiam it. ego aũt utiq; dona ſuſciperẽ.
Aliud autem tibi dicam Maiæ ualde inclyte fili,
Et Iouis Aegidiferi Deorum ualde utilis dæmon.
Parcę enim quædam ſunt ſorores natæ
Virgines uelocibus gaudentes alis
Tres. ſuper caput autem conſperſæ farina alba
Domunculas habitant ſub ualle Parnaſi
Vaticinio abſq; magiſtræ, quod in bobus (ciebat
Puer adhuc exñs meditatus ſũ, pater ãt meus curã ñ fa

Hinc deinde uolantes alias alibi
Fauos depaſcunt, & φ perficiunt ſingula.
Hæ aũt quandoquidẽ inſanierint edentes mel uiridũ,
Prompte uoluerint ueritatem dicere.
Si uero priuatæ fuerint Deorum ſuaue cibo,
Conantur deinde extra uiam ducere.
Has tibi poſtea do, tu autem uere inquirens,
Tui ipſius mentem oblecta etſi mortalẽ uirũ cognoris
Sæpius tuum uaticinium exaudiet ſi acciderit.
Hæc habe Maiæ fili, ac agreſtes flexipedas boues,
Equoſq; cura & mulos patientes laboris
Et horribiles leones, & albidentes ſues,
Et canes, & oues, quæcunq; nutrit ampla terra.
Omnibus autem in ouibus imperare iclytũ Mercuriũ,
Solum autem in infernum perfectum nuncium eſſe.
Quiq; indotatus licet exĩs, dabit donum non minimũ.
Sic Maiæ filium Rex amauit Apollo.
Omni amicitia, gratiã autem impoſuit Saturnius.
Cum oibusq; hic mortalibus & imortalibus cõuerſaba(tur
Parum quidem iuuat, at indicibile decipit
Noctem per obſcuram, gentes mortalium hominum.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis, & Maiæ fili.
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

MVSA mihi dic opera aureæ Veneris
Cypridis, q̃ dijs dulcẽ amorẽ excitauit
Atq; domauit gentes mortalium hoĩum
Auesq; aërias, ac feras omnes.

Quaſcunq; continens multas nutrit, et quaſcunq; põtus.
Oĩbus ãt curę ſunt opa pulchrã coronã hñtis cytherę
Tres autem non ualet flectere animos, neq; decipere,
Puellamq́; Aegidiferi, Iouis cæſiam Palladem.
Neque enim illi placuere opera aureæ Veneris,
Sed utique illi bellaq́; placuerunt & officium Martis
Præliaq́; pugnæq́;, ac pręclara opera curare.
Prima fabros lignarios uiros terreſtres docuit
Facere ſcuta & currus uarios ære.
Hæćq; uirgines molli carnes in domibus
Præclara opera docuit, in mentem ponens unicuique
Nunquam Dianam habentem aureum colum ſonoram
Domat in amicitia ſubridens Venus.
Etenim huic placuere arcus, ac in mõtibus feras necare
Lyręq́; choreæq́; cęlebresq́; ululatus
Luciq́; umbroſi, iuſtorumq́; urbs uirorum,
Neque quidẽ uenerãdæ puellæ placuere opa Veneris
Veſtæ, quam primam peperit Saturnus uerſutus.
Deinde autem poſtremam, conſilio Iouis Aegidiferi
Venerandam quã procabantur Neptunus, & Apollo.
Hęc autem nolluit uerum rigide reſpuit.
Iurauit aũt magnũ iuramentũ, quod utique pfectum eſt,
Tangens caput patris Iouis Aegidiferi
Virginem fore omnibus diebus diua Dearum.
Huic ãt pater Iupiter dedit pulchrũ donũ loco nuptia
Atq; media in domo ſedit pinguedinẽ capiens. (rum
Omnibus autem in templis Deorũ primũ honorẽ hẽt,
Et ad omnes mortales Deorum honorabilis fuit.
Harum non ualet flectere mentes, neque decipere.
Ex alijs autem nemo eſt, qui fugit Venerem,

Neq; Deorum beatorum, neq; mortalium hominum,
Quin et Iouis mentē adimit qui oblectatur fulminibus
Quiq; maximus eſt maximumq; ſortitus eſt honorem.
Et huius quando uoluerit ſapientem mentē decipere
Facile miſcuit cum mortalibus mulieribus.
Iunone clam à ſorore mulierēq;.
Quæ magna forma, pulcherrima īter īmortales Deas.
Inclytiſſimam igitur illam peperit Saturnus uerſutus,
Materq; Rhea. Iupiter āt īcorruptibilia cōſilia ſciens,
Venerandam mulierem fecit inclyta ſcientem.
Huicq; ipſi Iupiter dulcem amorem impoſuit animo
Viro cum mortali, ut miſceretur, ut q̄ celerrime,
Ne & ipſa humano concubitu inexpers non ſit,
Atq; aliquando iactans diceret inter omnes Deos,
Dulce ſubridens Venus
Quod utiq; Deos miſcuit cum mortalibus mulieribus,
Et mortales filios peperit cum immortalibus,
Quare Deas immiſcuit cum mortalibus hominibus.
Anchiſæ igitur illi dulcem amorem impoſuit animo,
Qui tum ī ſummis uerſabatur mōtibus multifontis Idæ,
Cuſtodiebat boues, corpore immortalibus ſimilis.
Hunc autem poſtea cum uidiſſet ſubridens Venus.
Amauit. horrende autem mentem amor cepit.
Cyprū aūt cū ueniſſet, odoriferū templū ingreſſa eſt
Paphi. ibi autem illi templum eſt araq; ſacra:
Vbi hæc ingreſſa ianuas impoſuit lucentes.
Ibi autem illam Gratię lauarunt & unxerunt oleo
Immortali, qualiter Deos cōuenit ſemper exiſtētes.
Ambroſio peplo, quod utiq; illi ſacratum erat
Induta aūt recte oīa circa corpus ueſtimenta pulchra,

Aureo ornata ſubridens Venus
Contendebat Troiam derelinquens odoram Cyprũ,
Alte per nubes ueloaiter faciens iter.
Idam autem peruenit multifontem matrem ferarum.
Incœdit aũt rectam uiã ſtabuli per montẽ. cum ipſa aũt
Blandientes canesq́; lupi, terribilesq́; leones,
Vrſę, pardiq́; ueloces, ceruorum inſatiabiles
Iuerunt. hæc aũt inſpiciens in mente oblectabat aĩum,
Et his in pectoribus ĩpoſuit amorẽ. hi autem ſimul oẽs
Bini dormuerunt circa opacos receſſus.
Ipſa uero ad tabernacula pulchrefacta peruenit.
Hunc autem inuenit in ſtabulis relictum ſolum ab alijs
Anchiſen heroa, à dijs pulchritudinem habentem.
Alij aũt oẽs ſimul boues ſequebantur ꝑ paſcula pĩguia
Omnes. hic autem ad ſtabulum relictus ſolus ab alijs,
Verſabatur hinc, & hinc eximie citharam pulſans.
Stetit autem ipſo coràm Iouis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine, ac forma ſimilis
Ne ipſum terreret ipſam ante oculis uidens.
Anchiſes autem uidens perpendebat, mirabaturq́;
Formamq́; magnitudinemq́; & ueſtes:
Peplo etenim induta erat ſplẽdidiore ignis radio.
Habebat autem flexos capreolos, Calycasq́; lucidas.
Catenæ autem circa mollem collum perpulchrę erant
Pulchræ aureę, omniuariæ. tanquam autem Luna
Pectora circa mollia ſplendebant, mirum uideri.
Anchiſen aũt amor cepit, uerbum aũt illi ecõtra dixit.
Salue Regina, quæcunq; beatorum has domos accedis
Diana, uel Latona, aut Aurea Venus,
Vel Themis generoſa, aut cæſia Pallas,

Vel utique aliqua gratiarũ huc uenisti, quę que dijs
Omnibus ſociantur, ac immortales uocantur.
Vel aliqua Nympharũ quę lucos pulchros habitant,
Aut Nympharũ, quæ pulchrum montem hũc habitant.
Et fontes fluuiorum, & cauernas pingues,
Tibi autem ego in ſpecula in loco apparenti
Aram faciam, ſacrificabo autem tibi ſacra pulchra,
Horis omnibus. tu autem ſapientem animum habens,
Concede me inter Troianos ualde decorũ eſſe uirum.
Fac autem poſtea floridum fœtum, uerum me ipſum
Diu bene uiuere, & uidere lucem Solis,
Beatum inter populos, & ſenectutis in limine uenire.
Huic reſpondit poſtea Iouis filia Venus.
Anchiſe, inclytiſſime humigenitum hominum
Non aliqua Dea ſum, quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis, mulier autem me genuit mater.
Otreus autem eſt pater nomine ſi quando audis,
Qui omnem Frygiam bene munitam regnat.
Linguam autem ueſtram, & noſtram aperte noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat. hæc autem
Paruam filiam educauit chara a matre cum accepiſſet.
Sic utiq; linguam, & ueſtram bene noui.
Nunc autem me rapuit hñs auream uirgam Argicida,
Ex cæto Dianæ aureum collum habentis ſonoræ.
Multæ autem nymphæ, & uirgines Alphœſibeæ
Ludimus, circa aũt multitudo infinita coronata erat:
Inde me rapuit auream uirgam habens Argicida.
Multa autem duxit me ad opera mortalium hoĩum,
Multam autem exortem, & inædificatum, quam feræ
Crudiuoræ frequentantur, per umbroſas ualles,

Neq; pedibus tangere uidebar ſtantem uitam terram.
Anchiſa autem me dicebat ad cubilia uocari
Puellam uxorem, abs te aũt perpulchros filios parere.
At poſtquam oſtendit, & dixit, hic quidem rurſus
Immortales ad gentes iuit fortis Argicida,
Verum ego ad te ueni, fortis aũt mihi fuit neceſſitas.
Sed te per Iouem oro, ac per parentes
Bonos, neq; enim mali talem peperiſſent,
Indomitam me ducens & inexpertam rei Venereæ
Patriq; tuo oſtende, ac matri inclyta ſcienti
Tuiſq; fratribus, qui tecum ſimul geniti ſunt.
Non illis diſſimilis nurus ero, ſed ſimilis.
Siquid diſſimilis mulier ero, ſiue & non.
Mittere aũt nuntiũ celeriter ad phrygas uarios equos
Dicere patriq; meo, & matri licet illi ſit curæ. (bẽtes
Hi autem aurum utiq; ſatis, ueſtemq; textam
Mittent tu autem multa & præclara accipies dona.
Hęc autem faciens celebra nuptias amabiles
Honorabiles hominibus, & immortalibus Dijs.
Sic cum dixiſſet Dea dulcem amorem impoſuit animo,
Anchiſen aũt amor cepit, uerbũ aũt dixit atq; noĩabat,
Siquidem mortalis es, mulier autem te genuit mater
Otreus autem eſt pater nomine inclytus ut narras.
Immortalis autem cauſa nuntij huc peruenis
Mercurij, mea autem mulier uocaberis in diebus oĩbus,
Nemo deinde Deorum, neq; mortalium hominum
Huc me tenebit quominus tibi in amorem miſcear
Statim nunc, neq; ſi utiq; procul iaciens ipſe Apollo
Arcu ab argenteo emiſerit iacula triſtia.
Vellim utiq; poſtea mulier, ſimilis deabus

Tuum cubile aſcendens, ingredi domum inferni.
Sic dicens cœpit manum ſubridens Venus
Ibat uerſa oculos pulchros eijciens
Ad lectum bene ſtratum, ubi antea erat Regi
Veſtibus mollibus ſtratum: at inſuper
Vrſorum pelles iacebant, grauĩ uocum'q; leonum
Quos ipſe occidit in montibus altibus.
Hi autem poſtquam lectos bene conſtructos aſcenderũt
Ornamentum quidẽ illi primũ à corpe abſtulit lucidũ,
Fibulas'q; flexibiles helicas'q;.
Soluit autem illius cincturam, & ueſtes ſtupendas
Exuebat. ac depoſuit in ſedem aureis clauis confixam
Anchiſes. hic autem poſtea Deorum ſententia & fato
Cum immortali concubuit Dea mortalis nõ apte ſciens.
Quando autem rurſus ad ſtabulum redeunt paſtores
Boues'q; & generoſos oues paſculis è florentibus.
Tunc utiq; Anchiſę quidẽ dulcem ſomnũ effundebat
Suauem, ipſa uero corpore induebat ueſtes pulchras.
Induta autem recte omnia circa corpus diua Dearum,
Stetit igitur in lectum bene conſtructi domi
Suſtulit caput. pulchritudo autem genarum ſplẽdebat
Immortalis, qualiſq; eſt bene coronatæ Cythereæ.
A` ſomno aũt excitauit, uerbum'q; dixit, atq; nominabat
Exurge dardamde, quare inexpgibilẽ ſomnũ dormis,
Ac dic ſiquid ſimilis ego ſimillor eſſe.
Qualem me primum oculis inſpexiſti.
Sic dixit. hic autem à ſomno ualde prompte exaudiuit.
Vt autem uidit collum, & oculos pulchros Veneris,
Timuit'q;, & oculos declinando uertit alibi.
Iterum autem retro ueſte cooperit pulchram faciem,

Et illam præcatus uerba alata dixit.
Statim te ut primum Dea uidi oculis
Cognoui, ut Dea eras. tu autem non uerum dixiſti.
Verum te per Iouem oro Aegidiferum.
Ne me uiuentem debilem inter homines ſinas
Habitare, uerum miſerere, quoniam non longeuus uir
Fit, quiſquis cum Deabus concubit immortalibus.
Huic autem reſpondit deinde Iouis filia Venus.
Anchiſe inclytiſſime mortalium hominum,
Confide, neq; tuo in animo timeas ualde.
Neque enim tibi aliquis timor malum pati ex me,
Neq; ex alijs beatis, quoniam amicus es dijs.
Tibi autem erit charus filius qui Troas regnabit
Et filijs filij omnino naſcentur.
Huic autem & Aeneas nomen erit, quoniã me grauis
Habuit dolor, quòd mortalis uiri incidi ad lectum.
Propè dij autem maxime mortalium hominum
Semper à ueſtra natione formáq;, ingenióq;.
Hic quidem flauum Ganymedem conſultor Iuppiter
Rapuit ſuã ꝑꝑ pulchritudinem, ut cũ dijs cõuerſaretur,
Et Iouis in domo dijs uinum effunderet
Mirabile uiſu, ab omnibus honoratus immortalibus.
Aurea ex cratera hauriens Nectar rubrum.
Troas uero luctus ꝑpetuus hẽbat p̃cordia, neq; noue=
Vbi illi charum filium rapuit diuina procella. (rat
Hunc deinde lugebat omnino in diebus omnibus,
Et illũ Iuppiter miſertus eſt, dedit autem illi filij dona
Equos uelocipedes, quiq; immortales ferrunt,
Hos illi donum dedit habere, dixitq; ſingula

Iouis conſilijs nuntius Argicida.
Quod eſſet immortalis,et iſeneſcibilis in diebus oĩbus.
At poſtquam Iouis hic audiuit nuntium,
Non amplius poſtea lugebat gauiſus aũt eſt mẽtẽ ĩtus
Lætus autem equis uelocibus uehebatur.
Vt aũt iterũ Tithona habẽs aureã ſedẽ rapuit Aurora
Veſtræ nationis ſimilem immortalibus.
Dedit ſe ad uiam petitura nigri nubem Saturnium
Immortalem'q; eſſe,ac uiuere in diebus omnibus.
Huic autem Iupiter annuit,& perfecit deſyderium.
Inſana,neq; intellexit in mente ueneranda Aurora
Heben petere,radere'q; ſenectam perniciosam.
Hunc aũt quouſq; quidẽ habebat à multis amata Hebe
Aurora oblectatus aurithrona ab aëre genitu,
Habitabat apud oceani fluxum ad terminos terræ.
Verum poſtquam primi cani effundebantur capilli
Pulchro ex capite,& ex generoſa barba,
Huius quidem à lecto abſtinebat ueneranda Aurora.
Ipſum autem rurſus nutriebat in domos habentem,
Cibo'q; ambroſia'q;,& ueſtes bonas cum dediſſet
Verum quãdo utiq; oĩno ad odioſam ſenectã ꝓpabat,
Neq; aliquid mẽbrorũ mouere ualebat, neq; attollere.
Hoc autem illi in animo optimum uidebatur conſilium,
In thalamum depoſuit.ianuas autem impoſuit lucidas.
Huius utiq; uox fluit indicibilis,neq; uis
Eſt qualis antea fuit in flexilibus membris,
Non utiq; ego te talem in immortales caperem,
Immortalem'q; eſſe,& uiuere in diebus omnibus.
Sed ſi quidem talis exiſtens forma'q;,corpore'q;

Viueres, noſterq́; uir uocatus eſſes,
Nō utiq; deīde me luctus ſecūdū dēſam mētē cooperiret.
Nūc autem te quidem celeriter ſenectus ſimilis cooperiet
Immiſericors, quæ poſtea aſtat hominibus
Perniitioſa, laborioſa, quam & dij odio habent.
At mihi magna iniuria inter immortales Deos
Erit in diebus omnibus omnino cauſa tui.
Qui anteq̄ meas conuerſationes, & cōſilia, q̄bus olī oēs
Immortales commiſcui cum mortalibus mulieribus
Timebant, omnes enim meum donabat conſilium.
Nunc aūt utiq; non amplius mihi licebit gemēs noīare
Hoc inter īmortales ſiquidē īgēti mulcta mulctata ſum
Damno duro nec tolerando, aberraui aūt mente mea.
Filium autem ſub cinctura poſui cum mortali mixta.
Hunc quidem ubi utiq; primum uiderit lucem Solis,
Nymphę illū nutrient montanæ ꝓfunda pectora hn̄tes
Quæ hunc habitant montem magnūq́; ualde diuinūq́;
Quæ utiq;, neq; mortales, neq; immortales ſequuntur
Diu quidem uiuunt & immortalem cibum comedunt,
Atq; cum immortalibus pulchram choream inſtaurāt.
Cum his autem Sileniq́; & bonus explorator Argicida
Miſcebantur in amorē in receſſu ſpelūcarum amabiliū.
His autem ſimul, aut abietes, aut quercus alti capitis
Genitis nati fuere ſuper terram alentem uiros
Pulchræ florentes, in montibus altis
Stant altæ. delubra autem uocant
Immortalium, has autem non mortales ſecant ferro.
Sed quando utiq; parca aſtiterit mortis,
Siccantur quidē primum ſuper terrā arbores pulchræ.

Cortex autem circũquaq; corrumpitur, cadũt aũt rami.
Horum autem ſimul anima relinquit lucem Solis.
Hæ quidem meum nutrient apud ſe filium habentes,
Hũc quidẽ cum utiq; primũ cœpit à multis amata Hebe,
Ducent tibi hic Deę, oſtendent'q; puerum.
Tibi autem ego ut hęc in mentem omnia narrem,
In quintum annum rurſus ueniam filium ducens,
Hunc quidem ubi utiq; primum uideris florem oculis
Gaudebis uidens, ualde enim dijs ſimili erit.
Duces autem ſtatim illum ad Troiam uentoſam.
Si autem aliquis interrogaſſet te mortalium hominum:
Quæ tibi charum filium ſub cinctura poſuit mater,
Huic tu dicere memor ſis ut te iubeo,
Dicunt tibi nymphæ uenuſtæ natum eſſe,
Quæ hunc habitant mentem indutum materie.
Si autem utiq; rem ipſam diceres, & iactes dementi aio
In amorem mixtum eſſe cum bene coronata Cytherea,
Iupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta ſunt tibi omnia, tu aũt in mentem tuam intelligẽs
Cohibe te, neq; nomina. Deorum autem obſerua iram.
Sic effata abijt ad cœlum uentoſum.
Salue Dea Cyprum bene habitatum regnans,
A`te aũt ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

VENERANDAM Aureã coronã habentem pulchram Venerem Canam, quæ totius Cypri munimenta ſortita eſt

Maritimæ

Maritimę: ubi illam zephyri uis molliter ſpirantis
Suſcitauit per undam multiſoni maris,
Spuma in molli: hanc autem auricuræ Horæ
Suſceperunt hilariter, immortales aũt ueſtes induere,
Capite uero ſup immortale coronã bñ cõſtructã poſue-(re
Pulchram auream: tribus autem anſis
Donum orichalchi auriq; honorabilis.
Collum autem mollem, ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipſæ
Horæ ornatæ fuere auricuræ, quando irent
Ad choream amabilem Deorum, & domos patris.
Verũ poſtquã omne circa corpus ornamentũ poſuere,
Duxere ad immortales, hi aũt amplectebantur uidẽtes
Manibusq; ſalutabant, & cupiijt unusquiſq;
Eſſe puellam mulierem, & domum ducere,
Formã admirantes ex uiolis coronã hñtis Cythereæ.
Salue enigras hñs palpebras, dulciloqua, da uero i cer-(tamine
Hoc uictoriã ferre. meã aũt p̄para cantionẽ.
At ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

BACCHVS, AVT LATRONES.

DE DIONYSIO *Semeles inclytæ filio*
Memor ero, ut apparuit apud litus maris,
Acta in longa iuueni uiro ſimilis
Nuper pubeſcenti pulchri autem concutiebãtur capilli
Cyanei: ueſtem aũt circa ponderoſos habebat humeros
Purpuream: cito autem uiri boliſcalmi ex naui

Latrones peruenere uelociter ad nigrum pontum
Tyrreni. hos aũt duxit mala mors. hi aũt uidentes
Annuere adinuicẽ, cito aũt ſaliere, ſtatim aũt capientes
Abiere ad ſuam nauem lęti animo.
Filium enim illum dixere à Ioue nutritorum regum
Eſſe, ac uinculis uolebant ligare difficilibus.
Hũc aũt nõ tenebãt uincula, uimina ãt ꝓcul cadebãt
A`manibus, & à pedibus. hic aũt ſubridens ſedebat
Oculis Cyanæis. gubernator autem intelligens
Statim ſuos ſocios hortatus eſt, dixitq́;.
Miſeri qualem hunc Deum ligatis capientes
Fortem: neq; ferre illum poteſt nauis.
Aut enim Iupiter hic eſt, aut Argentiarcus Apollo,
Aut Neptunus, quoniam non mortalibus hominibus
Similis eſt, at Dijs qui olympicas domos habent.
Verum agite hunc dimittamus ad continentem nigrum
Statim. neq; in eum manus conijcite, ne iratus
Excitet difficiles uentos, ac turbonem multum.
Sic dixit. huic autem dux odioſo reſpondit uerbo.
Infelix, ſecũdũ uentũ uide. ſimul aũt uelũ trahe nauis,
Simul omnia arma capiens, hic autem uiris curæ erit.
Spero, aut Aegyptum ueniet, aut hic in Cyprum,
Vel ad hyperboreos, utroq;. tandem autem,
Aliquando dicet ſuos amicos, & poſſeſſiones omnes,
Suosq́; fratres, poſtquam nobis obtulit Deus.
Sic dicens, malumq́;, & uelum trahebat nauis.
Flauit autem uentus in medio ueli. circum autem arma
Expediebant. cito aũt illis apparebãt admirabilia opa.
Vnum quidem primum ueloce m per nauim nigram

Dulcipotũ fluebat odorũ, excitabatur autem odor
Immortalis. nautas aũt ſepulchrum cœpit oẽs uidentes.
Statim autem in ſummitate ueli extenſa eſt
Vitis, huc atq; huc, pendebant autem multæ
Vuæ: circa autem malum uoluebatur hedera
Floribus uireſcens, gratus aũt fructus excitabatur.
Omnes autem ſcalmi coronas habebant, uidentes autem
Non timuere. tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terrã appropiquare: hic ãt illis leo factus fuit ĩter na
Grauis ĩ ſũmitate ualde ãt rugiebat, ĩ media uero (uim
Vrſum fecit hirſutum ceruice, ſigna oſtendens
Surrexit autem acer leo autem in ſede ſumma
Grauiter torue uidens. hi autem in puppim timuere.
Circum autem gubernatorem ſapiẽtem animum hñtem
Stetere utiq; ſtupefacti. hic aũt repente impetum faciẽs
Ducem cœpit, hi autem foras malã mortem fugientes;
Omnes ſimul ſaliere cum uidiſſent in mare diuum.
Delphines aũt facti fuere; gubernatorẽ aũt inſertus,
Habuitq́; & illum fecit beatiſſimum, dixitq́; uerbum.
Confide diue rector meo grate in animo.
Sum aũt ego Bacchus magniſonus, quem peperit mater
Cadmea ſemele Iouis in amorem mixta.
Salue nate ſemeles pulchrioculæ, haudquaquam licet
Tui oblitum, ſuauem ornare cantionem.

IN MARTEM.

MARS Prerobuſte, grauiſtrepicur æ re, auream ſcuticam habens,
Magnanime, clypifer, urbiũ ſeruator, armis inſtructe,
Fortimane, indefeſſe, haſta ualẽs, mœnia olympi,
Victoriæ felicis pater, auxiliator iuſtitiæ,
Iniuſtis tyranne, iuſtiſſimorum dux hominum,
Fortitudinis ſceptrifer, igneum circulum uoluens
Aetheris inter ſeptigrada aſtra, ubi te equi
Valde flãmoſi tertio ſuper curru ſemper habent.
Audi mortalium auxiliator, dator audacis hebes,
Facile relucens lumen deſuper ad uitam
Noſtram, ac fortitudinem martialem. ſic utiq; poſſem
Depellere malum amarum à meo capite,
Et animę deceptoriũ ſubflectere in mentem impetum,
Animiq; robur acutum cohibere, qui me excitauit
Pugnam horridam aggredi. ſed tu audaciam
Da beate, pacisq; manere in illeſibilibus legibus,
Inimicorum fugientem laborem, fatiq; uiolenta.

IN DIANAM.

DIANAM Laudat muſa ſororem procul iaculantis
Virginem ſagittis oblectantem, ſimul nutritam cum Apolline: (letæ
Quę ꝑ equos patos iuncis copioſę Me

Impetuoſe per Smyrnam totum aureum currum agit,
Ad Clarũ uitibus copioſam uerũ Argentiarcus Apollo
Sedit expectans longè iaculãtem ſagittis oblectantem.
Et tu quidem ſic ſalue. Deæ autẽ *ſimul omnes cantione*
At ego te primum, & à te incipio cantare,
A' te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.

IN VENEREM.

CYPROGENITAM Cythereã, *canam quæq; mortalibus,*
Blanda dona dat, amabili aũt facie
Semper ſubridet, et amabilẽ fert florẽ.
Salue Dea Salaminam bene habitatam *regnans,*
Et totam Cyprum, da uero amabilem cantionem.
At ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

PALLADEM *Atticam patronam urbium incipio canere*
Grauem, *cui cum Marte curæ ſunt bellica opera;*
Dirutæq; ciuitates, clamorq;, bellaq;,
Quin & liberauit populum uementemq; euntemq;.
Salue Dea, da uero nobis fortunam, felicitatemq;.

IN IVNONEM.

IVNONEM Cano Aurithronam, quam peperit Rhea,
Immortalem Reginam excelſam formam habentem,
Iouis ualdiſoni ſororem mulieremq́;
Inclytam, quam omnes beati per longum olympum
Læti honorant ſimul cum Ioue oblectante fulminibus.

IN CEREREM.

CErerem pulchricomam uenerandam Deam incipio canere.
Ipſam & puellam perpulchram Proſerpinam.
Salue Dea, & hanc ſerua ciuitatem, præſis autem cantioni.

IN MATREM DEORVM.

MATREM Mihi omniumq́; Deorũ, omniumq́; hominum
Laudat muſa ſuauis Iouis filia magni:
Cui crotalorũ, tympanorumq́; ſonus, ſimulq́; tremor tibiarum
Placuit, ac luporum clangor terribiliumq́; leonum.
Monteſq́; ſonori, & ſiluoſi receſſus.
Et tu quidẽ ſic ſalue, Deæ autem ſimul omnes cantione.

IN HERCVLEM LEONINI ANIMI.

HERCVLEM *Iouis filium canam,*
quem ualde fortiſſimum
Genuit terreſtrium Thebę in pulchris
regionibus
Alcumena, mixta cũ nigrinube Satur-
nio:
Qui antea quidem per terram indicibilem, ac mare
Errans iuſſibus Euriſthei regis
Multa quidem ipſe fecit iniuſta, & multa ſuſtulit.
Nunc autem in pulchro ſolo niuoſi olympi,
Habitat oblectatus, & hẽt pulchros talos hñtẽ Heben.
Salue rex Iouis fili, da uero uirtutemq́; & fœlicitatem.

IN ÆSCVLAPIVM.

MEDICVM *Morborum Aeſcula-*
pium incipio canere,
Filium Apollinis, quem genuit diua
Coronis
Dotio in cãpo, puella Phlegij regis
Gaudiũ magnum hoĩbus malorũ delimatorẽ dolorũ.
Et tu quidẽ ſic ſalue rex, precor autem te cantione.

IN IOVIS PVEROS.

CASTORA *Et Pollucem cane mu*
ſa ſuauis
Tyndaridas, qui à Ioue olympio ge-
niti ſunt.

Quos ſub Taygeti uerticæ peperit ueneranda Leda,
Clam ſubdomita à nigrinube Saturnio,
Saluete Tyndaridæ,uelocium aſſeſſores equorum.

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM Cano Cyllenium Argicidam
Cyllenen regnantem, & Arcadiam ouibus copioſam,
Nuncium immortalium ualde utilem, quem peperit Maia
Atlantis filia,Iouis in amorem mixta,
Verecunda,beatorum Deorum effugit cõmercium,
Antrum habitans opacum,ubi Saturnius
Cũ nympha pulchricõa miſcebatur noctis ĩ medio tpe.
Quando dulcis ſomnus tenebat albiulnam Iunonem.
Latebat autem immortalesq; Deos mortalesq; hoĩes.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis & Maiæ fili.
A te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.
Salue Mercuri gratiarum dator nuncie dator bonorũ.

IN PANA.

DE Mercurij mihi charo filio dic muſa,
Capripedo bicorno amatore ſtrepitus,quique in Piſſa
Arboroſa ſimul incedit ſolitis choreis cum nymphis,
Quæq; pręruptę petræ incedunt capita
Pana inuocantes paſtoralẽ Deum prepulchricomum.

Squallidum qui omnem collem niuoſum ſortitus eſt.
Et uertices montium, & ſaxoſa cacumina.
Frequentat autem, huc atq; illuc per uirgulta denſa.
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
Interdum iterum ſaxa altiſſima obambulans.
Summum uerticem ouium ſpeculam aſcendens.
Sæpe autem capris frequẽtes percurrit montes lõgos.
Sæpe autem in colles digreditur feras mactans.
Acute cernens, tunc autem heſperus clanxit ut
Ex ſummitate egrediens arundinũ, ſub carmine ludẽs.
Suaue non hunc præcurreris in cantibus
Aui, ſquæ uere multifloro in folijs
Lamentum effundens emittit ſuauem cantum.
Cum ipſis autem tunc nymphæ montanæ ſuauiloquæ
Ambulantes frequẽter pedibus ad fontem nigræ aquę
Canunt. uerticem autem reſonat montis Echo.
Deus aũt huc atq; illuc chorearum tũc in mediũ ſerpẽs,
Frequẽter pedibus aſſequitur pellẽ ãt ad terga cruẽtã
Lyncis habet. ſuauibus oblectans animum cantibus,
In molli prato, illic crocus & hyacinthus
Suauiter ſpirãs uirẽs admiſcetur inumeroſam herbã.
Celebrant autem Deos beatos, & longum olympum.
Qualem Mercurium admodum utilem egregiũ omniũ
Dicebam. quod hic omnibus Deis uelox nuncius eſt.
Et utiq; in Arcadiam copioſam fontibus matrẽ ouium,
Venit. ubi autem illi templum Cyllenium eſt.
Vbi hic & Deus exñs, gracili uelere oues paſcebat
Virum apud mortalem. uireſcebat enim amor mollis, qui eum inuaſit
Cũ nympha pulchricõa Dryopis ĩ amorẽ miſceretur.

Perfecit āt nuptias uireſcentes, peperit aūt in domibus
Mercurium charum filium ſtatim monſtruoſum uiſu.
Capripedem bicornum, ac multi ſtrepitus exiſtentem,
& dulce ridentem
Fugit autem ſurgens;reliquit autem puerum nutrix.
Metuit enim ut uidit faciem implacabilem hirſutam.
Hūc āt ſtatim Mercurius ualde utilis ad manū poſuit
Accipiens, gaudebat autem in animo admodū Deus.
Confeſtim autem ad immortalium ſedes cucurrit pue=
rum cooperiens,
Pellibus in denſibus montani leporis.
Apud autem Iouem ſedit,& alios Deos.
Oñdit aūt puerum ſuum,oēs aūt animum oblectabant
Immortales.in cęteros autem Bacchius ille Dionyſus.
Pāna aūt illū uocarūt,quòd aīum omnibus oblectauit.
Et tu quidem ſic ſalue,o Rex litabo autem te cantu.
Nam ego & tui & alterius memor ero cantus.

IN VVLCANVM.

VVlcanū inclyti conſilij cane muſa ſuauis,
Qui cum Minerua cæſia pręclara opera
Homines docuit in terra,qui antea
Antris habitabāt in mōtibus ueluti feræ.
Nunc aūt ꝑ Vulcanum inclytum in artibus oꝑa docti,
Facile æuum finiferum ad annum,
Quieti degunt in ſuis domibus.
Sed propitius eſto Vulcane; da autem uirtutem,& fe=
licitatem.

IN APOLLINEM.

PHœbe te quidem & Cygnus ſub alis ſuauiter cantat,
In ripā iſtliēs amnē apud uorticoſum
Peneū te āt; cantor hn̄s citharā ſuauē
Dulcicanus primumq́; & poſtremo ſemper canit.
Et tu quidem ſic ſalue Rex, placo autem te cantu.

IN NEPTVNVM.

NEptunū Deū magnum incipio canere,
Terræ motorem, ac immenſi maris.
Pōtū, q Helicona, & latas hēt ægas.
Dupliciter tibi o' terrę motor Dij honorem diuiſerunt.
Equorumq́; domitorem eſſe, ſeruatoremq́; nauium.
Salue Neptune terrā habens cæruleis crinibus decore,
Et beate benignum aīum hn̄s, nauigantibus auxiliare.

IN IOVEM.

IOuē Deorū optimū canā, & maximū,
Late ſonantem, ualidiſſimum fructiferum, qui cum Themide
Seorſum ſedente, crebros ſermones miſcet.
Sis propitius late ſonans Saturnie iclytiſſime maxime.

IN VESTAM.

VEſta quæ regis Apollinis procul iacu
lantis,
In Pytho ualde diuina ſacram do-
mum circumuerſaris,
Semper ex tuis crinibus diſtilat liqui-
dum oleum.
Veni hanc ſuper domum, accede animum habens
Cum Ioue ſapiente gratiam aũt ſimul prębe carmini.

IN MVSAS, ET APOLLINEM.

AMuſis incipio Apollineq́; Ioueq́;.
Ex enim Muſis, & procul mittente
Apolline,
Viri poëtę ſunt in terrã & citharędi.
Ex aũt Ioue, Reges. hic aũt felix quẽ
Diligunt, ſuauis illi ab ore fluit uox. (Muſę
Saluete proles Iouis, & meum in honorẽ habete cãtũ.
At ego & ueſtri & alterius memor ero cantus.

IN BACCHVM.

HEdera coronatum Bacchum ualde ſo-
nantem incipio canere,
Iouis ac Semele ualde ĩclytæ præcla-
rum filium.
Quem alebant pulchricomæ Nym-
phæ à patre Rege

Suſcipientes pectoribus, & accurrate nutriebant
Nyſsæ in uallibus. hic autem creſcebat à patre procul,
Antro in bene olenti in numero poſitus immortalium.
At poſt hunc Deæ multilaudem aluerunt,
Tunc ibat ad nemoroſos receſſus,
Hedera & lauro ornatus. hæ aũt ſimul ſequebantur
Nymphæ, hic ãt dux erat, ſonus ãt hẽbat maximã matẽ
Et tu quidẽ ſic ſalue uuis copioſe o Bacche. (riem.
Da autem nos gaudentes ad horas rurſus uenire,
Ex horis autem rurſus ad multos annos.

IN DIANAM.

Dianam cano aureæ collus ſonoram
Virginem uerecundam, ceruos iaculãtem,
ſagittis oblectantem,
Legitimam ſororem aurienſis Apollinis:
Quæ per montes umbroſos, & promontoria uentoſa,
Venatione oblectata, totum aureum arcum extendit,
Emittens gemituoſa tela. tremunt autem capita
Altium montium, ſonat autem hirſuta ſylua
Grauiter à clangore ferarum. horret autem terra,
Pontusq́; piſcoſus. at hæc fortem animum habens
Vbiq; ſe uertit ferarum perimens genus.
At poſtq̃ oblectata eſt ferarũ ſpeculatrix ſagitis oble-
Delectauerit ãt aĩum laxãs qui bñ flectitur arcũ (ctãs
Venit in magna domo fratris ſui chari
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Muſarum, ac Gratiarum pulchram choreã inſtaurans.
Vbi ſuſpendens reflexum arcum, & ſagittas,
Dux fit gratioſum circa corpus ornamentum habens,

Prȩcedẽs in choro, hæ aũt ambroſiã uocem emittentes
Laudant Latonam pulchrotalos hñtem ut pepit filios
Immortalium conſilioq́; & operibus longè optimos.
Saluete nati Iouis, & Latonæ pulchricomæ.
Verum ego ueſtrum, & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

PALLADEM Atticam inclytam incipio canere,
Cæſiam, multi conſilij, implacabilem animum habentem,
Virginem uerecundam, patronam urbium, robuſtam,
Tritogenam, quam ipſe genuit conſultor Iupiter
Venerando ex capite, bellicoſa arma habentem,
Aurea ſplendida. numen autem habebat oẽs uidentes
Immortales. hæc autem ante Iouem Aegiochum
Impetuoſe exilijt ab immortali capite,
Cõcutiẽs acutum telũ, magnus ãt cõcutiebatur olympus
Grauiter à forti cȩſia, circum autem terra
Fortiter ſonuit. motus igitur eſt pontus
Vndis purpureis commotus. conſtitit autem mare
Repente, ſtetit autem Hyperionis præclarus filius
Equos uelocipedes multum tempus, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris dijs ſimilia arma
Pallas attica. gauiſus eſt autem conſultor Iupiter.
Et tu quidem ſic ſalue Iouis nate Aegiochi.
Verum ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN VESTAM.

VESTA Quæ omnium in domibus altis
Immortaliumq; Deorum humi uenien=tiumq; hominum.
Sedem ſempiternam ſortita eſt,ac an=tiquum honorem.
Pulchrum habẽs donum & honorem, neq; enim ſine te
Conuiuia mortalibus,ubi non prima poſtremaq;
Veſta incipiens delibat ſuaue uinum.
Et tu mihi Argiada Iouis,& Maiæ fili
Nuntie,beatorum auriuirga dator bonorum,
Habitate domos bonas chara mentibus adinuicem,
Propitius exiſtens,auxiliare cum uerecundaq; charaq;
Veſta.ambo enim terreſtrium hominum
Scientes opera pulchra,mentemq; ſequimini & Hebẽ.
Salue Saturni filia tuq;,& auriuirga Mercurius.
At ego ueſtrumq;,& alterius memor ero cantionis.

IN TERRAM MATREM OMNIVM.

TErrá oĩum matrẽ cunã bñ fundatam,
Honoratiſſimam: quæ nutrit in terra omnia quæcunq; ſunt:
Et quot terram diuam incedunt, & quot pontus,
Et quot uolunt,hæc nutriuntur ex tuis diuitijs.
Ex te aũt bonorũ filiorũ,& bonorũ fructuũ exiſtent
Veneranda.in te aũt poſitũ eſt dare uitam, & auferre
Mortalibus hominibus.at hic felix quem utiq; tu in aĩo
Prompte honorabis:huicq; copioſa omnia ſunt.
Abundat quidem illis aruum uitiferum,& per agros

Iumentis abundat, domus autem impletur bonis.
Ipſi aũt bonis legibus ꝑ urbẽ bñtem pulchras mulieres
Dominantur felicitas aũt multa & diuitię ſequuntur:
Filij autem lętitia iuuentute florentem gloriantur,
Virginesq́; choreis feſtiuis lęto animo
Ludentes gaudent ad flores molles herbę,
Quos utiq; tu honorabis ueneranda copioſa Dea.
Salue Deorum mater, uxor cœli ſtellati:
Prompta autem loco cantus uitam lætam præbe,
At ego, & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN SOLEM.

SOLEM *Laudare rurſus Iouis nata incipe muſa*
Calliope Phaëtontem, quem Euriphaëſſa bouinos oculos habens
Peperit terræ filiũ & cœli ſtellati.
Duxit enim Euryphaëſſam ualde inclytam Hyperion
Legitimam ſororem, quę illi peperit pulcherrimos filios
Auroráq; roſeũ cubidũ habentẽ, pulchricomáq; Lunã,
Solemq́; indefeſſum, ſimilem immortalibus
Qui lucet mortalibus, & immortalibus Dijs,
Equos aſcendens. horrendum aũt hic inſpicit oculis
Aurea è galea, clari autem radij ab ipſo
Splendore relucent, ad tempora autem genæ
Claræ à capite gratioſum tenent os
Lucidum: pulchra autem circa corpus fulget ueſtis,
Tenuiter contexta flatu uentorum. ſub aũt maſculi eq
Hic igitur hic ſiſtens auriiugum currum, & equos,

Diuinus mittit per cœlum in oceanum.
Salue Rex, promptè autem uitam lætam præbe:
A te autem incipiens, uocabo mortalium genus uirorũ
Semideorum, quorum opera Dij mortalibus oñderunt.

IN LVNAM.

LVNAM *canere extenſipennem, dicite muſę*
Suauiloquę puellæ Saturnij Iouis, peritæ cantus:
Ex qua ſplẽdor terrã inuoluit à cœlo
Capite ex ĩmortali, multum aũt ornamentũ excitatũ eſt
Splendore ſplendente. eniteſcit autem tenebroſus aër
Aurea ex corona. radij autem uoluuntur
Quando ab oceano lauans corpus pulchrum,
Veſtes induta procul lucentes diuina Luna,
Iungens polos longecęruicis fulgidos,
Impetuoſe prius agitarit pulchricomos equos,
Veſpertina ſemmẽſtrua, qñ plenus eſt magnus globus,
Clariſſimiq́; ſplendores tunc aucti ſunt
Cœlitus. ſignum autem mortalibus, & indicium eſt
Cum qua olim Saturnius mixtus eſt amicitia & lecto.
Hæc autem pregnata omnifariam peperit filiam,
Decoram formam habens inter immortales Deos.
Salue regina Dea albiulna diua Luna,
Prompta pulchricoma, à te enim ĩcipiẽs laudes hoĩum
Canam ſemideorum, quorum audiunt opera poetæ,
Muſarum miniſtri ab oribus amabilibus,

IN IOVIS PVEROS.

DE Iouis pueris nigrioculæ dicite muſę
Tyndaridis, Ledę pulchritalæ præclaros natos,
Caſtoráq; equorũ domitoré, & irrephẽſibilẽ Pollucẽ,
Quos ſub Taygeti uertice montis magni,
Mixta in amorem cum nigrinube Saturnio
Seruatores peperit pueros terreſtrium hominum,
Velociumq; nauium, quando ſparguntur procellæ
Hyemales per põtum implacabilem. hi aũt è nauibus
Vota facientes uocant Iouis pueros magni
Agnis albis, ad littora exeuntes,
A puppi. has autem uentusq; magnus, & unda maris
Fecerunt ſubmerſam. hi autem repente apparuerunt
Flauijs alis, per æthera uibrantes.
Statim autem difficilium uentorum ceſſarunt procellas,
Vndas autem strauerunt albi maris in pelagis
Nautis, ſigna bona laboris ſui, hi autem uidentes,
Gauiſi ſunt. ceſſarunt autem ab ærumnoſo labore.
Saluete Tyndaridæ uelocium aſſeſſores equorum,
At ego ueſtrum, & alterius memor ero cantionis:

IN HOSPITES.

VEneremini hoſpitijs utentem et domo,
Qui urbem excelſam Nymphæ amabilioculæ Iunonis
Habitatis in infernum, cuius pedẽ poſtremum alticomæ
Ambroſiam bibentes aquam flauij fluuij
Hebri pulchrifluui, quem immortalis peperit Iupiter.

Finis Homeri Hymnorum.

VENETIIS, APVD D. IACOB
À BVRGOFRANCHO.
M. D. XXXVII.
MENSE MAR-
TIO.

SVSTINE ET ABSTINE.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου

INDEX RERVM SIMVL ET VERBORVM ODYSSEÆ HOMERI.

Ad indicem hunc intelligendum, ſcito lector cādide, per a literam, primam faciē: per b vero, ſecundā intelligi.

Achæorū cōciliū. 10.b
Achillis umbra Agamē. alloqtur. 100 a. 205.a
Achillis exequiæ. ibidem.b. 205.b
Acroneus. 64.a
Aeæa inſula. 84 b
Aegiſthi adulteriū. 22 b
Aeoli regia. 82 b
Aeolus dat Vlyſſi utrē uentorum. 82 b
Aeolus indignabūdus Vlyſſem expellit. 83 b
Aeſon. 96.b
Agamemnonis exitum recēſet Neſtor. 22.b
Agamemnonis interitus. 23.a. 36 a
Agamēnonis umbra ſuū exitū Vlyſſi narrat. 99.a
Agelaus hortatur pcos ut nuptias maturēt. 180.b
Agelaus Mentori ne Vlyſſem iuuet. 193.a
Aiacis Oilei exitus. 35.b
Aiacis anima. 101.b
Alcinous. 50.a
Alcinoi regia. 57.b
Alcinoi hortus. 58.a
Alcinous Phæacenſibus de Vlyſſe. 59.a
Alcinous optat Vlyſſem ſibi generum. 61.a
Alcinous promittit Vlyſſi ſe fore illi auxilio. ibidem
Alcinous Phæacenſes hortatur ut Vlyſſem iuuēt. 62.b
Alcinous parat cōuiuiū. 63.a
Alcinous hortatur Phæaces ad certamen. ibidem b
Alcinoi filij. 64.a
Alcinous querit omnes con-

✠

ditiones Vlyſſis. 71.b
Alcmena. 97.a
Alcmaon. 132.b
Alitherſes uates. 13.a 212.a
Amphialus. 64.a
Amphiaraus. 132.b
Amphilocus. 132.b
Amphion. 96.b
Amphimedon 193.b
Amphimedon procus apud inferos recitat procorum cædem. 206.b
Amphinomus procus cæteris Penelopę gratulat. 144.b
Amphinomus interficit. 191.a
Amythaon. 96.b
Anchialus. 64.a
Antilochus à Memnone occiſus. 30.a
Anticleæ Vlyſſis matris umbra. 95.a
Antinoi inſolentis uerba ad Telemachum. 9.b 12.a
Antinous recenſet Penelopes dolos. 12.a
Antinous & Eurymachus procorum principes. 37.b
Antinoi cõſiliũ de Telemacho è medio tollendo. 144.b
Antinoi uerſipellis animus. 145.a
Antinous Eumæũ obiurgat pp mendicum. 152.b
Antinous occiditur. 189.b
Antiope. 96.b
Antiphates rex Leſtrygonũ ſanguinarius in Vlyſſem. 84.b 132.b
Apia terra. 56.b
Aqlæ auguriũ. 131.a 137.a
Araſius. 122.a
Arcus Vlyſſis. 182.a
Arete uxor Alcinoi. 57.a
Aretæ clementia. ibidem
Areten Vlyſſes ſupplex orat. 58.b
Aretæ exponit Vlyſſes ſuos labores. 60.a
Argus canis Vlyſſem agnoſcit. 151.a
Ariadna. 97.b
Artacia fons. 84.a
Augurium. 13.a
Autolycus Vlyſſ. au'. 171.a
BOuis mactatio. 25.b
CAduce' Mercurij 42.a
Calliroë flumẽ ad preces Vlyſſis fluxũ ſiſtit. 49.a
Calypſus nymphæ domus deſcriptio. 42.b

Calypſo præcipitur ut Vlyſſem à ſe dimittat. 43.a
Calypſus i deos iurgia. 43 b
Calypſus iuſiurandũ. 44.b
Calypſo promittit Vlyſsi immortalitatem, ſi ſecũ maneat. 45 a
Calypſo nauem Vlyſſis pręcipit qua eat. 46 a
Cauilla procorum in nauigaturũ Telemachũ. 16.a
Ceruũ Vlyſſes cõfigit. 85.a
Charybdis deſcriptio. 105 a
Caſſandræ cædes. 99 b
Chloris. 97.a
Ciconũ cũ Vlyſſe pug. 73.a
Cimmerij. 92 b
Circes inſula. 84.b
Circe & deinceps ibidem
Circes pharmaco multi in feras uerſi. 86.b
Circe Vlyſſi ſocios reſtituit priſtinæ formæ. 88.b
Circe prædicit Vlyſsi iter ad inferos. 90.b
Circe præſagit Vlyſsi futura pericula. 103.b
Circ' acciputris gẽus. 113.a
Clitus. 132.b
Clymene. 98.a
Clytemneſtrę ſæuitia. 99.b
Clytõe' curſor ĩſigms. 64.a
Cretæ deſcriptio. 167.b
Cyanea ſaxa. 104.b
Cyclopũ ferax ĩſula. 74.a
Cyclopum mores ritusq; uiuendi. ibidem
Cyclopes deorum contemptores. 77.a
Dalius Penelopes ſeruus. 39.a
Demodocus canit Martis & Veneris complexũ. 66.b
Demodocus canit equũ Troianum. 70.b
Demodocus cantor. 112.a
Demoptolẽus occidit. 193.a
Deo uolẽte nihil diff. 22.a
Deſcriptio uenationis. 171.b
Digreſſus Vlyſsis ab Alcinoo. 112.a
Deſcriptio ſpec' Calyp. 42.b
Deſcriptio Cretæ. 167.b
Dij nulli dedere oĩa. 65.a
Diſci iaculatu Vlyſſes ſupat omnes Phæacenſes. 65.a
Diſcors nauigatio græcorum. 20.b
Doli Penelopes. 12.a
Dolius. 162.a 211.a

Domus Calypſus. 42.b
Domus Telemacho inſtar flammæ apparet. 165.a
Domus inſtruitur aduentui procorum. 177.b
Dymas Nauſicleti filia. 50.a
E
Chetus rex. 158.b
Elatreus. 64.a
Elatus occiditur. 194.a
Elpenoris caſus. 91.b
Elpenoris umbra. 93.a
Elpenor tumulatur. 103.b
Elyſius campus. 36.b
Empeus fluuius. 96.b
Epicaſta. 97.a
Ephialtes. 97.b
Equus Troianus à Demodoco cantatus 70.b
Eretmeus. 64.a
Eriphyle. 98.a
Eupithes propter cæſos procos cum Achæis conſpirat in Vlyſſis necem. 211.b
Eupithes à Laërte occiditur. 213.a
Eumæi ſubulci domus deſcriptio. 119.a
Eumæus Vlyſſem hoſpitem humaniter excipit. 120.a
Eumæus Vlyſſem non cognoſcit. ibidem
Eumæo reditus Vlyſſis non perſuadetur. 125.a
Eumæus in hoſpitis honorẽ, ſuem mactat. 126.a
Eumæi & Vlyſſis colloquium. 133.b
Eumæus Vlyſſi genus ſuum exponit. 135.a
Eumæus gratulatur Telemacho reditum. 138.b
Eumæus nunciat procos rediiſſe. 145.b
Euryades occiditur. 194.a
Euryalus. 64.a
Euryalus Vlyſſem enſe donat. 69.a
Eurybates præco Vlyſſis. 168.b
Euryclea nutrix. 10.a
Euryclea agnoſcit Vlyſſem ex cicatrice. 171.a
Eurydice neſtoris vxor. 25.b
Eurymachus Telemachũ alloquitur. 9.b
Eurymachus uatem increpat. 13.b
Eurymachus & Antinous procorum principes. 37.b
Eurymachus arcui impar

dolet. 186.a
Eurymachus occiditur. 190.b
Eurymeduſa nutrix Nauſicaæ. 56.a
Eurymedon. 57.a
Eurynome Penelopes miniſtra. 159.b
Eurypylus. 101.a
Ex cõiugio bona fama. 50.b
FAbula de Veneris & Martis complexu. 66.b
Famula prodigij conteſtrix. 177.a
Famulæ impudicæ laqueo ſuſpenduntur. 197.a
Faria medulla uirorũ. 15.b
Filij plerunque patribus deteriores. 15.a
GRæci qui icolumes redierunt. 21.a
HAlius filius Alcinoi 64.a
Haſta Mineruæ. 5.a
Hebe. 102.b
Helenæ ornatus. 29.a
Helenæ & Menelai de aduenis fabulatio. 29.a
Helenæ pharmacũ diſcutiẽs triſtitiam. 30.b
Helena de Vlyſſe & Ilij excidio. 31.a
Helena incluſos equo Troiano noĩatim uocauit. 31.b
Helena Telemachum xenijs donat. 130.b
Helena augurij interpres. 131.b
Herculis umbra. 102.b
Hercules proditor hoſpitij. 182.b
Hortus Alcinoi memorabilis. 58.a
Hoſpitem inuitum detinere inhumanum eſt. 129.b
Humanæ conditionis miſera eſt ſors. 159.a
IAſion à Ioue pcuſſus fulmine. 43.b
Idotheæ doli in patrẽ. 34.a
Igne luſtrantur ædes. 197.b
Inferorum locus. 92.b
Ingenium ſeruitute opprimitur. 152.a
Iniuſtè in malis Deos incuſamus. 3.b
Iphimedea. 97.b
Iphitus eurytides. 182.a
Iphtime ſoror Penelopes. 40.a

Ithacæ inſulæ qualitas. 37.a
Iupiter Aegiſthi adulterij in Deorum concilio meminit. 3.b
Iupiter hoſpitalis. 77.a
Iurare p̄ ſtygiam paludem, grauiſſimum Dijs iuſiurandum. 44.b
LAërces aurarius faber. 25.a
Lampetia. 105.b
Lāpus & Phaëton equi Aurorae. 202.a
Laodomas puocat Vlyſſem ad certamen. 64.b
Lectus coniugalis Vlyſsis. 201.a
Leda. 97.b
Leucothea nympha Vlyſſem iuuat. 47.a
Liocritus Mentorem increpat. 14.b
Liodes uiribus diffidit arcu. 184.b
Liodes ſupplex orat Vlyſſem. 194.b
Liodes occiditur. 195.a
Lotophagi. 74.a
Loti herbæ miranda uis. 74.a
MAlorū ſuorū homo ſibi cauſa. 3.a
Mantius. 132.b
Medon præco nunciat Penelopæ Telemachū abnauigaſſe. 38.b
Medon à cæde ſeruatur.
Mæra. 98.a
Megara. 97.a
Melantho iurgatrix laceſſit Vlyſem. 162.b
Melanthij paſtoris iurgia in Vlyſem. 150.a
Melanthius Vlyſem ferit. ibidem.b
Melanthij conuicia i Vlyſſem. 178.a
Melanthius procos armis instruit. 192.a
Melāthius uincitur. 192.b
Melāthius trucidatur. 197.b
Mendax ab hoſte non differt. 121.b
Menelaus iubet aduenas hoſpitio ſuſcipi. 27.b
Menelai regia. 28.a
Menelaus Telemacho labores ſuos narrat. 28.a
Menelaus dolet Vlyſem abſentem. 29.b

Menel. cũm quærit ꝓfectiõ=nis Telemachi. 32.a
Menelai nauigatio. 32.b
Menelao erranti Idothea dat conſilium. 33 a.b
Mentor Telemachum tueri ſtudet. 14.b
Mercurius mittitur è Deo=rum concilio ad Calypſo nympham. 42.a
Mercury deſcriptio. 42.a
Mercurius Calypſo præci=pit ut Vlyſſem dimit=tat. 43.a
Mercurio ultimo libari con ſuetum. 58.a
Mercurius Vlyſſi dat mol= herbam contra uenefi=cia. 87.a
Mercurius procorũ aĩas ad inferos deducit. 204.b
Meſaulius. 126 b
Minæ Telemachi aduerſus procos. 16.a
Minerua impetrat à Ioue ut Vlyſſes reuertatur. 3.b
Minerua habitũ mentita ad Telemachum tendit. 5.a
Minerua haſta. 5.a
Minerua à Telemacho ho=ſpitio ſuſcipitur. ibidem
Minerua iubet Telemachũ inueſtigare patrem. 7.b
Minerua Telemachũ horta=tur ut maturet iter. 15.a
Mineruæ circa Telemachũ ſolicitudo. 17 a
Minerua ſub Iphthimes ꝑ=ſona ſolat Penelopẽ. 40.a
Minerua Neptunum ueri=ta. 57.b
Minerua Vlyſſem increpat diſſimulationis. 116.a
Minerua docet Vlyſſem quid facto opus ſit in procos. 117.b
Minerua Vlyſſis habitũ im mutat. 118.b
Minerua in ſomnis Telema=chum ad reditum horta=tur. 128.b
Minerua Vlyſſem monet ut filio ſe prodat. 140.b
Minerua Vlyſſem animat in procorũ cędem. 175 b
Minerua procos reddit de=mentes. 180.b
Muſicis Iupiter cauſa da fug gerit. 8.b
Mythaon. 96.b

Naturaterræ Ithacen ſis. 117.b
Naubolides. 64.a
Nauigatio diſcors Græcorū à Troia. 20.b
Nauſicaam Minerua alloquitur. 50.b
Nauſicaa Alcinoum patrē alloquitur. 51.a
Nauſicaa cum miniſtris lauatum profecta. ibidē.b
Nauſicaa Dianæ comparata. ibidem.b
Nauſicaæ miniſtræ terrētur uiſo nudo Vlyſſe. 52.a
Nauſicaam Vlyſſes nudus alloquitur. 52.b
Nauſicaa Vlyſſi. 53.a
Nauſicaa deſcribit Vlyſſi patris Regiam. 54.a
Nauſithous. 50.a
Nauteus. 64.a
Neleus. 96.b
Neoptolemus. 101.a
Neptunus ſolus Deorū Vlyſſi infenſus. 3.a
Neptunus Vlyſſem tempeſtate uexat. 46.a
Neptuni in Vlyſſem inclementia. 47.b
Neptunus indignatur Vlyſſem reſtitutum eſſe patriæ. 113.b
Neretus mons. 117.a
Neſtor. 19.b
Neſtor de Græcorū pugna & diſſidio diſſerit. 20.b
Neſtoris filij ſacrum apparant. 25.a
Neus. 64.a
Noëmon Telemacho nauē commodat. 37.b
Nomen Vlyſſi unde inditum. 171.a
Non uni dat cuncta Deus. 65.a
Nullus, nomen Vlyſſis. 78.b
Ocyalus. 64.a
Oreſtes patris ultor. 23.a
Orion à Diana peremptus. 43.b
Orionis umbra. 102.a
Otus & Ephialtes. 97.b
Oycleus. 132.b
Pandari filiæ. 176.a
Pater ſuus cuiq; uix notus. 6.b
Patria nil dulcius. 73.a
Pelias. 96.b

Penelopes doli 12.a
Penelope Medonti de procis. 38.a
Penelope dolet clàm ſe filiũ eſſe profectum. 38.b
Penelope mendicum accerſiri iubet. 155.a
Penelope ad procos ornata prodit. 159.b
Penelope ſuccenſet Telemacho ob cæſum hoſpitem. 160.b
Penelope dona accipit à procis. 161.b
Penelopes & Vlyſſis ignoti colloquium. 166 a
Penelope narrat Vlyſſi ut ſe fellerit procos. ibidem.b
Penelope quærit ex hoſpite genus ſuum. 167 a
Penelope narrat Vlyſſi ſomnium coniectandũ. 173.b
Penelope procis certamen proponit. 182.a
Penelope Vlyſſem rediſſe non credit. 198.a
Penelope tendit ad Vlyſſem. 199 b
Penelope Vlyſſem tandem cognoſcit. 201.b
Perimedes. 83.a
Pero. 97.a
Perpauci filij aſſimilantur patri. 15.a
Pharmacum Helenæ. 30.b
Phaëtuſa. 105.b
Phæacenſium origo. 50.a
Phæaces ingenioſi. 56.b
Phæaces dant xenia Vlyſſi. 69.a
Phæacenſium naues ſenſiles ſunt. 71.b
Phæacum nauis in ſaxũ verſa. 114.a
Phędra. 97.b
Phemius cantor. 5.b. 151.a
Phemius inter procos Achęorum rediũ canit. 8 b
Phemio Penelope irata. ibi.
Phemius à cæde ſeruatur. 195.b
Pheretes 96.b
Philœtius paſtor. 178.a
Phorcynis portus deſcriptio. 113.a
Phrontes nauclerus. 23.a
Pilæ ludus. 68 b
Piſandrus occiditur. 193.a
Piſenor præco 11.a
Piſiſtrati humanitas erga

Telemachum. 18.b
Piſiſtratus Antilochum luget. 30.a
Polybus 194.a
Polydamna. 30 b
Polyphemus Neptuni filius. 4.a
Polyphemi antrũ. 75.b
Polyphemus ab Vlyſſe oculo excæcatur. 78 b
Polyphideus. 132.b
Ponteus. 64.a
Pontonous præco 59.a
Portenta dira. 110.a 180.b
Proci Penelopes epulantur. 5 a
Procorum de occidendo Telemacho conſilium. 38 a
Proci parant nauem ad inſidias Telemacho ſtruendas. 40.a
Proci iſidiaturi Telemacho enauigant. 41.a
Procorũ numerus. 142.a
Proci redeunt ab inſidijs. 144.a
Proci mirantur Penelopes formam.. 160 a
Procorum quiſq; Penelopẽ condonat. 161.b
Proci ſiniſtro omine à Telemachi cæde deterrentur. 179.a
Proci reddũtur iſani. 180.b
Proci experiũtur ſuas uires arcu. 185.a
Procorum cędes. 189.b
Proci arma corripiunt in Vlyſſem. 192.a
Procis interfectis ſimulãtur nuptiæ. 200 b
Procris 97 b
Prodigium. 176 b
Proteus. 33.b
Proteus capitur à Menelao. 34.b
Prymneus. 64.a
Pudor mẽdico inutilis. 152.a
Pugna Vlyſſis cum Ciconibus. 73.a
Pyreus. 137.b
RHexenor Alcioi frater. 57.a
SAcrificatur bos Mineruæ. 25.b
Saltatio. 66.b 68 b
Scyllæ & Charybdis deſcriptio. 104.b
Sedes Deorum. 50.b
Sirenarum cantus. 106.b

Siſyphus. 102.a
Socij Vlyſſis apud Lotophagos reditus obliti. 74.a
Socij Vlyſſis à Polyphemo uorati. 77.a
Socij Vlyſsis in porcos conuerſi. 86.b
Socij ſex Vlyſsis à Scylla uorati. 107.b
Solatur Telemachus Eurycleam. 16.b
Solis grex. 108.b
Solis grex ab Vlyſsis ſocijs uiolatus. 109.a
Sol minatur lucem ſuā ſupis ſubtrahere. 109.b
Somni portę. 173.b
Specus Calypſus. 42.b
Suillinum dorſum appreciatur. 70.a
TAntalus. 102.a
Telemus Cyclopũ uates. 81.a
Telemachus Mineruam hoſpitio ſuſcipit. 5.a
Telemachi in loquendo uerecundia. 8.a
Telemachus matrem increpat. 8.b
Telemachus iubet procos domo excedere. 19.a
Telemachus ſuam fortunam Achæis exponit. 11.a
Telemachus Mineruam prę catur. 15.a
Telemachus Eurycleam nutricem alloquitur. 16.b
Telemachus nauigat Pylum. 17.b
Telemachus Neſtorem interrogat de Vlyſſe. 19.b
Telemachus proficiſcitur ad Menelaum. 26.a
Telemachus accipit à Menelao et Helẽa xenia. 130.b
Telemachus proficiſcitur à Menelao. 131.b
Telemachi & Piſiſtrati digreſſus. 132.a
Telemachus Ithacam redit. 136.b
Telemachus ad Eumæum tendit. 137.b
Telemachus patrem non cognoſcit. 139.a
Telemachi & Vlyſsis ignoti colloquium. 140.a
Telemachus mittit Eumæũ ad matrem nũciaturũ eius reditum. 140.a

Telemachus recenſet patri numerũ procorum. 142.a
Telemachus abiturus Vlyſſem Eumæo commendat. 146.b
Telemachus redit ad matrem. 147.a
Telemachus matri de ſua nauigatione. 148.a
Telemachus Antinoum increpans. 153.a
Telemachus mõet Euryclea̋ ne hoſpitẽ negligat. 177.a
Telemachus procis prçcipit ne Vlyſſem ifeſtẽt. 179.b
Telemachus Ctæſippum obiurgat. 180.a
Telemachus experitur uires ſuas arcu. 184.a
Tempeſtatis deſcriptio. 46.a
Tempeſtas ob Solis gregem uiolatum. 110.a
Thalami concordia nihil dulcius. 50.b
Theoclymenus uates ad Telemachũ cõfugiens. 132.a
Theoclymenus à Telemacho in nauem ſuſcipitur. 133.a
Theoclymenus uaticinatur de Vlyſſis reditu. 149.a
Theſei umbra. 103.a
Thrinacia inſula. 105.b
Tireſiæ uatis umbra. 94.a
Tityus. 102.a
Trocles. 124.a
Tumultus exoritur ob cædẽ procorum. 211.b
Tyro. 96.b
Venationis deſcriptio. 171.b
Veneris & Martis complexus. 66.b
Venter imperioſa corporis pars. 151.a
Venti utre incluſi ab Aeolo Vlyſſi dati. 82.b
Viaticum paratur nauigaturo Telemacho. 16.b
Vinum Maroneum memorabile. 76.a
Vinum Pramnium. 86.b
Vinum immodicum malorũ cauſa. 187.a
Vlyſſes inuitus à Calypſo detentus. 44.a
Vlyſſes nauem ſtruit, ut à Calypſo nauiget in patriam. 45.b
Vlyſſes excutitur rate ui tẽ-

peſtatis. 46.b
Vlyſſes naufragus à Leucothea iuuatur. 47.a
Vlyſſes ad Phæacenſes defertur. 48.a
Vlyſſes ad Nauſicaæ genua prouoluitur. 52.b
Vlyſſes nebula circunfunditur ingreſſurus ad Phæacas. 56.b
Vlyſſi Minerua formã mẽtita Neemdis, fit obuiam. 56.a
Vlyſſes Areten ſupplex aggreditur. 58.b
Vlyſſes clementer ab Alcinoo ſuſcipitur. ibidem.
Vlyſſes cõmouetur ad fletũ Demodoci cantu. 63.b
Vlyſſes hortatur Demodocum ut equum Troianum cantu proſequatur. 70.b
Vlyſſes prouocatur ad certamen. 64.b
Vlyſſes importuno Euryalo ſuccenſet. 65.a
Vlyſſes ſuperat omnes diſci iaculatu. ibidem
Vlyſſes ꝓuocat Phæacas oĩ certaminum gñe. 65.b
Vlyſſes ſagittãdi ꝑitus. ibi.
Vlyſſes Nauſicaæ gratias agit. 70.a
Vlyſſes Phæacenſibus enarrat ſuos labores. 72.b
Vlyſſis patria & genus ibi.
Vlyſſes ad Cicones defertur. 73.a
Vlyſſes ad Lotophagos deuenit. 74.a
Vlyſſes appellitur Ciclopũ inſulæ. ibidem
Vlyſſes ingreſſus antrũ Polyphemi, q̃d egerit, q̃d'ue illi acciderit. 76.a
Vlyſſes ad Aeolum uenit. 82.b
Vlyſſes amittit uentos ꝑ imprudentiam utre à ſocijs reſoluto. 83.a
Vlyſſes defertur ad Læſtrygones. 83.b
Vlyſſes ad Circem diuertit. 84.b
Vlyſſis ſocij in porcos conuerſi. 86.b
Vlyſſi remedium cõtra Circes ueneficia datũ. 87.a
Vlyſſes ad Circẽ ingreſſus quid egerit, quid'ue illi

obtigerit. 87.b
Vlyſſes deducit ſocios ad Circæm 90.a
Vlyſſes ad Cimmerios & inferos tendit. 92.b
Vlyſſes matris umbram fruſtra conatur ãplecti. 96.a
Vlyſſes rediens ab inferis. 103.b
Vlyſſes naui ad Sirenarũ inſulam appulſus. 106.a
Vlyſſes fertur in Scyllã & Charybdim. 107.a
Vlyſſes ad Solis inſulam applicat. 107.b
Vlyſſes denuo in Charybdi incidit. 110.b
Vlyſſes uenit ad Calypſo. 111.a
Vlyſſes digreditur ab Alcinoo. 112.a
Vlyſſes ſoporatus defertur à Phæacibus ĩ patriã 112.b
Vlyſſes in patriã delatus cognoſcit ſuorum neminem 114.b
Vlyſſes erga Mineruam ſe Vlyſsem eſſe diſſimulans. 115.b
Vlyſſes ad Eumæum ſubulcum diuertit. 119.a
Vlyſſis diuitiæ & poſſeſſiones. 120.b
Vlyſſes apud Eumæum fingit hiſtoriam ſui aduentus. 122.b
Vlyſſes mendicat lænam ab Eumæo. 126.b
Vlyſſis ignoti et Telemachi colloquium. 140.a
Vlyſſis habitus immutatus. 141.a
Vlyſſes filio ſe prodit. ibidẽ
Vlyſſis de occidendis procis conſilium. 142.b
Vlyſſes ingreditur mendicus urbem. 149.b
Vlyſſes à cãe cognit. 151.a
Vlyſſes mendicatim procos adit. 152.b
Vlyſſes mendicus Antinoo. 153.b
Vlyſſis & Iri concertatio. 157.a & deinceps.
Vlyſſes Amphinomum piũ ĩfortuniũ p̃monet. 159.a
Vlyſſis ad Troiã diſcedẽtis mandata. 161.a
Vlysſem Eurymachus ſcabello petit. 163.b

Vlyſſes ab Euryclea cognitus. 171.a
Vlyſſes ab apro uulneratus. 172.a
Vlyſſes Eurycleã cohibet ne ipſum prodat. 172.b
Vlyſſes feritur à Cteſippo. 180.a
Vlyſſes ſe ꝑdit ſeruis. 185.b
Vlyſſes quomodo arcu donatus. 188.a
Vlyſſes tendit arcũ. 188.b
Vlyſſes Antinoum configit. 189.b
Vlyſſes ſe procis manifeſtat. 190.a
Vlyſſes in procos ſe armat. 191.b
Vlyſſes iubet interfectos procos efferri. 196.b
Vlyſſis reditus nunciatur Penelopæ. 198.a
Vlyſſes cognitus enarrat uxori ſuos labores. 203.a
Vlyſſes egreditur ad patrem. 204.a 208.a
Vlyſſes ꝑdit ſe patri. 210.a
Vlyſſi nunciatur aduẽtus hoſtium. 212.b
Volente Deo nihil difficile. 22.a
Vulnera icãtari ſolita. 172.a
Vxori non temere credendum. 99.b
Xenia dantur à Menelao Telemacho. 37.a
Zethus. 96.b

FINIS INDICIS ODYSSEÆ.

2879605

85

Digitized by Google